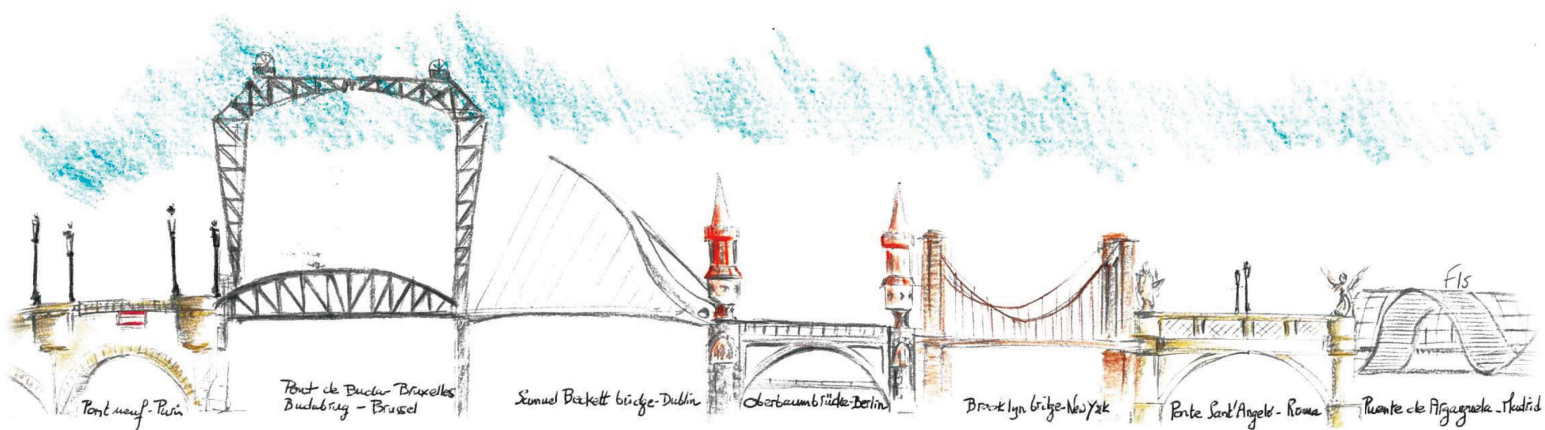
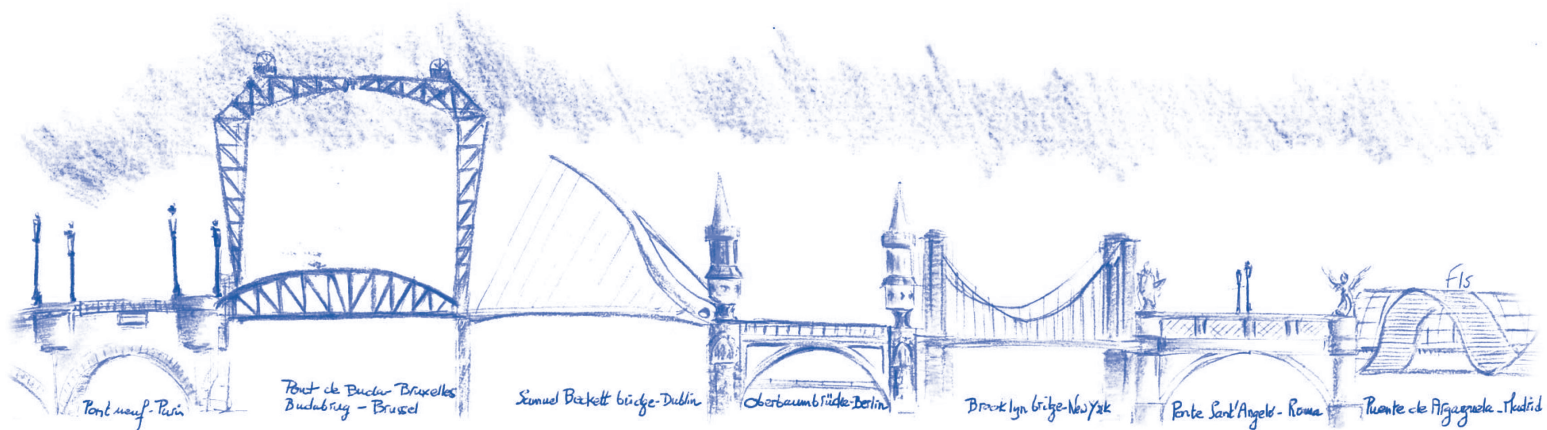

2018

J A A R V E R S L A G

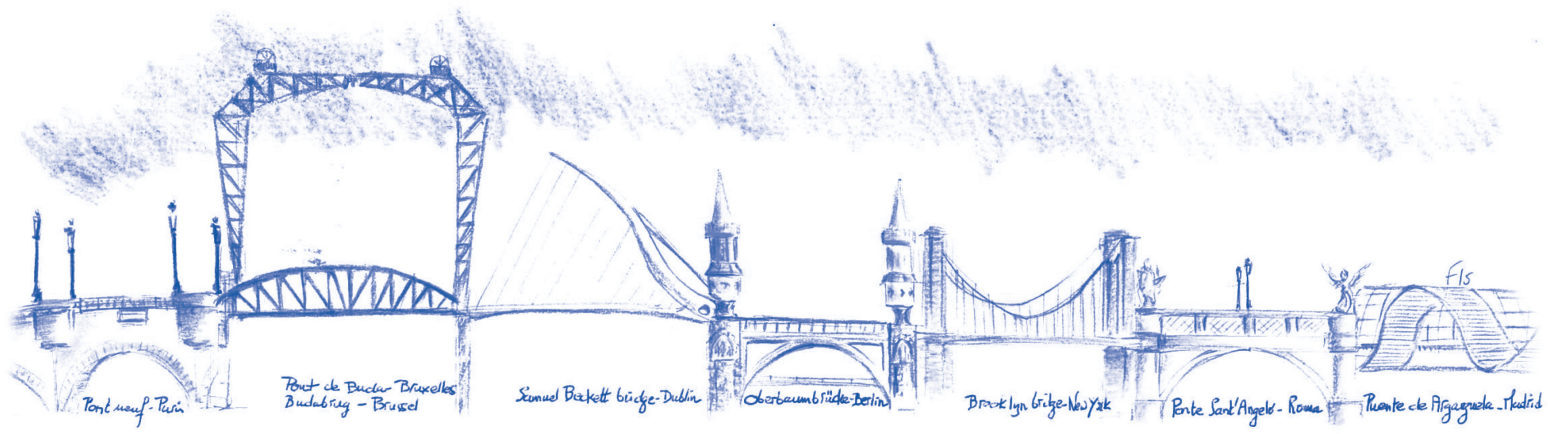
DEXIA

Jaarverslag 2018

2	Beheersverslag
72	Geconsolideerde jaarrekening
186	Jaarrekening
213	Aanvullende inlichtingen

4	Woord van de voorzitters
6	Profiel van de Groep
9	Voornaamste gebeurtenissen
12	Financiële resultaten
18	Risicobeheer
31	Informatie over kapitaal en liquiditeit
36	Niet financiële informatie - Sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven
44	Verklaring inzake corporate governance

Beheersverslag

Woord van de voorzitters

In 2018 kwamen de vereenvoudiging en de inkrimping van de Groep in een stroomversnelling, ondanks een gespannen macro-economische context met het einde van het soepele beleid van de Europese centrale bank, een toenemende politieke onzekerheid binnen de eurozone, de Brexit-kwestie, alsook door de sterke volatiliteit op de financiële markten.

In de lijn van de in 2017 aangevatte inspanningen voor vereenvoudiging van de Groep en voor afbouw van de activaportefeuilles hebben wij in 2018 onze doel-

stellingen van afbouw van de balans, van de risico's en van de geografische voetafdruk van de Groep voortgezet.

De versterking van onze strategie van afbouw van de balans kreeg concreet gestalte in een aanzienlijke afname van de activaportefeuille, met 14 miljard euro over het jaar. De activaverkopen in 2018 hadden onder meer betrekking op effecten aan de Amerikaanse openbare sector en leningen aan de Franse openbare sector, Spaanse *covered bonds* en ABS op Amerikaanse studentenleningen of blootstellingen verbonden aan de overheid en aan de Japanse lokale openbare sector. In het kader van de daling van de risico's concentreerden onze inspanningen zich op het beheer van dossiers waarvoor een grote voorziening was gevormd. Wij hebben nagenoeg al onze posities verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico. Deze transacties liggen aan de basis van een sterke inkrimping van onze balans met 14% over het jaar, tot 159 miljard euro.

Na de verkoop van onze Israëlische dochter en de sluiting van ons filiaal in Lissabon in het 1e halfjaar van 2018 tekenden wij in december een overeenkomst voor de verkoop van onze Duitse dochter Dexia Kommunalbank Deutschland. Deze verkoop zal worden afgerond in het 2e kwartaal van 2019 en is een belangrijke stap in de geordende resolutie van onze Groep. Zo zullen wij onze ontmanteling kunnen voortzetten en zal de balans van Dexia met nog eens 15% inkrimpen.

Op een ander front zetten wij de initiatieven tot beveiliging van ons operationeel model voort. De overeenkomst inzake uitbesteding van informatica- en back-officediensten, die Dexia in 2017 met Cognizant ondertekende, werd in de loop van 2018 verder uitgevoerd, met de overstap van de teams belast met de back-offices. Tevens hebben wij beslist om de vernieuwing en het beheer van onze informatica-infrastructuur aan Cognizant toe te vertrouwen. De uitvoering van dit tweede partnership loopt tot eind 2019, waardoor de Groep over efficiëntere informaticatools zal beschikken en onze operationele continuïteit versterkt zal worden.

Doorheen heel 2018 hebben wij dus onze strategische roadmap verder uitgerold, waarbij onze aandacht ging naar de overgang naar het algemene kader van toezicht dat de Europese centrale bank hanteert, en naar de naleving van de prudentiële vereisten, die nog werden verstrengd in 2019. De verwezenlijkingen van het jaar, gerealiseerd binnen een moeilijke context, zijn opmerkelijk. Naast het dynamische beheer van de risico's, de balans en de liquiditeit van de Groep werken wij onophoudelijk aan het verder evolueren van de Groep naar een meer gecentraliseerde structuur. Het nettoresultaat van het jaar is dan wel negatief, maar de situatie van Dexia inzake liquiditeit en solvabiliteit is vandaag beter dan vooropgesteld en de balansomvang neemt sterk af.

In 2019 zullen wij onze doelstelling van vereenvoudiging van ons internationale netwerk verderzetten om onze geografische voetafdruk te verkleinen en onze efficiëntie op groepsniveau te optimaliseren. Naast de sluiting eind maart van ons filiaal in Madrid en de voltooiing van de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland, die is gepland in het 2e kwartaal, zullen wij verdergaan met de herstructurering van ons netwerk. Dit zal tot uiting komen in onze verminderde aanwezigheid in New York, de repatriëring van het beheer van onze Amerikaanse activa naar de zetel en de omvorming van ons bijkantoor tot een vertegenwoordigingskantoor.

Uiteraard zal onze aandacht blijven uitgaan naar de ontwikkeling van onze kostenbasis en zullen wij ons inspannen om onze efficiëntie te verbeteren.

In een onzekere context en in een constant veranderende reglementaire omgeving kunnen wij de ontmanteling van de Groep alleen in goede banen leiden dankzij de dagelijkse inzet van al onze medewerkers. Onze teams blijven opmerkelijk werk verrichten in het kader van het beheer van deze complexe ontmanteling. Wij bedanken hen uit de grond van ons hart voor hun onberispelijke toewijding en hun inzet om de opdracht van Dexia tot een goed einde te brengen.

Wouter Devriendt
Gedelegeerd bestuurder

Gilles Denoyel
Voorzitter van de raad van bestuur

Profiel van de Groep

Een Groep in geordende resolutie

Dexia⁽¹⁾ is een Europese bankgroep waarvan eind 2011 de geordende resolutie werd aangevat. De Belgische en Franse Staat⁽²⁾ houden 99,6 % van de aandelen van de Groep aan. Het geordende resolutieplan van Dexia, dat in december 2012 door de Europese commissie werd goedgekeurd, heeft als doel het faillissement en de invereffeningstelling van de Groep te vermijden. Dit had immers, gezien de restomvang van de Groep, de hele Europese banksector kunnen destabiliseren. Gezien zijn belang⁽³⁾ staat Dexia sinds 4 november 2014 onder rechtstreeks prudentieel toezicht van de Europese centrale bank in het kader van het Gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM). Dexia, de moederonderneming van de Groep, is een naamloze vennootschap en financiële maatschappij naar Belgisch recht, waarvan het aandeel genoteerd staat op Euronext Brussel. De Groep telt 773 medewerkers op 31 december 2018. Dexia Crédit Local is de belangrijkste operationele entiteit van de Groep en de begunstigde van de financieringswaarborg, voor een maximaal bedrag van 85 miljard EUR, toegekend door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staten om de geordende

resolutie te kunnen uitvoeren. Dexia Crédit Local is gevestigd in Frankrijk, waar ze over een banklicentie beschikt, en is internationaal aanwezig via haar bijkantoren in Ierland, de Verenigde Staten en Spanje⁽⁴⁾ en haar dochterondernemingen in Duitsland⁽⁵⁾ en Italië. Deze dochterondernemingen beschikken eveneens over een banklicentie.

Dexia heeft vandaag geen commerciële activiteiten meer en wijdt zich nu volop aan het beheer in afbouw van zijn activaportefeuille, sterk geconcentreerd op de lokale overheidssector en staatsobligaties, erop toeziend dat de belangen van de Staten als aandeelhouders en borgverleners worden beschermd. Om die opdracht te vervullen, heeft Dexia zich drie strategische doelstellingen opgelegd:

- Tijdens de hele duur van de resolutie in staat blijven om zijn balans te herfinancieren;
- De kapitaalbasis beschermen om de reglementaire ratio's te kunnen naleven;
- De operationele continuïteit waarborgen, door de noodzakelijke competenties en middelen te behouden en zijn informatiesysteem zo goed mogelijk bij te sturen.

(1) In dit jaarverslag verwijst Dexia naar Dexia S.A./NV en Dexia Crédit Local naar Dexia Crédit Local S.A.

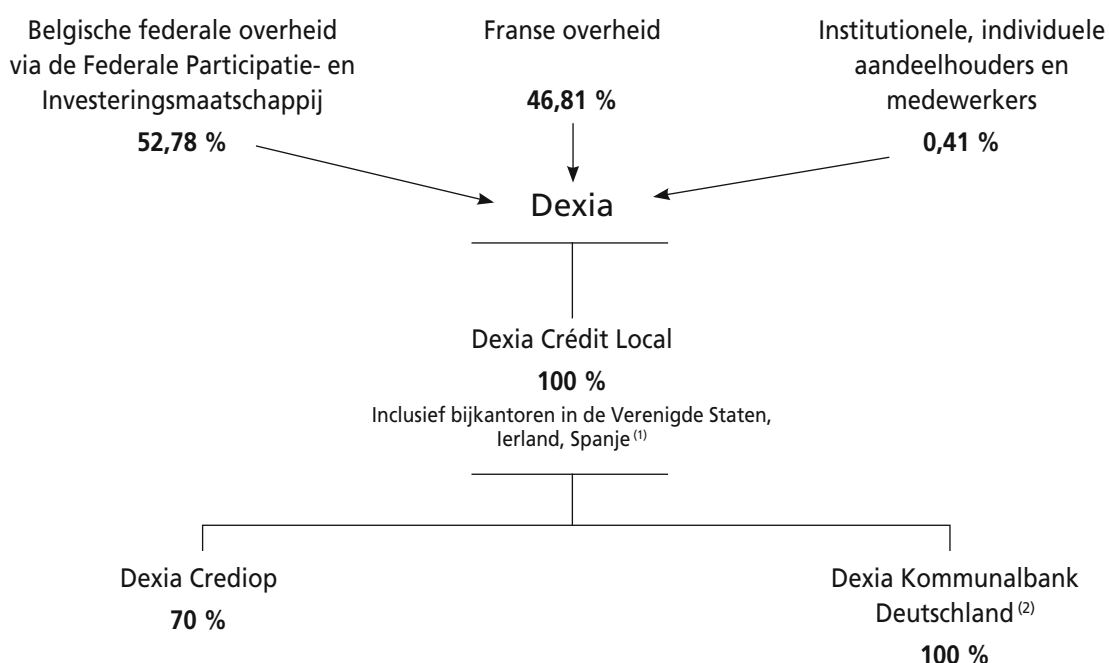
(2) In 2012 schreven de Belgische en Franse Staat in op de kapitaalsverhoging van 5,5 miljard EUR.

(3) Verordening (EU) nr. 468/2014 van de Europese centrale bank van 16 april 2014.

(4) De sluiting van het Madrileense bijkantoor van Dexia Crédit Local is voorzien op 29 maart 2019.

(5) Op 14 december 2018 ondertekenden Dexia en Helaba een overeenkomst voor de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland, het Duitse filiaal van Dexia Crédit Local. Cf. gezamenlijk persbericht Dexia/Helaba van 14 december 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

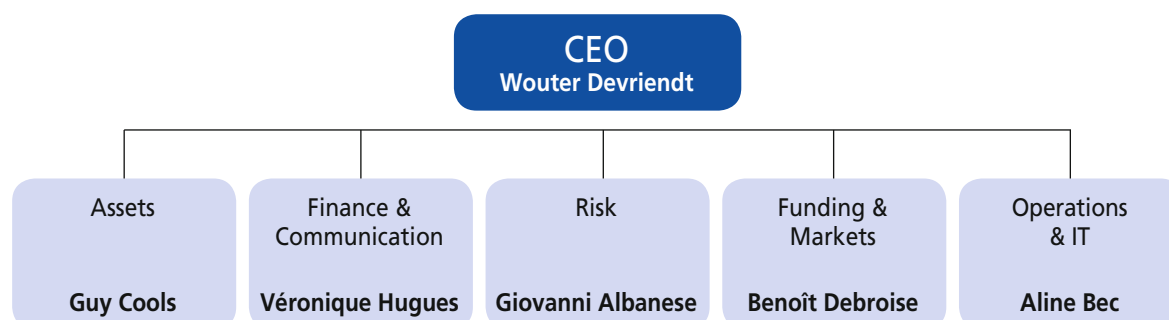
Vereenvoudigde structuur van de Groep

(1) De sluiting van dit Madrileense bijkantoor van Dexia Crédit Local is voorzien op 29 maart 2019.

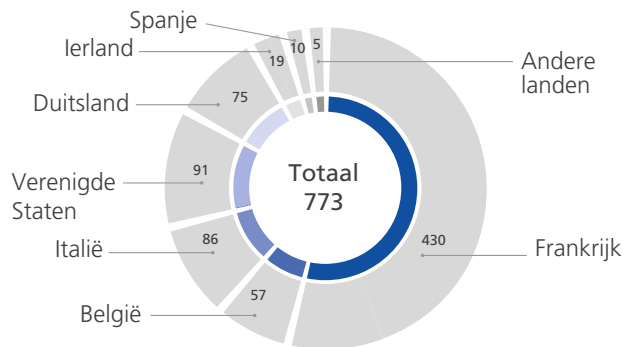
(2) Op 14 december 2018 ondertekenden Dexia en Helaba een overeenkomst voor de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland, het Duitse filiaal van Dexia Crédit Local. Cf. gezamenlijk persbericht Dexia/Helaba van 14 december 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

Directiecomité

Kerncijfers

AANTAL MEDEWERKERS OP 31 DECEMBER 2018

RESULTATEN (in miljoen EUR)	2017 ⁽¹⁾ IAS 39	2018 IFRS 9
Nettobankproduct	(123)	(232)
Kosten	(392)	(386)
Brutobedrijfsresultaat	(515)	(618)
Kredietrisicokost	33	128
Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten ⁽¹⁾	32	23
Nettoresultaat groepsaandeel	(462)	(473)

(1) In toepassing van de IFRS 5-norm werd de resultatenrekening van 2017 herzien naar aanleiding van het klasseren van Dexia Kommunalbank Deutschland als beëindigde activiteit, teneinde de resultaten van DKD op de afzonderlijke lijn 'Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten' weer te geven.

BALANS (in miljard EUR)	31/12/2017 IAS 39	01/01/2018 IFRS 9	31/12/2018 IFRS 9
Balanstotaal	180,9	183,7	158,8
Totaal activaportefeuille	94,5	94,5	79,9

SOLVABILITEIT (in miljoen EUR tenzij anders vermeld)	31/12/2017 IAS 39	01/01/2018 IFRS 9	31/12/2018 IFRS 9
Common Equity Tier 1	6 496	8 635	8 119
Total Capital	6 811	8 846	8 278
Risicogewogen activa	33 351	34 730	30 365
Common Equity Tier 1-ratio	19,5 %	24,9 %	26,7 %
Total Capital-ratio	20,4 %	25,5 %	27,3 %

RATINGS OP 15 FEBRUARI 2019	Lange termijn	Outlook	Korte termijn
Dexia Crédit Local			
Fitch	BBB+	Stable	F2
Moody's	Baa3	Stable	P-3
Moody's - Counterparty Risk (CR) Assessment	Baa3(cr)		P-3(cr)
Standard & Poor's	BBB	Stable	A-2
GBB Rating	BBB	Positive	-
Dexia Crédit Local (uitgiften met staatswaarborg)			
Fitch	AA-	-	F1+
Moody's	Aa3	Stable	P-1
Standard & Poor's	AA	-	A-1+
Dexia Kommunalbank Deutschland (Pfandbriefe)			
Standard & Poor's	A-	CW Positive	-

Voornaamste gebeurtenissen

Ondanks de toenemende politieke onzekerheid binnen de eurozone en de Brexit-kwestie, alsook het einde van het soepele beleid van de Europese centrale bank, werd 2018 voor Dexia gekenmerkt door de sterke vereenvoudiging en de inkrimping van de Groep. De geleverde inspanningen werden voortgezet en opgevoerd, met onder meer de verkoop van de deelneming in Dexia Israel Bank, de sluiting van het bijkantoor van Dexia Crédit Local in Portugal, en de ondertekening van een overeenkomst tot verkoop van het Duitse dochterbedrijf, Dexia Kommunalbank Deutschland. De Groep ging ook voort met de inkrimping van haar activaportefeuille.

Vorderingen van het geordende resolutieplan

Dynamisch beheer van de balans en daling van de risico's

In 2018 ging Dexia voort met zijn dynamische afbouw van de balans en voerde het die strategie nog op. Dit leidde tot een daling van het balanstotaal van de Groep op jaarbasis ten belope van 24,9 miljard EUR, of 14%. De daling van de omlopen is significant en bedraagt 14 miljard EUR op jaarbasis, waarvan 7,3 miljard EUR toegeschreven aan verkopen en 1,1 miljard EUR aan vervroegde terugbetalingen. Voorts was de natuurlijke afschrijving van de balans goed voor 5,4 miljard EUR.

De in 2018 gerealiseerde activaverkopen hebben onder meer betrekking op effecten van de Amerikaanse openbare sector en leningen aan de Franse openbare sector, Spaanse covered bonds en ABS'en op Amerikaanse studentenleningen of blootstellingen op overheden en op Japanse lokale openbare besturen.

De verkochte activa hebben een lange resterende looptijd (9,4 jaar) en een aanzienlijk deel ervan werd uitgedrukt in andere munten dan de euro, voornamelijk in US dollar en yen. Hierdoor kon onder meer het financieringsrisico van de Groep in deze munten verkleind worden.

Dexia versterkte zijn expertise in de verkoop van leningen. Na een eerste geslaagde transactie in 2017 verkocht de Groep twee nieuwe portefeuilles van schuldvorderingen op de Franse lokale openbare sector na een offerteaanvraag bij beleggers. Het ging om een globale omloop van 1,1 miljard EUR voor een totaal van 186 leningen. De Groep verkocht eveneens, in twee schijven, leningen aan de sociale huisvestingssector in Frankrijk voor een totaal bedrag van 0,8 miljard EUR.

In het kader van de afbouw van het kredietrisico werden de inspanningen voornamelijk geconcentreerd op het beheer van de dossiers waarvoor veel voorzieningen werden aangelegd.

De Groep verkocht met name bijna al haar posities verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico ⁽¹⁾ en verkreeg de aflossing van de vorderingen verbonden aan de Bulgaarse spoorwegsector. De kredietportefeuille van de groep Dexia blijft globaal genomen van goede kwaliteit met een notering van 91 % van de blootstellingen op 31 december 2018 als *investment grade*.

De Groep schenkt eveneens bijzondere aandacht aan de opvolging en het beheer van bepaalde posities die een belangrijk concentratierisico vertegenwoordigen. *Verdere informatie hierover wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Risico-beheer' van dit verslag.*

Ondertekening van een overeenkomst voor de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland

Op 14 december 2018⁽²⁾, ondertekende Dexia samen met de Duitse bankengroep Helaba, een overeenkomst die Helaba in staat stelt om alle aandelen in Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) te kopen voor een totaal bedrag van 352 miljoen EUR.

Dexia Crédit Local zal via zijn bijkantoor in Dublin zijn aandelen in DKD verkopen nadat het daarvoor alle reglementaire goedkeuringen heeft verkregen. De transactie zal naar verwachting worden afgerond tijdens het tweede kwartaal van 2019. Ze zal een niet-materiele impact hebben op Dexia's solvabiliteit en zal zijn groepsbalans met ongeveer 15 % doen krimpen. De gedetailleerde financiële impact zal na afsluiting van de transactie bekendgemaakt worden.

Naar aanleiding van deze transactie heeft Dexia, met ingang van de datum van afsluiting van de verkoop, eveneens een einde gesteld aan de Letters of Support dat het had toegekend aan DKD.

Verkoop van de deelneming van 58,9 % in Dexia Israel Bank

Op 18 maart 2018 verkocht Dexia Crédit Local al zijn aandelen in Dexia Israel Bank (Dexia Israël). De verkoopprijs per aandeel bedroeg 674 NIS en de totale verkoopprijs ongeveer 82 miljoen EUR. Daarmee komt een einde aan de aanwezigheid van Dexia in Israël, waar de Groep sinds 2001 actief was. Met deze verkoop rondt Dexia het verplichte verkoopproces af van de commerciële activiteiten van de Groep, als onderdeel van de verbintenissen aangegaan door de Belgische, Franse

(1) Op 31 december 2018 bedraagt de resterende blootstelling van Dexia aan de Commonwealth van Puerto Rico 5 miljoen EUR. Deze omloop komt op vervaldatum in 2020 en is volledig afgedekt door een herverzekeraar van goede kwaliteit

(2) Cf. gezamenlijk persbericht Dexia/Helaba van 14 december 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

en Luxemburgse staten in het kader van het geordende resolutieplan van de Groep, goedgekeurd door de Europese commissie in december 2012. Ze vormt dan ook een belangrijke mijlpaal in de uitvoering van het geordende resolutieplan van de Groep.

Sluiting van het Portugese en Spaanse bijkantoor van Dexia Crédit Local

Met het oog op de vereenvoudiging van haar operationele structuur was de groep Dexia in 2016 overgegaan tot de grensoverschrijdende fusie tussen Dexia Crédit Local en dochteronderneming Dexia Sabadell, alsook tot de gelijktijdige oprichting van twee nieuwe bijkantoren van Dexia Crédit Local in Spanje en Portugal. Op 29 juni 2018 sloot de Groep het bijkantoor van Dexia Crédit Local in Lissabon, na afronding van de overdracht van de activa naar haar Parijse zetel. Dezelfde centralisatiewerkzaamheden zijn aan de gang voor het bijkantoor in Madrid met het oog op een definitieve sluiting op 29 maart 2019.

Versterking van het bedrijfsmodel: uitvoering van de overeenkomst tot uitbesteding van diensten met Cognizant

De overeenkomst tot uitbesteding van diensten, die Dexia op 4 oktober 2017 met Cognizant ondertekende, werd in de loop van 2018 verder uitgevoerd, met het overbrengen op 1 mei 2018 van de teams belast met de backoffice markten en kredieten naar Cognizant. De IT-diensten waren al overgedragen in november 2017. In totaal maakten 133 medewerkers van Dexia de overstap in het kader van deze overeenkomst. Dexia koos er eveneens voor om het vernieuwen en het beheren van de infrastructuur van zijn informaticasysteem aan Cognizant toe te vertrouwen. Deze transactie maakt het voorwerp uit van een afzonderlijke overeenkomst, die eveneens een looptijd van 10 jaar heeft. De uitvoering daarvan loopt tot in het 2e kwartaal van 2019, waardoor de Groep over efficiëntere informaticatools zal beschikken en waardoor haar operationele continuïteit versterkt zal worden. Anderzijds zal deze overeenkomst het makkelijker maken voor Cognizant dat kan werken in synergie tussen de informatica-toepassingen en de infrastructuur.

Wijzigingen in het bestuur van de Groep

Op 16 mei 2018 werd Gilles Denoyel benoemd tot bestuurder en voorzitter van de raad van bestuur van Dexia, ter vervanging van Robert de Metz, wiens mandaat afliep. Gilles Denoyel is eveneens bestuurder en voorzitter van de raad van bestuur van Dexia Crédit Local.

De raad van bestuur van Dexia benoemde op 6 september 2018 Giovanni Albanese als uitvoerend bestuurder en Chief Risk Officer van Dexia, ter vervanging van Johan Bohets, die de wens te kennen gaf om de Groep te verlaten.

De raad van bestuur van Dexia benoemde op 28 november 2018 Bertrand Dumont tot niet-uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van Thomas Courbe, die ontslag nam.

De raad van bestuur van Dexia benoemde op 4 februari 2019 Claire Cheremetinski tot niet-uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van Lucie Muniesa, die ontslag nam.

Aangezien het bestuur van Dexia en Dexia Crédit Local geïntegreerd is, is Giovanni Albanese tevens bestuurder, adjunct algemeen directeur en Chief Risk Officer van Dexia Crédit Local. Bertrand Dumont en Claire Cheremetinski zijn eveneens bestuurders van Dexia Crédit Local.

Het einde van de specifieke benadering betreffende het toezicht en de verhoging van de prudentiële vereisten inzake solvabiliteit van toepassing voor 2019

Op 16 juli 2018⁽¹⁾ bracht de Europese centrale bank (ECB) Dexia ervan op de hoogte dat de toepassing van de pragmatische en proportionele prudentiële benadering op maat, toegepast sinds 2015, niet zou verlengd worden voor 2019. Deze beslissing kadert binnen de convergentie van de op Dexia toegepaste vereisten naar het algemeen kader van toezicht, ingezet in 2018.

Vanaf 1 januari 2019 zal Dexia dus alle reglementaire vereisten van toepassing op banken die onder toezicht staan van de ECB moeten respecteren, en dit op elk niveau van consolidatie binnen de Groep. Bovendien blijft de behandeling van het niet-naleven van de ratio van de grote risico's (large exposures) dezelfde als deze beschreven in haar mededeling van 5 februari 2018, te weten het in mindering brengen van haar CET1 reglementaire kapitaal, van de economische impact die zou voortvloeien uit het rechtzetten van een niet-naleving van de verplichting inzake grote risico's⁽²⁾.

Op 14 februari 2019⁽³⁾ bracht de ECB de groep Dexia op de hoogte van de kwalitatieve en kwantitatieve prudentiële vereisten inzake solvabiliteit die vanaf 1 maart 2019 op Dexia en haar dochterondernemingen van toepassing zijn.

Verdere informatie hierover wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Informatie over kapitaal en liquiditeit' van dit jaarverslag.

Recente ontwikkelingen

Notificatie aan de Europese commissie van de hernieuwing van de Staatsgarantie aan Dexia

Op 25 februari 2019⁽⁴⁾ heeft de raad van bestuur van Dexia kennis genomen van de notificatie die door de Belgische en de Franse Staat werd overgemaakt aan de Europese commissie inzake een voorstel met het oog op de hernieuwing voor de periode na 31 december 2021 van de herfinancieringsgarantie waarvan Dexia geniet. Het ontwerp voorgesteld door de Staten maakt nog het voorwerp uit van besprekingen. Indien het wordt goedgekeurd door de Europese commissie, dient het ontwerp tevens te worden gevalideerd in België en in Frankrijk⁽⁵⁾, volgens de in elke Staat van toepassing zijnde procedures, en vervolgens te worden omgezet in een overeenkomst die dient te worden gesloten tussen Dexia en de twee Staten.

Indien deze garantie wordt geïmplementeerd op basis van het ontwerp dat momenteel voorligt, zou de commissie die Dexia bij vereffening zou betalen aan de Staten als vergoeding voor de garantie, het nettoresultaat van de vereffening kunnen absorberen, met als gevolg dat de houders van hybride Tier 1 schulden van Dexia en Dexia Crédit Local, alsook de aandeelhouders van Dexia, geen deel van het resultaat van de vereffening zouden ontvangen.

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 juli 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

(2) Cf. persbericht Dexia van 5 februari 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

(3) Cf. persbericht Dexia van 18 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

(4) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

(5) Luxemburg zou niet langer optreden als garant onder het nieuwe garantieschema.

Financiële resultaten

Verduidelijkingen betreffende de voorstelling van de geconsolideerde financiële staten van de groep Dexia voor 2018

Continuïteit van bedrijfsvoering (going concern)

De geconsolideerde financiële staten van Dexia op 31 december 2018 werden opgesteld conform de boekhoudkundige regels van kracht in geval van continuïteit van de bedrijfsvoering (going concern). Dit houdt een aantal veronderstellingen in die als basis dienden voor het businessplan onderliggend aan de resolutie van de groep Dexia, die het voorwerp was van een beslissing van de Europese commissie in december 2012. Ze worden hieronder hernomen:

- De onderliggende macro-economische hypothesen van het businessplan worden bijgestuurd in het kader van halfjaarlijkse herzieningen van het plan. De bijsturing op basis van de beschikbare gegevens op 30 juni 2018, die door de raad van bestuur van Dexia van 19 december 2018 werd goedgekeurd, houdt rekening met de reglementaire veranderingen die tot op heden gekend zijn, waaronder de definitieve tekst van CRD IV. Ze houdt eveneens rekening met de erg positieve impact van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm vanaf 1 januari 2018 op het prudentieel kapitaal van de groep Dexia, met de Total Capital-ratio van Dexia die eind december 2018 27,3% bedroeg, en ten slotte met de niet-hernieuwing, vanaf 1 januari 2019, van de specifieke aanpak van de Europese centrale bank betreffende het toezicht op de groep Dexia⁽¹⁾.

- De voortzetting van de resolutie veronderstelt dat Dexia een behoorlijke financieringscapaciteit behoudt, die vooral afhangt van de belangstelling van de beleggers voor het door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staat gewaarborgd schuld papier en van de capaciteit van de Groep om gedekte financieringen op te halen. Sinds eind 2012 heeft Dexia zijn financieringsbehoefte gevoelig verminderd, heeft het een gediversifieerde toegang tot verschillende financieringsbronnen en heeft het geprofiteerd van gunstige marktomstandigheden om de looptijd van zijn verplichtingen te verlengen, met het oog op een voorzichtig liquiditeitsbeheer. Hierdoor kan de Groep onder meer haar liquiditeitsreserves op een niveau houden dat gepast wordt bevonden gezien de beperking van de toegang tot de financiering van de Europese centrale bank die op 21 juli 2017⁽²⁾ werd bekendgemaakt. De jongste bijsturing van het businessplan houdt rekening

met een herziening van het financieringsplan op basis van de meest recente marktomstandigheden die konden worden vastgesteld.

- Het businessplan gaat uit van het behoud van de bankvergunning van de verschillende entiteiten en van de rating van Dexia Crédit Local.

De regelmatige aanpassingen van het businessplan leiden tot afwijkingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan en zorgen mettertijd voor een ingrijpende verandering van het aanvankelijk uitgetekende traject van de resolutie van de Groep, onder meer inzake winstgevendheid, solvabiliteit en financieringsstructuur. In deze fase zetten ze de aard en de pijlers van de resolutie niet op de helling, wat de beslissing wettigt om de financiële staten op te stellen volgens het principe van continuïteit van de bedrijfsvoering.

Er blijft echter onzekerheid bestaan rond de verwezenlijking van het businessplan over de looptijd van de resolutie van de Groep.

- Dit plan kan onder meer de impact ondervinden van nieuwe wijzigingen van de boekhoudkundige en prudentiële regels.

- De groep Dexia is gevoelig voor de evolutie van de macro-economische omgeving en voor de marktparameters, zoals wisselkoersen, rentevoeten of credit spreads. Een ongunstige evolutie van deze parameters zou kunnen wegen op de liquiditeit en het solvabiliteitsniveau van de Groep, via bijvoorbeeld een stijging van het cash collateral dat Dexia dient te storten aan zijn tegenpartijen van derivaten of een impact op de waardering van financiële activa, verplichtingen en OTC-derivaten, waarvan de schommelingen in de resultatenrekening worden geboekt en kunnen leiden tot een wijziging van het prudentieel kapitaalniveau van de Groep.

- Er zijn discussies aan de gang tussen de Europese commissie en de Belgische en Franse staat over de voorwaarden van hernieuwing van de Staatsgaranties vanaf 1 januari 2022⁽³⁾.

- Als de financieringscapaciteit op de markt van schuld papier met staatswaarborg zou verminderen, moet Dexia teruggrijpen naar duurdere financieringsbronnen, wat een rechtstreekse impact zou hebben op de in het businessplan vooropgestelde rentabiliteit.

- Ten slotte is de Groep blootgesteld aan bepaalde operationele risico's die eigen zijn aan de omgeving van resolutie waarin Dexia verkeert.

Analytische segmentatie

Dexia voltooide de verkoop van alle commerciële entiteiten zoals voorzien in het kader van het resolutieplan. Dit laat toe om de aandacht thans volop te wijden aan het beheer van

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 juli 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

(2) Op 21 juli 2017 maakte de Europese centrale bank bekend dat liquidatie-entiteiten vanaf 31 december 2021 niet langer toegang hebben tot het Eurosysteem.

(3) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

de restactiva, erover wakend dat de belangen van de Staten als aandeelhouders en borgverleners van de Groep worden beschermd.

Gegeven het huidige profiel van de Groep worden de resultaten van Dexia voortaan geconsolideerd op basis van één segment 'Beheer van activiteiten in afbouw', zonder specifieke toewijzing van financiering en operationele uitgaven per activiteit.

Classificatie onder 'Activa aangehouden voor verkoop'

Op 31 december 2018 werd in overeenstemming met de IFRS 5-norm Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) geklasseerd in de geconsolideerde rekeningen van Dexia als 'Activa aangehouden voor verkoop'. De activa en de verplichtingen van DKD werden op één afzonderlijke lijn geboekt in de geconsolideerde balans van de Groep. De bijdrage tot het resultaat na belastingen van DKD werd eveneens op een afzonderlijke lijn van de geconsolideerde resultatenrekening van de Groep geklasseerd.

Inwerkingtreding op 1 januari 2018 van de norm IFRS 9 'Financiële instrumenten' ter vervanging van IAS 39 'Financiële instrumenten: Opname en waardering'

De norm IFRS 9 'Financiële instrumenten' trad op 1 januari 2018 in werking en vervangt de norm IAS 39. Deze norm bestaat uit drie delen:

- Het eerste deel betreft de classificatie en waardering van financiële instrumenten;
- Het tweede deel gaat over het model voor het aanleggen van voorzieningen voor financiële activa;
- Het derde deel gaat over de boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties.

Classificatie en waardering van financiële instrumenten

De norm IFRS 9 voorziet in de classificatie en waardering van activa op basis van het bedrijfsmodel dat de bank hanteert en de kenmerken van deze activa.

Bedrijfsmodel

De keuze van het bedrijfsmodel onder IFRS 9 heeft een impact op de mogelijkheden van classificatie van financiële activa toegestaan door de norm en bijgevolg op de wijze van waardering. De norm IFRS 9 voorziet in drie aparte bedrijfsmodellen:

- Model 'Hold to collect', waarbij financiële activa worden aangehouden om contractuele kasstromen te innen;
- Model 'Hold to collect and sell', waarbij financiële activa worden aangehouden om contractuele kasstromen te innen alsook om te verkopen;
- Model 'Other' wanneer de beheersintentie met geen van vorige modellen overeenstemt (onder meer tradingverrichtingen).

Kenmerken van activa

De kenmerken van financiële activa zijn eveneens bepalend bij de classificatie ervan in de boekhouding. Afhankelijk van de complexiteit van hun structuur en de kasstromen die ze voortbrengen, worden financiële activa ofwel beschouwd als

SPPI (*Solely Payments of Principal and Interest*) voor de eenvoudigste en minder gestructureerde activa, ofwel als niet-SPPI voor gestructureerde en/of complexe activa.

Op basis van deze beide elementen stelt de norm IFRS 9 verschillende boekhoudkundige classificaties voor:

- Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: tot deze groep behoren activa die worden aangehouden in een 'Hold to collect' optiek en beschouwd als SPPI. Deze activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs;
- Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen: tot deze groep behoren activa die worden aangehouden in een 'Hold to collect and sell' optiek en beschouwd als SPPI. Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde en waardeveranderingen worden geboekt via het eigen vermogen (*Other Comprehensive Income – OCI*);
- Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening: tot deze groep behoren activa waarvan de beheersintentie niet past in de 'Hold to collect' noch de 'Hold to collect and sell' optiek, evenals activa die worden beschouwd als niet-SPPI. Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij de waardeveranderingen worden geboekt in de resultatenrekening.

Classificaties van de activa

In lijn met zijn status van in afbouw beheerde entiteit, koos Dexia in de meeste gevallen voor het 'Hold to collect' bedrijfsmodel. Bijgevolg werden de activa die onder IAS 39 geboekt werden als 'beschikbaar voor verkoop (*available for sale – AFS*)', onder IFRS 9 opgenomen in de categorie 'geamortiseerde kostprijs'.

Voorts identificeerde Dexia een activaportefeuille die de komende jaren mogelijk verkocht zal worden. Deze activa werden onder IFRS 9 opgenomen in de categorie 'gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen', net als de liquide activa die worden aangehouden door Dexia Financial Products Services LLC.

Ten slotte werden onder IFRS 9, in overeenstemming met de norm, een aantal activa niet-SPPI ingedeeld onder 'gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening'.

Gevolgen voor Dexia

Het feit dat de meeste activa van Dexia onder IFRS 9 zijn ingedeeld in de categorie 'Geamortiseerde kostprijs', heeft een grote positieve impact, wat te maken heeft met het annuleren van de niet-gerealiseerde winsten en verliezen in eigen vermogen onder IAS 39.

Door deze classificatie vermindert en verandert ook de gevoeligheid van het eigen vermogen van de Groep voor schommelingen in de *credit spreads*, vermits de waardering van activa tegen geamortiseerde kostprijs voortaan ongevoelig is voor schommelingen van de *credit spreads*. In het bijzonder is de gevoeligheid voor Italiaanse en Portugese staatsobligaties sterk verminderd. Activa uit de categorieën 'gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen' en 'gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening' onder IFRS 9 blijven enigszins gevoelig voor de *credit spreads*. Het gaat nu vooral over Amerikaanse ABS en over activa uit de Franse en Amerikaanse overheidssector.

Model van voorzieningen voor financiële activa

De norm IFRS 9 definieert een nieuw waardeverminderingmodel voor kredietrisico voor activa die behoren tot de categorieën 'geamortiseerde kostprijs' en 'gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen'. Verbintenissen buiten balans vallen eveneens onder dit nieuwe model.

Onder IAS 39 werd een voorziening voor het kredietrisico aangelegd wanneer een feit werd vastgesteld dat daartoe aanleiding gaf. Onder IFRS 9 wordt de voorziening voortaan aangelegd vanaf het ontstaan van het actief, op basis van verwachte kredietverliezen.

Het voorzieningsmodel dat door IFRS 9 is vastgelegd, steunt op het onderscheid tussen drie aparte categorieën van activa:

- De eerste (*stage 1*) stemt overeen met de activa waarvoor het kredietrisico sinds het ontstaan niet verslechterd is. Het voorzieningsniveau voor deze activa stemt overeen met het verwachte verlies over 12 maanden.
- De tweede categorie (*stage 2*) stemt overeen met de activa waarvoor het kredietrisico sinds het ontstaan aanzienlijk verslechterd is, zonder dat evenwel een wanbetaling is vastgesteld. Het voorzieningsniveau voor deze activa stemt overeen met het verwachte verlies gedurende hun resterende looptijd.
- Tot de derde categorie (*stage 3*) behoren de activa met een reeds geleden kredietverlies. Het voorzieningsniveau stemt overeen met de verwachte verliezen over de looptijd van het actief. Ook gekochte activa die al in waarde verminderd waren, behoren tot deze categorie. In dat laatste geval wordt het voorzieningsniveau op een specifieke manier berekend.

Toepassing van het nieuwe waardeverminderingmodel door de groep Dexia

De toepassing van dit nieuwe voorzieningsmodel voor het kredietrisico heeft binnen de groep Dexia slechts een beperkte impact, die zich vertaalt in een toename van de voorzieningen in de orde van grootte van 200 miljoen EUR.

Boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties (*Hedge accounting*)

Dexia koos ervoor om vast te houden aan de door de norm IAS 39 voorgestelde bepalingen inzake boekhoudkundige verwerking van afdekkingstransacties.

Impact van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm door de groep Dexia

Geconsolideerde balans

De eerste toepassing van de IFRS 9-norm vertaalt zich in een stijging van het balanstotaal met +2,7 miljard EUR op 1 januari 2018, die vooral toe te schrijven is aan de annulering van de bevroren AFS-reserve.

Overeenkomstig aanbeveling nr. 2017-02 van 2 juni 2017 van de Autorité des Normes Comptables (ANC) werden bovendien enkele veranderingen aangebracht aan de voorstelling van de financiële staten. Deze wijzigingen slaan vooral op de creatie en de schrapping van rubrieken in verband met de toepassing van IFRS 9, alsook op de presentatie van het cash collateral onder de rubrieken 'Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen / klanten' en 'Schulden aan kredietinstellingen / klanten' in IFRS 9.

Boekhoudkundig en prudentieel eigen vermogen – solvabiliteitsratio's

De toepassing van IFRS 9 heeft een positieve totale netto-impact van 2,7 miljard EUR op het boekhoudkundig eigen vermogen van de Groep op 1 januari 2018, dat te maken heeft met de doorgevoerde herclassificaties en de inwerkingstelling van het nieuwe voorzieningsmodel, deels gecompenseerd door de prudentiële herwerkingen (-0,6 miljard EUR).

Bijgevolg stijgen het Common Equity Tier 1-kapitaal en het Total Capital met respectievelijk 2,1 miljard EUR en 2,0 miljard EUR.

De risicogewogen activa nemen met 1,4 miljard EUR toe, als gevolg van de verhoging van de uitstaande EAD door de annulering van de bevroren AFS-reserve.

Op 1 januari 2018 bedragen de Common Equity Tier 1- en Total Capital-ratio van Dexia bijgevolg respectievelijk 24,9 % en 25,5 %, tegen 19,5 % en 20,4 % op 31 december 2017, wat neerkomt op een stijging van 5,4 % en 5,1 %.

Dexia koos voor de overgangsbepalingen⁽¹⁾, waardoor de impact op het prudentiële eigen vermogen die voortvloeit uit de toepassing van het nieuwe voorzieningsmodel onder IFRS 9, over vijf jaar gespreid kan worden. Daardoor zal de Groep de gevolgen van een wijziging in categorie (*stage*) van een actief voor het voorzieningsniveau kunnen afzwakken en de eventuele volatiliteit die het nieuwe voorzieningsmodel meebrengt voor de prudentiële solvabiliteitsratio's, kunnen verminderen. Dexia is vooral gevoelig voor een eventuele verandering van *stage* van Italiaanse en Portugese staatsobligaties.

⁽¹⁾ Het Europees Parlement wijzigde in december 2017 de CRR en stelde aan de kredietinstellingen voor om gebruik te maken van overgangsbepalingen (*fase in*), waardoor de impact op het eigen vermogen als gevolg van de toepassing van het nieuwe voorzieningsmodel IFRS 9 op de solvabiliteitsratio's, over vijf jaar gespreid kan worden. Deze bepalingen gelden voor het bedrag van aanvullende voorzieningen voor kredietrisico op 1 januari 2018 ('statische' *fase in*). Ze zijn eveneens van toepassing op elk aanvullend bedrag van voorzieningen verbonden aan financiële activa die volgens de IFRS 9-methode zijn ingedeeld bij *stage 1* en *stage 2*, aangelegd tijdens de overgangperiode van vijf jaar ('dynamische' *fase in*).

BOEKHOUDKUNDIG EIGEN VERMOGEN PER 1 JANUARI 2018

(in miljoen EUR)

Boekhoudkundig eigen vermogen – IAS 39	5 402
Impact van de voorzieningen voor kredietrisico's	(180)
Impact van de wijziging van de boekhoudklasse	419
Annulering van het agio/disagio ten gevolge van de herclassificatie van effecten in het verleden, na toepassing van IAS 39 gewijzigd	2 485
Overige	(5)
Boekhoudkundig eigen vermogen - IFRS 9	8 121

PRUDENTIEEL EIGEN VERMOGEN PER 1 JANUARI 2018

(in miljoen EUR)

	IAS 39	IFRS 9
Boekhoudkundig eigen vermogen	5 402	8 121
Prudentiële verwerking	1 093	515
Common Equity Tier 1 Capital	6 496	8 635
Total Capital	6 811	8 846

SOLVABILITEITSRATIO'S PER 1 JANUARI 2018

(in miljoen EUR tenzij anders vermeld)

	IAS 39	IFRS 9
Kredietrisicogewogen activa	31 371	32 750
Marktrisicogewogen activa	980	980
Operationele risicogewogen activa	1 000	1 000
Risicogewogen activa	33 351	34 730
Common Equity Tier 1 Capital	6 496	8 635
Common Equity Tier 1-ratio	19,5 %	24,9 %
Total Capital	6 811	8 846
Total Capital-ratio	20,4 %	25,5 %

Wijze van voorstelling van het resultaat

Om de lezing van zijn resultaten te vergemakkelijken, kiest Dexia voor een presentatie van drie verschillende analytische segmenten:

- Recurrente elementen verbonden aan het behoud van de activa zoals opbrengsten van portefeuilles, financieringskosten, operationele uitgaven, de kredietrisicokost en belastingen;
- Boekhoudkundige volatiliteitselementen verbonden aan aanpassingen van de reële waarde van activa en verplichtingen, zoals onder meer de impact van de IFRS 13-norm (CVA, DVA, FVA) en de waardering van OTC-derivaten, de verschillende effecten op financiële instrumenten geboekt tegen reële

waarde via het resultaat (onder meer de activa non-SPPI) en de verandering in de waarde van de derivaten die de WISE portefeuille afdekken (synthetische effectisering van een portefeuille van herverzekerde obligaties);

- Niet-recurrente elementen zoals meer- en minderwaarden op verkopen van participaties en instrumenten geboekt tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via het eigen vermogen, kosten en opbrengsten verbonden aan geschillen, kosten en vergoedingen die het gevolg zijn van het stopzetten van projecten of het opzeggen van contracten, herstructureringskosten en kosten verbonden aan strategische herstructureringsprojecten van de Groep of uitzonderlijke operationele heffingen.

Analyse van de geconsolideerde resultatenrekening**GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING - ANC FORMAAT**

(in miljoen EUR)

	2017 ⁽¹⁾ IAS 39	2018 IFRS 9
Nettobankproduct	(123)	(232)
Algemene bedrijfskosten en afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	(392)	(386)
Brutobedrijfsresultaat	(515)	(618)
Kredietrisicokost	33	128
Nettowinst (verlies) op overige activa	2	8
Resultaat voor belastingen	(480)	(482)
Winstbelastingen	(13)	(40)
Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten ⁽¹⁾	32	23
Nettoresultaat	(461)	(499)
Minderheidsbelangen	1	(26)
Nettoresultaat groepsaandeel	(462)	(473)

(1) Gezien de activiteit van Dexia Kommunalbank Deutschland beschouwd werd als een beëindigde activiteit in toepassing van de IFRS 5-norm, zijn de resultaten op de afzonderlijke lijn 'Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten' van de geconsolideerde resultatenrekening van de Groep opgenomen.

In de loop van 2018 boekte de groep Dexia een nettoresultaat groepsaandeel van -473 miljoen EUR, vergelijkbaar met dit van 2017.

Het nettobankproduct over het jaar is negatief en bedraagt -232 miljoen EUR. Naast het behoud van de activa omvat dit bedrag onder meer de negatieve gevolgen verbonden aan de waardering van de derivaten, alsook de resultaten van verkoop en de voorzieningen voor juridische geschillen.

De kosten bedragen -386 miljoen EUR en omvatten een stijging van de heffingen en reglementaire bijdragen ten opzichte van het boekjaar 2017.

Op 31 december 2018 bedragen de heffingen en reglementaire bijdragen -105 miljoen EUR en omvatten onder meer de bijdrage van Dexia Crédit Local en Dexia Crediop aan het Gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (-72 miljoen EUR), de heffing voor systemisch risico (-4 miljoen EUR), een uitzonderlijke bijdrage van Dexia Crediop aan het nationaal afwikkelingsfonds van Italië (-3 miljoen EUR) en de bijdrage van Dexia Kommunalbank Deutschland aan het Gemeenschappelijk

afwikkelingsfonds (-13 miljoen EUR), geboekt in de rubriek 'Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten' volgens de IFRS 5-norm.

Het brutobedrijfsresultaat komt uit op -618 miljoen EUR.

De kredietrisicokost en de nettowinst (verlies) op overige activa dragen positief bij tot het resultaat, ten belope van +137 miljoen EUR, waarvan +128 miljoen EUR toe te schrijven is aan de kredietrisicokost.

Door rekening te houden met deze elementen, komt het resultaat voor belastingen uit op -482 miljoen EUR.

De fiscale lasten over het jaar bedroegen -40 miljoen EUR, waarvan -42 miljoen EUR uitgestelde belastingen verbonden aan overdrachten van activa binnen de Groep.

Het nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten bedraagt +23 miljoen EUR en vertegenwoordigt de bijdrage aan het resultaat van Dexia Kommunalbank Deutschland.

Het resultaat dat toe te schrijven is aan de minderheidsbelangen, bedraagt -26 miljoen EUR, wat het nettoresultaat groepsaandeel voor 2018 op -473 miljoen EUR brengt.

Analytische presentatie van de resultaten van de periode

Het nettoresultaat groepsaandeel van -473 miljoen EUR bestaat uit de volgende elementen:

- 210 miljoen EUR is toe te schrijven aan recurrente elementen;

- -144 miljoen EUR is verbonden aan boekhoudkundige volatiliteitselementen;
- -119 miljoen EUR werd gegenereerd door niet-recurrente elementen.

Om de lezing van zijn resultaten te vergemakkelijken en de dynamiek ervan tijdens het jaar te kunnen aantonen, kiest Dexia voor een aparte presentatie van de drie verschillende analytische segmenten die de Groep heeft bepaald.

ANALYTISCHE PRESENTATIE VAN DE RESULTATEN VAN DE GROEP DEXIA VOOR 2018

(in miljoen EUR)	Recurrente elementen	Boekhoudkundige volatiliteitselementen	Niet-recurrente elementen	Totaal
Nettobankproduct	45	(144)	(134)	(232)
Algemene bedrijfskosten en afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	(369)	0	(17)	(386)
Brutobedrijfsresultaat	(323)	(144)	(151)	(618)
Kredietrisicokost	128	0	0	128
Nettowinst (verlies) op activa	0	0	8	8
Resultaat voor belastingen	(195)	(144)	(143)	(482)
Winstbelastingen	(40)	0	0	(40)
Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten	0	0	23	23
Nettoresultaat	(236)	(144)	(119)	(499)
Minderheidsbelangen	(26)	0	0	1
Nettoresultaat groepsaandeel	(210)	(144)	(119)	(473)

Recurrente elementen

Het nettoresultaat groepsaandeel van de recurrente activiteiten bedraagt -210 miljoen EUR op 31 december 2018, tegen -302 miljoen EUR eind 2017.

Het nettobankproduct over het jaar komt uit op +45 miljoen EUR en weerspiegelt de nettorentemarge, die overeenstemt met de kosten voor het behoud van de activa en het transformatieresultaat van de Groep. De nettorentemarge daalt, onder meer door de afbouw van de activaportefeuille, de deconsolidatie van Dexia Israël en de verlenging van de financieringslooptijden.

De kosten bedragen -369 miljoen EUR. Dit bedrag omvat -88 miljoen EUR heffingen en reglementaire bijdragen, waaronder onder meer de bijdrage van Dexia Crédit Local en Dexia Crediop aan het Gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (-72 miljoen EUR) en de heffing voor systemisch risico (-4 miljoen EUR). Zonder deze heffingen en bijdragen komen de operationele kosten uit op -280 miljoen EUR, een daling tegenover het vorige jaar, in lijn met de vereenvoudigingsinspanningen van de Groep.

De kredietrisicokost bedraagt +128 miljoen EUR. Dit bedrag valt hoofdzakelijk te verklaren door terugnemingen van voorzieningen als gevolg van de verkoop van blootstellingen verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico en de terugbetaling van een schuldvordering in Bulgarije, alsook door de herwaardering van de voorzieningen op bepaalde blootstellingen onder meer aan de Portugese overheid. Het wordt deels gecompenseerd door het aanleggen van voorzieningen op de blootstelling aan de Chicago Board of Education tijdens het 4e kwartaal van 2018.

Het bedrag aan belastingen belooft -40 miljoen EUR, waarvan -42 miljoen EUR aan uitgestelde belastingen verbonden aan overdrachten van activa binnen de Groep.

Boekhoudkundige volatiliteitselementen

De boekhoudkundige volatiliteitselementen hebben een negatieve impact van -144 miljoen EUR op het resultaat van 2018. Eind december 2018 werd een kost van -73 miljoen EUR geboekt als *Funding Value Adjustment* (FVA), die de financieringskost verbonden aan de niet-gecollateraliseerde derivaten vertegenwoordigt. De negatieve impact van de FVA houdt verband met een aanpassing van de berekeningsmethode die Dexia gebruikt, alsook met een stijging van de financieringskosten van de banksector in het 4e kwartaal. De *Credit Value Adjustment* (CVA), de aanpassing van de waarde van derivaten verbonden aan het risico van tegenpartijen, is eveneens negatief (-34,8 miljoen EUR) ten gevolge een verruiming van de *credit spreads* onder meer op de bancaire tegenpartijen. De evolutie van de marktparameters doorheen het jaar had eveneens een negatieve impact op de ineffectiviteit van de afdekking. Zo werd de waardering van de derivaten gekenmerkt door de ongunstige evolutie van de spreads BOR/OIS in pond.

Niet-recurrente elementen

De niet-recurrente elementen die tijdens het jaar werden geboekt, bedragen -119 miljoen EUR. Ze omvatten onder meer:

- Verliezen verbonden aan verkopen van activa en, in mindere mate, terugkopen van verplichtingen voor een bedrag van -108 miljoen EUR;
- Dotaties en terugnemingen van voorzieningen voor geschillen, met een netto-impact van -26 miljoen EUR;
- Voorzieningen voor herstructureringskosten ten belope van -9 miljoen EUR;
- Een uitzonderlijke bijdrage van Dexia Crediop aan het nationaal afwikkelingsfonds van Italië (-3 miljoen EUR);
- De netto-impact van de verkoop van de aandelen van Dexia Crédit Local in Dexia Israël (+8 miljoen EUR);

- De bijdrage aan het resultaat na belastingen van Dexia Kommunalbank Deutschland, voor een bedrag van +23 miljoen EUR⁽¹⁾.

Evolutie van de geconsolideerde balans

Op 31 december 2018 bedraagt het geconsolideerde balans-totaal van de Groep 158,8 miljard EUR, een daling met -24,9 miljard EUR tegenover 31 december 2017, rekening houdend met de eerste toepassing van IFRS 9, in combinatie met het dynamisch balansbeheer en de macro-economische omgeving. De activaportefeuille, ten belope van 80 miljard EUR, daalt met ongeveer -14 miljard EUR tegenover eind december 2017, een daling die voor bijna 60 % te verklaren valt door verkopen en vervroegde aflossingen van activa.

Ter herinnering, de eerste toepassing van de IFRS 9-norm leidde tot een stijging van het balanstotaal met +2,7 miljard EUR op 1 januari 2018, hoofdzakelijk door de annulering van de bevroren AFS-reserve (cf. Deel 'Impact van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm door de groep Dexia').

Aan de actiefzijde valt de daling van de balans tijdens het jaar, bij constante wisselkoers, hoofdzakelijk te verklaren door:

(1) In overeenstemming met de IFRS 5-norm, werd het resultaat van Dexia Kommunalbank Deutschland weergegeven op de afzonderlijke lijn 'Nettoresultaat na belastingen van de beëindigde activiteiten, en integraal geklasseerd in het analytische segment 'niet-recurrente elementen'

- De afbouw van de activaportefeuille met -14 miljard EUR, waarvan -8,3 miljard EUR verbonden aan activaverkopen of vervroegde aflossingen en -5,4 miljard EUR aan de natuurlijke afschrijving van de portefeuille;
- Een afname van de reële waarde van de activa en derivaten met -5,5 miljard EUR;
- Een vermindering met -2,7 miljard EUR van het cash collateral dat de Groep betaalt aan haar tegenpartijen van derivaten;
- De verkoop van Dexia Israël (-2 miljard EUR).

Aan de passiefzijde is de evolutie van de balans, bij constante wisselkoers, hoofdzakelijk toe te schrijven aan:

- Een vermindering met -17,7 miljard EUR van de marktfinancieringen;
- Een daling van de reële waarde van de verplichtingen en derivaten met -5,3 miljard EUR;
- Een daling met -2 miljard EUR verbonden aan de verkoop van Dexia Israël.

De impact van de wisselkoersschommelingen op de evolutie van de balans is licht positief en bedraagt +0,9 miljard EUR over het jaar.

In december 2018 ondertekende Dexia een overeenkomst tot verkoop van dochter Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD). De transactie zou in het 2e kwartaal van 2019 afgerond moeten zijn. De bijdrage van DKD aan het geconsolideerde balanstotaal van de Groep bedraagt 24,4 miljard EUR op 31 december 2018, waarvan 14 miljard EUR aan activaportefeuille.

Risicobeheer

Inleiding

De divisie Risk zorgde in 2018 voor een actief beheer van het door Dexia gedragen risico, in samenhang met het raamwerk voor de risicoappetijt (*Risk Appetite Framework* – RAF). Dit systeem werd dit jaar uitgebreid en omvat nieuwe risico-indicatoren voor de opvolging van de voorzieningen sinds de overgang naar IFRS 9, indicatoren van het operationele risico en de bedrijfscontinuïteit, onder meer verbonden met de uitvoeringsfase van de overeenkomst inzake de uitbesteding van de informaticadiensten en backoffice. Haar taak is het definiëren van de waarderingsprincipes van eventuele afwijkingen van het risicoprofiel ten opzichte van het strategische plan dat is goedgekeurd door de bestuursorganen van de Groep.

Dexia ging voort met zijn dynamische afbouw van de commerciële portefeuille en voerde die strategie nog op. De daling van de uitstaande bedragen valt hoofdzakelijk te verklaren door de natuurlijke afschrijving van de portefeuille en door de activaverkopen, deels gecompenseerd door de impact van de toepassing van de IFRS 9-norm, zoals de terugname van de AFS-reserve. In het kader van de daling van het kredietrisico concentreerden de inspanningen zich op het beheer van dossiers waarvoor een grote voorziening was aangelegd. De Groep verkocht onder meer vrijwel al haar posities verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico en verkreeg de terugbetaling van schuldverordeningen verbonden aan de Bulgaarse spoorwegsector. De terugname van de voorzieningen volgend op deze verkopen in combinatie met de herwaardering van de voorzieningen op een aantal blootstellingen, zoals aan de Portugese staat, verklaart een voornaam deel van de positieve kredietrisicokost die 128 miljoen EUR bedraagt over het jaar 2018.

In het vierde kwartaal van 2018, verhoogde de Groep eveneens zijn voorzieningen voor de blootstelling op de Chicago Board of Education. De uitvoering van de uitbestedingsovereenkomst die begin oktober 2017 met Cognizant werd ondertekend, leidde tot de overdracht van de informaticadiensten in november 2017 en van de backoffice kredieten en markten in mei 2018. Door deze samenwerking met Cognizant wordt een belangrijke stap gezet in het veiligstellen van het bedrijfsmodel van Dexia. De uitbestede diensten worden nauwlettend gevolgd, onder meer via indicatoren van het *Risk Appetite Framework*. Dexia besliste ook om aan Cognizant de vernieuwing en het beheer van zijn informatica-infrastructuur toe te vertrouwen in het kader van een aparte overeenkomst. De uitvoering daarvan, die nu aan de gang is, zal het hele jaar 2019 in beslag nemen en wordt eveneens van nabij gevolgd.

Net als in 2017 nam Dexia deel aan de transparantie-oefening die werd georganiseerd door de Europese bankautoriteit (EBA) en waarvan de elementen en conclusies eind november 2018 werden bekendgemaakt. Deze oefening had als doel gedetailleerde en geharmoniseerde informatie te verschaffen

over de balansen en de portefeuilles van de voornaamste Europese banken.

Governance

Het beleid van de groep Dexia inzake risico's wordt gedefinieerd en gecontroleerd door de raad van bestuur.

De opdracht van de divisie Risk bestaat in de toepassing van de strategie van de Groep inzake de opvolging en het beheer van de risico's, en in het uitvoeren van onafhankelijke en geïntegreerde risicometingen. De divisie Risk identificeert en zorgt voor de opvolging van de risico's waaraan de Groep wordt blootgesteld. Desgevallend waarschuwt ze op proactieve wijze de bevoegde comités en stelt ze corrigerende maatregelen voor. De divisie Risk beslist in het bijzonder over het bedrag van de voorzieningen dat noodzakelijk wordt geacht voor het dekken van de risico's waaraan de Groep wordt blootgesteld.

Rol van het risicocomité, het directiecomité, het transactiecomité en het ALCO-comité

Het risicocomité, opgericht binnen de raad van bestuur van Dexia, staat in voor de strategie en de validatie van het tolerantieniveau inzake zowel bestaande als toekomstige risico's, zoals bepaald door de raad van bestuur. Het helpt de raad van bestuur met het toezicht over de uitvoering van deze strategie. Het directiecomité van zijn kant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de verschillende beleids- en richtlijnen rond de strategie van de Groep inzake risico's. Om de operationele werking van de Groep te vergemakkelijken, werd een systeem voor de overdracht van bevoegdheden van het directiecomité ingevoerd.

Zo delegeert het directiecomité zijn beslissingsbevoegdheid voor:

- Verrichtingen die kredietrisico's meebrengen, aan een transactiecomité;
- Verrichtingen inzake balansbeheer aan een ALCO-comité;
- Marktverrichtingen aan een Market Risk Committee.

De divisie Risk werkt de beleidslijnen inzake risico's uit en maakt haar aanbevelingen over aan het directiecomité en de subcomités. Ze zorgt voor de opvolging en het operationele beheer van de risico's van de Groep, onder toezicht van deze comités.

Meer informatie over het risicocomité, het directiecomité, het transactiecomité en het ALCO-comité wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Verklaring inzake corporate governance' van dit jaarverslag.

Organisatie van de divisie Risk

Uitvoerend comité van de divisie Risk

Op 31 december 2018 wordt het uitvoerend comité van de divisie Risk geleid door de Chief Risk Officer en is elke directie binnen dit comité vertegenwoordigd:

- De directie van de Centra voor kredietanalyse,
- De directie Marktrisico,
- De directie Permanente controle, Operationeel risico en Veiligheid van de informatiesystemen,
- De directie belast met het beheer van het strategische en reglementaire risico,
- De directie Kredietmodellen en Opvolging van wanbetalingen,
- De directie belast met de geïntegreerde risicobeoordeling,
- De directie belast met de governance en de reportings.

Het komt wekelijks samen om de strategieën en de beleidslijnen inzake risicobeheer, evenals de belangrijkste interne rapporten te herzien voordat ze buiten de divisie verspreid worden. Het is bovendien verantwoordelijk voor de opvolging van reglementaire aangelegenheden, de validatie van de methodologieën voor het aanleggen van collectieve voorzieningen en de algemene organisatie van de divisie.

Het uitvoerend comité van de divisie Risk is in het bijzonder belast met de opvolging van de modellen (ontwikkelingen, overzichten, *back testing*, *stress testing*) op voorstel van de teams die instaan voor het beheer van de risicomodellen, de kwantificering en de opvolging van wanbetalingen, en van het team marktrisico's. Het informeert het directiecomité en het risicocomité geregeld over het gebruik van de modellen en ontwikkelingen en/of moeilijkheden als die zich voordoen. De organisatie en de operationele werking van de divisie steunen eveneens op andere comités, waarvan de bevoegdheden worden geregeld door een delegatiesysteem, afgestemd op de aard van de risico's waaraan de Groep wordt blootgesteld.

Typologie van de risico's vastgelegd door de directie Risico's

Risk Appetite Framework

Het *Risk Appetite Framework* (RAF) is een reglementaire vereiste die de risicotolerantie van Dexia, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur, definieert en past in de uitvoering van de strategie van Dexia. Het bepaalt het risicoprofiel van de Groep, evenals de soorten risico's die Dexia bereid is op zich te nemen, tot een minimum te beperken, af te zwakken of over te dragen om zijn strategische doelstellingen te bereiken. Het RAF houdt rekening met de belangrijkste risico's en steunt op de strategie en de kapitaalprognoses van Dexia.

Het RAF werd in 2016 binnen Dexia ingevoerd. Het omvat een verklaring van risico-appetijt, kwalitatieve en kwantitatieve risicolimieten en een overzicht van de taken en verantwoordelijkheden van de instanties en functies die toezien op de uitvoering en opvolging. Het wordt geregeld opgevolgd en jaarlijks herzien om rekening te houden met elke nieuwe reglementaire, strategische of operationele ontwikkeling. De directie Risico's legt het risicocomité en de raad van bestuur om de zes maanden een geconsolideerde boordtabel voor, met de bedoeling de belangrijkste risico-indicatoren nauwlettend te volgen en de beslissingsorganen van de Groep in te lichten.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het potentiële verlies, belichaamd door het waardeverlies van een actief of door wanbetaling, dat Dexia zou kunnen lijden als gevolg van de verslechtering van de solvabiliteit van een tegenpartij.

De directie van de Centra voor kredietanalyse werkt het beleid van de Groep uit op het vlak van het kredietrisico, met onder meer het toezicht op de ratingprocessen van de tegenpartijen, de analyse van de kredietdossiers en de opvolging van de bestaande posities binnen de Groep. Ze bepaalt ook de specifieke en collectieve voorzieningen die elk kwartaal bij de afsluiting van de rekeningen worden voorgesteld.

Parallel aan het risicocomité, het directiecomité en het transactiecomité komen de volgende drie comités elk kwartaal bijeen:

- Het **Watchlist Committee** volgt de activa die als 'gevoelig' worden beschouwd en onder toezicht worden geplaatst en bepaalt het bedrag van de aan te leggen voorzieningen;
- Het **Default Committee** kwalificeert en volgt de tegenpartijen in default op, in lijn met de regels binnen de Groep en conform het reglementaire kader;
- Het **Rating Committee** ziet erop toe dat de interne-ratingprocessen in overeenstemming zijn met de vastgelegde principes en dat ze binnen de diverse entiteiten een homogeen karakter hebben.

Marktrisico

Het marktrisico staat voor de blootstelling van de Groep aan de schommelingen van de marktparameters zoals de rentevoeten of de wisselkoersen. Het renterisico omvat een algemeen renterisico en een specifiek renterisico dat te maken heeft met de krediet tegenpartij. Dat laatste vloeit voort uit de schommelingen van de *credit spread* van een specifieke emittent binnen een bepaalde ratingklasse. Het wisselrisico staat voor een potentiële waardevermindering van de activa als gevolg van de evolutie van de wisselkoersen t.o.v. de euro, de referentiemunt voor de rekeningen van de groep Dexia. De rente- en wisselrisico's van de posities van de bancaire portefeuille zijn opgenomen in het transformatierisico.

Het beleid en het beheer van het marktrisico gebeuren door het directiecomité. Om het operationele beheer van de Groep te vergemakkelijken, werd een delegatiesysteem opgezet naar:

- het **Market Risk Committee** dat verantwoordelijk is voor de marktrisicogovernance en -normen. Het bepaalt de risicolimieten op basis van het algemene kader van het beleid van de Groep, analyseert de resultaten en de risicoposities, en keurt de methoden van risicometing goed. Dit comité komt maandelijks bijeen.
- het **Valuation and Collateral Monitoring Committee** dat elk kwartaal bijeenkomt om de indicatoren betreffende het collateral management te analyseren, om te beslissen over de te ondernemen acties bij aanzienlijke waarderingsverschillen en om de waardering van de gestructureerde producten op te volgen.

Onder leiding van het directiecomité en de gespecialiseerde risicocomités zorgt de directie Marktrisico voor de identificatie, de analyse en de monitoring van de risico's en de resultaten (inclusief de waardering van de financiële instrumenten) van de marktactiviteiten.

Transformatierisico

De opvolging van het transformatierisico omvat de opvolging van het risico op verlies verbonden aan de transformatieactiviteit van de bancaire portefeuille, alsook het liquiditeitsrisico. Het transformatierisico ontstaat wanneer activa geherfinancierd worden met financieringsbronnen met een andere looptijd, een andere indexering of in een andere munt. Daartoe behoren ook de structurele risico's van de financiering van participaties met een eigen vermogen in vreemde munten. Het liquiditeitsrisico meet het vermogen van Dexia om het hoofd te bieden aan zijn huidige en toekomstige liquiditeitsbehoeften, zowel in verwachte situaties als bij een verslechtering, op basis van diverse ongunstige scenario's. Binnen de divisie Risk bepaalt het team ALM Risk het risikokader waarbinnen het beheer kan worden gevoerd door het team Financial Strategy van de divisie Finance. Het valideert de modellen die worden gebruikt voor het effectieve beheer van dat risico, volgt de blootstellingen op en gaat na of ze beantwoorden aan de door de Groep vastgelegde principes. Dit ALM Risk team bepaalt voorts de stresshypotheses die moeten worden toegepast op de diverse risicofactoren, stelt de niveaus van risicoaanvaarding voor en gaat na of ze beantwoorden aan de geldende reglementeringen.

Operationeel risico en veiligheid van de informatiesystemen

Het operationele risico is het risico op een financiële of een niet-financiële impact als gevolg van ongeschikte of falende interne processen, mensen en informatiesystemen, of van externe factoren. Die definitie omvat IT-, juridische en compliancierisico's.

Het directiecomité zorgt voor een regelmatige opvolging van de evolutie van het risicoprofiel van de diverse activiteiten van de Groep en delegeert het operationele beheer van de opvolging van het risico aan het Operational Risk Committee. Dit comité onderzoekt de belangrijkste geïdentificeerde risico's en beslist over de te nemen corrigerende maatregelen. Het valideert de voorgestelde maatregelen ter preventie of ter verbetering van de diverse elementen van het systeem. Het Operational Risk Committee steunt op een comité gewijd aan business continuity en de veiligheid van de informatiesystemen, dat onderzoekt en beslist over de te ondernemen acties om een activiteit te kunnen voortzetten en het beleid voor de veiligheid van de informatiesystemen te kunnen invoeren. Het beheer van het operationele risico, van de voortzetting van de activiteit en de veiligheid van de informatiesystemen wordt aangestuurd door een centraal team binnen de divisie Risk, dat steunt op een netwerk van correspondenten in de dochterondernemingen en bijkantoren, alsook in de verschillende directies van de Groep. De correspondenten in elk activiteitsdomein coördineren de inzameling van gegevens en beoordelen de risico's, stellen remediëeringsplannen voor en zorgen voor de opvolging daarvan. Met de steun van de functie voor het beheer van het operationele risico zien zij toe op het vlotte beheer van de operationele continuïteit.

Reglementair risico

Om proactief te kunnen beantwoorden aan de verschillende reglementaire vereisten, bepaalt het reglementaire monitoringcomité de algemene aanpak van Dexia rond de prudentiële problemen en verzekert het de exhaustieve behandeling van alle facetten van de verschillende reglementaire thema's. Het informeert de verschillende directies over de belangrijkste reglementaire ontwikkelingen, vraagt en organiseert de verschillende impactanalyses en staat in contact met de verschillende internationale entiteiten bij het in werking stellen van nieuwe hervormingen.

ICAAP/ILAAP

Dexia richtte in 2017 het comité 'Stresstests en Pijler II' op onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verantwoordelijken van de divisies Finance en Risk. Dit comité moet garant staan voor een gepaste governance en coherentie in de metingen van de risico's op afwijkingen van de strategische plannen en van de interne ICAAP- en ILAAP-processen, en het moet nagaan of de betreffende reglementaire eisen worden nageleefd.

Dit comité keurt al deze thema's goed voordat ze worden voorgelegd aan het directiecomité, het risicocomité en de raad van bestuur. Dit comité vervulde in 2018 ten volle zijn rol, onder meer in het kader van analyses van de risico's op afwijking van het strategisch plan dat het voorwerp was van uitwisselingen met de Europese centrale bank in het kader van het SREP.

Opvolging van het risico

Kredietrisico

Blootstelling aan het kredietrisico

De blootstelling aan het kredietrisico van Dexia wordt uitgedrukt in *Exposure at Default* (EAD). Ze stemt overeen met de beste inschatting van de blootstelling aan het kredietrisico bij wanbetaling. De door Dexia gebruikte definitie van EAD staat in toelichting 7 bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op 14 december 2018 ondertekenden Dexia en de Duitse bankgroep Helaba een overeenkomst voor de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD), de Duitse dochter van Dexia Crédit Local. Overeenkomstig de IFRS 5-norm werd DKD in de rekeningen van Dexia op 31 december 2018 geclassificeerd als 'Activiteiten aangehouden voor verkoop'. De posities van DKD worden daarom afzonderlijk weergegeven.

Op 31 december 2018 bedroeg de blootstelling aan het kredietrisico van Dexia 123,6 miljard EUR ten opzichte van 141,9 miljard EUR eind december 2017, dit is een daling van 13 %, voortvloeiend uit de natuurlijke afschrijving van de portefeuille, de verkopen van activa en vervroegde terugbetalingen.

De blootstelling bestaat voor 61 miljard EUR uit leningen en voor 54 miljard EUR uit obligaties. Ze is voornamelijk toegespitst op de Europese Unie (78 %) en de Verenigde Staten (12 %).

UITSPLITSING PER GEOGRAFISCH SEGMENT

	31/12/2017 (EAD)	31/12/2018 (EAD)		
		Totaal	waarvan voortgezette activiteiten	waarvan beëindigde activiteiten (DKD)
(in miljoen EUR)				
Frankrijk	28 201	22 271	22 216	54
Italië	23 002	21 883	21 046	837
Verenigd Koninkrijk	22 178	21 114	21 061	53
Duitsland	17 835	16 714	1 909	14 805
Verenigde Staten	17 483	15 017	14 865	152
Spanje	10 136	7 421	7 393	28
Japan	6 152	5 469	5 469	0
Portugal	3 924	4 422	4 187	235
België	1 648	1 936	531	1 406
Canada	2 071	1 882	1 882	0
Oostenrijk	1 058	1 023	10	1 014
Centraal-en Oost Europa ⁽¹⁾	954	889	889	0
Zwitserland	357	353	353	0
Centraal-en Zuid-Amerika	430	345	345	0
Scandinavische landen	528	218	198	20
Zuidoost Azië	451	202	202	0
Nederland	130	106	80	26
Griekenland	88	78	78	0
Luxemburg	38	49	49	0
Andere ⁽²⁾	5 219	2 249	1 983	267
TOTAAL	141 881	123 643	104 747	18 896

(1) met uitzondering van Oostenrijk en Hongarije.

(2) omvat supranationale instellingen, Australië en Dexia Israël (gedeconsolideerd in 2018).

Op 31 december 2018 betrof het overgrote deel van de blootstellingen de lokale publieke sector en de overheden (75 %), wat de historische activiteit van Dexia weerspiegelt.

De blootstelling op Frankrijk daalt ten gevolge van verkopen van activa op de lokale publieke sector, de natuurlijke afschrijving van de portefeuille en de afname van het deposito bij de Banque de France krachtens de liquiditeitsreserve.

UITSPLITSING PER TYPE TEGENPARTIJ

	31/12/2017 (EAD)	31/12/2018 (EAD)		
		Totaal	waarvan voortgezette activiteiten	waarvan beëindigde activiteiten (DKD)
(in miljoen EUR)				
Lokale openbare sector	75 621	65 804	49 153	16 651
Overheden	29 701	27 081	25 416	1 666
Financiële instellingen	13 174	10 406	9 849	557
Projectfinancieringen	11 652	10 299	10 286	14
Bedrijven	5 807	5 733	5 732	0
ABS/MBS	4 424	2 831	2 822	9
Herverzekeraars	1 500	1 488	1 488	0
Particulieren, vrije beroepen en zelfstandigen	1	1	1	0
TOTAAL	141 881	123 643	104 747	18 896

De kredietkwaliteit van Dexia's portefeuille blijft zeer goed, met 91 % van de blootstellingen geclassificeerd als *investment grade* op 31 december 2018.

UITSPLITSING PER RATING*

	31/12/2017 (EAD)	31/12/2018 (EAD)		
		Totaal	waarvan voortgezette activiteiten	waarvan beëindigde activiteiten (DKD)
(in miljoen EUR)				
AAA	21,0 %	19,1 %	18,4 %	23,0 %
AA	14,9 %	17,0 %	8,1 %	66,3 %
A	25,2 %	25,2 %	29,2 %	3,3 %
BBB	29,3 %	29,4 %	33,6 %	6,6 %
Non Investment Grade	8,4 %	7,9 %	9,1 %	0,7 %
D	0,8 %	1,1 %	1,3 %	0,0 %
Niet genoteerd	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,0 %
TOTAAL	100 %	100 %	100 %	100 %

* interne rating

Specifieke aandacht werd besteed aan de sectoren en landen vermeld in onderstaande tabel, omwille van een aanzienlijke blootstelling of hun gevoelige aard. De voornaamste ontwikkelingen en belangrijkste gebeurtenissen met betrekking tot deze landen en sectoren in 2018 worden toegelicht in de volgende paragrafen.

UITSPLITSING VAN HET RISICO VAN DE GROEP OP SOMMIGE LANDEN PER SECTOR

	Totaal	Waarvan lokale openbare sector	Waarvan project- en bedrijfsfinancieringen	Waarvan financiële instellingen	Waarvan ABS/MBS	Waarvan soevereine blootstellingen	Waarvan herverzekeraars	waarvan beëindigde activiteiten (DKD)
(in miljoen EUR)								
Frankrijk	22 271	9 522	2 581	1 710	0	8 458	0	54
Italië	21 883	8 993	341	282	7	12 260	0	837
Verenigd Koninkrijk	21 114	9 918	8 006	1 131	1 312	61	686	53
Duitsland	16 714	13 983	126	2 211	0	395	0	14 805
Verenigde Staten	15 017	9 020	879	1 793	1 114	1 409	802	152
Spanje	7 421	4 145	1 390	1 124	316	447	0	28
Japan	5 469	4 726	0	722	0	21	0	0
Portugal	4 422	1 532	70	9	15	2 796	0	235
Canada	1 882	922	813	147	0	0	0	0
Polen	556	1	0	0	0	554	0	0
Griekenland	78	1	77	0	0	0	0	0
waarvan beëindigde activiteiten (DKD)		14 321	14	514	0	1 315	0	16 164

Verbintenissen van de groep Dexia rond centrale overheden

De verbintenissen van Dexia rond overheden hebben vooral betrekking op Italië, Frankrijk en in mindere mate op Portugal en de Verenigde Staten.

Dexia profiteerde in 2018 van gunstige marktomstandigheden om een deel van zijn blootstelling op overheden, onder meer op Japan, te verkopen. De blootstelling op de Japanse overheid daalde in de loop van 2018 met -565 miljoen EUR en bedroeg 21 miljoen EUR op 31 december 2018.

De blootstelling op overheden in Frankrijk bedroeg 8,5 miljard EUR op 31 december 2018, tegen 10,2 miljard EUR op 31 december 2017. De opgetekende daling tijdens het jaar weerspiegelt de afname van de bij de Banque de France in bewaring gegeven liquiditeitsreserve van de Groep.

De twee belangrijkste feiten die in Europa de aandacht trokken, zijn het aantreden in Italië van een coalitie die onder meer het Europese fiscale beleid aanvecht, en de twijfels rond de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. In Italië leidden de spanningen die gepaard gingen met de politieke en economische koerswijziging, tot de verlaging van de rating van het land door Moody's. Dexia ging in het 4e kwartaal van 2018 eveneens over tot de neerwaartse herziening van de interne rating die het aan Italië toekent, dit leidde tot een verhoging van de risicogewogen activa echter zonder impact op de collectieve voorzieningen, daar de Italiaanse overheid nog steeds in stage 1 wordt opgenomen.

De posities van Dexia op de overheid in het Verenigd Koninkrijk zijn erg bescheiden (61 miljoen EUR). De algemene blootstelling op het Verenigd Koninkrijk kwam op 31 december 2018 daarentegen uit op 21 miljard EUR. Ze slaat vooral op lokale besturen, Utilities (water, transmissie en distributie van gas en elektriciteit), projectfinanciering en sociale huisvesting, die stuk voor stuk in de categorie *investment grade* zijn genoteerd en naar verwachting van Dexia op korte termijn geen grote negatieve impact zullen ondervinden van de Brexit.

Voorts verhoogde Dexia de interne rating van Portugal, waarvan de situatie verbeterd is door de aanzienlijke daling van de buitenlandse schuld, de herstructurering van de banksector van het land en verschillende tekenen van stevig economisch herstel en gediversifieerde groei, wat aanleiding gaf tot een daling van de risicogewogen activa en de collectieve voorzieningen.

Verbintenissen van de groep Dexia rond de lokale openbare sector

Rekening houdend met zijn historische activiteit als lener aan lokale besturen, vertegenwoordigt de lokale openbare sector een groot aandeel in de blootstelling van de groep Dexia, die zich vooral concentreert in de landen van West-Europa (Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië, Spanje), in Japan en in Noord-Amerika.

Frankrijk

De portefeuille van de Groep, die vooral betrekking heeft op lokale besturen en sociale huisvesting, is nog steeds van heel goede kwaliteit, waarbij er heel weinig betalingsincidenten te noteren vielen.

In 2018 werden heel wat leningen verkocht in het kader van de afbouw van de balans (1,9 miljard EUR).

Verdere informatie over de verkoop van leningen aan de Franse lokale openbare sector wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Voornaamste gebeurtenissen' van dit jaarverslag.

Spanje

De Spaanse Staat blijft de regio's en gemeenten ondersteunen via de verlenging van verschillende steunfondsen: in 2018 werd 29,9 miljard EUR gestort aan de regio's, onder meer via het Fondo de Liquidez Autonómico (FLA), tegen 31 miljard EUR over het boekjaar 2017. Daar staat tegenover dat de controle van de Staat op de financiën van de regio's en gemeenten wordt opgedreven: de budgetten voor 2018 zijn opgesteld op basis van een gewenst tekort van 0,4%

van het bbp. Ter vergelijking, in 2017 bedroeg het tekort 0,3%.

Catalonië is een van de voornaamste Spaanse regio's en een belangrijke economische aantrekkingspool voor het land, maar de financiële situatie blijft er gespannen. De regio kampt met een spaartekort, een zware schuldenlast en weinig liquide middelen, waardoor ze afhankelijk is van herfinanciering op korte termijn. Ze geniet bijgevolg uitgesproken staatssteun. Na het aantreden van nieuwe regeringen in Catalonië en Spanje werd de financiële controle van de Spaanse Staat opgeheven. De financiën van de regio worden echter verder gecontroleerd in het kader van het FLA. Dexia heeft een hoge blootstelling aan deze tegenpartij (1,8 miljard EUR), maar tekende geen enkel betalingsincident op, net als bij de overige Spaanse regio's. De blootstelling aan de regio Valencia (300 miljoen EUR) verminderde in juni en juli 2018 aanzienlijk als gevolg van het verstrijken van vervaldagen voor 340 miljoen EUR.

Verenigde Staten

Het merendeel van de blootstellingen aan de lokale openbare sector in de Verenigde Staten heeft betrekking op deelstaten (40 %) en op lokale besturen (28 %). In navolging van de Amerikaanse lokale openbare markt is de portefeuille van Dexia van goede kwaliteit en meestal gewaarborgd door herverzekeraars. De sector wordt vooral geconfronteerd met risico's op middel- en lange termijn die verband houden met de stijging van de pensioenschulden (met het vermogen tot hervorming van de pensioenen variërend in functie van de wetgeving van iedere deelstaat) en de mogelijke achterstelling van obligatieverstrekkers tegenover de begunstigden van de pensioenstelsels, zoals bij een aantal recente faillissementen (bijvoorbeeld dat van de stad Detroit).

Dexia bleef in 2018 erg waakzaam voor de ontwikkelingen in de Amerikaanse openbare sector, in het bijzonder voor de financiële situatie van de Chicago Board of Education (CBOE). Deze tegenpartij kent financiële problemen door een heel hoge schuldenlast, een onderfinanciering van zijn pensioenfondsen en de aanhoudende daling van het aantal ingeschreven studenten. De blootstelling van de Groep aan de CBOE bedroeg 441 miljoen EUR op 31 december 2018. Ongeveer 12 % daarvan geniet een kredietherverzekering vanwege Ambac. Eind 2018 werd de voorziening op de CBOE verhoogd.

Ten slotte verkocht de groep Dexia vrijwel al haar posities in overheidsbedrijven verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico dat leidt tot een overblijvende blootstelling van 5 miljoen EUR op 31 december 2018. Ze is volledig gewaarborgd door een herverzekeraar van goede kwaliteit.

Verbintenissen van de groep Dexia rond project- en bedrijfsfinanciering

De portefeuille van project- en bedrijfsfinancieringen bedroeg 16 miljard EUR op 31 december 2018, een daling met 8 % tegenover eind 2017. Ze kromp enerzijds door de natuurlijke afschrijving en een aantal vervroegde terugbetalingen en anderzijds als gevolg van verkopen.

Deze portefeuille bestaat voor 64 % uit projectfinancieringen⁽¹⁾, en het saldo uit financieringen aan grote bedrijven, zoals financieringen van overnames, handelstransacties of bedrijfsobli-

gaties. De portefeuille is van goede kwaliteit: 79 % van de projectfinancieringen en 99 % van de financieringen aan grote bedrijven noteren *investment grade*.

De UK-portefeuille vertegenwoordigt ongeveer de helft van de portefeuille van projectfinancieringen (PPP) en grote ondernemingen (utilities). 97 % van de blootstelling heeft als rating *investment grade*. Van de Brexit wordt op korte termijn geen grote negatieve impact verwacht, zelfs als het VK de Europese Unie zonder akkoord verlaat.

Verbintenissen van de groep Dexia rond ABS

Dexia legde zich in 2018 verder toe op de doelbewuste afbouw van zijn ABS-portefeuille. Genietend van gunstige marktomstandigheden verkocht de Groep onder meer ABS-en op Amerikaanse studentenleningen (*US government student loans*).

Bijgevolg daalt de ABS-portefeuille van de Groep op 31 december 2018 met 36 % tegenover 31 december 2017, tot 2,8 miljard EUR. De portefeuille van ABS-en op Amerikaanse studentenleningen heeft nog een groot aandeel in de portefeuille (1 miljard EUR). Deze leningen, deels gewaarborgd door de federale Amerikaanse Staat, worden over een behoorlijk lange periode terugbetaald. Er wordt een beperkt verlies verwacht. Het saldo bestaat vooral uit *Residential Mortgage Backed Securities (RMBS)* voor 0,4 miljard EUR, waarvan 0,3 miljard EUR in Spanje.

De kwaliteit van de portefeuille bleef globaal genomen stabiel: 96 % was eind december 2018 *investment grade*, aangezien bijna alle schijven waarin Dexia heeft belegd, van senior niveau zijn.

Verbintenissen van de groep Dexia rond financiële instellingen

De posities van Dexia in de financiële instellingen bedroegen 10,4 miljard EUR op 31 december 2018.

De blootstelling van Dexia aan het Italiaanse banksysteem is op 31 december 2018 beperkt tot 282 miljoen EUR.

Ten slotte wordt de evolutie van de groep Deutsche Bank nog steeds aandachtig gevolgd wegens een aantal negatieve kreditelementen, zoals een geringe winstgevendheid en een onzekere strategische positionering. De blootstelling van Dexia aan deze groep bedraagt 0,9 miljard EUR op 31 december 2018.

Verbintenissen van de groep Dexia rond kredietherverzekeraars

Dexia staat onrechtstreeks bloot aan de kredietherverzekeraars in de vorm van financiële waarborgen voor de stipte betaling van de hoofdsom en de verschuldigde interesten op een aantal obligaties en leningen. De effectief gevorderde bedragen ten aanzien van de kredietherverzekeraars worden pas opeisbaar als zich reële gebreken voordoen in de onderliggende activa. De verzekerde obligaties van Dexia genieten hogere handelswaarden en in sommige gevallen kapitaalvermindering wegens de door kredietherverzekeraars verstrekte kredietherverzekering.

Op 31 december 2018 bedroegen de door kredietherverzekeraars gewaarborgde blootstellingen 13,8 miljard EUR. 77 % van de blootstellingen zijn verzekerd door kredietherverzekeraars die van ten minste één extern ratingagentschap een *investment grade* rating kregen. Met uitzondering van FGIC blijven alle herverzekeraars hun oorspronkelijke verbintenissen nakomen.

⁽¹⁾ Transacties waarvoor niet kan worden teruggevallen op de sponsors en waarvan de terugbetaling gebeurt vanuit de eigen cashflows. Deze transacties zijn voor de bank sterk beveiligd, bijvoorbeeld via ingebouwde zekerheden op de activa, contractuele bepalingen of de mogelijkheid om de dividenden te beperken.

Waardevermindering op tegenpartijrisico - kwaliteit van de activa

KWALITEIT VAN DE ACTIVA

(in miljoen EUR)	31/12/2017 IAS 39	31/12/2018 IFRS 9
Activa die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan ⁽¹⁾	877	1 273
Specifieke waardeverminderingen ⁽²⁾	257	305
Waarvan stage 3		299
POCI		6
Dekkingsratio ⁽³⁾	29,3 %	23,9 %
Collectieve waardeverminderingen	331	345
Waarvan stage 1		5
stage 2		340

(1) Omloop berekend op basis van de perimeter voorzien binnen IFRS 9 (gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen + geamortiseerde kostprijs + buiten balans).

(2) Waardeverminderingen in overeenstemming met het gedeelte van de portefeuille dat in rekening werd genomen voor de berekening van de omloop, inclusief de waardeverminderingen op de Purchased or Originated Credit Impaired (POCI)

(3) De verhouding tussen de specifieke waardeverminderingen en de activa die een specifieke waardevermindering hebben ondergaan.

Het jaar 2018 werd gekenmerkt door de eerste toepassing van de IFRS 9-norm op 1 januari. De inwerkingstelling van het nieuwe model voor het aanleggen van voorzieningen voor het kredietrisico onder IFRS 9 vertaalt zich in een toename van de voorzieningen met 180 miljoen EUR op 1 januari, waaronder een dotatie van 188 miljoen EUR aan collectieve voorzieningen, gecompenseerd door een terugname van specifieke voorzieningen ten bedrage van 8 miljoen EUR (cf. deel gewijd aan de 1e toepassing van de IFRS 9-norm in het hoofdstuk 'Financiële resultaten' van dit jaarverslag).

Op 31 december 2018 bedroegen de leningen en vorderingen van Dexia die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan 1 273 miljoen EUR, een stijging met 396 miljoen EUR tegenover eind 2017. De specifieke waardeverminderingen kwamen uit op 305 miljoen EUR, een stijging met 48 miljoen EUR tegenover 31 december 2017.

Deze stijging van de activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan en van de specifieke voorzieningen valt vooral te verklaren door de toename van de voorziening op de Chicago Board of Education, alsook door het aanleggen van een voorziening voor een financiering van een Spaans project en vorderingen op een Franse ziekenhuisvereniging.

De verkoop van verschillende posities verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico en de terugbetaling van vorderingen verbonden aan de Bulgaarse spoorwegsector maakten bovendien de terugname mogelijk van de aangelegde voorzieningen op deze blootstellingen.

Hierdoor bedroeg de dekkingsratio 23,9 % op 31 december 2018.

Op 31 december 2018 kwamen de collectieve voorzieningen uit op 345 miljoen EUR, waarvan 5 miljoen EUR voorziening stage 1 en 340 miljoen EUR voorziening stage 2. De voorzieningen uit stage 2 bestaan voor iets meer dan de helft uit voorzieningen op de Portugese overheid en op Portugese besturen als gevolg van ratingverslechtingen sinds het begin.

De stijging, verbonden aan de 1e toepassing van IFRS 9 wordt deels gecompenseerd door:

- de natuurlijke afschrijving van activa in de loop van het jaar;

- de voortzetting van de verkoopprogramma's, onder meer op de blootstellingen aan de Franse openbare sector;
- de evolutie van de wisselkoersen.

Ondanks het feit dat 90% van de activa van de Groep *investment grade* zijn genoteerd, kunnen bepaalde tegenpartijen een significante toename van het kredietrisico hebben gekend sinds hun initiële opname in de rekeningen, zoals de blootstelling op de Portugese overheid die op 1 januari 2018 in stage 2 was opgenomen. Andere tegenpartijen die *investment grade* noteerden, voornamelijk verbonden met de Italiaanse overheid of de Amerikaanse lokale openbare sector, zouden kunnen geherclassificeerd worden van stage 1 in stage 2 in functie van de economische en financiële evolutie en hun eigen financiële situatie. Rekening houdend met de blootstellingen en de looptijd van de activa, zou de herclassificatie in stage 2 een significante impact kunnen hebben op de rekeningen van de Groep.

Om de opvolging en de vergelijking tussen de verschillende Europese banken te vergemakkelijken, heeft de European banking authority de definities van *Non-Performing Exposure (NPE)*, alsook de praktijken betreffende *Forbearance* geharmoniseerd.

- De *non-performing exposure* omvat de uitstaande bedragen waarvoor al meer dan 90 dagen een wanbetaling geldt of waarvoor de Groep ervan uitgaat dat de tegenpartij niet over de mogelijkheden beschikt om deze terug te betalen zonder activering van de waarborgen. Op 31 december 2018 was het uitstaande bedrag van de *non-performing exposure* 2,1 miljard EUR, wat overeenstemt met 88 tegenpartijen. De stijging met 0,5 miljard EUR heeft te maken met het falen van nieuwe tegenpartijen zoals de CBOE, voor een bedrag van 441 miljoen EUR.

- *Forbearance* wordt gedefinieerd als alle faciliteiten toegekend door de banken aan tegenpartijen die financiële moeilijkheden kennen of gaan kennen wat betreft de aflossing van hun schulden (het betreft faciliteiten die de banken buiten deze omstandigheden niet zouden toekennen). Op 31 december 2018 waren 43 tegenpartijen als *forborne* beschouwd, voor een totaal bedrag van 0,6 miljard EUR.

Marktrisico

Meting van het risico

De beoordeling van de marktrisico's binnen de groep Dexia steunt hoofdzakelijk op de combinatie van twee meetindicatoren, die aanleiding geven tot het gebruik van limieten.

- De *Value at Risk (VaR)* meet het verwachte potentiële verlies binnen een betrouwbaarheidsinterval van 99 % over een termijn van tien dagen. Dexia steunt op een parametrische VaR om het marktrisico te meten in de diverse activiteiten en portefeuilles. De methode van deze VaR is gebaseerd op een normale verdeling van de rendementen van de risicofactoren.
- Per type van activiteit worden limieten gehanteerd in termen van posities, vervaldagen, markten en toegestane producten. Ze zorgen voor samenhang tussen de algemene risicolimieten en de door de front office gebruikte operationele drempels. Het apparaat voor risicobeheer wordt vervolledigd door stress tests, die gebeurtenissen opnemen die buiten het waarschijnlijkheidskader vallen van de technieken voor het meten van de VaR. De diverse hypothesen van deze scenario's van achteruitgang worden geregeld herzien en geactualiseerd. De

geconsolideerde resultaten van de stress tests en de overeenkomstige analyse worden elk kwartaal voorgelegd aan het risicocomité.

Blootstelling aan het marktrisico

De tradingportefeuille van Dexia bestaat uit twee activiteitsgroepen:

- Verrichtingen opgestart als gevolg van de handel in financiële instrumenten voor de datum van geordende resolutie van de Groep, voor het merendeel gedekt in back-to-back;
- Verrichtingen met het oog op het indekken van risico's die voortkomen uit desinvesteringen of activaverkopen in het kader van het geordende resolutieplan.

De belangrijkste risicofactoren van de tradingportefeuille zijn:

- Het renterisico, in het bijzonder op de eurozone en de dollarzone;

- Het basisrisico van de valutaswaps (*cross currency basis swap*);

- Het basisrisico BOR-OIS in eenzelfde munt.

De waarde-aanpassingen (CVA, DVA, FVA) en de veranderingen ervan zijn niet opgenomen in het model van de VaR, maar in de stress-scenario's.

Value at Risk (VaR)

De VaR van de tradingportefeuilles wordt voorgesteld in de onderstaande tabel. Eind december 2018 bedroeg het totale VaR-verbruik 1,7 miljoen EUR, tegen 3,3 miljoen EUR eind 2017. Deze daling valt voornamelijk te verklaren door de herclassificatie op 1 januari 2018 van restposities van effecten van de tradingportefeuille naar de bancaire portefeuille, waardoor de VaR Spread nul wordt. We merken op dat Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) geen tradingportefeuille heeft.

VALUE AT RISK VAN DE TRADINGPORTEFEUILLES

(in miljoen EUR)	2017				2018			
	Rente	Spread	Andere risico's	Totaal	Rente	Spread	Andere risico's	Totaal
VaR (10 dagen, 99%)								
Gemiddelde	2,5	3,8	0,1	6,5	1,5	0	0	1,5
Einde periode	1,5	1,8	0,1	3,3	1,7	0	0	1,7
Maximum	3,0	4,2	0,1	7,3	1,9	0	0	1,9
Minimum	1,5	1,8	0,1	3,3	1,2	0	0	1,2

Gevoeligheid voor de evolutie van de credit spreads van de bancaire portefeuilles gewaardeerd tegen reële waarde

Met de toepassing van IFRS 9 is de gevoeligheid voor een verhoging van de *credit spreads* van de resultatenrekening en van het rechtstreeks in het eigen vermogen geboekte resultaat veranderd in aard en in grootte.

Onder IAS 39 was alleen de reële waarde van de portefeuille van effecten ingedeeld bij 'activa beschikbaar voor verkoop' gevoelig voor een verhoging van de *credit spreads*, met een impact op het resultaat rechtstreeks in eigen vermogen. Op 31 december 2017 bedroeg deze gevoeligheid -10 miljoen EUR. Onder IFRS 9 bestaat de portefeuille geclassificeerd in reële waarde via eigen vermogen uit effecten en leningen en is de gevoeligheid voor een verhoging van de *credit spreads* sterk verminderd. Ze bedraagt -2,8 miljoen EUR op 31 december 2018 (-2,7 miljoen EUR zonder activiteiten aangehouden voor verkoop - DKD). Voorts vertoont de portefeuille geclassificeerd in reële waarde via resultaat door haar *non SPPI*-karakteristiek, eveneens bestaande uit effecten en leningen, op 31 december 2018 een gevoeligheid voor een verhoging van de *credit spreads* van -2,3 miljoen EUR (-1,9 miljoen EUR zonder activiteiten aangehouden voor verkoop - DKD).

Transformatierisico

Het beheersbeleid van Dexia inzake het ALM-risico heeft als doel het liquiditeitsrisico zo laag mogelijk te houden en de blootstelling aan het rente- en wisselrisico te beperken.

Aanpak van het rente- en wisselrisico

Meting van het renterisico

Het renterisico wordt gemeten aan de hand van gevoeligheden. De risicogevoeligheidsmetingen weerspiegelen de blootstelling van de balans aan een parallelle beweging van 1 % op de rentecurve. De gevoeligheid van de huidige netowaarde van de gemeten posities in opgelopen interesten ten gevolge van een rentebeweging vormt de voornaamste indicator voor de risicometing en voor het vastleggen van de limieten en de opvolging van de risico's.

De globale en gedeeltelijke gevoeligheden per tijdsinterval zijn de belangrijkste risicoindicatoren waarop het ALM-risicocomité, georganiseerd binnen het ALCO, steunt om de risico's te beheren. Het structurele renterisico van de groep Dexia is voornamelijk te vinden bij de langetermijnrentevoeten in Europa en vloeit voort uit het onevenwicht tussen de activa en de verplichtingen van Dexia na dekking van het renterisico.

De gevoeligheid van de ALM op lange termijn bedroeg -14,1 miljoen EUR op 31 december 2018 (-15,2 miljoen EUR zonder activiteiten aangehouden voor verkoop - DKD), tegen +13,9 miljoen EUR op 31 december 2017. Dit sluit aan bij de ALM-strategie, die de volatiliteit van de netto-rentemarge wil beperken.

(in miljoen EUR)	2017	2018
Gevoeligheid	13,9	(14,1)
Limiet	+/-80	+/-80

Meting van het wisselrisico

Het ALCO beslist over het beleid voor het afdekken van het wisselrisico dat voortvloeit uit het bestaan van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten in vreemde valuta. Ook de volgende elementen worden geregeld opgevolgd:

- De structurele risico's van de financiering van participaties in vreemde munten;
- De elementen die de volatiliteit van de solvabiliteitsratio's van de Groep of van haar dochterondernemingen en bijkantoren kunnen verhogen.

Structurele valutaposities worden door strikte limieten omkaderd. Buiten deze limieten worden de posities systematisch ingedekt.

Aanpak van het liquiditeitsrisico

Beleid van Dexia in verband met het beheer van het liquiditeitsrisico

Het hoofddoel van Dexia is het beheren van het liquiditeitsrisico in euro en vreemde munten van de Groep, alsook het sturen van de kost van de opgehaalde financiering om het resultaat van de Groep te optimaliseren en de volatiliteit te minimaliseren.

Het proces voor het beheer van de liquiditeit heeft als doel het optimaliseren van de afdekking van de financieringsbehoeften van de Groep, rekening houdend met de beperkingen waaraan ze wordt blootgesteld. Die behoeften worden beoordeeld door rekening te houden met de bestaande en de binnen- en buitenbalans geprojecteerde transacties.

Dexia legt een liquiditeitsreserve aan, gevormd met deposito's bij centrale banken en liquide activa op de markt van repo's, die het toelaten gedurende minstens 1 maand aan een crisissituatie het hoofd te bieden zonder beroep te moeten doen op noodmaatregelen. Om de liquiditeitsituatie van de Groep te beheren, volgt het directiecomité geregeld de voorwaarden van de financieringstransacties in de marktsegmenten waar Dexia actief is. Het vergewist zich ook van de correcte uitvoering van de ingestelde financieringsprogramma's. Daartoe werden enkele kanalen opgericht die op regelmatige basis specifieke informatie verstrekken:

- Een dagelijkse en wekelijkse reporting voor de leden van het directiecomité, de waarborgverlenende Staten-aandeelhouders en de toezichthouders. Deze informatie wordt gedeeld door alle belanghebbenden inzake het liquiditeitsbeheer van de groep Dexia, waaronder de teams van de divisie Finance en Risk die belast zijn met deze problematiek, alsook de divisie Funding and Markets;
- De maandelijkse verspreiding van een financieringsplan op 12 maanden onder de waarborgverlenende Staten-aandeelhouders, de centrale banken en de toezichthouders;
- Een tweemaandelijks call met de toezichthouders en centrale banken (Europa, Frankrijk en België).

Meting van het liquiditeitsrisico

In 2015 heeft de Europese centrale bank (ECB) beslist om over Dexia een op maat gemaakt, pragmatisch en proportioneel prudentieel toezicht uit te oefenen, dat rekening houdt met de specifieke en unieke situatie van Dexia als bank in resolutie. Deze benadering werd toegepast tot in 2017.

Deze aanpak werd in 2018 verlengd, wat gepaard ging met een convergentie naar het algemene kader van toezicht, die tot uiting komt in de versterking van een aantal vereisten, vooral inzake de naleving van de *Liquidity Coverage Ratio* (LCR).

Op 31 december 2018 bedroeg de geconsolideerde LCR van de groep Dexia 202 %, tegen 111 % op 31 december 2017, in lijn met deze vereisten. Deze ratio wordt eveneens gerespecteerd op het niveau van de filialen, elk filiaal overschrijft het vereiste minimum van 100%.

De ECB deelde voorts aan de groep Dexia mee dat de specifieke aanpak van toezicht vanaf 1 januari 2019 niet verlengd zou worden. Inzake liquiditeit moet Dexia zich dus houden aan alle reglementaire vereisten die gelden voor bankinstellingen onder toezicht van de ECB, en wel op elk consolidatieniveau van de Groep.

Operationeel risico en veiligheid van de informatiesystemen

Beleid van Dexia inzake beheer van het operationele risico en veiligheid van de informatiesystemen

Op het vlak van het operationele risico houdt het beleid van Dexia in dat de diverse risico's geregeld worden geïdentificeerd, gemeten en gewaardeerd en dat corrigerende of verbeteringsmaatregelen worden genomen om de belangrijkste operationele risico's te verkleinen. Dat systeem wordt aangevuld met een preventiebeleid, onder meer op het vlak van de informatiebeveiliging, business continuity en, als dat noodzakelijk is, met de overheveling van bepaalde risico's door middel van verzekeringen.

Risicometing en -beheer

Het beheer van het operationele risico wordt geïdentificeerd als een van de strategische pijlers van Dexia, in de context van zijn geordende resolutieplan.

De opvolging van dat risico gebeurt in het kader van de standaardbenadering binnen het reglementaire kader van Basel. Dit kader bepaalt dat informatie met betrekking tot het operationele risico wordt doorgegeven aan de verantwoordelijken voor de opvolging van dit risico, en dat de als 'kritiek' bestempelde taken worden opgevolgd.

Het kader voor het beheer van het operationele risico berust op de volgende elementen:

- Database met de operationele risico's: het systematisch verzamelen en monitoren van de operationele incidenten is een van de voornaamste vereisten van het Baselcomité. Conform zijn reglementaire verplichtingen heeft Dexia een systeem opgezet voor het identificeren van de operationele incidenten en het verzamelen van specifieke gegevens. Met de verkregen informatie kan het de kwaliteit van zijn internecontrolesysteem verbeteren.
- De voorbije drie jaren komt 99 % van de verliezen volgens de definitie van Basel voort van incidenten uit de categorie 'Uitvoering, levering en beheer van de processen'. De andere categorieën ('Klanten, Producten en Businesspraktijken', 'Uitval van IT-systemen of -infrastructuur' en 'Externe fraude') vertegenwoordigen 45 % van het totale aantal incidenten, maar minder dan 1 % van de totale verliezen. De operationele incidenten worden meestal aangegeven bij het uitvallen van een proces, een incident waarvan de rechtstreekse oorzaak vaak een tekortkoming is in de goede werking van de informatiesystemen.

De belangrijkste incidenten geven aanleiding tot corrigerende acties die door de directie-organen worden goedgekeurd.

- Risk and Control Self-Assessment: naast het tot stand brengen van een historiek van de verliezen worden ook de belangrijkste risico's waaraan Dexia is blootgesteld, jaarlijks in kaart gebracht. In alle entiteiten van de groep Dexia vinden Risk and Control Self-Assessment-oefeningen plaats, die rekening houden met de bestaande controles en zodoende een

goed overzicht geven van de operationele risico's in de diverse entiteiten en activiteiten van de Groep. De algemene cartografie wordt aan het directiecomité voorgelegd. Desgevallend kunnen acties worden uitgewerkt om de risico's te beperken.

- **Uitwerking en opvolging van actieplannen:** er worden remedieeringsmaatregelen genomen om te vermijden dat operationele incidenten zich herhalen, om ontoereikende controles bij te sturen of de geïdentificeerde grote risico's te verkleinen. Er gebeurt een geregelde opvolging door de functie operationeelrisicobeheer. Dankzij dit proces wordt het internecontrolesysteem voortdurend verbeterd en worden de voornaamste risico's mettertijd afdoende beperkt.

- **Key Risk Indicators (KRI):** er werden KRI's ontwikkeld die het mogelijk maken om in het Operational Risk Committee de evolutie te volgen van de voornaamste risico's die werden geïdentificeerd bij het in kaart brengen van het operationele risico.

- **Beveiliging van de informatie:** het beleid inzake de beveiliging van de informatie en de daarmee verbonden richtlijnen, normen en praktijken zijn bedoeld om de informatieactiva van Dexia te vrijwaren.

- **Business continuity:** alle activiteiten kunnen in een veilige omgeving plaatsvinden. De metiers werken impactanalyses uit voor de vitale activiteiten ingeval zich een schadegeval of onderbreking voordoet. Ze zorgen ervoor dat de plannen inzake business continuity uitgetekend en vervolgens regelmatig geactualiseerd worden.

Dexia maakt voor de berekening van het minimaal prudentieel eigen vermogen verbonden aan het beheer van het operationele risico gebruik van de standaardbenadering zoals gedefinieerd in het regelgevend kader van Basel.

Beheer van het operationele risico in de resolutieperiode

In 2018 heeft de groep Dexia haar structuur en haar operationele processen verder aangepast aan haar opdracht van geordende resolutie. Deze resolutiefase geeft logischerwijs aanleiding tot het ontstaan van operationele risico's, onder meer als gevolg van elementen zoals het vertrek van belangrijke personen of de wijziging van de verwerkingsprocessen. Met name de projecten van uitbesteding van een aantal activiteiten kunnen een bron van operationeel risico zijn tijdens de voorbereidings- en uitvoeringsfasen, maar hebben als doel op langere termijn de operationele continuïteit van de bank te waarborgen en de operationele risico's verbonden aan systemen, processen en personen te beperken. Tijdens de uitvoeringsfase van het outsourcingcontract met dienstverlener Cognizant worden de outsourcingrisico's opgevolgd door de directie Risk van Dexia, teneinde zich ervan te vergewissen dat er een goede governance van transacties en risico's wordt opgezet aan de hand van gemengde comités Dexia / Cognizant. Er werd een specifiek team opgericht om de uitvoering en de kwaliteit van de door Cognizant verleende diensten te controleren, terwijl de effectieve controle van de uitbestede activiteiten gebeurt door de Interne controle van de entiteiten van Dexia en Cognizant. Dexia en Cognizant hebben met name een specifieke reeks projecten gelanceerd, om zodoende de doelstellingen te bereiken die in het outsourcingcontract op het vlak van veiligheid van de informatiesystemen bepaald zijn. Ten slotte worden de psychosociale risico's bij Dexia aandachtig gevolgd, wat gepaard gaat met preventie- en begeleidingsacties.

Verdere informatie over de acties ondernomen door Human resources om het operationeel risico te beperken, worden verstrekt in het hoofdstuk 'Niet-financiële informatie, Sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven' van dit jaarverslag.

Stresstests

Stresstests en analyses van scenario's

In lijn met de definitieve versies van de guidelines van de EBA die in juli 2018 gepubliceerd zijn – *Guidelines on the revised common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process (SREP) and supervisory stress testing* et *Guidelines on institutions' stress testing* – en de in november door de Europese centrale bank geformuleerde eisen – *ECB Guide to the internal capital adequacy assessment process (ICAAP)* et *ECB Guide to the internal liquidity adequacy assessment process (ILAAP)* – die vanaf 1 januari 2019 ingaan, houdt Dexia verschillende scenarioanalyse- en stress-testoefeningen volgens een transversale en geïntegreerde benadering van het risicobeheersproces van de Groep. Het gaat om een volledige reeks stresstests zoals vereist door de guidelines van de EBA, met het oog op de samenhang tussen de verschillende types en granulariteit van stress.

In het algemeen en op transversale wijze bestaan deze stress-tests uit gevoeligheidsanalyses, impactanalyses van scenario's met verschillende graden van strengheid en *reverse stress tests*. Ze bestrijken alle risico's van de bank, met name en vooral de krediet- en tegenpartijrisico's, de markt- en wisselrisico's, de liquiditeitsrisico's, de specifieke renterisico's van de bancaire portefeuilles (zonder tradingportefeuille), de operationele risico's met inbegrip van de juridische risico's en de concentratierisico's.

Als aanvulling bij de uitgevoerde stresstests in het kader van het ICAAP/ILAAP die hieronder worden beschreven, ontwikkelde Dexia vooral:

- Specifieke kredietstresstests voor de belangrijkste activa-klasse. In het kader van Pijler 1 van Bazel werden de kredietposities die worden afgedekt door interneringsystemen, onderworpen aan gevoeligheidstests en aan macro-economische, historische en expertenscenario's.

- De marktstresstests (die potentiële gebeurtenissen aan het licht brengen buiten het waarschijnlijkheidskader van de technieken voor het meten van de VaR). Ze werden opgedeeld in tests van unieke risicofactoren, tests van historische scenario's, tests van hypothetische scenario's en *reverse stress tests*.

- Weerstandstests verbonden aan het structurele renterisico, die de potentiële impact op het eigen vermogen van Dexia kunnen meten van een plotse en onverwachte afwijking van de rente, en zodoende beantwoorden aan de reglementaire verwachtingen.

- Liquiditeitsstresstests, waarmee de bijkomende liquiditeitsbehoeften kunnen worden geraamd in uitzonderlijke, maar aannemelijke scenario's binnen verschillende tijdspannes, gaande tot twee jaar. Ze zijn bedoeld om potentieel kwetsbare posities aan het licht te brengen en tegelijk, in stresssituatie een beeld te krijgen van de mogelijke toename van de risicogewogen activa, de bijkomende liquiditeitsbehoeften of vereisten inzake het eigen vermogen.

- Een reeks transversale interne stresstests, als aanvulling bij en in samenhang met die van de ICAAP- en ILAAP-processen, op basis van macro-economische scenario's waarin crisissituaties voor Dexia worden gesimuleerd, en dit met het

oog op interne analyses van de kapitaaltoereikendheid en de risico's op afwijkingen van het strategische plan. Deze tests, die hieronder uitvoerig worden beschreven, werden intern goedgekeurd en in 2018 ook meermaals overgemaakt aan de toezichthouders, als aanvulling bij de formele documentatie van de ICAAP- en ILAAP-processen.

Meer bepaald voor de ICAAP- en ILAAP-stresstests zoals die door de guidelines van de EBA worden omschreven, en in verband met de toetsing van de financiële plannen over meerdere periodes, hield Dexia al zijn kwetsbare posities onder de loep voor het afdekken van alle materiële risico's verbonden aan zijn *business model* in gestresste macro-economische en financiële omstandigheden, als aanvulling bij *reverse stress tests*. Overeenkomstig de reglementaire vereisten werd de documentatie van de jaarlijkse ICAAP-oefening van 2018 overgemaakt aan de ECB.

De ICAAP-stresstests maken volledig deel uit van het reportingsysteem van de bank, van het *risk appetite framework* (RAF) en worden opgenomen in de definitie en toetsing van de algemene strategie. Ze vervolledigen systematisch het proces van financiële planning. De link tussen de risicotolerantie, de aanpassingen van het strategische resolutieplan en de ICAAP- en ILAAP-stresstests wordt gewaarborgd door specifieke indicatoren van het gebruik en de toereikendheid van het kapitaal die behoren tot het RAF.

Geschillen

Zoals vele financiële instellingen is Dexia betrokken geweest bij bepaalde onderzoeksprocedures op regelgevend vlak en is het verweerder in een aantal geschillen. Bovendien hebben de inkrimping van de perimeter van de Groep, alsook bepaalde maatregelen genomen in het kader van haar geordende resolutieplan vragen doen rijzen in hoofde van bepaalde belanghebbenden of tegenpartijen van Dexia. Deze geschillen worden hieronder vermeld. Behalve indien anders vermeld, is de stand van zaken van de hierna samengevatte geschillen en onderzoeksprocedures gebaseerd op de toestand per 31 december 2018 en gestoeld op de informatie die op die datum binnen Dexia beschikbaar was.

Andere geschillen waarbij een entiteit van de groep Dexia verwerende partij is, of reglementaire onderzoeksprocedures waarbij entiteiten van de Groep betrokken zijn, zouden, op basis van de informatie waarover Dexia op 31 december 2018 beschikte, geen aanzienlijke impact mogen hebben op de financiële situatie van de Groep of het is nog te vroeg om op precieze wijze te bepalen of ze al dan niet een aanzienlijke impact kunnen hebben.

De geconsolideerde financiële staten van de Groep weerspiegelen de gevolgen van de belangrijkste geschillen en onderzoeksprocedures die een aanzienlijke impact kunnen hebben op de financiële situatie, de resultaten of de activiteiten van de Groep, en er zijn zo nodig voorzieningen geboekt.

Dexia Nederland BV

Algemene achtergrond

De Nederlandse dochter van Dexia, Dexia Nederland BV (hierna DNL genoemd), is nog steeds verwikkeld in verschillende rechtszaken die werden aangespannen door klanten

die effectenleaseovereenkomsten hadden gesloten. In de loop der jaren heeft DNL de lopende rechtszaken en geschillen met de meeste van haar klanten afgewikkeld. Eind 2018 zijn er nog een aantal klanten (ongeveer 12.500) die zich blijven verzetten tegen het vergoedingssysteem, voortvloeiend uit de beslissingen van het Hof van Beroep van Amsterdam en de Hoge Raad der Nederlanden. DNL probeert evenwel het aantal lopende vorderingen verder te verminderen, door buitengerechtelijke dadingen te sluiten en aan de rechtbanken een bevestiging te vragen dat DNL haar verplichtingen ten aanzien van de betrokken klanten is nagekomen.

Overzicht van de voornaamste geschillen

Zorgplichtzaken

Zoals in de vorige jaarverslagen van Dexia al werd aangegeven, heeft de Hoge Raad in 2009 een onderscheid gemaakt tussen twee categorieën van klanten: klanten voor wie de aangegane overeenkomst een aanvaardbare financiële last vormde en klanten voor wie de overeenkomst een onverantwoord zware financiële last vormde.

Verdere beslissingen van de Hoge Raad en het Hof van Beroep van Amsterdam maakten duidelijk hoe de beoordeling van deze dossiers in de praktijk moest verlopen. In dossiers waarbij een tussenpersoon was betrokken, besliste de Hoge Raad in 2016 eveneens dat, indien bepaalde voorwaarden vervuld zijn, de eisers mogelijkerwijze recht kunnen hebben op een hogere vergoeding. Dit principe werd in 2018 nogmaals door de Hoge Raad bevestigd. De finale uitkomst van de betrokken dossiers blijft afhangen van het vermogen van de eisers om voor de rechtbanken aan te tonen dat bepaalde zorgplichten niet werden nagekomen. Andere geschillen over de rol van tussenpersonen en zorgplichten die DNL niet zou hebben nageleefd, zijn nog hangende voor de Hoge Raad.

Toestemming van de echtgeno(o)t(e)

Zoals in de vroegere jaarverslagen van Dexia werd aangegeven, besliste de Hoge Raad in 2008 dat de schriftelijke toestemming van de echtgeno(o)t(e) (of geregistreerde partner) noodzakelijk is om een effectenleaseovereenkomst aan te gaan. Als die toestemming er niet is, is de echtgeno(o)t(e) gerechtigd de overeenkomst te vernietigen. Verdere beslissingen van de Hoge Raad verduidelikten dat die vernietiging moest plaatsvinden binnen drie jaar na de ondertekening van de overeenkomst of het moment waarop de echtgeno(o)t(e) kennis heeft genomen van het bestaan ervan, onder voorbehoud van enige toepasselijke opschortingen, en op voorwaarde dat een geldige opt-outverklaring conform de *Wet Collectieve Afhandeling Massaschade* (WCAM) was ingediend.

Aantal lopende rechtszaken

Op 31 december 2018 was DNL nog betrokken in ongeveer 1.500 burgerlijke rechtszaken (tegen 1.250 eind 2017). Deze betreffen vooral zorgplichtzaken.

Momenteel kan Dexia redelijkerwijze nog geen voorspellingen doen in verband met de duur of het resultaat van de resterende rechtszaken, noch met betrekking tot de mogelijke financiële gevolgen ervan.

Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD)

Eind 2018 waren er nog 12 zaken met betrekking tot effectenlease in behandeling bij het *Klachteninstituut Financiële Dienstverlening* (KiFiD), het Nederlandse instituut dat gelast is met de behandeling van klachten met betrekking tot financiële diensten. Deze betreffen vooral zorgplichtzaken.

Dexia Crediop

Tegen Dexia Crediop werden, net als tegen andere bankinstellingen in Italië, een aantal rechtszaken aanhangig gemaakt in Italië en het Verenigd Koninkrijk, die verband houden met (i) dekkingsverrichtingen (waarbij ook derivateninstrumenten werden afgesloten, zoals swaps) gesloten in het kader van schuldherschikkingen en/of financieringstransacties met een dozijn Italiaanse steden, provincies of regio's, alsook met (ii) niet-dekkingsgerelateerde verrichtingen.

Geschillen in verband met dekkingsverrichtingen

In 2017 nam het Hof van Beroep te Londen een beslissing in de zaak Prato, waarbij het bevestigde dat: (i) de tijdens de periode 2002-2006 gesloten derivatencontracten tussen Dexia Crediop en haar klanten geldig en bindend waren; (ii) de klanten de volle bevoegdheid hadden om de derivatencontracten aan te gaan; (iii) de door de bank op de derivatencontracten toegepaste marge nodig was om de risico's en de verwachte kosten te dekken, en dat het concept van 'impliciete kosten' niet gegrond was. Prato werd onder meer veroordeeld tot de terugbetaling van de gerechtskosten van Dexia Crediop en tot de betaling van moratoire rente op de niet-betaalde vergoedingen. Het Hoogerechtshof bevestigde de beslissing van het Hof van Beroep.

Ingevolge deze beslissingen sloten Dexia Crediop en Prato in 2018 een buitengerechtelijke dadingsovereenkomst waarin de klant onder meer (i) erkende dat de swapcontracten wettelijk, geldig en bindend waren, en (ii) het beroep introk tegen het vonnis van de strafrechtbank van Prato en ook het beroep introk aangetekend bij de Raad van State. In de loop van 2018 sloot Dexia Crediop verdere dadingsovereenkomsten met andere partijen, die de wettelijkheid, de geldigheid en het bindend karakter van de aangegane derivatencontracten uitdrukkelijk bevestigden.

Voor het Hof van beroep van Firenze loopt nog steeds een strafrechtelijke procedure met betrekking tot de zaak Prato; daar waar de strafrechtbank van Prato in 2017 tot de vrijpraak besloot, besliste de procureur-generaal om tegen deze beslissing in beroep te gaan.

In 2018 stelde Dexia Crediop in Londen een juridische procedure in tegen de stad Messina, naar aanleiding van het aanhoudend in gebreke van betaling blijven van deze laatste wegens de vermeende onwettigheid van de derivatencontracten, en ondanks verschillende beslissingen van Italiaanse rechtbanken waarin de vorderingen van Messina werden afgewezen.

Andere geschillen waarin Dexia Crediop is betrokken

In 2016 werd Dexia Crediop voor de burgerlijke rechtbank van Rome gedagvaard door PICFIC (*Provincia Italiana della Congregazione dei Figli dell'Immacolata Concezione*),

momenteel onder buitengewone bewindvoering. De dagvaarding heeft tot doel om een verklaring af te dwingen dat de overdrachten van vorderingen die in 2012 met Dexia Crediop waren aangegaan, nietig en onbestaand zijn (terugvordering). In een onrechtstreeks verbonden vordering die Dexia Crediop in 2014 instelde om de betaling te bekomen van het onbetaalde deel van de overgedragen vorderingen, bevestigde het Hof van Beroep van Rome begin 2019 deels de vordering van Dexia Crediop. Dexia Crediop bekijkt momenteel of het opportuun is om bij het Italiaanse Hoogerechtshof beroep aan te tekenen.

Dexia Crediop is gedaagde in een geschil met betrekking tot *Istituto per il Credito Sportivo* (ICS), een Italiaanse openbare bank waarin Dexia Crediop, samen met andere Italiaanse financiële instellingen, houder van deelrechten is. In 2012 betwistten de bewindvoerders van ICS de aard van de ontvangen subsidies, die als kapitaal waren geherkwalificeerd, en beslisten zij om de statuten van ICS en de uitkering van dividenden sedert 2005 te vernietigen. De Raad van State bevestigde in 2015 de vernietiging van de statuten van ICS en stelde onder meer dat de beslissingen over de uitkering van dividenden onder de bevoegdheid vallen van de burgerlijke rechtbanken. De procedure voor de burgerlijke rechtbank met betrekking tot de uitkering van dividenden en de nieuwe statuten van ICS is hangende.

Dexia Crediop is ook betrokken in twee andere rechtszaken voor Italiaanse burgerlijke rechtbanken, waarbij de klant de geldigheid van een deel van een leningsovereenkomst betwist, door onder meer te stellen dat ze een afgeleid product component omvat.

Op dit ogenblik is Dexia Crediop niet in staat een redelijke voorspelling te doen over de duur en het resultaat van die geschillen, noch over de eventuele financiële gevolgen ervan.

Dexia Credit Local

Dexia Credit Local is betrokken bij een aantal geschillen met lokale besturen waaraan gestructureerde kredieten werden toegekend. Op 31 december 2018 hadden in totaal nog 30 klanten Dexia Credit Local gedagvaard in verband met de gestructureerde kredieten, waarvan er 16 betrekking hebben op gestructureerde kredieten aangehouden door *Caisse Française de Financement Local* (CAFFIL), dochtervennootschap van SFIL, 12 op gestructureerde kredieten aangehouden door DCL en waarvan er 2 betrekking hebben op beide entiteiten.

Op 28 maart 2018 bekrachtigde het Franse Hoogerechtshof de gunstige beslissing van het Hof van Beroep van Versailles over de gestructureerde kredieten aangehouden door CAFFIL, en bevestigde het de geldigheid van deze gestructureerde kredieten die niet dienen te worden gekwalificeerd als 'financiële en speculatieve producten'. Het Hoogerechtshof besliste eveneens dat DCL geen enkele aansprakelijkheid draagt voor de verkoop van deze gestructureerde kredieten.

Zoals uitgelegd in vorige jaarverslagen, werd DCL eveneens gedagvaard voor kredieten toegekend aan privaatrechtelijke entiteiten, waarbij de rechtbanken de clausules in verband met de rentevoet van het krediet verder nietig verklaren, omdat in de bevestiging per fax vóór het sluiten van de leningsovereenkomst niet wordt verwezen naar de Effectieve Globale Rentevoet (TEG).

Op 11 augustus 2018 werd de wet die de regering toelaat om de TEG-regelgeving en bijhorend sanctioneringsregime bij regeringsbesluit te wijzigen, goedgekeurd (artikel 55.I van de Franse wet nr. 2018-727).

Ondanks de voornoemde ontwikkelingen kan DCL redelijkerwijze nog geen voorspellingen doen in verband met de duur of het resultaat van de lopende onderzoeken en rechtszaken, noch met betrekking tot de mogelijke financiële gevolgen ervan.

Dexia Kommunalbank Deutschland

Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) werd eveneens gedagvaard in het kader van een beperkt aantal geschillen met betrekking tot gestructureerde kredieten. Eén zaak, waarin de rente van de lening gekoppeld is aan de wisselkoers van de Zwitserse frank ten opzichte van de Euro en die door DKD in eerste aanleg gewonnen werd, loopt nog steeds nadat de eiser beroep aantekende. De partijen onderzoeken momenteel of het sluiten van een dading mogelijk is.

In twee andere rechtszaken hebben de houders van rechten op winstdeelneming DKD gedagvaard. In de eerste rechtszaak waren de beslissingen in eerste en tweede aanleg in het voordeel van DKD. In de tweede rechtszaak werd in maart 2017 een eerste gedeeltelijk vonnis in eerste aanleg gewezen, hoofdzakelijk in het voordeel van DKD. De beroepsprocedure, ingesteld door de eiser, loopt nog. Wat betreft het resterende deel van de vordering, waarover nog geen vonnis is gewezen, suggereerde de rechtbank aan de eiser om van de vordering af te zien. De eiser besliste evenwel om verder te gaan met de procedure en heeft de vordering verder uitgebreid. DKD is ervan overtuigd dat het eindvonnis in haar voordeel zal zijn, rekening houdend met de reeds bestaande rechtspraak in soortgelijke zaken.

Ondanks de voornoemde ontwikkelingen kan DKD redelijkerwijze nog geen voorspellingen doen in verband met de duur of het resultaat van de lopende onderzoeken en rechtszaken, noch met betrekking tot de mogelijke financiële gevolgen ervan.

Vermeende tekortkomingen inzake financiële communicatie

Dexia werd als verweerder gedagvaard in een klein aantal burgerlijke zaken op basis van vermeende tekortkomingen in haar financiële communicatie. Terwijl in al deze zaken een uitspraak viel in het voordeel van Dexia, is één dossier nog hangende voor het Brusselse Hof van beroep. Dexia betwist de vorderingen van de eisers en won de zaak in eerste aanleg. Ondanks de positieve ontwikkelingen kan Dexia redelijkerwijze nog geen voorspellingen doen in verband met de duur of het resultaat van de lopende rechtszaak, noch met betrekking tot de mogelijke financiële gevolgen ervan.

Dexia kreeg ook de mededeling dat in Brussel een onderzoek aan de gang was in verband met vermeend marktmisbruik. Dit onderzoek werd formeel door de procureur afgesloten, maar in december 2018 werden bijkomende onderzoeksdata gevraagd. Op dit ogenblik is Dexia niet in staat een redelijke voorspelling te doen over de duur of het resultaat van dit onderzoek, noch over de eventuele financiële gevolgen ervan.

Geschillen als gevolg van de verkoop van operationele entiteiten van de Groep

Dexia is de laatste jaren overgegaan tot de verkoop van operationele entiteiten. Zoals bij dit type transacties gebruikelijk is, bevatten de verkoopovereenkomsten verklaringen en garanties, en verplichtingen tot schadeloosstelling in hoofde van de verkoper, onderworpen aan beperkingen die gebruikelijk zijn voor dit type van verrichtingen. Bij het invoeren van een garantie inzake een element dat een impact heeft op de verkochte entiteit en dat zijn oorsprong vindt voorafgaand aan de effectieve verkoop van de aandelen van de betrokken entiteit, kan Dexia – overeenkomstig de bepalingen van de verkoopovereenkomst – zodoende gehouden zijn om de koper te vergoeden.

Verscheidene vorderingen tot schadevergoeding werden geformuleerd in het kader van de voormalige verkoop van entiteiten door Dexia, waaronder de verkoop van Banque Internationale à Luxembourg en DenizBank. Dexia betwist echter de meeste van deze vorderingen.

Momenteel kan Dexia redelijkerwijze nog geen voorspellingen doen over de duur of het resultaat van deze vorderingen, noch met betrekking tot de mogelijke financiële gevolgen ervan.

Informatie over kapitaal en liquiditeit

De bescherming van de kapitaalbasis van de Groep en de toegang tot liquide middelen over de hele duur van haar resolutie, vormen samen met het beheer van het operationele risico de drie strategische doelstellingen van de groep Dexia.

Vennootschappelijk kapitaal

Informatie betreffende het vennootschappelijk kapitaal van Dexia op 31 december 2018

Op 31 december 2018 bedroeg het vennootschappelijk kapitaal van Dexia 500 000 000 EUR.

Sinds de algemene vergadering van 7 december 2017 wordt het kapitaal vertegenwoordigd door 420 134 302 aandelen zonder vermelding van nominale waarde, die ieder 1/420 134 302e van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen.

Onder deze 420 134 302 aandelen:

- worden 1 948 984 aandelen geïdentificeerd door een ISIN-code en zijn genoteerd op Euronext Brussel. Deze aandelen zijn gedematerialiseerd of op naam. Op 31 december 2018 omvatten deze 185 793 aandelen op naam en 1 763 191 aandelen in gedematerialiseerde vorm. Hun titularis mag, op elk ogenblik en op zijn kosten, de omzetting ervan vragen in effecten op naam of in gedematerialiseerde vorm;
- de andere 418 185 318 aandelen hebben geen ISIN-code en zijn uitsluitend op naam. Hun titularis kan de omzetting van zijn effecten in gedematerialiseerde vorm niet vragen. Deze aandelen worden aangehouden door de Belgische en Franse Staat.

Omzetting van preferente aandelen in 2017

Een buitengewone algemene vergadering van Dexia⁽¹⁾ verleende op 7 december 2017 haar goedkeuring aan het voorstel tot omzetting van de preferente aandelen waarop de Belgische en Franse Staat in 2012 voor een bedrag van 5,5 miljard EUR hebben ingetekend, alsook aan de uitgifte van winstbewijzen.

In het kader van deze omzetting worden alle op 31 december 2012 uitgegeven preferente aandelen die door de Belgische en Franse Staat worden aangehouden, omgezet in gewone aandelen, volgens een omzettingsratio van 14,446 gewone aandelen tegen één preferent aandeel. Tegelijk werden winstbewijzen met Contingent Liquidation Rights (CLR) toegekend aan de Belgische en Franse Staat. Deze CLR vertegenwoordigen niet het kapitaal van Dexia, maar geven de Staten recht op de preferentiële uitkering, bij de vereffening van Dexia, na verrekening van de schulden en lasten, van een bedrag van

(1) Cf. persbericht Dexia van 7 december 2017, beschikbaar op www.dexia.com.

440 miljoen euro per jaar vanaf 1 januari 2018 tot de datum van invereffeningstelling. Dit recht op een preferentiële uitkering in geval van vereffening kan slechts één keer worden uitgeoefend, naar aanleiding van de vereffening van Dexia.

Het omzettingsplan past in het kader van het geordende resolutieplan van Dexia, dat door de Europese commissie op 28 december 2012 werd goedgekeurd. Het wordt opgezet om zich te schikken naar de eisen van de bankreglementering. Het omzettingsplan heeft in het bijzonder de volgende twee doelstellingen:

- enerzijds zorgen dat Dexia zijn reglementaire verplichtingen inzake solvabiliteit nakomt;
- anderzijds zorgen voor de continue naleving van de vereisten betreffende *burden sharing* die de Europese commissie oplegt in haar beslissing van 28 december 2012 in het kader van de reglementering inzake staatssteun die, ter herinnering, tot doel heeft dat elke eventuele verbetering van de financiële situatie van Dexia eerst en vooral de Staten ten goede komt⁽²⁾. Het werd door de Europese commissie goedgekeurd op 19 september 2017⁽³⁾. Anderzijds gaf de ECB haar akkoord op 27 november 2017 om de gewone aandelen die voortkomen uit de omzetting als tier 1-kernkapitaalinstrumenten te behandelen.

Verder werd Dexia in februari 2019⁽⁴⁾ ervan op de hoogte gebracht dat de Belgische en de Franse staat een notificatie hebben overgemaakt aan de Europese commissie van de hernieuwing voor de periode na 31 december 2021, van de herfinancieringsgarantie waarvan Dexia geniet. Op basis van het genotificeerde ontwerp, zou de commissie die Dexia bij vereffening zou betalen aan de Staten als vergoeding voor de garantie, het nettoresultaat van de vereffening van Dexia kunnen absorberen, met als gevolg dat de houders van het hybride Tier I schuld papier van Dexia en Dexia Crédit Local en de aandeelhouders van Dexia geen enkele opbrengst zouden ontvangen.

Toegestaan kapitaal (artikel 608 van het Wetboek van Vennootschappen)

Artikel 6 van de statuten bepaalt dat het bedrag van het toegestane kapitaal op elk ogenblik gelijk is aan het bedrag van het vennootschappelijke kapitaal. Op 31 december 2018 is het bedrag van het toegestane kapitaal dus 500 000 000 EUR. De door de algemene vergadering van 14 mei 2014 verleende machtiging tot het verhogen van het toegestane kapitaal is geldig voor een periode van vijf jaar en vervalt in 2019. Op de

(2) Cf. besluit van de Europese commissie van 28 december 2012 betreffende de staatssteun ten gunste van Dexia, DBB/Belfius en DMA, para. 101.

(3) Cf. persbericht Dexia van 19 september 2017, beschikbaar op www.dexia.com.

(4) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

algemene vergadering van 15 mei 2019, zal de hernieuwing van de machtiging tot verhoging van het toegestaan kapitaal worden voorgelegd.

Inkoop van eigen aandelen (artikel 624 van het Wetboek van Vennootschappen)

De buitengewone algemene vergadering van 16 mei 2018 verlengde de machtiging aan de raad van bestuur voor een nieuwe periode van vijf jaar:

- Voor het aankopen op de beurs of op elke andere manier, mits naleving van de bij wet bepaalde voorwaarden en de verbintenissen van de vennootschap en de Belgische, Franse en Luxemburgse Staat ten aanzien van de Europese commissie, van eigen aandelen van de vennootschap ten belope van het wettelijke maximale aantal voor een tegenwaarde die werd bepaald op grond van de wet, en die niet lager mag liggen dan één cent (0,01 EUR) per aandeel of niet meer dan 10 % hoger mag liggen dan de laatste slotkoers op Euronext Brussel;

- Tot het machtigen van de rechtstreekse dochterondernemingen in de zin van artikel 627 § 1 van het Wetboek van Vennootschappen om tegen dezelfde voorwaarden aandelen van de vennootschap te verwerven.

De raad van bestuur heeft in 2018 evenwel geen programma voor de inkoop van eigen aandelen gelanceerd.

Het ongewijzigde saldo van de portefeuille van eigen aandelen op 31 december 2018 bedroeg 324 eigen aandelen, en stemt overeen met het aantal Dexia-aandelen dat nog in handen was van Dexia Crédit Local (rechtstreekse dochteronderneming van Dexia in de zin van artikel 627 § 1 van het Wetboek van Vennootschappen), in het kader van een aandelenoptieplan dat die dochteronderneming in 1999 uitwerkte.

Reglementair eigen vermogen en solvabiliteit

Dexia volgt de evolutie van zijn solvabiliteit door gebruik te maken van de regels die werden opgesteld door het Basel-comité voor het bancaire toezicht en de Europese CRD IV-richtlijn. De Groep ziet anderzijds toe op de naleving van de eigenvermogensvereiste die door de Europese centrale bank (ECB) werd opgelegd in het kader van pijler 2 van Basel III, na het *Supervisory Review and Evaluation Process* (SREP).

Het jaar 2018 werd gekenmerkt door de eerste toepassing van de IFRS 9-norm met een positieve impact op het eigen vermogen van de Groep.

Prudentiële vereisten voor Dexia inzake solvabiliteit

Op 14 februari 2019⁽¹⁾ bracht de Europese centrale bank (ECB) de groep Dexia op de hoogte van de kwalitatieve en kwantitatieve prudentiële vereisten inzake solvabiliteit die vanaf 1 maart 2019 op Dexia NV en haar dochterondernemingen van toepassing zijn, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013. Deze vereisten steunen onder meer op de conclusies van de door de

ECB verrichte werkzaamheden in het kader van het prudentiële controle- en waarderingsproces (*Supervisory review and evaluation process*, SREP).

Het niveau van de Total SREP Capital Requirement (TSCR) werd vastgelegd op 11 % op geconsolideerde basis. Dat niveau omvat een minimale eigen vermogensvereiste van 8 % (*Pillar 1*) en een niveau van bijkomend kapitaal van 3 % (*P2R – Pillar 2 Requirement*). Als we de kapitaalinstandhoudingsbuffer (*capital conservation buffer*) van 2,5 % erbij tellen, alsook de contracyclische buffer (*countercyclical buffer*) die betrekking heeft op de blootstellingen in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk en op 0,35 % wordt geschat, brengt dat de kapitaalvereiste op 13,85 %.

Anderzijds beveelt de ECB aan bijkomend eigen vermogen (*P2G – Pillar 2 Guidance*) aan te houden ten belope van 1 %, die bovenop het niveau van 13,85 % komt en volledig moet zijn samengesteld uit Common Equity Tier 1 (CET 1).

Derhalve stijgt het minimale niveau van de CET1-ratio tot 11,35 %, rekening houdend met de P2G.

Reglementair eigen vermogen

Het reglementair eigen vermogen (Total Capital) bestaat uit:

- Het Common Equity Tier 1-kapitaal, met daarin onder meer:
 - het aandelenkapitaal, de uitgiftepremies, het overgedragen resultaat,
 - het resultaat van het boekjaar,
 - de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt (herwaardering van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen, herwaardering van derivaten aangewezen als kasstroomafdekking, omrekeningsverschillen en de actuariële verschillen inzake toegezegdpensioenregelingen),
 - het in aanmerking komende deel van de minderheidsbelangen, verminderd met de immateriële vaste activa, de goodwill, de te betalen dividenden, de aangehouden nettoposities in eigen aandelen, het bedrag boven de vastgestelde drempels inzake uitgestelde belastingen en bezit van aandelen en deelbewijzen van krediet- of financiële instellingen, de onherroepelijke betalingstoezeggingen aan afwikkelingsfondsen en overige waarborgfondsen, het bedrag ten gevolge van de aanhoudende niet-naleving van de verplichting inzake grote risico's⁽²⁾ en de elementen die het voorwerp zijn van prudentiële filters (eigen kredietrisico, *Debit Value Adjustment*, cashflowdekkingsreserve, *Prudent Valuation*).

- Het aanvullend Tier 1-kapitaal, dat de Tier 1 achtergestelde schulden (hybride) omvat;

- Het Tier 2-kapitaal, dat bestaat uit het in aanmerking komende deel van de Tier 2 achtergestelde schulden, evenals het overschot van voorzieningen op verwachte verliezen, min het bedrag boven de vastgestelde drempels inzake bezit van achtergestelde schulden van financiële instellingen.

Overeenkomstig de reglementaire vereisten en de geldende overgangsbepalingen:

- Maakt Dexia gebruik van de dynamische benadering, waarbij de impact op het prudentieel eigen vermogen die voortvloeit uit de toepassing van het nieuwe voorzieningsmodel gespreid wordt over 5 jaar. In 2018 werd het effect van de

⁽²⁾ Op vraag van de Europese centrale bank moet Dexia van zijn reglementair CET1-kapitaal de economische impact afhouden, die zou voortvloeien uit het rechtzetten van de niet-naleving van de verplichting van de grote risico's, wegens het aanhouden van 'Legacy' kredietblootstellingen. (Cf. persbericht Dexia van 5 februari 2018, beschikbaar op www.dexia.com).

⁽¹⁾ Cf. persbericht Dexia van 18 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

PRUDENTIEEL EIGEN VERMOGEN

(in miljoen EUR)	31/12/2017 IAS 39	01/01/2018 IFRS 9	31/12/2018 IFRS 9
Totaal eigen vermogen (Total Capital)	6 811	8 846	8 278
Tier 1-kernkapitaal (Common Equity Tier 1-kapitaal)	6 496	8 635	8 119
Kern eigen vermogen	9 214	8 815	8 365
In aanmerking komende winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt ⁽¹⁾	(2 792)	(406)	(227)
Omrekeningsverschillen - Groep	45	62	88
Actuariële verschillen inzake pensioenregeling met vaste bijdrage	(1)	(1)	0
Minderheidsbelangen (in aanmerking komend als Tier 1)	197	197	148
Limitering ten belope van 95% van het effect van de verhoging van de verwachte kredietverliezen na toepassing van IFRS 9		168	168
Aftrekposten			
<i>Immateriële vaste activa en goodwill</i>	(35)	(35)	(37)
<i>Common Equity Tier 1-instrumenten van financiële instellingen (>10%)</i>	0	0	0
<i>Eigen kredietrisico (Own Credit Risk, OCR)</i>	0	0	0
<i>Debit value adjustment</i>	(48)	(48)	(52)
<i>Prudent valuation</i>	(84)	(84)	(227)
<i>Aftrek van onherroepelijke betalingstoezeggingen aan afwikkelingsfondsen en andere waarborgfondsen</i>		(32)	(47)
<i>Aftrek in het kader van de aanhoudende niet-naleving van de verplichting inzake grote risico's</i>			(60)
Aanvullend Tier 1-kapitaal (hybride)	48	38	38
Achtergestelde leningen	48	38	38
Aftrekposten			
<i>Aanvullend Tier 1-kapitaal van financiële instellingen (>10%)</i>	0		0
Tier 2-kapitaal	267	173	121
Achtergestelde leningen	52	62	58
<i>Waarvan aanvullend Tier 1-kapitaalinstrumenten geherclassificeerd als Tier 2-kapitaalinstrumenten (hybride)</i>	48	58	58
Overschot IRB voorziening (+); tekort IRB voorziening 50% (-)	215	111	63
Aftrekposten			
<i>Tier 2-instrumenten aangehouden bij financiële instellingen (>10%)</i>	0	0	0

(1) 2017: In aanmerking komend bedrag van de reserve voor effecten beschikbaar voor verkoop, reserve voor geherclassificeerde activa en cash flow hedge reserve, evenals het in aanmerking komend bedrag van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt voor activa aangehouden voor verkoop. 2018: Herwaarderingsreserve van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen en cash flow hedge reserve, alsook het bedrag van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt voor activa aangehouden voor verkoop.

verhoging van de voorzieningen voor verwachte kredietverliezen in toepassing van IFRS 9 gelimiteerd ten belope van 95%.

- Worden bepaalde aanpassingen op achtergestelde en hybride schulden opgenomen in de berekening van het eigen vermogen om de kenmerken van de verwerking van het verlies van die instrumenten te weerspiegelen.

Op 31 december 2018 bedroeg het 'Total Capital' van de groep Dexia 8,3 miljard EUR, tegen 6,8 miljard EUR op 31 december 2017.

Het Common Equity Tier 1-kapitaal van de Groep bedroeg 8,1 miljard EUR op 31 december 2018, tegen 6,5 miljard EUR op 31 december 2017.

De eerste toepassing van de IFRS 9-norm op 1 januari 2018 leidde tot een toename ten belope van +2,1 miljard EUR van het prudentieel eigen vermogen van de Groep, hoofdzakelijk verbonden met de annulering van de niet-gerealiseerde winsten en verliezen opgenomen in het eigen vermogen onder IAS 39 (cf. het deel over de 'Impact van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm door de groep Dexia' in het hoofdstuk 'Financiële resultaten').

Op 31 december 2018 werd het Common Equity Tier 1-kapitaal van de Groep bezwaard door het negatieve nettoresultaat van het boekjaar (-473 miljoen EUR) en profiteert daarnaast van de positieve evolutie van de rubriek 'In aanmerking komende winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt' (+207 miljoen EUR), hoofdzakelijk als gevolg van de verbetering van de *credit spreads* op Amerikaanse en Spaanse staatsobligaties.

In lijn met de eisen van de Europese centrale bank worden twee elementen in mindering gebracht van het prudentieel eigen vermogen voor een totaal bedrag van -107 miljoen EUR:

- Het theoretisch verlies dat overeenstemt met het rechtzetten van de aanhoudende niet-naleving van de verplichting inzake grote risico's en dat -60 miljoen EUR⁽¹⁾ bedraagt ;
- Het bedrag aan onherroepelijke betalingstoezeggingen (*Irrevocable Payment Commitments – IPC*) aan afwikkelingsfondsen en andere waarborgfondsen ten belope van -47 miljoen EUR.

(1) Cf. persbericht Dexia van 5 februari 2018, beschikbaar op www.dexia.com

Op 31 december 2018 bedroeg het hybride Tier 1-kapitaal van de Groep 96 miljoen EUR, waarvan 38 miljoen EUR in aanmerking komt als aanvullend Tier 1-kapitaal.

In 2018 viel er geen enkele terugkoop van hybride schuld papier te noteren, in overeenstemming met het verbod opgelegd door de Europese commissie en overgemaakt aan Dexia op 24 januari 2014⁽¹⁾. Het hybride Tier 1-kapitaal van de Groep bestaat dus uit:

- Eeuwigdurende niet-cumulatieve schuldbewijzen voor een nominaal bedrag van 56,25 miljoen EUR, uitgegeven door Dexia Crédit Local. Deze schuldbewijzen (FR0010251421) zijn genoteerd op de beurs van Luxemburg;
- Eeuwigdurende niet-cumulatieve deelbewijzen voor een nominaal bedrag van 39,79 miljoen EUR, uitgegeven door Dexia Funding Luxembourg en vandaag geboekt bij Dexia. Deze deelbewijzen (XS0273230572) zijn genoteerd op de beurs van Luxemburg.

Op 31 december 2018 bedraagt het Tier 2 kapitaal van de Groep 121 miljoen EUR, bestaande uit geherclassificeerde hybride Tier 1-kapitaal en het in aanmerking komende overschot aan IRB voorziening.

Het aangepaste geordende resolutieplan van Dexia houdt bepaalde beperkingen in aangaande de uitkering van coupons en de uitoefening van opties tot vervroegde aflossing (call) op de uitgaven van achtergesteld schuld papier en hybride kapitaal door de emittenten van de Groep. Zo dient Dexia enkel coupons te betalen op de instrumenten die achtergestelde schulden en hybride kapitaal vertegenwoordigen, als het daartoe contractueel verplicht is. Daarnaast kan Dexia niet naar eigen goeddunken overgaan tot de vervroegde terugbetaling van deze instrumenten.

Ten slotte en gezien het de Groep Dexia niet is toegestaan uitgifte van hybride Tier 1-kapitaalinstrumenten uitgegeven door Dexia Funding Luxembourg (XS0273230572) en door Dexia Crédit Local (FR0010251421) terug te kopen, moeten de achtergestelde schuldeisers bijdragen in de lasten die verbonden zijn aan de herstructurering van financiële instellingen die staatssteun hebben genoten.

Zoals hierboven aangebracht, hebben de Belgische en de Franse staat in februari 2019 een notificatie overgemaakt aan de Europese commissie van de hernieuwing voor de periode na 31 december 2021, van de herfinancieringsgarantie waarvan Dexia geniet. Op basis van het ontwerp dat momenteel voorligt, zou de commissie die Dexia bij vereffening zou betalen aan de Staten als vergoeding voor de garantie, het nettoresultaat van de vereffening van Dexia kunnen absorberen, met als gevolg dat de houders van het hybride Tier 1 schuld papier van Dexia en Dexia Crédit Local geen enkele opbrengst zouden ontvangen⁽²⁾.

Risicogewogen activa

Op 31 december 2018 bedragen de risicogewogen activa 30,4 miljard EUR, een daling tegenover 31 december 2017, waarvan 28,7 miljard EUR toe te schrijven is aan het kredietrisico, 0,7 miljoen EUR aan het marktrisico en 1 miljard EUR aan het operationeel risico.

Ter herinnering, eind 2017 bedroegen de risicogewogen activa nog 33,4 miljard EUR, waarvan 31,4 miljard EUR toe te schrijven was aan het kredietrisico.

RISICOGEWOGEN ACTIVA

	31/12/2017	01/01/2018	31/12/2018
(in miljoen EUR)	IAS 39	IFRS 9	IFRS 9
Kredietrisicogewogen activa	31 371	32 750	28 670
Marktrisicogewogen activa	980	980	695
Operationele risicogewogen activa	1 000	1 000	1 000
TOTAAL	33 351	34 730	30 365

Solvabiliteitsratio's

Op 31 december 2018, bedraagt de Common Equity Tier 1-ratio van Dexia 26,7 %, tegen 19,5 % eind 2017. De Total Capital-ratio bedraagt 27,3 %, tegen 20,4 % eind 2017. Dat is boven het minimum opgelegd voor het jaar 2018 door de Europese centrale bank in het kader van de procedure voor prudentiële controle en evaluatie (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP).

Momenteel zijn er inspecties on site van de toezichhouder aan de gang, onder meer op het kredietrisico. Dexia zal rekening houden met de conclusies van deze inspecties, die een impact zouden kunnen hebben op de solvabiliteitsratio's van Dexia Crédit Local en de groep Dexia, wanneer die zullen worden meegedeeld.

SOLVABILITEITSRATIO'S

	31/12/2017	01/01/2018	31/12/2018
	IAS 39	IFRS 9	IFRS 9
Common Equity Tier 1-ratio	19,5%	24,9%	26,7%
Total Capital-ratio	20,4%	25,5%	27,3%

Interne afstemming van het eigen vermogen

Dexia begon vanaf 2012 met een herziening van het interne proces voor de afstemming van het eigen vermogen, rekening houdend met zijn specifieke situatie van bank in geordende resolutie en in de lijn van de reglementaire vereisten. De conclusies van deze interne benadering in termen van geschikte maatregelen inzake kapitaaldekking en mogelijkheden om verliezen te absorberen, werden in 2018 formeel op trimestriële basis voorgelegd aan de bestuursorganen van de bank. De toereikendheid van het kapitaal werd zodoende geanalyseerd volgens perspectieven die gelijklopen met deze van de strategische plannen. Doorheen 2018 werden analyses uitgevoerd gaande van 3 maanden tot 10 jaar. In het kader van de ICAAP en ILAAP beslaat het gebruik van deze voorstellen een tijdshorizon van 3 jaar in jaarlijkse stappen.

De gestresseerde ICAAP en ILAAP maken integraal deel uit van deze analyses. In het kader van het Gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (GTM), vormt deze benadering die 'Risiko's en afstemming van het kapitaal' wordt genoemd, in feite het antwoord van de Groep op de eisen van de Europese centrale bank (ECB) betreffende de interne processen voor de afstemming van het kapitaal en processen van toezicht

(1) Cf. persbericht Dexia van 24 januari 2014, beschikbaar op www.dexia.com.

(2) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com.

(SREP). Sinds de controle door de toezichthouder in 2016, evolueerde deze verder om onder meer ook de aanbevelingen van deze inspectie te integreren.

Verdere informatie over de ICAAP en ILAAP stresstesten is verstrekt in het hoofdstuk 'Risicobeheer' van dit jaarverslag.

Deze aanpak bestaat erin de kwalitatieve en kwantitatieve risico's die gelijktijdig een invloed kunnen hebben op de boekhoudkundige en prudentiële situatie, alsook op de liquiditeit van de Groep, volledig in kaart te brengen. De bedoeling hiervan is om in de eerste plaats de gevoeligheden en blootstellingen aan de verschillende risicofactoren met een impact op de Groep te meten. In een tweede fase wordt de simultane impact gemeten van diverse toekomstige scenario's waarbij de risico's toenemen, zoals de evolutie van de voornaamste boekhoudkundige en prudentiële indicatoren. In dat verband en binnen hetzelfde kader, worden ook diverse transversale stresstestoefeningen gemaakt. Op die manier worden mogelijke afwijkingen van de financiële en strategische plannen vastgesteld, gemeten en geanalyseerd. Deze ongunstige scenario's bestrijken tegelijkertijd macro-economische stress-scenario's, wiskundig gesimuleerde scenario's en reverse stress tests.

Deze interne aanpak wordt in 2019 voortgezet, rekening houdend met de evolutie van de risico's, de marktomstandigheden en de vele uitwisselingen met de toezichthouder doorheen 2018.

Liquiditeitsbeheer

Ten gevolge van de afbouw van de activaportefeuille en de daling van het cash collateral, waarvan het nettobedrag op 31 december 2018 22,7 miljard EUR beloopt, daalde het totale financieringsvolume tegenover eind december 2017 met -18,5 miljard EUR, tot 106 miljard EUR eind december 2018. De aanpassing van de financieringsmix gebeurde via de afname van gedekte financieringen (-14,1 miljard EUR tegenover eind 2017), die er kwam door de verkoop van de onderliggende activa en de stopzetting van het binnenlandse repo-platform van Crediop. We merken ook een afname van de niet-afgedekte financieringen (-4,3 miljard EUR tegenover eind december 2017), die voor de helft te verklaren valt door de daling van de financieringen met staatswaarborg. Dat brengt het uitstaande bedrag eind december 2018 op 65,5 miljard EUR, zijnde 62 % van het totale financieringsvolume op die datum. In de loop van het jaar lanceerde Dexia Crédit Local met succes verschillende publieke transacties op lange termijn in euro, in US dollar en in Brits pond, waardoor 7,3 miljard EUR kon worden opgehaald, tegen bijzonder scherpe financieringskosten. Er was ook een stevige activiteit op het vlak van gewaarborgde kortetermijnfinanciering, met een gemiddelde looptijd per emissie van 8,5 maanden.

De Groep maakt sinds september 2017 niet langer gebruik van de financiering van de centrale banken.

Op 31 december 2018 beschikte de groep Dexia over een liquiditeitsreserve van 16,3 miljard EUR, waarvan 9,1 miljard EUR in de vorm van deposito's bij de centrale banken.

Op dezelfde datum bedroeg de Liquidity Coverage Ratio (LCR) van de Groep 202 %, tegen 111 % op 31 december 2017. Deze ratio wordt eveneens nageleefd binnen de dochterbedrijven, die elk het vereiste minimum van 100 % overstijgen. De Net Stable Funding Ratio (NSFR) van de Groep, geraamd op basis van de meest recente voorstellen tot wijziging van de CRR, zou boven de streefdrempel van 100 % liggen, dankzij de sinds 2013 door de Groep geleverde inspanningen om haar financieringsprofiel te verbeteren.

Niet-financiële informatie

Sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven

MVO-aanpak van de groep Dexia / Methodologie

Dit verslag over de sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid (MVO) maakt deel uit van de aanpak voor duurzame ontwikkeling die de groep Dexia sinds 2001 vooropstelt en waarvan de verslagen de afgelopen jaren werden opgesteld door de operationele entiteiten van de Groep. Dit MVO-verslag is opgesteld in overeenstemming met de wet van 3 september 2017 op de publicatie van niet-financiële informatie en informatie met betrekking tot diversiteit door bepaalde grote bedrijven en groepen, die richtlijn 2014/95/EU omzet. Bij de MVO-risicoanalyse en het opstellen van dit verslag worden de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen gevolgd. De reikwijdte van dit verslag komt overeen met de geconsolideerde financiële reikwijdte van Dexia.

Activiteiten van de Groep Dexia

Zoals vermeld in het hoofdstuk 'Profiel van de Groep' van dit jaarverslag, past Dexia het geordende resolutieplan toe dat in december 2012 door de Europese commissie werd gevalideerd. Deze implementatie komt met name tot uiting in:

- Het feit dat de groep Dexia niet langer betrokken is bij commerciële activiteiten en zich volledig toelegt op het uitdoven van zijn portefeuille van activa. De groep Dexia heeft dus geen nieuwe klanten meer, kent geen nieuwe financieringen toe en ondersteunt niet langer nieuwe projecten. Dexia opteerde verder voor een dynamisch beleid om zijn portefeuille en de risico's ervan te verkleinen. Zodra de macro-economische omgeving het toelaat, versnelt Dexia de verkoop van activa;
- De geleidelijke en voortdurende inkrimping van de perimeter van de Groep die resulteert in de centralisatie van zijn activiteiten, de sluiting of de verkoop van dochterondernemingen en bijkantoren, de uitbesteding van bepaalde productieactiviteiten.

De geordende resolutie heeft directe gevolgen voor de impact op de sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van de groep Dexia:

- De groep Dexia biedt het hoofd aan toenemende risico's inzake sociale vragen en personeelsvragen, en een belangrijkere ondersteuning werd in werking gesteld door de groep Dexia teneinde deze risico's te beperken en te kaderen;

- De risico's inzake mensenrechten of ecologische aangelegenheden, die reeds beperkt zijn voor financiële instellingen aangezien zij geen industriële activiteiten uitvoeren, zijn het zeker voor Dexia bij gebrek aan nieuwe commerciële activiteiten.

Wat de indirecte MVO-risico's betreft, verzekert Dexia de naleving van de verbintenissen op het vlak van MVO door zijn onderaannemers en leveranciers via de systematische toevoeging van clausules in de afgesloten contracten of via de ondertekening van de deontologische code.

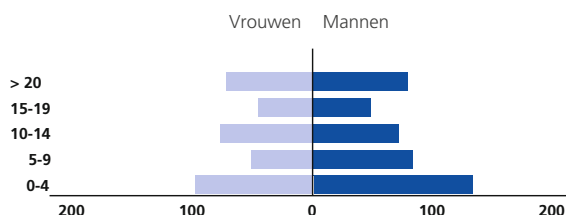
Wat de cliënten en de gefinancierde projecten betreft, is het echter niet mogelijk om een beleid te voeren waarbij enkel projecten worden gefinancierd die rekening houden met MVO-belangen, bijvoorbeeld ecologisch verantwoorde projecten, aangezien Dexia geen nieuwe cliënten kan aantrekken. Voor de bestaande projecten dient de groep Dexia bovendien zijn contractuele verbintenissen tot op het einde na te leven, ongeacht hun sociale, ecologische en maatschappelijke kenmerken. Tot slot dient de groep Dexia, in het kader van de uitvoering van zijn beleid inzake het reduceren van de portefeuille en de risico's, het hoofd te bieden aan strenge financiële, boekhoudkundige en prudentiële beperkingen die het niet altijd toelaten de MVO-criteria als een prioriteit te beschouwen.

Sociale en personeelskwesties

Inleiding

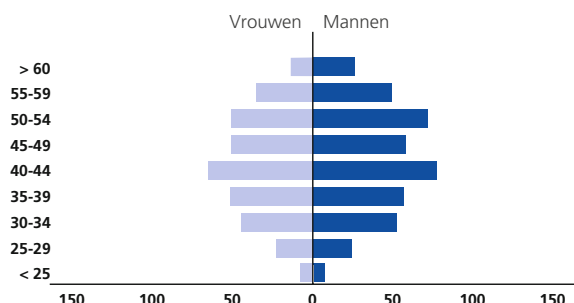
Eind 2018 telde de groep Dexia 773 medewerkers van 27 verschillende nationaliteiten, verspreid over 10 landen. 57 mensen zijn actief in België. In Frankrijk telde Dexia Crédit Local op 31 december 2018 430 medewerkers, tegenover 544 mensen eind 2017. De daling van het personeelsbestand in Frankrijk is het gevolg van de uitbesteding van IT- en backoffice-activiteiten. Bijna 50% van de medewerkers maakt minder dan tien jaar deel uit van de Groep, en de Groep kreeg er in 2018 88 nieuwe medewerkers bij (zijnde +11%).

ANCIËNNITEITSPIRAMIDE OP 31 DECEMBER 2018

Eind 2018 bedroeg de gemiddelde anciënniteit van de medewerkers van de Groep 11,9 jaar. De gemiddelde leeftijd was 44,3 jaar.

LEEFTIJDSPIRAMIDE OP 31 DECEMBER 2018

De algemene verdeling tussen mannelijke en vrouwelijke medewerkers bedroeg respectievelijk 55,2 % en 44,8 %. 95 % van de medewerkers had een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur en 9 % van de medewerkers van de Groep werkt deeltijds.

VERDELING VAN DE MEDEWERKERS PER VESTIGING

	2017	2018
Dexia	65	57
Dexia Crédit Local France (excl. gedetacheerde werknemers/expats)	544	430
Dexia Crediop	102	86
Dexia Kommunalbank Deutschland	77	75
Dexia Crédit Local, bureau in New York	111	91
Andere vestigingen	95	34
TOTAAL	994	773

VERDELING VAN DE WERKNEMERS PER GEOGRAFISCHE ZONE

	2017	2018
Frankrijk	544	430
België	65	57
Spanje en Portugal	21	10
Italië	102	86
Duitsland	77	75
Noord-Amerika	111	91
Overige landen	74	24
TOTAAL	994	773

Het geordende resolutieplan dat meer dan 6 jaar geleden in werking trad, heeft belangrijke sociale gevolgen waarop Dexia zo goed mogelijk tracht te anticiperen. Zo kampt de Groep vooral met problemen op het gebied van rekrutering en behoud van personeel, wat logischerwijze resulteert in een hoog personeelsverloop. Omwille van zijn voortdurende transformatie moet de Groep toezien op de veelzijdigheid en inzetbaarheid van zijn werknemers, zodat zij deel blijven uitmaken van een patroon van evolutie en mobiliteit. Het handhaven van een sereen sociaal klimaat blijft een belangrijke doelstelling bij het uitvoeren van de geordende resolutie, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de veranderingen die de Staten in december 2012 aangingen ten opzichte van de Europese commissie worden nageleefd.

Het management streeft ernaar Dexia aantrekkelijker te maken, de professionele kansen binnen de Groep te vergroten en de vooruitzichten op werk onder de aandacht van de werknemers te brengen. Opleiding en ontwikkeling van individuele en collectieve vaardigheden zijn daarom twee fundamentele pijlers van deze regeling.

Geïmplementeerde beleidspunten

Opleidingsbeleid

Dexia stelt zich tot taak al zijn medewerkers een omgeving aan te bieden waarin ze hun vaardigheden kunnen ontwikkelen. Op die manier kunnen ze bijdragen tot de organisatie en werken ze aan hun eigen inzetbaarheid.

Er worden tal van opleidings- en ontwikkelingskansen geboden aan elke medewerker, in nauwe samenwerking met de directie Human Resources, de afdelingsverantwoordelijken en de directe managers. Dexia wil op deze manier ieders expertise ontwikkelen en laten aansluiten bij de evolutie van de verschillende metiers, een garantie voor prestatie en inzetbaarheid.

Hoewel er een gezamenlijk opleidingsplan loopt bij Dexia Crédit Local en Dexia, werkt elke dochtermaatschappij van de Groep haar eigen opleidingsacties uit om gepast te reageren op lokale situaties en behoeften.

Een cijfermatige vergelijking van de opleidingen tussen de dochterondernemingen heeft weinig zin, aangezien de definitie en de regels die van toepassing zijn op opleidingen van land tot land verschillen.

In 2018, en ook in lijn met de vorige jaren, heeft de directie Human Resources een actieplan rond zes opleidingsthema's uitgewerkt:

- Ondersteuning bij de veranderingen in de specifieke context van Dexia;
- Ondersteuning bij evolutie van metiers en/of mobiliteit door bruggen te slaan tussen metiers en ontwikkelingsinitiatieven te implementeren die de mobiliteit tussen metiers en daarmee ook de inzetbaarheid bevorderen;
- Voortdurende opsporing en preventie van psychosociale risico's met de nadruk op welzijn op het werk;
- Het versterken van management- en samenwerkingsvaardigheden;
- Het uitvoeren van de reglementaire bepalingen;
- Begeleiding van de senior medewerkers met de bedoeling hen aan het werk te houden.

Samen resulteren deze thema's in een waaier aan opleidingen die worden weergegeven in een tool waarmee elke medewerker en manager zijn acties en opleidingsaanvragen in real time kan volgen.

In 2018 werden 94 collectieve opleidingssessies verstrekt door erkende opleidingsorganisaties, georganiseerd in de lokalen in Parijs en Brussel. Deze opleidingen vertegenwoordigen 51 verschillende opleidingsprogramma's ter ondersteuning van belangrijke maatregelen en akkoorden van de onderneming, de uitvoering van reglementaire bepalingen, specifieke bedrijfsopleidingen, opleidingen voor het management en persoonlijke ontwikkeling of ook nog opleidingen die de inzetbaarheid vergroten.

Meer in het bijzonder werden er ook bepaalde opleidingsacties op maat opgezet:

- Begeleiding van de teams in het kader van het Horizon-project (2de golf);

- Versterking van de opleidingen vreemde talen (Frans, Nederlands, Engels en Spaans) als onderdeel van de repatriëring van bepaalde internationale activiteiten en met het oog op de verbeterde inzetbaarheid van de werknemers;
- Ontwikkeling van opleidingsactiviteiten die leiden tot certificering;
- Ondersteuning bij teamreorganisaties via teambuilding op maat;
- Veel individuele coaching.

Naast die groepsopleidingen worden er intern ook opleidingen of infossessies gegeven door collega's, consultants of dienstverleners. Deze vinden plaats binnen een specifiek kader. Tot slot hebben de werknemers, om aan specifieke behoeften binnen het bedrijf te voldoen, de mogelijkheid om zich individueel in te schrijven voor opleidingen en conferenties, verstrekt door externe opleidingsorganisaties.

Ter illustratie: het aantal opleidingsuren in 2018 (alle opleidingen samen: cursussen, conferenties, seminaries) bedroeg meer dan 9.400 uur voor Dexia Crédit Local en Dexia.

Eind 2018 voerde de directie Human Resources een analyse uit die heeft geleid tot een herziening van het bestaande Opleidingsaanbod.

Dexia stelt zich tot doel om concrete antwoorden te geven aan alle belanghebbenden binnen de onderneming met een aantal voorstellen:

- Opleidingsmodaliteiten die makkelijker in ieders dagelijks leven passen;
- Aantrekkelijkere programma's;
- Certificeringsprogramma's;
- Vaardigheidstrajecten;
- De mogelijkheden om meer talen te leren.

Interne mobiliteit, rekrutering en loopbaanbeheer

Interne mobiliteit en rekrutering

In de context van zijn resolutie biedt Dexia specifieke professionele kansen, met een grotere verscheidenheid van taken en een ruimere visie op de bankmetiers.

Zo werd de interne mobiliteit dit jaar extra gepromoot door de Groep om het ontwikkelen van vaardigheden te stimuleren.

Een loopbaancomité, bestaande uit directieleden en vertegenwoordigers van Human Resources, werd vijf jaar geleden opgericht om het gebruik van intern talent te promoten. Het comité komt elk kwartaal bijeen en moedigt de interne mobiliteit van medewerkers aan; zij moeten voorrang krijgen op externe kandidaten. Alle aanvragen met betrekking tot interne mobiliteit, ingediend door een medewerker of manager (verandering van divisie, metier, overplaatsing naar het buitenland) worden zorgvuldig bestudeerd. Het loopbaancomité kan ook ongevraagde mobiliteitsopties voorstellen om vaardigheden binnen de Groep te houden.

Waar het gezochte profiel niet binnen de Groep beschikbaar was, ontwikkelde deze een proactieve en selectieve strategie om extern naar kandidaten te zoeken. Het rekruteren wordt beheerd op het niveau van de entiteiten. Gelet op hun omvang en het volume van de rekruteringen, hebben de meeste dochterondernemingen van de Groep ervoor gekozen hun rekruteringsactiviteiten uit te besteden om optimaal te kunnen beantwoorden aan de interne vraag naar vaardigheden. Binnen Dexia Crédit Local en Dexia wordt het volledige rekruteringsproces intern beheerd door een speciaal team. Een computerplatform maakt een efficiënte opvolging mogelijk van zowel interne als externe kandidaten. Voor externe rekruteringen maakt het team gebruik van verschillende

cv-theken en een oplossing om personeelsadvertenties gelijktijdig via verschillende kanalen te verspreiden en de sollicitaties online te behandelen.

Om zijn activiteiten te optimaliseren en zijn aantrekkingskracht voor kandidaten te vergroten, herzag Dexia in 2018 zijn partnerships met enkele rekruteringsites en -spelers (cadremploi, Efinancial, jobteaser) en organiseerde het een Job Dating in de vestiging in Parijs voor een jong publiek dat op zoek is naar een stage- of werkstudiecontract.

PERSONEELSBEWEGINGEN BINNEN DE GROEP ALS GEHEEL

	2017	2018
Aanwervingen COD	57	52
Individuele ontslagen COD	19	8
Economische ontslagen COD	33	71
Ingediende ontslagen COD	67	61
Omzetting CBD in COD	6	3
Aanwervingen CBD (incl. vervangers)	41	36
Ontslagen CBD	2	0
Ingediende ontslagen CBD	3	3
Einde CBD (incl. vervangers)	39	24
COD overgedragen aan Cognizant	52	81
Overdracht Dexia Israël	0	46
Overige ⁽¹⁾	23	16

(1) De overige 16 afvloeiingen hadden te maken met mutaties binnen de Groep, pensioenen, contractuele beëindigingen, einde van proefperiodes, aankomst en vertrek in verband met tewerkstelling in het buitenland.

Ontwikkeling van vaardigheden

Met de hulp van zijn medewerkers kan Dexia zijn missie ten aanzien van de aandeelhouders en borgstellers vervullen. De medewerkers worden jaarlijks door hun managers beoordeeld via individuele gesprekken om na te gaan of zij de doelstellingen goed begrepen hebben en om de kwaliteit van hun bijdrage te evalueren. Het individueel onderhoud is een bevoorrecht moment waarop de medewerker en zijn manager het voorbije jaar overlopen, de doelstellingen voor het volgende jaar bespreken en de balans opmaken van het verloop van de loopbaan en ieders verwachtingen.

Elke entiteit beschikt over zijn eigen tools en processen om deze evaluatie te formaliseren in overeenstemming met de lokale omstandigheden en regels. Bij Dexia en Dexia Crédit Local brengen de managers en medewerkers verslag uit over de jaarlijkse evaluaties en vooropgestelde doelstellingen (zowel zakelijk als gedragsmatig) via een specifieke tool. Op deze manier wordt de individuele opvolging van elke medewerker en de betrokkenheid van de manager versterkt.

Als onderdeel van de loopbaanbegeleiding en de ontwikkeling van talenten voert de directie van Human Resources bovendien regelmatig een individueel gesprek met elke medewerker. Daarbij wordt de balans opgemaakt van de loopbaan, wordt er gezocht naar aangewezen opleidingen en worden de loopbaanvooruitzichten in vertrouwen besproken. De verschillende aspecten van het beroepsleven kunnen daarbij aan bod komen: inhoud van de functie, omkadering, vergoeding, evenwicht werk-privéleven en professionele voornemens.

Uitbesteding van bepaalde activiteiten

De groep Dexia moet voor operationele continuïteit zorgen, wil hij zijn resolutie tot een goed einde brengen. Om zijn operationeel model af te stemmen op de behoeften van

een structuur in ontbinding, heeft de Groep er enerzijds voor gekozen bepaalde activiteiten uit te besteden zodat ze kunnen blijven voortbestaan, en anderzijds zijn activiteiten te vereenvoudigen en te integreren om ze meer slagkracht te verlenen.

Vanuit die redenering ondertekende Dexia op 4 oktober 2017 met Cognizant een overeenkomst voor samenwerking en uitbesteding voor zijn IT- en backofficeactiviteiten in Frankrijk en België.

De 133 medewerkers van Dexia die voor deze activiteiten instaan, zijn volgens de voorwaarden van dit 10 jaar durend contract in dienst getreden van een door Cognizant speciaal hiervoor opgerichte maatschappij in Frankrijk. De uitvoering van de overeenkomst is in twee fasen verlopen. De informatiediensten zijn op 1 november 2017 overgedragen, de backoffices gingen in mei 2018 over naar Cognizant.

Verder werd in december 2017 een overeenkomst ondertekend met Primexis voor de uitbesteding van de beheersactiviteiten van Crédit Bail. Deze operatie resulteerde in de opheffing of overdracht van 6 functies in 2018.

Preventie van sociale, gezondheids- en veiligheidsrisico's

Vanuit de wens om het jarenlange preventiebeleid inzake psychosociale risico's voort te zetten heeft Dexia in 2018 de begeleidings- en preventiemaatregelen voor psychosociale risico's in Parijs en Brussel hernieuwd. Er bestaan momenteel verschillende feedbackvectoren die het opsporen van zulke risico's mogelijk maken binnen de entiteiten (business partners, arbeidsgeneesheer, maatschappelijk assistenten, persoonsvertegenwoordigers, ...).

Binnen de entiteiten worden een aantal preventieve maatregelen genomen, waaronder preventief medisch onderzoek, gesprekken van een arbeidspsycholoog en/of maatschappelijk assistent, yogalessen, ergonomisch advies en omkadering van werknemers die het bedrijf verlaten.

De groep Dexia organiseert ook regelmatig conferenties om werknemers te wijzen op psychosociale risico's, conferenties over welzijn en levenskwaliteit, opleidingen en workshops rond stressbeheer, slaap-stressinteractie, slaap en dagelijkse prestaties en coaching.

Wie aangeeft in een stresstoestand te verkeren, kan rekenen op verschillende soorten begeleiding: onderhoud met de directie van Human Ressources, coaching en psychologische ondersteuning of herziening van de werktijden.

De Groep en zijn dochterondernemingen houden zich aan de geldende lokale voorschriften en passen specifieke procedures toe met betrekking tot de veiligheid en gezondheid van werknemers op het werk. Documenten met betrekking tot veiligheid en gezondheid op het werk worden aan de werknemers overhandigd bij hun aankomst in de entiteit. Deze documenten zijn ook beschikbaar op de lokale intranetten en worden regelmatig bijgewerkt.

Het aantal geregistreerde arbeidsongevallen bij Dexia en zijn dochterondernemingen is uiterst gering en bijgevolg niet significant.

Bezoldigingsbeleid

Het systeem dat binnen de Groep gehanteerd wordt, bepaalt dat het comité der bezoldigingen van Dexia alle punten betreffende het bezoldigingsbeleid voorbereidt. De voorstellen van dat comité worden dan voorgelegd aan de raad van bestuur van Dexia, die de gepaste maatregelen neemt.

Dexia houdt zich bij het uitwerken van zijn bezoldigingsbeleid aan de verbintenissen die de Belgische, Franse en Luxemburgse Staat bij de Europese commissie zijn aangegaan in het kader van het geordende resolutieplan van de Groep. Dexia past meer bepaald de principes inzake bezoldiging toe zoals geformuleerd in het kader van de G20, de nationale instanties en CRD IV. De Groep ziet erop toe dat er optimaal gebruik wordt gemaakt van de publieke middelen voor de bezoldiging. Deze aanpak heeft betrekking op zowel de vaste vergoedingen (niet-prestatiegebonden) als de eventuele variabele vergoedingen (prestatiegebonden) waarvan de algemene principes gelden voor alle werknemers. Deze principes omvatten het afstemmen van het bezoldigingsbeleid op de praktijk, met onder meer een zoeken naar evenwicht tussen de vaste en variabele vergoeding waarbij het nemen van buitensporige risico's niet wordt aangemoedigd, terwijl er wel middelen worden aangereikt om de relatie tussen prestaties en variabele vergoeding te waarderen. Om te voldoen aan de regels en aanbevelingen met betrekking tot goed bestuur en solide bezoldigingspraktijken heeft de groep Dexia ervoor geopteerd, teneinde elke prikkel tot het nemen van buitensporige risico's te vermijden, het variabele deel van de vergoeding te verminderen voor die werknemers die volgens hun contract individueel recht hebben op een variabel deel. Het variabele deel van de vergoeding is in beginsel niet hoger dan 0,3 maal de jaarlijkse vaste vergoeding van de werknemer.

Het bezoldigingsbeleid en de uitvoering ervan worden regelmatig geëvalueerd om na te gaan welke bepalingen moeten worden aangepast, meer bepaald als gevolg van de inwerkingtreding van nieuwe wettelijke of reglementaire bepalingen.

Vergoedingen betaald aan het uitvoerend orgaan en aan personen van wie de professionele activiteiten een significant effect hebben op het risicoprofiel van de onderneming

Het remuneratiebeleid van de groep Dexia bevat bijzondere bepalingen met betrekking tot personen die specifiek zijn geïdentificeerd op grond van hun opdrachten die het risicoprofiel van de groep Dexia kunnen beïnvloeden. Het gaat voornamelijk om de leden van het directiecomité en werknemers van wie de vergoeding gelijk is aan of hoger is dan de laagste vergoeding van een lid van het directiecomité.

De vergoeding van de leden van het directiecomité is voortaan uitsluitend samengesteld uit een vast niet-prestatiegebonden deel waarvan wordt afgetrokken, tenzij de raad van bestuur er anders over beslist op voorstel van het remuneratiecomité, alle presentiegelden of tantièmes betaald aan een lid van het directiecomité of door een derde vennootschap waarin een mandaat wordt uitgeoefend in naam en voor rekening van Dexia.

Conform artikel 17 van Bijlage II van de wet van 25 april 2014 betreffende de status en het toezicht op de kredietinstellingen, kan aan leden van het directiecomité van Dexia geen vertrekpremie van meer dan 9 maanden vaste vergoeding worden toegekend.

In afwijking van het voorgaande kan Dexia een hogere vertrekpremie toekennen aan een lid van het directiecomité indien de betrokken persoon voorafgaand aan de toekenning van het bestuursmandaat, in overeenstemming met het heersende contractuele kader en op basis van zijn anciënniteit opgebouwd binnen de groep Dexia, in geval van ontslag recht zou hebben gehad op een vertrekpremie die hoger is dan bovengenoemde vergoeding.

Bovendien hebben werknemers van wie de professionele activiteiten een significante weerslag hebben op het risicoprofiel van de onderneming volgens de toepasselijke wettelijke bepalingen van de CRD IV-richtlijn en de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 604/2014 in geval van ontslag recht op een vertrekpremie die in principe niet meer mag bedragen dan twaalf maanden bezoldiging; dit bedrag kan evenwel in bijzondere omstandigheden, na goedkeuring door de gewone algemene vergadering, worden opgetrokken tot achttien maanden.

Meer informatie over de vergoeding van de leden van het directiecomité wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Verklaring inzake corporate governance' van dit jaarverslag.

Gemiddelde jaarlijkse vergoeding

Een samenvoeging van vergoedingen blijkt niet relevant op groepsniveau aangezien de toekenning- en berekeningsregels verschillen tussen de entiteiten. De vergoedingscijfers worden daarom niet meegedeeld.

Dialogoog binnen de onderneming

Sociale dialoog

Alle sociale overlegorganen van de Groep zijn samengekomen voor tussentijdse gesprekken over de financiële situatie en de organisatie van de Groep in het kader van de herstructurerings- en outsourcingprojecten die aan de gang zijn.

Bovendien erkent, bevordert en respecteert de Groep de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen. Elke werknemer kan een vakvereniging van zijn keuze opzetten of zich erbij aansluiten. De Groep erkent en respecteert eveneens, binnen het kader van de wet- en regelgeving die erop van toepassing is, het recht van zijn werknemers om in het kader van collectieve onderhandelingen met betrekking tot de arbeidsrelatie te worden vertegenwoordigd door hun vakbond(en).

Beleid inzake gelijke behandeling

Professionele gelijkheid tussen mannen en vrouwen

De groep Dexia voert een proactief beleid ter bevordering van de professionele gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Dat uit zich in het invoeren van concrete acties op het gebied van communicatie, rekrutering, professionele opleiding, beheer

van loopbaan-mobiliteit-promoties, verzoening tussen werk en privéleven, en bezoldiging. Indicatoren maken een jaarlijkse follow-up van dit beleid mogelijk.

Er bestaat een specifieke overeenkomst over gendergelijkheid binnen Dexia Crédit Local en een enveloppe, bedoeld om eventuele ongerechtvaardigde verschillen tussen de bezoldiging van mannen en vrouwen weg te werken, werd vernieuwd.

Verdere informatie inzake het diversiteitsbeleid toegepast door de leden van de raad van bestuur en het directiecomité wordt verstrekt in het hoofdstuk 'Verklaring inzake corporate governance' van dit jaarverslag.

Creëatie van een professioneel vrouwenennetwerk

In 2018 kreeg Dexia er op initiatief van een tiental medewerksters een professioneel vrouwenennetwerk bij. Dit netwerk, Dexi'elles genaamd, streeft ernaar de vrouwen binnen Dexia te helpen om hun ambities kenbaar te maken en hen aan te zetten bijeen te komen om hun ervaringen te delen en uit te wisselen, teneinde elkaar beter te leren kennen en de uitbouw van hun loopbaan te optimaliseren. Dit netwerk vormt de basis voor een aantal initiatieven (conferenties met inspirerende vrouwen, een mentoring programma, coffee-corners, ...). Dexi'elles dat midden maart 71 leden telde, vergroot de aantrekkingskracht van Dexia als werkgever,

Strijd tegen andere vormen van discriminatie

De groep Dexia respecteert alle lokale maatregelen ter bestrijding van discriminatie.

Zo bevordert en eerbiedigt Dexia in het bijzonder de bepalingen van de fundamentele verdragen van de Internationale arbeidsorganisatie inzake vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen en het uitbannen van discriminatie op het werk.

Dexia telt 27 verschillende nationaliteiten onder zijn werknemers en kan vertrouwen op de ervaring van senior-profielen: de werknemers ouder dan 55 vertegenwoordigen 16% van het aantal loontrekkenden.

Mensenrechten

Dexia voert zijn activiteiten uit met respect voor de mensenrechten. Het niet naleven van deze verbintenis zou de reputatie van Dexia aantasten en kan leiden tot administratieve, gerechtelijke of strafrechtelijke sancties. Om zich te wapenen tegen

VERDELING VAN DE WERKNEMERS VOLGENS GENDER

	2017			2018		
	Vrouwen	Mannen	Totaal	Vrouwen	Mannen	Totaal
Directiecomité	2	4	6	2	4	6
Kaderleden	306	384	690	231	306	537
Uitvoerenden	143	155	298	113	117	230
ALGEMEEN TOTAAL	451	543	994	346	427	773

VERDELING VAN DE WERKNEMERS VOLGENS LEEFTIJD EN SOCIAAL-PROFESSIELE CATEGORIE

	< 25 jaar	Van 25 tot 29 jaar	Van 30 tot 34 jaar	Van 35 tot 39 jaar	Van 40 tot 44 jaar	Van 45 tot 49 jaar	Van 50 tot 54 jaar	Van 55 tot 59 jaar	60 jaar en +	Algemeen totaal
Directiecomité	0	0	0	0	0	1	1	3	1	6
Kaderleden	5	39	79	78	92	78	80	57	29	537
Uitvoerenden	11	8	18	32	50	32	43	24	12	230
ALGEMEEN TOTAAL	16	47	97	110	142	111	124	84	42	773

alle indirecte risico's die verband houden met de activiteiten van zijn leveranciers, hanteert de groep Dexia een deontologische code voor zijn relaties met leveranciers. Deze stipuleert tal van verplichtingen met betrekking tot de mensenrechten, en in het bijzonder de verplichting om:

- Het gebruik van kinderarbeid (jonger dan 15 jaar) of dwangarbeid of het toelaten van het gebruik ervan door eigen leveranciers en onderaannemers niet te dulden;
 - Alle wettelijke en regelgevende bepalingen na te leven die gericht zijn op het waarborgen van een veilige en gezonde werkomgeving voor het personeel, met respect voor individuele en collectieve vrijheden, meer bepaald op het gebied van het beheer van werkroosters, bezoldiging, opleiding, vakbondsrechten, gezondheid en veiligheid;
 - Alle wettelijke en regelgevende bepalingen na te leven met betrekking tot discriminatie (geslacht, etnische afkomst, religie, politieke overtuiging, ...) op het gebied van aanwerving en personeelsbeleid;
 - Geen psychologische of fysieke dwang uit te oefenen of te dulden, evenmin als tergende of vernederende verbale mishandelingen;
 - De bepalingen van de geldende arbeidswetgeving na te leven, zowel bij het aannemen van personeel als bij de uitvoering van de arbeidsovereenkomst.
- Daarnaast handelen alle Dexia-medewerkers die verantwoordelijk zijn voor aankopen volgens een specifieke gedragscode waarin de gedragsregels met leveranciers en onderaannemers zijn vastgelegd.

Eerlijke praktijken – corruptie

Dexia is vastbesloten om zijn activiteiten uit te voeren in een gezonde en eerlijke omgeving, met volledige inachtneming van alle geldende wettelijke en reglementaire bepalingen. Dexia zal alle nodige maatregelen nemen tegen corruptie, in al zijn activiteiten en voor de Groep als geheel. In dat verband heeft Dexia bepalingen uitgewerkt die gelden voor alle werknemers, en daarnaast ook voor al wie voor de Groep werkt en zij die namens de Groep optreden. Daarmee wil Dexia corruptie voorkomen en een nultolerantie handhaven op dat vlak. Aangezien Dexia echter een uitdovende balans beheert, en dus geen nieuwe klanten heeft maar enkel nog zakelijke relaties aangaat met financiële tegenpartijen om zijn balans te financieren, wordt het risico op corruptie als relatief laag beschouwd.

Zoals bij elke activiteit bestaan er echter risico's van niet-naleving. Om daar tegenin te gaan heeft de groep Dexia een integriteitsbeleid ingevoerd met als doel:

- Eerlijk, open en ethisch gedrag te stimuleren en;
 - Ervoor te zorgen dat wetten, voorschriften en andere professionele normen worden nageleefd, evenals de deontologische Dexia-codes, gedragscodes en andere beleidsbepalingen van de Groep teneinde de reputatie van Dexia te benadrukken en te beschermen. In het Compliance-charter worden de rol en bevoegdheden van de Compliance-functie beschreven en de governanceprincipes opgesomd die de grondslag vormen voor Dexia's aanpak binnen dit domein.
- Die principes zijn terug te vinden in het beleid en de procedures die door alle entiteiten van de Groep worden toegepast.

Strijd tegen corruptie

Het procedurele apparaat dat zich bezighoudt met corruptie is in de loop van 2017 versterkt. Als aanvulling op de reeks geldende beleidsmaatregelen werd een gedragscode tegen

corruptie opgesteld, met een beschrijving van de verschillende vormen van verboden gedrag. Die code voldoet aan de eisen van de partners en financiële tegenpartijen van de Groep, en de ratingbureaus.

Naast deze gedragscode tegen corruptie beschikt Dexia over een beleid en procedures waarmee het de risico's op private omkoping probeert te beperken, zoals het deontologisch charter van de Groep aankoop / leveranciers, het ethisch charter in de context van zakelijke relaties met leveranciers, het beleid ten aanzien van geschenken, gunsten of uitnodigingen en het uitbestedingsbeleid (*outsourcing*).

In het kader van de bestrijding van corruptie van politieke aard worden het bestaande beleid en de bestaande procedures versterkt door een 'landenrisicobeleid', waarin het risico van corruptie als een essentieel criterium bij de indeling van landenrisico's is opgenomen. De Groep heeft ook een beleid inzake politiek prominente personen (PEP's) vastgesteld om het risico van witwassen van geld op basis van corruptie te voorkomen.

Tot slot vullen interne normen het anticorruptiesysteem aan: de risico's worden in kaart gebracht met inachtneming van het risico op corruptie, er komt een uitgewerkt strijdplan tegen corruptie en een opleiding ter preventie van dit risico voor de werknemers. Dexia onderricht al zijn werknemers minstens om de twee jaar over de risico's van corruptie en beïnvloeding.

Momenteel staat één persoon voltijds in voor de opleiding in Parijs en verzorgt een correspondent deze opleiding binnen de entiteiten van de Groep.

In de loop van 2018 waren er bij Dexia:

- Geen gevallen van corruptie te melden,
- Geen bevestigde incidenten met werknemers,
- Geen bevestigde incidenten met 'business partners',
- Geen openbare aanklachten tegen de instelling of haar werknemers.

Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

Dexia hecht het grootste belang aan een goed risicobeheer met betrekking tot het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, alsook aan het naleven van de daarmee samenhangende nationale en internationale verplichtingen.

Om een geharmoniseerde en coherente aanpak te garanderen tussen de verschillende entiteiten van de Groep heeft Dexia een aantal algemene beleidslijnen uitgewerkt (*country policy*, politiek prominente personen, OFAC-beleid, ...). Op basis daarvan hebben de entiteiten van de Groep procedures en instructienota's ingevoerd met details over de verplichtingen en formaliteiten die gelden voor:

- Kennis en identificatie van klanten, vertegenwoordigers, mandatarissen en economische begunstigden;
- Verificatie van officiële lijsten van criminelen, terroristen, actoren in de nucleaire proliferatie, ... uitgegeven door nationale en internationale instanties;
- Opvolging van verbanden tussen rekeningen en zakelijke betrekkingen voor de duur van de relatie;
- Toezicht op operaties en opsporen van verdachte transacties;
- Tweejaarlijks onderricht van bankmedewerkers om risico's op witwassen en financiering van terrorisme tegen te gaan;
- Samenwerking met de regelgevende en gerechtelijke autoriteiten in geval van verdenking van het witwassen van geld of financiering van terrorisme in overeenstemming met de toepasselijke voorschriften.

Marktmisbruik en persoonlijke transacties

Dexia heeft maatregelen genomen om de risico's op marktmisbruik te beheersen, m.a.w. handel met voorkennis en prijsmanipulatie met betrekking tot financiële instrumenten uitgegeven door Dexia of enig andere emittent.

Deze maatregelen worden overwegend vertaald in een beleid dat handel met voorkennis met betrekking tot zijn financiële instrumenten tracht te voorkomen en een beleid inzake persoonlijke transacties door betrokkenen. Deze laatste maatregel zorgt ervoor dat Dexia (als beleggingsdienstverlener), alsook haar bestuurders, werknemers en verbonden agenten de verplichtingen van MIF 2 en de desbetreffende regels die van toepassing zijn op persoonlijke transacties die door deze personen worden uitgevoerd, naleven. Het gaat eveneens om vertrouwelijkheidsmaatregelen, het opstellen van lijsten van insiders en het invoeren van *Chinese Walls*.

Integriteit en preventie van belangenconflicten

Als onderdeel van de MIF 2-richtlijn heeft Dexia normen ingevoerd die beleggers een hoog niveau van bescherming garanderen, zoals bij wijze van voorbeeld het beleid inzake belangenconflicten.

Dexia verbindt zich ertoe de goede werking te garanderen van de markten waarop het actief is, en de interne regels en procedures van deze markten na te leven. Dexia verbindt zich ertoe zich niet te mengen in operaties die in strijd zijn met de wet- en regelgeving.

Dexia zal erop toezien dat de marktoperatoren van professionalisme en integriteit getuigen ten aanzien van tussenpersonen en tegenpartijen.

Er zijn interne regels ingevoerd om de externe functies te regelen die door werknemers kunnen worden uitgeoefend volgens plaatselijke regels of algemene beginselen ter voorkoming van belangenconflicten.

Dexia voert een beleid dat de onafhankelijkheid van zijn commissarissen waarborgt.

Zo moet onder meer, voorafgaand aan het toekennen van een taak die niet rechtstreeks gerelateerd is aan de wettelijke controle van de rekeningen, worden nagegaan of deze taak ondanks alles de onafhankelijkheid van de commissarissen niet in het gedrang brengt.

Whistleblowing

Dexia heeft een intern alarmsysteem ingevoerd (*whistleblowing* - *klokkenluiden*) dat toegankelijk is voor alle medewerkers en voor externe en occasionele dienstverleners van Dexia. Het is bedoeld om medewerkers en andere relevante belanghebbenden aan te moedigen om in vertrouwen melding te maken van onethische gedragingen, wetten of nationale en Europese regelgeving die een aanzienlijk risico kunnen vormen voor Dexia (risico op financieel verlies, risico op sanctie en/of reputatierisico).

De feiten die aanleiding kunnen geven voor een waarschuwing, zijn zeer uiteenlopend van aard: het interne waarschuwingssysteem heeft betrekking op alle inbreuken op wettelijke, reglementaire of prudentiële verplichtingen, alsook op de interne nalevingsregels die de groep Dexia of het algemeen belang ernstig kunnen schaden.

Gegevensbescherming en beroepsgeheim

Discretie en het naleven van de vereisten van het beroepsgeheim (met inbegrip van het bankgeheim indien van toepassing) zijn essentieel, vooral met het oog op het behoud van Dexia's reputatie. In dit verband zijn procedures van toepassing binnen de groep Dexia die in overeenstemming zijn met de nationale regelgeving.

Binnen opleidingen met betrekking tot compliance worden de medewerkers bovendien regelmatig gewezen op de discretieplicht en het naleven van de scheiding van functies, en worden ze meer bepaald herinnerd aan de na te leven goede praktijken.

Gegevensbescherming is essentieel en Dexia leeft alle nationale en Europese bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens na.

Na de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of in het Engels GDPR) heeft Dexia alle processen met betrekking tot persoonsgegevens geïdentificeerd en van een referentie voorzien, en daarnaast beleidslijnen en procedures die het beheer van de rechten van de betrokkenen en de melding van schendingen beschrijven, geactualiseerd of opgesteld. De Groep heeft een externe leverancier gevonden voor het verstrekken van opleidingen voor alle medewerkers. Daarnaast heeft Dexia haar website bijgewerkt om derden inzicht te geven in de verwerking van persoonsgegevens door de onderneming, hun rechten en contactgegevens.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website van Dexia (http://www.dexia.com/NL/wettelijke_informatie/Paginas/default.aspx).

Milieukwesties

Voor een Groep die actief is in de financiële sector zijn de milieurisico's beperkt. Dexia heeft geen industriële productie en, zoals aangegeven in de inleidende paragraaf, maakt de situatie van de geordende resolutie van de Groep het niet mogelijk om een beleid te implementeren dat oog heeft voor indirecte risico's met betrekking tot milieukwesties.

Als onderdeel van zijn beleid voor het beheren van directe milieueffecten streeft de groep Dexia voornamelijk naar een beheersing van de uitstoot van CO₂ als resultaat van het energieverbruik in zijn gebouwen en zijn werknemersverkeer. De Groep voert ook een actief beleid van afvalvermindering en verantwoord beheer van verbruiksgoederen.

Afvalbeheer en verantwoord beheer van verbruiksgoederen

Binnen de groep Dexia zijn systemen ingevoerd voor het selectief sorteren, inzamelen en recyclen van papier en intern afval (toners, elektrisch afval, verouderde apparatuur enz.). De printers zijn standaard ingesteld om dubbelzijdig zwart-wit af te drukken en de bureaus zijn uitgerust met individuele sorteerafvalbakken.

Als onderdeel van zijn beleid voor verantwoord inkopen en verminderd papierverbruik implementeerde Dexia Crédit Local verschillende maatregelen met betrekking tot het gebruikte soort papier, zoals de vermindering van het papiergewicht en het systematisch gebruik van gerecycleerd nieuw papier, gebleekt zonder chloor en met PEFC-label. In de loop van 2018 werd 13,35 ton papier verbruikt (tegenover 14,5 ton in 2017).

Het filiaal in de Verenigde Staten sorteert zijn afval zowel op de kantoorverdiepingen als in de kelder, zodanig dat zijn afval-ophaaldiensten het optimaal kunnen verzamelen.

Dexia Kommunalbank Deutschland en zijn werknemers houden zich aan een milieubescherpende aanpak. Dexia Kommunalbank Deutschland gebruikt dan ook gerecycleerd papier en werkt samen met een afvalverwerkingsbedrijf op basis van een milieucharter.

Duurzaam gebruik van hulpbronnen: energieverbruik

Om zijn ecologische voetafdruk te beperken, tracht Dexia voortdurend de energie-efficiëntie van zijn gebouwen te verbeteren. De Groep handhaaft het aandeel van groene stroom in het verbruik.

De gegevens met betrekking tot het energieverbruik en de bijbehorende broeikasgasemissies worden opgevolgd.

- In Frankrijk maken de hoofdgebouwen van Dexia Crédit Local sinds 1 januari 2008 voor 100 % gebruik van groene stroom;
- Het onderhoudspersoneel van Dexia Crédit Local New York is op de hoogte van het Energy Star-programma van de overheid dat energiebesparing bevordert in de Verenigde Staten. Zo worden energiezuinige lampen gebruikt voor de kantoorverlichting, alle gebruikte producten zijn milieuvriendelijk en de aircotoestellen worden maandelijks gecontroleerd en gereinigd;
- In Italië voorziet Dexia Crediop in nagenoeg al zijn energie-behoefte met waterkracht.

Bijdrage aan de strijd tegen de klimaatopwarming

Sinds enkele jaren tracht Dexia de uitstoot van broeikasgasen gerelateerd aan het transport van zijn werknemers te verminderen. De focus ligt daarbij op twee pijlers: het aantal reizen verminderen en de impact ervan minimaliseren door het gebruik van minder vervuilende transportmiddelen aan te moedigen.

Op groepsniveau blijft de impact van het transport op de broeikasgasemissie beperkt aangezien er bijna uitsluitend per trein wordt gereisd tussen Brussel en Parijs.

Woon- werkverkeer van de werknemers

In België neemt Dexia het voortouw op het gebied van het woon- werkverkeer van zijn medewerkers door de kosten voor hun abonnement op het openbaar vervoer op zich te nemen.

In Frankrijk vergoedt Dexia Crédit Local 60 % van de abonnementskosten voor het openbaar vervoer van de werknemers in La Défense.

In Ierland moedigt Dexia Crédit Local Dublin zijn werknemers aan om met de fiets naar het werk te komen zoals bepaald in het *'Bike to Work scheme'*, een initiatief van de overheid. Dexia Crediop neemt deze uitgaven sinds 2007 gedeeltelijk voor zijn rekening.

Optimalisatie van zakenreizen

Werknemers worden aangemoedigd om gebruik te maken van videoconferenties en conference calls om de afgelegde afstanden te verminderen.

Sinds 2016 is het gebruik van deze middelen sterk toegenomen. Er worden nu 2,5 keer meer conference calls gepleegd, terwijl er meer dan 5 keer meer videoconferenties plaatsvinden.

Gebruik van een externe dienstverlener voor het beheer van de computerservers

Voor het beheer van zijn computerservers doet de Groep een beroep op een externe dienstverlener. Het daarvoor benodigde elektriciteitsverbruik, dat door de dienstverlener wordt doorgegeven, bedraagt 327 MWh, of een uitstoot van broeikasgassen van 83 tCO₂e in 2018, tegenover 478 MWh of een uitstoot van broeikasgassen van 121 tCO₂e in 2017.

Informatie betreffende maatschappelijke inspanningen op het vlak van duurzame ontwikkeling

Dialogo met de stakeholders

Dexia communiceert op regelmatige basis met de banktoezichthouders, de meerderheidsaandeelhouders en, meer algemeen, de verschillende partijen die betrokken zijn bij de resolutie van de Groep.

Partnerschaps- of sponsoracties

Dexia's betrokkenheid bij de samenleving vertaalt zich in een beleid en acties ten gunste van lokale belanghebbenden in de verschillende landen waar het direct of indirect aanwezig is. De Groep organiseert diverse initiatieven, permanent of tijdelijk.

'Bright Future' mentoringprogramma

Dexia heeft gereageerd op de oproep van de vereniging Be.Face, een netwerk van bedrijven dat zich concreet verzet tegen uitsluiting in België. Via het programma 'Bright Future' wil het netwerk de professionele integratie van leerlingen uit kwetsbare milieus bevorderen door hen te laten begeleiden door gevestigde professionals. Een opleiding om te leren omgaan met het sociale netwerk LinkedIn werd aan kansarme werkzoekenden verstrekt in het gebouw van Dexia NV in Brussel.

Inzameling van brillen ten behoeve van de vereniging OLSF

De ondernemingsraad van Dexia Crédit Local organiseert de inzameling van nieuwe en gebruikte brillen ten behoeve van de vereniging OLSF, die wereldwijd de strijd tegen slechtziendheid aangaat.

Deelname van Dexia aan de 'Course des Lumières'

Op zaterdag 24 november 2018, nam Dexia deel aan de 3e editie van de 'Course des Lumières', een solidair sportevent ter ondersteuning van het kankeronderzoek aan het Curie Instituut. Vijfendertig werknemers van de groep Dexia namen hieraan deel, en dankzij hun inzet kon een gift van 860 euro worden overgemaakt aan het Curie Instituut.

Verklaring inzake corporate governance

Inleiding

Referentiecode

De Belgische Code inzake corporate governance, die door de Belgische wetgever de referentiecode ("Code 2009") wordt genoemd, vormt de referentiecode van Dexia als vennootschap waarvan de aandelen zijn genoteerd op een gereglementeerde markt in de zin van artikel 96, § 2, 1°, van het Wetboek van Vennootschappen. De code is beschikbaar op de site van het Belgisch Staatsblad, alsook op de website www.corporategovernancecommittee.be.

De Code 2009 omvat negen principes die beursgenoteerde ondernemingen moeten naleven, in de vorm van verschillende richtlijnen. Dexia leeft die negen principes, alsook de eruit voortvloeiende richtsnoeren na, met uitzondering van deze die betrekking hebben op de aanwezigheid van een meerderheid van onafhankelijke bestuurders in het benoemingscomité. Een onderzoek naar de samenstelling van dit comité is momenteel aan de gang. Ondertussen en ondanks de genomen maatregelen, week de raad van bestuur tijdelijk af van de verplichtingen inzake het gemengd karakter, zoals toegelicht in de paragraaf over de 'vertegenwoordiging van vrouwen'. Deze situatie is nu rechtgezet.

Corporategovernancecharter

Het corporategovernancecharter van Dexia (hierna het "charter") geeft een gedetailleerd overzicht van de voornaamste principes inzake deugdelijk bestuur van de onderneming. Overeenkomstig de Code 2009 staat het charter sinds 31 december 2005 op de website van de Groep www.dexia.com en wordt het op regelmatige tijdstippen geactualiseerd.

Relaties met de aandeelhouders

Structuur van het aandeelhouderschap

Op 31 december 2018 zijn de belangrijkste aandeelhouders van Dexia:

Naam van de aandeelhouder	Percentage deelneming in het kapitaal van Dexia op 31 december 2018
Belgische federale overheid via de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij	52,78 %
Franse overheid	46,81 %
Institutionele, individuele aandeelhouders en medewerkers	0,41 %

Op diezelfde datum had behalve de Belgische Staat en de Franse Staat geen enkele individuele aandeelhouder 1 % of meer van het kapitaal van Dexia in handen.

Op 31 december 2018 hield één bestuurder van Dexia één aandeel van de vennootschap aan.

Relaties met de individuele aandeelhouders

De algemene vergadering vindt elk jaar in Brussel plaats op de derde woensdag van de maand mei. Ze gaat gepaard met een specifieke informatieverstrekking via officiële berichten in het Belgisch Staatsblad, berichten in de financiële pers in België, in Luxemburg, en een oproepingsdossier in het Nederlands, Frans en Engels dat van de website kan worden gedownload.

Sinds 1 januari 2012, conform de wet van 20 december 2010 over de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van beursgenoteerde ondernemingen, kunnen een of meerdere aandeelhouders een voorstel doen op de algemene vergadering als zij samen minstens 3 % van het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bezitten.

De gewone algemene aandeelhoudersvergadering vond plaats op 16 mei 2018 in Brussel en werd direct gevolgd door een buitengewone algemene vergadering, waarvan de notulen beschikbaar zijn op de internetsite.

Relaties met de institutionele investeerders

Een toegewijd team (investor.relations@dexia.com) verzorgt de relaties met de institutionele investeerders en beheert de relatie met de obligatiebeleggers in het kader van de marketing van de financieringsprogramma's van de groep Dexia.

Informatiekanalen

Regelmatige informatieverstrekking

Dexia verspreidt het hele jaar door informatie via persberichten over de activiteit, de financiële resultaten en de actualiteit van de Groep, onverminderd het naleven van zijn verplichtingen inzake het meedelen van bevoorrechte informatie. Al die informatie is vanaf de publicatie ervan beschikbaar op de internetsite www.dexia.com, onder de rubriek 'Aandeelhouder / Belegger'.

De internetsite (www.dexia.com)

De internetsite www.dexia.com is voor de groep Dexia het belangrijkste informatiekanaal voor individuele aandeelhouders, journalisten en institutionele beleggers.

Andere kanalen

Dexia publiceert jaarlijks informatie ten behoeve van de aandeelhouders en de investeerders. Het jaarverslag van Dexia is enkel op de internetsite beschikbaar in drie talen: het Nederlands, het Frans en het Engels. Het jaarlijks verslag over de risico's is enkel in het Engels beschikbaar op de internetsite.

Naleving van de geldende wetgeving

Als vennootschap naar Belgisch recht waarvan de effecten genoteerd staan op een gereguleerde markt in België, vergewist Dexia zich ervan dat het zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen inzake occasionele en periodieke informatieverspreiding nakomt.

De circulaire FSMA/2012 01 van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA)

Het Koninklijk Besluit van 14 november 2007 "betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op een Belgische gereguleerde markt" handelt met name over de verplichtingen van emittenten op het vlak van de informatieverstrekking aan het publiek en over hun verplichtingen tegenover de houders van financiële instrumenten. De Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) publiceerde op 11 januari 2012 een circulaire en op 12 november 2018 een update waarin dit Koninklijk Besluit wordt toegelicht. Conform die reglementering maakt Dexia sinds 2003 gebruik van zijn internetsite om zijn verplichtingen te vervullen op het vlak van de publicatie van de informatie bedoeld in het Koninklijk Besluit en in de circulaire. Een deel van de internetsite is voorbehouden voor de verplichte financiële informatie die vermeld wordt in de circulaire.

Het bestuur van de groep Dexia

Dexia en zijn voornaamste dochteronderneming Dexia Crédit Local hebben op 10 oktober 2012 een geïntegreerd operationeel directieteam opgericht dat is aangepast aan de dimensie en de bijzondere kenmerken van de Groep. Hoewel er aparte juridische structuren bleven bestaan, werd de leiding van de Groep eengemaakt, onder meer via een gezamenlijke directie voor beide hoofdentiteiten, namelijk Dexia en Dexia Crédit Local.

De raad van bestuur van Dexia

Samenstelling van de raad van bestuur

De statuten van Dexia bepalen dat de raad van bestuur uit minimaal 9 en maximaal 13 bestuurders bestaat. Ten minste de helft van de raad van bestuur is samengesteld uit niet uitvoerende bestuurders en ten minste drie van hen zijn onafhankelijk. Bovendien zijn minstens één derde van de leden van de raad van een ander geslacht dan de overige leden. De raad bestaat uit bestuurders met de Belgische nationaliteit en de Franse nationaliteit. De bestuurders met de Belgische nationaliteit moeten altijd in de meerderheid zijn. De voorzitter van de raad van bestuur heeft de Franse nationaliteit, en de gedelegeerd bestuurder de Belgische nationaliteit. Een bestuurder kan, met de toestemming van een meerderheid binnen elke groep bestuurders van eenzelfde nationaliteit, worden beschouwd als bestuurder met de Belgische of Franse nationaliteit, hoewel hij in werkelijkheid een derde nationaliteit, de andere nationaliteit of de dubbele nationaliteit heeft. De heer Giovanni Albanese die de Italiaanse nationaliteit heeft, heeft gebruik gemaakt van deze bepaling en moet beschouwd worden als een bestuurder met de Belgische nationaliteit. Op 31 december 2018 is de raad van bestuur van Dexia samengesteld als volgt:

GILLES DENOYEL

Onafhankelijk bestuurder

4 augustus 1954 • Fransman • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2018

Bezit geen Dexia-aandelen

Voorzitter van de raad van bestuur van Dexia

Voorzitter van de raad van bestuur van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2018-2022

Gespecialiseerde comités: Voorzitter van het benoemingscomité • Lid van het bezoldigingscomité

Andere mandaten en functies: Voorzitter van de BGD Conseil (France) • Bestuurder Margo Bank (France)

Biografie: Gilles Denoyel studeerde af aan de Ecole nationale supérieure des mines de Paris, het Institut d'études politiques de Paris en de Ecole nationale d'administration (ENA). Hij werd in 1981 benoemd tot Inspecteur Financien op het Franse ministerie van Economie en Financien. In 1985 ging hij als "chargé de mission" aan de slag bij de "Direction du Trésor". Vervolgens werd hij secretaris-generaal (1987) bij het CIRI, hoofd van het bureau "Assurance-crédit", hoofd van het bureau "Marché financier" (1989-92), onderdirecteur Verzekeringen (1992-94) en onderdirecteur Participaties (1994-96). Hij stapte dan over naar de groep CCF, waar hij financieel directeur werd in 1996, secretaris-generaal belast met strategie en transacties in 1998, en adjunct-directeur-generaal Financien in 2000. Hij werkte mee aan de fusie met de Britse groep HSBC, waar hij zijn carrière voortzette als gedelegeerd directeur-generaal van HSBC France (2004), belast met centrale en financiële functies. In 2006 werd hij verantwoordelijk voor de tak activabeheer, de verzekeringsactiviteiten en de niet-financiële centrale functies. Vanaf 2007 zag hij toe op alle risico- en controlefuncties en op de relatie met de regelgevende instanties. In 2015 werd hij voorzitter International Institutional Relations van de HSBC-groep voor Europa (2015). Sinds zijn pensionering bij HSBC in 2016 is hij voorzitter van BDG Conseil, Senior Advisor bij Bain Consulting en Operating Partner bij Advent International. Hij was voorzitter van de "Groupe des banques sous contrôle étranger en France" tussen 2006 en 2016, en thesaurier van de "Association française des banques" tussen 2004 en 2016.

Belangrijkste vakgebieden: finance en banking, financieel risicobeheer, directie en beheer van instellingen.

WOUTER DEVRIENDT

10 april 1967 • Belg • Uitvoerend bestuurder van Dexia sinds 2016
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Gedelegeerd bestuurder en voorzitter van het directiecomité van Dexia
 Bestuurder en algemeen directeur van Dexia Crédit Local
 Voorzitter van de raad van bestuur van Dexia Crediop

Duur van het mandaat: 2016-2020

Biografie: Wouter Devriendt behaalde een MBA aan de Rotterdam School of Management (1992) en een master in toegepaste economische wetenschappen aan de Katholieke Universiteit van Leuven (1989). Tussen 1993 en 2011 deed hij ruim 18 jaar lang internationale bankervaring op door verschillende functies uit te oefenen binnen de wholesalebank ABN AMRO (Amsterdam, Praag, Houston, Ecuador, Sydney en Londen) en Fortis (Brussel en Amsterdam). Van 2011 tot 2016 was hij onder meer onafhankelijk adviseur van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij, waar hij instond voor het beheer van de investeringen van de Belgische Staat in de financiële sector. Van 2014 tot 2016 was hij lid van de General Council of the Hellenic Financial Stability Fund, het fonds dat het Griekse banksysteem in het algemene belang moet helpen stabiliseren. Van 2013 tot 2016 is hij eveneens voorzitter van de raad van toezicht van de Amsterdam Trade Bank. Sinds mei 2016 is hij gedelegeerd bestuurder en voorzitter van het directiecomité van Dexia, en algemeen directeur van Dexia Crédit Local.

Belangrijkste vakgebieden: finance en banking, leiding en beheer van instellingen.

GIOVANNI ALBANESE

22 februari 1959 • Italiaan • Uitvoerend bestuurder sinds 1 oktober 2018
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Hoofd van de divisie Risk en lid van het directiecomité van de groep Dexia
 Bestuurder en gedelegeerd algemeen directeur van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2018-2022

Biografie: Giovanni Albanese behaalde een ingenieursdiploma in elektrotechniek aan de Universiteit van La Sapienza (Italië), een Master in de wetenschappen en een derde cyclus (Engineer Degree) in elektrotechniek aan de University of Southern California (USA), alsook een MBA aan de Universiteit van Bocconi (Italië). Na meer dan 12 jaar te hebben gewerkt in diverse Consultancy kabinetten (McKinsey & Company, Booz Allen and Hamilton en Roland Berger Strategy Consultants) startte hij in 2006 bij de groep Unicredit waar hij onder meer functies uitoefende als verantwoordelijke van de afdeling Risk voor Italië, verantwoordelijke van de afdeling Credit Risk van de groep, verantwoordelijke van de afdeling Interne Validatie van de groep. In september 2018 werd hij benoemd tot Chief Risk Officer van de groep Dexia en werd hij lid van het directiecomité van Dexia.

Belangrijkste vakgebieden: risicobeheer, finance, strategie.

BART BRONSELAER

Onafhankelijk bestuurder
 6 oktober 1967 • Belg • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2012
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Voorzitter van het risicocomité • Lid van het auditcomité

Andere mandaten en functies: Onafhankelijk bestuurder van United Pensions OFF

Biografie: Bart Bronselaer behaalde het diploma van industrieel ingenieur (Groep T Leuven), alsook een masterdiploma in computerwetenschappen (VUB) en een MBA (U.C. Louvain). Hij werkte het grootste deel van zijn loopbaan (1993-2003) bij Merrill Lynch International in Londen waar hij verschillende functies vervulde. De laatste was die van Head of Debt Capital Markets voor Europa, het Midden-Oosten en Afrika. In die hoedanigheid was hij verantwoordelijk voor de structuring en verkoop van financiële oplossingen aan klanten zoals financiële instellingen, industriële bedrijven en overheidsinstanties. In 2003 werd hij een onafhankelijke expert in financiële diensten. Hij was tot 31 december 2013 voorzitter van de raad van bestuur van Royal Park Investments.

Belangrijkste vakgebieden: financiële markten, financiën, gestructureerde financieringen, afgeleide producten, strategie.

CLAIRE CHEREMETINSKI (GECOÖPTEERD 4 FEBRUARI 2019)

2 mei 1976 • Franse • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2019
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2019-2023

Gespecialiseerde comités: Lid van het bezoldigingscomité

Hoofdfunctie: 'Chef du service des affaires bilatérales et de l'internationalisation des entreprises de la direction générale du Trésor', bij het ministerie van Economie en Financiën in Frankrijk.

Andere mandaten en functies: Bestuurder van Business France en BPI France • Commissaris van de regering bij Expertise France

Biografie: Afgestudeerd aan het Institut d'études politiques (IEP) de Paris en de Ecole nationale supérieure des postes et télécommunications (ENSPT) met een 'DESS in human resources management van l'université de Paris IX Dauphine', startte Claire Cheremetinski in 2003, haar loopbaan als 'adjointe au chef du bureau endettement, financement international et secrétariat' van de 'Club de Paris' aan la direction générale du Trésor in Frankrijk. In 2005 werd ze financieel raadgever bij de permanente vertegenwoordiging van Frankrijk bij de Europese Unie in Brussel. Op 1 oktober 2007 werd ze benoemd tot 'chef du bureau des entreprises et des intermédiaires d'assurance' aan la direction générale du Trésor in Frankrijk. Ze werd er vervolgens secretaris generaal van de 'Club de Paris' en 'chef du bureau de l'endettement international et du Club de Paris' in 2009. In 2011 werd ze 'directrice de participation à l'Agence des participations de l'État' benoemd. In 2014 werd ze 'sous-directrice en charge de la politique commerciale, de l'investissement et de la lutte contre la criminalité financière' aan 'la direction générale du Trésor' in Frankrijk. Sinds 1 september 2017 oefent ze er haar huidige functie uit.

Belangrijkste vakgebieden: economie, financiële markten, financiële reglementering.

ALEXANDRE DE GEEST

5 februari 1971 • Belg • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2012
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Lid van het risicocomité • Lid van het bezoldigingscomité

Hoofdfunctie: Algemeen bestuurder van de Thesaurie van de Belgische federale overheid (FOD Financiën)

Andere mandaten en functies: Voorzitter van het Beschermingsfonds voor financiële instrumenten • Lid van de Commissie voor nucleaire voorzieningen

Biografie: Alexandre De Geest behaalde het diploma rechten aan de Université catholique de Louvain en de Université Libre de Bruxelles. Hij was bestuurder van talrijke vennootschappen waaronder Gazelec (2004-2005) en het Zilverfonds sinds 2003. Hij was vanaf 2000 adviseur op het kabinet van de federale minister van Financiën, en vervolgens in 2011 adviseur op het kabinet van de federale minister van Buitenlandse zaken. Sinds 2012 is hij bestuurder bij de Thesaurie (FOD Financiën) en algemeen directeur sinds 2016.

Belangrijkste vakgebieden: financiële markten, financiën, fiscaliteit.

MARTINE DE ROUCK (TOT 22 APRIL 2019)

Onafhankelijk bestuurder

12 augustus 1956 • Belgische • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2017
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Voorzitter van het bezoldigingscomité • Lid van het comité der benoemingen

Andere mandaten en functies: Niet-uitvoerend bestuurder van Orange Belgium

Biografie: Martine De Rouck behaalde een masterdiploma wiskundige wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en actuariële wetenschappen aan de Université libre de Bruxelles. Zij werkte haar hele loopbaan in de banksector. In 1978 ging zij aan de slag bij de Generale Bank, waar zij verschillende functies uitoefende, zoals algemeen directeur van de marketingafdeling en commercieel verantwoordelijke voor de regio Brussel. Binnen Fortis Bank leidde zij vanaf 2000 de afdeling e-Banking Frankrijk, en werkte zij als hoofd van de marketingafdeling voor de retailbank. In 2003 werd zij CEO en gedelegeerd bestuurder van de Bank van de Post, en van BCC Corporate in 2009. In 2010 neemt ze de verantwoordelijkheid over de afdeling fraudebescherming bij BNP Paribas Fortis.

Belangrijkste vakgebieden: finance, audit, boekhouding, bescherming tegen fraude, operationeel risico, risicobeheer en HR.

BERTRAND DUMONT (GECOÖPTEERD OP 28 NOVEMBER 2018)

2 juli 1973 • Fransman • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2018
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2018-2023

Gespecialiseerde comités: Lid van het risicocomité

Hoofdfunctie: Adjunct-commissaris-generaal van de Trésor (Frankrijk)

Andere mandaten en functies: Niet-uitvoerend bestuurder van Business France

Biografie: Bertrand Dumont studeerde af aan de Ecole Nationale d'Administration (ENA), het Institut d'Etudes Politiques de Paris (IEP) en de Ecole Normale Supérieure Ulm. Hij begon zijn loopbaan in 2001 bij het Ministerie van Financiën, Direction générale du Trésor, waar hij na Adjunct van de Secretaris Generaal van de Club van Parijs, verantwoordelijk werd voor het Cashmanagement van de Staat. In 2005 werd hij Adviseur van Internationaal Monetair Fonds (Washington DC) benoemd waar hij in 2006, plaatsvervangend lid werd voor Frankrijk. In 2007 werd hij Adviseur Internationale en Europese betrekkingen benoemd bij het Kabinet van de Minister van Economie, Industrie en Tewerkstelling (Parijs). In 2010 werd hij Raadgever belast met financiële diensten bij het Kabinet van de Vicevoorzitter van de Europese Commissie belast met de Interne Markt en Diensten (Brussel), waar hij Kabinetschef werd benoemd in 2014. Van 2015 tot 2017 is hij directeur Prudentieel beheer bij HSBC France (Parijs). Van 2017 tot 2018, werd hij Kabinetschef bij het Ministerie van Economie en Financiën (Parijs). Sinds 2018 is Bertrand Dumont Adjunct-directeur-generaal van de Trésor (Frankrijk).

Belangrijkste vakgebieden: economie, financiële markten, financiële regelgeving en risicobeheer.

THIERRY FRANCO

30 april 1964 • Fransman • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2013
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Lid van het auditcomité • Lid van het comité der benoemingen

Hoofdfunctie: Kabinetschef bij de voorzitter directeur-generaal van de groep Covea

Biografie: Thierry Franco behaalde een diploma aan de École polytechnique en de École nationale de statistiques et d'administration économique (ENSAE). Hij begon zijn carrière in 1988 bij de "Direction de la prévision" (Ministerie van Economie, Financiën en Industrie) als adjunct van het hoofd van het bureau buitenland en vervolgens financiële verrichtingen. In 1992 ging hij aan de slag bij de "Direction du Trésor" waar hij de functie van adjunct van het hoofd van het bureau financiering van de huisvesting bekleedde, en vanaf 1995 de functie van hoofd van het bureau belast met het beleid van Frankrijk ten aanzien van het Internationale Muntfonds (IMF) en het internationale financiële systeem, en met de voorbereiding van de G7-top. Van 2000 tot 2002 bekleedde hij de functies van onderdirecteur belast met de regelgeving van de verzekeringsondernemingen, -producten en -markten, vervolgens van 2002 tot 2004 die van onderdirecteur van de service des participations, alvorens te worden benoemd tot diensthoofd financiering van de economie bij de "Direction générale du Trésor et de la politique économique" (DGTP). In maart 2009 werd hij benoemd tot secretaris-generaal van de Autorité des marchés financiers (AMF). Van december 2012 tot september 2013 was hij adviseur bij de directeur-generaal van de Franse Trésor. Van oktober 2013 tot september 2018 is hij adjunct-commissaris-generaal investering. Sinds september 2018 is hij Kabinetschef bij de voorzitter directeur-generaal van de groep Covea.

Belangrijkste vakgebieden: economie, financiële regelgeving en administratie.

VÉRONIQUE HUGUES

28 mei 1970 • Franse • Uitvoerend bestuurder sinds 2016
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Chief Financial Officer en lid van het directiecomité van de groep Dexia
 Bestuurder en gedelegeerd algemeen directeur van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Biografie: Véronique Hugues bezit een dubbel masterdiploma in financiële wetenschappen van de universiteit Paris IX Dauphine en de Johan Wolfgang Goethe-universiteit in Frankfurt en van DESS 203, Finances de marchés van de universiteit Paris IX Dauphine. Zij begon haar carrière bij Deutsche Bank in Parijs binnen de ALM-afdeling. In 2001 ging zij bij de groep Dexia aan de slag als hoofd langetermijnfinanciering. Zij stond in voor de financiële communicatie in 2009 en vanaf 2013, werd ze verantwoordelijk voor het financiële beheer van de Groep en bestuurder van Dexia Kommunalbank Deutschland en Dexia Sabadell. Van 2014 tot 2016 was zij adjunct-CFO en lid van het groepscomité van Dexia. In het kader van dat mandaat stuurde zij verschillende transversale projecten aan binnen de divisie Finance. Sinds juni 2016 is zij uitvoerend bestuurder van Dexia, Chief Financial Officer en lid van het directiecomité van Dexia, en bestuurder en gedelegeerd algemeen directeur van Dexia Crédit Local.

Belangrijkste vakgebieden: financiën, financiële markten, financiële communicatie, change management en transformatieprocessen.

ALEXANDRA SERIZAY

Onafhankelijk bestuurder
 31 maart 1977 • Franse • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2016
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Voorzitter van het auditcomité

Hoofdfunctie: Global Head of Strategy - Corporate Services bij Sodexo

Andere mandaten en functies: Bestuurder van Cofiroute en AFS (groupe Vinci Autoroutes)

Biografie: Alexandra Serizay studeerde aan de ESSEC. Zij begon haar carrière in 1997 als intern auditeur bij France Télécom Transpac. In 1999 trad zij in dienst van Deutsche Bank in Londen, als zaakgelastigde fusies en overnames. In 2004 stapte zij over naar Bain in Parijs en werd in 2007 manager. In 2011 ging zij aan de slag bij HSBC France. Zij was eerst lid van het uitvoerend comité van HSBC France en in die rol verantwoordelijk voor de strategie. In 2013 werd zij algemeen secretaris en lid van het uitvoerend comité van RBWM (Retail Bank & Wealth Management), en in 2016 adjunct-directeur, belast met de ontwikkeling van klanten en aanbod. Zij oefende eveneens een mandaat uit binnen de raad van HSBC REIM France (Real Estate Investment Managers), HSBC SFH France (HSBC covered pool) en HSBC Factoring France. In september 2017 verlaat zij de groep HSBC en wordt Global Head of Strategy van Sodexo.

Belangrijkste vakgebieden: audit en financiën, fusies en overnames, strategie, digitale transformatie, risicobeheer.

MICHEL TISON

Onafhankelijk bestuurder
 23 mei 1967 • Belg • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2016
 Bezit geen Dexia-aandelen
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2016-2020

Gespecialiseerde comités: Lid van het comité der bezoldigingen • Lid van het auditcomité • Lid van het risicocomité

Hoofdfunctie: Professor financieel recht en decaan van de faculteit rechtsgeleerdheid aan de universiteit van Gent

Biografie: Michel Tison, doctor in de rechten, is sinds 1998 gasthoogleraar en sinds 2008 hoogleraar aan de universiteit van Gent. Hij is auteur of medeauteur van talrijke publicaties over bank- en financieel recht. Van 2001 tot 2014 was hij onafhankelijk bestuurder en voorzitter van de raad van bestuur van Aphilion Q2 (UCITS), en van 2005 tot 2014 lid van het auditcomité van het universitair ziekenhuis van Gent. Sinds 2005 is hij assessor op de afdeling "wetgeving" van de Raad van State.

Belangrijkste vakgebieden: banken- en financieel recht, audit.

KOEN VAN LOO

26 augustus 1972 • Belg • Niet uitvoerend bestuurder sinds 2008
 Bezit 1 Dexia-aandeel
 Bestuurder van Dexia Crédit Local

Duur van het mandaat: 2017-2021

Gespecialiseerde comités: Lid van het comité der benoemingen

Hoofdfunctie: Gedelegeerd bestuurder en lid van het strategisch comité van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij

Andere mandaten en functies: Bestuurder van Certi-Fed SA, Capricorn ICT, Fund SA, Fundo Performa-Key de Inovação em meio ambiente en Sinnolabs Hong Kong Ltd

Biografie: Koen Van Loo is licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen. Na het beëindigen van een speciale licentie fiscaliteit startte hij zijn loopbaan als adjunct-raadgever van de centrale raad voor het bedrijfsleven. In september 1999 ging hij werken op het kabinet van de minister van Financiën als expert, waar hij in november 2000 werd benoemd tot raadgever, en vervolgens van mei 2003 tot november 2006 kabinetschef was. Sinds 2006 is hij gedelegeerd bestuurder en lid van het strategisch comité van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij.

Belangrijkste vakgebieden: financiële analyse, boekhouding, fiscaliteit en strategie.

Waarnemers

Teneinde de spiegelbeeld-samenstelling van de raden van bestuur van Dexia Crédit Local en Dexia te respecteren, werd tijdens de raad van bestuur van 29 maart 2017 en op voorstel van het benoemingscomité beslist, om conform het artikel 11 van de statuten, mevrouw Aline Bec en mevrouw Véronique Tai (die bestuurder zijn van Dexia Crédit Local), aan te stellen als waarnemer van Dexia. Zo kunnen zij deelnemen aan de vergaderingen van de raad van bestuur van Dexia en een niveau van informatie gelijkwaardig aan dat van de andere bestuurders handhaven.

Verkiezbaarheidscriteria

Het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur bepaalt dat de bestuurders worden gekozen door de algemene aandeelhoudersvergadering op grond van hun bekwaamheden en van de bijdrage die ze kunnen leveren tot het beheer van de onderneming.

De bestuurders beantwoorden aan het bekwaamheidsprofiel dat de raad van bestuur vastlegt op voorstel van het comité der benoemingen en dat noodzakelijk deel uitmaakt van het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur. Elk lid van de raad van bestuur moet zijn verplichtingen als bestuurder kunnen nakomen. Niet-uitvoerende bestuurders mogen niet meer dan vijf bestuursmandaten aanvaarden in andere beursgenoteerde ondernemingen.

Benoemings- en evaluatieprocedure voor bestuurders

In overeenstemming met hun verplichtingen in het kader van CRD IV en zijn omzetting in de nationale wetgeving, hebben Dexia en Dexia Crédit Local de nodige procedures ingevoerd om de expertise en professionele reputatie te controleren van de bestuurders, de verantwoordelijke managers en het personeel van de twee entiteiten, alsook van de functieverantwoordelijken met onafhankelijke controlefunctie. De naleving van deze verplichtingen treft verschillende departementen:

- De directie Personeelsbeleid is, namens het directiecomité of de raad van bestuur, verantwoordelijk voor het wervings- en selectieproces;
- De directie Compliance is verantwoordelijk voor het controleren van de betrouwbaarheid van de kandidaten en de afwezigheid van belangenconflicten als gevolg van andere functies of mandaten;
- Tot slot onderhouden het Secretariaat-Generaal en de Auditor-Generaal de relaties met de regelgevende en toezichthoudende instanties.

Deze controles, uitgevoerd op het moment van de werving van de kandidaat, worden onderworpen aan een jaarlijkse beoordeling.

Benoeming

Het comité der benoemingen is belast met het voorstellen van de benoeming van elke nieuwe bestuurder aan de raad van bestuur, die als enige beslist om een kandidatuur al dan niet aan de algemene vergadering voor te leggen. Het comité vergewist zich ervan, alvorens de kandidatuur goed te keuren, dat de raad over voldoende inlichtingen beschikt over de kandidaat, waardoor hij kan oordelen of deze kandidatuur past in het algemene profiel van de bestuurders en de vereiste vaardigheden. Elke kandidaat wordt voorgedragen op basis van zijn potentiële bijdrage inzake kennis, ervaring en specialisatie in een of meer van de volgende domeinen: visie en strategie,

leadership en managementcapaciteit, expertise inzake financiën en boekhouding, internationale ervaring en kennis van de metiers van de Groep. De kandidaat moet bovendien zijn verplichtingen als bestuurder kunnen nakomen. De raad van bestuur ziet er ook op toe dat hij de specifieke vaardigheden heeft om te kunnen beantwoorden aan de wettelijke criteria inzake samenstelling en collectieve of individuele expertise binnen de vennootschappelijke organen (waaronder de gespecialiseerde comités).

Ontslag

Wanneer een bestuurder vroegtijdig een einde wil maken aan zijn mandaat, stuurt hij een ontslagbrief naar de voorzitter van de raad van bestuur, die de raad hiervan tijdens de eerstvolgende bijeenkomst in kennis stelt. De raad van bestuur zorgt eventueel voor de tijdelijke vervanging van de ontslagnemende bestuurder bij coöptatie, en de volgende algemene vergadering gaat over tot een definitieve benoeming tot bestuurder.

Indien er zich een belangrijke wijziging voordoet in de functies van een bestuurder die een invloed kan hebben op zijn vermogen om te beantwoorden aan de verkiezbaarheidscriteria die zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement van de raad, wordt hij verzocht zijn mandaat ter beschikking te stellen van de vennootschap en de voorzitter van het comité der benoemingen alle nuttige inlichtingen te verstrekken.

Beoordeling

De raad van bestuur organiseert zich zodanig dat hij zijn bevoegdheden en taken optimaal kan uitvoeren. Hij evalueert jaarlijks zijn eigen werking en die van zijn gespecialiseerde comités onder leiding van de voorzitter van de raad van bestuur om de nodige aanpassingen en verbeteringen aan te brengen aan zijn huishoudelijk reglement. De criteria die worden gehanteerd bij de beoordeling, zijn onder meer de efficiëntie en de frequentie van de raad en van de gespecialiseerde comités, de kwaliteit van de informatie die wordt verstrekt aan de raad en aan zijn gespecialiseerde comités, de bezoldiging van de leden van de raad en zijn comités of de rol van de voorzitter.

Bij de verlenging van het mandaat van een bestuurder beoordeelt het comité der benoemingen zijn of haar deelname aan de werking van de raad van bestuur en brengt het daarover verslag uit met een aanbeveling.

Elk jaar vindt een zelfevaluatie-oefening plaats op basis van een individuele vragenlijst over onder meer de samenstelling, de organisatie, de bevoegdheden en de efficiëntie en prestaties van de raad en zijn gespecialiseerde comités, de frequentie van de bijeenkomsten en de informatie die aan de bestuurders wordt verstrekt, de rol van de voorzitter en de interactie met het directiecomité, en ten slotte de bezoldiging van de bestuurders.

Wijzigingen in de samenstelling van de raad van bestuur van Dexia in de loop van het boekjaar 2018

Tijdens het boekjaar 2018 werd de samenstelling van de raad van bestuur van Dexia als volgt gewijzigd:

- Naar aanleiding van de gewone algemene vergadering van 29 maart 2018 werd de heer Thomas Courbe gecoöpteerd als niet uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van de heer Corso Bavagnoli die ontslag nam op 21 maart 2018;
- Naar aanleiding van de gewone algemene vergadering van 16 mei 2018 werd de heer Thomas Courbe definitief benoemd tot niet uitvoerend bestuurder voor een periode van 4 jaar, die afloopt na de gewone algemene vergadering van 2022;

- Naar aanleiding van de gewone algemene vergadering van 16 mei 2018 werd de heer Gilles Denoyel benoemd tot onafhankelijk en niet uitvoerend bestuurder ter vervanging van de heer Robert de Metz, wiens mandaat afliep, voor een periode van 4 jaar die afloopt na de gewone algemene vergadering van 2022;
- Naar aanleiding van de raad van bestuur van 6 september 2018, werd de heer Giovanni Albanese gecoöpteerd als uitvoerend bestuurder van Dexia met ingang van 1 oktober 2018, ter vervanging van de heer Johan Bohets, ontslagnemend. Zijn definitieve benoeming voor een periode van 4 jaar zal worden voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders op 15 mei 2019.
- Naar aanleiding van de raad van bestuur van 28 november 2018 werd de heer Bertrand Dumont gecoöpteerd als niet uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van de heer Thomas Courbe, ontslagnemend. Zijn definitieve benoeming voor een periode van 4 jaar zal worden voorgelegd aan de algemene vergadering der aandeelhouders op 15 mei 2019. Er dient te worden vermeld dat naar aanleiding van de raad van bestuur van 4 februari 2019, mevrouw Claire Chereminski werd gecoöpteerd onder voorbehoud van toelating door de Europese centrale bank, als niet uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van mevrouw Lucie Munesa, ontslagnemend. Naar aanleiding van de raad van bestuur van 21 maart 2019, met ingang van 22 april 2019, werd mevrouw Tamar Joulia Paris gecoöpteerd onder voorbehoud van toelating door de Europese centrale bank, als onafhankelijk en niet uitvoerend bestuurder van Dexia, ter vervanging van mevrouw Martine De Rouck, ontslagnemend (met ingang op 22 april 2019) na ontslagnemend. De definitieve benoemingen voor een periode van 4 jaar zullen worden voorgelegd aan de gewone algemene aandeelhoudersvergadering van 15 mei 2019.

Niet uitvoerende bestuurders

Wordt beschouwd als niet uitvoerend bestuurder, elk lid van de raad van bestuur dat geen uitvoerende functies vervult in een vennootschap van de groep Dexia. Het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Dexia bepaalt dat minstens de helft van de raad van bestuur samengesteld moet zijn uit niet uitvoerende bestuurders en dat minstens drie niet uitvoerende bestuurders onafhankelijk moeten zijn. We merken op dat, behalve Wouter Devriendt, Giovanni Albanese en Véronique Hugues, alle leden van de raad van bestuur van Dexia niet uitvoerende bestuurders zijn op 21 maart 2019.

De niet uitvoerende bestuurders hebben recht op alle nuttige informatie die hen in staat moet stellen hun mandaat op een correcte manier te vervullen en kunnen die informatie aan het management vragen.

Onafhankelijke bestuurders

De onafhankelijkheidscriteria die gelden voor de onafhankelijke bestuurders van Dexia, worden afgestemd op de wettelijke criteria die vervat liggen in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen. Die criteria, die noodzakelijk deel uitmaken van het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur, luiden als volgt:

- 1) Een onafhankelijk bestuurder mag gedurende een periode van vijf jaar vóór zijn benoeming geen mandaat hebben uitoefend als uitvoerend lid van het bestuursorgaan of een functie als lid van het directiecomité of van afgevaardigde voor het dagelijks bestuur, noch bij Dexia, noch bij een daarmee verbonden vennootschap of persoon in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen.

- 2) Een onafhankelijk bestuurder mag gedurende een periode van maximaal twaalf jaar niet meer dan drie opeenvolgende mandaten zitting hebben gehad in de raad van bestuur van Dexia als niet-uitvoerend bestuurder.

- 3) Een onafhankelijk bestuurder mag gedurende een periode van drie jaar vóór zijn benoeming geen deel hebben uitmaakt van de directie.

- 4) Een onafhankelijk bestuurder mag geen bezoldiging of ander significant vermogensvoordeel krijgen of hebben gekregen van Dexia of van een daarmee verbonden vennootschap of persoon in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen, naast de tantièmes en het ereloon die hij eventueel ontvangt in zijn hoedanigheid van niet-uitvoerend lid van het bestuursorgaan of lid van het toezichthoudend orgaan.

- 5) Een onafhankelijk bestuurder:

- a) mag geen enkel vennootschappelijk recht bezitten dat een tiende of meer vertegenwoordigt van het kapitaal, het vennootschappelijk fonds of een aandelen categorie van de vennootschap.

- b) als hij vennootschappelijke rechten bezit die minder dan 10 % vertegenwoordigen:

- door het optellen van de vennootschappelijke rechten bij de rechten in diezelfde vennootschap die in het bezit zijn van vennootschappen waarover de onafhankelijke bestuurder de controle heeft, mogen die vennootschappelijke rechten niet meer bedragen dan een tiende van het kapitaal, het vennootschappelijk fonds of een aandelen categorie van de vennootschap, of
- de daden van beschikking, die gepaard gaan met die aandelen of met de uitoefening van de bijbehorende rechten, mogen niet onderworpen zijn aan conventionele bepalingen of aan eenzijdige verbintenissen die het lid van het onafhankelijke bestuursorgaan zou zijn aangegaan.

- c) mag op geen enkele wijze een aandeelhouder vertegenwoordigen die beantwoordt aan de voorwaarden van dit punt.

- 6) Een onafhankelijk bestuurder mag tijdens het voorbije boekjaar geen significante zakenrelatie onderhouden of onderhouden hebben met Dexia of met een daarmee verbonden vennootschap of persoon in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen, noch rechtstreeks, noch in zijn hoedanigheid van vennoot, aandeelhouder, lid van het bestuursorgaan, directielid van een vennootschap of persoon die een dergelijke relatie onderhoudt.

- 7) Een onafhankelijk bestuurder mag tijdens de voorbije drie jaar geen vennoot of werknemer geweest zijn van de huidige of vorige commissaris van Dexia of van een daarmee verbonden vennootschap of persoon in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen.

- 8) Een onafhankelijk bestuurder mag geen uitvoerend lid zijn van het bestuursorgaan van een andere vennootschap waarin een uitvoerend bestuurder van Dexia zitting heeft als niet-uitvoerend lid van het bestuursorgaan of toezichthoudend orgaan, en hij mag evenmin andere belangrijke banden hebben met de uitvoerende bestuurders van Dexia als gevolg van functies die hij bekleedt in andere vennootschappen of organen.

- 9) Een onafhankelijk bestuurder mag noch bij Dexia, noch in een daarmee verbonden vennootschap of persoon in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen, een echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner, noch ouders of verwanten tot in de tweede graad hebben met een mandaat als lid van het bestuursorgaan, lid van het directie-

comité, afgevaardigde voor het dagelijks bestuur of lid van de directie, of die zich bevinden in de andere gevallen waarvan sprake in de punten 1 tot 8.

Een onafhankelijk bestuurder van Dexia voor wie een van voornoemde criteria niet langer vervuld is, onder meer als gevolg van een belangrijke wijziging van zijn functies, brengt hiervan onmiddellijk de voorzitter van de raad van bestuur op de hoogte, die op zijn beurt het comité der benoemingen hiervan in kennis stelt; het comité der benoemingen licht de raad van bestuur in en brengt eventueel een advies uit.

Rekening houdend met voorgaande criteria telt de raad van bestuur van Dexia vijf onafhankelijke bestuurders op 31 december 2018. Het gaat om de heer Gilles Denoyel, de heer Bart Bronselaer, mevrouw Martine De Rouck (tot 22 april 2019), mevrouw Alexandra Serizay en de heer Michel Tison. Vanaf 22 april 2019 zal mevrouw Martine De Rouck vervangen worden door mevrouw Tamar Joulia Paris.

De gemengde samenstelling

Ten minste één derde van de leden van de raad moeten van een ander geslacht zijn dan de overige leden. Vier vrouwen zetelen in de raad van bestuur van Dexia.

Scheiding van de functies van voorzitter van de raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder

Er bestaat een scheiding van de verantwoordelijkheden aan het hoofd van de Groep, tussen de verantwoordelijkheid van het leiden van de raad van bestuur door een bestuurder met de Franse nationaliteit enerzijds, en de uitvoerende verantwoordelijkheid van het leiden van de activiteiten door een bestuurder met de Belgische nationaliteit anderzijds. De statuten van Dexia en het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Dexia vermelden uitdrukkelijk dat de gedelegeerd bestuurder de functies van de voorzitter van de raad niet kan uitoefenen.

Duur van de mandaten

De mandaten van de leden van de raad van bestuur duren maximaal vier jaar. Bestuurders kunnen worden herkozen. Mandaten van niet-uitvoerende bestuurders kunnen slechts tweemaal vernieuwd worden. De leeftijdsgrens voor de bestuurders is vastgelegd op 72 jaar. De betrokken bestuurders nemen ontslag met ingang van de datum van de gewone algemene aandeelhoudersvergadering die volgt op de datum van hun verjaardag.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is het maatschappelijke orgaan dat, onder voorbehoud van de bevoegdheden die uitdrukkelijk worden toegekend aan de aandeelhoudersvergaderingen en binnen de grenzen van het maatschappelijke doel, op voorstel of na advies van het directiecomité de strategie en het algemene beleid van de vennootschap en de groep Dexia vastlegt. Hij controleert en stuurt het beheer van de vennootschap en van de Groep en zorgt voor de risicofollow-up. Op het vlak van de principes bepaalt de raad van bestuur, in het kader van de uitvoering van het herziene geordende resolutieplan, de strategie en de normen van de Groep en ziet hij toe op de implementatie van die strategie bij de Groep en bij de voornaamste entiteiten. De raad van bestuur ziet erop toe dat de principes inzake corporate governance worden nageleefd.

De raad:

- a. onderzoekt in het bijzonder de belangrijke voorstellen van het directiecomité, belast met de effectieve leiding van de vennootschap, die hem worden voorgelegd door de gedelegeerd bestuurder, alsook de voorstellen van de gespecialiseerde comités;
 - b. beslist over de strategie van de groep Dexia, in het kader van de uitvoering van het herziene geordende resolutieplan, die door het directiecomité wordt geïmplementeerd, legt de prioriteiten vast, keurt het jaarlijkse budget goed en vergewist zich meer in het algemeen van de overeenstemming met de financiële en menselijke middelen die daarvoor worden ingezet;
 - c. legt een referentiekader voor interne controle vast en gaat over tot de evaluatie van de uitvoering, op het niveau van de Groep, van de onafhankelijke controlefuncties die, in een geest van centralisatie, met name risicobeheer, interne audit en compliance omvatten;
 - d. beoordeelt de compliancerisico's en valideert de verslagen van de directie Compliance en Permanente controle. Valideert het compliancebeleid en de belangrijkste beleidsmaatregelen inzake compliance;
 - e. bepaalt en neemt de nodige maatregelen om zich te vergewissen van de opstelling, de integriteit en de publicatie van de financiële staten;
 - f. stelt de benoemingen of hernieuwing van bestuurders voor aan de algemene vergadering van aandeelhouders alsook de coöptaties van bestuurders. Stelt eveneens de benoeming of hernieuwing en de vergoeding van de commissarissen voor aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
 - g. keurt de algemene principes van het bezoldigingsbeleid goed, beoordeelt ze minstens één keer per jaar en zorgt voor de uitvoering ervan;
 - h. legt de bezoldiging vast van de leden van het directiecomité op voorstel van het comité der bezoldigingen, en op voorstel van de voorzitter van het directiecomité voor de bezoldiging van de leden van het directiecomité, hemzelf niet meegerekend;
 - i. gaat over tot de periodieke evaluatie van de raad van bestuur en wettigt in het jaarverslag de individuele en collectieve bekwaamheid van de leden van de gespecialiseerde comités;
 - j. evalueert de prestaties van de leden van het directiecomité; ziet toe op de prestaties van de commissaris(sen) en de interne audit;
 - k. bepaalt de organisatie van de adviserende en gespecialiseerde comités op het vlak van de samenstelling, de werkwijze en de verplichtingen;
 - l. bepaalt de organisatie van het directiecomité op het vlak van de samenstelling, de werkwijze en de verplichtingen op voorstel van de voorzitter van het directiecomité;
 - m. onderzoekt het governancestelsel, beoordeelt periodiek de doeltreffendheid ervan en vergewist zich ervan dat corrigerende maatregelen werden genomen om eventuele tekortkomingen te verhelpen;
 - n. zorgt voor de aanpassing van het Governancememorandum en het meedelen van aanpassingen aan de toezichthoudende overheid;
 - o. controleert de uitvoering door het directiecomité van het algemene beleid van de vennootschap dat hij bepaalt.
- De raad van bestuur zorgt ervoor dat zijn verplichtingen tegenover zijn aandeelhouders begrepen en vervuld zijn en legt tijdens de algemene vergaderingen aan de aandeelhouders rekenschap af over de uitoefening van zijn taken.

Werking van de raad van bestuur

Statutaire regels

De statuten van de vennootschap schrijven de volgende regels voor in verband met de werking van de raad van bestuur:

- Elke beraadslaging vereist de aanwezigheid of de vertegenwoordiging van minstens de helft van de leden;
- De beslissingen worden genomen bij meerderheid van de stemmen van alle aanwezige of vertegenwoordigde leden;
- De beslissingen over de hierna weergegeven verrichtingen vereisen de aanwezigheid of de vertegenwoordiging van minstens twee derde van de leden en een beslissing die wordt genomen bij een meerderheid van twee derde van de stemmen van alle aanwezige of vertegenwoordigde leden:
 - Het verwerven of overdragen van activa met een bruto-eenheidswaarde van meer dan 500 miljoen EUR;
 - Voorstellen tot wijziging van de statuten van de vennootschap, ook voor wat betreft de uitgifte van aandelen, in aandelen converteerbare of terugbetaalbare obligaties, warrants of andere financiële instrumenten die op termijn recht geven op aandelen;
 - De benoeming en afzetting van de voorzitter van de raad van bestuur en van de gedelegeerd bestuurder;
 - De beslissing tot kapitaalverhoging in het kader van het toegestane kapitaal;
 - De benoeming van bestuurders binnen de raad van bestuur van Dexia Crédit Local, voor zover de beslissing zou slaan op de benoeming van andere personen dan de bestuurders van de vennootschap of van een ander aantal bestuurders dan dat van de raad van bestuur van Dexia;
 - De beslissing tot wijziging van het huishoudelijke reglement van de raad van bestuur.

De raad van bestuur mag specifiek of in het algemeen waarnemers uitnodigen om de vergaderingen bij te wonen. Die waarnemers zijn niet stemgerechtigd, maar hebben wel dezelfde verplichtingen als de bestuurders, onder meer inzake geheimhouding.

Huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Dexia

Het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Dexia bevat een aantal regels die de raad in staat moeten stellen zijn bevoegdheden ten volle uit te oefenen en de doeltreffendheid van de bijdrage van elke bestuurder te vergroten.

Algemene organisatieprincipes

De raad van bestuur organiseert zich zodanig dat hij zijn bevoegdheden en taken optimaal kan uitvoeren.

De vergaderingen van de raad vinden vaak genoeg plaats om hem in staat te stellen zijn opdrachten te vervullen. De bestuurders verbinden zich ertoe actief betrokken te zijn bij de werkzaamheden van de raad en de comités waarvan ze lid zijn. De aanwezigheid tijdens de zittingen van de raad en de comités is de voornaamste voorwaarde voor die deelneming, en een effectieve aanwezigheid op minstens drie vierde van de vergaderingen is gewenst.

De agenda bevat de te behandelen onderwerpen en vermeldt ook of het gaat om informatieve punten, of erover beraadslaagd zal worden of dat er een beslissing over zal worden genomen.

De notulen maken gewag van de besprekingen en vermelden ook de beslissingen die werden genomen, alsook eventueel het voorbehoud van bepaalde bestuurders.

Discretieplicht

De informatie die aan de bestuurders wordt meegedeeld in het kader van de uitoefening van hun functie, zowel tijdens de vergaderingen van de raad, de gespecialiseerde comités als tijdens privégesprekken, wordt hen intuïtu personae verstrekt; ze moeten erop toezien dat het vertrouwelijke karakter van die informatie strikt wordt gerespecteerd.

Opleiding van de bestuurders

De voorzitter van de raad van bestuur zorgt ervoor dat de bestuurders, voor zover nodig, bij het begin en in de loop van hun mandaat een opleiding krijgen over de activiteiten van de Groep, om hun taken te kunnen uitvoeren.

Belangenconflicten

De bestuurders vergewissen zich ervan dat hun deelname aan de raad van bestuur voor hen geen bron is van belangenvermenging onder de toepasselijke reglementering.

De bestuurders stellen hun mandaat ter beschikking van de raad bij een belangrijke wijziging van hun functies; de raad beslist dan of hij al dan niet hun ontslag aanvaardt, na advies van het comité der benoemingen. Ze moeten ontslag nemen als een wijziging in hun situatie leidt tot een toestand die onverenigbaar is met hun mandaat als bestuurder van Dexia. Als een bestuurder rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensbelang heeft dat tegengesteld is aan een beslissing van of een transactie door de raad van bestuur, moet hij dat melden aan de andere bestuurders nog vóór de beraadslaging in de raad van bestuur. Zijn verklaring, alsook de redenen die worden aangevoerd ter rechtvaardiging van zijn tegengesteld belang, moeten vermeld worden in de notulen van de raad van bestuur die de beslissing moet nemen. Bovendien moet hij de commissarissen van de vennootschap hiervan op de hoogte brengen. Hij mag de beraadslagingen van de raad van bestuur over de betrokken transacties of beslissingen niet bijwonen, en mag evenmin deelnemen aan de stemming. Met het oog op de publicatie in het jaarlijkse beheersverslag vermeldt de raad van bestuur in de notulen de aard van de betrokken beslissing of van de betrokken transactie, geeft hij een rechtvaardiging voor de beslissing die werd genomen, en haalt hij ook de gevolgen aan voor het vermogen van de vennootschap.

Handel in financiële instrumenten van Dexia

Met het oog op een grotere transparantie van de handel in financiële instrumenten van Dexia, bepaalt het huishoudelijk reglement dat alle bestuurders van Dexia het statuut van 'permanente insider' hebben, aangezien ze geregeld toegang hebben tot bevoorrechte informatie over Dexia. De uitvoerende bestuurders, alsook bepaalde niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de leden van het auditcomité, die toegang hebben tot de geschatte geconsolideerde resultaten van Dexia, worden opgenomen in de lijst van de 'personen die toegang hebben tot de geschatte geconsolideerde resultaten'. Bovendien kunnen de bestuurders in het kader van bepaalde specifieke projecten toegang hebben tot bevoorrechte informatie over Dexia in verband met die projecten, en daarom worden ze opgenomen in de lijst van de 'occasionele insiders'.

Uit hun statuut van 'permanente insider' vloeit voort dat alle bestuurders:

- Moeten afzien van elke handel in financiële instrumenten van Dexia gedurende één maand voor de bekendmaking van de halfjaar- en jaarresultaten;

- Vooraf de toestemming moeten krijgen van de Chief Compliance Officer als ze een transactie willen uitvoeren in financiële instrumenten van Dexia.

Bestuurders met het statuut van een 'persoon die toegang heeft tot de geschatte geconsolideerde resultaten' van Dexia, zijn onderworpen aan een statutaire sperperiode die gekoppeld is aan de geschatte resultaten en moeten afzien van elke transactie in financiële instrumenten van Dexia tijdens een negatief venster dat begint op D-15, de datum van de boekhoudkundige afsluiting, en eindigt op de dag van de bekendmaking van de resultaten. Als gevolg van hun statuut van permanente insider moeten ze bovendien voor elke transactie de toestemming krijgen van de Chief Compliance Officer.

De bestuurders die zijn opgenomen in de lijst van de 'occasionele insiders', mogen zolang zij op die lijst vermeld worden, over geen enkele transactie beslissen met financiële instrumenten van Dexia.

Bestuurders en personen die nauwe banden met elkaar hebben, zijn verplicht om aan de FSMA hun transacties met financiële instrumenten van Dexia voor eigen rekening te melden. De FSMA publiceert de gemelde verrichtingen automatisch op zijn website.

De bestuurders moeten het volgende melden aan de Chief Compliance Officer:

- Op het ogenblik van het opnemen van hun functie, welke financiële instrumenten van Dexia ze in hun bezit hebben;
- Op het einde van elk jaar, een actualisering van de financiële instrumenten van Dexia die ze in hun bezit hebben.

De regels en beperkingen aangaande de verrichtingen op financiële instrumenten van Dexia die hiervoor beschreven staan, gelden voor de bestuurders en voor de personen die nauw met hen verwant zijn. Ze gelden eveneens voor de waarnemers zoals ze omschreven staan in de statuten van Dexia.

Werking en activiteiten van de raad van bestuur van Dexia tijdens het boekjaar 2018

Presentie van de bestuurders

De raad van bestuur kwam in 2018 veertienmaal bijeen. De presentiegraad van de bestuurders op de raad van bestuur bedroeg 93,6 %.

PRESENTIEGRAAD VAN ELKE BESTUURDER OP DE RAAD VAN BESTUUR

Giovanni Albanese ⁽¹⁾	100 %
Corso Bavagnoli ⁽²⁾	66 %
Johan Bohets ⁽³⁾	90 %
Bart Bronselaer	100 %
Thomas Courbe ⁽⁴⁾	50 %
Alexandre De Geest	100 %
Robert de Metz ⁽⁵⁾	100 %
Gilles Denoyel ⁽⁶⁾	100 %
Martine De Rouck	100 %
Wouter Devriendt	100 %
Bertrand Dumont ⁽⁷⁾	100 %
Thierry Francq	93 %
Véronique Hugues	100 %
Lucie Muniesa ⁽⁸⁾	100 %
Alexandra Serizay	100 %
Michel Tison	100 %
Koen Van Loo	93 %

(1) Gecoöpteerd met ingang van 1 oktober 2018.

(2) Ontslag op 21 maart 2018.

(3) Ontslag op 30 september 2018.

(4) Benoemd op 29 maart 2018 en ontslag op 3 oktober 2018.

(5) Einde mandaat op 16 mei 2018.

(6) Benoemd op 16 mei 2018.

(7) Gecoöpteerd op 28 november 2018.

(8) Ontslag op 30 oktober 2018.

Activiteiten van de raad van bestuur

Buiten de zaken die onder zijn gewone bevoegdheid vallen (follow-up van de resultaten, goedkeuring van het budget, benoeming en bezoldiging van de leden van het directiecomité, oproeping voor de gewone en de buitengewone algemene vergadering, verslagen van de vergaderingen van de gespecialiseerde comités), heeft de raad van bestuur zich over de vele thema's gebogen die onder de bevoegdheid van het audit- en het risicocomité vallen, en over de volgende punten:

- Voorbereiding van het strategisch plan voor de Europese centrale bank;
- Solvabiliteit en maatregelen voor de instandhouding van het kapitaal van de groep Dexia;
- Liquiditeit van de Groep, langlopende financiële prognoses, VLTm, ICAAP;
- Strategische en IT-projecten, beheer van het operationele risico;
- Eerste toepassing van de IFRS 9-norm;
- Beleid van de verkoop van activa;
- Overdracht van Dexia Kommunalbank Deutschland;
- Bijdrage aan het unieke afwikkelingsfonds;
- Governance: de benoeming van de nieuwe bestuurders, de hernieuwing van bestuursmandaten, de opvolging van de Chief Compliance Officer en de zelfevaluatie-oefening van de raad van bestuur en de gespecialiseerde comités;
- Bezoldigingsverslag van de managers;
- Beleid van compliance, van interne controle, uitoefening van externe mandaten.

Belangenconflicten

Zoals hierboven reeds aangegeven, dient een bestuurder of een lid van het directiecomité, indien hij rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensbelang heeft dat tegengesteld is aan een beslissing van of een transactie door de raad van bestuur of door het directiecomité, dat te melden aan de andere bestuurders of leden van het directiecomité nog vóór de beraadslaging

in de raad van bestuur of in het directiecomité. Zijn verklaring, alsook de redenen die worden aangevoerd ter rechtvaardiging van zijn tegengesteld belang, moeten vermeld worden in de notulen van de raad van bestuur of het directiecomité die of dat de beslissing moet nemen.

De raad van bestuur heeft tijdens het boekjaar afgesloten op 31 december 2018, geen gebruik gemaakt van de procedure voorzien in de artikelen 523 en 524 van het Wetboek van Vennootschappen, die belangenconflicten behandelt.

Desalniettemin werd de vergoeding van de voorzitter van de raad van bestuur besproken binnen het bezoldigingscomité en vastgesteld door de raad van bestuur van 30 mei 2018. De heer Denoyel nam geen deel aan deze beraadslagingen. De vergoeding ligt in lijn met de op 2 augustus 2012 op dit vlak vastgestelde principes in het kader van het bezoldigingsbeleid van de raad van bestuur, die ongewijzigd blijven. Verder werd deze vergoeding opgenomen in het bezoldigingsverslag, dat een afzonderlijk onderdeel vormt van dit hoofdstuk 'Verklaring inzake corporate governance'.

De gespecialiseerde comités die werden opgericht door de raad van bestuur

De gespecialiseerde comités zijn belast met de voorbereiding van de beslissingen van de raad, wat hun enige bevoegdheid blijft. Behoudens een bijzondere delegatie van de raad en voorbehouden materie, hebben de gespecialiseerde comités immers geen enkele beslissingsbevoegdheid. De comités bestaan uit bestuurders die door de raad van bestuur worden benoemd voor een hernieuwbare periode van twee jaar. Na elke vergadering wordt aan de raad van bestuur een verslag voorgelegd over de werkzaamheden van het comité.

De raad van bestuur beschikt over vier gespecialiseerde comités, namelijk het auditcomité, het risicocomité, het comité der benoemingen en het comité der bezoldigingen overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen. Deze comités bestaan uit ten minste drie niet-uitvoerende bestuurders die worden benoemd door de raad van bestuur.

Het auditcomité

Overeenkomstig artikel 526bis van het Wetboek van Vennootschappen en artikel 27 van de bankenwet⁽¹⁾ bestaat het auditcomité uit niet-uitvoerende bestuurders en een meerderheid van onafhankelijke leden, waaronder de voorzitter van het comité, die beantwoorden aan de criteria van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

De leden van dit comité beschikken over een collectieve deskundigheid op het gebied van de werkzaamheden van de groep Dexia en op het gebied van boekhouding en audit, en ten minste één lid beschikt over deskundigheid op het gebied van audit en/of boekhouding.

Op 31 december 2018 bestond het auditcomité uit:

- Mevrouw Alexandra Serizay, onafhankelijk bestuurder en voorzitter van het auditcomité. Zij heeft beroepservaring in audit en financiële analyse, verworven onder meer als verantwoordelijke interne audit bij France Télécom Transpac en binnen HSBC France als lid van het uitvoerend comité. Bovendien was zij als Secretaris Generaal van HSBC France belast met de financiële aansturing, en lid van het Risk Management Committee van de bank HSBC France. Van 2013 tot 2017 zetelde zij eveneens in het Risk Management Committee van de Retailbank van HSBC France.

- De heer Bart Bronselaer, onafhankelijk bestuurder. Tijdens zijn beroepsloopbaan, onder meer bij Merrill Lynch International waar hij Head of Debt Capital Markets was voor Europa, en bij Royal Park Investments als voorzitter van de raad van bestuur, deed hij ervaring op in risicobeheer en op de kapitaalmarkten. Dit zijn essentiële kwaliteiten om een goed inzicht te hebben in de activiteit van de groep Dexia.

- De heer Thierry Francq, niet-uitvoerend bestuurder. Hij was secretaris-generaal van de Autorité des Marchés Financiers (AMF) en heeft een lange carrière achter de rug bij de Franse Trésor, waar hij kennis opdeed van financiële regelgeving, beheer, financiën en risicobeheer. Vijf jaar lang (tussen 2004 en 2009) legde hij zich daar onder meer toe op de regelgeving van de bank- en verzekeringssector en van de financiële markten. Tijdens de financiële crisis van 2008 speelde hij een sleutelrol in de invoering van de mechanismen ter ondersteuning van de financiële sector in Frankrijk. Van 2009 tot 2012 bouwde hij in het kader van zijn functie binnen de AMF ervaring op in corporate governance, financiële communicatie en boekhouding. Als verantwoordelijke voor de deelnemingen van de Staat was hij voordien niet-uitvoerend bestuurder in verschillende ondernemingen, waaronder beursgenoteerde entiteiten.

- De heer Michel Tison, onafhankelijk bestuurder, is professor financieel recht en decaan van de faculteit rechtsgeleerdheid aan de universiteit van Gent. Hij beschikt over een diepgaande kennis in bankrecht en een ervaring als lid van het auditcomité van het UZ Gent.

Activiteiten tijdens het boekjaar 2018

Het auditcomité kwam in 2018 zesmaal bijeen en behandelde de volgende onderwerpen:

- De financiële staten van de Groep;
- De rapporten over de risico's, de liquiditeit, audit, validatie, compliance, inspectie en permanente controle;
- Budget;
- Contacten met de Europese toezichthouders;
- ICAAP;
- Bijstelling van de langlopende financiële prognoses VLTm;
- De eerste toepassing van de IFRS 9-norm;
- De hernieuwing van het mandaat van de externe auditors;
- Opvolging van de Chief Compliance Officer;
- Opvolging van de aanbevelingen van de interne auditeurs, externe auditeurs en toezichthouders;
- Bijdrage aan het unieke afwikkelingsfonds.

Presentiegraad van elke bestuurder

De individuele presentiegraad van de bestuurders op de bijeenkomsten van het auditcomité bedroeg 95,8 % in 2018.

PRESENTIEGRAAD VAN ELKE BESTUURDER OP DE VERGADERINGEN VAN HET AUDITCOMITÉ

Bart Bronselaer	100 %
Thierry Francq	100 %
Alexandra Serizay	100 %
Michel Tison	83,3 %

Bevoegdheden

Het auditcomité is belast met de opvolging van de wettelijke controle van de rekeningen en het proces van opstelling van de financiële informatie. Het onderzoekt desgevallend de ontwerpen van jaar-, halfjaar- en kwartaal-, vennootschappelijke en geconsolideerde rekeningen van de groep Dexia, die vervolgens worden voorgesteld, vastgelegd en gepubliceerd door de raad

⁽¹⁾ De wet van 25 april 2014 op het statuut en het toezicht op kredietinstellingen.

van bestuur. Het analyseert alle vragen over deze rekeningen en over de financiële staten en controleert, op basis van de documenten die hem overhandigd worden, de procedures voor het opstellen ervan, de keuze van de boekhoudkundige referentiestelsels, de voorzieningen, het naleven van de prudentiële normen, de relevantie en permanentie van de toegepaste boekhoudkundige principes en methodes en de toereikendheid van de consolidatiekring. Het auditcomité vergewist zich ook van de afstemming van de externe audit op de behoeften van de Groep en van de opvolging van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer. Het beoordeelt eveneens de onafhankelijkheid van de externe auditor en in het bijzonder voor wat betreft de levering van bijkomende diensten.

Werking

Het auditcomité komt minstens twee keer per jaar bijeen. Elk van die bijeenkomsten moet plaatsvinden vóór de vergadering van de raad van bestuur die desgevallend de kwartaal-, halfjaar- of jaarrekeningen, afhankelijk van het geval, onderzoekt en vastlegt. Het comité kan op elk ander ogenblik bijeenkomen op verzoek van een van zijn leden.

De bevoegdheden en de werkwijze van het auditcomité worden beschreven in het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur.

Het auditcomité kan zich indien nodig laten bijstaan door een interne of externe expert. Om de kennisname van de dossiers door de bestuurders in het sociaal belang van de onderneming te verbeteren, nodigt de raad van bestuur daarnaast alle leden van de raad van bestuur van Dexia en Dexia Crédit Local uit voor de vergaderingen van het auditcomité.

Het risicocomité

Overeenkomstig artikel 27 van de bankenwet⁽¹⁾ bestaat het risicocomité uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders, en ten minste één onafhankelijke bestuurder, waaronder de voorzitter van het comité, in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennotschappen. Het comité moet over voldoende deskundigheid op het gebied van de werkzaamheden van de groep Dexia beschikken om de strategie en de risicotolerantie van de Groep te begrijpen en te bevatten. Op 31 december 2018 is de samenstelling van het risicocomité als volgt:

- De heer Bart Bronselaer, onafhankelijk bestuurder en voorzitter van het comité. Tijdens zijn loopbaan deed hij heel wat expertise op in marktrisico en risicobeheer, onder meer bij Merrill Lynch International waar hij directeur was van de Strategic Solutions Group voor Europa, en bij Royal Park Investments als voorzitter van het comité voor portefeuillebeheer.
- De heer Alexandre De Geest, niet-uitvoerend bestuurder. Hij beschikt over een stevige kennis van financiële regelgeving, corporate governance, financiën en risicobeheer. Hij werkte 11 jaar als adviseur op het kabinet van de federale minister van Financiën en was sinds 2003 lid van het strategisch comité van het Agentschap van de schuld. Sinds april 2016 is hij voorzitter van dit comité. Hij volgde verschillende financiële onderwerpen, waaronder Dexia, KBP, RPI, Arco en was lid van het comité voor de opvolging van de financiële garanties die worden toegekend aan financiële instellingen. Drie jaar lang was hij regeringscommissaris bij het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten. Tussen 2012 en 2016 was hij bestuurder van de Algemene administratie der Thesaurie en leidde het uitvoerend comité van het Agentschap

van de Staatsschuld. Sinds april 2016 is hij algemeen directeur van de Algemene administratie der Thesaurie en lid van het directiecomité van SPF Finances. Deze ervaringen brengen een verrijkende expertise met zich binnen het risicocomité.

- De heer Michel Tison (tot 22 april 2019), onafhankelijk bestuurder. Professor financieel recht en decaan van de faculteit rechtsgeleerdheid aan de universiteit van Gent. Hij beschikt over een diepgaande kennis van het Europees en het nationaal bankrecht, waaronder zowel de prudentiële reglementering als banktransacties en financiële instrumenten.
- Op 4 februari 2019 werd de heer Bertrand Dumont benoemd tot lid van het risicocomité ter vervanging van Mevrouw Lucie Muniesa, ontslagnemend. Hij beschikt over een solide ervaring in risicobeheer onder meer verworven in het kader van zijn functie als Directeur Prudentieel Beheer bij HSBC France (Parijs). Daar hield hij onder andere toezicht op en zorgde voor de evaluatie van de diverse financiële en commerciële risico's (cartografie van de risico's, liquiditeits- en kapitaalrisico, reputatierisico) en was verantwoordelijk voor het Recovery Plan van HSBC, daaronder begrepen het geheel van alle diverse risico's waaraan de instelling het hoofd zou kunnen bieden.

Vanaf 22 april 2019 zal mevrouw Tamar Joulia Paris zetelen in het risicocomité in de plaats van de heer Michel Tison. Mevrouw Tamar Joulia Paris beschikt over relevante ervaring inzake risicobeheer binnen de financiële sector, impact van prudentiële reglementering en optimalisatie van balans en portefeuilles.

Activiteiten tijdens het boekjaar 2018

Het risicocomité kwam in 2018 zevenmaal bijeen en behandelde onder meer de volgende onderwerpen:

- Kwartaalverslagen over de risico's (markt-, krediet-, operationele en juridische risico's);
- Reorganisatie van de Permanente controle;
- Impact van de Basel IV wetgeving;
- IRBA;
- Herziening van het audit en inspectieplan;
- TRIM;
- Werkzaamheden van permanente controle en compliance;
- Bijwerken van de ICAAP aanbevelingen;
- EBA 2021 nieuwe definitie van 'ingebreke blijven';
- Wrong Way Risk Policy;
- Modellen voor kredietrisico;
- Jaarlijks bijwerken van het Risk Appetite Framework;
- Bijwerken van het liquiditeitsbeheer.

Presentiegraad van elke bestuurder

De individuele presentiegraad van de bestuurders op de bijeenkomsten van het risicocomité bedroeg 91 % in 2018.

PRESENTIEGRAAD VAN ELKE BESTUURDER OP DE VERGADERINGEN VAN HET RISICOCOMITÉ

Bart Bronselaer	100 %
Michel Tison	100 %
Alexandre De Geest	87 %
Lucie Muniesa ⁽¹⁾	70 %

(1) Ontslag met ingang op 30 oktober 2018.

Bevoegdheden

Het risicocomité is belast met de opvolging van de aspecten die betrekking hebben op de huidige en toekomstige risicostategie en risicotolerantie. Het staat de raad van bestuur bij wanneer die toeziet op de uitvoering van deze strategie door het directiecomité.

(1) Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen.

Het risicocomité onderzoekt de (operationele) invoering van de procedures inzake controle van de risico's en interne controle. Het comité vergewist zich van de integriteit en het adequate karakter van de functie risicobeheer, met inbegrip van de procedures en de organisatiestructuren.

Het risicocomité neemt ook kennis van de eventuele vaststellingen en aanbevelingen van de controle-instanties in de aanlegenheden die onder zijn bevoegdheid vallen.

Werking

Het risicocomité bepaalt de aard, omvang, vorm en frequentie van de informatie over de risico's die aan hem moet worden overgemaakt. Het heeft rechtstreeks toegang tot de Chief Risk Officer en kan het advies vragen van externe deskundigen.

De bevoegdheden en de werkwijze van het risicocomité worden beschreven in het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur.

De gedelegeerd bestuurder kan het risicocomité bijwonen, zonder er lid van te zijn. Het risicocomité kan de leden van het directiecomité uitnodigen om aan zijn werkzaamheden deel te nemen. Zo nodig kan het zich ook laten bijstaan door een expert. De voorzitter van het comité waakt erover dat de leden van het comité elkaar kunnen ontmoeten zonder dat er een vertegenwoordiger van de directie bij is.

Gemeenschappelijke vergaderingen van het audit- en risicocomité

Het audit- en risicocomité komen zo vaak als nodig bijeen om samen de gemeenschappelijke onderwerpen te behandelen, na bijeenroeping door de voorzitter van de raad van bestuur of desgevallend door de voorzitter van het auditcomité of het risicocomité.

Deze vergaderingen worden voorgezeten door de voorzitter van het auditcomité.

Het audit- en risicocomité is éénmaal gezamenlijk bijeengekomen om de volgende onderwerpen te behandelen:

- De eerste toepassing van de IFRS 9-norm;
- De inspectie door de Nationale Bank van België op de marktrisico's;
- Het herzien van de stressscenario's in het kader van het strategisch plan;
- Overstap naar de standaardmethode;
- De SREP-brief;
- Het budget 2019 en de VLTm prognoses.

Het comité der benoemingen

Samenstelling

Het comité der benoemingen bestaat uit ten minste drie niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de voorzitter van de raad van bestuur. Het wetboek van 2009 voorziet dat het comité samengesteld wordt met een meerderheid van onafhankelijke bestuurders. Momenteel telt het comité twee onafhankelijke bestuurders op de vier leden. De samenstelling van dit comité wordt thans herzien. De gedelegeerd bestuurder en het hoofd van de afdeling Human Resources wonen de vergaderingen bij, zonder er lid van te zijn. Het comité moet over de nodige deskundigheid inzake benoemingsbeleid beschikken, om een gedegeerd oordeel te vellen over de vaardigheden en de vakgebieden van de personen die het binnen de groep Dexia benoemt.

Op 31 december 2018 is de samenstelling van het comité der benoemingen als volgt:

- De heer Gilles Denoyel, onafhankelijk bestuurder en voorzitter van het comité. Hij beschikt over een grote deskundigheid in banken, financiën en activabeheer, en heeft daarnaast ervaring in internationaal bedrijfsbeheer. Hij heeft directiefuncties

uitgeoefend naar aanleiding van zijn functies binnen de Trésor Français waar hij verantwoordelijk was voor diverse teams van verschillende grootte en vervolgens binnen HSBC waar hij opvolgend de functie van financieel directeur, secretaris generaal, adjunct algemeen directeur belast met financiën en nadien gedelegeerd algemeen directeur uitoefende. Hij verwierf ervaring in bedrijfsbeheer als deelnemer aan de directiecomités en de raden van bestuur van HSBC tijdens de uitoefening van zijn bestuursmandaten bij de vennootschappen AGF, Usinor, Pechiney en Naval Group.

- De heer Thierry Francq, niet-uitvoerend bestuurder. Hij kan een betrouwbaar oordeel vellen op het vlak van benoemingen, dankzij de ervaring die hij opbouwde tijdens zijn loopbaan als hoger kaderlid bij de Franse Trésor. In het kader van het beheer van een portefeuille van participaties van de Franse Staat diende hij zich uit te spreken over talrijke benoemingen in functies met hoge verantwoordelijkheid binnen verschillende bedrijven. Als secretaris-generaal van de AMF zag hij toe op de governance van beursgenoteerde ondernemingen in Parijs.

- De heer Koen Van Loo, niet-uitvoerend bestuurder. Hij is sinds 2013 lid van het comité der benoemingen van Dexia. Als directeur-generaal van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM), die alle participaties van de Belgische federale Staat beheert, en als voormalig kabinetschef van de vicepremier en de minister van Financiën deed hij ervaring op in de organisatie en samenstelling van raden van bestuur, alsook in benoemingen en personeelsbeheer. Hij verwierf ook ervaring in bedrijfsbeheer, als niet-uitvoerend bestuurder van verschillende ondernemingen die in handen zijn van de Belgische federale Staat of de FPIM.

- Mevrouw Martine De Rouck (tot 22 april 2019), onafhankelijk bestuurder. De ervaring die zij heeft verworven tijdens haar gevarieerde carrière binnen de bank en in het bijzonder als directeur (CEO) van diverse ondernemingen (Fortis Bank e-banking France, Banque de la Poste, BCC Corporate) en als bestuurder onder meer bij Orange Belgium zullen het comité der benoemingen een bijkomende en uiterst verrijkende expertise opleveren. Binnen het benoemingscomité zal mevrouw Martine De Rouck vanaf 22 april 2019 vervangen worden door de heer Michel Tison.

Bevoegdheden

Het comité der benoemingen bereidt de beslissingen van de raad van bestuur voor die handelen over:

- De voorstellen tot benoeming of vernieuwing van het mandaat van bestuurders door de raad van bestuur aan de aandeelhoudersvergadering, alsook de voorstellen tot coöptatie van bestuurders. Bij de verlenging van het mandaat van een bestuurder beoordeelt het comité der benoemingen de deelname van de bestuurder aan de werking van de raad van bestuur en brengt het daarover verslag uit met een aanbeveling. In het kader van een nieuwe benoeming vergewist het comité zich ervan, alvorens de kandidatuur goed te keuren, dat de raad van bestuur overeenkomstig de interne procedure voldoende inlichtingen over de kandidaat heeft gekregen, waardoor hij kan oordelen of deze kandidatuur past in het algemene profiel van de bestuurders en de vereiste vaardigheden;
 - Het vastleggen van de criteria inzake onafhankelijkheid op basis waarvan een bestuurder 'onafhankelijk' kan worden genoemd;
 - De hoedanigheid van een bestaand lid of van een nieuw lid van de raad van bestuur als onafhankelijk bestuurder;
- In het algemeen ziet het comité erop toe dat de besluitvorming binnen de raad van bestuur niet gebeurt door een of meer personen op een manier die de onderneming schade berokkent. In het kader van die bevoegdheden houdt het comité zich aan de aanbevelingen, circulaires en alle andere internationale, Franse en Belgische reglementeringen inzake bezoldiging en corporate governance.

Werking en activiteiten tijdens het boekjaar 2018

Het comité der benoemingen kwam in 2018 negenmaal bijeen en behandelde de volgende onderwerpen:

- Governance: evolutie van de samenstelling van de raad van bestuur, de gespecialiseerde comités en het directiecomité van Dexia en Dexia Crédit Local;
- De benoeming van nieuwe bestuurders, van de voorzitter van de raad van bestuur en de leden van het directiecomité;
- Het jaarverslag en het bezoldigingsverslag;
- De beoordeling van de vaardigheden van de leden van de raad van bestuur en de gespecialiseerde comités;
- De opvolging van de Chief Risk Officer;
- De opvolging van de Chief Compliance Officer.

Presentiegraad van elke bestuurder

De individuele presentiegraad van de bestuurders op de vergaderingen van het comité der benoemingen bedroeg 90,8 % in 2018.

PRESENTIEGRAAD VAN ELKE BESTUURDER OP DE VERGADERINGEN VAN HET COMITÉ DER BENOEMINGEN

Robert de Metz ⁽¹⁾	100 %
Gilles Denoyel ⁽²⁾	100 %
Thierry Francq	77,8 %
Koen Van Loo	77,8 %
Martine De Rouck	100 %

(1) Einde mandaat op 16 mei 2018.

(2) Lid sinds 16 mei 2018.

Het comité der bezoldigingen

Samenstelling

Overeenkomstig artikel 526quater van het Wetboek van Vennootschappen en artikel 27 van de bankenwet⁽¹⁾ bestaat het comité der bezoldigingen uit ten minste drie niet-uitvoerende bestuurders, onder wie de voorzitter van de raad van bestuur en een meerderheid van onafhankelijke bestuurders. De gedelegeerd bestuurder en het hoofd van de afdeling Human Resources wonen de vergaderingen bij, zonder er lid van te zijn. Het comité moet over de nodige expertise beschikken om een gedegen en onafhankelijk oordeel te kunnen vellen over het bezoldigingsbeleid en de bezoldigingspraktijken.

Het comité der bezoldigingen komt ten minste tweemaal per jaar bijeen, waarvan in principe zeker één keer voor de raad van bestuur die het beheersverslag van het boekjaar goedkeurt. Het kan in de loop van het jaar ook vaker bijeenkomen, als een van zijn leden een met redenen omkleed verzoek indient.

Op 31 december 2018 is de samenstelling van het comité der bezoldigingen als volgt:

- Mevrouw Martine De Rouck (tot 22 april 2019), onafhankelijk bestuurder en voorzitter van het comité (zie supra);
- De heer Gilles Denoyel, onafhankelijk bestuurder (zie supra);
- De heer Michel Tison, onafhankelijk bestuurder. Hij deed relevante ervaring op in het kader van de uitoefening van zijn mandaten in verschillende ondernemingen en beschikt over een grondige kennis van de geldende wettelijke bepalingen, onder meer inzake bezoldiging;
- De heer Alexandre De Geest, niet-uitvoerend bestuurder. Hij beschikt over een stevige kennis van financiële regelgeving, corporate governance, financiën en risicobeheer. Hij werkte 11 jaar als adviseur op het kabinet van de federale minister van

Financiën en was sinds 2003 lid van het strategisch comité van het Agentschap van de schuld. Sinds april 2016 is hij voorzitter van dit comité. Hij volgde verschillende financiële onderwerpen, waaronder Dexia, KBP, RPI, Arco en was lid van het comité voor de opvolging van de financiële garanties die worden toegekend aan financiële instellingen. Drie jaar lang was hij regeringscommissaris bij het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten. Tussen 2012 en 2016 was hij bestuurder van de Algemene administratie der Thesaurie en leidde het uitvoerend comité van het Agentschap van de Staatsschuld. Sinds april 2016 is hij algemeen directeur van de Algemene administratie des Thesaurie en lid van het directiecomité van SPF Finances.

• Mevrouw Claire Cheremetinski werd op 4 februari 2019 benoemd als lid van het bezoldigingscomité ter vervanging van Mevrouw Lucie Muniesa, ontslagnemend. Zij beschikt over een relevante ervaring verworven in het kader van de uitoefening van haar mandaten in diverse ondernemingen. Anderzijds heeft ze regelmatig teams begeleid in het kader van haar functies binnen de algemene directie van de Trésor (Frankrijk) en de APE. Ze heeft een DESS in human resource beheer.

Vanaf 22 april 2019 zal mevrouw Tamar Joulia Paris zetelen in het bezoldigingscomité. Op deze datum zal de heer Michel Tison mevrouw Martine De Rouck vervangen als voorzitter van het bezoldigingscomité.

Bevoegdheden

Het comité der bezoldigingen bereidt de beslissingen van de raad van bestuur voor die handelen over de bezoldiging van de voorzitter van de raad van bestuur, van de gedelegeerd bestuurder en van de leden van het directiecomité.

Het comité der bezoldigingen verstrekt een advies over het bezoldigingsbeleid van de onderneming en over elke wijziging die daarin wordt aangebracht. Het bereidt de beslissingen voor over bezoldigingen, met name beslissingen die gevolgen hebben voor het risico en het risicobeheer. Het bereidt ook de beslissingen voor over de bezoldiging van de personen die verantwoordelijk zijn voor de onafhankelijke controlefuncties, en oefent daar toezicht op uit. Het bezoldigingscomité legt een bezoldigingsverslag voor aan de raad van bestuur ter goedkeuring door de algemene vergadering.

Werking en activiteiten tijdens het boekjaar 2018

Het comité der bezoldigingen kwam in 2018 achtmaal bijeen en behandelde de volgende onderwerpen:

- Bezoldiging van de bestuurders;
- De modaliteiten inzake de bezoldiging van de voorzitter van de raad van bestuur;
- De opvolging van de Chief Risk Officer;
- De opvolging van de Chief Compliance Officer.

Presentiegraad van elke bestuurder

De individuele presentiegraad van de bestuurders op de vergaderingen van het comité der bezoldigingen bedroeg 100 % in 2018.

PRESENTIEGRAAD VAN ELKE BESTUURDER OP DE VERGADERINGEN VAN HET COMITÉ DER BEZOLDIGINGEN

Martine De Rouck	100 %
Alexandre De Geest	100 %
Robert de Metz (1)	100 %
Gilles Denoyel (2)	100 %
Lucie Muniesa (3)	100 %
Michel Tison	100 %

(1) Einde mandaat op 16 mei 2018.

(2) Lid sinds 16 mei 2018.

(3) Einde mandaat op 30 oktober 2018.

(1) Wet van 25 april 2014 op het statuut en het toezicht op kredietinstellingen.

Het directiecomité van Dexia

Het directiecomité wordt door de raad van bestuur, die daartoe de nodige bevoegdheden verleent, overeenkomstig artikel 524bis van het Wetboek van Vennootschappen belast met de effectieve leiding van de vennootschap.

Samenstelling

De leden van het directiecomité, behalve de gedelegeerd bestuurder, worden benoemd en afgezet door de raad van bestuur op voordracht van de gedelegeerd bestuurder. Ze worden benoemd voor een hernieuwbare periode van vier jaar, behoudens een andersluidende beslissing van de raad van bestuur.

Op 31 december 2018 bestond het directiecomité uit:

- **Wouter Devriendt**, gedelegeerd bestuurder
- **Véronique Hugues**, Chief Financial Officer
- **Guy Cools**, verantwoordelijk voor de divisie Assets
- **Giovanni Albanese**, Chief Risk Officer
- **Benoît Debroise**, verantwoordelijk voor de divisie Funding and Markets
- **Aline Bec⁽¹⁾**, Chief Operating Officer

De samenstelling van de directiecomités van Dexia en Dexia Crédit Local is dezelfde.

De functies Secretariaat-generaal, Group Structuring & Strategy, Human Resources en Interne Audit zijn rechtstreeks verbonden aan de gedelegeerd bestuurder.

Bevoegdheden

In het kader van de strategische doelstellingen en van het algemene beleid die door de raad van bestuur zijn vastgelegd, zorgt het directiecomité, overeenkomstig artikel 524bis van het Wetboek van Vennootschappen, voor de daadwerke-

lijke leiding van de vennootschap en van de Groep en stuurt het de diverse activiteiten. Het zorgt eveneens voor de follow-up van de beslissingen van de raad van bestuur.

Werking

Het directiecomité heeft sinds de oprichting van Dexia in 1999 een huishoudelijk reglement (hierna het "reglement") ingevoerd, dat herhaaldelijk werd aangepast en dat zijn bevoegdheden en werking bepaalt. Naast de regels voor de samenstelling van het directiecomité (zie hiervoor) omvat het reglement ook nog de volgende regels:

• Regels in verband met de bevoegdheden van het directiecomité in het kader van zijn relaties met de raad van bestuur

Het reglement bepaalt in de eerste plaats de bevoegdheden van het directiecomité in het kader van zijn relaties met de raad van bestuur. Zo kan het directiecomité voorafgaandelijk advies uitbrengen over alle voorstellen inzake de strategie of het algemene beleid van de Groep die in de raad van bestuur of de gespecialiseerde comités worden besproken, ongeacht of deze voorstellen door de gedelegeerd bestuurder of door andere bestuurders worden voorgelegd. Het directiecomité kan via de gedelegeerd bestuurder voorstellen doen aan de raad van bestuur.

Wanneer de gedelegeerd bestuurder deelneemt aan de besprekingen van de raad van bestuur of de comités die er deel van uitmaken over onderwerpen waarvoor het directiecomité recht van initiatief of advies heeft, dan verdedigt de gedelegeerd bestuurder binnen de raad van bestuur de standpunten waarover het directiecomité vooraf heeft beraadslaagd.

• Regels met betrekking tot de besluitvorming

Het directiecomité werkt als een college en beslist bij consensus. Het comité draagt de collegiale verantwoordelijkheid voor zijn beslissingen. De voorzitter van het directiecomité kan op eigen initiatief of op verzoek van twee andere leden het

Het directiecomité, van links naar rechts: Benoît Debroise, Guy Cools, Véronique Hugues, Giovanni Albanese, Wouter Devriendt en Aline Bec.

onderwerp waarover is beraadslaagd ter stemming voorleggen. De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen van alle aanwezige en vertegenwoordigde leden. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. In uitzonderlijke gevallen kunnen de beslissingen van het directiecomité schriftelijk worden genomen indien de leden daar unaniem mee instemmen.

• Regels met betrekking tot de vergaderingen

Het directiecomité vergadert in principe wekelijks, na oproeping door zijn voorzitter. Indien nodig kunnen de voorzitter of minstens twee andere leden die dit wensen, het comité op om het even welk ander moment samenroepen. Elk lid van het directiecomité dat verhinderd is, kan zich laten vertegenwoordigen, maar een lid kan hoogstens één ander lid vertegenwoordigen. Elk lid van het directiecomité kan voorstellen om een punt toe te voegen aan de agenda die door de voorzitter wordt vastgelegd.

• Belangenconflicten

Onverminderd de wettelijke of reglementaire verplichtingen moet een lid van het directiecomité dat rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensbelang heeft dat tegengesteld is aan een beslissing van of een transactie door het directiecomité, dat vóór de beraadslaging door het comité melden aan de andere leden. Zijn verklaring, alsook de redenen die worden aangevoerd ter rechtvaardiging van zijn tegengesteld belang, moeten vermeld worden in de notulen van het directiecomité dat de beslissing moet nemen. Het betrokken lid van het directiecomité moet hiervan eveneens de commissarissen van de vennootschap in kennis stellen. Hij mag de beraadslagingen van het directiecomité over de betrokken transacties of beslissingen niet bijwonen, en mag evenmin deelnemen aan de stemming over diezelfde beslissingen of transacties.

• Transacties met financiële instrumenten van Dexia

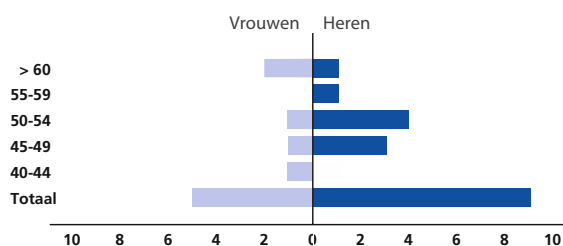
Het huishoudelijk reglement van het directiecomité werd aangepast met het oog op de actualisering van de regels ter voorkoming van misbruik van voorkennis met financiële instrumenten van Dexia.

Diversiteitsbeleid toegepast op de leden van de raad van bestuur en het directiecomité

De kwestie van de diversiteit van de leden van de raad van bestuur en het directiecomité van Dexia komt binnen de groep Dexia aan bod op twee vlakken:

- Diversiteit inzake competenties en opleidingen, om ervoor te zorgen dat de leden van de directieorganen samen en individueel over de kennis en competenties beschikken die nodig zijn om inzicht te hebben in de activiteiten van de groep Dexia en de uitdagingen waar ze voor staat;
 - De naleving door Dexia van de wettelijke eisen inzake vertegenwoordiging van vrouwen in de raad van bestuur.
- In samenwerking met de personeelsdirectie beoordeelt het comité der benoemingen de geschiktheid van de competenties en de ervaring van de leden van het uitvoerend en niet-uitvoerend management. Het ziet erop toe dat de diversiteitscriteria worden nageleefd, stelt desgevallend de functiefiches voor de in te vullen mandaten op en maakt de successieplannen op door er deze diversiteitscriteria in op te nemen.

GENDER- EN LEEFTIJDSPIRAMIDE – RAAD VAN BESTUUR EN DIRECTIECOMITÉ OP 31 DECEMBER 2018

Vertegenwoordiging van vrouwen

Opdat de raad van bestuur op een evenwichtige manier zou zijn samengesteld in termen van vertegenwoordiging van vrouwen, en overeenkomstig de toepasselijke bepalingen, heeft de raad van bestuur⁽¹⁾ een actieplan goedgekeurd met het oog op het bereiken van het in artikel 518 bis van het Wetboek van Vennootschappen vastgelegde objectief⁽²⁾. In die optiek heeft elke bestuurder zich ertoe verbonden zijn mandaat ter beschikking van de raad van bestuur te stellen op uitdrukkelijke vraag van de voorzitter van de raad van bestuur, om de benoeming van een bestuurder van het vrouwelijke geslacht mogelijk te maken. Door de uitbreiding van de raad van bestuur tot dertien leden⁽³⁾ werd het ook mogelijk om vrouwen te benoemen. Vandaag telt de raad van bestuur dertien leden, van wie vier vrouwen. Het directiecomité van zijn kant telt zes leden, van wie twee vrouwen.

De wettelijke verplichting betreffende het gemengd karakter van de raad van bestuur werd niet gerespecteerd tussen de datum van ontslag van Mevrouw Lucie Muniesa op 30 oktober 2018 en de benoeming van Mevrouw Claire Cheremetinski op 4 februari 2019. In dat tijdsbestek was de raad samengesteld uit 12 bestuurders waarvan 3 vrouwen, terwijl het er 4 moesten zijn. Artikel 518 bis van het Wetboek van Vennootschappen voorziet in dit geval dat de volgende bestuurder die wordt benoemd een vrouw zou moeten zijn. De raad van bestuur heeft in ieder geval beslist de heer Bertrand Dumont te coöpteren op 28 november 2018 ter vervanging van de heer Thomas Courbe die ontslag nam op 3 oktober. Zijn coöptatie, die reeds werd onderzocht door het benoemingscomité voor het ontslag van Mevrouw Lucie Muniesa, dat moet leiden tot de benoeming op korte termijn van een vrouw ter vervanging van Mevrouw Lucie Muniesa ter respectering van de regel inzake het gemengd karakter, gevolgd door de benoeming van de heer Dumont, laat toe de goede werking van de raad van bestuur te garanderen.

Expertise en beroepsbekwaamheid

Dexia ziet erop toe dat de leden van de bestuursorganen over de gepaste individuele en gezamenlijke competenties beschikken die hen in staat stellen om hun opdracht goed uit te voeren.

(1) Tijdens zijn vergadering van 18 februari 2015.

(2) Overeenkomstig artikel 518 bis van het Wetboek van vennootschappen is ten minste één derde van de leden van de raad van bestuur van een ander geslacht dan dat van de overige leden. Voor de toepassing van deze bepaling wordt het vereiste minimumaantal van die leden van een ander geslacht afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal.

(3) Beslist door de algemene vergadering van 18 mei 2016.

ren. De Groep ziet erop toe dat de bestuurders en de leden van het directiecomité, samen en individueel, over de beroepservaring en de kwalificaties beschikken die nodig zijn om inzicht te hebben in de activiteiten en de uitdagingen waarmee zij te maken krijgen.

Bij de benoeming van nieuwe leden van de raad van bestuur en het directiecomité gaat het comité der benoemingen over tot een individuele beoordeling waarbij rekening wordt gehouden met de beroepservaring, de technische competenties en de opleiding van de kandidaten. Voorts verleent de toezichthouder zijn goedkeuring vóór elke benoeming, vernieuwing of afzetting van een lid van het directiecomité en van de raad van bestuur.

De raad van bestuur en het directiecomité gaan geregeld over tot zelfevaluatie-oefeningen. De besproken punten zijn onder meer de structuur, de omvang, de samenstelling en de organisatie van de werken (prestaties en kennis van de leden). De collectieve en individuele competenties van de leden van het directiecomité, de gespecialiseerde comités en de raad van bestuur worden eveneens jaarlijks beoordeeld. Na deze beoordeling en wanneer het nodig blijkt, wordt dan een inventaris gemaakt van de aanvullende competenties die naar aanleiding van de benoeming van nieuwe leden versterkt zouden kunnen worden. Binnen het directiecomité werd bijvoorbeeld een Chief Operating Officer benoemd, om de competenties van het directiecomité op dat vlak te versterken. Met deze inventaris van aanvullende competenties wordt rekening gehouden bij de opstelling van de successieplannen door het comité der benoemingen.

Het transactiecomité

In lijn met de doelstellingen van het geordende resolutieplan en om de operationele leiding van de groep Dexia te vereenvoudigen, keurde het management van de groep Dexia op 3 april 2014 de oprichting goed van een transversaal comité onder de naam 'transactiecomité'.

Het transactiecomité is belast met de goedkeuring, op grond van door het directiecomité verleende volmachten, van elke individuele transactie die een aanzienlijke impact heeft op het risico- en/of financiële profiel van de Groep en haar entiteiten, met inbegrip van de internationale dochterbedrijven en bijkantoren. Het vervangt het kredietcomité en het financierings- en liquiditeitscomité. Het transactiecomité komt wekelijks bijeen en verenigt de verantwoordelijken van de divisies Assets, Funding and Markets, Finance, Risk en Secretariaat-generaal. Het herzielt elk verkoopvoorstel of voorstel tot herstructurering van activa en analyseert de verwachte impact in functie van de door het directiecomité gevalideerde criteria. Voor het geval de leden niet tot een akkoord komen over een transactie, werd er een escalatie-proces binnen het directiecomité voorzien.

Het ALCO comité

Op 27 maart 2017, keurde het directiecomité van de groep Dexia de oprichting van een transversaal comité, 'ALCO Comité' genaamd, goed. Het ALCO comité is belast met de goedkeuring, op grond van delegaties toegekend door het directiecomité, van bepaalde beslissingen die verband houden met het balansbeheer. In het bijzonder keurt het ALCO comité het financieringsplan en de limieten inzake ALM goed en herzielt het de risico-indicatoren inzake rentevoeten en wisselkoersen en bankportefeuille. Het draagt de operationele uitvoering over aan de lokale ALCO comités. Het ALCO comité komt maandelijks bijeen en brengt de verantwoordelijken van de departementen Finance, Risk, Funding and Markets en Assets samen.

Bezoldigingsverslag

Bezoldiging van de bestuurders van Dexia voor 2018

Herhaling van de principes

De gewone algemene vergadering van Dexia heeft in 2006 beslist om de bestuurders voor de uitoefening van hun mandaat een totale jaarlijkse bezoldiging toe te kennen van maximaal 1 300 000 EUR, met ingang van 1 januari 2005.

De algemene vergadering heeft de raad van bestuur tevens de bevoegdheid gegeven om de praktische modaliteiten voor die bezoldiging, die samengesteld is uit een vaste bezoldiging en presentiegeld, en de toekenning ervan uit te werken.

Sinds 1 januari 2015 bestaat de bezoldiging van de niet-uitvoerende bestuurders (met uitzondering van de voorzitter van de raad van bestuur) uit een vaste vergoeding van 3 000 EUR per kwartaal (geconsolideerd binnen de raad van Dexia Crédit Local zoals vermeld in de tabel hierna) en presentiegeld (2 000 EUR voor de vergaderingen van de raden van Dexia, 1 000 EUR voor de vergaderingen van het auditcomité en het risicocomité, en 750 EUR voor de vergaderingen van het comité der benoemingen en het comité der bezoldigingen). De voorzitter van het auditcomité en het risicocomité wordt voor zijn functie vergoed (het presentiegeld wordt op 1 500 EUR per vergadering gebracht).

Voorts wordt een totaal jaarlijks plafond vastgesteld, in die zin dat een maximaal aantal vergaderingen vergoed wordt. Niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen prestatiegebonden bezoldigingen, zoals bonussen of winstdeelnemingsformules op lange termijn, en evenmin voordelen in natura of voordelen die verband houden met de pensioenplannen.

Vergoeding van de voorzitter van de raad van bestuur

De raad van bestuur legde op 2 augustus 2012 de brutobezoldiging van de voorzitter van de raad van bestuur vast op voorstel van het comité der benoemingen en bezoldigingen. Het gaat om een vast jaarlijks totaal bedrag van 250.000 EUR.

BEZOLDIGINGEN UITGEKEERD AAN DE BESTUURDERS VOOR DE UITOEFENING VAN HUN MANDAAT BIJ DEXIA EN IN DE ANDERE ENTITEITEN VAN DE GROEP

(brutobedragen in EUR)	Rvb (vaste bez. gestort door Dexia)	Rvb (vaste bez. gestort door Dexia Crédit Local)	Rvb (presentie- geld gestort door Dexia)	Rvb (presentie- geld gestort door Dexia Crédit Local)	Audit comité	Risico comité	Gezamen- lijk audit & risicocomité	Comité der benoemin- gen	Bezoldi- gingscomité	Totaal 2018 ⁽³⁾	Totaal 2017 ⁽³⁾
Bestuurders											
R. de Metz ⁽²⁾	93 750	0	0	0	0	0	0	0	0	93 750	250 000
G. Denoyel ⁽²⁾	156 250	0	0	0	0	0	0	0	0	156 250	0
W. Devriendt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Albanese	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J. Bohets	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V. Hugues	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Bavagnoli ⁽¹⁾	0	3 000	4 000	4 000	0	0	0	0	0	11 000	35 000
B. Bronselaer ⁽²⁾	0	12 000	24 000	20 000	5 000	10 500	2 000	0	0	73 500	60 500
T. Courbe	0	6 000	6 000	6 000	0	0	0	0	0	18 000	0
A. De Geest	0	12 000	24 000	20 000	0	6 000	1 000	0	6 000	69 000	49 750
B. Dumont	0	3 000	4 000	6 000	0	0	0	0	0	13 000	0
Th. Francq ⁽¹⁾	0	12 000	22 000	16 000	5 000	0	2 000	3 750	0	60 750	50 750
L. Muniesa ⁽¹⁾	0	12 000	20 000	14 000	0	4 000	0	0	5 250	55 250	47 000
M. De Rouck ⁽²⁾	0	12 000	24 000	20 000	0	0	0	5 250	6 000	67 250	32 250
A. Serizay ⁽²⁾	0	12 000	24 000	20 000	7 500	0	3 000	0	0	66 500	51 500
M. Tison ⁽²⁾	0	12 000	24 000	20 000	4 000	7 000	2 000	0	6 000	75 000	52 000
K. Van Loo	0	12 000	24 000	20 000	0	0	0	4 500	0	60 500	38 000

(1) De betaling van de presentiegelden van de vertegenwoordigers van de Franse staat wordt geregeld in artikel 6 van de verordening 2014-948 van 20 augustus 2014.

(2) Onafhankelijke bestuurders.

(3) Dit bedrag omvat de vergoeding voor het mandaat van bestuurder bij Dexia Crédit Local.

Bezoldiging van de gedelegeerd bestuurder

De gedelegeerd bestuurder ontvangt geen enkele bezoldiging voor zijn mandaat van bestuurder. Hij wordt echter wel vergoed voor zijn functies als gedelegeerd bestuurder en voorzitter van het directiecomité (zie hieronder).

Tenlasteneming van de sociale bijdragen van bepaalde bestuurders

Elke bestuurder van Dexia wordt in België beschouwd als een zelfstandige en moet zich bijgevolg aansluiten bij een socialezekerheidskas voor zelfstandigen en in principe sociale bijdragen betalen. Sommige bestuurders genoten al sociale bescherming via een ander stelsel en zouden louter op grond van hun mandaat bij Dexia bijdragen moeten betalen in België, zonder dat ze daarvoor meer sociale voorzieningen genieten.

Bestuurders die bijvoorbeeld niet in België wonen, genieten reeds sociale bescherming in hun land van herkomst; de sociale bijdragen die ze in België betalen, geven geen recht op tegenprestaties. Dat is ook het geval voor een bestuurder die wel in België woont, maar onder het stelsel van werknemer of ambtenaar in hoofdberoep valt en moet bijdragen als zelfstandige in bijberoep omdat hij in België een mandaat uitoefent; hij geniet hiervoor niet meer sociale bescherming dan in zijn hoofdberoep.

Ter compensatie van de sociale bijdragen die worden betaald door de bestuurders die zich in deze situatie bevinden (wat elk jaar zal herbekeken worden om rekening te houden met wijzigingen van het statuut), heeft de gewone algemene vergadering van 10 mei 2006 beslist dat Dexia de sociale lasten, en de onkosten die voort-

vloeien uit de uitoefening van een bestuurdersmandaat bij Dexia, ten laste zal nemen, en heeft ze bijgevolg de maximumbezoldiging van de bestuurders opgetrokken van 700 000 EUR tot 1 300 000 EUR.

Voor elke bestuurder die aan voornoemde voorwaarden voldoet, worden de verschuldigde sociale bijdragen ten laste genomen. Doorheen 2018 betaalde Dexia een bedrag van 14 512,51 EUR aan sociale bijdragen van de bestuurders die zich in deze situatie bevinden.

Bezoldiging van de leden van het directiecomité van Dexia voor 2018

Samenstelling van de bezoldiging

De bezoldiging van de leden van het directiecomité bestaat enkel uit een vast, niet-prestatiegebonden gedeelte en vormt een geheel waarvan, behoudens een andersluidende beslissing van de raad van bestuur op voorstel van het comité der bezoldigingen, het presentiegeld of de tantièmes die een lid van het directiecomité ontvangt van een vennootschap van de groep Dexia of een derde vennootschap waarin het lid namens en voor rekening van Dexia een mandaat uitoefent, in mindering worden gebracht.

Bijgevolg wordt en zal er aan de leden van het directiecomité geen variabele bezoldiging worden toegekend over het jaar 2018.

Bovendien zal Dexia conform de aangegane verbintenissen in het kader van de garantieovereenkomst die in 2013 werd gesloten met de Belgische, Franse en Luxemburgse overheid en zolang er gewaarborgde obligaties bestaan of kunnen worden uitgegeven, en behoudens de goedkeuring van de Staten, geen opties toekennen voor de inschrijving op of de aankoop van aandelen of van gratis aandelen, en geen vergoedingen of op prestaties geïndexeerde voordelen uitbetalen, en evenmin uitgestelde bezoldigingen ten voordele van de volgende personen: de voorzitter van de raad van bestuur, de gedelegeerd bestuurder(s) en de leden van de raad van bestuur.

Bezoldiging over het jaar 2018

De basisbezoldiging bestaat uitsluitend uit een vast gedeelte.

SYNTHESETABEL VAN DE IN 2018 AAN DE VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ GESTORTE BASISBEZOLDIGINGEN

(in EUR)	Bruto basisbezoldiging
Wouter Devriendt	600 000

SYNTHESETABEL VAN DE IN 2018 AAN DE ANDERE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ GESTORTE BASISBEZOLDIGINGEN

(in EUR)	Bruto basisbezoldiging
Andere leden van het directiecomité	2 373 316

Aanvullende pensioenregelingen van de leden van het directiecomité

De leden van het directiecomité die hun functie niet uitoefenen binnen een Frans contract (België en Verenigde Staten), ontvangen van Dexia een aanvullend bovenwettelijk pensioen.

Kenmerken van de geldende aanvullende pensioenplannen

De bestaande aanvullende pensioenplannen van de leden van het directiecomité zijn regelingen met vaste bijdragen, die geen sociale verplichtingen voor de onderneming genereren. Ze geven op het ogenblik van pensionering recht op het kapitaal dat is opgebouwd uit de kapitalisatie van de jaarlijkse bijdragen. Deze laatste vertegenwoordigen een vast percentage van de jaarlijkse vaste vergoeding en zijn geplafonneerd.

Bedragen uitbetaald in het kader van de aanvullende pensioenplannen

In 2018 werden jaarpremies ten belope van 274 042 EUR betaald ten voordele van de leden van het directiecomité, waarvan 126 290 EUR voor de voorzitter van het directiecomité en 147 752 EUR voor de overige leden van het directiecomité.

Aanvullende dekking voor overlijden, blijvende invaliditeit en kosten voor medische behandeling

In 2018 werden jaarlijkse collectieve premies ten belope van 151 661 EUR betaald ten voordele van de leden van het directiecomité met het oog op een aanvullende dekking voor overlijden, blijvende invaliditeit en kosten voor medische behandeling, waarvan de uitsplitsing is opgenomen in onderstaande tabel.

SYNTHESETABEL VAN DE DEKKING VOOR OVERLIJDEN, BLIJVENDE INVALIDITEIT, EN KOSTEN VOOR MEDISCHE BEHANDELING GESTORT IN 2018 AAN DE VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ

(in EUR)	Overlijden, wezen	Invaliditeit	Ziektekosten
Wouter Devriendt	42 851	16 455	535

SYNTHESETABEL VAN DE DEKKING VOOR OVERLIJDEN, BLIJVENDE INVALIDITEIT, EN KOSTEN VOOR MEDISCHE BEHANDELING GESTORT IN 2018 AAN DE ANDERE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

(in EUR)	Overlijden, wezen	Invaliditeit	Ziektekosten
Andere leden van het directiecomité	34 130	19 207	38 483

Andere voordelen van de leden van het directiecomité

SYNTHESETABEL VAN DE VOORDELEN TOEGEKEND IN 2018 AAN DE VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITÉ

(in EUR)	Representatiekosten	Voordeel telefonie	Voordeel wagen
Wouter Devriendt	5 880	180	4 329

SYNTHESETABEL VAN DE VOORDELEN TOEGEKEND IN 2018 AAN DE ANDERE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

(in EUR)	Representatiekosten	Voordeel telefonie	Voordeel wagen
Andere leden van het directiecomité	13 092	210	30 883

Aandelenoptieplan

Sinds 2009 werden geen opties meer toegekend en kunnen er evenmin nog worden uitgeoefend.

Vertrekvoorwaarden

Bepalingen van de bezoldigingspolitiek van Dexia met betrekking tot de vertrekvergoedingen

Volgens de bezoldigingspolitiek van Dexia moet iedere vertrekvergoeding overeenstemmen met daadwerkelijke prestaties in de tijd en zo worden opgevat dat mindere prestaties of onregelmatig gedrag niet beloond worden.

Aan de leden van het directiecomité van Dexia mag geen vertrekvergoeding van meer dan 9 maanden vaste bezoldiging worden toegekend.

In afwijking van wat voorafgaat, kan Dexia een hogere vertrekvergoeding toekennen indien de betrokken persoon, voor de toekenning van het mandaat van leidinggevende, overeenkomstig het geldende contractuele kader en op basis van zijn opgebouwde anciënniteit binnen de groep Dexia, bij ontslag recht zou hebben gehad op een hogere opzegvergoeding dan de bovenvermelde vertrekvergoeding. Deze voorwaarden kunnen van toepassing zijn op mevrouw Véronique Hugues, de heer Guy Cools en de heer Benoît Debroise.

Contractuele bepalingen in verband met de vertrekvoorwaarden van de leden van het directiecomité

De heer Wouter Devriendt heeft bij de ontbinding van zijn contract door Dexia, om een andere reden dan een ernstige fout, recht op een opzeggingstermijn (of een compenserende opzegvergoeding) die overeenstemt met een maand per anciënniteitsjaar, met een minimum van 3 maanden en een maximum van 9 maanden.

Vertrek doorheen 2018

De heer Johan Bohets verliet Dexia met ingang van 30 september 2018. Er werd hem een ontslagvergoeding equivalent aan 3 maanden vaste vergoeding uitbetaald.

Systeem voor interne controle en risicobeheer

Voornaamste kenmerken van het systeem voor interne controle

Aard en doelstellingen van de interne controle

Zoals voor alle kredietinstellingen valt de groep⁽¹⁾ Dexia onder het gemeenschappelijke toezichtsmechanisme en het gemeenschappelijke afwikkelingsmechanisme van de Europese instanties. De doelstellingen en de organisatie van haar interne controle passen in het welomlijnde kader van deze toezichts- en afwikkelingsmechanismen en van de wetten en reglementen van de landen waar Dexia actief is.

Het handvest voor interne controle van de Groep legt de fundamentele beginselen vast die het systeem voor interne

controle sturen. Dit handvest, goedgekeurd door de raad van bestuur van 19 november 2015, is in alle entiteiten van de Groep van toepassing.

Het controlesysteem draagt bij tot:

- De doeltreffendheid van het systeem voor risicobeheersing: het systeem voor interne controle moet garanderen dat de activiteiten van de bank worden uitgeoefend met een graad van risicobeheersing die overeenstemt met het door de raad van bestuur aanvaarde risiconiveau;
- De naleving van wetten en reglementen: de interne controle draagt ertoe bij dat Dexia zich houdt aan de wettelijke en reglementaire verplichtingen;
- De doeltreffendheid en de veiligheid van de operationele processen: de interne controle draagt bij tot de goede werking van de operationele processen en de doeltreffendheid van de transacties, tot de integriteit van de informatie en de overeenstemming met de genomen beslissingen;
- De juistheid van de boekhoudkundige en financiële informatie: de interne controle geeft mee zekerheid over het relevante, nauwkeurige, regelmatige, volledige en transparante karakter van de boekhoudkundige en financiële informatie.

Algemene structuur van het systeem

De algemene structuur van het internecontrolesysteem van de groep Dexia berust op een organisatie in drie niveaus:

- **Het eerste controleniveau** wordt uitgeoefend door elke medewerker en diens hiërarchie, afhankelijk van de taken die hem expliciet werden toegewezen, de procedures die gelden voor de uitgeoefende activiteit en de door de hiërarchie meegegeven instructies;
- **Het tweede controleniveau** valt onder de bevoegdheid van gespecialiseerde functies of medewerkers, die losstaan van de gecontroleerde activiteiten;
- **Het derde controleniveau** omvat de divisie Audit van de groep Dexia, die aan de hand van periodieke controles moet toezien op het performante karakter en de daadwerkelijke toepassing van de twee voornoemde controleniveaus, zowel binnen de moederonderneming als in de dochterondernemingen en bijkantoren.

De voornaamste actoren van de interne controle

De actoren die betrokken zijn bij de interne controle, zijn:

- **De medewerkers en hun directe hiërarchie** dienen de eerstelijnscontroles te definiëren en uit te voeren, die volledig deel uitmaken van hun activiteit, overeenkomstig de reglementering. De verantwoordelijken van elke businessline dienen een geheel van procedures uit te werken dat aangepast is aan de complexiteit en de risico's die aan hun activiteit verbonden zijn.
- **De Permanente controle** heeft als taak de belangrijkste eerstelijnscontroles te challengen, tweedelijnscontroles te verifiëren en de resultaten te verzamelen van de belangrijkste tweedelijnscontroles die worden uitgevoerd door de andere gespecialiseerde functies (bijvoorbeeld de Boekhoudcontrole, de Validatie, de Controle van de kredietmodellen).
- **Compliance** ziet erop toe dat alle reglementeringen in de domeinen die worden toegewezen door het compliancecharter dat de raad van bestuur heeft goedgekeurd, permanent worden toegepast en de onderneming niet het risico doen lopen, door het feit dat ze ontbreken of niet worden toegepast, op administratieve of disciplinaire sancties, financiële of reputatieschade.

⁽¹⁾ Voor zowel de groep Dexia als de groep Dexia Crédit Local slaat het begrip groep dat in dit verslag wordt gebruikt, op het geheel van de moederonderneming en de geconsolideerde vennootschappen.

• **De Interne audit** beoordeelt alle doelstellingen op het vlak van de organisatie, analyseert de risico's die het bereiken van deze doelstellingen in het gedrang kunnen brengen, en evalueert regelmatig de robuustheid van de controles die plaatsvinden om die risico's te beheeren.

De verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en het directiecomité

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het uitwerken van de algemene strategie en de risicoappetijt van de bank. Hij is ook eindverantwoordelijke voor het beheer van de risico's en de relatie met de aandeelhouders. Wat de interne controle betreft, omvat dit:

- De beoordeling van de invoering van onafhankelijke controlefuncties;
- De opvolging van de juiste inschatting van de risico's die de bank loopt en van het juiste evenwicht tussen de strategie en de toegewezen financiële en menselijke middelen om deze risico's te beheersen;
- Het onderzoek van de periodieke internecontrole- en activiteitsverslagen opgesteld door de belangrijkste spelers inzake interne controle, overeenkomstig de wetgeving en de procedures;
- Het onderzoek naar het beleid opgezet om de conformiteit met wetten en reglementeringen te verzekeren inclusief het regelmatig onderzoek van het compliancecharter, het interne auditcharter en het bezoldigingsbeleid.

Gespecialiseerde comités (het risicocomité en het auditcomité) geven de raad van bestuur advies over de algemene strategie en de risicoappetijt van de bank. Inzake interne controle helpen deze comités de raad van bestuur met de beoordeling van het risiconiveau van de bank en met de invoering van een aangepast internecontrolesysteem. Zij helpen de raad ook bij het onderzoek van de internecontroleverslagen.

Het directiecomité is verantwoordelijk voor de operationele invoering en de werking van een aangepast internecontrolesysteem. Het is ten volle verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van aangepaste middelen en competenties voor de internecontrolefuncties. Het legt termijnen vast en wijst middelen toe aan de vastgelegde acties op het vlak van interne controle. Het zorgt er ten slotte voor dat de noden worden aangepast op basis van de vastgestelde interne en externe ontwikkelingen.

Onafhankelijkheid van de internecontrolefuncties

De internecontrolefuncties zijn strikt onafhankelijk van de functies die ze controleren en van het dagelijkse beheer van de activiteit:

- De Auditor-generaal, de Chief Compliance Officer en de Chief Risk Officer, aan wie de Permanente controle is gekoppeld, brengen rechtstreeks verslag uit over de resultaten van hun controleactiviteiten aan het directiecomité en de raad van bestuur;
- De Auditor-generaal, de Chief Compliance Officer en de Chief Risk Officer, hebben rechtstreeks toegang tot de voorzitter van de raad van bestuur, de voorzitter van het auditcomité en de voorzitter van het risicocomité;
- Een gespecialiseerd comité helpt de raad van bestuur met betrekking tot de bezoldiging van de Auditor-generaal, de Chief Compliance Officer en de Chief Risk Officer. De bezoldigingen van deze laatste worden onafhankelijk van de bezoldigingen van de gecontroleerde functies bepaald;

• De raad van bestuur wordt op de hoogte gehouden van de benoemingen van de Auditor-generaal, de Chief Compliance Officer en de Chief Risk Officer. De raad van bestuur moet zijn uitdrukkelijke toestemming geven als het directiecomité beslist om hen te vervangen.

Werkingsprincipes

De activiteiten inzake interne controle worden gestuurd door de volgende principes:

- **Aanpak** op basis van risico's: de interne controle binnen Dexia volgt een aanpak die steunt op de risico's. De internecontrolefuncties bepalen hun controleprogramma's en hun activiteiten op basis van een voorafgaande inschatting van de risico's;
- **Coördinatie**: de controlefuncties werken op een gecoördineerde manier teneinde overlappingen van taken of ver dubbeling van actieplannen te vermijden;
- **Gemeenschappelijke referentiestelsels en hulpmiddelen**: de controlefuncties gebruiken gemeenschappelijke referentiestelsels en nomenclaturen (bijvoorbeeld een gemeenschappelijk risicoreferentiestelsel) en gemeenschappelijke methoden, om de opstelling van rapporten voor de governance-organen van de bank te vergemakkelijken.

De actoren van de interne controle

De interne audit

Opdracht

De Interne audit is een onafhankelijke en objectieve activiteit die de raad van bestuur en de directie van de groep Dexia zekerheid moet geven over de kwaliteit en doeltreffendheid van haar systeem voor interne controle en risicobeheer en over de naleving van de governanceprocedures, en draagt op die manier bij tot de bescherming van de belangen en tot de reputatie van de Groep.

De Interne audit beoordeelt alle doelstellingen op het vlak van de organisatie, analyseert de risico's die verbonden zijn aan die doelstellingen en evalueert regelmatig het gegronde karakter van de controles die plaatsvinden om die risico's te beheeren. Hij legt aan het management een evaluatie voor van de residuele risico's, zodat het kan oordelen over de overeenstemming ervan met het gewenste globale risicoprofiel voor de groep Dexia, en stelt acties voor om de efficiëntie van die controles te verhogen.

Bovendien staat de Interne audit de raden van bestuur van de Groep en de entiteiten bij in hun toezichthoudende rol, via zijn deelname aan de auditcomités.

Conform de internationale normen bevat een gemeenschappelijk auditcharter voor de groep Dexia de fundamentele principes die van toepassing zijn op de functie interne audit, door de doelstellingen, de rol, de verantwoordelijkheden en de werkwijze ervan te beschrijven. Dit charter werd in juni 2014 bijgewerkt om rekening te houden met de nieuwe configuratie van Dexia.

Opdat elke medewerker van de groep Dexia het belang zou begrijpen van de functie in de systemen voor interne controle en bijstand aan het management van de Groep, wordt het auditcharter gepubliceerd op de internetsite van Dexia (www.dexia.com).

Voornaamste principes

Binnen een door het auditcomité van de raad van bestuur van Dexia goedgekeurd kader bepaalt het directiecomité van Dexia

de strategie, de eisen en de werkingsregels van de Interne audit van de groep. Dat kader houdt rekening met de vereisten van de lokale wetgeving en reglementering en met de instructies die uitgaan van de instanties voor het prudentieel toezicht. De onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de auditfunctie worden gewaarborgd door de toepassing van de volgende principes:

- Het plaatsen van elke auditdirectie op het hoogste hiërarchische niveau van de entiteit;
- Het niet betrokken zijn bij de organisatie en het operationele beheer van de entiteiten van de Groep: de directiecomités van de verschillende entiteiten van de Groep kunnen uitzonderlijk een beroep doen op de Interne audit voor advies, consultancy of bijstand. De regels hiervoor zijn bepaald in § 9 van het auditcharter;
- De onvoorwaardelijke en onmiddellijke toegang tot informatie: in het kader van zijn opdrachten heeft de Interne audit toegang tot alle informatie, documenten, ruimten, systemen of personen van de entiteit waarvoor hij verantwoordelijk is, met inbegrip van de informatie op het vlak van het beheer, de notulen en de dossiers van de raadgevende en de beslissingsorganen. De directie van de Interne audit van de groep Dexia heeft toegang tot alle informatie in alle entiteiten van de Groep. Elke overtreding van deze principes kan worden gemeld aan het directiecomité en eventueel aan het auditcomité;
- Het ter beschikking stellen van de nodige middelen voor de uitvoering van haar opdracht: de Interne audit ontvangt van de directiecomités van de Groep de nodige middelen voor de uitvoering van haar opdracht, om voortdurend te kunnen inspelen op de evolutie van de structuren en de omgeving van de Groep.

Op individueel vlak moet elke auditor het grootst mogelijke professionalisme aan de dag leggen en een permanente opleiding volgen om op de hoogte te zijn van de snelle evolutie van de audittechnieken, de bancaire, financiële en IT-technieken, alsook van de fraudebestrijdingstechnieken. De opleidingsbehoeften worden geëvalueerd in het kader van de periodieke en jaarlijkse beoordelingen. De auditors moeten zich houden aan de deontologische regels van de groep Dexia en aan de eigen deontologische regels van hun beroep. Dit betekent dat zij de volgende fundamentele principes in acht moeten nemen:

- Integriteit: de integriteit van de interne auditors ligt aan de basis van het vertrouwen in en de geloofwaardigheid van hun oordeel.
- Objectiviteit: de auditors geven blijk van de hoogste graad van professionele objectiviteit door het verzamelen, beoordelen en meedelen van de informatie over de onderzochte activiteit of het onderzochte proces. Zij vormen zich een billijk oordeel over alle relevante elementen en laten zich daarbij niet beïnvloeden door hun eigen belangen of door anderen.
- Vertrouwelijkheid: de interne auditors houden zich aan de verplichtingen rond het beroepsgeheim, zij respecteren de waarde en de eigendom van de informatie die zij krijgen en verspreiden die niet zonder de vereiste toestemmingen, tenzij zij daar om wettelijke of beroepsredenen toe verplicht zijn.
- Bekwaamheid: de interne auditors benutten de kennis, de knowhow en ervaring die vereist zijn voor de uitvoering van de werken.

Actieterrein

Alle activiteiten, processen, systemen en entiteiten van de groep Dexia behoren zonder enig voorbehoud of uitzondering tot het actieterrein van de Interne audit. Het actieterrein omvat alle processen, zowel de operationele en de ondersteunings-

en beheersprocessen als die welke verband houden met corporate governance en met de beheersprocessen inzake risico's en controle. De voornaamste geoutsourcete activiteiten vallen eveneens onder de audit, aangezien de operationele diensten de voorwaarden voor een mogelijke audit moeten scheppen, door auditclausules op te nemen in de prestatiecontracten.

Het actieterrein van de Audit omvat evenwel niet de activiteiten van vennootschappen waarin de groep Dexia slechts een minderheidsbelang heeft, behalve wanneer de toezichthouders daarover vragen zouden stellen. De vertegenwoordiger van de groep Dexia in de raad van bestuur dient wel te informeren naar de staat van het systeem voor interne controle, en zo nodig het directiecomité en de auditdirectie van de entiteit die dit belang bezit, op de hoogte te brengen.

Organisatie van de functie

Principes

De functie Interne audit van de groep Dexia wordt uitgeoefend in de vorm van een geïntegreerd domein, bestaande uit de directie van de Audit van Dexia en de auditdirecties van de dochterondernemingen en bijkantoren.

Het domein wordt geleid door de Auditor-generaal van Dexia, die afhangt van de gedelegeerd bestuurder van Dexia. De Auditor-generaal gaat na of de risico's over de volledige perimeter van de Groep voldoende afgedekt zijn. Hij zorgt voor de follow-up van de instanties die toezicht houden op de entiteiten en hun dochterondernemingen/bijkantoren, en van alle door de lokale banktoezichthouders uitgevoerde opdrachten. De Auditor-generaal brengt aan het directiecomité en aan het auditcomité geregeld verslag uit over de opdrachten, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de interne audit en de graad van uitvoering van het auditplan, alsook over de beoordeling van de interne controle-omgeving.

De auditdirecties van de dochterondernemingen/bijkantoren staan onder de verantwoordelijkheid van een Auditor-generaal of van een interne-auditverantwoordelijke. De Auditors-generaal van de dochterondernemingen van de Groep brengen verslag uit aan de Auditor-generaal van Dexia. De Auditor-generaal van Dexia staat met name, en samen met de gedelegeerd bestuurder van de betrokken entiteit, in voor hun benoeming, het vastleggen van hun doelstellingen en hun jaarlijkse evaluatie. De plannen voor rekrutering van de auditors, en de opstelling van het budget van de auditdirecties van de voornaamste entiteiten worden eveneens gezamenlijk onderzocht. De verantwoordelijken van de interne-auditteams van de bijkantoren hangen af van de Auditor-generaal van Dexia.

Elke auditdirectie is verantwoordelijk voor het vervullen van haar opdracht ten aanzien van de voorzitter van het directiecomité, voor zover de lokale regels dat toelaten, en ten aanzien van de raad van bestuur van die entiteit, eventueel bijgestaan door een auditcomité.

Elke Auditor-generaal is aanwezig op de vergaderingen van het directiecomité van de entiteit waarvoor hij verantwoordelijk is (i), wanneer het betreffende comité hem dat vraagt (ii), wanneer hij een auditrapport voorlegt of (iii) op eigen verzoek wanneer hij een bijzonder punt wil aansnijden dat binnen zijn bevoegdheden en verantwoordelijkheid valt. Hij ontvangt de agenda en de dossiers die voor deze vergaderingen worden voorbereid, evenals de notulen.

Elke Auditor-generaal heeft rechtstreeks toegang tot de voorzitter van de raad van bestuur, de leden van het auditcomité en de revisoren van de entiteit waarvoor hij verant-

woordelijk is. De Auditor-generaal van elke entiteit van de Groep heeft ook rechtstreeks toegang tot de Auditor-generaal van Dexia.

De voorzitter van de raad van bestuur van elke entiteit kan bepaalde opdrachten toevertrouwen aan de Interne audit buiten het jaarlijks plan. Over die opdrachten wordt verslag uitgebracht aan de bestuursinstanties, net als over de andere opdrachten die door de Audit worden uitgevoerd.

Organisatie van een Auditfunctie

Zodra een entiteit van de groep Dexia de controle uitoefent over een dochteronderneming of, als die controle er niet is, wanneer de instanties voor prudentieel toezicht dat uitdrukkelijk vragen, wordt in die dochteronderneming een auditfunctie gecreëerd. Als de creatie van een auditfunctie niet als relevant wordt beschouwd, vervult de moederonderneming de functie van lokale audit en wordt desgevallend een service level agreement (SLA) gesloten met de moederonderneming.

Beheer van de divisie Audit

Om het beheer van de divisie te verzekeren, dient de directie van de Audit van Dexia toe te zien op de gepaste organisatie van de Interne audit in de hele groep Dexia en op de behoorlijke werking ervan.

De directie van de Audit van Dexia is verantwoordelijk voor:

- De strategie van de audit en de correcte uitvoering ervan in alle auditdirecties van de groep Dexia;
- De bepaling en de toepassing van een gemeenschappelijke methodologie voor risicoanalyse, uitvoering van de opdrachten en follow-up van de aanbevelingen;
- De optimale toewijzing van de competenties binnen de functie en de bepaling van het vereiste opleidingsniveau van de auditors in de hele Groep;
- De coördinatie en beoordeling van de opleidingsprogramma's;
- De toekenning en opvolging van het werkingsbudget van elke lokale auditdirectie.

Relatie met de controle-instanties en de wettelijke auditors

De Interne audit voert een regelmatige dialoog met de toezichthouders op de banken en de externe auditors (bedrijfsrevisoren, commissarissen) over onderwerpen van gemeenschappelijk belang.

Deze uitwisseling heeft tot doel de bevindingen en aanbevelingen betreffende onderwerpen gerelateerd met de interne controle en gedaan door beide partijen, te delen alsook een goede coördinatie van de respectievelijke tussenkomst te verzekeren. De Interne audit verzekert zich eveneens van de correcte opvolging van de aanbevelingen gedaan door deze diverse instanties volgens dezelfde modaliteiten als de zelf gedane aanbevelingen.

Algemeen overzicht van de activiteit in 2018

De opdrachten van de Interne audit in 2018 hadden betrekking op alle divisies van de Groep: Assets ('Beheer van Financial Markets portfolio'), Funding and Markets ('Collateral Management'), Risk ('Operational Risk Management'), Finance ('Controlling activities'), Secretariaat-generaal ('MiFID II'), Operations and Information Systems ('Leasing Operations').

De auditdiensten van de zetel verleenden hun medewerking aan de lokale auditteams in Dexia New York, Dexia Crediop en Dexia Kommunalbank Deutschland, onder meer bij de uitvoering van opdrachten die betrekking hadden op de reglementaire ontwikkelingen (IFRS 9).

De cel Inspectie

Opdracht

De cel Inspectie heeft als opdracht om op onafhankelijke en objectieve wijze bij te dragen tot de beheersing van de frauderisico's. Zij treedt op via sensibiliserings-, preventie- en ontrdings-, opsporings- en desgevallend onderzoeksacties. Zij stelt na haar tussenkomsten maatregelen voor om problemen te verhelpen en volgt die op.

Organisatie en governance

De cel Inspectie voert haar opdrachten uit binnen de directie van de Interne audit en is verantwoordelijk voor het vervullen van haar opdrachten ten aanzien van de Auditor-generaal van de Groep.

De cel vervult deze opdrachten voor Dexia en Dexia Crdit Local, alsook voor alle bijkantoren, dochter- en subdochterondernemingen die ervan afhangen en die geen eigen inspectiefunctie hebben. De functie wordt voltijds uitgeoefend door een inspecteur die rechtstreeks verslag uitbrengt aan de directeur van de Interne audit en de Inspectie, die zelf afhangt van de Auditor-generaal. Desgevallend gebeurt dit in nauwe samenwerking met het hoofd Interne audit van de betrokken entiteit.

In een inspectiecharte staan de fundamentele principes die de functie regelen, door middel van een omschrijving van de doelstellingen, de rollen, de bevoegdheden, de plichten en verantwoordelijkheden, de werkmethoden en de basisregels, met inbegrip van de deontologische regels.

Algemeen overzicht van de activiteit in 2018

Conform de principes die in het Inspectiecharte beschreven worden, hadden de door de cel Inspectie uitgevoerde opdrachten in 2018 betrekking op sensibilisering, preventie en opsporing van fraude, op onderzoeken in verband met vermoedens van fraude, alsook op gegevensextracties ter ondersteuning van de juridische afdeling in het kader van diverse geschillen.

De cel Inspectie legde zich ook toe op de beoordeling van de anti-fraudesystemen (salaris en onkostenvergoeding) in de vorm van een auditopdracht.

De compliancefunctie

Compliance binnen de groep Dexia is een onafhankelijke functie. Ze oefent haar activiteiten uit zonder beïnvloeding, inmenging of beperkingen die haar onafhankelijkheid, haar integriteit, haar onpartijdigheid en haar objectiviteit in het gedrag zouden kunnen brengen.

Compliance maakt volledig deel uit van het internecontrolesysteem van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen. De directie Compliance van Dexia Crdit Local ziet ook toe op het beheer van de risico's van niet-naleving binnen Dexia NV.

Dit zijn de diverse compliancedomeinen:

- Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (met inbegrip van de preventie van het witwassen van belastinggeld);
- Strijd tegen corruptie (voorkomen van risico's op corruptie en verboden gedrag);
- Controle van gegevens betreffende het fiscale statuut van klanten en tegenpartijen, om te beantwoorden aan de bestaande regelgeving;
- Marktmisbruik en persoonlijke transacties;

- Integriteit ten aanzien van de financiële markten en de klanten;
- Gegevensbescherming;
- Vertrouwelijkheid en beroepsgeheim;
- Vermijden van belangenconflicten;
- Externe mandaten;
- Onafhankelijkheid van de rekeningcommissarissen;
- Naleving van de principes van de bezoldigingspolitiek en van de wettelijke eisen inzake bekwaamheid en professionele eerbaarheid van de leden van het directiecomité, de bestuurders, de verantwoordelijken van de onafhankelijke controlefuncties en de effectieve leidinggevendend;
- Whistleblowing;
- Andere domeinen die het directiecomité en de raad van bestuur hebben aangeduid, rekening houdend met het daaraan verbonden risiconiveau. In dat opzicht stuurt de directie Compliance van de Groep en van Dexia Crédit Local het systeem voor controle van de betrokken entiteiten, met inbegrip van de dochterondernemingen en bijkantoren.

In het kader van voornoemde bevoegdheidsdomeinen vervult de dienst Compliance de volgende opdrachten:

- Hij analyseert de wettelijke en reglementaire ontwikkelingen om de eventuele gevolgen ervan voor de activiteiten van Dexia NV en Dexia Crédit Local te voorzien en te evalueren. Voor de domeinen die de compliance bestrijkt, interpreteert hij de nationale en internationale wet- en regelgeving en ziet hij erop toe dat deze bepalingen worden opgenomen in de beleidslijnen, procedures en andere documenten van de instelling;
- Hij identificeert, analyseert en meet de risico's van niet-naleving en de reputatierisico's die verbonden zijn aan de activiteit en de producten van de entiteit, en aan de veranderende context van de Groep;
- Hij biedt ondersteuning aan de metiers in het kader van de ontwikkeling en de invoering van complianceprocedures en andere documenten. Hij helpt bijvoorbeeld bij het opstellen van compliancehandleidingen, interne gedragscodes en praktische handleidingen, zodat ze in overeenstemming zijn met de regelgeving en met externe en/of interne normen;
- Hij ontwikkelt en verstrekt opleidingen op het vlak van compliance die op de behoeften van de metiers zijn afgestemd. Die opleidingen promoten een gepaste compliancecultuur en zorgen ervoor dat de medewerkers zich bewust worden van de na te leven normen, procedures en gedragscodes en ze beter begrijpen;
- Voor zover dat vereist is door de lokale reglementeringen, brengt hij de financiële toezichthouders of andere bevoegde instanties op de hoogte van alle relevante incidenten of verdachte transacties;
- Hij stelt aan het directiecomité, de raad van bestuur, het auditcomité en het risicocomité geregeld zijn activiteiten en rapporten voor over de status van alle belangrijke tekortkomingen.

Er moet worden opgemerkt dat de functie permanente controle in 2018 werd gescheiden van de compliancefunctie.

Organisatiestructuur

De Chief Compliance Officer van de groep Dexia en van Dexia Crédit Local rapporteert aan de secretaris-generaal. Een escalatierecht biedt hem de mogelijkheid om een punt automatisch op de agenda van het directiecomité te zetten als de omstandigheden daartoe nopen, en over elk belangrijk incident rechtstreeks verslag uit te brengen bij de voorzitter van de raad van bestuur van Dexia en/of bij de leden van het auditcomité en de toezichthouders.

De Chief Compliance Officer ziet erop toe dat binnen alle entiteiten van de groep Dexia een samenhangend en doeltreffend beleid wordt toegepast. Elke geregelende entiteit beschikt over een Compliance Officer die het aangepaste beleid binnen zijn entiteit moet toepassen. Deze Compliance Officers brengen functioneel verslag uit bij de Chief Compliance Officer.

Conform de regelgeving heeft de directie compliance van Dexia ook iemand die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het systeem ter bestrijding van het witwassen van kapitaal en de financiering van terrorisme.

Wat betreft gegevensbescherming en ingevolge de inwerking-treding van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) heeft de dienst compliance, samen met de metiers, alle bewerkingen met persoonsgegevens geïdentificeerd en geïnventariseerd, interne procedures betreffende de rechten van de betrokkenen en de melding van inbreuken bijgewerkt of opgesteld, en een externe dienstverlener geïdentificeerd voor het verstrekken van een computerondersteunde opleiding voor alle werknemers.

Charter

De rol van Compliance, alsook de voornaamste principes die de basis vormen voor de aanpak van Dexia NV en Dexia Crédit Local, zijn opgenomen in het compliancecharter, dat in 2009 door de raad van bestuur werd goedgekeurd en van kracht werd. Het wordt sindsdien geregeld herzien.

Sinds 2015 zijn de bepalingen van de CRD IV-richtlijn met betrekking tot de Chief Compliance Officer opgenomen in het compliancecharter. Daarnaast kunnen de bevoegdheidsdomeinen van de Compliance Officers van de entiteiten worden uitgebreid als reglementeringen dat opleggen.

Het compliancecharter is van toepassing op alle geregelende entiteiten van de groep Dexia.

Permanente controle

Het systeem voor permanente controle buiten compliance steunt in de eerste plaats op de uitvoering van controles die worden uitgewerkt, gerealiseerd en geformaliseerd onder de directe hoofdverantwoordelijkheid van de betrokken operationele eenheden en hun hiërarchische verantwoordelijken (permanente controle van het eerste niveau). In de tweede plaats steunt het op medewerkers die uitsluitend controletaken vervullen, onafhankelijk van de eenheden voor de uitvoering van transacties (permanente controle van het tweede niveau).

Sinds april 2018 werd de afdeling Permanente controle dichterbij het beheer van de operationele risico's gebracht, met als doel het nazicht van de controles en de evaluatie van de risico's van de voornaamste processen van de Groep beter af te stemmen. Dit werd vertaald in de oprichting van een directie Permanente controle, Operationeel risico en Beveiliging van de informatiesystemen binnen de directie Risk. Andere gespecialiseerde entiteiten voeren eveneens controles van het tweede niveau uit, inzake boekhouding, veiligheid van de informatiesystemen, kredietrating, validering van interne modellen en marktrisico. In 2018 heeft de functie Boekhoudkundige controle binnen de directie Finance, onder meer zijn controleplan met recurrente afsluitwerkzaamheden, herziening van processen en controle van uitzonderlijke operaties verder uitgerold.

Het systeem van de afdeling Permanente controle steunt op een controleplan dat bestaat uit een aantal controles van het eerste niveau en uit controles van het tweede niveau. Het bestrijkt de processen voorzien door de hoofdzetel, de filialen en de bijkantoren, alsook de fundamentele geoutsourcete

dienstverlening. De controles van het eerste niveau van dit plan worden voorgesteld door gedecentraliseerde correspondenten van de operationele entiteiten, de directies, de filialen, de bijkantoren en de dienstverleners. Ze worden geanalyseerd door de afdeling Permanente controle, die ze in voorkomend geval kan opleggen. De permanente controle zet eveneens controles van het tweede niveau op en zorgt vervolgens voor de uitvoering. Het aftoetsen van plan van permanente controle gebeurt op basis van de cartografie van de processen, de analyse van de bijhorende operationele risico's, verzamelde operationele incidenten en aanbevelingen van de interne audit, de bedrijfsrevisoren en de toezichthouders.

De afdeling Permanente controle ziet op geconsolideerd niveau voor alle filialen, bijkantoren en dienstverleners, toe op de realisatie van de geplande controles op trimestriële basis, door zich bij een tweede lezing te vergewissen van de correcte uitvoering van de controles en door over te gaan tot een kritische analyse van de resultaten in het licht van de vastgestelde risico's. De Permanente controle kan toelichting vragen over vastgestelde onregelmatigheden en zo nodig toezien op de uitvoering van de actieplannen waarmee de vastgestelde tekortkoming verholpen kan worden.

De afdeling Permanente controle wordt gecoördineerd met de andere interne-controleactoren en maakt gebruik van een gemeenschappelijke tool en gemeenschappelijke risicoreferentiestelsels en processen voor de hele Groep. Zij ontvangt het resultaat van de controles van het tweede niveau uitgevoerd door de andere onafhankelijke controlefuncties. De afdeling Permanente controle brengt verslag uit van zijn werkzaamheden aan de Chief Risk Officer, het directiecomité en het risicocomité.

Kenmerken van de interne controle in het kader van de uitwerking van de boekhoudkundige en financiële informatie

De financiële staten

Het domein Finance omvat vijf afdelingen, die vallen onder de Financieel directeur – Financial Strategy, Product Control, Finance IT Support, Financial Control en Finance Business Management.

De afdeling Financial Control omvat de boekhouddirectie en de transversale functies Consolidatie, Beheerscontrole, Fiscaliteit, Normen en Geconsolideerde reglementaire reporting.

De boekhouddirectie levert de boekhoudkundige basisgegevens en de financiële staten af van Dexia, Dexia Crédit Local en de dochterondernemingen die geen eigen boekhouddiensten hebben, voor zover deze functie niet wordt uitgeoefend door een fiduciaire.

De boekhouddirectie analyseert en controleert ook de boekhoudgegevens van de bijkantoren, in het kader van de voorbereiding van de vennootschappelijke jaarrekening. Samen met de afdeling Consolidatie en beheerscontrole ziet zij er met name op toe dat de verstrekte informatie homogeen is en voldoet aan de regels van de Groep.

Meer in het algemeen beschikt de boekhouddirectie over gevarieerde informatiemiddelen voor het vervullen van haar opdracht, het opvolgen van de boekhoudfunctie in de brede zin. Zij is verbonden aan de comités waarop haar opdracht betrekking kan hebben, of ontvanger van de verslagen. Via regelmatige contacten met haar lokale correspondenten verge-

wist zij zich van de correcte verspreiding van de groepsprincipes en de juiste interpretatie van de overgemaakte instructies. Zij werkt mee aan de ontwikkelingen van de informaticsystemen, om zeker te zijn dat met haar specifieke behoeften rekening wordt gehouden.

De uitvoering van de overeenkomst tot uitbesteding die begin oktober 2017 werd ondertekend met Cognizant, vertaalde zich in een transfert van de informaticadiensten in november 2017 en van de backoffice markten en kredieten in mei 2018. Dit samenwerkingsakkoord met Cognizant vormt een belangrijke etappe in het veiligstellen van het operationeel model van Dexia. De uitbestede diensten worden van dichtbij opgevolgd door de Watchtower, die werd opgezet binnen Dexia, aan de hand van onder meer prestatie- en risicoindicatoren (Risk Appetite Framework). Dexia koos er eveneens voor om het vernieuwen en het beheren van zijn informaticaïnfrastructuur uit te besteden in het kader van een afzonderlijk contract. De uitvoering daarvan, die reeds aan de gang is, bestrijkt 2019 en wordt eveneens van nabij opgevolgd.

Vennootschappelijke jaarrekening van Dexia

De boekhouding van de maatschappelijke zetel van Dexia en van vaste inrichting in Parijs, gebeurt in Brussel.

De teams van de dienst Accounting voeren aanvullende controles uit bij de afsluiting van de kwartaal- of jaarrekeningen, om de saldi en de voornaamste ontwikkelingen te rechtvaardigen.

Geconsolideerde jaarrekening van Dexia

Om hun bijdrage aan de geconsolideerde jaarrekening van Dexia voor te bereiden, herwerken de geconsolideerde entiteiten hun in de lokale normen opgestelde jaarrekening om die af te stemmen op de boekhoudprincipes van de groep Dexia (IFRS-normen goedgekeurd in de Europese Unie). Deze principes worden samengebracht in een consolidatiehandboek dat aan elk van de entiteiten van de Groep wordt overgemaakt. Ze worden op elke afsluitdatum aangevuld met aantekeningen van operationele instructies die de dienst Consolidatie van de zetel aan de entiteiten levert. Deze aantekeningen tonen de aan het proces aan te brengen verbeteringen in het licht van de vaststellingen tijdens de vorige periodes, en ze beschrijven de ontwikkelingen waarmee in de periode rekening moet worden gehouden (systemen, nieuwe af te leveren gegevens...).

De rekeningen die de verschillende entiteiten aan de Groep bezorgen, worden vervolgens geconsolideerd en ondergaan enkele aanpassingen. De voornaamste aanpassingen die door de dienst Consolidatie in de boekhouding worden opgenomen, slaan op het wegwerken van de wederzijdse verrichtingen en van de intragroepstransacties (verwerving/verkoop van activa, dividenden ...). Ze slaan ook op de herwerking van de vennootschappen die in handen zijn van diverse entiteiten van de Groep.

Wanneer de geconsolideerde jaarrekening klaar is, wordt ze overgemaakt aan de financieel directeur, die ze op zijn beurt ter goedkeuring voorlegt aan het directiecomité. Vervolgens wordt ze voorgelegd aan het auditcomité, en daarna vastgelegd door de raad van bestuur van Dexia.

Een deel van de toelichtingen en bijlagen bij de geconsolideerde jaarrekening worden niet rechtstreeks opgesteld door de afdeling Financial Control en zijn afkomstig van verschillende afdelingen, zoals Financial Strategy, de directie Risico's, het Secretariaat-generaal of Human resources.

De planning voor de overdracht van de informatie en de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud van de geconsolideerde jaarrekening is in handen van de directie Finance.

Periodieke prudentiële reportings

De gestandaardiseerde reporting “Common Reporting” (COREP) en de berekening van de solvabiliteitsmarges op geconsolideerde basis worden via de lokale toezichthouders vier keer per jaar naar de Europese Centrale Bank gestuurd. Dexia wordt om de drie maanden onderworpen aan de geconsolideerde Financial Reporting (FINREP) van de financiële ondernemingen.

De beheersinformatie

De financiële staten (balans, buiten balans, resultatenrekening, kasstroomtabellen en bijlagen) zijn niet de enige elementen van cijferanalyses die Dexia aan zijn aandeelhouders, zijn investeerders en het publiek meedeelt. Ze worden aangevuld met financiële indicatoren, ontledingen en analyses van resultaten, vooruitzichten en inschattingen van risico's, die worden opgenomen in het jaarverslag of meegedeeld tijdens presentaties voor aandeelhouders en investeerders.

Een deel van deze elementen wordt rechtstreeks geleverd door de operationele directies of door de afdeling risicocontrolle. De juistheid ervan wordt dan gewaarborgd door het interne controlesysteem van de betrokken directies.

De meeste financiële indicatoren en vooral degene die een kruising of een samenvoeging van gegevens van verschillende herkomst vergen, de uitsplitsing van globaal beschikbare cijfers, of een herwerking van boekhoudgegevens op basis van beheersparameters, worden geleverd door de afdeling Consolidatie en Beheerscontrole.

Deze indicatoren worden opgesteld op basis van de gegevens die rechtstreeks worden verwerkt vanuit de lokale informatiesystemen en door die van de internationale entiteiten. Ze worden maandelijks samengevat in een rapport dat bestemd is voor het directiecomité van Dexia.

In de Franse en buitenlandse entiteiten die over een eigen team voor beheerscontrole beschikken, worden de follow-up van de financiële indicatoren en de resultatenanalyse lokaal gestuurd volgens dezelfde normen en dezelfde principes, afgestemd op de grootte, de organisaties en de systemen van elke entiteit. Dit instructiestelsel geldt voor de hele groep Dexia.

Het geheel wordt geleid, opgevolgd en gesuperviseerd door de afdeling Consolidatie en Beheerscontrole, die gestandaardiseerde en beveiligde verzameltools ter beschikking stelt van alle entiteiten, om het doorspelen van informatie betrouwbaar en optimaal te laten verlopen. Ten slotte voegt de afdeling alle gegevens samen.

De samenvoeging van de informatie gebeurt gelijktijdig met het consolidatieproces dat door de directie van de boekhoudfuncties gestuurd wordt. In elke fase van de opstelling van de geconsolideerde gegevens worden coherentiecontroles uitgevoerd, die steunen op het samenbrengen van de analytische

en boekhoudkundige gegevens. Dit is een belangrijk element van de interne controle. Het wordt aangevuld met een systematisch analytisch overzicht van de belangrijkste posten.

Identificatie van de risico's

De bankactiviteit brengt vier grote types van risico's voort: het kredietrisico, het marktrisico, het transformatierisico en het operationele risico (met daarin het juridische risico).

De follow-up van al deze risico's wordt uitvoerig beschreven in het hoofdstuk “Risicobeheer” van dit jaarverslag.

Externe controle

Commissarissen

De commissarissen voeren geregelde controles uit van de financiële rapporteringen van de diverse entiteiten en dochterondernemingen van de groep Dexia.

Ze zijn betrokken bij elke controle van de financiële en boekhoudkundige informatie met het oog op maximale efficiëntie en transparantie. Ze analyseren de boekhoudprocedures en evalueren de geldende interne controlesystemen die noodzakelijk zijn voor het opstellen van betrouwbare financiële staten. Ze geven instructies aan de auditors van de entiteiten en zorgen voor de centralisering van de activiteiten van die laatste. Ze beleggen vergaderingen waar de resultaten van hun audits worden besproken en interpreteren de normen. Ten slotte gaan ze na of de boekhoudgegevens van het beheersverslag en de financiële staten met elkaar in overeenstemming zijn. Dankzij de uitvoering van die opdrachten kunnen ze de redelijke zekerheid verwerven dat, rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, de jaarrekening een getrouw beeld geeft van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vennootschap, en dat in de toelichting een passende verantwoording wordt gegeven. Ze formuleren een mening over de jaarrekeningen en geconsolideerde rekeningen van de Groep.

Krachtens artikel 14 van de statuten van Dexia wordt de controle van de financiële toestand en van de jaarrekeningen van de vennootschap toevertrouwd aan een of meer commissarissen, die door de algemene vergadering, op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring door de ondernemingsraad, worden benoemd voor een termijn van maximaal drie jaar.

De wettelijke controle op de rekeningen van Dexia wordt verzekerd door het college van commissarissen bestaande uit Deloitte, Bedrijfsrevisoren CVBA, waarvan het mandaat werd verlengd door de algemene vergadering van mei 2017, en Mazars Bedrijfsrevisoren CVBA, eveneens benoemd tijdens deze algemene vergadering voor een periode van drie jaar, die eindigt na afloop van de gewone algemene vergadering van mei 2020. De onderneming Deloitte wordt vertegenwoordigd door de heer Yves Dehogne, erkend commissaris en de onderneming Mazars door de heer Xavier Doyen, erkend commissaris.

Bezoldiging van de commissarissen

Deze tabel geeft een overzicht van de bezoldigingen die de commissarissen ontvangen hebben voor hun prestaties in 2018 bij Dexia en bij de hele groep Dexia.

DELOITTE	Prestaties uitgevoerd voor Dexia	Prestaties uitgevoerd voor de groep Dexia (geconsolideerde bedragen)
(in duizend EUR)		
a) Audit van de rekeningen	181	2 051
b) Andere opdrachten (geen echtverklaring)	65	123
TOTAAL	246	2 174

MAZARS	Prestaties uitgevoerd voor Dexia	Prestaties uitgevoerd voor de groep Dexia (geconsolideerde bedragen)
(in duizend EUR)		
a) Audit van de rekeningen	179	2 029
b) Andere opdrachten (geen echtverklaring)	66	175
TOTAAL	245	2 204

Prudentieel toezicht op de groep Dexia

Krachtens Verordening EU 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank (ECB) specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen, heeft de ECB beslist dat de groep Dexia een belangrijke groep is in de zin van artikel 6 § 4 van de verordening, en dat al haar dochterondernemingen onderworpen aan het prudentiële toezicht op een geconsolideerde basis overeenkomstig verordening nr. 575/2013, belangrijke entiteiten zijn die onder het prudentiële toezicht van de ECB vallen.

De ECB ziet met de hulp van de nationale controle instanties rechtstreeks toe op de instellingen die als belangrijk worden beschouwd. Het dagelijkse toezicht gebeurt door gemeenschappelijke teams voor prudentieel toezicht (JST, Joint Supervisory Teams), die bestaan uit personeel van de verschillende nationale controle instanties en de ECB.

Kennisgevingen in het kader van de transparantiewetgeving

Krachtens de wet van 2 mei 2007 (de "Wet") op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in emittenten van wie de aandelen verhandeld worden op een gereglementeerde markt en zijn koninklijk uitvoeringsbesluit van 14 februari 2008, die van kracht werden op 1 september 2008, en krachtens artikel 5 van de statuten van Dexia, zijn de aandeelhouders verplicht hun deelneming te melden aan de FSMA en aan Dexia, zodra die deelneming een drempel van 1 %, 3 % en vervolgens 5 % of een veelvoud van 5 % overschrijdt.

Voor de berekening van de deelnemingspercentages bestaat de teller uit het aantal stemrechten dat verbonden is aan de effecten die stemrecht geven of die niet gekoppeld zijn aan effecten, verminderd of vermeerderd met het aantal stemrechten die verworven kunnen worden bij de uitoefening van gelijkgeschakelde financiële instrumenten die in het bezit zijn van de persoon die de kennisgeving doet. De noemer bestaat uit het totale aantal stemrechten van Dexia zoals het wordt gepubliceerd op de website.

Dexia ontving geen kennisgeving doorheen 2018.

Algemene informatie

Overzicht van de rechtstreekse participaties van Dexia op 31 december 2018

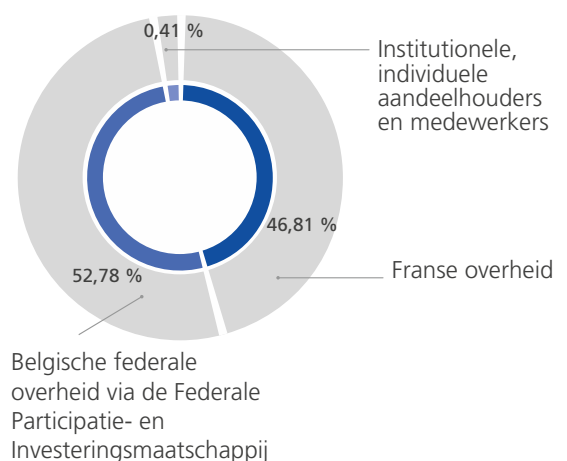
Dexia bezat op 31 december 2018 de volgende rechtstreekse participaties:

- Dexia Crédit Local (Frankrijk): 100 %;
- Dexia Nederland BV (Nederland): 100 %;
- Dexiarail S.A. (Frankrijk): 100 %.

Dexia heeft een vaste vestiging in Frankrijk.

Agenda van de algemene vergaderingen

De agenda's van de gewone algemene vergadering en van de buitengewone algemene vergadering die plaatsvinden op woensdag 15 mei 2019 in Brussel, zijn beschikbaar op de website van Dexia: www.dexia.com.

Wetgeving op de openbare overnameaanbiedingen

Bekendmaking conform artikel 34 van het Koninklijk Besluit van 14 november 2007 in verband met de verplichtingen van de emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt

Kapitaalstructuur op 31 december 2018

De aandeelhoudersstructuur wordt in detail toegelicht op pagina 44, en de informatie over het vennootschappelijk kapitaal staat vermeld op pagina 31 van dit jaarverslag.

Wettelijke of statutaire beperking voor de overdracht van effecten

Niet van toepassing.

Houders van aandelen met bijzondere controlerechten

Er is geen enkel speciaal recht verbonden aan de effecten die het kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen.

Controlemechanismen in een eventueel aandeelhouderssysteem voor personeelsleden als de controlerechten niet rechtstreeks worden uitgeoefend

Niet van toepassing.

Wettelijke of statutaire beperking van het stemrecht

De stemrechten die verbonden zijn aan de eigen aandelen van Dexia of zijn dochterondernemingen, worden niet uitgeoefend tijdens de algemene vergaderingen van Dexia.

Overeenkomsten tussen aandeelhouders die bekend zijn bij de emittent en die beperkingen met zich kunnen brengen op het vlak van de overdracht van effecten en/of de uitoefening van het stemrecht

Niet van toepassing.

Regels die van toepassing zijn op de benoeming en de vervanging van de leden van het bestuursorgaan en op de wijziging van de statuten van de emittent

De regels aangaande de benoeming en de vervanging van de leden van de raad van bestuur worden in detail toegelicht op pagina 49 van de Verklaring inzake corporate governance, alsook in het corporategovernancecharter, dat wordt gepubliceerd op de website van de onderneming.

De statuten van de vennootschap kunnen worden gewijzigd conform de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen.

Bevoegdheden van het bestuursorgaan, vooral in verband met de bevoegdheid om aandelen uit te geven of in te kopen

De raad van bestuur werd door de algemene vergadering gemachtigd conform de statutaire bepalingen en de artikelen 607 en 620 van het Wetboek van Vennootschappen, om aandelen uit te geven en in te kopen op basis van machtigingen die werden verleend door de algemene vergadering.

De machtiging om het toegestane kapitaal te verhogen die werd verleend door de algemene vergadering van 14 mei 2014, geldt voor een periode van vijf jaar en vervalt in 2019. De hernieuwing van de toelating om het toegestaan kapitaal te verhogen zal voorgelegd worden aan de buitengewone algemene vergadering van 15 mei 2019. De machtiging tot het verwerven of vervreemden van eigen aandelen werd hernieuwd door de algemene vergadering van 16 mei 2018 voor een periode van vijf jaar en loopt af in 2023.

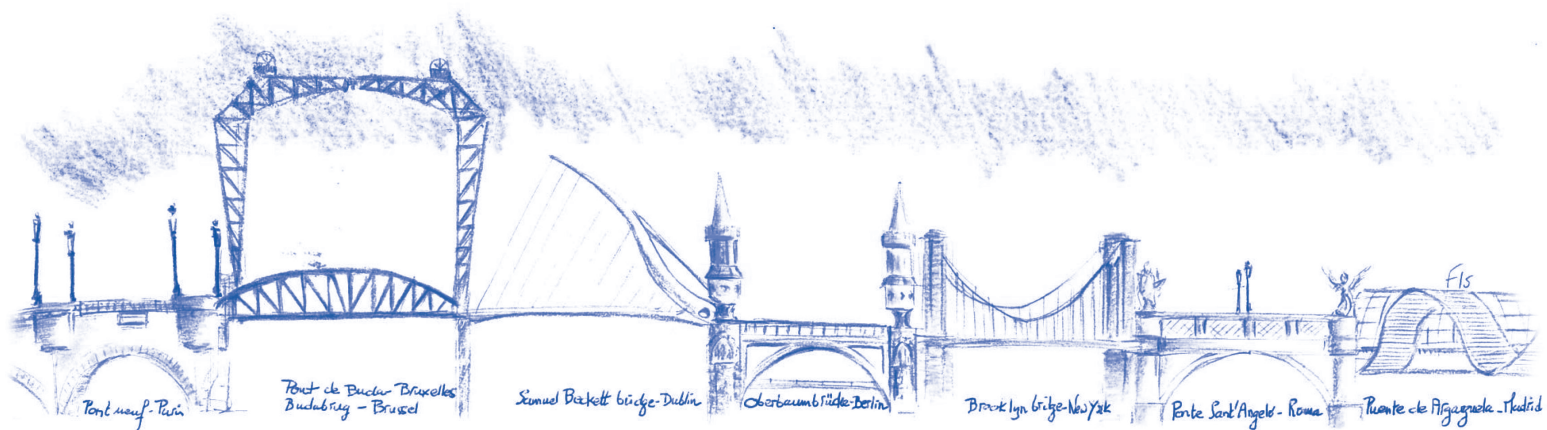
Belangrijke overeenkomsten waaraan Dexia deelheeft en die van kracht worden, gewijzigd worden of aflopen in geval van een gewijzigde controle van Dexia als gevolg van een openbare overnameaanbieding

Dexia heeft geen deel aan een belangrijke overeenkomst die van kracht zou kunnen worden, of die gewijzigd of opgezegd zou kunnen worden als gevolg van een gewijzigde controle van de vennootschap in het kader van een openbare overnameaanbieding.

Akkoorden tussen Dexia en de leden van zijn raad van bestuur of zijn personeel, waarin vergoedingen worden bepaald voor situaties waarin de leden van de raad van bestuur zonder geldige reden ontslag nemen of hun functies moeten neerleggen of als de tewerkstelling van de personeelsleden ten einde loopt als gevolg van een openbaar overnamebod

Niet van toepassing.

74		Geconsolideerde balans
74		Actief
75		Passief
76		Geconsolideerde resultatenrekening
77		Geconsolideerde staat van het nettoresultaat en de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt
78		Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen
80		Geconsolideerd kasstroomoverzicht
81		Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening
81		1. Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen, belangen aangehouden in dochterondernemingen en overige ondernemingen, significante elementen opgenomen in de resultatenrekening, andere significante elementen van het boekjaar, gebeurtenissen na balansdatum en voorstelling van de impact op de balans van de standaard IFRS 9 "Financiële instrumenten" op 1 januari 2018.
114		2. Toelichtingen bij het actief
126		3. Toelichtingen bij het passief
131		4. Andere toelichtingen bij de geconsolideerde balans
141		5. Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening
149		6. Toelichtingen bij de geconsolideerde buitenbalansposten
150		7. Toelichtingen met betrekking tot het risicobeheer
175		8. Analyse per bedrijfssegment en geografische spreiding
176		Verslag van de commissarissen over de geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2018

Dexia - geconsolideerd financieel verslag op 31 december 2018

Geconsolideerde balans

ACTIEF in miljoen EUR	Toelichting	31/12/2017 IAS 39	01/01/2018 IFRS 9	31/12/2018 IFRS 9
Kas en centrale banken	2.2	10 721	10 721	9 269
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	2.3 & 4.1	13 188	17 013	13 421
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	4.1	4 985	4 977	1 263
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	2.4	10 830		
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	2.4		11 757	4 916
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	2.5		50 272	45 502
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	2.6	6 144		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	2.6		30 690	23 665
Leningen aan en vorderingen op cliënten	2.7	99 264		
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	2.7		54 320	35 158
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille		1 314	1 175	748
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	2.5	1 750		
Lopende belastingen		19	19	39
Uitgestelde belastingen	4.2	29	29	20
Overlopende rekeningen en overige activa	2.8	30 550	562	389
Activa aangehouden voor verkoop	4.6	2 105	2 102	24 375
Materiële vaste activa	2.9	4	4	2
Immateriële vaste activa	2.10	35	35	37
TOTAAL VAN HET ACTIEF		180 938	183 676	158 804

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze beknopte geconsolideerde financiële verslagen.

PASSIEF	Toelichting	31/12/2017 IAS 39	01/01/2018 IFRS 9	31/12/2018 IFRS 9
in miljoen EUR				
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	3.1 & 4.1	14 193	14 912	11 872
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	4.1	27 858	27 139	21 151
Schulden aan kredietinstellingen	3.2	31 016	30 807	20 091
Schulden aan cliënten	3.3	6 404	10 137	4 873
Schuld papier	3.4	89 654	89 654	67 960
Waardeverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille		41	41	13
Lopende belastingen		1	1	3
Uitgestelde belastingen	4.2	0	7	40
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	3.5	3 941	418	411
Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	4.6	1 894	1 894	24 055
Voorzieningen voor risico's en kosten	3.6	374	385	368
Achtergestelde schulden	3.7	160	160	126
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN		175 536	175 555	150 963
Eigen vermogen	3.8	5 402	8 121	7 841
Eigen vermogen, aandeel van de groep		4 992	7 689	7 504
Kapitaal en verbonden reserves		2 489	2 489	2 489
Geconsolideerde reserves		7 228	6 366	6 390
Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt		(4 263)	(1 166)	(902)
Resultaat van het boekjaar		(462)		(473)
Minderheidsbelangen		410	432	337
TOTAAL PASSIEF		180 938	183 676	158 804

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze beknopte geconsolideerde financiële verslagen.

Geconsolideerde resultatenrekening

in miljoen EUR	Toelichting	31/12/2017 ⁽¹⁾ IAS 39 - herzien	31/12/2018 IFRS 9
Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	5.1	8 203	7 827
Rentekosten en soortgelijke kosten	5.1	(8 059)	(7 778)
Commissies (opbrengsten)	5.2	14	11
Commissies (kosten)	5.2	(16)	(15)
Nettowinst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	5.3	(108)	(144)
Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop	5.4	(187)	
Netto winst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	5.4		(91)
Nettowinst (verlies) als gevolg van het niet langer opnemen van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	5.5		(16)
Overige opbrengsten	5.6	77	28
Overige kosten	5.7	(47)	(54)
NETTOBANKPRODUCT		(123)	(232)
Algemene bedrijfskosten	5.8	(378)	(369)
Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	5.9	(14)	(17)
BRUTOBEDRIJFSRESULTAAT		(515)	(618)
Kosten van kredietrisico's	5.10	33	128
BEDRIJFSRESULTAAT		(482)	(490)
Nettowinst (verlies) uit overige activa	5.11	2	8
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN		(480)	(482)
Winstbelastingen	5.12	(13)	(40)
Nettoresultaat van beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging ⁽¹⁾	4.6	32	23
NETTORESULTAAT		(461)	(499)
Minderheidsbelangen		1	(26)
NETTORESULTAAT, AANDEEL VAN DE GROEP		(462)	(473)
Nettoresultaat per aandeel, aandeel van de groep (in EUR) ⁽²⁾	5.13		
Gewoon		(15,63)	(1,13)
- waarvan : betrekking op voortgezette activiteiten		(16,72)	(1,18)
- waarvan : betrekking op beëindigde activiteiten en activiteiten in beëindiging		1,09	0,05
Verwaterd		(15,63)	(1,13)
- waarvan : betrekking op voortgezette activiteiten		(16,72)	(1,18)
- waarvan : betrekking op beëindigde activiteiten en activiteiten in beëindiging		1,09	0,05

(1) Ingevolge de classificatie van Dexia Kommunalbank Deutschland in activiteiten aangehouden voor verkoop (zie toelichting 4.6), in toepassing van de standaard IFRS 5, werd de resultatenrekening van 2017 herzien, om het resultaat van DKD op een afzonderlijke lijn te presenteren Nettoresultaat van beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging.

(2) Het gemiddeld aantal aandelen evolueert van 29 574 125 op 31 december 2017 naar 420 134 190 op 31 december 2018 na de omzetting van de preferente aandelen, uitgegeven op 31 december 2012 en voorbehouden aan de Belgische en Franse staat, in gewone aandelen, uitgegeven op 7 december 2017. Wij verwijzen eveneens naar toelichting 3.9. Toelichting bij het eigen vermogen in het jaarverslag van Dexia van 2017.

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze beknopte geconsolideerde financiële verslagen.

Geconsolideerde staat van het nettoresultaat en van de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt

in miljoen EUR

	31/12/2017 IAS 39			31/12/2018 IFRS 9		
	Brutobedrag	Belastingen	Nettobedrag	Brutobedrag	Belastingen	Nettobedrag
NETTORESULTAAT			(461)			(499)
Elementen geherclassificeerd of vatbaar voor toekomstige herclassificatie in het nettoresultaat						
Omrekeningsverschillen	(130)		(130)	26		26
Herwaardering financiële activa beschikbaar voor verkoop of geherclassificeerd naar leningen en vorderingen of naar financiële activa aangehouden tot einde looptijd ⁽¹⁾	1 036	(3)	1 033			
Herwaardering van schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen				197	(1)	196
Herwaardering van derivaten als afdekkingsinstrumenten	415		415	345	(1)	344
Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten of verliezen van activiteiten aangehouden voor verkoop ⁽²⁾	48	(1)	47	(296)	1	(295)
Elementen die nooit geherclassificeerd zullen zijn of vatbaar zijn voor toekomstige herclassificatie in het nettoresultaat						
Herwaardering (of actuariële verschillen) van toegezegd-pensioenregelingen	3	(1)	2			
Herwaardering via eigen vermogen van het eigen kredietrisico van financiële verplichtingen die het voorwerp waren een optie tot waardering via resultatenrekening (FVO)	(75)	27	(48)	(4)	1	(3)
Overdracht naar de geconsolideerde reserves van het eigen kredietrisico van financiële verplichtingen die het voorwerp waren van een optie tot waardering via resultatenrekening (FVO), ten gevolge van het niet langer opnemen van de verplichting ⁽³⁾	(17)		(17)	(24)		(24)
Herwaardering via eigen vermogen van eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen.				1	0	1
TOTAAL WINSTEN/VERLIEZEN RECHTSTREEKS IN HET EIGEN VERMOGEN GEBOEKT	1 280	22	1 302	245	0	245
NETTORESULTAAT EN WINSTEN/VERLIEZEN RECHTSTREEKS IN HET EIGEN VERMOGEN GEBOEKT			841			(254)
waarvan aandeel van de groep			839			(209)
waarvan aandeel van de minderheidsbelangen			2			(45)

(1) 31/12/2017 : 771 miljoen EUR heeft betrekking op de wijziging van de reële waarde rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt, ten gevolge van de inkrimping van de spreads van Italiaanse, Portugese en Poolse overheden

(2) Dexia Israël werd geboekt onder Activa aangehouden voor verkoop. De wijziging van de winsten en verliezen rechtstreeks in eigen vermogen geboekt (29 miljoen EUR voor aandeel van de groep, 18 miljoen EUR voor de minderheidsbelangen) wordt apart voorgesteld op 31/12/2017. Op 31 december 2018 veroorzaakt het verdwijnen van Dexia Israël uit de consolidatiekring een beweging van -47 miljoen EUR. Anderzijds omvat deze rubriek de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt van Dexia Kommunalbank Deutschland, opgenomen in activa aangehouden voor verkoop, voor een bedrag van -248 miljoen EUR.

(3) Terugbetaling van Guaranteed Investment Contracts (GICs)

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde financiële verslagen.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

	Kapitaal en verbonden reserves				Geconsolideerde reserves	Winsten en verliezen rechtstreeks in		
	Kapitaal	Met het kapitaal verbonden reserves	Eigen aandelen	Totaal		Reële waardeaanpassingen van effecten beschikbaar voor verkoop of geherklasseerd naar leningen en vorderingen of naar financiële activa aangehouden tot einde looptijd, na belastingen	Reële waardeaanpassingen van schuldinstrumenten geëvalueerd tegen reële waarde via eigen vermogen na belastingen	Reële waardeaanpassingen van eigen vermogensinstrumenten geëvalueerd tegen reële waarde via het eigen vermogen, na belastingen
in miljoen EUR								
OP 31 DECEMBER 2016	500	1 990	(4)	2 486	7 018	(4 525)		
Eerste toepassing van de norm IFRS 9 inzake het eigen kredietrisico van financiële verplichtingen die het voorwerp waren van een optie tot waardering tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO) ⁽¹⁾					(146)			
OP 1 JANUARI 2017	500	1 990	(4)	2 486	6 872	(4 525)		
Wijzigingen tijdens het boekjaar								
Wijzigingen in het kapitaal								
Verkoop van eigen aandelen			3	3	(3)			
Dividenden								
Bestemming van het nettoresultaat 2016					353			
Subtotaal van de bewegingen uit de relaties met de aandeelhouders			3	3	350			
Omrekeningsverschillen								
Overdracht van het eigen kredietrisico naar de reserves ten gevolge van terugbetaling van financiële schulden geëvalueerd tegen reële waarde					17			
Reëlewaardeaanpassingen via eigen vermogen van effecten beschikbaar voor verkoop of financiële activa geherklasseerd naar leningen en vorderingen of naar financiële activa aangehouden tot einde looptijd						770		
Winsten en verliezen van de periode uit derivaten aangewezen als kasstroomafdekkingen								
Bedragen geherklasseerd naar de resultatenrekening als gevolg van verkoop of waardevermindering van effecten beschikbaar voor verkoop of geherklasseerd naar leningen en vorderingen of naar financiële activa aangehouden tot einde looptijd						261		
Bedragen van winsten of verliezen op derivaten aangewezen als kasstroomafdekkingen, geherklasseerd naar de resultatenrekening								
Reëlewaardeaanpassingen toe te schrijven aan het eigen kredietrisico van verplichtingen geëvalueerd tegen reële waarde via resultatenrekening								
Wijzigingen in de actuariële verschillen inzake toegezegd-pensioenregelingen toegewezen aan het eigen vermogen								
Overdrachten ⁽²⁾						(1)		
Subtotaal van de wijzigingen van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt					17	1 030		
Nettoresultaat van de periode								
Effect van aankoop/verkoop van minderheidsbelangen ⁽³⁾					(11)			
OP 31 DECEMBER 2017	500	1 990	(1)	2 489	7 228	(3 495)		
Bestemming van het nettoresultaat 2017					(462)			
Eerste toepassing van de norm IFRS 9					(400)	3 495	(408)	(1)
OP 1 JANUARI 2018	500	1 990	(1)	2 489	6 366	(408)		(1)
Wijzigingen tijdens het boekjaar								
Omrekeningsverschillen								
Overdracht van het eigen kredietrisico naar de reserves ten gevolge van terugbetaling van financiële schulden geëvalueerd tegen reële waarde					24			
Reëlewaardeaanpassingen van financiële activa geëvalueerd tegen reële waarde via het eigen vermogen							264	1
Bedragen geherklasseerd naar resultatenrekening wegens verkoop of waardevermindering van financiële activa geëvalueerd tegen reële waarde via eigen vermogen						(77)		
Winsten en verliezen van derivaten aangewezen als kasstroomafdekkingen								
Bedragen van winsten en verliezen uit derivaten aangewezen als kasstroomafdekkingen geherklasseerd naar resultatenrekening								
Reëlewaardeaanpassingen toe te schrijven aan het eigen kredietrisico van verplichtingen geëvalueerd tegen reële waarde via resultatenrekening								
Wijzigingen in de actuariële verschillen inzake toegezegd-pensioenregelingen toegewezen aan het eigen vermogen								
Overdrachten ⁽⁴⁾							9	
Subtotaal van de wijzigingen van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt					24		196	1
Nettoresultaat van de periode								
Effect van verkoop van Dexia Israël								
OP 31 DECEMBER 2018	500	1 990	(1)	2 489	6 390	(212)		0

(1) Zoals toegestaan door de norm IFRS 9, presenteert Dexia sinds 1 januari 2017, het eigen kredietrisico van financiële schulden geëvalueerd tegen reële waarde, in winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt. Het eigen kredietrisico op 31/12/2016 (-155 miljoen USD) werd dus getransfereerd naar winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt.

(2) Dexia Israël werd opgenomen in activa aangehouden voor verkoop. De wijzigingen van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt, worden apart voorgesteld.

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde financiële verslagen.

het eigen vermogen geboekt						Netto- resultaat, aandeel van de groep	Eigen vermogen, aandeel van de groep	Minderheidsbelangen			TOTAAL GECONSOLI- DEERD EIGEN VERMOGEN
Reële waarde- aanpassingen van derivaten aangewezen als kasstroom- afdekking, na belastingen	Wijzigingen van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt van activa aangehouden voor verkoop, na belastingen	Actuariële verschillen inzake toegezegd- pensioen- regelingen	Reëlewaarde- aanpassingen van financiële verplichtingen ge- waardeerd tegen reële waarde via resultatenreke- ning toe te schrij- ven aan het eigen kredietrisico, na belastingen	Omreke- nings- verschillen	Totaal			Kapitaal en ver- bonden reserves	Niet-gere- aliseerde of uit- gestelde winsten en verlie- zen	Totaal	
(1 339)	0	(3)		157	(5 710)	353	4 147	445	(18)	427	4 574
			146		146						0
(1 339)	0	(3)	146	157	(5 564)	353	4 147	445	(18)	427	4 574
								4		4	4
							0	(33)		(33)	(33)
						(353)	0				0
						(353)	0	(29)		(29)	(29)
				(81)	(81)		(81)		(3)	(3)	(84)
				(17)	(17)		0				0
					770		770		1	1	771
341					341		341		(3)	(3)	338
					261		261		1	1	262
76					76		76				76
				(48)	(48)		(48)				(48)
		2			2		2		1	1	3
	29			(28)	0						0
417	29	2	(65)	(109)	1 304		1 321		(3)	(3)	1 318
						(462)	(462)	1		1	(461)
				(3)	(3)		(14)	11	3	14	0
(922)	29	(1)	81	45	(4 263)	(462)	4 992	428	(18)	410	5 402
						462	0				0
			(6)	17	3 097		2 697	(16)	38	22	2 719
(922)	29	(1)	75	62	(1 166)	0	7 689	412	20	432	8 121
				26	26		26			0	26
				(24)	(24)		0			0	0
					265		265		1	1	266
					(77)		(77)				(77)
135					135		135				135
(30)					(30)		(30)				(30)
			(3)		(3)		(3)				(3)
		1			1		1				1
239	(248)				0		0				0
344	(248)	1	(27)	26	293		317		1	1	318
						(473)	(473)	(26)		(26)	(499)
	(29)				(29)		(29)	(51)	(19)	(70)	(99)
(578)	(248)	0	48	88	(902)	(473)	7 504	335	2	337	7 841

(3) Impact van de vermindering van het belang van Dexia in Dexia Israël

(4) Dexia Kommunalbank Deutschland werd opgenomen in activa aangehouden voor verkoop. De wijzigingen van winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt, worden apart voorgesteld.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in miljoen EUR	31/12/2017	31/12/2018
KASSTROOM UIT BEDRIJFSVERRICHTINGEN		
Nettoresultaat na belastingen	(461)	(499)
Aanpassingen met betrekking tot :		
- Waardeverminderingen, afschrijvingen en overige waardecorrecties	15	16
- Waardeverminderingen (terugnemingen van waardeverminderingen) op obligaties, aandelen, leningen en overige activa	(51)	
- Waardeverminderingen (terugnemingen van waardeverminderingen) op obligaties, leningen en overige activa		(122)
- Nettowinsten of -verliezen uit investeringen	(6)	(25)
- Nettotoename of -daling van de voorzieningen	(123)	(5)
- Niet-gerealiseerde winsten of verliezen op financiële instrumenten	131	64
- Uitgestelde belastingen	1	42
Wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	7 019	(118)
NETTOKASSTROOM UIT BEDRIJFSVERRICHTINGEN	6 525	(647)
KASSTROOM UIT INVESTERINGSVERRICHTINGEN		
Verwerving van vaste activa	(16)	(19)
Verkoop van vaste activa	4	0
Verkoop van niet-geconsolideerde aandelen	16	33
Verkoop van filialen en bedrijfsonderdelen ⁽¹⁾		(632)
NETTOKASSTROOM UIT INVESTERINGSVERRICHTINGEN	4	(618)
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSVERRICHTINGEN		
Uitgifte van nieuwe aandelen (minderheidsbelangen)	4	0
Betaalde dividenden (minderheidsbelangen) ⁽¹⁾	(33)	0
Terugbetaling van achtergestelde schulden ⁽²⁾	(282)	(34)
NETTOKASSTROOM UIT FINANCIERINGSVERRICHTINGEN	(311)	(34)
NETTO VRIJGEMAAKTE LIQUIDE MIDDELEN	6 218	(1 299)
GELDMIDDELEN EN EQUIVALENTEN BIJ HET BEGIN VAN HET BOEKJAAR	5 779	11 877
Nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen	6 525	(647)
Nettokasstroom uit investeringsverrichtingen	4	(618)
Nettokasstroom uit financieringsverrichtingen	(311)	(34)
Impact ten gevolge van wijzigingen van wisselkoersen en van de consolidatiekring op geldmiddelen en equivalenten	(120)	48
GELDMIDDELEN EN EQUIVALENTEN OP AFSLUITDATUM	11 877	10 626
BIJKOMENDE INFORMATIE		
Betaalde inkomstenbelasting	(22)	(15)
Ontvangen dividenden	2	5
Ontvangen intresten	10 290	9 397
Betaalde intresten	(10 236)	(9 261)

(1) Dexia Israël

(2) zie toelichting 3.7.b

De toelichtingen van pagina 81 tot 175 maken integraal deel uit van deze geconsolideerde financiële verslagen

Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

1. Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen, belangen aangehouden in dochterondernemingen en overige ondernemingen, significante elementen opgenomen in de resultatenrekening, andere significante elementen van het boekjaar, gebeurtenissen na balansdatum en voorstelling van de impact op de balans van de standaard IFRS 9 "Financiële instrumenten" op 1 januari 2018.

1.1. Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen	81	1.4. Andere significante elementen van het boekjaar	108
1.2. Belangen aangehouden in dochterondernemingen en overige ondernemingen	104	1.5. Gebeurtenissen na balansdatum	107
1.3. Significante elementen opgenomen in de resultatenrekening	107	1.6. Voorstelling van de impact van de standaard IFRS 9 "Financiële instrumenten" op de balans op 1 januari 2018	108

1.1. Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen

ALGEMENE INFORMATIE

De moedermaatschappij van de Groep is Dexia, een naamloze vennootschap die opgericht werd naar Belgisch recht. Het adres van de hoofdzetel is: Marsveldplein 5, B-1050 Brussel (België). Dexia staat genoteerd op Euronext in Brussel. Deze financiële verslagen werden op 21 maart 2019 door de raad van bestuur goedgekeurd voor bekendmaking.

TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

De voornaamste grondslagen voor de financiële verslaggeving die bij de opstelling van deze geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast, worden hieronder toegelicht.

Daarbij worden de volgende afkortingen gebruikt:

- IASB: International Accounting Standards Board
- IFRS IC: IFRS Interpretations Committee (ex IFRIC)
- IFRS: International Financial Reporting Standard.

1.1.1. GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

1.1.1.1. Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening van Dexia is opgesteld in overeenstemming met de door de EU bekrachtigde IFRS. De Europese Commissie (EC) publiceerde op 19 juli 2002 de Verordening EG 1606/2002, die beursgenoteerde groepen verplicht om IFRS toe te passen vanaf 1 januari 2005. Deze verordening werd verscheidene keren geactualiseerd sinds 2002. Bijgevolg is de jaarrekening van Dexia opgesteld in overeenstemming met "alle IFRS-standaarden zoals goedgekeurd door de EU" en die per 31 december 2018 door de EC gepu-

bliceerd en bekrachtigd waren, met inbegrip van de voorwaarden voor de toepassing van transacties tot afdekking van het renterisico van een portefeuille en de mogelijkheid om "core deposits" af te dekken.

Onze waarderingsregels vermelden voor het merendeel elementen waarvoor in de teksten IFRS een keuzemogelijkheid bestaat. De geconsolideerde financiële staten van Dexia op 31 december 2018 werden opgesteld conform de boekhoudkundige regels van kracht in geval van continuïteit van de bedrijfsvoering (going concern). Dit houdt een aantal veronderstellingen in die als basis dienden voor het businessplan onderliggend aan de going concern resolutie van de groep Dexia.

Continuïteit van bedrijfsvoering (going concern)

De geconsolideerde financiële staten van Dexia op 31 december 2018 werden opgesteld conform de boekhoudkundige regels van kracht in geval van continuïteit van de bedrijfsvoering (going concern). Dit houdt een aantal veronderstellingen in die als basis dienden voor het businessplan onderliggend aan de resolutie van de groep Dexia, die het voorwerp was van een beslissing van de Europese Commissie in december 2012. Ze worden hieronder hernomen:

- De onderliggende macro-economische hypothesen van het businessplan worden bijgestuurd in het kader van halfjaarlijkse herzieningen van het plan. De bijsturing op basis van de beschikbare gegevens op 30 juni 2018, die door de raad van bestuur van Dexia van 19 december 2018 werd goedgekeurd, houdt rekening met de reglementaire veranderingen die tot op heden gekend zijn, waaronder de definitieve tekst van CRD IV. Ze houdt eveneens rekening met de erg positieve impact van de eerste toepassing van de IFRS 9 standaard vanaf 1 januari 2018 op het reglementaire kapitaal van de groep Dexia, met de Total Capital-ratio van Dexia die eind december 2018 27,3% bedroeg, en ten slotte met de niet-

hernieuwing, vanaf 1 januari 2019, van de specifieke aanpak van de Europese centrale bank betreffende het toezicht op de groep Dexia⁽¹⁾.

- De voortzetting van de resolutie veronderstelt dat Dexia een behoorlijke financieringscapaciteit behoudt, die vooral afhangt van de belangstelling van de beleggers voor het door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staat gewaarborgd schuld papier en van de capaciteit van de Groep om gedekte financieringen op te halen. Sinds eind 2012 heeft Dexia zijn financieringsbehoefte gevoelig verminderd, heeft het een gedi- versifieerde toegang tot verschillende financieringsbronnen en heeft het geprofiteerd van gunstige marktomstandigheden om de looptijd van zijn verplichtingen te verlengen, met het oog op een voorzichtig liquiditeitsbeheer. Hierdoor kan de Groep onder meer haar liquiditeitsreserves op een niveau houden dat gepast wordt bevonden gezien de beperking van de toegang tot de financiering van de Europese centrale bank die op 21 juli 2017⁽²⁾ werd bekendgemaakt. De jongste bijsturing van het businessplan houdt rekening met een herziening van het financieringsplan op basis van de meest recente marktomstandigheden die konden worden vastgesteld.

- Het businessplan gaat uit van het behoud van de bankver- gunning van de verschillende entiteiten en van de rating van Dexia Crédit Local.

De regelmatige aanpassingen van het businessplan leiden tot afwijkingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan en zor- gen mettertijd voor een ingrijpende verandering van het aan- vankelijk uitgetekende traject van de resolutie van de Groep, onder meer inzake winstgevendheid, solvabiliteit en financie- ringsstructuur. In deze fase zetten ze de aard en de pijlers van de resolutie niet op de helling, wat de beslissing wettigt om de financiële staten op te stellen volgens het principe van continuïteit van de bedrijfsvoering.

Er blijft echter onzekerheid bestaan rond de verwezenlijking van het businessplan over de looptijd van de resolutie van de Groep.

- Dit plan kan onder meer de impact ondervinden van nieuwe wijzigingen van de boekhoudkundige en prudentiële regels.

- De groep Dexia is gevoelig voor de evolutie van de macro- economische omgeving en voor de marktparameters, zoals wisselkoersen, rentevoeten of kredietspreads. Een ongunstige evolutie van deze parameters zou kunnen wegen op de liqui- diteit en het solvabiliteitsniveau van de Groep, via bijvoor- beeld een stijging van het cash collateral dat Dexia dient te storten aan zijn tegenpartijen van derivaten of een impact op de waardering van financiële activa, verplichtingen en OTC- derivaten, waarvan de schommelingen in de resultatenreke- ning worden geboekt en kunnen leiden tot een wijziging van het reglementaire kapitaalniveau van de Groep.

- Er zijn discussies aan de gang tussen de Europese Commis- sie en de Belgische en Franse staat over de voorwaarden van hernieuwing van de Staatsgaranties vanaf 1 januari 2022⁽³⁾.

- Als de financieringscapaciteit op de markt van schuld- papier met staatswaarborg zou verminderen, moet Dexia teruggrijpen naar duurdere financieringsbronnen, wat een rechtstreekse impact zou hebben op de in het businessplan vooropgestelde rentabiliteit.

- Ten slotte is de Groep blootgesteld aan bepaalde opera- tiele risico's die eigen zijn aan de omgeving van resolutie waarin Dexia verkeert.

De geconsolideerde jaarrekening wordt uitgedrukt in miljoe- nen euro (EUR), tenzij anders vermeld.

1.1.1.2. Boekhoudkundige ramingen en oordeelsvorming

Bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening dient het management ramingen en veronderstellingen te hante- ren die de gerapporteerde bedragen beïnvloeden. Om deze ramingen en veronderstellingen te onderbouwen, maakt het management gebruik van alle beschikbare informatie aanwe- zig op het moment van de opstelling van de jaarrekening. Hoewel het management van oordeel is dat het bij het opstel- len van die ramingen alle beschikbare informatie in overwe- ging heeft genomen, zouden de werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze ramingen en zouden de verschillen aan- merkelijk kunnen zijn voor de jaarrekening.

Oordeelsvorming gebeurt voornamelijk in de volgende domeinen:

- Classificatie van financiële instrumenten in de overeenstem- mende klassen voor waardering: gewaardeerd tegen geamor- tiseerde kostprijs", "gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat)", "gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening", en "gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening als optie (FVO). Deze opdeling is gebaseerd op de beoorde- ling van het bedrijfsmodel van Dexia voor het beheer van financiële instrumenten en de beoordeling of de contractu- ele voorwaarden van het financieel actief uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op het nog uitstaande hoofdsombedrag (SPPI) – Solely Payments of Principal and Interest) (IFRS 9) (cf. 1.1.6.2.1);

- Financiële instrumenten die niet genoteerd zijn in een actieve markt, worden gewaardeerd op basis van waarderingsmodel- len. De bepaling of er al dan niet een actieve markt is, is gebaseerd op criteria zoals volume, marktliquiditeit, spread tussen bied- en laatkoers enz. (cf. 1.1.7.);

- Bepaling van de reële waarde voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op basis van waarderings- modellen; (cf. 1.1.7.);

- Bepalen of Dexia controle heeft over de entiteit waarin werd geïnvesteerd, inclusief gestructureerde entiteiten (IFRS 10) (cf. 1.1.3.);

- Identificering van vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (IFRS 5) (cf. 1.1.15.);

- Identificering van de voorwaarden die hedge accounting toestaan (cf. 1.1.10., 1.1.11.);

- Bestaan van verplichting met een waarschijnlijke uitstroom van middelen in het kader van geschillen (cf. 1.1.22.);

- het bepalen van bijzondere waardeverminderingen geba- seerd op de methode voor verwachte kredietverliezen (ECL – Expected Credit Loss): De bepaling van criteria voor een significante toename in kredietrisico, keuze van geschikte modellen en assumpties voor het meten van verwachte kre- dietverliezen (IFRS 9) (cf. 1.1.6.2.5).

Deze oordeelsvormingen worden toegelicht in de overeen- stemmende paragrafen (zoals hierboven vermeld) van de waarderingsregels.

Inschattingen worden voornamelijk in de volgende domeinen gemaakt:

- De bepaling van verwachte kredietverliezen (ECL) die als bij- zondere waardeverminderingen voor financiële activa erkend moeten worden onder IFRS 9: het vaststellen van het aantal en het relatieve gewicht van toekomstgerichte scenario's en de bepaling van toekomstgerichte informatie relevant voor elk scenario, de bepaling van de kans dat een tegenpartij

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 juli 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

(2) Op 21 juli 2017 maakte de Europese centrale bank bekend dat liquidatie- entiteiten vanaf 31 december 2021 niet langer toegang hebben tot het Eurosysteem.

(3) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar www.dexia.com.

in gebreke blijft (PD – Probability of default) en de omvang van het verlies als een tegenpartij in gebreke blijft (LGD – Loss Given Default) (cf. 1.1.6.2.5);

- Bepalen van de reële waarde minus verkoopkosten voor vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten (cf. 1.1.15);
- Het meten van de afdekkingseffectiviteit in afdekkingstransacties (cf. 1.1.10., 1.1.11.);
- Bepalen van de marktwaardecorrecties teneinde rekening te houden met waarderings- en modelonzekerheden (cf. 1.1.7.);
- Bepalen van de gebruiksduur en de restwaarde van materiële en immateriële activa (cf. 1.1.13., 1.1.14.);
- Actuariële ramingen bij het bepalen van de verplichtingen voor personeelsvoordelen en activa van de fondsen (cf. 1.1.21., 3.7.);
- Raming van de toekomstige belastbare winst voor de boeking en de waardering van uitgestelde belastingvorderingen (cf. 1.1.20.).

In het kader van de door de Financial Stability Board geïnitieerde hervorming omtrent de vervanging van de IBOR Interest benchmark door alternatieve benchmarks, is Dexia van oordeel dat er geen impact is op de bestaande benchmarks, en derhalve op de effectiviteit van zijn afdekkingstransacties voor de periode eindigend op 31 december 2018.

Dexia is ook van mening dat een eventuele overdracht van haar afwikkelingsactiviteiten voor post-Brexit derivaten naar de Europese Unie geen invloed heeft op haar bestaande afdekkingstransacties voor de periode eindigend op 31 december 2018⁽¹⁾.

1.1.2. WIJZIGINGEN IN DE WAARDERINGSREGELS SINDS DE VORIGE PUBLICATIE DIE INVLOED KUNNEN HEBBEN OP DE GROEP DEXIA

1.1.2.1. IASB- en IFRS IC-teksten bekrachtigd door de Europese Commissie en van toepassing vanaf 1 januari 2018

- De standaard IFRS 9 “Financiële Instrumenten”, die IAS 39 “Financiële Instrumenten: Opname en Waardering” vervangt, verandert substantieel de boekhouding en financiële verslaggeving op drie gebieden: classificatie en waardering van financiële activa, waardevermindering en hedge accounting. Macro hedge accounting wordt door de IASB behandeld in een apart project.

De aanpassingen aangebracht door IFRS 9 omvatten:

- Een benadering voor de classificatie en waardering van financiële activa die gedreven wordt door het bedrijfsmodel waarin activa worden aangehouden en de karakteristieken van hun kasstromen.
- Een uniek waardeverminderingmodel voor kredietrisico, vooruitziend, gebaseerd op verwachte kredietverliezen.
- Een substantieel hervormde benadering van hedge accounting.

Anderzijds past IFRS 9 ook de standard IFRS 7 “Financiële instrumenten: informatievervalsing” aan, doordat meer informatie moet verstrekt worden in de toelichting met betrekking tot financiële instrumenten.

De bijgewerkte waarderingsregels die rekening houden met IFRS 9 voor de classificatie en waardering van financiële instrumenten en de waardevermindering van financiële activa die van toepassing zijn sinds 1 januari 2018 zijn opgenomen in sectie 1.1.6.

Zoals toegestaan door de overgangsbepalingen van IFRS 9, heeft Dexia beslist om de informatie met betrekking tot de vergelijkende perioden niet te herzien. De waarderingsregels die van toepassing zijn op financiële activa en passiva beschreven onder IAS 39 in toelichting 1.1.6.4 “Financiële activa en passiva (IAS 39)” zijn van toepassing voor vergelijkende perioden.

De belangrijkste gevolgen van de toepassing van IFRS 9 op 1 januari 2018 worden hieronder weergegeven en in de toelichting met betrekking tot de transitie “Voorstelling van de impact van de standaard IFRS 9 “Financiële instrumenten” op de balans op 1 januari 2018.”

Classificatie en waardering van financiële activa

Gebaseerd op de analyse van productkenmerken, zijn de meeste financiële activa aangehouden door Dexia instrumenten met aflossingen en rentebetalingen op het nog uitstaande hoofdsombedrag (Solely Payments of Principal and Interest) en voldoen de activa aan een “basis” beschouwing volgens de standaard. Hierdoor worden zij gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs volgens het bedrijfsmodel van Dexia waarin de activa worden aangehouden. Deze activa zijn voornamelijk leningen of schuldvorderingen met vaste of variabele rentevoeten. Bovendien heeft Dexia vervroegd IFRS 9 “Clausules tot vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie” toegepast, uitgegeven in oktober 2017, waardoor de instrumenten die een clause tot vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie bevatten, kunnen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via eigen vermogen.

Sommige gestructureerde leningen ten aanzien van lokale gemeenschappen met een rentevoetformule met hefboomwerking, een indexatie op basis van valuta of een lange termijn rente-index (zoals de “Constant Maturity Swap”-rente), worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening. De meeste aandelen of participaties in fondsen die aangehouden worden door Dexia, worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVTPL). Sommige aandelen worden echter op basis van een individuele keuze gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen. (Er is in dit geval geen mogelijkheid dit te recyclen via de resultaten in geval van verkoop).

Voor de financiële activa die beantwoorden aan de criteria van een “basis” instrument, hangt de waardering tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via het eigen vermogen, af van het bedrijfsmodel waarin Dexia deze instrumenten aanhoudt. Het geordende resolutieplan, dat in 2012 werd goedgekeurd door de Europese commissie, heeft de Dexia groep opgelegd om alle nieuwe commerciële activiteiten te beëindigen en heeft het principe voor vervroegde overdracht van de groepsportefeuille van activa niet aanvaard, dit om haar kapitaalbasis zo veel mogelijk te beschermen. In overeenstemming met de modaliteiten in dit resolutieplan, zal Dexia een belangrijk deel van haar activa aanhouden om de contractuele kasstromen te ontvangen over hun levensduur. Deze activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Een ander deel van de financiële “basis” activa van

(1) De IASB heeft in december 2018 beslist om zijn onderzoeksproject “Hervorming van de IBOR (Interbank Offered Rate) en de impact op de financiële informatie” verder te zetten om verduidelijkingen aan te brengen bij de boekhoudkundige impact van de hervorming.

Dexia zal in speciale portefeuilles ondergebracht worden, met de bedoeling om ze aan te houden of te verkopen wanneer opportuniteiten zich voordoen in de markt. Bijgevolg zullen ze gewaardeerd worden tegen reële waarde via eigen vermogen. De opdeling in de twee bovenstaande categorieën hangt af van de strategische beslissingen die door Dexia genomen werden in 2017 en ongewijzigd bleven in 2018.

De derivaten buiten beschouwing gelaten, blijft de handelsportefeuille van Dexia die reeds aan reële waarde via resultatenrekening werd gewaardeerd onder IAS 39, beperkt.

Waardevermindering van financiële activa

Volgens het nieuwe IFRS 9-model voor waardeverminderingen, worden de financiële activa in 3 "stages" ondergebracht volgens het niveau van kredietrisico van de tegenpartijen, zoals gedefinieerd volgens de prudentiële reglementering en consistent met de gebruikte definitie voor het interne beheer van de kredietrisico's (cf. 1.1.6.2.5. voor gedetailleerde informatie).

Hedge accounting

In afwachting van de toekomstige standaard voor macro hedge accounting, en zoals toegestaan door IFRS 9, heeft Dexia beslist om de regels van IAS 39 te behouden voor al haar afdekkingsrelaties (micro en macro-afdekking).

Keuzemogelijkheden bij eerste toepassing

Zoals toegestaan door IFRS 9, heeft Dexia beslist de bepalingen met betrekking tot de winsten en verliezen op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via het nettoresultaat vervroegd toe te passen vanaf 1 januari 2017. De andere bepalingen van IFRS 9 werden niet toegepast. Zoals toegestaan door IFRS 9, heeft Dexia beslist om de vergelijkende informatie niet te herzien volgens IFRS 9, maar deze te behouden volgens de IAS 39 standaard.

Operationele implementatie van boekhoudkundige principes

In 2018 bleef Dexia het nieuwe proces- en beheerskader testen en verfijnen uit noodzaak door de invoering van IFRS 9. In het bijzonder werden de tools en het beheer geïmplementeerd die de opvolging, de validatie en de controle toelaten van desinvesteringen en herstructureringen van financiële activa die als doel hebben de contractuele kasstromen te ontvangen over de levensduur van het actief.

De berekeningstools die werden gebruikt voor de collectieve voorzieningen werden ook bijgewerkt, evenals het beheer met betrekking tot de validatie van parameters, back-testing en kwartaalresultaten.

Impact van de eerste toepassing op de financiële verslagen van Dexia

De toepassing van IFRS 9, effectief sinds 1 januari 2018, resulteert in een toename van het geconsolideerd eigen vermogen op 1 januari 2018 volgens IFRS voor een bedrag van 2 719 miljoen EUR. Dit effect bestaat uit veranderingen in de classificatie en waardering van financiële activa ten belope van 2 899 miljoen EUR, alsook veranderingen door de implementatie van de vereisten voor waardeverminderingen gebaseerd op de methodologie voor verwachte kredietverliezen ten belope van -180 miljoen EUR. De toepassing van IFRS 9 op de uitgestelde belastingen heeft geen significante impact. Gedetailleerde informatie kan teruggevonden worden in toelichting "Voorstelling van de impact van de standaard IFRS 9 op de balans op 1 januari 2018".

Andere elementen

Bepaalde derivaten als afdekking van niet-basis activa geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening, worden onder IFRS 9 niet langer beschouwd als afdekkingsderivaten, zelfs wanneer zij het waren onder IAS 39, en dienen dus onder IFRS 9 geklasseerd te worden als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. De volatiliteit verbonden met de rentevoeten van deze activa wordt dus gecompenseerd door afdekkingsderivaten, terwijl de volatiliteit verbonden met andere risicocomponenten en in het bijzonder met het kredietrisico, blijft bestaan.

- IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" die IAS 18 "Opbrengsten" vervangt.

Deze nieuwe standaard legt de boekhoudprincipes vast van de inkomsten uit contracten afgesloten met klanten behalve deze gerelateerd aan financiële instrumenten, leases en verzekeringscontracten, en vereist dat een entiteit inkomsten erkent zodra de prestatieverplichtingen voldaan zijn. De business lines vermogensbeheer en diensten van brokerage of uitvoering zijn degene waarvoor de impact van deze norm als significant werd geschat. Vandaag is Dexia niet aanwezig in deze activiteitsdomeinen. Bovendien blijkt het deel van de inkomsten begrepen in het toepassingsveld van IFRS 15 niet significant. Immers, de meerderheid van de door Dexia ontvangen opbrengsten wordt geboekt door toepassing van andere normen (met name IFRS 9 "Financiële instrumenten"). Bijgevolg heeft IFRS 15 geen significante impact op de geconsolideerde financiële verslagen van Dexia.

Geen enkele overgangsaanpassing werd geboekt in het overgedragen resultaat op datum van de eerste toepassing van deze standaard (aangepaste retrospectieve benadering).

De bijgewerkte waarderingsregels voor IFRS 15 die toegepast worden sinds 1 januari 2018 worden opgenomen in sectie 1.1.9.

- Aanpassing aan IFRS 7 «Financiële instrumenten: Toelichtingen». De nieuwe standaard IFRS 9 wijzigt IFRS 7 door meer informatieverstrekking te vereisen in de toelichting over financiële instrumenten. De impact van deze aanpassing op de financiële verslagen van Dexia wordt voornamelijk gepresenteerd in de toelichtingen op kredietrisico's en hedge accounting (zie X.X "XXX" en Y.Y. "YYY").

- Aanpassing aan IFRS 4 "Toepassing van IFRS 9 "Financial Instruments" met IFRS 4 "Insurance Contracts". Deze aanpassing heeft geen impact op de financiële verslagen van Dexia aangezien Dexia niet betrokken is bij verzekeringsactiviteiten.

- Aanpassing aan IFRS 1 "Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards" ("Annual Improvements 2014-2016"). Deze aanpassing heeft geen impact op de financiële verslagen van Dexia aangezien Dexia geen eerste toepasser is.

- Aanpassing aan IAS 28 "Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures" ("Annual Improvements 2014-2016"). Deze aanpassing heeft geen impact op de financiële verslagen van Dexia aangezien Dexia geen investeringen heeft in geassocieerde deelnemingen of joint ventures.

- Aanpassing aan IFRS 2 "Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingstransacties". Deze aanpassing heeft geen impact op de financiële verslagen van Dexia aangezien Dexia geen op aandelen gebaseerde transacties heeft.

- Aanpassing aan IAS 40 "Overdracht van vastgoedbeleggingen". Deze aanpassing heeft geen impact op de financiële verslagen van Dexia aangezien Dexia geen vastgoedbeleggingen heeft.

- IFRIC Interpretatie 22 “Transacties in vreemde valuta en vooruitbetaling”. Deze interpretatie heeft geen materiële impact op de financiële verslagen van Dexia.

1.1.2.2. IASB-en IFRIS IC-interpretaties bekrachtigd door de Europese Commissie tijdens het huidige jaar, maar nog niet van toepassing op 1 januari 2018

- IFRIC 23 “Uncertainty over Income Tax Treatments”. Deze interpretatie is effectief vanaf 1 januari 2019. Dexia verwacht geen materiële impact van deze interpretatie op zijn financiële verslagen.

1.1.2.3. Nieuwe IFRS-standaarden, IFRS IC-interpretaties en aanpassingen gepubliceerd tijdens het huidige jaar, maar die nog niet bekrachtigd werden door de Europese Commissie

- Aanpassing aan IAS 19 “Planwijziging, Inperking of Afwikkeling” (uitgegeven door de IASB in februari 2018). Deze aanpassing is effectief vanaf 1 januari 2019 waarbij eerdere toepassing toegestaan is. De impact op de financiële verslagen van Dexia wordt momenteel geanalyseerd.
- Aanpassing aan de “References to the Conceptual Framework in IFRS Standards” (uitgegeven door de IASB in maart 2018). Deze aanpassing is effectief vanaf 1 Januari 2020. De impact op de financiële verslagen van Dexia wordt momenteel geanalyseerd.
- **Aanpassing aan IFRS 3 “Bedrijfscombinaties”** (uitgegeven door de IASB in oktober 2018). Deze aanpassing is effectief vanaf 1 januari 2020, waarbij toepassing met terugwerkende kracht is toegestaan. De impact op de financiële verslagen van Dexia wordt momenteel geanalyseerd.
- **Aanpassingen aan IAS 1 en IAS 8 “Definitie van materialiteit”** (uitgegeven door de IASB in oktober 2018). Deze aanpassing is effectief vanaf 1 januari 2020 en de impact op de financiële verslagen van Dexia wordt momenteel geanalyseerd.

1.1.2.4. Nieuwe norm IFRS 16 “Leases”

De standaard IFRS 16, die IAS 17 en bijhorende interpretaties vervangt, omvat een exhaustief identificatie- en behandelingsmodel van leasingcontracten voor de financiële verslagen van zowel huurders als verhuurders.

De nieuwe standaard brengt een belangrijke verandering tot stand in de boekhouding van de huurders: ze schrapt het onderscheid tussen een operationele lease en een financiële lease in IAS 17 en voorziet een boekhoudprincipe voor alle leasecontracten in de balans van de huurder, op beperkte uitzonderingen na. Zodoende en op voorwaarde dat de overeenkomst een leaseovereenkomst is zoals gedefinieerd door de standaard, dient de huurder zowel het gebruiksrecht van het betrokken goed als actief te boeken alsook de huurverplichtingen die initieel gewaardeerd worden tegen de geactualiseerde waarde van de huurgelden over de looptijd van het huurcontract. Het actief verbonden aan het gebruiksrecht wordt vervolgens in het algemeen lineair afgeschreven over de looptijd van het contract en ondergaat in voorkomend geval een waardevermindering.

De huurverplichting wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve interest methode. In de resultatenrekening moeten de afschrijvingskosten op het actief verbonden aan het gebruiksrecht apart van de rentelasten op de huurverplichting worden gepresenteerd.

Anderzijds brengt IFRS 16 geen substantiële wijzigingen teweeg in de boekhouding aan de kant van de verhuurder. IFRS 16, bekrachtigd door de Europese Commissie, zal van toepassing zijn vanaf 1 januari 2019.

Lopend transitieproject en impacts

De impactstudie van IFRS 16 op de financiële verslagen van Dexia wordt momenteel gefinaliseerd. Dexia lanceerde zijn IFRS 16 project in 2017 met een voorlopige impactstudie van de nieuwe standaard, waarbij leaseovereenkomsten van alle entiteiten werden geanalyseerd en waarbij de ontwikkeling van een database, die noodzakelijk is voor de opname van leases onder IFRS 16, werd voorbereid. De boekhoudkundige informatiesystemen en het interne proces worden aangepast om te voldoen aan de nieuwe IFRS 16 vereisten.

Voor Dexia als huurder, zal de toepassing van de nieuwe standaard leiden tot een toename van activa en verplichtingen met betrekking tot leasecontracten, die momenteel worden geregistreerd als operationele leases. De geschatte maximale impact op Dexia's balans van 01/01/2019 bedraagt minder dan EUR 100 miljoen. Deze impact is voornamelijk te wijten aan de leasecontracten van kantoorgebouwen die door de groepsentiteiten worden gebruikt. Na analyse bleek dat contracten van Dexia voor servers en andere IT-apparatuur geen gevolgen ondervinden van de toepassing van IFRS 16.

Dexia, als verhuurder, verwacht slechts een beperkte impact van deze standaard op zijn financiële verslagen.

Eerste toepassing, opties en weerhouden vrijstellingen

Zoals toegestaan door de overgangsrichtlijnen van IFRS 16, past Dexia deze nieuwe standaard toe op contracten die eerder waren geïdentificeerd als operationele leases overeenkomstig de huidige IAS 17 standaard.

Als huurder besliste Dexia de vereenvoudigde retrospectieve overgangsmethode toe te passen door het cumulatieve effect van de eerste toepassing van de standaard te boeken als een aanpassing aan de openingsbalans van het overgedragen resultaat op de datum van eerste toepassing.

In overeenstemming met IFRS 16 past Dexia de nieuwe standaard niet toe op leasecontracten voor immateriële activa (bijvoorbeeld software) en Dexia heeft ook besloten om het nieuwe boekhoudmodel voor leasecontracten niet toe te passen op leasecontracten van minder dan één jaar (inclusief hernieuwingsopties) noch op contracten voor goederen met een eenheidswaarde van minder dan EUR 5.000.

Voor contracten die eerder werden geclassificeerd als operationele leases volgens IAS 17 zal Dexia bij eerste toepassing de onderstaande principes toepassen, rekening houdende met de door Dexia gekozen overgangsmethode als huurder:

- Wat de huurverplichting betreft, is Dexia van plan om deze bij eerste toepassing te waarderen tegen de geactualiseerde waarde van de resterende leasebetalingen, bepaald voor elk contract, op basis van de marginale debetrentevoet van dat moment.

Om de leasetermijn te bepalen, meent Dexia dat de niet-opzegbare periode van het contract wordt aangevuld met de hernieuwingsopties en de beëindigingsopties, indien van toepassing, waarvan het gebruik door Dexia redelijk zeker is. In overeenstemming met de conclusie van de Commissie

voor Boekhoudkundige Normen over de leaseovereenkomsten 3/6/9, gaat Dexia uit van contracten die voor negen jaar uitvoerbaar zijn.

- Wat het actief verbonden aan het gebruiksrecht betreft, erkent Dexia het op de datum van de eerste toepassing. Het bedrag wordt bepaald gelijk aan de leaseverplichting bepaald op de overgangdatum, gecorrigeerd voor eventuele leasebetalingen op of voor de ingangsdatum.

Bovendien zal Dexia vereenvoudigde overgangsmaatregelen toepassen zoals toegestaan door IFRS 16, inclusief:

de erkenning van leases waarvan de looptijd binnen de 12 maanden na datum van eerste toepassing valt alsof het om kortlopende huurovereenkomsten ging; de uitsluiting van de initiële directe kosten voortvloeiend uit de waardering van het actief verbonden aan het gebruiksrecht op de datum van eerste toepassing, enz.

1.1.2.5. Nieuwe standaard IFRS 17

“Verzekeringscontracten”

Deze standaard uitgegeven door de IASB in mei 2017 ter vervanging van de huidige standaard IFRS 4 “Verzekeringscontracten” zal van toepassing zijn vanaf 1 januari 2021 en zal geen impact hebben op de financiële verslaggeving van Dexia aangezien Dexia niet betrokken is in verzekeringsactiviteiten.

1.1.2.6. Wijziging in de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening van Dexia

De geconsolideerde financiële verslagen van Dexia zijn opgesteld conform de ANC-aanbevelingen (Autorité des Normes Comptables, Commissie voor Boekhoudkundige Normen). Op 31 december 2018, voldoet Dexia aan de ANC-aanbeveling 2017-02 gepubliceerd op 2 juni 2017 “over de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening van banken, opgesteld volgens IFRS”, die de aanbeveling 2013-04 gepubliceerd op 7 november 2013 vervangt.

Als gevolg van de toepassing van IFRS 9 en de herziene ANC-aanbeveling zijn de resultatenrekening, de balans, het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten en het mutatieoverzicht van het eigen vermogen samen met de toelichting aanzienlijk veranderd. Dexia heeft ervoor gekozen om de vergelijkende informatie op eenvoudige wijze te presenteren.

De grootste veranderingen omvatten:

- IAS 39-specifieke activacategorieën, zoals “Leningen en vorderingen”, “Financiële activa aangehouden tot einde looptijd”, “Financiële activa beschikbaar voor verkoop”, zijn vervangen door de nieuwe categorieën “Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs” (met onderscheid tussen leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen, leningen aan en vorderingen op cliënten en effecten) en “Financiële activa tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat)”.
- Kaswaarborgen, eerder gepresenteerd onder “Overlopende rekeningen en overige activa” en “Overlopende rekeningen en overige verplichtingen”, worden nu opgenomen onder *Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs* (Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen of Leningen aan en vorderingen op cliënten) en Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs (Schulden aan kredietinstellingen of Schulden aan cliënten).
- Nieuwe lijnen zijn gecreëerd in de geconsolideerde resultatenrekening om winsten en verliezen afzonderlijk te presenteren voor financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen en voor financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en op de herclassificatie van financiële activa tussen categorieën.

teren voor financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen en voor financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en op de herclassificatie van financiële activa tussen categorieën.

- Nieuwe lijnen zijn gecreëerd in het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten om veranderingen in reële waarde afzonderlijk te identificeren voor investeringen in eigenvermogensinstrumenten die zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen en voor schuldinstrumenten geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen.

- Een nieuwe lijn, “Activa niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”, is gecreëerd in de toelichting om afzonderlijk de effecten op niet-SPPI financiële activa weer te geven die niet worden aangehouden voor handelsdoeleinden en die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening onder IFRS 9.

1.1.3. CONSOLIDATIE

1.1.3.1. Dochterondernemingen en gestructureerde entiteiten

Dochterondernemingen zijn entiteiten waarin Dexia zeggenschap heeft. Entiteiten gecontroleerd door de Groep zijn volledig geconsolideerd.

Onder IFRS 10 “Geconsolideerde jaarrekeningen”, controleert de Groep een entiteit als en slechts als de Groep al het onderstaande heeft:

- macht over de entiteit,
- blootstelling aan, of recht op, variabele opbrengst ten gevolge van de betrokkenheid bij de entiteit,
- het vermogen om de macht over de entiteit te gebruiken teneinde het bedrag van de opbrengst voor de investeerders te beïnvloeden.

Dexia bezit de macht over een entiteit wanneer de aangehouden rechten haar de mogelijkheid bieden om de relevante activiteiten van de betrokken entiteit te sturen, zijnde de activiteiten die een belangrijke invloed hebben op haar winstgevendheid.

Wanneer macht over een entiteit rechtstreeks en enkel verkregen is vanuit de stemrechten verbonden aan eigenvermogensinstrumenten, controleert de investeerder die de meerderheid van deze stemrechten aanhoudt, de entiteit.

In andere gevallen, in het bijzonder voor gestructureerde entiteiten, is de vaststelling van controle complexer en kan het vereist zijn andere factoren in beschouwing te nemen en deze te beoordelen. Een gestructureerde entiteit is een entiteit die ontworpen is, zodat stemrechten of gelijkaardige rechten niet de dominante factor zijn voor de bepaling van wie controle uitoefent op de entiteit. Dexia is voornamelijk betrokken bij effectiseringsvehikels en investeringsfondsen.

De mogelijkheid om de relevante activiteiten te sturen wordt beschouwd door de volgende elementen in overweging te nemen: het doel en het ontwerp van de entiteit; het beheer van financiële activa gedurende de levensduur, met inbegrip van het beheer bij falen; selecteren, overnemen, ontdoen van en vervangen van activa; aanstellen en verlonen van managers op sleutelposities en diens tewerkstelling beëindigen. Dexia bepaalt of het blootgesteld is aan, of recht heeft op, de variabele opbrengst door volgende elementen in beschouwing te nemen: Dividenden en andere uitkeringen van economische voordelen; blootstelling aan kredietrisico wegens het aanhouden van instrumenten die het risico absorberen (waaronder CDS'en als verkopers van bescherming of junior schuld papier ontwikkeld om de eerste

verliezen te absorberen en vergoed op basis van de blootstelling); vergoeding verbonden aan het beheer van activa en verplichtingen; opbrengsten die niet beschikbaar zijn voor andere belanghebbenden.

Een investeerder controleert een entiteit wanneer hij niet enkel de macht heeft over deze entiteit en bootstelling aan of recht heeft op variabele opbrengsten uit zijn betrokkenheid bij deze entiteit, maar ook de mogelijkheid heeft om zijn macht te gebruiken zodoende de opbrengsten voor de investeerders te beïnvloeden, dit vanuit zijn betrokkenheid met de entiteit. Daarom moet de beslissers bepalen of hij optreedt als opdrachtgever dan wel als agent, mits de onderstaande factoren in beschouwing te nemen:

- de perimeter van zijn beslissingsbevoegdheid over de entiteit;
- de rechten aangehouden door andere partijen (inclusief het recht om de beslissingsnemer uit te sluiten);
- de vergoeding waarop hij recht heeft in overeenstemming met de vergoedingsakkoorden;
- de blootstelling van de beslissingsnemer aan de variabiliteit van opbrengsten uit andere belangen die hij aanhoudt in de entiteit.

Dochterondernemingen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop de feitelijke zeggenschap aan Dexia wordt overgedragen en worden niet langer geconsolideerd vanaf de datum waarop de controle van Dexia ophoudt te bestaan. Transacties tussen ondernemingen van Dexia, saldi en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties tussen ondernemingen van Dexia werden geëlimineerd. Waar nodig, werden boekhoudprincipes van de dochterondernemingen aangepast om de overeenstemming met het door Dexia toegepaste beleid te verzekeren.

Wijzigingen in de eigendomsbelangen van Dexia in dochterondernemingen die niet tot gevolg hebben dat de Groep de zeggenschap over de dochterondernemingen verliest, worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. De boekwaarden van de belangen van de Groep en van de minderheidsbelangen worden aangepast om de wijzigingen in hun relatieve belangen in de dochterondernemingen weer te geven, wanneer het aandeel in het eigen vermogen aangehouden met betrekking tot minderheidsbelangen verandert. Elk eventueel verschil tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, wordt rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Wanneer Dexia de zeggenschap over een dochteronderneming verliest, wordt de winst of het verlies uit de overdracht berekend als het verschil tussen:

- de som van de reële waarde van de ontvangen vergoeding en de reële waarde van de resterende aangehouden investering; en
- de laatste boekwaarde van de activa (met inbegrip van goodwill) en verplichtingen van de dochteronderneming en alle minderheidsbelangen.

De reële waarde van elke in de voormalige dochteronderneming aangehouden investering op de datum van verlies van zeggenschap moet worden beschouwd als de reële waarde bij eerste opname in overeenstemming met IFRS 9 "Financiële Instrumenten" of, in voorkomend geval, de kostprijs bij eerste opname van een investering in een geassocieerde deelneming of een entiteit waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend.

1.1.3.2. Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Geassocieerde deelnemingen zijn investeringen waarin Dexia invloed van betekenis heeft, maar waarover het geen zeggenschap uitoefent. In het algemeen is dit het geval wanneer Dexia tussen 20 % en 50 % van de stemrechten bezit.

Een joint venture is een contractuele afspraak waarbij twee of meer partijen een economische activiteit aangaan waarover ze gezamenlijk zeggenschap hebben. Een joint venture is een gezamenlijke afspraak waarbij de partijen die gezamenlijke controle over deze afspraak hebben, de rechten hebben op de netto-activa van de afspraak en vereist zijn unaniem te beslissen over de relevante activiteiten van deze afspraak.

Dexia houdt geen ondernemingen aan die zijn opgenomen in de consolidatie volgens de vermogensmutatiemethode.

1.1.4. SALDERING VAN FINANCIËLE ACTIVA EN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

In overeenstemming met IAS 32, worden financiële activa en verplichtingen gesaldeerd (en bijgevolg wordt enkel het nettobedrag gerapporteerd) wanneer Dexia een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de geboekte bedragen te salderen en wanneer het de intentie heeft tot hetzij een nettovereffening, hetzij het actief en de verplichting tegelijkertijd te gelde te maken.

De afgeleide instrumenten afgehandeld door Dexia met afwikkelingsinstellingen die aan de twee criteria vereist door IAS 32 voldoen, zijn gesaldeerd op de balans, sinds 31 december 2013.

Over gesaldeerde effecten wordt informatie verschaft in toelichting 4.3. "Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen".

1.1.5. OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA EN TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

1.1.5.1. Omrekening van vreemde valuta

Bij consolidatie worden de resultatenrekeningen en de kasstroomoverzichten van buitenlandse entiteiten waarvan de functionele valuta verschilt van de voorstellingsvaluta van Dexia, omgerekend in de voorstellingsvaluta van Dexia (EUR) tegen de gemiddelde wisselkoersen over het jaar (jaarrapportering) of de periode (tussentijdse rapportering), en worden hun activa en verplichtingen omgerekend tegen de wisselkoersen die golden aan het einde van respectievelijk het jaar of het kwartaal.

Koersverschillen die ontstaan uit de omrekening van de netto-investering in buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen, entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend en van leningen en andere valuta-instrumenten die als afdekkingen van dergelijke investeringen zijn aangewezen, worden geboekt als een cumulatief omrekeningsverschil binnen het eigen vermogen. Wanneer een buitenlandse entiteit wordt afgestoten met een controleverlies, worden dergelijke valutakoersverschillen in de resultatenrekening geboekt als deel van de winst of het verlies op de verkoop.

Goodwill en aanpassingen van de reële waarde die voortvloeien uit de overname van een buitenlandse entiteit worden behandeld als activa en verplichtingen in de functionele valuta van de buitenlandse entiteit en worden omgerekend tegen de slotkoers.

1.1.5.2. Transacties in vreemde valuta

Voor individuele Dexia-entiteiten worden transacties in vreemde munten boekhoudkundig verwerkt aan de hand van de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. De uitstaande saldi

in vreemde valuta voor monetaire rubrieken en niet-monetaire rubrieken die tegen reële waarde worden geboekt, worden op het einde van de periode of van het jaar omgerekend tegen de wisselkoersen die gelden aan het einde van de periode of van het jaar. Niet-monetaire rubrieken die tegen kostprijs worden geboekt, worden aan historische koersen omgerekend. De voortvloeiende valutakoersverschillen van monetaire rubrieken worden in de geconsolideerde resultatenrekening geboekt behalve voor de impact van het valutakoersverschil voor activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen die worden geboekt in het eigen vermogen. Voor niet-monetaire rubrieken die tegen reële waarde worden geboekt, volgen de valutakoersverschillen dezelfde boekhoudkundige verwerking als voor de reëlewaardeaanpassingen.

1.1.6. FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Dexia past alle vereisten van IFRS 9 toe met ingang van 1 januari 2018, met uitzondering van de transacties gerelateerd aan hedge accounting die nog steeds worden verwerkt in overeenstemming met IAS 39. De behandeling onder IFRS 9 van wijzigingen in de reële waarde gerelateerd aan het eigen kredietrisico op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening wordt door Dexia vanaf 1 januari 2017 vervroegd toegepast.

Zoals toegestaan door de overgangsbepalingen van IFRS 9, heeft Dexia beslist om de informatie met betrekking tot de vergelijkende perioden niet te herzien. De waarderingsregels die van toepassing zijn op financiële activa en passiva onder IAS 39, beschreven in toelichting 1.1.6.4 "Financiële activa en passiva (IAS 39)", zijn van toepassing voor vergelijkende perioden.

Het management gebruikt oordeelsvorming met betrekking tot de hiernavolgende criteria om de geschikte classificatie van de investeringen te bepalen bij de eerste opname. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de financiële activa echter worden geherclassificeerd.

1.1.6.1. Opnemen en niet langer opnemen van financiële instrumenten

Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten, die een levering binnen het gevestigde tijdsbestek behoeven (een volgens standaardmarktconventies afgewikkelde aankoop- of verkoopverrichting) worden door Dexia op transactiedatum op de balans opgenomen of van de balans verwijderd. Voor deze financiële activa boekt Dexia eventuele niet-gerealiseerde meer- of minderwaarden die voortvloeien uit de herwaardering van het contract tegen reële waarde in "Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening".

Alle andere volgens standaardmarktconventies afgewikkelde aankoop- en verkoopverrichtingen van financiële activa, niet aangehouden voor handelsdoeleinden worden geboekt op de afwikkelingsdatum, met name de datum van de levering aan of door Dexia.

Dexia zal een financieel actief in zijn geheel of een deel van een financieel actief niet langer opnemen als de contractuele rechten op de kasstromen uit het financieel actief vervallen, alsook ten gevolge van substantiële wijzigingen in de contractuele voorwaarden (zie 1.1.6.2.4. Behandeling van vervroegde aflossingen en herstructureren van leningen). Ze worden ook niet langer opgenomen als de contractuele rechten van het financieel actief om kasstromen te ontvangen of als vrijwel

alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. In dit geval worden rechten of verplichtingen, gecreëerd of behouden op het moment van de overdracht, afzonderlijk opgenomen als activa en passiva.

Dexia erkent de financiële verplichtingen op zijn balans wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Dexia neemt de financiële verplichtingen niet langer op enkel wanneer deze vervallen, d.w.z. wanneer de in het contract vermelde verplichting wordt kwijtescholden, geannuleerd of afloopt. Een financiële verplichting kan ook niet langer worden opgenomen als gevolg van substantiële wijzigingen in de contractuele voorwaarden.

1.1.6.2. Classificatie en waardering van financiële activa

Bij de eerste opname van een financieel actief, beoordeelt Dexia eerst de contractuele bepalingen van het instrument om het te classificeren als een eigenvermogensinstrument (volgens de definitie in IAS 32 vanuit het perspectief van de emittent) of een schuldinstrument.

Een eigenvermogensinstrument is gedefinieerd als elk contract dat een overblijvend belang in de activa van een entiteit aantoonst, na aftrek van alle verplichtingen. Om aan deze voorwaarde te voldoen, verifieert Dexia dat het instrument geen enkele contractuele verplichting inhoudt voor de emittent om contanten of een ander financieel actief te leveren of om financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die mogelijk ongunstig zijn voor de emittent. Instrumenten met een terugneemverplichting ("puttable instruments") voldoen niet aan de definitie van eigenvermogensinstrumenten.

Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria van eigenvermogensinstrumenten worden door Dexia geclassificeerd als schuldinstrumenten.

1.1.6.2.1 Classificatie en waardering van schuldinstrumenten (IFRS 9)

Bij de eerste opname worden schuldinstrumenten geclassificeerd als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) of tegen reële waarde via resultatenrekening. De classificatie van schuldinstrumenten wordt gedreven door de twee volgende elementen: de karakteristieken van de kasstromen van de activa en het bedrijfsmodel waarin de activa worden aangehouden.

De beoordeling of de kasstromen uitsluitend bestaan uit aflossingen en rentebetalingen op het nog uitstaande hoofdsombedrag (SPPI of basis activa)

De SPPI-beoordeling is relevant voor schuldinstrumenten om na te gaan of ze gewaardeerd kunnen worden tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat). Indien de contractuele voorwaarden van het financieel actief uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op het nog uitstaande hoofdsombedrag betreffen, voldoet het actief aan de voorwaarden voor "basis" activa volgens de standaard. Onder een "basis" beschouwing, bestaan interesten hoofdzakelijk uit een vergoeding voor de tijdswaarde van geld en kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende risico's (zoals liquiditeitsrisico) en kosten (zoals beheerskosten) verbonden aan het aanhouden van het financieel actief voor een bepaalde tijd, alsook uit een interestmarge. De hoofdsom is gedefinieerd als de reële waarde van het financieel actief bij de eerste opname.

Bij de SPPI-beoordeling, houdt Dexia rekening met de contractuele voorwaarden van elk instrument, in het bijzonder die instrumenten die de timing of het bedrag van de contractuele kasstromen zouden kunnen wijzigen. Tijdens de beoordeling past Dexia haar oordeel toe bij de overweging of bepaalde contractuele kenmerken, zoals de frequentie van de renteherziening of "non-recourse" kenmerken, de toekomstige kasstromen aanzienlijk beïnvloeden.

Een contractuele voorwaarde die de kredietnemer of de kredietverstrekker toestaat vervroegd terug te betalen of vervroegde terugbetaling te vragen (put or call), blijft in overeenstemming met de SPPI-kasstromen, mits de vervroegde terugbetaling substantieel de hoofdsom en nog niet betaalde contractuele rente vertegenwoordigt, dewelke een redelijke vergoeding voor de vervroegde terugbetaling kan bevatten. Dergelijke vergoeding kan zowel positief als negatief zijn. Oordeelsvorming door Dexia is vereist om te concluderen of de betaalde of ontvangen compensatie bij vroegtijdige beëindiging resulteert in kasstromen die niet SPPI zijn.

De schuldinstrumenten van Dexia zijn voornamelijk SPPI en omvatten leningen of schuldvorderingen met vaste of variabele rentevoeten. De niet-SPPI schuldinstrumenten van Dexia omvatten enkele gestructureerde leningen ten aanzien van lokale gemeenschappen met een rentevoetformule met hefboomwerking, een indexatie op basis van valuta of een lange termijn rente-index (zoals de "Constant Maturity Swap"-rente).

Beoordeling van het bedrijfsmodel

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt uitgevoerd op portefeuilleniveau en is relevant voor schuldinstrumenten om na te gaan of ze gewaardeerd kunnen worden tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat).

Het bedrijfsmodel reflecteert de procedures voor het beheer van een groep schuldinstrumenten waarvoor de doelstellingen zijn vastgelegd door de bestuursorganen van Dexia. Het gevolgde bedrijfsmodel wordt bepaald op basis van waarneembare feiten, zodat het accuraat weergeeft hoe de groepen van financiële activa gezamenlijk worden beheerd met het oog op het behalen van een welbepaalde economische doelstelling en in overeenstemming met de manier waarop kasstromen gegenereerd worden (het ontvangen van de contractuele kasstromen en/of de verkoop van activa).

Om de classificatie en waardering van financiële activa te bepalen, wordt een onderscheid gemaakt tussen drie verschillende bedrijfsmodellen:

- Een bedrijfsmodel dat er op gericht is financiële activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen;
- Een bedrijfsmodel dat er op gericht is activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen alsook om financiële activa te verkopen;
- Andere bedrijfsmodellen waaronder de handelsportefeuille, waar het ontvangen van contractuele kasstromen slechts toekomstig is.

In lijn met het geordende resolutieplan, dat in 2012 werd goedgekeurd door de Europese commissie, en dat Dexia oplegt alle nieuwe commerciële activiteiten te beëindigen, beheert Dexia de afbouw van de resterende activa zonder versnelde verkoop, waardoor Dexia de kasstromen zal ontvangen over de levensduur van een groot deel van de activa. Een ander deel van de financiële activa van Dexia zal in speciale portefeuilles onder-

gebracht worden, met de bedoeling ze aan te houden of te verkopen wanneer opportuniteiten zich voordoen in de markt.

Dexia gebruikt haar oordeel om het juiste niveau te bepalen waarop de bedrijfsmodellen beoordeeld worden.

Elke significante verkoop van een financieel actief dat beheerd wordt in het bedrijfsmodel gericht op de ontvangst van contractuele kasstromen over de levensduur van het instrument, wordt geanalyseerd en gevalideerd door het Transactiecomité, dat optreedt als competentiecentrum op groepsniveau.

Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC – Amortised Cost)

Een schuldinstrument wordt geclassificeerd als gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs indien het voldoet aan de volgende vereisten:

- het wordt aangehouden in een bedrijfsmodel dat er op gericht is financiële activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen; en
- de contractuele voorwaarden van het financieel actief geven, op vermeldde data, uitsluitend aanleiding tot aflossingen en rentebetalen op het nog uitstaande hoofdsombedrag (SPPI). De realisatie van verkopen die dicht bij de vervaldag van het instrument liggen en voor een bedrag dat dicht bij de resterende contractuele kasstromen ligt, of als gevolg van een toename van het kredietrisico van de tegenpartij, is consistent met een bedrijfsmodel dat tot doel heeft de contractuele kasstromen te innen. Verkopen die worden opgelegd door wettelijke vereisten of om de concentratie van het kredietrisico te beheren (zonder een toename van het kredietrisico van het actief) zijn ook consistent met dit bedrijfsmodel wanneer ze niet frequent zijn of een onbeduidende waarde hebben. Bij eerste opname boekt Dexia schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs eerst tegen reële waarde plus transactiekosten, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs, na aanpassing voor eventuele voorzieningen voor verwachte kredietverliezen (ECL). De rente wordt berekend op basis van de methode van de effectieve rentevoet en geboekt in de rentemarge.

De effectieve rentevoet (behalve voor schuldinstrumenten met verminderde kredietwaardigheid sinds hun verwerving) is de rentevoet die de verwachte toekomstige geldstromen tijdens de verwachte looptijd van het financiële instrument exact disconteert tot de brutoboekwaarde van het financieel actief zonder rekening te houden met verwachte kredietverliezen.

Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) (FVOCI – Fair Value through Other Comprehensive Income)

Een schuldinstrument wordt geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) indien het voldoet aan de volgende vereisten:

- het wordt aangehouden in een bedrijfsmodel dat er op gericht is activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen alsook om financiële activa te verkopen; en
- de contractuele voorwaarden van het financieel actief geven, op vermeldde data, uitsluitend aanleiding tot aflossingen en rentebetalen op het nog uitstaande hoofdsombedrag (SPPI). Bij eerste opname boekt Dexia schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) eerst tegen reële waarde (inclusief transactiekosten). De rente wordt berekend op basis van de methode van de effectieve rentevoet en geboekt in

de rentemarge. Vervolgens waardeert Dexia deze instrumenten aan reële waarde (cf. 1.1.7. Reële waarde van financiële instrumenten). Niet-gerealiseerde winsten en verliezen die voortvloeien uit veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in het eigen vermogen onder de rubriek "Wijzigingen in de reële waarde van schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen die vatbaar zijn voor herclassificatie in het nettoresultaat".

Wanneer activa worden afgestoten, recupereert Dexia de gerelateerde geaccumuleerde reële waardeaanpassingen in de resultatenrekening in "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen".

Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVTPL – Fair Value Through Profit and Loss)

Alle andere schuldinstrumenten worden geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening en bestaan uit volgende activa:

- niet aangehouden in een bedrijfsmodel dat er op gericht is financiële activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen of een bedrijfsmodel dat er op gericht is activa aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen alsook om activa te verkopen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden verworven met als doel winst te boeken uit koersschommelingen op korte termijn of uit handelsmarges, of voor effecten die werden opgenomen in een portefeuille waarbij sprake is van intentie van winstneming op korte termijn.
- of anderzijds, aangehouden in dergelijk bedrijfsmodel maar waarbij de contractuele voorwaarden van het financieel actief, op bepaalde data, niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op het uitstaande hoofdsombedrag betreffen.

Deze activa worden verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening. Leningen en schuldinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden en niet-handelsdoeleinden die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening worden door Dexia initieel geboekt en gehervardeerd in de rubriek "Financiële activa tegen reële waarde via resultatenrekening" tegen hun reële waarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening". Volgens de grondslagen voor financiële verslaggeving van Dexia wordt de rente berekend op basis van de methode van de effectieve rentevoet en geboekt in de rentemarge.

Schuldinstrumenten aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO – Fair Value Option)

Onder bepaalde voorwaarden, en indien adequaat gedocumenteerd, heeft Dexia de onherroepelijke keuzemogelijkheid om een financieel actief dat normaal gewaardeerd wordt tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) bij de eerste opname te waarderen tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO) indien deze optie een eventuele inconsequentie in de waardering of erkenning wegwerkt of aanzienlijk verkleint ("accounting mismatch").

Niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten tegen reële waarde via de resultaten-

rekening". Volgens de grondslagen voor financiële verslaggeving van Dexia wordt de rente geboekt in de rentemarge.

Herclassificatie tussen categorieën

Financiële activa worden niet geherclassificeerd na hun eerste opname, behalve in de periode nadat Dexia zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa heeft gewijzigd. Een herclassificatie vindt alleen plaats wanneer veranderingen in het bedrijfsmodel significant zijn voor de activiteiten van Dexia en gebaseerd is op een strategische beslissing door het management van Dexia.

De herclassificatie is van toepassing vanaf het begin van de eerste verslagperiode na de wijziging.

1.1.6.2.2. Classificatie en waardering van beleggingen in eigenvermogensinstrumenten (IFRS 9)

Financiële eigenvermogensinstrumenten, binnen het toepassingsveld van IFRS 9, worden ingedeeld in een van volgende categorieën:

- Verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVTPL) als niet-SPPI financieel instrument;
- Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) (FVOCI).
- Dexia bezit geen beleggingen in eigenvermogensinstrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden.

Activa die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening worden door Dexia initieel geboekt en gehervardeerd in de rubriek "Financiële activa tegen reële waarde via resultatenrekening" tegen hun reële waarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen alsook dividendinkomen uit investeringen in eigenvermogensinstrumenten worden opgenomen in de resultatenrekening onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening".

Bij de eerste opname, en beoordeeld per geval, kan Dexia de onherroepelijke keuze maken om beleggingen in eigenvermogensinstrumenten niet aangehouden voor handelsdoeleinden op te nemen in de FVOCI-categorie onder "Financiële activa tegen reële waarde via eigen vermogen". Deze instrumenten worden vervolgens gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle veranderingen opgenomen worden in de niet-gerealiseerde resultaten onder "Wijzigingen in reële waarde van eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen", en zonder enige herklassering in de resultatenrekening. Bij de overdracht van de investering, herclassificeert Dexia de gerealiseerde bedragen binnen het eigen vermogen en presenteert ze deze onder de rubriek "Geconsolideerde reserves". Activa geclassificeerd in deze categorie zijn niet onderhevig aan bijzondere waardevermindering.

Dividendinkomsten uit investeringen in deze eigenvermogensinstrumenten, gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen, worden opgenomen in de resultatenrekening onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen".

1.1.6.2.3. Classificatie en waardering van derivaten (voor handelsdoeleinden en als afdekking) (IFRS 9)

Als een derivaat niet aangewezen is als afdekkingsinstrument, wordt het geacht voor handelsdoeleinden te worden aangehouden. De belangrijkste types van derivaten van Dexia zijn valuta- en interestderivaten. Dexia gebruikt ook kredietderivaten en aande-

lenderivaten en waardeert alle derivaten bij de eerste opname en daarna tegen reële waarde die, naargelang het geval, wordt berekend op basis van genoteerde marktprijzen, gediscoteerde kasstroommodellen of interne waarderingmodellen.

Dexia boekt derivaten als activa wanneer de reële waarde positief is en als verplichting wanneer de reële waarde negatief is.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivaten die niet aangewezen zijn als dekkingsinstrument worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening waarbij Dexia het volgende onderscheid maakt:

- derivaten aangehouden als afdekking, maar waarvoor hedge accounting niet kan of zal worden toegepast (economische afdekking). Alle veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de resultatenrekening onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten tegen reële waarde via resultatenrekening". De rente wordt geboekt in de rentemarge.
- derivaten aangehouden zonder intentie tot afdekking (handelsderivaten). Alle veranderingen in de reële waarde van dergelijke derivaten worden opgenomen onder "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten tegen reële waarde via resultatenrekening".

Bepaalde derivaten die besloten zijn in andere financiële verplichtingen, worden behandeld als aparte derivaten:

- als hun risico's en kenmerken niet nauw verbonden zijn met die van het basiscontract;
- als een afzonderlijk instrument met dezelfde contractuele voorwaarden als het besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- als het hybride contract niet tegen reële waarde wordt geboekt met verwerking van niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden in de resultatenrekening.

Dexia rapporteert besloten derivaten die gescheiden zijn onder dezelfde rubriek als het basiscontract.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die specifiek zijn aangewezen in een afdekkingsrelatie en worden gewaardeerd op basis van het type afdekkingsrelatie. De boekhoudkundige verwerking van dergelijke derivaten is verder gedetailleerd in sectie 1.1.10 "Afdekkingsderivaten".

1.1.6.2.4. Behandeling van vervroegde terugbetalingen en het herstructureren van leningen

Dexia heeft de boekhoudprincipes toepasbaar voor het herstructureren van leningen bepaald in overeenstemming met B3.3.6 van IFRS 9, met betrekking tot het herstructureren van financiële verplichtingen.

Geherstructureerde en aangepaste financiële activa

Wanneer een herstructurering van financiële activa plaatsvindt, wordt elk geval afzonderlijk behandeld. Aanpassingen vertegenwoordigen contractwijzigingen die resulteren in een wijziging van toekomstige contractuele kasstromen. De methode voor de boekhoudkundige verwerking van een geherstructureerde en gewijzigde lening alsook de vergoeding voor vervroegde terugbetaling, verschilt naargelang de herstructurering resulteert in voorwaarden die aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden.

Een substantiële wijziging in de voorwaarden van een bestaand financieel actief wordt geboekt als het aflopen van het oorspronkelijke financiële actief en de erkenning van een nieuw financieel actief. Een herstructurering die leidt tot het niet langer opnemen, wordt niet beschouwd als een verkoop

van een financieel actief binnen een bedrijfsmodel dat als doel heeft het actief aan te houden om de contractuele kasstromen te ontvangen gedurende de levensduur van het actief.

De volgende factoren, hoewel niet limitatief, worden in rekening gebracht om te bepalen of de voorwaarden van het actief na een herstructurering op een kwalitatieve basis als aanzienlijk verschillend worden beschouwd:

- SPPI/non SPPI
- De valuta waarin het schuldinstrument is uitgedrukt;
- De rentevoet;
- Conversiekenmerken van het instrument;
- Wijzigingen in contractuele clausules;
- Wijziging van tegenpartij.

Bovendien is Dexia van mening dat, in overeenstemming met B3.3.6 van IFRS 9, de voorwaarden aanzienlijk verschillen wanneer de netto contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies, ten minste 10% afwijkt van de netto contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke lening.

Indien de wijziging niet leidt tot verwijdering van de balans, wordt elk verschil tussen de gewijzigde contractuele kasstromen verdisconteerd aan de oorspronkelijke EIR (EIR – Effective Interest Rate) waarbij de bestaande brutoboekwaarde van een financieel actief onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen wordt in "Netto-winsten (verliezen) op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen" of "Netto-winsten (verliezen) op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs" afhankelijk van de classificatie van het actief.

Een herstructurering of wijziging van een financieel actief gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of een financieel actief gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen kan leiden tot een substantiële wijziging van de voorwaarden en bepalingen, waardoor het oorspronkelijke financieel actief niet meer wordt opgenomen. De vergoeding voor vervroegde terugbetaling wordt onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen in "Nettowinsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen" of "Nettowinsten (verliezen) op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs" afhankelijk van de classificatie van het actief. Een nieuw financieel actief wordt opgenomen tegen reële waarde.

1.1.6.2.5. Waardevermindering van financiële activa

De standaard IFRS 9 introduceert een nieuw model voor waardeverminderingen van financiële activa gebaseerd op verwachte kredietverliezen. Dit nieuwe model is van toepassing op schuldinstrumenten (leningen of schuldvorderingen) die gewaardeerd worden tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via eigen vermogen, alsook op leasing- en handelsvorderingen. Dit model is ook van toepassing op de reeds aangegane financieringsverbintenissen en de reeds aangegane financiële garanties die buiten balans van Dexia opgenomen zijn.

Voorgenoemd model is een verandering ten opzichte van het model in IAS 39, dat gebaseerd is op geleden kredietverliezen.

In het model gebaseerd op verwachte kredietverliezen wordt elk financieel instrument (behalve de verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid) ondergebracht in een van de drie onderstaande "stages" volgens de evolutie van het kredietrisico sinds hun eerste opname:

- Stage 1: Geen significante verhoging van het kredietrisico sinds de eerste opname;

- Stage 2: Significante verhoging van het kredietrisico sinds de eerste opname;
- Stage 3: Reeds geleden kredietverlies.

Het bedrag van de waardevermindering is afhankelijk van de stage waaraan het financieel actief is toegewezen:

- In stage 1 wordt het bedrag van de voorziening berekend op basis van de verwachte kredietverliezen in de komende 12 maanden en stemt het overeen met het tekort dat zou resulteren in geval van wanbetaling in de komende 12 maanden, gewogen aan de kans op wanbetaling tijdens diezelfde periode.
- In stage 2 en 3 komt het bedrag van de voorziening overeen met de verwachte kredietverliezen tot aan de vervaldatum, en stemt het overeen met het tekort dat zou resulteren in geval van wanbetaling over de volledige looptijd van het instrument, gewogen aan de kans op wanbetaling tijdens de resterende looptijd van het instrument.

De inkomsten van deze activa worden erkend op basis van de toegepaste effectieve rentevoet op de bruto boekhoudkundige waarde van activa in stage 1 en 2, en op de netto boekhoudkundige waarde van activa in stage 3.

De vereenvoudigde benadering toegestaan door IFRS 9 voor handelsvorderingen (met een aanzienlijke financieringscomponent) en voor lease-vorderingen wordt door Dexia niet toegepast. De berekening van verwachte kredietverliezen van deze activa volgt de algemene benadering die hieronder wordt beschreven.

Significante verhoging van het kredietrisico

Voor financiële instrumenten die geen objectieve aanwijzing voor een waardevermindering vertonen en die daarom aan stage 1 of 2 worden toegewezen, heeft Dexia een benadering ontwikkeld op basis van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve test om te beoordelen of een aanzienlijke toename van kredietrisico sinds eerste opname van toepassing is.

De kwantitatieve test omvat het vergelijken van de 'gemiddelde' kans op verminderde kredietwaardigheid (PD - Probability of Default), gemeten over de cyclus, van het contract op de rapporteringsdatum en op de ingangsdatum. Deze variatie wordt vervolgens genormaliseerd via de kans op verminderde kredietwaardigheid van de slechtste "pre-default rating", in functie van de sector van de tegenpartij. Deze normalisatie maakt het mogelijk de significantie van de variatie in kans op verminderde kredietwaardigheid in te schatten en maakt ook een homogene vergelijking van deze variatie tussen verschillende sectoren mogelijk. Deze kansen op verminderde kredietwaardigheid worden beschouwd over een tijdshorizon die gelijk is aan de initiële looptijd van het financiële instrument.

Als de variatie boven een bepaalde drempel ligt, geeft de variatie van de kansen op verminderde kredietwaardigheid aan dat er sprake is van een aanzienlijke verslechtering van het kredietrisico en dat het financiële instrument aan stage 2 zal worden toegewezen. Deze drempelwaarde is zo gekalibreerd dat wordt geanticipeerd op een mogelijke wanbetaling over een horizon van minimaal 2 jaar, zoals gevalideerd door het Dexia Management. Het zal worden opgenomen in standaard validatieprocessen door bestuursorganen.

De kwalitatieve test is gebaseerd op indicatoren gerelateerd aan de tegenpartij en bestaat erin de blootstellingen die opgevolgd worden in het kader van de "Watchlist", de for-

bornemaatregelen of toebehoren aan gevoelige activiteitssectoren, te positioneren in stage 2.

De IFRS 9 standaard geeft aan dat ongeacht de manier waarop een entiteit significante verhogingen van het kredietrisico beoordeelt, er een weerlegbaar vermoeden bestaat dat het kredietrisico op een financieel actief aanzienlijk is toegenomen sinds de eerste opname wanneer contractuele betalingen meer dan 30 dagen achterstallig zijn. Gezien de portefeuillekarakteristieken van Dexia, en met name de aanzienlijke subportefeuille in de publieke sector waar de administratieve procedures de contractuele betalingen kunnen vertragen, heeft Dexia op basis van historische cijfers van achterstalligheid aangevoerd dat 30 dagen achterstalligheid geen relevante stage 2 trigger voorstelt, omdat deze meestal niet overeenkomt met kredietproblemen volgens het default beleid van Dexia.

De kans op verminderde kredietwaardigheid bij oorsprong wordt niet verwacht te wijzigen en wordt dan ook voor eens en voor altijd bepaald voor elke blootstelling. Als de contractuele voorwaarden van een financieel actief echter worden geherstructureerd (dat wil zeggen heronderhandeld of geherfinancierd), en als deze herstructurering leidt tot het niet langer opnemen van het instrument volgens de IFRS 9 boekhoudregels, wordt het geherstructureerde actief beschouwd als een nieuw actief. Dit nieuwe actief wordt ofwel erkend als een POCI (Purchased or Originated Credit Impaired financial assets) als het voldoet aan de identificatiecriteria en een verwacht kredietverlies over de gehele levensduur wordt erkend. In het andere geval wordt het initieel erkend in stage 1. De SICR (significante verhoging van kredietrisico) test wordt vervolgens uitgevoerd op de nieuwe kenmerken van het geherstructureerde actief. De kans op verminderde kredietwaardigheid bij oorsprong wordt daarom herzien rekening houdend met de rating van de tegenpartij op de herstructureringsdatum en de looptijd van het geherstructureerde financiële actief.

Waardering van verwachte kredietverliezen

Berekening van verwachte kredietverliezen voor financiële instrumenten geclassificeerd in stage 1 of 2

Vooruitziend: De berekening van de verwachte kredietverliezen is functie van de kans op ratingmigraties, de kans op verminderde kredietwaardigheid (PD), de verliezen in geval van verminderde kredietwaardigheid (LGD) en de blootstelling op het moment van verminderde kredietwaardigheid (EAD). De kans op ratingmigraties, PD en LGD zijn "Point in Time" en "forward looking", waardoor zij rekening houden met huidige en verwachte macro-economische omstandigheden over 3 jaar. Voortbouwend op de methodiek voor Pijler 1, heeft Dexia modellen voor interne ratings ontwikkeld gebaseerd op sectorale segmentering, alsook de beste schatting voor gemiddelde PD, ratingmigraties en LGD-modellen, over een meerjarige horizon en gebaseerd op historische data. Deze parameters voor de beste schatting zijn aangepast om IFRS 9 "Point in Time" (PiT) PD- en LGD-modellen af te leiden die afhankelijkheden tussen verschillende macro-economische variabelen en risicoparameters bepalen en statistisch worden opgebouwd door historische relaties tussen deze parameters te vinden. De meest relevante macro-economische variabelen zijn onder meer het bruto binnenlands product (bbp), het werkloosheidscijfer, inflatie, bbp-groei, alsook opbrengsten en rente-indicatoren. Dergelijke aanpak laat toe om de PD, ratingmigraties en LGD te projecteren, ongeacht de economische situatie.

De Point in Time kans op ratingmigraties, PD's en LGD's zijn onderworpen aan een geregelde back-testing, in overeenstemming met het interne back-testing beleid van Dexia. De

resultaten van deze tests worden voorgelegd aan het validatiecomité en gepresenteerd aan het management.

Scenario's: Dexia ontwikkelde prognoses voor verwachte kredietverliezen onder 3 macro-economische scenario's: basis, opwaarts en neerwaarts, waarbij de laatste twee symmetrisch vastgelegd zijn rond het basisscenario.

Het macro-economische basisscenario is gebaseerd op voorspellingen over een tijdshorizon van drie jaar op een aantal macro-economische en financiële marktgegevens verkregen van internationale instellingen zoals de Europese Commissie en het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De prognoses worden besproken in de werkgroep, die experts van Risk en Finance samenbrengt, en die in voorkomend geval bepaalde prognoses kunnen herroepen of aanpassen. De methodologie om de op- en neerwaartse scenario's te definiëren is gebaseerd op de historische foutenmarge die wordt waargenomen tussen economische voorspellingen en empirische waarnemingen. Kansgewogen verwachte kredietverliezen worden vervolgens bekomen door het wegen van de resultaten van de verwachte kredietverliezen met de waarschijnlijkheid van de alternatieve scenario's.

Herstelpercentage: De kans dat een tegenpartij na wanbetaling herstelt naar een normale situatie (zonder verlies) wordt in het schatten van alle risicoparameters in rekening gebracht.

Kredietrisicolimiterende factoren: De verhoging van het kredietrisico wordt gemeten aan de hand van het risico op falen van de oorspronkelijke tegenpartij. De borgstellers die contractueel zijn toegewezen aan de blootstelling (zoals bijvoorbeeld kredietverzekeraars) worden in aanmerking genomen in de berekening van de verwachte kredietverliezen door rekening te houden met de kans dat een dubbele falen zich voordoet (van de ontleners en de borgsteller). Andere elementen van garantie (zoals bijvoorbeeld hypotheek, onderpand, kaswaarborg) worden in aanmerking genomen in de berekening van de verwachte kredietverliezen door de vermindering van het verlies in geval van falen, wanneer ze niet apart worden geboekt.

Discontering: Jaarlijkse kansgewogen verwachte kredietverliezen worden verdisconteerd tot de rapporteringsdatum tegen de effectieve rentevoet.

Voor instrumenten in stage 1 en stage 2 worden interestopbrengsten berekend gebaseerd op de brutoboekwaarde van het instrument volgens de gedefinieerde modellen in functie van de verschillende subportefeuilles van Dexia

Berekening van verwachte kredietverliezen voor financiële instrumenten geclassificeerd in stage 3:

Verwachte kredietverliezen worden bepaald aan de hand van de individuele kenmerken van de blootstelling, voornamelijk op basis van kasstroommodellen, marktprijsmodellen of de waarde van zekerheden. In uitzonderlijke gevallen kan geen waardevermindering worden toegerekend, in het bijzonder wanneer de waarde van de zekerheid hoger is dan de waarde van het schuldinstrument.

Voor instrumenten in stage 3 worden interestopbrengsten berekend gebaseerd op de geamortiseerde kostprijs (de brutoboekwaarde minus de voorziening voor waardeverminderingverlies). Wanneer Dexia geen redelijke verwachtingen heeft ten aanzien van de volledige of gedeeltelijke recuperatie van een financieel actief, wordt de brutoboekwaarde van een financieel actief verminderd. Het beleid van Dexia bestaat erin om een verlies in de resultatenrekening op te nemen op het moment van de schuldkijschelding. Hierna zullen geen handhavingswerkzaamheden meer plaatsvinden.

Boekhoudkundige verwerking van verwachte kredietverliezen

Dexia boekt veranderingen in het bedrag van verwachte kredietverliezen met betrekking tot schuldinstrumenten, verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten, in de resultatenrekening in kosten voor kredietrisico's als een waardeverminderingwinst of -verlies. Voor reeds aangegane financieringsverbintenissen en de reeds aangegane financiële garanties die buiten balans opgenomen zijn, worden verwachte kredietverliezen opgenomen op de passiefzijde van de balans van Dexia. Voor verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid, is de voorziening voor verliezen opgenomen in de resultatenrekening gelijk aan de cumulatieve veranderingen in de verwachte kredietverliezen sinds de eerste opname en over de looptijd van het instrument. Gunstige veranderingen in de te verwachten kredietverliezen over de looptijd van het actief worden opgenomen in de resultatenrekening als een winst.

1.1.6.3. Classificatie en waardering van financiële verplichtingen (IFRS 9)

1.1.6.3.1. Verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs (IFRS 9)

Dexia boekt zowel interbancaire ontleningen, klantenontleningen en schuldbewijzen bij de eerste opname tegen reële waarde, zijnde het ontvangen bedrag na aftrek van de transactiekosten. Daarna worden ontleningen en schuldbewijzen geboekt tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de initiële boekwaarde en de aflossingswaarde wordt geboekt in de resultatenrekening over de looptijd van de verplichting volgens de methode van de effectieve rentevoet.

1.1.6.3.2. Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (IFRS 9)

Verplichtingen die voor handelsdoeleinden worden aangehouden volgen dezelfde boekhoudkundige verwerking als deze die geldt voor "Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden".

1.1.6.3.3. Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO) (IFRS 9)

Onder bepaalde voorwaarden, en indien adequaat gedocumenteerd, heeft Dexia de onherroepelijke keuzemogelijkheid om een financiële verplichting bij de eerste opname te waarderen tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO) wanneer:

- een dergelijke optie een eventuele inconsequentie in de waardering of classificatie wegerkt of aanzienlijk verkleint ("accounting mismatch").
- een groep van financiële verplichtingen wordt beheerd en de performantie ervan wordt gewaardeerd tegen reële waarde, in
- een hybride instrument overeenstemming met een gedocumenteerd risicobeheer of beleggingsstrategie.

Een hybride instrument een of meerdere afzonderlijke besloten derivaten omvat.

Conform de bepalingen van de IFRS 9 standaard die door Dexia vanaf 1 januari 2017 vervroegd toegepast wordt, verwerkt Dexia de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening als volgt:

- Variaties in reële waarde toe te wijzen aan het eigen kredietrisico worden verwerkt via het eigen vermogen op een specifieke lijn "Herwaardering via eigen vermogen van het eigen kredietrisico voor financiële verplichtingen die het voorwerp waren van een optie tot waardering via resultatenrekening".

- Overige wijzigingen in de reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen onder “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”.

Wanneer financiële verplichtingen, gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening, niet langer opgenomen worden, worden de bedragen toe te wijzen aan het eigen kredietrisico die in het eigen vermogen werden geboekt, niet geherclassificeerd in de resultatenrekening. Dexia herclassificeert deze gerealiseerde bedragen binnen het eigen vermogen naar de lijn “geconsolideerde reserves”.

Echter, in het geval dat financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening zoals hierboven beschreven een inconsistentie in de resultatenrekening veroorzaken (accounting mismatch), zal Dexia alle variaties in reële waarde weergeven in de resultatenrekening.

Volgens de grondslagen voor financiële verslaggeving van Dexia wordt de rente geboekt in de rentemarge.

1.1.6.4. FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Leningen en voorschotten voor aan kredietinstellingen en aan cliënten (IAS 39)

Dexia classificeert niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd, in deze categorie (door IAS 39 omschreven als leningen en vorderingen) met uitzondering van:

- degene die Dexia van plan is onmiddellijk of in de nabije toekomst te verkopen, die geclassificeerd moeten worden als “aangehouden voor handelsdoeleinden”, en die welke Dexia bij eerste opname aanwijst als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening;
- degene die Dexia bij eerste opname aanwijst als beschikbaar voor verkoop; of
- diegene waarvoor Dexia, om een andere reden dan een verslechtering van de kredietwaardigheid, mogelijk niet nagevoeg zijn gehele initiële investering zal realiseren; deze leningen en vorderingen moeten als beschikbaar voor verkoop worden geclassificeerd.

Dexia boekt rentedragende leningen en vorderingen eerst tegen reële waarde plus transactiekosten, en vervolgens tegen afgeschreven kostprijs, na aftrek van een eventuele waardevermindering. De rente wordt berekend op basis van de methode van de effectieve rentevoet en geboekt als nettorenteopbrengsten. De effectieve rentevoet is de rentevoet die de verwachte toekomstige geldstromen tijdens de verwachte looptijd van het financiële instrument of, indien relevant, een kortere periode, exact disconteert tot de nettoboekwaarde van het financieel actief of de financiële verplichting.

Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (IAS 39)

Leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden

Dexia rapporteert voor handelsdoeleinden aangehouden leningen onder “Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening” tegen reële waarde, waarbij niet-gerealiseerde winsten en verliezen in de resultatenrekening opgenomen worden als “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”. De gelopen rente wordt geboekt op basis van de methode van de effectieve rentevoet in de rentemarge.

Voor handelsdoeleinden aangehouden effecten zijn effecten die zijn verworven met als doel winst te boeken uit koersschommelingen op korte termijn of uit handelsmarges, of zijn

effecten die werden opgenomen in een portefeuille waarbij sprake is van een patroon van winstneming op korte termijn. Dexia boekt voor handelsdoeleinden aangehouden effecten bij de eerste opname tegen reële waarde en herwaardeert deze daarna tegen reële waarde. Al deze reëlewaardeaanpassingen worden opgenomen in het “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”. Verworven intresten worden geboekt in de rentemarge. Ontvangen dividenden worden geboekt onder het “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”.

Verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen volgen dezelfde boekhoudkundige verwerking als deze die gelden voor “Leningen en effecten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden”.

Leningen en effecten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO)

In sommige gevallen en met een aangepaste documentatie kan Dexia een financieel actief, een financiële verplichting of een groep van financiële instrumenten aanwijzen als “geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening” indien:

- een dergelijke vermelding een eventuele inconsequentie in de waardering of erkenning wegwerkt of aanzienlijk verkleint;
- een groep van financiële activa, financiële verplichtingen of beide wordt beheerd en de performantie ervan wordt gewaardeerd tegen reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerd risicobeheer of beleggingsstrategie;
- het instrument een in het contract besloten derivaat bevat; – dat de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn aanzienlijk wijzigt; of – waarvoor, met weinig of geen analyse, niet duidelijk is dat de scheiding van het in het contract besloten derivaat niet mogelijk is.

Niet-gerealiseerde winsten en verliezen op deze activa worden opgenomen in de resultatenrekening onder “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”. Interesten worden geboekt in de rentemarge.

Verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening (FVO)

Conform de bepalingen van de IFRS 9 standaard die door Dexia vanaf januari 2017 vervroegd toegepast wordt, verwerkt Dexia de niet-gerealiseerde winsten en verliezen op financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening als volgt:

- Variaties in reële waarde toe te wijzen aan het eigen kredietrisico worden verwerkt via het eigen vermogen op een specifieke lijn “Reëlewaardeaanpassingen van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening, toe te wijzen aan eigen kredietrisico” binnen “Winsten en verliezen direct opgenomen in het eigen vermogen”;
- Overige wijzigingen in de reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen onder “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”.

Wanneer financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening, niet langer opgenomen worden, worden de bedragen toe te wijzen aan het eigen kredietrisico die in het eigen vermogen werden geboekt niet geherclassificeerd in de resultatenrekening. Dexia herclassificeert deze gerealiseerde bedragen binnen het eigen vermogen naar de lijn «geconsolideerde reserves».

Echter, in het geval dat financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening zoals hierboven beschreven, een inconsistentie in de resultatenrekening veroorzaken (accounting mismatch), zal Dexia alle variaties in reële waarde weergeven in de resultatenrekening.

Derivaten – Aangehouden voor handelsdoeleinden

Als een derivaat niet aangewezen is als afdekkingsinstrument, wordt het geacht voor handelsdoeleinden te worden aangehouden. De belangrijkste types van derivaten zijn valuta- en interestderivaten. Dexia gebruikt ook kredietderivaten en aandenderivaten en waardeert alle derivaten bij de eerste opname en daarna tegen de reële waarde die, naargelang het geval, wordt berekend op basis van genoteerde marktprijzen, gediscoteerde kasstroommodellen of interne waarderingsmodellen. Alle reëlewaardeaanpassingen worden geboekt in de resultatenrekening onder “Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening”. Interesten worden geboekt in de rentemarge.

Dexia boekt derivaten als activa wanneer de reële waarde positief is en als verplichting wanneer de reële waarde negatief is. Bepaalde derivaten die besloten zijn in andere financiële instrumenten, worden behandeld als aparte derivaten:

- als hun risico's en kenmerken niet nauw verbonden zijn met die van het basiscontract; en
- als het hybride contract niet tegen de reële waarde wordt geboekt met verwerking van niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden in de resultatenrekening.

Dexia rapporteert besloten derivaten die gescheiden waren onder dezelfde rubriek als het basiscontract.

Financiële investeringen (IAS 39)

Aangehouden tot einde looptijd

Dexia classificeert rentedragende financiële activa met een vaste looptijd als “Financiële activa aangehouden tot einde looptijd” (HTM) wanneer het management zowel de intentie als het vermogen heeft om deze activa tot het einde van de looptijd aan te houden.

Dexia boekt deze rentedragende financiële activa eerst tegen reële waarde plus transactiekosten, en vervolgens tegen afgeschreven kostprijs, na aftrek van een eventuele correctie voor bijzondere waardevermindering. De rente wordt geboekt op basis van de methode van de effectieve rentevoet in de rentemarge.

Beschikbaar voor verkoop

Dexia classificeert financiële activa die bedoeld zijn om voor onbepaalde duur te worden aangehouden, maar die kunnen worden verkocht naar aanleiding van een behoefte aan liquide middelen of naar aanleiding van wijzigingen in rentevoeten, wisselkoersen of aandelenkoersen, als “Financiële activa beschikbaar voor verkoop” (AFS).

Dexia boekt financiële activa bij de eerste opname tegen de reële waarde (inclusief transactiekosten). De rente wordt op basis van de methode van de effectieve rentevoet geboekt binnen de rentemarge. Dexia boekt dividenden van niet-vastrentende effecten onder “Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop”.

Voor verkoop beschikbare financiële activa worden na de eerste opname gehervalueerd tegen de reële waarde (cf. 1.1.7. Reële waarde van financiële instrumenten). Niet-gerealiseerde winsten en verliezen die voortvloeien uit reëlewaardeaanpassingen van financiële activa die zijn opgenomen als “voor verkoop beschikbaar”, worden geboekt in het eigen vermogen als “Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten of verliezen

van activiteiten aangehouden voor verkoop”. Wanneer deze activa worden vervreemd of een waardevermindering ondergaan, worden de daarmee verband houdende gecumuleerde reëlewaardeaanpassingen in de resultatenrekening opgenomen als “Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop”. Echter worden winsten en verliezen uit financiële instrumenten waarop een bijzondere waardevermindering werd geboekt, opgenomen onder de risicokost.

Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa (IAS 39)

Dexia boekt bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectief bewijs bestaat dat een financieel actief of een geheel van financiële activa in waarde is afgenomen als gevolg van één of meer gebeurtenissen die zich voordoen na de initiële erkenning en die duiden op een daling van de verwachte kasstromen en waarvoor de impact op de geraamde toekomstige kasstromen op een betrouwbare wijze kan geraamd worden.

Financiële activa gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs

Dexia oordeelt eerst of er voor de financiële activa afzonderlijk een objectief bewijs van waardevermindering bestaat. Als dat bewijs niet bestaat, worden de financiële activa opgenomen in een groep van financiële activa met vergelijkbare kredietrisico's en gezamenlijk beoordeeld op waardevermindering.

Er is objectief bewijs van een individuele waardevermindering wanneer een tegenpartij moeilijkheden heeft, of waarschijnlijk zal hebben, om haar verplichtingen na te komen. Een actief kan tevens een waardevermindering ondergaan, wanneer het meer dan drie maanden achterstallig is.

Collectieve waardeverminderingen worden opgenomen wanneer een aangegaan risico wordt geïdentificeerd op een sector en op portefeuilles van activa die als gevoelig beschouwd worden en vervolgens onder toezicht worden geplaatst.

Bepaling van de waardevermindering

- Specifieke waardeverminderingen – Als er een objectief bewijs bestaat dat leningen en vorderingen, of financiële activa die zijn geclassificeerd als aangehouden tot einde looptijd in waarde zijn afgenomen, wordt het bedrag van de waardevermindering voor specifiek geïdentificeerde activa berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de geschatte realiseerbare waarde, zijnde de contante waarde van de verwachte kasstromen, inclusief oordeelsvorming over de realiseerbare waarde van waarborgen en zekerheden, die wordt gediscoteerd op basis van de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële instrument (behalve voor geherclassificeerde activa, zie hierna). Wanneer wordt geoordeeld dat een actief een waardevermindering moet ondergaan, wordt het niet opgenomen in de portefeuille waarop een collectieve waardevermindering wordt berekend. Activa met kleine saldi en met vergelijkbare risico's volgen de hierna beschreven principes.

- Collectieve waardeverminderingen – Collectieve waardeverminderingen dekken, bij gebrek aan specifieke waardeverminderingen, het risico op waardeverliezen in, waarvoor objectieve bewijzen bestaan van potentiële toekomstige verliezen op portefeuilles of op andere verbintenissen op afsluitdatum. Dexia raamt deze collectieve waardeverminderingen op basis van in het verleden vastgestelde patronen van verliezen in elk segment, de aan de kredietnemers toegekende kredietratings en het huidige economische klimaat waarin de kredietnemers actief zijn. Daartoe ontwikkelde Dexia kredietrisicomodellen op basis van een benadering

die de toepasselijke "Probability of Default" (kans dat een tegenpartij in gebreke blijft) combineert met de informatie over de "Loss Given Default" (de omvang van het verlies als de tegenpartij in gebreke blijft). Deze modellen zijn onderworpen aan een geregelde back-testing en zijn gebaseerd op de gegevens en de risicomodellen van Bazel III, in overeenstemming met het model van opgelopen verliezen. Er worden veronderstellingen gemaakt over de manier waarop de inherente verliezen in modellen worden gegoten en om de vereiste parameters te bepalen die gebaseerd zijn op ervaringen uit het verleden.

Boekhoudkundige verwerking van de waardevermindering

Dexia boekt veranderingen in het bedrag van waardeverminderingen in de resultatenrekening in "Risicokost". De waardeverminderingen worden teruggenomen via de resultatenrekening als de toename in reële waarde objectief verband houdt met een gebeurtenis die plaatsvond nadat de waardevermindering werd geboekt.

Wanneer het management oordeelt dat een actief oninbaar is, wordt de uitstaande specifieke waardevermindering teruggenomen in de resultatenrekening onder de rubriek "Risicokost", en wordt het nettoverlies onder dezelfde rubriek geboekt. Later geïnde bedragen worden eveneens onder die rubriek geboekt.

Geherclassificeerde financiële activa

Dexia kan financiële activa die eerst zijn geclassificeerd als "Aangehouden voor handelsdoeleinden" of in uitzonderlijke gevallen "Beschikbaar voor verkoop", herclassificeren als "Aangehouden tot einde looptijd" of "Leningen en vorderingen". Een herclassificatie naar "Leningen en vorderingen" is dus mogelijk wanneer activa "Beschikbaar voor verkoop" niet langer genoteerd zijn in actieve markten en wanneer Dexia de intentie en de mogelijkheid heeft deze activa aan te houden in de voorzienbare toekomst of tot vervaldag.

Een herclassificatie van "Beschikbaar voor verkoop" naar "Aangehouden tot einde looptijd" is mogelijk ten gevolge van een wijziging in de intentie van Dexia, wanneer Dexia de bedoeling en de mogelijkheid heeft deze financiële activa aan te houden tot einde looptijd en op voorwaarde dat deze activa geen derivaten zijn, verbonden met bepaalde of te bepalen betalingen en een vaste looptijd.

In zulke omstandigheden wordt de reële waarde van de "Activa aangehouden voor verkoop" op de datum van overdracht de nieuwe afgeschreven kostprijs van die financiële activa. Een eventuele aanpassing van de reële waarde die voordien is geboekt onder niet-gerealiseerde resultaten, wordt "bevroren" en afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument. Wat de berekening van de waardevermindering betreft, gelden voor geherclassificeerde financiële activa dezelfde schattingen, oordeelsvormingen en verwerkingsprincipes als financiële activa die eerst zijn gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs. Indien er een objectief bewijs is dat de geherclassificeerde financiële activa in waarde afnemen, berekent Dexia het bedrag van de waardevermindering van de geherclassificeerde activa als het verschil tussen de nettoboekwaarde van het actief en de netto actuele waarde van de verwachte kasstromen, gediscoteerd tegen het herberekenende effectieve rendement op het ogenblik van de herclassificatie. Een eventueel niet afgeschreven deel van de "bevroren" voor verkoop beschikbare reserve wordt opgenomen in de resultatenrekening en gerapporteerd onder de rubriek "Risicokost" als deel van de waardevermindering.

Voor verkoop beschikbare activa

Dexia erkent waardeverminderingen van voor verkoop beschikbare activa op individuele basis indien er een objectief bewijs van waardevermindering is als gevolg van één of meer gebeurtenissen die plaatsvinden na de initiële erkenning.

Bepaling van de waardevermindering

- **Eigenvermogensinstrumenten** – Voor eigenvermogensinstrumenten die genoteerd zijn op een actieve markt, wordt een belangrijke daling van de beurskoers (met meer dan 50 % op de datum van verslaggeving) of een langdurige daling (vijf jaar) ten opzichte van de aanschaffingswaarde beschouwd als een objectief bewijs van waardevermindering. Bovendien kan het management beslissen om waardeverminderingen te erkennen wanneer andere objectieve bewijzen voorhanden zijn.
- **Rentedragende financiële instrumenten** – Bij rentedragende financiële instrumenten wordt de waardevermindering geïnitieerd op basis van dezelfde financiële criteria die worden toegepast op individueel in waarde verminderde financiële activa die worden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs (zie 1.1.6.5.1.).

Boekhoudkundige verwerking van de waardevermindering

Wanneer voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten in waarde verminderen, wordt de totale reserve van de voor verkoop beschikbare eigenvermogensinstrumenten die de waardevermindering vertegenwoordigt, overgeheveld naar de resultatenrekening in de rubriek "Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop". In deze rubriek worden ook de bijkomende verminderingen van de reële waarde geboekt voor eigenvermogensinstrumenten. Wanneer een waardevermindering werd geboekt voor rentedragende financiële instrumenten, worden latere dalingen in reële waarde geboekt in "Risicokost" wanneer er een objectief bewijs van waardevermindering is. In alle andere gevallen, worden reële waardeaanpassingen geboekt in het eigen vermogen. Waardeverminderingen op eigenvermogensinstrumenten kunnen niet in de resultatenrekening worden teruggenomen wanneer de beurskoersen zich later herstellen.

Buitenbalansverplichtingen

Dexia zet buitenbalansverplichtingen zoals kredietsubstituten (bijvoorbeeld waarborgen en standby kredietbrieven) en kredietverbintenissen doorgaans om in balansrubrieken wanneer ze worden opgevraagd.

Toch kunnen er omstandigheden zijn (zoals onzekerheid over de kredietwaardigheid van de tegenpartij in het bijzonder) waardoor het buitenbalansrisico onderhevig is aan een waardecorrectie. Dexia erkent voorzieningen voor kredietverbintenissen als de kredietwaardigheid van de klant dermate is verslechterd dat de terugbetaling van de lening of de daarmee verbonden intresten twijfelachtig zijn (cf 1.1.22).

Behandeling van vervroegde terugbetalingen en het herstructureren van leningen (IAS 39)

Dexia heeft de boekhoudprincipes toepasbaar voor het herstructureren van leningen bepaald in overeenstemming met AG 62 van IAS 39, waar het herstructureren van financiële verplichtingen wordt behandeld.

Er zijn verschillende boekingsmogelijkheden naargelang het een vervroegde terugbetaling met herfinanciering dan wel een vervroegde terugbetaling zonder herfinanciering betreft.

Geval van vervroegde terugbetaling met herfinanciering

De boekhoudmethode voor de vervroegde terugbetaling van leningen en de schadevergoedingen voor vervroegde terugbe-

taling verschillen naar gelang de herstructurering al dan niet substantieel verschillende voorwaarden veroorzaakt dan de initiële voorwaarden. In overeenstemming met de principes van AG 62 beschouwt Dexia dat de voorwaarden substantieel verschillend zijn wanneer de netto actuele waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, inclusief betaalde en ontvangen kosten, ten minste 10% verschilt van de netto actuele waarde van de overblijvende kasstromen van de originele lening.

De boekhoudkundige behandeling van leningen en vergoedingen voor vervroegde terugbetaling hangt af van de resultaten van de geschiktheidstest. Als de geschiktheidstest een voldoende weergeeft (verschil in de netto actuele waarden is minder dan 10%), dan leidt dit niet tot het niet langer opnemen van de originele lening en de schadevergoeding voor de vervroegde terugbetaling wordt afgeschreven over de resterende looptijd van de geherstructureerde lening. In het andere geval (het verschil overstijgt 10%) wordt de originele lening niet langer opgenomen en wordt de vergoeding van de vervroegde terugbetaling onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen in de lijn "Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop".

Geval van vervroegde terugbetaling zonder herfinanciering

Wanneer de lening niet meer bestaat, neemt Dexia in lijn met de IFRS-normen de schadevergoeding voor de vervroegde terugbetaling, alsook alle resterende bedragen aan afschrijvingen van de soultte op in het resultaat in de lijn "Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop" als een opbrengst van de uitoefening.

Ontleningen (IAS 39)

Dexia boekt ontleningen bij de eerste opname tegen reële waarde, zijnde de opbrengst uit hun uitgifte, na aftrek van de transactiekosten. Daarna worden ontleningen geboekt tegen de afgeschreven kostprijs. Het verschil tussen de initiële boekwaarde en de aflossingswaarde wordt geboekt in de resultatenrekening over de looptijd van de ontleningen volgens de methode van de effectieve rentevoet.

Het onderscheid tussen rentedragende instrumenten en eigenvermogensinstrumenten is eerder gebaseerd op de economische werkelijkheid dan op de rechtsvorm.

1.1.7. REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

1.1.7.1. Waarderingsregels

IFRS 13 definieert de reële waarde als het bedrag waarvoor een actiefwaarde kan worden verhandeld, of een verplichting kan worden vereffend, tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde onafhankelijke partijen. De op een actieve markt (zoals een erkende effectenbeurs) genoteerde marktprijzen voor identieke instrumenten moeten worden gehanteerd als reële waarde, omdat ze het beste bewijs vormen van de reële waarde van een financieel instrument. Als een financieel instrument niet wordt verhandeld op een actieve markt, doet men een beroep op waarderingsmodellen. Een waarderingsmodel geeft weer wat de transactieprijs zou zijn geweest op de datum van waardering in geval van een transactie tegen normale marktvoorwaarden die gemotiveerd wordt door normale businessoverwegingen. De waarderingsmodellen van Dexia maximaliseren het gebruik van relevante waarneembare gegevens en minimaliseert het gebruik van niet-waarneembare gegevens.

Het waarderingsmodel zou rekening moeten houden met alle factoren die marktpelers in aanmerking zouden nemen bij

het bepalen van de prijs van de activa. Voor het meten van de reële waarde van een financieel instrument moet rekening gehouden worden met de huidige marktomstandigheden. Voor zover waarneembare gegevens beschikbaar zijn, zouden die in het model moeten worden opgenomen.

Financiële activa en verplichtingen, gewaardeerd tegen reële waarde of waarvoor een reële waarde is berekend als toelichting, worden geclassificeerd in een van de drie hiërarchische niveaus. De onderstaande definities gebruikt door Dexia zijn in overeenstemming met de IFRS 13 teksten:

- Niveau 1: op actieve markten genoteerde prijzen (niet gecorrigeerd) voor identieke activa of verplichtingen.
 - Niveau 2: waarderingsmodellen gebaseerd op andere gegevens dan in niveau 1 opgenomen genoteerde prijzen die direct of indirect voor het actief of de verplichting waarneembaar zijn.
 - Niveau 3: waarderingsmodellen gebaseerd op niet-waarneembare gegevens voor het actief of de verplichting.
- Volgens het beleid van Dexia, worden transfers van het ene niveau naar het andere in de hiërarchie van de reële waarde uitgevoerd aan de reële waarde op de rapporteringsdatum.

Sinds 1 januari 2018 is de gehanteerde manier van toewijzing aan de reëlewaardeniveaus verfijnd om rekening te houden met de uitbreiding van marktobservaties gebruikt voor de waardering van financiële instrumenten na de implementatie van IFRS 9, en dit hoofdzakelijk voor de activa die tot dan toe werden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder IAS 39.

1.1.7.2. Waarderingstechnieken

De benadering van Dexia van de waardering van zijn financiële instrumenten (instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening, activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat) en waarderungen voor de toelichtingen) kan als volgt worden samengevat.

1.1.7.2.1. Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde (aangehouden voor handelsdoeleinden, aangehouden voor andere dan handelsdoeleinden verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening, gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (FVO), gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (overige onderdelen van het totaalresultaat), derivaten)

Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde waarvoor genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn

Als er een actieve markt is, verschaffen de marktprijzen het meest betrouwbare bewijs van de reële waarde en worden ze daarom ook door Dexia gebruikt voor waarderingsdoeleinden.

Het gebruik van marktprijzen die genoteerd worden op een actieve markt voor identieke instrumenten zonder aanpassingen, komt in aanmerking voor opname in niveau 1 binnen de hiërarchie van de reële waarde in het kader van IFRS 13, in tegenstelling tot het gebruik van genoteerde prijzen op niet-actieve markten of het gebruik van genoteerde spreads.

Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde, waarvoor geen betrouwbare genoteerde marktprijzen voorhanden zijn en waarvoor de waarderingsmethoden worden verkregen via waarderingsmethoden

Dexia gebruikt voor haar waarderingsmethoden benaderingen die zo veel mogelijk gebaseerd zijn op observeerbare marktgegevens. Deze waarderingsmethoden zijn gebaseerd op onafhankelijke externe leveranciers van marktgegevens en op standaard kwantitatieve benaderingen. De departementen Financial Market Risk en Product Control volgen regelmatig de kwaliteit van de waarderingsmethoden op:

- de waarderingsmethoden van derivaten worden vergeleken met diegene verschaft door een aantal tegenpartijen en op kwartaalbasis geanalyseerd tijdens een ad hoc comité.
- de uitvoeringsniveaus van de transacties worden gebruikt om zich te verzekeren van de kwaliteit van de gebruikte waarderingsmethoden;
- een regelmatige herziening van de waarderingsmethoden wordt uitgevoerd en onderworpen aan de validatie van het departement Validatie.

Een reële waarde wordt opgenomen in niveau 2 indien waarneembare marktgegevens worden gebruikt. De marktgegevens die Dexia verwerkt in zijn waarderingsmethoden, zijn ofwel rechtstreeks waarneembare gegevens (prijzen), onrechtstreeks waarneembare gegevens (spreads) of zijn het resultaat van het gebruik van prijzen of spreads die rechtstreeks waarneembaar zijn voor vergelijkbare instrumenten. Bepalingen van de reële waarde die in aanzienlijke mate berusten op niet-waarneembare gegevens of assumpties weerhouden door Dexia, worden als niveau 3 beschouwd voor publicatievereisten in de bijlagen.

Het bestuur inzake reële waarde wordt verzekerd door verschillende comités, belast met onderwerpen verbonden aan de waardering. Het directiecomité, dat het bestuurscomité van het hoogste niveau is, houdt toezicht op de belangrijkste beslissingen genomen door de comités op lagere niveaus (Comité voor Marktrisico en Validatiecomité). Dit bestuur verzekert een kader van solide controle voor de onderwerpen verbonden aan waardering alsook de onafhankelijkheid tussen de front office, het team dat werkt op marktrisico en het team dat werkt op validatie, met als doel betrouwbare schattingen van de reële waarde te produceren voor het toezicht op het risico met betrekking tot onderhandelingsactiviteiten, alsook voor een betrouwbare voorstelling van de financiële situatie en de solvabiliteit van de Groep. De algemene waarderingsregels van Dexia verzekeren het gebruik van genoteerde en observeerbare prijzen wanneer beschikbaar of waarderingsmethoden die alle factoren, die deelnemers aan de markt zouden overwegen, in rekening nemen. Modellen zijn ontwikkeld door de front office "Funding and Markets" en door het departement "Financial Market Risk" en zijn gevalideerd door het departement Validatie. Afhankelijk van hun beschikbaarheden, kunnen data van verschillende bronnen komen waaronder de noteringen van onderhandelbare prijzen of indicatieve koersen. Deze worden geproduceerd door het departement Product Control. Er wordt regelmatig een inventaris van de producten opgesteld waarbij de belangrijkste kenmerken, de materialiteit en de status van het model worden herzien.

Wanneer er geen actieve markt bestaat, worden effecten en leningen zoveel mogelijk gewaardeerd door gebruik te maken van marktgegevens.

Dexia maakt gebruik van een discountcashflowmodel, dat gebaseerd is op krediet spreads. De krediet spread wordt geraamd op basis van gegevens die rechtstreeks beschikbaar zijn van externe leveranciers (Bloomberg, Markit,...), of, wanneer er geen gegevens beschikbaar zijn voor een gegeven instrument, op basis van de kredietwaardigheidscurve van de emittent, die wordt aangepast om de specifieke kenmerken van het effect in acht te nemen (vervaldatum,...), of, indien niet beschikbaar, op basis van spreads die op de markt voorhanden zijn voor vergelijkbare instrumenten (uit dezelfde economische sector, rating, valuta).

Inzake de waardering van derivaten, past Dexia de marktwaarde aan om rekening te houden met het tegenpartijrisico (Credit Valuation Adjustment (CVA) / Debit Valuation Adjustment (DVA)) en het financieringsrisico (Funding Valuation Adjustment (FVA)).

De CVA weerspiegelt het risico van wanbetaling van de tegenpartij en de DVA weerspiegelt Dexia's eigen kredietrisico.

Bij het bepalen van de CVA/DVA, neemt Dexia twee verschillende markten in beschouwing:

- De markt van de gecollateraliseerde derivaten, waar er een dagelijkse uitwisseling is van zekerheden, waarbij de CVA/DVA wordt berekend op basis van de verwachte waardeveranderingen over een korte tijdsperiode.
- De markt van de niet-gecollateraliseerde derivaten, waar er een risico bestaat op enerzijds de reële waarde van het derivaat op balansdatum alsook anderzijds op de verwachte waardeverandering over de levensduur van het derivaat.

Gebaseerd op projecties worden positief verwachte risicoposities gebruikt voor een CVA-berekening en negatief verwachte risicoposities voor een DVA-berekening.

Voor de ingeschatte CVA/DVA, zijn de gebruikte "Probability of Default" (PD) parameters gebaseerd op marktgegevens en marktconventies. De "Loss Given Default" (LGD) parameters zijn gebaseerd op marktgegevens of op interne statistische data gebaseerd op de geobserveerde graad van herstel.

In navolging van de hypothesen die de marktpartijen in beschouwing nemen om de reële waarde te waarderen, gebruikt Dexia een curve gebaseerd op een dag-tot-dag rente (OIS-curve) als actualisatiecurve om haar derivaten te waarderen, ongeacht hun zekerheidsstelling.

De Funding Value Adjustment (FVA) neemt de kosten van de financiering met betrekking tot niet-gecollateraliseerde derivaten in rekening. Aangezien deze niet-gecollateraliseerde derivaten niet onderhevig zijn aan margin calls, geniet de bank van een financieringsvoordeel of draagt zij de kost naargelang naargelang de nettopositie op de balans, overeenstemmend met de marktwaarde van deze derivaten.

Het niveau van financieringskost dat gebruikt wordt in de bepaling van de FVA weerspiegelt de financiering van de blootstelling van niet-gecollateraliseerde derivaten tegen koersen die verschillen van de dag-tot-dag rente.

Dexia zal haar modellen blijven verbeteren in de komende periodes in functie van de evolutie van de marktpraktijken.

1.1.7.2.2. Financiële instrumenten gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs (waarderingen voor de toelichting betreffende de reële waarde)

Deze instrumenten worden gewaardeerd op dezelfde basis als de instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op de balans, zoals hoger beschreven.

1.1.8. RENTEOPBRENGSTEN EN -KOSTEN

Renteopbrengsten en -kosten worden voor alle rentedragende instrumenten, behalve deze aangewezen tegen reële waarde via de resultatenrekening, in de resultatenrekening geboekt volgens het toerekeningsbeginsel met behulp van de methode van de effectieve rentevoet gebaseerd op de initiële boekwaarde (inclusief transactiekosten). Transactiekosten zijn extra kosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van een financieel actief of verplichting. Extra kosten zijn kosten die niet zouden zijn gemaakt indien de entiteit het financieel instrument niet had verworven.

De gelopen rente wordt in de balans gerapporteerd in dezelfde rubriek als het daarmee verband houdende financieel actief of de daarmee verband houdende financiële verplichting.

Renteopbrengsten en rentekosten op de afgeleide instrumenten worden voorgesteld op een bruto basis per instrument. Conform de beslissing van het IFRS IC en de visie van de European Banking Authority (EBA), presenteert Dexia een negatieve vergoeding op activa als interestkosten en een positieve vergoeding op de verplichtingen als interestopbrengsten.

1.1.9. HONORARIA EN COMMISSIES : OPBRENGSTEN EN KOSTEN

Opbrengsten worden gewaardeerd op basis van de vergoedingen vastgelegd in een specifiek contract met een klant, waarbij bedragen geïnd voor rekening van derden niet in rekening gebracht worden. Dexia boekt inkomsten wanneer het beheer over een product of dienst overgedragen is aan een klant.

Het merendeel van de commissies en honoraria die voortvloeien uit de activiteiten van Dexia wordt geboekt volgens het toerekeningsbeginsel over de looptijd van de onderliggende transactie.

Commissies en honoraria die voortvloeien uit het onderhandelen of het deelnemen aan het onderhandelen over een transactie voor een derde (bv. de onderhandeling voor het verwerven van leningen, aandelen of andere effecten of de aankoop of verkoop van bedrijven), worden geboekt wanneer de onderliggende transactie is voltooid. Vergoedingen voor de beschikbaarstelling van kredieten worden als deel van de effectieve rentevoet geboekt volgens IFRS 9 als het krediet wordt toegekend, en worden als opbrengsten geboekt bij het aflopen als geen krediet wordt toegekend.

Commissies die geen integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet, worden geboekt volgens IFRS 15. Deze omvatten vergoedingen voor het verstrekken van een lening en vergoedingen voor de beschikbaarstelling van leningen wanneer de leningtoezeggingen niet tegen reële waarde via resultatenrekening worden gewaardeerd, en het onwaarschijnlijk is dat een specifieke leenovereenkomst zal worden aangegaan. Bijkomstig zullen consortiumcommissies ont-

vangen door Dexia die een lening afsluit waarbij het geen deel van het leenpakket voor zichzelf behoudt (of een deel behoudt tegen dezelfde effectieve rentevoet voor een vergelijkbaar risico als andere deelnemers) hieronder vallen.

Commissies voor financiële garantiecontracten die niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening en niet binnen het toepassingsgebied van IFRS 4 "Verzekeringcontracten" vallen, worden opgenomen in overeenstemming met IFRS 15.

1.1.10. DERIVATEN ALS AFDEKKINGSINSTRUMENTEN

In afwachting van de toekomstige standaard voor macro hedge accounting, en zoals toegestaan door IFRS 9, heeft Dexia beslist om de regels van IAS 39 te behouden voor al haar afdekkingsrelaties (micro en macro-afdekking).

Derivaten als afdekkingsinstrumenten worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- een afdekking van het risico van verandering in de reële waarde van een opgenomen actief, verplichting of van een vaste verbintenis (reëlewaardeafdekking); of
- een afdekking van de mogelijke variabiliteit van kasstromen verbonden met een opgenomen actief, opgenomen verplichting of een verwachte transactie (kasstroomafdekking); of
- een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit.

Dexia bestempelt derivaten als afdekkingsinstrumenten indien een aantal criteria vervuld zijn:

- het afdekkingsinstrument, de afgedekte positie en de afdekkingsdoelstelling, -strategie en -relatie moeten formeel worden gedocumenteerd voordat "hedge accounting" wordt toegepast;
- een studie moet aantonen dat de afdekking effectief, zowel prospectief als retrospectief, zal zijn in het compenseren van veranderingen in de reële waarde of kasstromen die zijn toe te rekenen aan het afgedekte risico in de afgedekte rubriek gedurende de gehele verslagperiode; en
- de afdekking is effectief bij aanvang en wordt voortdurend beoordeeld.

Dexia boekt veranderingen in de reële waarde van derivaten die zijn bestemd tot en in aanmerking komen als reëlewaardeafdekkingen, in de resultatenrekening, samen met de overeenkomstige verandering in de reële waarde van de afgedekte activa of verplichtingen die aan dat specifieke afgedekte risico kunnen worden toegerekend.

Als de afdekking van de reële waarde niet langer voldoet aan de criteria voor reëlewaardeafdekking, en het afgedekte bestanddeel nog steeds is geboekt, schrijft Dexia de aanpassing van de boekwaarde van een afgedekt rentedragend financieel instrument af via de resultatenrekening over de resterende looptijd van het afgedekte instrument of het afdekkingsinstrument, als die korter is, via een aanpassing van de effectieve rentevoet van het afgedekte instrument. Dexia boekt het effectieve deel van de reëlewaardeaanpassingen van derivaten die zijn aangewezen en in aanmerking komen als kasstroomafdekkingen, in het eigen vermogen onder de rubriek "Niet-gerealiseerde of uitgestelde winsten/verliezen" (zie "Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen").

Het niet-effectieve deel van de reëlewaardeaanpassingen van het afdekkingsinstrument wordt in de resultatenrekening geboekt in de rubriek "Netto opbrengsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening". De variatie van de reële waarde

van afgeleide instrumenten voor Credit Valuation Adjustment, Debit Valuation Adjustment en Funding Valuation Adjustment wordt opgenomen in de resultatenrekening in de rubriek "Netto opbrengsten (verliezen) op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via de resultatenrekening". De bedragen in het eigen vermogen worden overgeboekt naar de resultatenrekening, naar kosten of opbrengsten als het aangaan van de afdekking of de verwachte transactie het resultaat beïnvloedt.

1.1.11. AFDEKKING VAN HET RENTERISICO VAN EEN PORTEFEUILLE

Dexia maakt gebruik van de door de EU bekrachtigde IAS 39 ("IAS 39 carve-out") omdat die de wijze waarop Dexia zijn activiteiten beheert beter weerspiegelt.

Afdekkingsrelaties zijn bedoeld om het renterisico te beperken dat voortkomt uit de geselecteerde categorie van activa of verplichtingen die zijn aangewezen als de in aanmerking komende afgedekte posities.

Dexia voert een globale analyse van het renterisico uit. Deze bestaat uit een beoordeling van de vaste-renterisicopositie, rekening houdend met alle risico's die voortkomen uit al dan niet in de balans opgenomen rubrieken. Bij deze globale analyse kunnen bepaalde componenten van het risico worden uitgesloten, zoals financiële marktactiviteiten, op voorwaarde dat de risicopositie die uit de uitgesloten activiteiten voortvloeit voor elke individuele activiteit wordt gecontroleerd.

Dexia selecteert activa en/of verplichtingen die opgenomen worden in de afdekking van het renterisico van de portefeuille. Bij het selecteren van de in de portefeuille op te nemen activa en verplichtingen past Dexia constant dezelfde methode toe. Activa en verplichtingen worden opgenomen in alle tijdsbanden van de portefeuille. Wanneer ze uit de portefeuille worden verwijderd, moeten ze bijgevolg worden verwijderd uit alle tijdsbanden waarin ze een invloed hadden. Direct opvraagbare deposito's en spaarrekeningen kunnen in de portefeuille worden opgenomen met een geschatte verwachte vervaldatum en dit op basis van een gedragsstudie. Dexia kan als afgedekte positie verschillende categorieën van activa of verplichtingen nemen, zoals leningen of effecten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via het eigen vermogen enz.

Op basis van deze Gap-analyse, die op een nettobasis wordt uitgevoerd, definieert Dexia bij de aanvang de af te dekken risicopositie, de duur van de tijdband en de wijze waarop en de frequentie waarmee de tests worden uitgevoerd.

De afdekkingsinstrumenten zijn een portefeuille van derivaten. Een dergelijke portefeuille van derivaten kan compenserende posities bevatten.

Dexia boekt de afdekkingsposten tegen hun reële waarde waarbij aanpassingen worden verwerkt in de resultatenrekening. Dexia boekt een op het afgedekte renterisico gebaseerde herwaardering van elementen uitgevoerd tegen afgeschreven kostprijs op de balans onder de lijn "Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille".

1.1.12. WINST OF VERLIES OP DAG ÉÉN

De winst of het verlies op dag één is van toepassing voor alle transacties die worden gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening.

De winst of het verlies op dag één is het verschil tussen:

- de transactieprijs en de genoteerde marktprijs, indien de transactie wordt genoteerd; of
- de transactieprijs en de reële waarde die wordt bepaald door middel van een waarderingstechniek, (mark-to-model)

aangepast met enkele marktwaarde-aanpassingen, zoals liquiditeitsaanpassing, modelaanpassing of kredietaanpassing, ingeval de transactie niet wordt genoteerd.

Indien Dexia de belangrijkste parameters van het model waarneembaar acht en als Risk Management het model valideert, wordt de winst of het verlies op dag één onmiddellijk geboekt in de resultatenrekening.

Indien Dexia de belangrijkste parameters niet waarneembaar acht of als Risk Management het model niet valideert, wordt de winst of het verlies op dag één lineair afgeschreven over de verwachte looptijd van de transactie. Indien de gegevens echter later waarneembaar worden, neemt Dexia het resterende bedrag van de winst of het verlies op dag één op in de resultatenrekening.

Bij een vervroegde beëindiging wordt het resterende bedrag van de winst of het verlies op dag één opgenomen in de resultatenrekening. Bij een gedeeltelijke vervroegde beëindiging, boekt Dexia in de resultatenrekening het deel van de winst of het verlies op dag één dat betrekking heeft op de gedeeltelijke vervroegde beëindiging.

1.1.13. MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa omvatten eigendom, machines, uitrusting en vastgoedbeleggingen.

Alle eigendommen, installaties en uitrusting worden opgenomen tegen historische kostprijs na aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Latere kosten worden opgenomen in de boekwaarde van het actief of geboekt als een afzonderlijke component, waar nodig, indien toekomstige economische voordelen waarschijnlijk naar de Groep zullen vloeien en de kostprijs van de activa op betrouwbare wijze gewaardeerd kan worden.

De afschrijvingen worden berekend met behulp van de lineaire afschrijvingsmethode om de kostprijs van dergelijke activa af te schrijven tot hun restwaarde over hun geschatte gebruiksduur.

Hierbij wordt uitgegaan van de volgende gebruiksduur:

- gebouwen (inclusief aanschaffingskosten en niet-aftrekbare belastingen): twintig tot vijftig jaar;
- computerapparatuur: drie tot zes jaar;
- inrichting kantoor, materieel en meubilair: twee tot twaalf jaar;
- voertuigen: twee tot vijf jaar.

Een vast actief kan bestaan uit significante onderdelen met een individueel verschillende nuttige levensduur. In dergelijk geval wordt elk onderdeel apart afgeschreven over zijn geraamde nuttige levensduur. De volgende onderdelen werden vastgelegd:

- structuur van het gebouw: vijftig jaar;
- dak en voorgevel: dertig jaar;
- technische uitrusting: tien tot twintig jaar;
- inrichting en afwerking inrichting: tien tot twintig jaar.

Financieringskosten die direct toewijsbaar zijn aan de verwerking, constructie of productie van een in aanmerking komend actief maken integraal deel uit van de kostprijs van dit actief en dienen bijgevolg opgenomen te worden in de waarderingsgrondslag. Andere financieringskosten worden onmiddellijk als kosten opgenomen.

Materiële vaste activa worden getoetst op bijzondere waardeverminderingen wanneer er aanwijzingen voor waardeverlies bestaan. Indien de boekwaarde van een actief groter is dan zijn geschatte realiseerbare waarde, wordt het actief afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde. Indien de realiseerbare waarde van een actiefwaarde niet individueel kan bepaald worden, bepaalt de Groep de realiseerbare waarde van de

kasstroomgenererende eenheid of groep van kasstroomgenererende eenheden waartoe de actiefwaarde behoort. Winsten verliezen op de vervreemding van materiële vaste activa worden bepaald op basis van hun boekwaarde en worden geboekt in "Nettowinst (verlies) op overige activa".

Vastgoedbeleggingen zijn eigendommen die worden aangehouden met het oog op het realiseren van huuropbrengsten of een stijging van de kapitaalwaarde. Voorts kan Dexia deels gebruikmaken van bepaalde vastgoedbeleggingen. Indien de delen "voor eigen gebruik" afzonderlijk kunnen worden verkocht of afzonderlijk in lease kunnen worden gegeven op grond van een financiële lease, worden die delen afzonderlijk geboekt. Als de delen "voor eigen gebruik" niet afzonderlijk kunnen worden verkocht, wordt de eigendom beschouwd als een vastgoedbelegging als Dexia een onbelangrijk deel voor eigen gebruik aanhoudt. Vastgoedbeleggingen worden geboekt tegen aanschaffingskosten na aftrek van gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen. Vastgoedbeleggingen worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur. De afschrijvingen van gebouwen en andere activa die in operationele lease werden gegeven, worden geboekt onder "Overige kosten".

1.1.14. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Immateriële activa bestaan voornamelijk uit intern gegeneerde en verworven software. De kosten die verband houden met het onderhoud van computersoftware, worden als kosten geboekt op het moment dat ze worden gemaakt. Uitgaven die de voordelen van computersoftware doen toenemen of uitbreiden tot meer dan één jaar, worden echter bij de oorspronkelijke kostprijs van de software gevoegd. Kosten voor de ontwikkeling van computerprogramma's die als activa worden geboekt, worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur vanaf het moment waarop de software kan worden gebruikt. Die afschrijvingsperiode bedraagt doorgaans drie tot vijf jaar, behalve voor core business-toepassingen, waarvoor de afschrijvingsperiode maximaal tien jaar is.

Financieringskosten die direct toewijsbaar zijn aan de verwerking, constructie of productie van een in aanmerking komend actief, maken integraal deel uit van de kostprijs van dit actief en worden bijgevolg opgenomen in de waarderingsgrondslag. Andere financieringskosten worden onmiddellijk als kosten opgenomen.

Immateriële activa (andere dan goodwill) worden gecontroleerd op waardevermindering wanneer er een aanwijzing van waardeverlies bestaat. Indien de nettoboekwaarde van een actiefwaarde groter is dan zijn geschatte realiseerbare waarde, wordt een waardevermindering vastgesteld en wordt de actiefwaarde afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde. Meer- en minderwaarden op de vervreemding van immateriële vaste activa worden bepaald op basis van hun boekwaarde en worden geboekt onder "Nettowinst (verlies) op overige activa".

1.1.15. VASTE ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP EN BEÏNDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN

Vaste activa (of een groep van activa) waarvan de boekwaarde hoofdzakelijk gerecupereerd zal worden door een verkooptransactie, eerder dan door verder gebruik, worden geclassificeerd als vaste activa (of groep van activa die worden afgestoten) "aangehouden voor verkoop" als:

- ze beschikbaar zijn voor onmiddellijke verkoop in hun huidige staat, en

- de verkoop zeer waarschijnlijk binnen één jaar plaatsvindt. Dexia waardeert een vast actief (of groep van activa die worden afgestoten) geclassificeerd als aangehouden voor verkoop tegen de laagste waarde van zijn boekwaarde of zijn reële waarde minus de verkoopkosten. Vaste activa (of groep van activa die worden afgestoten) geclassificeerd als aangehouden voor verkoop worden afzonderlijk vermeld in de balans, zonder herwerking van het verleden. Als een groep van activa die wordt afgestoten, wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop worden de items behorend tot "Latente of uitgestelde winsten of verliezen" ondergebracht in een aparte publicatielijn van het eigen vermogen. Van zodra deze activa of groep van activa worden aangemerkt als aangehouden voor verkoop, worden ze niet langer afgeschreven. Intragroepsrekeningen tussen de continue activiteiten en groepen van activa die worden afgestoten, worden verder geëlimineerd.

Een beëindigde bedrijfsactiviteit wordt gedefinieerd als een component van een entiteit die ofwel is afgestoten, ofwel wordt geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en die een aparte belangrijke business line of geografisch activiteitsgebied vormt. De winst of het verlies na belasting van beëindigde bedrijfsactiviteiten wordt voorgesteld in een aparte rubriek in de resultatenrekening. De vorige periode wordt herwerkt.

1.1.16. GOODWILL

Dexia heeft niet langer goodwill op de balans en zal geen meerderheidsbelangen verwerven in de toekomst zoals voorzien in het geordende resolutieplan van de Groep.

1.1.17. OVERLOPENDE REKENINGEN EN OVERIGE ACTIVA

De overlopende rekeningen en overige activa omvatten voornamelijk verworven opbrengsten (die niet rentegebonden zijn), vooruitbetalingen, operationele belastingen en andere handelsvorderingen. Ze omvatten ook verzekeringsproducten (herverzekering, te ontvangen verzekeringspremies enz.), bouwprojecten in opdracht van derden, voorraden en fondsenbeleggingen in verband met verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen. Deze overige activa worden gewaardeerd overeenkomstig de geldende norm. Fondsenbeleggingen worden geboekt in overeenstemming met de (herziene) vereisten van IAS 19. Kaswaarborgen, onder IAS 39 opgenomen in overlopende rekeningen en overige activa, zijn nu opgenomen in financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

1.1.18. LEASEOVEREENKOMSTEN

Financiële leasing is een leaseovereenkomst die nagenoeg alle aan de eigendom van een actiefwaarde verbonden risico's en voordelen overdraagt. Een operationele leasing is een leaseovereenkomst die geen financiële leasing is.

1.1.18.1. Dexia is de leasingnemer

Dexia sluit voornamelijk operationele leaseovereenkomsten af voor de huur van uitrusting of vastgoed. De in het kader van een leaseovereenkomst betaalde huurgelden worden lineair in de resultatenrekening geboekt over de leaseperiode.

Wanneer een operationele leasing wordt beëindigd vóór de leaseovereenkomst verstreken is, worden eventuele bedragen die bij wijze van boete aan de leasinggever moeten worden betaald, opgenomen als kosten in de periode waarin de operationele leasing wordt beëindigd.

Als de leaseovereenkomst nagenoeg alle aan de eigendom van de actiefwaarde verbonden risico's en voordelen overdraagt, wordt ze geboekt als een financiële leasing en wordt de daarmee verband houdende actiefwaarde geactiveerd. Bij het aangaan van de leaseovereenkomst wordt de actiefwaarde geboekt tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen of tegen de reële waarde indien die laatste waarde lager is, en wordt de actiefwaarde afgeschreven over zijn geschatte gebruiksduur, behalve wanneer de leaseperiode kort is en het eigendomsrecht waarschijnlijk niet zal worden overgedragen aan Dexia. De desbetreffende huurverplichtingen worden als onleningen geboekt en de rentebetalingen worden geboekt volgens de methode van de effectieve rentevoet.

1.1.18.2. Dexia is de leasinggever

Dexia kent zowel operationele als financiële leaseovereenkomsten toe.

De opbrengsten uit een operationele leaseovereenkomst worden lineair in de resultatenrekening geboekt over de leaseperiode. De onderliggende actiefwaarde wordt verwerkt in overeenstemming met de grondslagen van verslaggeving die op dat type van actiefwaarde van toepassing zijn.

Voor financiële leasing boekt Dexia een vordering voor een bedrag dat gelijk is aan de netto-investering in de lease, die kan verschillen van de contante waarde van minimale leasebetalingen. De rente die in het leasecontract is vervat, wordt gebruikt als discontovoet. De renteopbrengsten worden geboekt over de periode van de lease door middel van de rentevoet die in de lease is vervat.

1.1.19. VERKOOP- EN TERUGKOOPOVEREENKOMSTEN EN EFFECTENLENINGEN

Effecten die worden verkocht in het kader van een gekoppelde terugkoopovereenkomst ("repo"), worden nog steeds geboekt omdat, ondanks de overdracht van de eigendom van effecten, er geen substantiële overdracht van risico's en beloningen is en blijven in hun oorspronkelijke categorie. De bijbehorende verplichting wordt opgenomen onder "Schulden aan kredietinstellingen" of "Schulden aan cliënten", naargelang van het geval. De actiefwaarde wordt in de toelichtingen opgenomen als zijnde in pand gegeven.

Effecten die werden gekocht in het kader van verkoopovereenkomsten ("reverse repos"), worden buitenbalans geboekt en de overeenstemmende leningen worden geboekt als "Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen" of "Leningen aan en vorderingen op cliënten". Het verschil tussen de verkoop- en terugkoop prijs wordt behandeld als renteopbrengsten of -kosten en wordt over de looptijd van de overeenkomsten in resultaat geboekt volgens de methode van de effectieve rentevoet.

Effecten uitgeleend aan tegenpartijen worden nog steeds geboekt en blijven in de jaarrekening opgenomen onder dezelfde rubriek. Geleende effecten worden niet in de jaarrekening opgenomen. Als ze worden verkocht aan derden, wordt de winst of het verlies opgenomen onder "Nettoresultaat uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening" en wordt de verplichting om ze terug te leveren geboekt tegen reële waarde onder "Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening".

1.1.20. UITGESTELDE BELASTINGEN

De uitgestelde belasting wordt geboekt voor het volledige bedrag, volgens de "liability"-methode, op tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en hun boekwaarde in de jaarrekening.

De voornaamste tijdelijke verschillen ontstaan uit de afschrijving van materiële vaste activa, de herwaardering van bepaalde financiële activa en verplichtingen (inclusief derivaten, voorzieningen voor pensioenen en andere vergoedingen na pensionering), waardeverminderingen op leningen en andere waardeverminderingen, en met betrekking tot overnames, uit het verschil tussen de reële waarde van de verworven nettoactiva en hun fiscale boekwaarde.

De gebruikte belastingstarieven, zijn de tarieven die verwacht worden te gelden voor de periode waarin het actief gerealiseerd wordt, of de verplichting vereffend, gebaseerd op belastingstarieven (en belastingswetten) die ingevoerd of quasi ingevoerd zijn aan het einde van de rapporteringsperiode.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet gediscoteerd. Uitgestelde belastingvorderingen op aftrekbare tijdelijke verschillen en voorwaartse compensaties van fiscaal verlies worden geboekt in zoverre het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen en fiscale verliezen kunnen worden verrekend.

Er wordt een uitgestelde belastingverplichting opgenomen voor belastbare tijdelijke verschillen die voortvloeien uit investeringen in dochterondernemingen, entiteiten waarover gezamenlijk zeggenschap wordt uitgeoefend en geassocieerde deelnemingen, behalve wanneer er invloed kan worden uitgeoefend op het tijdstip waarop het tijdelijke verschil wordt afgewikkeld en het waarschijnlijk is dat het verschil in de nabije toekomst niet zal worden afgewikkeld.

Huidige en uitgestelde belastingen zijn opgenomen onder "Vennootschapsbelastingen" in de resultatenrekening, samen met de intresten en boetes die erop betrekking hebben. Andere intresten en boetes worden geboekt in het netto-bankproduct. Weliswaar, uitgestelde belastingen in verband met de herwaardering tegen reële waarde van activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen en kasstroomafdekkingen en andere transacties die direct in het eigen vermogen worden verwerkt, worden eveneens direct in het eigen vermogen verwerkt.

1.1.21. PERSONEELSBELONINGEN

1.1.21.1. Kortetermijnbeloningen

Kortetermijnbeloningen, betaalbaar binnen twaalf maanden na de afsluiting van het boekjaar waarbinnen de dienst werd verleend, worden gewaardeerd op een niet-gediscoteerde basis en geboekt als een uitgave.

Een aanspraak van een werknemer op jaarlijkse vakantie of vakantie wegens langdurig dienstverband wordt geboekt wanneer ze aan de werknemer wordt toegekend. Er wordt een voorziening aangelegd voor de geschatte verplichting uit hoofde van de jaarlijkse vakantie en de vakantie wegens langdurig dienstverband in het kader van de diensten die de werknemers hebben geleverd tot op de balansdatum.

1.1.21.2. Vergoedingen na uitdiensttreding

Indien Dexia een wettelijke of constructieve verplichting heeft om vergoedingen na uitdiensttreding te betalen, wordt de regeling geclassificeerd als pensioenregeling met een te bereiken doel (defined benefit) of pensioenregeling met vaste bijdrage (defined contribution). Dexia biedt een aantal pensioenregelingen met een te bereiken doel en met vaste

bijdrage aan, waarvan de activa doorgaans door verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen worden aangehouden. De pensioenregelingen worden doorgaans gefinancierd door bijdragen van zowel werknemers als Dexia.

In sommige gevallen verschaft Dexia vergoedingen voor medische kosten aan zijn gepensioneerde werknemers.

1.1.21.2.1. Toegezegd-pensioenregelingen (Defined Benefit Plan)

Verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de geschatte toekomstige uitstroom van kasmiddelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de rentevoeten van bedrijfsobligaties met een rating AA waarvan de looptijd in de buurt komt van de looptijd van de daarmee verband houdende verplichtingen. De techniek voor de raming van de pensioenuitgaven steunt onder meer op actuariële veronderstellingen die zowel demografische als financiële veronderstellingen vormen zoals het inflatiepercentage.

Voor de pensioenregelingen met een te bereiken doel, wordt de kost bepaald door gebruik te maken van de "Projected Unit Credit"-methode. Volgens die methode geeft elke dienstperiode recht op extra beloningseenheden en wordt elke eenheid apart gewaardeerd om de definitieve verplichting op te bouwen.

Het in de balans opgenomen bedrag is de contante waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregelingen (dit is de contante waarde van verwachte toekomstige betalingen die vereist zijn voor het afhandelen van de verplichting die resulteert uit de bestaande en vroegere dienstperiodes van de werknemer), verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen op de balansdatum. De toegezegde verplichting wordt na aftrek van de fondsbeleggingen opgenomen als een verplichting of een actiefwaarde. Daarom kan een actiefwaarde ontstaan wanneer een fonds overgefinancierd is, en het wordt apart geboekt wanneer die activa worden aangehouden door een entiteit van de Groep.

De resulterende actiefwaarde is beperkt tot de contante waarde van economische voordelen die beschikbaar zijn in de vorm van terugbetalingen uit de regeling of verlagingen van toekomstige bijdragen aan de regeling.

Herwaardering van de netto doelpensioenverplichting (actief) bevat actuariële winsten en verliezen, het rendement op fondsbeleggingen (exclusief netto interest) en elke verandering van het plafond van de activa (exclusief netto interest). Deze worden onmiddellijk geboekt in niet-gerealiseerde resultaten en worden niet geherclassificeerd naar de resultatenrekening in een volgende periode.

Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten, de verstreken pensioenkosten (de verandering in de huidige waarde van de doelpensioenverplichting, als resultaat van een aanpassing of een inperking van de regeling), en elke winst of verlies op de afwikkeling van de regeling worden geboekt in de resultatenrekening.

De netto-interest op de netto doelpensioenverplichting (actief) wordt geboekt in de resultatenrekening. Deze netto-interest wordt berekend op basis van de discontovoet die gebruikt werd om de doelpensioenverplichting aan de netto doelpensioenverplichting (actief) te waarderen. Beide zoals bepaald bij de start van de periode van de jaarlijkse rapportering en waarbij rekening werd gehouden met eventuele veranderingen in de netto doelpensioenverplichting (actief) gedurende de periode als een gevolg van pensioenbijdragen en -uitbetalingen.

De waardering van die doelpensioenverplichtingen wordt uitgevoerd door bevoegde externe actuarissen. Alle berekeningen, veronderstellingen en resultaten inzake waarderingen worden gecontroleerd en gevalideerd door een externe actuaaris voor Dexia, die verzekert dat alle berekeningen geharmoniseerd zijn en uitgevoerd werden conform IAS 19 (herzien in 2011).

1.1.21.2.2. Pensioenregeling met vaste bijdragen (Defined Contribution Plan)

De bijdragen van Dexia aan "defined contribution"-regelingen worden als kosten in de resultatenrekening geboekt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Bij die plannen is de verplichting van Dexia beperkt tot de bijdragen die Dexia aanvaard heeft om namens de werknemer in het fonds te storten.

De Belgische "defined contribution" pensioenregelingen zijn bij wet onderhevig aan een minimum gegarandeerd rendement.

Namens de Belgische wet van 18 december 2015, worden de minimum rendementen als volgt door de werkgever gegarandeerd: (i) voor de bijdragen betaald sinds 1 januari 2016, geldt een nieuw veranderlijk minimum rendement gebaseerd op de OLO-rentevoeten, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. In het licht van de lage rentevoeten van de OLO's de laatste jaren, werd het rendement initieel ingesteld op 1,75%, (ii) voor de bijdragen betaald tot eind december 2015, blijven de voorheen van toepassing zijnde wettelijke rendementen (3,25% en 3,75% voor respectievelijk de werkgevers- en werknemersbijdragen) van toepassing tot de pensioneringsdatum van de deelnemers.

De vastgelegde tarieven voor werkgeversbijdragen en voor werknemersbijdragen gelden als gemiddelde over de hele loopbaan.

Rekening houdend met het gegarandeerd minimum rendement worden deze plannen geclassificeerd als pensioenregelingen met vaste prestaties.

1.1.21.2.3. Vergoeding bij pensionering

Vergoedingen bij pensionering worden op dezelfde wijze behandeld als toegezegd-pensioenregelingen.

1.1.21.3. Andere langetermijnpersoneelsbeloningen

Dit omvat voornamelijk voorzieningen voor jubileumuitkeringen die werknemers ontvangen na het voltooien van de gespecificeerde diensttijd. In tegenstelling tot "defined benefit"-pensioenregelingen worden de actuariële winsten en verliezen met betrekking tot die beloningen onmiddellijk geboekt. Alle kosten van verstreken diensttijd worden onmiddellijk geboekt in de resultatenrekening.

1.1.21.4. Ontslagvergoedingen

Een voorziening voor een ontslagvergoeding wordt aangelegd ten vroegste op de volgende tijdstippen:

- wanneer Dexia niet langer het aanbieden van deze voordelen kan weerhouden; en
- wanneer Dexia de kosten van een herstructurering, waaronder de ontslagvergoedingen, boekt.

1.1.21.5. Op aandelen gebaseerde betalingen

Dexia bood op aandelen gebaseerde betalingen aan in eigenvermogensinstrumenten ("equity-settled"), zoals aandelenoptieplannen en "employee share purchase plans" (ESPP) en op aandelen gebaseerde betalingen in geldmiddelen ("cash-settled"). De reële waarde van regelingen in eigenvermogens-

instrumenten werd bepaald op de toekenningsdatum aan de hand van de reële waarde van het onderliggende eigenvermogensinstrument op basis van waarderingstechnieken en marktgegevens en hield rekening met marktgebaseerde prestatievoorwaarden ("vesting conditions"). De impact van andere prestatievoorwaarden werd in de rekeningen weerspiegeld via een aanpassing van het aantal eigenvermogensinstrumenten die in de waardering opgenomen zijn. De reële waarde wordt geboekt als personeelskost en werd gecrediteerd tegen eigen vermogen. In op aandelen gebaseerde betalingen in geldmiddelen werden de ontvangen diensten en de daaraan verbonden verplichting, om voor die diensten te betalen, gewaardeerd tegen de reële waarde van de verplichting. Deze reële waarde werd bepaald op de toekenningsdatum en op elke datum van verslaggeving tot ze vereffend is. De reële waarde wordt geboekt binnen de personeelskosten, met een overeenstemmende toename in verplichtingen.

1.1.22. VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden hoofdzakelijk geboekt voor gerechtelijke procedures, herstructurering en kredietverbintenissen.

Een voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zijn om de verplichting na te komen. De discontovoet is het tarief voor belasting dat de actuele marktramingen van de tijdswaarde van geld weerspiegelt.

Voorzieningen worden geboekt wanneer:

- Dexia een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden;
- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen inhouden vereist zal zijn om de verplichting na te komen; en
- het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Voorzieningen voor kredietverbintenissen worden geboekt volgens een waardeverminderingmodel gebaseerd op verwachte kredietverliezen, ingevoerd door IFRS 9 (cf. 1.1.6.2.5 Waardevermindering van financiële activa)

1.1.23. KAPITAAL EN EIGEN AANDELEN

1.1.23.1. Kosten voor uitgifte van aandelen

Externe marginale kosten die direct toerekenbaar zijn aan de uitgifte van nieuwe aandelen, uitgezonderd aandelen die in het kader van een bedrijfscombinatie zijn uitgegeven, worden in mindering gebracht op het eigen vermogen na aftrek van enige daarmee verband houdende belasting op de winst.

1.1.23.2. Dividenden op gewone aandelen van Dexia

Dexia boekt zijn dividenden op zijn gewone aandelen als een verplichting vanaf de datum waarop ze worden aangekondigd. Dividenden voor het jaar die na de balansdatum worden aangekondigd, worden vermeld in de toelichting inzake gebeurtenissen na de balansdatum.

1.1.23.3. Preferente aandelen

Dexia classificeert preferente aandelen die niet-aflosbaar zijn en waarbij het de bestuurders volledig vrijstaat dividenden aan te geven, als eigen vermogen.

1.1.23.4. Eigen aandelen

Indien Dexia of een van zijn dochterondernemingen van een entiteit buiten de Groep aandelen van Dexia of van één van haar filialen koopt, wordt de betaalde vergoeding inclusief eventuele toe te rekenen transactiekosten na winstbelastingen in mindering gebracht van het totale eigen vermogen.

Meer- en minderwaarden op de verkoop van eigen aandelen worden geboekt onder "Eigen Aandelen" binnen het eigen vermogen.

1.1.24. FIDUCIAIRE ACTIVITEITEN

Activa en opbrengsten die hierdoor ontstaan, evenals de daarmee verband houdende verbintenissen om dergelijke activa terug te leveren aan klanten, worden niet in deze jaarrekening opgenomen indien Dexia optreedt in een fiduciaire hoedanigheid, zoals een gevolmachtigde, trustee of agent.

1.1.25. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Twee partijen worden verondersteld verbonden te zijn als één partij zeggenschap of een significante invloed kan uitoefenen over de andere partij, haar financieel beleid of operationele beslissingen of deel uitmaakt van het key management van de andere partij of haar moedermaatschappij. In dit kader worden beschouwd als transacties met verbonden partijen, de transacties met ondernemingen waarmee een kapitaalsband bestaat, alsook de transacties met bestuurders.

1.1.26. GELDMIDDELEN EN EQUIVALENTEN

Met het oog op het kasstroomoverzicht omvatten geldmiddelen en equivalenten items met een looptijd van minder dan drie maanden vanaf de verwervingsdatum die zijn opgenomen in kas en centrale banken, leningen en vorderingen aan kredietinstellingen.

1.1.27. WINST PER AANDEEL

De "gewone winst per aandeel" wordt berekend door het voor de gewone aandeelhouders beschikbare nettoresultaat te delen door het gewogen gemiddeld aantal gewone uitgegeven aandelen tijdens het jaar, exclusief het door Dexia aangekochte en als eigen aandelen aangehouden gemiddeld aantal gewone aandelen.

Voor "de verwaterde winst per aandeel" wordt het gewogen gemiddeld aantal gewone uitgegeven aandelen en het nettoresultaat aangepast op basis van de veronderstelling dat alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering zullen leiden, zoals converteerbare schulden en aan werknemers toegekende aandelenopties, worden omgezet. Potentiële of voorwaardelijke aandelenuitgiftes worden als verwaterend behandeld wanneer de derivaten "in the money" zijn en hun omzetting in aandelen de nettowinst per aandeel zou verlagen.

1.2 Belangen aangehouden in dochterondernemingen en overige ondernemingen

a. Criteria voor consolidatie en vermogensmutatiemethode

De groep Dexia volgt voor het definiëren van de consolidatiekring de regels die voortvloeien uit de volgende normen:

- IFRS 10 betreffende de voorbereiding en voorstelling van de geconsolideerde jaarrekeningen van een groep ondernemingen die gecontroleerd wordt door een moedermaatschappij;
- IFRS 3 betreffende bedrijfscombinaties en hun impact in consolidatie;
- IAS 28 (gewijzigd) betreffende het boeken van deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures;
- IFRS 11 betreffende het boeken van deelnemingen in ondernemingen onder gezamenlijke controle (gezamenlijke regelingen).

De in deze teksten uitgevaardigde principes houden in dat ondernemingen waarop de Groep een exclusieve of een gezamenlijke controle uitoefent dan wel een invloed van betekenis uitoefent, worden geconsolideerd. De gecontroleerde ondernemingen (exclusieve controle of gezamenlijke controle) en de ondernemingen waarop een invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden geconsolideerd.

In toepassing van het principe van het getrouwe beeld van de jaarrekening, zijn ondernemingen waarvan de bijdrage tot de geconsolideerde jaarrekeningen niet significant is, niet aangewezen te worden opgenomen in de consolidatiekring. De ondernemingen waarvan het balanstotaal en het nettoresultaat cumulatief lager is dan 1 % van het geconsolideerde balanstotaal en het geconsolideerde nettoresultaat (zijnde in 2018 respectievelijk 1,59 miljard EUR en 4,38 miljoen EUR (gemiddelde over 3 jaar)) worden beschouwd als zijnde niet significant.

Op 31 december 2018 valt de som van de balanstotalen en de som van het nettoresultaat van de niet geconsolideerde ondernemingen beneden deze drempels.

b. De consolidatiekring in 2018 – wijzigingen tegenover de kring in 2017

Op 17 maart 2018 heeft Dexia een off-market transactie gesloten met gekwalificeerde beleggers met betrekking tot de verkoop van de totaliteit van zijn aandelen in Dexia Israël, die 58.89% van het kapitaal vertegenwoordigen. De verkoopprijs per aandeel bedraagt 674 NIS en de totale verkoopprijs bedraagt ongeveer 81 miljoen EUR. Bijgevolg werd Dexia Israël gedeconsolideerd op 1 januari 2018.

White Rock Insurance (Gibraltar) PCC Limited, CELL DSA – SPV heeft geen activiteit meer en werd in 2018 gedeconsolideerd.

c. Impact van de wijzigingen in de kring op de geconsolideerde resultatenrekening

Dexia heeft in zijn geconsolideerde rekeningen een winst geboekt van 8 miljoen EUR ten gevolge van de verkoop van Dexia Israël. Dit resultaat werd berekend op basis van de rekeningen opgesteld door Dexia Israël op 1 januari 2018, na toepassing van de standaard IFRS 9, en werd geboekt in de rubriek *Nettowinst of -verlies uit overige activa*.

Deze winst omvat een positief bedrag van 28 miljoen EUR verbonden aan de herclassificering in het resultaat van de omrekeningsverschillen en een negatief bedrag van - 20 miljoen EUR als gevolg van het verschil tussen de verkoopprijs en het aandeel van Dexia in het eigen vermogen van Dexia Israël.

d. Kring van de groep Dexia per 31 december 2018

A. Lijst van de integraal in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen

Naam	Land	31/12/2017			31/12/2018			Ref
		Methode	Controle %	Belangen %	Methode	Controle %	Belangen %	
CONSOLIDERENDE ONDERNEMING								
Dexia N.V.	België							
Dexia S.A. Etablissement Stable France	Frankrijk	IC	100	100	IC	100	100	
DOCHTERONDERNEMINGEN								
Dexia CLF Régions Bail	Frankrijk	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Crediop	Italië	IC	70	70	IC	70	70	
Dexia Crédit Local SA	Frankrijk	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Financial Products Services LLC ⁽²⁾	USA	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Flobail	Frankrijk	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia FP Holdings Inc ⁽¹⁾	USA	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Holdings Inc	USA	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Israel Bank Ltd.	Israël	IC	58,89	58,89				S3
Dexia Kommunalbank Deutschland GmbH	Duitsland	IC	100	100	IC	100	100	
Dexia Nederland BV	Nederland	IC	100	100	IC	100	100	
FSA Asset Management LLC ⁽²⁾	USA	IC	100	100	IC	100	100	
FSA Capital Management Services LLC ⁽²⁾	USA	IC	100	100	IC	100	100	
FSA Capital Markets Services LLC ⁽²⁾	USA	IC	100	100	IC	100	100	
FSA Global Funding LTD ⁽¹⁾	Cayman Eilanden	IC	100	100	IC	100	100	
FSA Portfolio Asset Limited (UK) ⁽²⁾	UK	IC	100	100	IC	100	100	
Premier International Funding Co ⁽³⁾	Cayman Eilanden	IC	0	0	IC	0	0	
White Rock Insurance (Gibraltar) PCC Limited, CELL DSA - SPV	Gibraltar	IC	100	100				S1
WISE 2006-1 PLC	Ierland	IC	100	100	IC	100	100	

(1) Ondernemingen geconsolideerd door Dexia Holdings Inc.

(2) Ondernemingen geconsolideerd door Dexia FP Holdings Inc.

(3) Ondernemingen geconsolideerd door FSA Global Funding Ltd.

Methode IC : integraal geconsolideerd

Ref Uit de Consolidatiekring

S1 : Stopzetting van de activiteit (met inbegrip van ontbinding, afwikkeling)

S2 : Gedeconsolideerd wegens beneden de drempelwaarden

S3 : Verkoop

B. Lijst van de niet integraal geconsolideerde ondernemingen en de ondernemingen waarop geen vermogensmutatiemethode wordt toegepast

Naam	Land	31/12/2017			31/12/2018			Ref
		Methode	Controle %	Belangen %	Methode	Controle %	Belangen %	
DCL Evolution	Frankrijk	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Dexia Certificaten Nederland BV (in vereffening)	Nederland	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Dexia Crediop Ireland	Ierland	niet IC	100	70				S1
Dexia Crédito Local México SA de CV (Sofom Filial)	Mexico	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Dexia Kommunkredit Romania	Roemenië	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Dexia Management Services Limited	UK	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Dexiarail	Frankrijk	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
European public infrastructure managers	Luxemburg	niet VMM	20	20	niet VMM	20	20	
Genebus Lease	Frankrijk	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Hyperion Fondation Privée	België	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Impax New Energy Investor	Luxemburg	niet VMM	24,99	24,99	niet VMM	24,99	24,99	
Nederlandse Standaard I.J. (in vereffening)	Nederland	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
New Mexican Trust	Mexico	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
Progetto Fontana (in vereffening)	Italië	niet IC	100	100	niet IC	100	100	
South European Infrastructure Equity Finance Ltd Partnership	Luxemburg	niet VMM	20,83	20,83	niet VMM	20,83	20,83	
SPS - Sistema Permanente di Servizi Scpa in liquidazione e concordato preventivo	Italië	niet VMM	20,40	14,28	niet VMM	20,40	14,28	

Réf Uit de Consolidatiekring

S1 : Stopzetting van de activiteit (met inbegrip van ontbinding, afwikkeling)

S2 : Gedeconsolideerd wegens beneden de drempelwaarden

S3 : Verkoop

Méthode IC : integraal geconsolideerd

niet IC : niet integraal geconsolideerd

niet VMM : niet volgens vermogensmutatiemethode opgenomen

C. Lijst van de overige significante ondernemingen aangehouden door de Groep

Nihil.

Aard van de risico's verbonden met de belangen van Dexia in geconsolideerde gestructureerde entiteiten

In het kader van de verkoop van FSA aan Assured Guaranty, heeft Dexia de activiteit Financial Products behouden en aanvaardde Dexia om FSA en Assured Guaranty schadeloos te stellen voor alle verliezen verbonden aan deze activiteit. De activiteit Financial Products omvat de activiteit Global Funding die op zijn beurt een deel van de activa en de verplichtingen van FSA Global Funding en Premier International Funding Co bevatten.

Dexia heeft noch financiële steun noch andere steun verstrekt aan een gestructureerde entiteit, zonder daartoe gehouden te zijn door een contractuele verplichting. Dexia is niet van plan dit in de toekomst te doen.

Dexia heeft geen financiële steun of andere verstrekt die kon leiden tot de controle van een gestructureerde entiteit.

e. Significante beperkingen op activa en verplichtingen van een onderneming

Teneinde zich aan te passen aan IFRS 12, heeft Dexia de inventaris gemaakt van de belangrijkste restricties die zijn bevoegdheid betreffende de toegang tot de activa van de Groep of het gebruik van deze en het afwickelen van verplichtingen van de Groep, beperken.

De financiële activa die als zekerheid van verplichtingen of voorwaardelijke verplichtingen werden verstrekt, zijn opgenomen in toelichting 7.3.b.

Het bedrag van de in pand gegeven activa ten voordele van gedekte verplichtingen uitgegeven door emittenten van

gedekte obligaties (covered bonds) en de gewaarborgde investeringscontracten is vermeld in toelichting 7.3.b.

Bepaalde activa aangehouden door Dexia die genieten van een afdekking van het kredietrisico onder de vorm van een waarborg of zelfs een CDS zijn onderworpen aan bepaalde juridische beperkingen. Deze juridische clausules worden gewoonlijk clausules van "Representation to Hold" genoemd.⁽¹⁾

De gestructureerde entiteiten zijn aan beperkingen onderworpen. Deze laatste houden de afzondering van activa in, teneinde te voldoen aan de verplichtingen van de emittent tegenover de houder van de effecten, alsook de overeenstemmingsplicht/akkoordverbintenis vanwege de verzekeraar of de garant.

Op basis van de beslissing genomen door de Europese Commissie op 28 december 2012 is er een principieel verbod tot uitkering van enige vorm van dividend door de rechtstreeks of onrechtstreeks gecontroleerde dochterondernemingen van Dexia wanneer een dergelijke betaling de verplichting zou inhouden van de betaling van een coupon op een hybride Tier 1-instrument of een Tier 2-instrument aangehouden door andere personen dan Dexia en zijn dochterondernemingen.

De gereguleerde entiteiten hebben de verplichting te voldoen aan de wettelijke vereisten die op hen van toepassing zijn.

Anderzijds beperken bepaalde wetgevers de mogelijkheid van een dochteronderneming of een bijkantoor die aan hun toezicht is onderworpen, om de moedermaatschappij te financieren boven een bepaalde drempelwaarde.

⁽¹⁾ De waarborgcontracten afgesloten met kredietverbeteraars (of met banken die optreden als tussenpersoon voor kredietverbeteraars) omvatten clausules van "Representation to Hold" die de begunstigde verplicht (op een min of meer strikte wijze) eigenaar van het gewaarborgde actief te blijven tot het einde van de waarborg.

f. Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten

Het betreft voornamelijk een effectiseringsvehikel (FCC) van leningen aan cliënten. Dit vehikel wordt gefinancierd via de uitgifte van obligaties.

Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten (in miljoen EUR)	Ad hoc entiteiten (effectiserings)	Overige	Totaal
Derivaten	160		160
Schuldinstrumenten	250		250
Leningen en vorderingen	50	15	65
TOTAAL	460	15	475
Totaal activa van niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten waarin Dexia een belang aanhoudt	750	15	765

Het maximale risicobedrag is de reële waarde van de derivaten en de afgeschreven kostprijs voor de overige instrumenten. Dexia wordt beschouwd als een sponsor van een gestructureerde entiteit, indien het oorspronkelijk betrokken was bij het ontwerp en de oprichting van een gestructureerde entiteit en wanneer het activa heeft getransfereerd naar de gestructureerde entiteit of waarborgen heeft verstrekt met betrekking tot de prestaties van de gestructureerde entiteit. Voor zover Dexia zijn portefeuilles resterende activa beheert als zijnde in uitdoving, ontvangt het geen inkomsten meer uit gesponsorde gestructureerde entiteiten waarin het op 31 december 2018 geen belang meer aanhoudt.

g. Dochterondernemingen waarin de minderheidsbelangen significant zijn

Minderheidsbelangen worden als significant beschouwd wanneer deze meer dan 5 % van het eigen vermogen van de Groep vertegenwoordigen of wanneer het aandeel van de minderheidsbelangen in het balanstotaal deze drempelwaarde overschrijdt.

Dexia Crediop s.p.a	31/12/2017	31/12/2018
Deelnemingspercentage van de minderheidsbelangen	30%	30%
Hoofdvestigingsplaats	Italië	Italië
Minderheidsbelangen (in miljoen EUR)	282	280
Minderheidsbelangen in het nettoresultaat (in miljoen EUR)	(1)	(26)
Dividenden betaald aan de minderheidsbelangen	0	0
Activa (in miljoen EUR)	20 531	18 320
Verplichtingen (in miljoen EUR)	19 590	17 387
Eigen vermogen (in miljoen EUR)	941	933
Nettobankproduct (in miljoen EUR)	36	(60)
Nettoresultaat (in miljoen EUR)	(3)	(86)
Nettoresultaat en winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt (in miljoen EUR)	(4)	(86)

h. Ondertekening van een overeenkomst voor de verkoop van Dexia Kommunalbank Deutschland.

Op 14 december 2018 heeft Dexia een verkoopovereenkomst getekend met de bancaire groep Helaba die Helaba in staat stelt om alle aandelen in Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) te kopen voor een totaal bedrag van 352 miljoen EUR. De transactie zal naar verwachting tijdens het tweede kwartaal van 2019 afgerond worden. Ze zal een niet-materiële impact hebben op Dexia's solvabiliteit en zal de balans met ongeveer 15% doen krimpen. Als gevolg van de transactie zal Dexia tevens, met ingang van de datum van afronding van de verkoop, zijn Letters of Support aan DKD opzeggen. In overeenstemming met IFRS 5, worden de activa en verplichtingen van DKD op een aparte lijn op de balans gepresenteerd, respectievelijk in *Activa aangehouden voor verkoop* en in *Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten*. Aangezien DKD een activiteit in beëindiging is, wordt ook zijn bijdrage aan het resultaat na belastingen op een aparte lijn geklasseerd in *Nettoresultaat van activiteiten in beëindiging*. Wij verwijzen eveneens naar toelichting 4.6 Informatie over activiteiten aangehouden voor verkoop en beëindigde activiteiten.

1.3. Significante elementen opgenomen in de resultatenrekening

Het nettoresultaat, aandeel van de groep, bedraagt -473 miljoen EUR voor het jaar 2018, tegenover -462 miljoen EUR in 2017.

In toepassing van de standaard IFRS 5, wordt de bijdrage van Dexia Kommunalbank Deutschland aan het resultaat na belastingen opgenomen in de lijn *Nettoresultaat van beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging* voor een bedrag van 23 miljoen EUR en werd de presentatie van de resultatenrekening van 2017 herzien.

Het nettobankproduct is negatief en bedraagt -232 miljoen EUR. Zoals in 2017 omvat dit bedrag, naast de kosten voor het behoud van de activa, onder meer de negatieve gevolgen verbonden aan de waardering van de derivaten, alsook de resultaten van verkoop en de voorzieningen voor juridische geschillen.

De *Nettowinst of -verlies uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening* bedraagt -144 miljoen EUR (-108 miljoen EUR in 2017) en omvat een bedrag van -188 miljoen EUR voor elementen van boekhoudkundige volatiliteit toe te schrijven aan de evolutie van marktparameters die een directe impact hebben op de waardering van bepaalde elementen (derivaten gewaardeerd op basis van een IOS -curve, CBS, berekening van *Credit Value Adjustment*, *Debit Value Adjustment* en *Funding Value Adjustment*). In 2017 ging het om +54 miljoen EUR.

In 2018 werd een kost geboekt van 73 miljoen EUR voor *Funding Value Adjustment* (40 miljoen EUR in 2017). Dit is de financieringskost met betrekking tot niet-gecollateraliseerde derivaten. Deze negatieve impact houdt verband met de aanpassing van de berekeningsmethode die Dexia toepast, evenals met de toename van de financieringskosten in de banksector in het 4de kwartaal. De *Credit value Adjustment*, de aanpassing van de waarde van derivaten ingevolge het kredietrisico van de tegenpartij, bedraagt -35 miljoen EUR (+119 miljoen EUR in 2017) als gevolg van een verruiming van de kredietspreads, met name op bancaire tegenpartijen. De *Debit Value Adjustment*, aanpassing van de waarde van

derivaten voor het eigen kredietrisico bedraagt 5 miljoen EUR (-32 miljoen EUR op 31 december 2017)

De wijziging van de marktparameters tijdens het jaar had eveneens een negatieve impact op de afdekkingseffectiviteit. Met name de waardering van de derivaten werd gekenmerkt door een ongunstige evolutie van de BORIOS spreads in Britse Pond.

De nettowinst of -verlies uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen bedraagt -91 miljoen EUR, ten gevolge van de gerealiseerde verkopen in lijn met de proactieve strategie om de balans af te bouwen. Op 31 december 2017 bedroeg de rubriek *Nettowinst of -verlies uit financiële activa beschikbaar voor verkoop* -187 miljoen EUR)

De nettowinst of -verlies die voortvloeit uit het niet langer opnemen in de balans van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, bedraagt -16 miljoen EUR en omvat -6 miljoen EUR op de vervroegde terugbetaling van verplichtingen en -10 miljoen EUR als gevolg van de verkopen van activa en vervroegde terugbetaling van effecten en leningen : Spaanse projecten werden verkocht als gevolg van de achteruitgang van hun financiële positie en de concentratie op sommige lokale besturen in de VS werd verminderd.

Het *Overige nettoresultaat* bedraagt -26 miljoen EUR en is het gevolg van nettovoorzieningen voor geschillen.

De kosten bedragen 386 miljoen EUR (-392 miljoen EUR in 2017) en omvatten een verhoging van de heffingen en reglementaire bijdragen, in vergelijking met 2017.

In 2018 bedragen de reglementaire heffingen en bijdragen in totaal -105 miljoen EUR; Ze werden voor -92 miljoen EUR geboekt in *Algemene bedrijfskosten* (met inbegrip van de uitzonderlijke bijdrage van -3 miljoen EUR van Dexia Crediop aan het nationale afwikkelingsfonds van Italië) en voor -13 miljoen EUR in *Nettoresultaat van beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging* voor de bijdrage van DKD. In 2017 bedroegen deze heffingen en bijdragen -89 miljoen EUR.

De kosten voor kredietrisico's vertegenwoordigen een opbrengst van 128 miljoen EUR (+33 miljoen op 31 december 2017).

De positieve impact is voornamelijk te verklaren door de terugname van voorzieningen ten gevolge van de verkoop van blootstellingen verbonden aan de Commonwealth van Puerto Rico en de terugbetaling van een vordering in Bulgarije, evenals door de terugname van bijzondere waardeverminderingen op bepaalde blootstellingen zoals de Portugese overheid. Deze positieve effecten worden deels gecompenseerd door de voorziening voor de blootstelling op de Chicago Board of Education.

Dexia heeft zijn participatie in Dexia Israël Bank verkocht voor een bedrag van 81 miljoen EUR, met een positief nettoresultaat van 8 miljoen EUR geboekt in *Nettowinst (verlies) uit overige activa*.

1.4. Andere significante elementen van het boekjaar

De uitvoering van de uitbestedingsovereenkomst die begin oktober 2017 met Cognizant werd ondertekend, leidde tot de overdracht van de informaticadiensten in november 2017 en van de backoffice kredieten en markten in mei 2018. Door deze samenwerking met Cognizant wordt een belangrijke stap gezet in het veiligstellen van het bedrijfsmodel van Dexia.

Tijdens de uitvoeringsfase van het outsourcingcontract met dienstverlener Cognizant worden de outsourcingrisico's opgevolgd door de directie Risk van Dexia, teneinde zich ervan te vergewissen dat er een goede governance van transacties en risico's wordt opgezet aan de hand van gemengde comités Dexia / Cognizant. Er werd een specifiek team opgericht om de uitvoering en de kwaliteit van de door Cognizant verleende diensten te controleren, terwijl de effectieve controle van de uitbestede activiteiten gebeurt door de Interne controle van de entiteiten van Dexia en Cognizant. Dexia en Cognizant hebben met name een specifieke reeks projecten gelanceerd, om zodoende de doelstellingen te bereiken die in het outsourcingcontract op het vlak van veiligheid van de informatiesystemen bepaald zijn.

1.5. Gebeurtenissen na balansdatum

Notificatie aan de Europese Commissie van de hernieuwing van de Staatsgarantie aan Dexia

In februari 2019⁽¹⁾ werd Dexia ervan op de hoogte gebracht dat de Belgische en Franse staat een notificatie hebben overgemaakt aan de Europese Commissie van de vernieuwing voor de periode na 31 december 2021, van de herfinancieringsgarantie waarvan Dexia geniet. Op basis van het genotificeerde ontwerp, zou de commissie die Dexia bij vereffening zou betalen aan de Staten als vergoeding voor de garantie, het nettoresultaat van de vereffening van Dexia kunnen absorberen, met als gevolg dat de houders van hybride 'Tier 1' schuldpapier van Dexia en Dexia Crédit Local en de aandeelhouders van Dexia geen enkele opbrengst zouden ontvangen.

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar op www.dexia.com

1.6. Voorstelling van de impact van de standaard IFRS 9 "Financiële instrumenten" op de balans op 1 januari 2018

IMPACT OP DE WAARDEVERMINDERINGEN EN VOORZIENINGEN

De implementatie van het nieuwe model voor het aanleggen van voorzieningen, zoals beschreven in de waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen (toelichting 1 §1.1.6.2.5) heeft geleid tot een nettoverhoging van de waardeverminderingen en voorzieningen met 180 miljoen EUR, waarvan 5 miljoen EUR gerelateerd is aan activiteiten aangehouden voor verkoop (Dexia Israël).

De voorziening Stage 2 omvat voor iets meer dan de helft voorzieningen op de Portugese overheid en Portugese lokale besturen ten gevolge van de achteruitgang van de rating sinds hun eerst opname.

De details (uitgezonderd de bedragen gerelateerd aan activiteiten aangehouden voor verkoop) worden in onderstaande tabel voorgesteld.

Detail van de aanpassingen van de waardeverminderingen van schuldinstrumenten en voorzieningen voor verbintenissen en verstrekte financiële garanties

(in miljoen EUR)	Saldo op 31/12/2017 IAS 39/IAS 37		Herclas- sificatie	Herwaar- dering ten gevolge van verwachte kredietver- liezen	Saldo op 01/01/2018				
	Specifieke waardever- minderin- gen	Collectieve waarde- verminde- ringen			Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI (1)	Totaal
Waardeverminderingen van financiële activa	258	331	0	162	10	497	233	13	752
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs									
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen		19		(16)		2			2
Leningen aan en vorderingen op cliënten	257	312	(203)	(34)	2	153	165	13	333
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs			181	222	5	334	64		403
Overige activa	1						1		1
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen			22	(10)	3	8	1		12
Voorzieningen voor verbintenissen en verstrekte financiële garanties	1			12		7	6		13

(1) Financiële activa met verminderde kredietwaardigheid sinds hun verwerving of creatie (Purchased or Originated Credit Impaired).

IMPACT OP DE BALANS

De onderstaande tabellen presenteren de overgang van het actief en de verplichtingen, voorgesteld volgens IAS 39 naar het actief en de verplichtingen, voorgesteld volgens IFRS 9.

De indeling volgens boekhoudklasse onder IFRS 9 wordt beschreven in de waarderingsregels en regels voor de regels voor geconsolideerde jaarrekeningen (Toelichting 1 §1.1.6.2.1).

De geconsolideerde financiële verslagen van Dexia worden opgesteld conform het formaat ANC (Autorité des Normes Comptables). Dexia past de aanbeveling 2017-02 van 02 juni 2017 toe.

ACTIEF (in miljoen EUR)	31/12/2017 IAS 39	Wijziging van de boekhoudklasse					Overige (E)	Saldo na her- classificatie
		Wijziging in de voorstel- ling - ANC (A)	Van finan- ciële activa beschik- baar voor verkoop (B)	Van financiële activa aange- houden tot einde looptijd (B)	Van non-SPPI financiële activa (C)	Van financiële activa ten gevolge van het beheers- model (D)		
Kas en centrale banken	10 721							10 721
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	13 188		149		4 851	(985)	7	17 210
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	4 985						(7)	4 977
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	10 830		(10 830)					
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen			39			11 585	139	11 763
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs		43 094	10 642	1 750	(662)	(7 475)	0	47 349
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	6 144	(6 144)						
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		30 676						30 676
Leningen aan en vorderingen op cliënten	99 264	(99 264)						
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs		61 627			(4 189)	(3 125)		54 312
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille	1 314						(139)	1 175
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 750			(1 750)				
Lopende belastingen	19							19
Uitgestelde belastingen	29							29
Overlopende rekeningen en overige activa	30 550	(29 989)						562
Activa aangehouden voor verkoop	2 105							2 105
Materiële vaste activa	4							4
Immateriële vaste activa	35							35
TOTAAL VAN HET ACTIEF	180 938	0	0	0	0	0	0	180 938

(A) Wijziging in de voorstelling - ANC

Bepaalde wijzigingen werden aangebracht in de voorstelling van de balans conform de aanbeveling 2017-02 van 2 juni 2017. Op 31/12/2017 werden kaswaarborgen opgenomen in de lijn *Overlopende rekeningen en overige activa* (29 989 miljoen EUR); Op 01/01/2018 werden ze geherclassificeerd naar de lijn *Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs* (26 431 miljoen EUR) en naar de lijn *Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs* (3 557 miljoen EUR).

Anderzijds worden de schuldinstrumenten, op 31/12/2017 opgenomen in de lijn *Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen* (1 900 miljoen EUR) en in de lijn *Leningen aan en vorderingen op cliënten* (41 194 miljoen EUR), nu opgenomen in de nieuwe lijn *Effecten tegen geamortiseerde kostprijs* (43 094 miljoen EUR).

(B) Van Financiële activa beschikbaar voor verkoop en financiële activa aangehouden tot einde looptijd

De toepassing van de Standaard IFRS 9 impliceert de schrapping van 2 categorieën van activa. Op 31/12/2017 omvatten de activa beschikbaar voor verkoop, schuldinstrumenten (10 642 miljoen EUR) en eigenvermogensinstrumenten (188 miljoen EUR). Voor deze laatste werd de optie genomen ze te waarderen tegen reële waarde via eigen vermogen voor een bedrag van 39 miljoen EUR.

(C) Van non-SPPI financiële activa

De activa die niet voldoen aan de voorwaarden om geclassificeerd te worden tegen geamortiseerde kostprijs (Solely Payments of Principal and Interest) werden afgetrokken van de activa tegen geamortiseerde kostprijs en geherclassificeerd naar *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening*.

(D) Van financiële activa ten gevolge van het beheersmodel

Het betreft herclassificaties ten gevolge van beheersbeslissingen die onafhankelijk zijn van de vereisten voor classificatie onder IFRS 9. Het betreft voornamelijk herclassificaties van effecten aangehouden voor verkoop naar *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen*.

(E) Overige

Het betreft voornamelijk de herclassificatie van het gedeelte van de afdekking van het renterisico van een portefeuille van activa geklasseerd in Leningen en vorderingen onder IAS 39 naar *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen* onder IFRS 9. Bovendien moeten derivaten als afdekkingsinstrumenten gelinkt aan non-SPPI activa nu boekhoudkundig worden beschouwd als derivaten voor handelsdoeleinden.

ACTIEF (in miljoen EUR)	Saldo na her- classificatie	Aanpassing van de waarden			1/1/2018 IFRS 9
		Herwaarde- ring ten gevolge van verwachte krediet- verliezen (A)	Overige herwaarderin- gen (B)	Impact op de uitgestelde belastingen	
Kas en centrale banken	10 721				10 721
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	17 210	28	(225)		17 013
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	4 977				4 977
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	11 763	10	(16)		11 757
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	47 349	(222)	3 146		50 272
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	30 676	15			30 690
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	54 312	8			54 320
Waarderingsverschillen van afdekking van het reterisico van een portefeuille	1 175				1 175
Lopende belastingen	19				19
Uitgestelde belastingen	29				29
Overlopende rekeningen en overige activa	562				562
Activa aangehouden voor verkoop	2 105	(5)		2	2 102
Materiële vaste activa	4				4
Immateriële vaste activa	35				35
TOTAAL VAN HET ACTIEF	180 938	(168)	2 904	2	183 676

(A) Herwaardering ten gevolge van verwachte kredietverliezen

De analyse van de aanpassingen wordt voorgesteld in de paragraaf impact op waardeverminderingen en voorzieningen.

(B) Overige herwaarderings

De meest significante impact betreft de annulering van het agio/disagio (niet-gerealiseerde aanpassing van de reële waarde) ten gevolge van de herclassificatie naar leningen en vorderingen in het verleden na toepassing van IAS 39 gewijzigd (1 868 miljoen EUR) of de annulering van het agio/disagio (niet-gerealiseerde aanpassing van de reële waarde) van Financiële activa beschikbaar voor verkoop, geherclassificeerd naar Financiële activa aangehouden tot einde looptijd (616 miljoen EUR). De impact van de wijziging van de boekhoudklasse bedraagt 419 miljoen EUR.

PASSIEF (in miljoen EUR)	31/12/2017 IAS 39	Wijziging van de boekhoudklasse			Aanpassing van de waarden			1/1/2018 IFRS 9
		Wijziging in de voorstel- ling - ANC (A)	Overige (B)	Saldi na her- classificatie	Herwaar- dering ten gevolge van verwachte kredietver- liezen (C)	Overige her- waarderingen (D)	Impact op de uitgestelde belastingen (E)	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	14 193		719	14 912				14 912
Derivaten als afdek- kingsinstrumenten	27 858		(719)	27 139				27 139
Schulden aan kredietinstellingen	31 016	(209)		30 807				30 807
Schulden aan cliënten	6 404	3 733		10 137				10 137
Schuld papier	89 654			89 654				89 654
Waardeverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille	41			41				41
Lopende belastingen	1			1				1
Uitgestelde belastingen	0			0			7	7
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	3 941	(3 524)		418				418
Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	1 894			1 894				1 894
Voorzieningen voor risico's en kosten	374			374	12			385
Achtergestelde schulden	160			160				160
TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN	175 536	0	0	175 536	12		7	175 555
Eigen vermogen	5 402			5 402	(180)	2904	(5)	8 121
Eigen vermogen, aandeel van de groep	4 992			4 992				7 689
Kapitaal en verbonden reserves	2 489			2 489				2 489
Geconsolideerde reserves	7 228		(462)	6 766	(179)	(235)	15	6 366
Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt	(4 263)			(4 263)		3 116	(20)	(1 166)
Resultaat van het boekjaar	(462)		462	0				
Minderheidsbelangen	410			410	(1)	22	1	432
TOTAAL PASSIEF	180 938	0	0	180 938	(168)	2 904	2	183 676

TOTAAL VAN DE VERPLICHTINGEN**(A) Wijziging in de voorstelling - ANC**

Bepaalde wijzigingen werden aangebracht in de voorstelling van de balans conform de aanbeveling 2017-02 van 2 juni 2017. Op 31/12/2017 werden kaswaarborgen opgenomen in de lijn *Overlopende rekeningen en overige verplichtingen* (3 524 miljoen EUR). Op 01/01/2018 werden ze geherclassificeerd naar de lijn *Schulden aan kredietinstellingen* (3160 miljoen EUR) en naar de lijn *Schulden aan cliënten* (364 miljoen EUR).

(B) Overige

Afdeckingsderivaten gelinkt met non-SPPI activa, moeten nu boekhoudkundig beschouwd worden als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden.

(C) Herwaardering ten gevolge van verwachte kredietverliezen

De analyse van de aanpassingen wordt voorgesteld in de paragraaf "Impact op waardeverminderingen en voorzieningen".

EIGEN VERMOGEN**(C) Herwaardering ten gevolge van verwachte kredietverliezen**

De impact bedraagt -180 miljoen EUR op de geconsolideerde reserves en op de minderheidsbelangen.

(D) Overige herwaarderingen

De wijzigingen van de boekhoudklasse hebben een impact van -280 miljoen EUR op de *Geconsolideerde reserves*, 691 miljoen EUR op de *Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen* geboekt en 8 miljoen EUR op de *Minderheidsbelangen*. In het bijzonder, de classificatie van eigenvermogensinstrumenten in *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening* (149 miljoen EUR) en de *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen* (39 miljoen EUR) heeft een impact van +23 miljoen EUR op de *Geconsolideerde reserves* en een impact van -23 miljoen EUR op de *Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen* geboekt. De annulering van het agio/disagio ten gevolge van de herclassificatie in het verleden naar Leningen en vorderingen na toepassing van IAS 39 gewijzigd en van *Activa beschikbaar voor verkoop* naar *Financiële activa aangehouden tot einde looptijd* heeft een impact van 63 miljoen EUR op de *Geconsolideerde reserves*, 2 408 miljoen EUR op de *Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen* geboekt en 14 miljoen EUR op de *Minderheidsbelangen*.

(E) Impact op de uitgestelde belastingen

De meerderheid van de entiteiten van de groep bevindt zich in een situatie van uitgestelde belastingvorderingen, maar deze worden niet opgenomen aangezien ze als niet recupereerbaar worden beschouwd. Bijgevolg is de impact op de uitgestelde belastingen weinig significant.

FINANCIËLE ACTIVA GEHERCLASSIFICEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

	Boekwaarde op 31/12/2018	Reële waarde op 31/12/2018	Reële waarde winst of verlies 2018
Van financiële activa beschikbaar voor verkoop ⁽¹⁾	7 450	6 257	(286)
Van financiële activa tegen reële waarde via resultatenrekening	578	665	(4)
<i>(1) Waarvan activiteiten aangehouden voor verkoop : boekwaarde 313 miljoen EUR - reële waarde 316 miljoen EUR.</i>			
	renteopbrengsten (kosten) 2018		
Van financiële activa tegen reële waarde via resultatenrekening		8	

De effectieve interestvoet van *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening* bevindt zich in een vork van 2,6% tot 2,9%.

2. Toelichtingen bij het actief van de geconsolideerde balans

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen)

2.1. Geldmiddelen en equivalenten	114	2.8. Overlopende rekeningen en overige activa	118
2.2. Kas en centrale banken	114	2.9. Materiële vaste activa	119
2.3. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	115	2.10. Immateriële vaste activa	120
2.4. Financiële activa beschikbaar voor verkoop / Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	115	2.11. Leasing	120
2.5. Financiële activa aangehouden tot einde looptijd/Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	116	2.12. Kwaliteit van financiële activa	121
2.6. Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen / Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	117	2.13. Herclassificatie van financiële activa (IAS 39 gewijzigd) en van financiële activa beschikbaar voor verkoop naar de portefeuille financiële activa aangehouden tot einde looptijd	123
2.7. Leningen aan en vorderingen op cliënten / Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	117	2.14. Overboeking van financiële activa	125

2.1. Geldmiddelen en equivalenten

In het geconsolideerde kasstroomoverzicht omvatten de geldmiddelen en equivalenten met een initiële looptijd van minder dan 90 dagen, de volgende saldi :

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Kas en centrale banken (toelichting 2.2)	10 721	9 269
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen (toelichting 2.6)	444	
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs (toelichting 2.6)		1 254
Activa aangehouden voor verkoop	712	102
TOTAAL	11 877	10 626

b. Waarvan aan beperkingen onderworpen geldmiddelen

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Verplicht aan te houden reserves ⁽¹⁾	61	128
- van de voortgezette activiteiten		30
- van de beëindigde activiteiten		98
TOTAAL	61	128

(1) Het betreft de verplichte reservedeposito's die kredietinstellingen dienen aan te houden bij de Europese Centrale Bank of andere centrale banken.

2.2. Kas en centrale banken

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Verplicht aan te houden reserves bij de centrale banken	61	30
Overige reserves bij de centrale banken ⁽¹⁾	10 659	9 239
TOTAAL	10 721	9 269
waarvan opgenomen in geldmiddelen en equivalenten	10 721	9 269

(1) Op 21 juli 2017, heeft de Europese Centrale Bank aangekondigd op 31 december 2021 een einde te zullen stellen aan het gebruik van het Eurosysteem voor de financiering van liquidatiestructuren (wind-down entities) en werd de financiering via het Eurosysteem voor de Groep beperkt tot 5,2 miljard EUR tijdens de overgangperiode. Op 31 december 2017 doet de Groep geen beroep meer op dit type van financiering. De beslissing van de ECB leidt tot een vermindering van de liquiditeitsbuffer en een wijziging van de samenstelling ervan. Op 31 december 2017 bedroeg de liquiditeitsreserve 16,4 miljard, waarvan 10,7 miljard EUR onder vorm van tegoeden bij centrale banken. Op 31 december 2018 bedroeg de liquiditeitsreserve 16,3 miljard, waarvan 9,3 miljard EUR onder vorm van tegoeden bij centrale banken.

2.3. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Leningen en effecten	680	3 263
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (zie toelichting 4.1.b)	12 509	10 158
TOTAAL	13 188	13 421

a. Uitsplitsing volgens aard van leningen en effecten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

	31/12/2017			31/12/2018			
	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	Totaal	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Aangehouden voor andere doeleinden dan handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	Gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	Totaal
(in miljoen EUR)							
Leningen	0	0	0	0	2 894	0	2 894
Obligaties	679	0	679	0	252	0	252
Eigenvermogensinstrumenten	0	1	1	0	117		117
TOTAAL	679	1	680	0	3 263	0	3 263

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

zie toelichtingen 7.4 en 7.6.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

zie toelichting 7.1.

2.4. Financiële activa beschikbaar voor verkoop / Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen

FINANCIËLE ACTIVA BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Obligaties uitgegeven door publiekrechtelijke lichamen	6 227
Andere obligaties en vastrentende instrumenten	4 415
Aandelen en niet-vastrentende instrumenten	228
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	10 870
Specifieke waardeverminderingen	(40)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	10 830

FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA HET EIGEN VERMOGEN

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Leningen	739
Obligaties	4 143
Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	39
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	4 922
Bijzondere waardeverminderingen	(6)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	4 916

b. Het niet langer opnemen van investeringen in eigenvermogensinstrumenten

In 2018 waren er geen belangrijke verkopen

c. Eigenvermogensinstrumenten werden aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen om volatiliteit in het nettoresultaat te voorkomen.

De volgende investeringen hebben een waarde van 1 miljoen EUR of meer:

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Ecofin Global Utilities	5
Istituto per il Credito Sportivo	28

d. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4

e. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

f. Uitsplitsing volgens kwaliteit

Zie toelichting 2.12.

g. Herclassificatie van financiële activa

Zie toelichting 2.13.A.

2.5. Financiële activa aangehouden tot einde looptijd/Effecten tegen geamortiseerde kostprijs**FINANCIËLE ACTIVA AANGEHOUDEN TOT EINDE LOOPTIJD****a. Uitsplitsing volgens tegenpartij**

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Publieke sector	1 750
Normale activa	1 750
Activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	0
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	1 750
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	1 750

EFFECTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS**a. Uitsplitsing volgens tegenpartij**

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Kredietinstellingen	1 681
Clënten	44 158
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	45 840
Bijzondere waardeverminderingen	(338)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	45 502

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

zie toelichting 7.1.

d. Uitsplitsing volgens kwaliteit

zie toelichting 2.12.

e. Analyse van de impact van de overdracht van financiële activa beschikbaar voor verkoop naar financiële activa aangehouden tot einde looptijd

zie toelichting 2.13.B.

2.6. Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen/ Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs

LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN

Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Nostro rekeningen	350
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten (reverse repo)	2 980
Overige leningen en vorderingen op kredietinstellingen	931
Schuldinstrumenten	1 901
Normale activa	6 162
Activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	0
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	6 162
Collectieve waardeverminderingen	(18)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	6 144
<i>waarvan geldmiddelen en equivalenten</i>	<i>444</i>

LENINGEN EN VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Nostro rekeningen	499
Kaswaarborgen	20 311
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten (reverse repo)	2 575
Overige leningen en vorderingen op kredietinstellingen	281
TOTAAL ACTIVA VOOR WAARDEVERMINDERINGEN	23 667
Waardeverminderingen	(2)
TOTAAL ACTIVA NA WAARDEVERMINDERINGEN	23 665
<i>waarvan geldmiddelen en equivalenten</i>	<i>1 254</i>

b. Analyse volgens looptijd en rentevoet

zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Analyse van de reële waarde

zie toelichtingen 7.1.

d. Analyse volgens de kwaliteit

zie toelichtingen 2.12.

e. Herclassificatie van financiële activa (IAS 39 gewijzigd)

zie toelichtingen 2.13.A

2.7. Leningen aan en vorderingen op cliënten / Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs

LENINGEN AAN EN VORDERINGEN OP CLIËNTEN

Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Leningen en vorderingen	57 745
Schuldinstrumenten	41 212
Normale activa	98 956
Leningen en vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	694
Schuldinstrumenten die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	183
Activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	877
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	99 833
Specifieke waardeverminderingen	(257)
Collectieve waardeverminderingen	(312)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	99 264
<i>waarvan financiële leasing</i>	<i>1 242</i>

LENINGEN EN VORDERINGEN OP CLIËNTEN TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS**a. Uitsplitsing volgens aard**

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Kaswaarborgen ⁽¹⁾	4 850
Leningen en vorderingen	30 595
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	35 444
Waardeverminderingen	(286)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	35 158
<i>waarvan financiële leasing</i>	<i>1 116</i>

(1) waarvan EUR 3 006 miljoen ten aanzien van clearinginstellingen

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

zie toelichting 7.1.

d. Uitsplitsing volgens kwaliteit

zie toelichting 2.12

2.8. Overlopende rekeningen en overige activa

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Overige activa	561	389
Kaswaarborgen ⁽¹⁾	29 989	
TOTAAL	30 550	389

(1) Op 31 december 2018 worden de kaswaarborgen opgenomen in de rubriek Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs en in Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs

Overige activa

Uitsplitsing volgens aard (in miljoen EUR)	31/12/2017
Over te dragen kosten	6
Diverse debiteuren en overige activa	552
Overige heffingen	3
Normale activa	561
Activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan	1
TOTAAL ACTIVA VOOR BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	562
Specifieke waardeverminderingen	(1)
TOTAAL ACTIVA NA BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	561

Uitsplitsing volgens aard (in miljoen EUR)	31/12/2018
Over te dragen kosten	5
Diverse debiteuren en overige activa	380
Overige heffingen	5
TOTAAL ACTIVA	389

2.9. Materiële vaste activa

a. Netto boekwaarde

	Terreinen en gebouwen	Kantoormeubilair en andere uitrusting	Totaal
	Eigen gebruik Eigenaar	Eigen gebruik Eigenaar	
(in miljoen EUR)			
Aanschaffingswaarde per 1 januari 2017	19	53	72
- Aanschaffingen	0	1	1
- Verkopen	0	(3)	(3)
- Overboekingen en annulaties	(5)	(10)	(15)
- Omrekeningsverschillen	0	(2)	(3)
Aanschaffingswaarde per 31 december 2017 (A)	14	39	52
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 1 januari 2017	(13)	(45)	(57)
- Geboekte afschrijvingen	0	(3)	(3)
- Verkopen	0	1	1
- Overboekingen en annulaties	1	8	9
- Omrekeningsverschillen	0	2	2
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 31 december 2017 (B)	(12)	(37)	(48)
Netto boekwaarde per 31 december 2017 (A)+(B)	2	2	4

	Terreinen en gebouwen	Kantoormeubilair en andere uitrusting	Totaal
	Eigen gebruik Eigenaar	Eigen gebruik Eigenaar	
(in miljoen EUR)			
Aanschaffingswaarde per 1 januari 2018	14	39	52
- Overboeking naar activa aangehouden voor verkoop	(12)	(3)	(15)
- Verkopen	(2)	0	(2)
- Omrekeningsverschillen	0	1	1
Aanschaffingswaarde per 31 december 2018 (A)	0	37	37
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 1 januari 2018	(12)	(37)	(48)
- Overboeking naar activa aangehouden voor verkoop	10	3	12
- Geboekte afschrijvingen	0	(1)	(1)
- Verkopen	2	0	2
- Omrekeningsverschillen	0	(1)	(1)
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 31 december 2018 (B)	0	(35)	(35)
Netto boekwaarde per 31 december 2018 (A)+(B)	0	2	2

b. Reële waarde van vastgoedbeleggingen

Nihil.

c. Geactiveerde kosten voor de constructie van materiële vaste activa

Nihil.

d. Contractuele verplichtingen met betrekking tot vastgoedbeleggingen op het einde van de periode

Nihil.

e. Contractuele verplichtingen met betrekking tot terreinen en gebouwen, kantoormeubilair en andere uitrusting op het einde van de periode

Nihil.

2.10. Immateriële vaste activa

	2017			2018		
	Intern ont- wikkelde software	Overige immateriële vaste activa ⁽¹⁾	Totaal	Intern ont- wikkelde software	Overige immateriële vaste activa ⁽¹⁾	Totaal
(in miljoen EUR)						
Aanschaffingswaarde per 1 januari	104	118	222	114	110	224
- Overboeking naar activa aangehouden voor verkoop	0	0	0	0	(23)	(23)
- Aanschaffingen	11	3	14	8	11	19
- Verkopen	0	(2)	(2)	0	0	0
- Overboekingen en annuleringen	(1)	(8)	(9)	(3)	(1)	(4)
- Omrekeningsverschillen	0	(3)	(3)	0	1	1
Aanschaffingswaarde per 31 december (A)	114	110	224	119	97	216
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 1 januari	(81)	(110)	(190)	(87)	(102)	(189)
- Overboeking naar activa aangehouden voor verkoop	0	0	0	0	23	23
- Geboekt	(7)	(4)	(11)	(12)	(4)	(16)
- Verkopen	0	2	2			0
- Overboekingen en annulaties	1	8	9	3	1	4
- Omrekeningsverschillen	0	2	2	0	(1)	(1)
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen per 31 december (B)	(87)	(102)	(189)	(97)	(83)	(180)
Netto boekwaarde per 31 december (A)+(B)	27	8	35	22	14	37

(1) Overige immateriële vaste activa omvatten voornamelijk de aankopen van software.

2.11. Leasing

a. De groep als leasinggever

Financiële leasing

Bruto-investering in financiële leasing (in miljoen EUR)	31/12/17	31/12/2018 voortgezette activiteiten
Niet langer dan 1 jaar	136	46
Langer dan 1 jaar en niet langer dan 5 jaar	320	147
Langer dan 5 jaar	784	928
Subtotaal	1 240	1 121
Netto-investering in financiële leasing	1 240	1 121

Aanvullende informatie (in miljoen EUR)	31/12/17	31/12/2018 voortgezette activiteiten
Geschatte reële waarde van financiële leasing	1 236	1 097

Operationele leasing

Nihil

b. De groep als leasingnemer**Financiële leasing**

Nihil.

Operationele leasing

Toekomstige netto minimale leasebetalingen op grond van niet-opzegbare operationele leasing (in miljoen EUR)	31/12/17	31/12/2018 voortgezette activiteiten
Niet langer dan 1 jaar	19	18
Langer dan 1 jaar en niet langer dan 5 jaar	55	51
TOTAAL	74	69
Bedrag van toekomstige minimale subleasebetalingen te ontvangen op grond van niet-opzegbare subleaseovereenkomsten op balansdatum (in miljoen EUR)	1	1

Lease en subleasebetalingen opgenomen als kost tijdens de periode (in miljoen EUR)	31/12/17	31/12/2018 voortgezette activiteiten
Minimale leasebetalingen	19	16
Subleasebetalingen	(1)	0
TOTAAL	18	16

2.12. Kwaliteit van financiële activa

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Uitsplitsing van normale financiële activa	
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	6 162
Leningen aan en vorderingen op cliënten	98 957
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 750
Leningen en effecten beschikbaar voor verkoop	10 795
<i>waarvan vastrentende instrumenten</i>	<i>10 642</i>
<i>waarvan niet-vastrentende instrumenten</i>	<i>152</i>
Diverse debiteuren en overige activa (zie toelichting 2.8)	552
TOTAAL VAN DE NORMALE FINANCIËLE ACTIVA	118 216
Collectieve bijzondere waardeverminderingen op normale financiële activa	(331)
NETTOBEDRAG VAN DE NORMALE FINANCIËLE ACTIVA	117 885

	31/12/2017		
	Brutobedrag	Specifieke waardevermindering op financiële activa	Nettobedrag
(in miljoen EUR)			
Uitsplitsing van financiële activa waarop een bijzondere waardevermindering werd toegepast			
Leningen aan en vorderingen op cliënten	877	(257)	620
Leningen en effecten beschikbaar voor verkoop	76	(40)	36
waarvan vastrentende instrumenten	0	0	0
waarvan niet-vastrentende instrumenten	76	(40)	36
Diverse debiteuren en overige activa (zie toelichting 2.8)	1	(1)	0
TOTAAL VAN DE FINANCIËLE ACTIVA WAAROP EEN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING WERD TOEGEPAST	954	(298)	656

Normale financiële activa en financiële activa waarop een bijzondere waardevermindering werd toegepast			
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	6 162	0	6 162
Leningen aan en vorderingen op cliënten	99 834	(257)	99 577
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 750	0	1 750
Leningen en effecten beschikbaar voor verkoop	10 871	(40)	10 830
waarvan vastrentende instrumenten	10 642	0	10 642
waarvan niet-vastrentende instrumenten	228	(40)	188
Diverse debiteuren en overige activa (zie toelichting 2.8)	553	(1)	552
TOTAAL VAN DE NORMALE FINANCIËLE ACTIVA EN DE FINANCIËLE ACTIVA WAAROP EEN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING WERD TOEGEPAST	119 170	(298)	118 871
Collectieve waardeverminderingen op financiële activa			(331)
NETTOBEDRAG	119 170	(298)	118 540

	31/12/18					
	Bruto-bedrag - Stage 1	Bruto-bedrag - Stage 2	Verwacht kredietverlies over 12 maanden	Verwacht kredietverlies tot vervaldatum	Nettobedrag - Stage 1	Nettobedrag - Stage 2
(in miljoen EUR)						
Financiële activa zonder verminderde kredietwaardigheid						
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	33 477	11 908	(3)	(242)	33 474	11 666
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	23 467	200	0	(2)	23 467	199
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	27 715	6 917	(2)	(90)	27 713	6 827
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen - vastrentende instrumenten	3 879	999	(1)	(4)	3 878	995
Diverse debiteuren en overige activa	64	1	0	0	64	1
TOTAAL	88 601	20 025	(5)	(337)	88 595	19 688

	31/12/18		
	Brutobedrag	Specifieke waardevermindering	Nettobedrag
(in miljoen EUR)			
Financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (stage 3)			
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	455	(93)	362
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	743	(187)	556
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen - vastrentende instrumenten	5	(1)	4
Diverse debiteuren en overige activa	10	(10)	0
TOTAAL	1 213	(291)	922

	31/12/18		
	Brutobedrag	Specifieke waardevermindering	Nettobedrag
(in miljoen EUR)			
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid			
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	69	(7)	62
TOTAAL	69	(7)	62

	31/12/18				
	Brutobedrag	Verwacht kredietverlies over 12 maanden	Verwacht kredietverlies tot vervaldatum	Specifieke waardevermindering	Nettobedrag
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	45 840	(3)	(242)	(93)	45 502
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	23 667		(2)		23 665
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	35 444	(2)	(90)	(194)	35 158
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen - vastrentende instrumenten	4 883	(1)	(4)	(1)	4 877
Diverse debiteuren en overige activa (toelichting 2.8)	75			(10)	65
TOTAAL	109 909	(5)	(337)	(299)	109 267

Voor bepaalde financiële activa werden geen specifieke bijzondere waardeverminderingen geboekt, hetzij omdat ze gewaarborgd zijn, hetzij omdat ze senior zijn of in mindere mate omdat de groep een materiële waarborg aanhoudt.

2.13. Herclassificatie van financiële activa (IAS 39 gewijzigd) en van financiële activa beschikbaar voor verkoop naar de portefeuille financiële activa aangehouden tot einde looptijd

A. Herclassificatie van financiële activa (IAS 39 gewijzigd)

Op 1 oktober 2008 is de groep Dexia overgegaan tot de herclassificatie van een aantal financiële activa uit de rubriek Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden naar de rubrieken Financiële activa beschikbaar voor verkoop of Leningen en vorderingen, en bepaalde activa uit de rubriek Financiële activa beschikbaar voor verkoop naar Leningen en vorderingen, conform de mogelijkheden geboden binnen de wijzigingen aan de normen IAS 39 en IFRS 7 «Herclassificatie van financiële activa». Op 1 oktober 2014 heeft de Groep opnieuw een aantal Financiële activa beschikbaar voor verkoop naar Leningen en vorderingen geherclassificeerd.

31/12/2017							
	Boekwaarde van geherclassificeerde activa op datum van herclassificatie	Boekwaarde van geherclassificeerde activa per 31 december 2017	Reële waarde van geherclassificeerde activa per 31 december 2017	Bedrag niet opgenomen in resultatenrekening ten gevolge van de herclassificatie	Bedrag niet opgenomen in AFS-reserve ten gevolge van de herclassificatie	Afschrijving agro/disagio toegewezen aan de resultatenrekening	Afschrijving agro/disagio toegewezen aan de AFS-reserve
(in miljoen EUR)							
Van "Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden" naar "Leningen en vorderingen"	3 565	466	452	(14)		2	
Van "Financiële activa beschikbaar voor verkoop" naar "Leningen en vorderingen"	65 013	36 776	33 194		(3 582)		180

IMPACT VAN DE HERCLASSIFICATIES OP HET EIGEN VERMOGEN EN HET RESULTAAT

a. Herclassificatie van de rubriek 'Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden' naar 'Leningen en vorderingen'

Het verschil tussen de boekwaarde op de datum van herclassificatie en het terugbetalingsbedrag wordt afgeschreven over de resterende looptijd van het actief. De impact van deze afschrijving op het resultaat is gepubliceerd in de kolom « Afschrijving agio/disagio toegewezen aan de resultatenrekening ».

Op afsluitdatum vertegenwoordigt het verschil tussen de boekwaarde van de geherclassificeerde activa en de reële waarde, de gecumuleerde veranderingen in reële waarde vanaf de datum van herclassificatie tot afsluitdatum. Het omvat eveneens de gecumuleerde afschrijving van het agio/disagio sinds de herclassificatie. In 2017 is het verschil negatief ten gevolge de verhoging van de spreads.

b. Herclassificatie van de rubriek 'Financiële activa beschikbaar voor verkoop' naar 'Leningen en vorderingen'

De groep Dexia beschikt over een bijzondere portefeuille financiële activa beschikbaar voor verkoop die is samengesteld uit effecten met een zeer lange looptijd. Dit heeft voor gevolg dat onbelangrijke wijzigingen in de spreads significante waardeveranderingen met zich brengen. De impact van de herclassificatie op de risicokost is een inschatting van het bedrag zonder toevoegingen of aanwendingen van collectieve en specifieke waardeverminderingen. In 2017 werd

een opbrengst ten belope van + 40 miljoen EUR geboekt uit hoofde van de collectieve waardeverminderingen.

Indien een waardevermindering wordt erkend op een financieel actief dat aanvankelijk werd geboekt als *Financiële activa beschikbaar voor verkoop* en in toepassing van IAS 39 gewijzigd werd geherclassificeerd naar *Leningen en vorderingen*, wordt het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van de verwachte toekomstige kasstromen geactualiseerd tegen de effectieve rentevoet op de datum van herclassificatie, erkend in de rekeningen als een waardevermindering. Dienovereenkomstig wordt elk niet afgeschreven bedrag erkend in de reëlewaarderreserve van de effecten beschikbaar voor verkoop eveneens in kosten genomen. Deze laatste vertegenwoordigen voornamelijk de niet economische verliezen die zullen afgeschreven worden in de toekomstige rentemarge.

Het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van de geherclassificeerde activa weerspiegelt de evolutie van de kredietsspreads en de liquiditeit op de markten.

c. Impact van de herclassificaties op de rentemarge

De herclassificatie van de *Financiële activa beschikbaar voor verkoop* naar de *Leningen en vorderingen* heeft geen invloed op de rentemarge gezien de afschrijving van het agio/disagio van het actief wordt verrekend met de symmetrische afschrijving van de bevroren reëlewaarderreserve op het ogenblik van de herclassificatie.

De impact op de rentemarge van de herclassificatie van de *Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden* naar *Leningen en vorderingen* bedraagt 2 miljoen EUR in 2017.

B. Herclassificatie van *Financiële activa beschikbaar voor verkoop* naar de portefeuille *Financiële activa aangehouden tot einde looptijd*

Begin december 2016 heeft de Groep bepaalde soevereine effecten geherclassificeerd van de portefeuille "*Activa beschikbaar voor verkoop*" naar "*Financiële activa aangehouden tot einde looptijd*", wegens een duidelijke wijziging van de beheersintentie en waarvoor de mogelijkheid bestaat ze tot einde looptijd aan te houden.

Deze activa werden geherclassificeerd tegen hun reële waarde op datum van herclassificatie. De effectieve rentevoet op datum van herclassificatie zit begrepen binnen een rentevork van 1,4% tot 5,0%.

De aflossingswaarde van de geherclassificeerde activa bedroeg 1,5 miljard EUR. Op 31 december 2017, indien deze activa niet waren geherclassificeerd, zou er voor deze activa een bedrag van +174 miljoen EUR zijn erkend in het eigen vermogen, aandeel van de Groep in de lijn "*Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt*".

Een bruto bedrag aan AFS-reserve van de effecten beschikbaar voor verkoop werd voor een bedrag van 652 miljoen EUR bevroren en wordt afgeschreven over de resterende looptijd van de effecten zonder impact op het resultaat.

Immers, de afschrijving van het agio/disagio van het actief wordt gecompenseerd door de symmetrische afschrijving van de bevroren AFS-reserve op het ogenblik van de overdracht. Op 31 december 2017 bedroeg deze afschrijving 34 miljoen EUR.

31/12/2017					
(in miljoen EUR)	Boekwaarde van geherclassificeerde activa op datum van herclassificatie	Boekwaarde van geherclassificeerde activa per 31 december 2017	Reële waarde van geherclassificeerde activa per 31 december 2017	Bedrag niet opgenomen in AFS-reserve ten gevolge de herclassificatie	Afschrijving agio/disagio toegewezen aan de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt
	1 696	1 685	1 859	174	34

2.14. Overboeking van financiële activa

De groep Dexia voert transacties uit in terugkoopovereenkomsten, effectenlendingovereenkomsten en totaal rendement swaps, die haar toelaten financiële activa, voornamelijk leningen en vorderingen of schuldtitels over te boeken terwijl de risico's en voordelen behouden blijven. Als gevolg hiervan blijven deze overgeboekte financiële activa behouden op de balans. De overboekingen worden beschouwd als gedekte financieringstransacties.

	31/12/2017	
	Boekwaarde van de activa	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen
(in miljoen EUR)		
Leningen en vorderingen in de boeken behouden wegens de volgende transacties:		
Terugkoopovereenkomsten (repo)	18 286	16 236
TOTAAL	18 286	16 236
Financiële activa beschikbaar voor verkoop in de boeken behouden wegens de volgende transacties:		
Terugkoopovereenkomsten (repo)	9 792	9 355
TOTAAL	9 792	9 355
TOTAAL	28 078	25 591

Voortgezette activiteiten	31/12/2018	
	Boekwaarde van de activa	Boekwaarde van de daarmee verbonden verplichtingen
(in miljoen EUR)		
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs in de boeken behouden wegens volgende transacties :		
Terugkoopovereenkomsten	16 346	14 249
TOTAAL	16 346	14 249
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen in de boeken behouden wegens volgende transacties :		
Terugkoopovereenkomsten	643	574
TOTAAL	643	574
Financiële activa niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening in de boeken behouden wegens volgende transacties :		
Terugkoopovereenkomsten	65	48
TOTAAL	65	48
TOTAAL	17 054	14 871

3. Toelichtingen bij het passief van de geconsolideerde balans

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen)

3.1. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	126	3.5. Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	128
3.2. Schulden aan kredietinstellingen	127	3.6. Voorzieningen voor risico's en kosten	128
3.3. Schulden aan cliënten	127	3.7. Achtergestelde schulden	130
3.4. Schuld papier	127	3.8. Toelichting bij het eigen vermogen	130

3.1. Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde	1 410	1 066
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden (zie toelichting 4.1)	12 782	10 807
TOTAAL	14 193	11 872

a. Uitsplitsing volgens aard van de verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Nihil.

b. Uitsplitsing volgens aard van de verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Niet achtergestelde verplichtingen	1 410	1 066
TOTAAL	1 410	1 066

c. Kredietrisico van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

	Boekwaarde	Bedrag van de wijziging van de reële waarde ten gevolge van een wijziging van het kredietrisico		Verschil tussen boekwaarde en bedrag dat contractueel moet betaald worden op vervaldatum ⁽¹⁾
		Voor de periode	Gecumuleerd	
(in miljoen EUR)				
Op 31 december 2017	1 410	92	(81)	321
Op 31 december 2018	1 066	28	(53)	212

(1) Dit bedrag omvat het agio/disagio en de wijziging in marktwaarde.

d. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4

e. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

De Fair Value Optie (FVO) voor financiële verplichtingen wordt vooral gebruikt in volgende situatie :

door Dexia Financial Products Inc en FSA Global Funding Ltd wanneer de hedge accounting-vereisten niet vervuld zijn of wanneer het risico bestaat dat ze niet vervuld zullen zijn, wordt de FVO als een alternatief gebruikt om de volatiliteit in de resultatenrekening te verminderen.

De volgende types van verplichtingen worden in de Fair Value Optie ondergebracht :

a) vastrentende verplichtingen op maat van de klant doordat ze in bijzondere mate ontwikkeld werden volgens de specifieke behoeften van de investeerders (GIC activiteiten).

Voor de verplichtingen gecollateraliseerd met activa, komt de DVA spread overeen met het gemiddelde van de spreads van het collateral dat werd verstrekt als waarborg. De niet gedekte verplichtingen genieten van de waarborg door Dexia en de waarborg door de monoliner Assured. In dit geval is de eigen kredietspread (DVA) de DVA spread van Dexia dan wel de spread van Assured Guaranty afhankelijk van welke waarde de laagste is.

b) FSA Global Funding vastrentende verplichtingen en de niet gedekte GIC's van FP.

De eigen kredietspread is de DVA spread van Dexia.

Op 31 december 2018 bedraagt de gecumuleerde wijziging van de reële waarde toe te schrijven aan het eigen kredietrisico van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening -53 miljoen EUR. Dit bedrag werd geboekt in *Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt*.

3.2. Schulden aan kredietinstellingen

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Direct opeisbaar	88	0
Terugkoopovereenkomsten (repo)	24 568	13 418
Kaswaarborgen ⁽¹⁾	0	2 333
Overige schulden	6 360	4 340
TOTAAL	31 016	20 091

(1) In 2017 waren de kaswaarborgen opgenomen in de rubriek Overlopende rekeningen en overige verplichtingen.

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

3.3. Schulden aan cliënten

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Direct opvraagbare deposito's	795	0
Termijndeposito's	1 186	296
Totaal deposito's van cliënten	1 981	296
Terugkoopovereenkomsten (repo) ⁽¹⁾	3 781	4 323
Kaswaarborgen ⁽²⁾	0	85
Overige schulden	642	168
Totaal schulden aan cliënten	4 423	4 577
TOTAAL	6 404	4 873

(1) 2018 : 3 753 miljoen EUR met betrekking tot Eurex Clearing AG.

(2) In 2017 waren de kaswaarborgen opgenomen in de rubriek Overlopende rekeningen en overige verplichtingen.

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

3.4. Schuld papier

a. Uitsplitsing volgens aard

in miljoen EUR	31/12/2017	31/12/2018
Depositobewijzen	10 085	3 144
Niet-converteerbare obligaties ⁽¹⁾	79 569	64 815
TOTAAL ⁽²⁾	89 654	67 960

(1) Op 31 december 2017 was het bedrag aan 'covered bonds' opgenomen in deze rubriek 15,4 miljard EUR. Op 31 december 2018 zijn de covered bonds, na toepassing van IFRS 5, opgenomen in de rubriek Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten.

(2) Op 31 december 2018 bedroeg het bedrag uitgegeven onder Staatsgarantie 65,5 miljard EUR (67,7 miljard EUR in 2017).

b. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

c. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

3.5. Overlopende rekeningen en overige verplichtingen

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Overige verplichtingen	417	411
Kaswaarborgen ⁽¹⁾	3 524	0
TOTAAL	3 941	411

(1) Op 31 december 2018 werden de kaswaarborgen opgenomen in de rubrieken Schulden aan kredietinstellingen en Schulden aan cliënten.

Overige verplichtingen

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Gelopen kosten	42	21
Uitgestelde opbrengsten	10	9
Subsidies	58	36
Salarissen en sociale lasten (te betalen)	8	8
Schulden verbonden aan dividenden	4	3
Overige heffingen	19	16
Overige schulden en overige verplichtingen	277	319
TOTAAL	417	411

3.6. Voorzieningen voor risico's en kosten

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017
Geschillen ⁽¹⁾	328
Herstructurering	34
Toegezegd-pensioenregelingen	4
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	4
Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen kredietverplichtingen	1
Verlieslatende contracten	1
TOTAAL	374

(1) De lijn Geschillen omvat een voorziening die betrekking heeft op de desensibilisering van de gestructureerde kredieten in Frankrijk.

(in miljoen EUR)	31/12/2018
Geschillen ⁽¹⁾	321
Herstructurering	27
Toegezegd-pensioenregelingen	1
Andere verplichtingen na pensionering	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	3
Verbintenissen en gegeven waarborgen ⁽²⁾	9
- Verbintenissen en gegeven waarborgen - stage 1	0
- Verbintenissen en gegeven waarborgen - stage 2	2
- Verbintenissen en gegeven waarborgen - stage 3	6
Verlieslatende contracten	4
Overige voorzieningen	3
TOTAAL	368

(1) Deze rubriek omvat een provisie voor de desensibilisatie van gestructureerde kredieten in Frankrijk

(2) De evolutie van deze rubriek wordt opgenomen in toelichting 7.2.e.

b. Wijzigingen

	Geschillen ⁽¹⁾	Herstructurering	Pensioenen en andere personeelsbeloningen	Voorzieningen voor niet in de balans opgenomen kredietverplichtingen	Verlieslatende contracten	Totaal
(in miljoen EUR)						
AU 01/01/2017	385	24	15	4	2	432
Toevoegingen	28	19	3	0	0	50
Terugnemingen	(85)	(4)	(3)	(3)	0	(95)
Bestedingen	0	(4)	(1)	0	(1)	(6)
Actuariële verschillen	0	0	(3)	0	0	(3)
Overboeking naar verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	0	0	(1)	0	0	(1)
Overige overboekingen	0	0	(2)	0	0	(2)
AU 31/12/2017	328	34	8	1	1	374

(1) Wij verwijzen hiervoor naar het Beheersverslag, hoofdstuk Risicobeheer, paragraaf Geschillen.

	Geschillen ⁽¹⁾	Herstructurering	Pensioenen en andere personeelsbeloningen	Verlieslatende contracten	Overige voorzieningen	Totaal
(in miljoen EUR)						
AU 01/01/2018	328	34	8	1	0	372
Toevoegingen	35	6	2	3	4	51
Terugnemingen	(29)	(10)	(6)	0	0	(46)
Bestedingen	(1)	(4)	(1)	(1)	0	(6)
Actuariële verschillen	0	0	(1)	0	0	(1)
Overboeking naar verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	(7)	0	0	0	(1)	(8)
Overige overboekingen	(6)	0	2	0	0	(4)
AU 31/12/2018	321	27	4	4	3	359

(1) Wij verwijzen hiervoor naar het Beheersverslag, hoofdstuk Risicobeheer, paragraaf Geschillen.

c. Voorzieningen voor pensioenen en overige voordelen op lange termijn

Na de verkoop van de meeste operationele dochterondernemingen, houdt Dexia slechts enkele dochterondernemingen aan met een significant aantal personeelsleden in bepaalde landen.

Buiten de wettelijke pensioenverplichtingen en de toegezegd-bijdrageregelingen onderworpen aan een minimum gegarandeerd rendement in België, zijn de verplichtingen met betrekking tot pensioenregelingen met vaste prestaties beperkt. Het betreft hoofdzakelijk de vergoedingen bij pensionering in Frankrijk, de pensioenplannen in Italië en de pensioenplannen van het Belgische personeel van de holding die minder dan 60 personen telt.

Ten gevolge van de daling van het personeelsbestand van de groep dalen de verplichtingen eveneens, en vertegenwoordigt het Defined Benefit Obligation (verplichting krachtens de vaste prestaties, langetermijnbeloningen en verplichtingen na pensionering) minder dan 3 % van het geconsolideerd eigen vermogen. De actuariële verplichting verminderd met de reële waarde van de activa inzake pensioenen en andere perso-

neelsbeloningen bedraagt 4 miljoen EUR per 31 december 2018 tegen 8 miljoen EUR per 31 december 2017.

d. Defined contribution plan

De Belgische defined contribution pensioenregelingen zijn bij wet onderhevig aan een minimum gegarandeerd rendement. Namens de Belgische wet van 18 december 2015, worden de minimum rendementen als volgt door de werkgever gegarandeerd :

(i) voor de bijdragen betaald sinds 1 januari 2016, geldt een nieuw veranderlijk minimum rendement gebaseerd op de OLO rentevoeten, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. In het licht van de lage rentevoeten van de OLO's de laatste jaren, werd het rendement initieel ingesteld op 1,75%, (ii) voor de bijdragen betaald tot eind december 2015, blijven de voorheen van toepassing zijnde wettelijke rendementen (3,25% en 3,75% voor respectievelijk de werkgevers- en werknemersbijdragen) toepasbaar tot de pensioneringsdatum van de deelnemers. Met het oog op het gegarandeerd minimum rendement worden deze plannen geclassificeerd als tegezegdpensioenregelingen.

3.7. Achtergestelde schulden

a. Uitsplitsing volgens aard

Achtergestelde, converteerbare schulden

Nihil.

Achtergestelde, niet-converteerbare schulden

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Eeuwigdurende achtergestelde schulden	0	0
Overige achtergestelde schulden	160	126
TOTAAL	160	126

De gedetailleerde lijst is beschikbaar op aanvraag bij Investor Relations - E-mail : investor.relations@dexia.com - Tel. Brussel : + 32 2 213 57 66 - Tel. Paris : + 33 1 58 58 58 53

b. Reconciliatie van de verplichtingen verbonden met financieringstransacties

(in miljoen EUR)	Kasstromen	Wijzigingen van niet-monetaire elementen			
		Wijzigingen door het verwerven of verlies van controle over filialen	Omrekeningsverschillen	Wijzigingen van de reële waarde	overige wijzigingen ⁽¹⁾
01/01/2017					31/12/2017
482	(282)		(4)	(1)	(35)
					160

(1) waarvan 38 miljoen EUR getransfereerd werd naar 'Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten'

(in miljoen EUR)	Kasstromen	Wijzigingen van niet-monetaire elementen			
		Wijzigingen door het verwerven of verlies van controle over filialen	Omrekeningsverschillen	Wijzigingen van de reële waarde	Overige wijzigingen
01/01/2018					31/12/2018
160	(34)		0	0	0
					126

c. Uitsplitsing volgens looptijd en rentevoet

Zie toelichtingen 7.6 en 7.4.

d. Uitsplitsing van de reële waarde

Zie toelichting 7.1.

kapitaal van Dexia, maar geven de Staten recht op een preferentiële uitkering bij de vereffening van Dexia, na verrekening van de schulden en lasten, van een bedrag van 440 miljoen EUR per jaar vanaf 1 januari 2018 tot de datum van inverteffeningstelling. Dit recht op een preferentiële uitkering kan slechts één keer worden uitgeoefend, naar aanleiding van de vereffening van Dexia.

3.8 Toelichting bij het eigen vermogen

a. Maatschappelijk kapitaal

Het geplaatst en volledig volstort kapitaal van Dexia NV bedraagt 500 000 000 EUR en wordt vertegenwoordigd door 420 134 302 aandelen zonder vermelding van nominale waarde. De buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van 7 december 2017 heeft het voorstel goedgekeurd tot omzetting van de preferente aandelen, waarop de Belgische en Franse Staat in 2012 hadden ingetekend voor een bedrag van 5,5 miljard. In het kader van deze omzetting, werden alle op 31 december 2012 uitgegeven aandelen die door de Belgische en Franse Staat werden aangehouden, omgezet in gewone aandelen, volgens een omzettingsratio van 14,446 gewone aandelen tegen één preferent aandeel. Bovenop deze gewone aandelen worden winstbewijzen met Contingent Liquidation Rights (CLR) toegekend aan de Belgische en Franse Staat. Deze CLR vertegenwoordigen niet het

b. Eeuwigdurende diep achtergestelde schuldbewijzen

Dexia Crédit Local gaf in 2005 eeuwigdurende achtergestelde niet-cumulatieve schuldbewijzen uit ten belope van een bedrag van 700 miljoen EUR. De resterende omloop bedraagt 56 miljoen EUR, en is geboekt in de minderheidsbelangen. Anderzijds bedraagt de resterende omloop van de eeuwigdurende achtergestelde niet-cumulatieve schuldbewijzen uitgegeven in oktober 2006 door Dexia Funding Luxembourg (gefusioniseerd met Dexia) 40 miljoen EUR. Deze is geboekt onder het eigen vermogen, aandeel van de Groep.

c. Correctie van het openingsbedrag aan eigen vermogen voor 2018

De impact van de toepassing van de vereisten van IFRS 9 vanaf 1 januari 2018 wordt voorgesteld in toelichting 1.6.

4. Andere toelichtingen bij de geconsolideerde balans

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen)

4.1. Derivatens	131	4.6. Informatie over activiteiten aangehouden voor verkoop en beëindigde activiteiten	136
4.2. Uitgestelde belastingen	132	4.7. Op aandelen gebaseerde betalingen	138
4.3. Saldering van financiële activa en verplichtingen	133	4.8. Aandelen	139
4.4. Transacties met verbonden partijen	135	4.9. Wisselkoersen	140
4.5. Verwervingen en overdrachten van geconsolideerde ondernemingen	136	4.10. Beheer van het kapitaal	140

4.1. Derivatens

a. Uitsplitsing volgens aard

(in miljoen EUR)	31/12/2017		31/12/2018 - voortgezette activiteiten	
	Actief	Verplichtingen	Actief	Verplichtingen
Derivatens gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening (zie toelichtingen 2.3 en 3.1)	12 509	12 782	10 158	10 807
Derivatens aangewezen als reëlewaardeafdekking	4 517	24 452	983	19 565
Derivatens aangewezen als kasstroomafdekking	185	1 406	206	578
Derivatens aangewezen als afdekking van een portefeuille	283	2 000	73	1 008
Derivatens als afdekkingsinstrumenten	4 985	27 858	1 263	21 151
TOTAAL	17 494	40 640	11 421	31 958

b. Detail van de derivatens gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

(in miljoen EUR)	31/12/2017				31/12/2018 - voortgezette activiteiten		
	Notioneel bedrag		Actief	Verplichtingen	Notioneel bedrag	Actief	Verplichtingen
	Te ontvangen	Te leveren					
Intrestderivatens	197 039	196 510	11 443	11 983	178 129	8 433	9 475
<i>waarvan : economische afdekkingen</i>					<i>43 844</i>	<i>256</i>	<i>825</i>
OTC opties	1 091	372	2	19	75		
Andere OTC instrumenten	195 858	195 576	11 441	11 964	177 512	8 433	9 475
Andere instrumenten verhandeld op een georganiseerde markt	90	562			542		
Wisselkoersderivatens	21 884	21 848	848	676	21 065	1 493	1 208
<i>waarvan : economische afdekkingen</i>					<i>15 978</i>	<i>411</i>	<i>265</i>
Andere OTC instrumenten	21 884	21 848	848	676	21 065	1 493	1 208
Kredietderivatens	3 372	1 237	218	123	3 130	232	124
<i>waarvan : economische afdekkingen</i>					<i>1 813</i>	<i>156</i>	<i>66</i>
Credit default swap	3 372	1 237	218	123	3 130	232	124
TOTAAL	222 295	219 595	12 509	12 782	202 324	10 158	10 807

c. Detail van de derivatens aangewezen als reëlewaardeafdekking

(in miljoen EUR)	31/12/2017				31/12/2018 - voortgezette activiteiten		
	Notioneel bedrag		Actief	Verplichtingen	Notioneel bedrag	Actief	Verplichtingen
	Te ontvangen	Te leveren					
Intrestderivatens	97 696	97 726	4 290	23 220	73 522	917	18 807
OTC opties	44	15		4	34		4
Andere OTC instrumenten	97 652	97 711	4 290	23 216	73 488	917	18 803
Wisselkoersderivatens	6 501	6 504	227	1 231	6 412	66	758
Andere OTC instrumenten	6 501	6 504	227	1 231	6 412	66	758
TOTAAL	104 197	104 230	4 517	24 451	79 934	983	19 565

d. Detail van de derivatens aangewezen als kasstroomafdekking

(in miljoen EUR)	31/12/2017				31/12/2018 - voortgezette activiteiten		
	Notioneel bedrag		Actief	Verplichtingen	Notioneel bedrag	Actief	Verplichtingen
	Te ontvangen	Te leveren					
Intrestderivatens	3 021	3 035	31	1 016	1 099	15	225
Andere OTC instrumenten	3 021	3 035	31	1 016	1 099	15	225
Wisselkoersderivatens	890	918	154	389	873	190	353
Andere OTC instrumenten	890	918	154	389	873	190	353
TOTAAL	3 911	3 953	185	1 406	1 972	206	578

e. Detail van de derivaten aangewezen als afdekking van een investering in een buitenlandse entiteit

Nihil

f. Detail van de derivaten aangewezen als afdekking van een portefeuille

(in miljoen EUR)	31/12/2017				31/12/2018 - voortgezette activiteiten		
	Notioneel bedrag		Actief	Verplichtingen	Notioneel bedrag	Actief	Verplichtingen
	Te ontvangen	Te leveren					
Reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	13 130	13 145	283	2 000	8 451	73	1 008
TOTAAL	13 130	13 145	283	2 000	8 451	73	1 008

4.2. Uitgestelde belastingen**a. Uitsplitsing volgens aard**

(in miljoen EUR)	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2018
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop
Uitgestelde belastingen op het actief	2 107	1 534	133
Niet geboekte uitgestelde belastingen op het actief	(2 078)	(1 514)	(133)
Geboekte uitgestelde belastingen op het actief⁽¹⁾	29	20	0
Uitgestelde belastingen op de verplichtingen⁽¹⁾	0	(40)	0
TOTAAL	29	(20)	0

(1) De uitgestelde belastingen op het actief en op de verplichtingen worden gecompenseerd wanneer zij betrekking hebben op dezelfde fiscale entiteit.

De impact van de wijzigingen van de uitgestelde belastingen op het resultaat en op de latente of uitgestelde winsten en verliezen worden geanalyseerd in respectievelijk toelichting 5.12 *Winstbelastingen* en de *Staat van het nettoresultaat* en de *winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen* geboekt.

b. Bewegingen tijdens het boekjaar

(in miljoen EUR)	2017	2018 - voortgezette activiteiten
OP 1 JANUARI	4	22
Kost of opbrengst geboekt in resultaat : «Winstbelastingen»	(1)	(43)
Bewegingen met impact op het eigen vermogen	21	
Omrekeningsverschillen	4	
OP 31 DECEMBER	29	(20)

c. Categorieën van uitgestelde belastingen betreffende voortgezette activiteiten

(in miljoen EUR)	31/12/17	31/12/18 - voortgezette activiteiten
Uitgestelde belastingen op het actief	2 107	1 534
Uitgestelde belastingenverplichtingen	0	(40)
TOTAAL	2 107	1 494

Uitgestelde belastingen op actiefbestanddelen	2017		2018 - voortgezette activiteiten	
	Totaal	Waarvan impact op het resultaat	Totaal	Waarvan impact op het resultaat
(in miljoen EUR)				
Leningen (en voorzieningen voor verliezen op leningen)	(2 136)	1 119	(1 044)	72
Effecten	(1 408)	845	(1 224)	73
Derivaten	(1 264)	52	326	257
Materiële en immateriële vaste activa		(2)		
Overlopende rekeningen en overige activa			8	(15)
TOTAAL	(4 808)	2 014	(1 934)	387

Uitgestelde belastingen op verplichtingen	2017		2018 - voortgezette activiteiten	
	Totaal	Waarvan impact op het resultaat	Totaal	Waarvan impact op het resultaat
(in miljoen EUR)				
Derivaten	4 123	(937)	1 582	(332)
Ontleningen, deposito's en schuld papier	1 044	(361)	95	5
Voorzieningen	155	(77)	66	(10)
Pensioenen	5	(1)	3	(1)
Niet-aftrekbare voorzieningen	(9)	3	(9)	0
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	(39)	40	4	20
TOTAAL	5 279	(1 333)	1 741	(318)

Uitgestelde belastingen op andere bestanddelen	2017		2018 - voortgezette activiteiten	
	Totaal	Waarvan wijziging in het resultaat	Totaal	Waarvan wijziging in het resultaat
(in miljoen EUR)				
Recupereerbare fiscale verliezen	1 636	(726)	1 687	31
TOTAAL	1 636	(726)	1 687	31

TOTAAL UITGESTELDE BELASTINGEN	2 107	1 494
---------------------------------------	--------------	--------------

d. Vervaldatum van niet geboekte uitgestelde belastingen op het actief

(in miljoen EUR)		31/12/2017			
Aard		1 tot 5 jaar	Langer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal
Tijdelijke verschillen				(442)	(442)
Overdraagbare fiscale verliezen		(1)	(338)	(1 297)	(1 636)
TOTAAL		(1)	(338)	(1 739)	(2 078)

(in miljoen EUR)				
Aard		Langer dan 5 jaar	Onbepaald	Totaal
Tijdelijke verschillen			(98)	(98)
Overdraagbare fiscale verliezen		(151)	(1 265)	(1 416)
TOTAAL		(151)	(1 363)	(1 514)

4.3. Saldering van financiële activa en verplichtingen

De onderstaande tabel geeft de financiële activa en financiële verplichtingen weer voor en na saldering.

De kolom « Bruto bedragen gesaldeerd op de balans » geeft de bedragen weer die zijn gesaldeerd volgens de criteria gedefinieerd in IAS 32, zoals uiteengezet in de toelichting « Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen ». De gesaldeerde bedragen hebben betrekking op derivaten en verkoop- en terugkoopovereenkomsten die Dexia verhandelt met een afwikkelingsinstelling.

De kolom « Impact van master netting-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten » omvat bedragen van financiële instrumenten die het voorwerp uitmaken van een afdwingbare master netting-overeenkomst of een vergelijkbare overeenkomst maar die niet beantwoorden aan de salderingscriteria vereist door IAS 32. Bij Dexia gaat het over transacties die het voorwerp uitmaken van de ISDA Master Netting Agreements en Global Master Repurchase Agreements waarvoor het recht tot saldering slechts kan worden uitgeoefend in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van één van de tegenpartijen.

In het bijzonder werd op 2 november 2009 de Dexia Group Master Netting Agreement (DGMNA) gesloten tussen Dexia N.V., Banque Internationale à Luxembourg S.A. (voorheen Dexia Banque Internationale à Luxembourg S.A.), Belfius Bank N.V. (voorheen Dexia Bank Belgium NV), Dexia Crédit Local S.A. en Dexia Crediop SpA.

De DGMNA staat de contractspartijen toe om bedragen die zijn verschuldigd naar aanleiding van transacties gebaseerd op

verschillende contracten onderling te compenseren ("netting"). Deze transacties kunnen betrekking hebben op één of meerdere ISDA Master Agreements of andere kaderovereenkomsten betreffende financiële instrumenten ("Hoofdovereenkomsten"). De DGMNA heeft in het bijzonder tot doel om netting toe te staan in het geval waarin een van de contractspartijen in gebreke blijft, en staat netting bijgevolg uitsluitend toe indien de transacties op basis van de Hoofdovereenkomsten worden versneld, beëindigd, vereffend of ontbonden (hierna "Close Out"). Wanneer een contractspartij in gebreke blijft, kan, in overeenstemming met de DGMNA, elke andere contractspartij, welke zelf niet in gebreke blijft, ervoor opteren om over te gaan tot de Close Out van elke transactie op basis van de Hoofdovereenkomsten waarbij vermelde contractspartij die niet in gebreke blijft, een partij is. Banque Internationale à Luxembourg S.A. en Belfius Bank N.V. zijn geen contractspartij meer van de DGMNA sinds respectievelijk 29 januari 2014 en 16 november 2015.

De kolommen « Kaswaarborgen » en « Als zekerheden verkregen of verstrekte financiële instrumenten » groeperen de bedragen die betrekking hebben op de financiële instrumenten die worden gebruikt als zekerheden. Bij Dexia bestaan deze hoofdzakelijk uit kaswaarborgen en als zekerheden verkregen of verstrekte effecten, en zijn vermeld tegen reële waarde. Deze waarborgen kunnen slechts worden uitgeoefend in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van één van de tegenpartijen.

De instrumenten worden vermeld voor de waarde waartegen ze in de boeken van Dexia zijn opgenomen, de waarborgen echter worden beperkt tot het bedrag van het gewaarborgde actief of de gewaarborgde verplichting.

a. Gesaldeerde financiële activa of financiële activa die onder een afdwingbare master netting-overeenkomst of vergelijkbare overeenkomst vallen

	31/12/2017						
	Brutobedragen van financiële activa	Brutobedragen gesaldeerd op de balans	Nettobedragen van financiële activa opgenomen op de balans	Bedragen die niet gesaldeerd worden op de balans			Nettobedragen
				Impact van master netting-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten	Ontvangen kaswaarborgen	Als zekerheden verkregen financiële instrumenten	
(in miljoen EUR)							
Derivaten	16 933	(347)	16 586	(9 834)	(1 765)	(23)	4 964
Verkoop- en terugkoopovereenkomsten en gelijkaardige overeenkomsten	2 980	0	2 980	(550)	(181)	(2 248)	0
FINANCIËLE ACTIVA ONDERWORPEN AAN DE INFORMATIEVERSCAFFING INZAKE SALDERING	19 913	(347)	19 566	(10 384)	(1 946)	(2 271)	4 964

b. Gesaldeerde financiële verplichtingen of financiële verplichtingen die onder een afdwingbare master netting-overeenkomst of vergelijkbare overeenkomst vallen

	31/12/2017						
	Brutobedragen van financiële verplichtingen	Brutobedragen gesaldeerd op de balans	Nettobedragen van financiële verplichtingen opgenomen op de balans	Bedragen die niet gesaldeerd worden op de balans			Nettobedragen
				Impact van master netting-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten	Verstrekte kaswaarborgen	Als zekerheden verstrekte financiële instrumenten	
(in miljoen EUR)							
Derivaten	40 847	(347)	40 500	(9 833)	(27 050)	0	3 617
Verkoop- en terugkoopovereenkomsten en gelijkaardige overeenkomsten	28 010	0	28 010	(550)	(168)	(27 290)	1
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN ONDERWORPEN AAN DE INFORMATIEVERSCAFFING INZAKE SALDERING	68 857	(347)	68 510	(10 383)	(27 218)	(27 290)	3 618

c. Gesaldeerde financiële activa of financiële activa die onder een afdwingbare master netting-overeenkomst of vergelijkbare overeenkomst vallen

	31/12/2018 - Voortgezette activiteiten						
	Brutobedragen van financiële activa	Brutobedragen gesaldeerd op de balans	Nettobedragen van financiële activa opgenomen op de balans	Bedragen die niet gesaldeerd worden op de balans			Nettobedragen
				Impact van master netting-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten	Ontvangen kaswaarborgen	Als zekerheden verkregen financiële instrumenten	
(in miljoen EUR)							
Derivaten	11 217	(578)	10 639	(5 863)	(2 414)	0	2 362
Verkoop- en terugkoopovereenkomsten en gelijkaardige overeenkomsten	2 575	0	2 575	(550)	(297)	(1 728)	0
FINanciële Activa ONDERWORPEN AAN DE INFORMATIEVERSCAFFING INZAKE SALDERING	13 792	(578)	13 214	(6 413)	(2 711)	(1 728)	2 362

d. Gesaldeerde financiële verplichtingen of financiële verplichtingen die onder een afdwingbare master netting-overeenkomst of vergelijkbare overeenkomst vallen

	31/12/2018 - Voortgezette activiteiten						
	Brutobedragen van financiële verplichtingen	Brutobedragen gesaldeerd op de balans	Nettobedragen van financiële verplichtingen opgenomen op de balans	Bedragen die niet gesaldeerd worden op de balans			Nettobedragen
				Impact van master netting-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten	Verstrekte kaswaarborgen	Als zekerheden verstrekte financiële instrumenten	
(in miljoen EUR)							
Derivaten	32 482	(578)	31 904	(5 863)	(25 806)	0	234
Verkoop- en terugkoopovereenkomsten en gelijkaardige overeenkomsten	17 395	0	17 395	(550)	0	(16 843)	1
FINanciële VERPLICHTINGEN ONDERWORPEN AAN DE INFORMATIEVERSCAFFING INZAKE SALDERING	49 877	(578)	49 299	(6 413)	(25 806)	(16 843)	235

4.4. Transacties met verbonden partijen

a. Transacties met verbonden partijen

Sinds 31 december 2012 oefenen, ten gevolge van de kapitaalverhoging waarop werd ingeschreven door de Belgische en de Franse Staat, slechts deze twee aandeelhouders een invloed van betekenis uit op Dexia.

De transacties van de Groep met deze aandeelhouders zijn beschreven in punt 4.4.c. hierna. In toepassing van IAS24 § 25 maakt het detail van de leningen, ontleningen en verbintenissen met de Staten-aandeelhouders geen deel uit van een afzonderlijke kennisgeving.

Naar aanleiding van de herstructurering van de Groep, heeft Dexia geen transacties meer met verbonden partijen

b. Compensaties managers op sleutelposities (*)

(in miljoen EUR)	2017	2018
Kortetermijnpersoneelsbeloningen ⁽¹⁾	4	4

(*) Managers op sleutelposities zijn de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité

(1) Deze lijn omvat het salaris en de andere voordelen.

De details per persoon zijn gepubliceerd in het Bezoldigingsverslag, hoofdstuk "Verklaring inzake corporate governance".

c. Transacties met de Belgische, Franse en Luxemburgse overheid

Waarborgmechanisme voor de financieringen van Dexia

Waarborgovereenkomst van 2013

Op 24 januari 2013 ondertekenden de Franse, de Belgische en de Luxemburgse Staten met Dexia en Dexia Crédit Local ("DCL") een Overeenkomst tot Uitgifte van Waarborgen. Tevens werd een Autonome Waarborg aan DCL (voornaamste operationele en emissie-entiteit van de groep Dexia) door deze drie overheden toegekend krachtens het Koninklijk Besluit van 19 december 2012 "tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 18 oktober 2011 tot toekenning van een Staatswaarborg aan bepaalde leningen van Dexia en Dexia Crédit Local" (zoals bekrachtigd door de Wet van 17 juni 2013 "houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling"), de Franse Machtigingswet, zoals gewijzigd door de herziene Franse begrotingswet n° 2012-1510 van 29 december 2012, en de Luxemburgse Machtigingswet (de "Waarborg").

Krachtens deze Waarborg hebben de drie overheden er zich gezamenlijk, maar niet hoofdelijk toe verbonden om de uitvoering door DCL (handelend in voorkomend geval via haar bijkantoren) te waarborgen van de terugbetalingsverplichtingen die voortvloeien uit bepaalde financieringen die toegekend zijn door gekwalificeerde, institutionele of professionele beleggers, voor zover deze verplichtingen betrekking hebben op bepaalde effecten en financiële instrumenten, deposito's of leningen met een looptijd van maximaal tien jaar, die aangegaan of uitgegeven worden tussen 24 januari 2013 en 31 december 2021.

Deze Waarborg treedt onmiddellijk in werking. Zij vervangt de bovengenoemde Tijdelijke Waarborg van 2011, die beëindigd wordt zonder terugwerkende kracht en zonder aantasting van de rechten die ontstaan zijn als gevolg van de gewaarborgde verbintenissen die verstrekt of uitgegeven zijn vóór de inwerkingtreding van de waarborg van 2013.

De waarborgverbintenis van de overheden conform deze Waarborg mag een plafond van 85 miljard EUR in hoofdsom, berekend op basis van de krachtens genoemde overeenkomst, de Tijdelijke Waarborgovereenkomst van 2011, of elke waarborg die zou toegekend worden conform de

Overeenkomst tot Uitgifte van Waarborgen gewaarborgde verplichtingen, niet overschrijden (er rekening mee houdend dat de omloop van de krachtens de hierna beschreven Waarborgovereenkomst van 2008 gewaarborgde verbintenissen niet in aanmerking worden genomen om het genoemde plafond van 85 miljard EUR te berekenen).

Elk van de overheden waarborgt deze terugbetalingsverplichtingen tot beloop van zijn respectieve aandeel:

- (i) 51,41% (namelijk 43,6985 miljard EUR maximum) voor de Belgische Staat;
- (ii) 45,59% (namelijk 38,7515 miljard EUR maximum) voor de Franse Staat; en
- (iii) 3 % (namelijk 2,55 miljard EUR maximum) voor de Luxemburgse Staat.

Conform de bepalingen van de Overeenkomst tot Uitgifte van Waarborgen moet Dexia aan de overheden een vergoeding betalen van:

- (i) een totstandkomingscommissie van 50 basispunten berekend op het plafond van 85 miljard EUR, verminderd met de totstandkomingscommissie die werd betaald in het kader van de Tijdelijke Waarborgovereenkomst van 2011, namelijk een saldo van 150 miljoen EUR.
- (ii) een maandelijkse commissie van 5 basispunten op jaarbasis berekend op de uitstaande gewaarborgde financieringen, met inbegrip van bestaande gewaarborgde financieringen in het kader van de Tijdelijke Waarborgovereenkomst van 2011, en van nieuwe gewaarborgde financieringen in het kader van de Overeenkomst tot Uitgifte van Waarborgen, met uitzondering van het deel van gewaarborgde financieringen die door Banque de France Gestion, Banque de France of de Nationale Bank van België is gehouden (zolang dat de ECB een all-in vergoeding aanvaardt).

Het uitstaand bedrag van de gewaarborgde schuld wordt dagelijks gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België (<http://www.nbb.be/DOC/DQ/warandia/index.htm>). Op 31 december 2018 bedroeg het totale uitstaande bedrag van de door de drie overheden gewaarborgde verbintenissen op grond van de Waarborgovereenkomst 2013 65,5 miljard EUR. In 2018 betaalde Dexia maandelijkse commissies voor een totaalbedrag van 33 miljoen EUR voor zijn gewaarborgde financieringen.

Waarborg voor de Financial Products-portefeuille

Dexia heeft een overeenkomst afgesloten voor de verkoop van de verzekeringsactiviteiten van Financial Security Assurance (FSA) aan Assured Guaranty Ltd (Assured) op 14 november 2008. De verkoop werd afgerond op 1 juli 2009. De Financial Products-activiteit van FSA, die wordt beheerd door FSA Asset Management (FSAM), werd afgesplitst van de transactie en blijft dus eigendom van Dexia.

In deze context hebben de Belgische en Franse Staat ermee ingestemd een waarborg te bieden voor de activaportefeuille van Financial Products.

Deze waarborg werd door de Europese Commissie op 13 maart 2009 goedgekeurd.

De bepalingen van deze waarborg werden uiteengezet in twee overeenkomsten (de Overeenkomst inzake autonome waarborg met betrekking tot de portefeuille "Financial Products" van FSA Asset Management LLC en de Waarborgterugbetalingsovereenkomst) die de Belgische en Franse Staat hebben gesloten met Dexia. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de voornaamste bepalingen van deze overeenkomsten, verwijzen we naar het Jaarverslag 2011, pagina 170.

Krachtens deze overeenkomsten hebben de Belgische en Franse Staten elk aanvaard gezamenlijk maar niet hoofdelijk de verplichtingen van Dexia NV krachtens een putovereenkomst waarbij FSAM het recht heeft Dexia en/of DCL bepaalde activa (de "Put Portfolio Assets") die deel uitmaken

van de FSAM-portefeuille op 30 september 2008 te verkopen, indien bepaalde gebeurtenissen zouden plaatsvinden te waarborgen voor een totaalbedrag gelijk aan 16,98 miljard USD waarvan 62,3711 % voor de Belgische Staat en 37,6289 % voor de Franse Staat.

Met toestemming van de Belgische en Franse Staat heeft FSAM in de loop van 2011 alle resterende Put Portfolio Assets verkocht aan DCL. DCL heeft vervolgens zo goed als alle Put Portfolio Assets aan derde partijen verkocht. Op 31 december 2011 waren er bij FSAM niet langer Put Portfolio Assets die aan Dexia en DCL verkocht konden worden en (indien deze Dexia-entiteiten het verschuldigde bedrag niet aan FSAM betaalden) de overheden verplichtten tot het uitvoeren van betalingen aan FSAM. Daarenboven is Dexia aan de Staten niet langer een waarborgvergoeding verschuldigd. De waarborg van de Belgische en Franse Staten met betrekking tot de Put Portfolio Assets blijft technisch gezien echter bestaan. De overheden zijn dus gerechtigd om van Dexia elk bedrag terug te vorderen dat in het kader van de waarborg zou zijn betaald, zoals omschreven en voorzien door de bepalingen van de "Waarborgterugbetalingsovereenkomst".

Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de waarborg voor de Financial Products-portefeuille, verwijzen we naar het bijzonder verslag van de raad van bestuur van 12 mei 2009, geactualiseerd door het bijzonder verslag van de raad van bestuur van 18 maart 2011 die beide beschikbaar zijn op de website van Dexia (www.dexia.com).

4.5. Verwervingen en overdrachten van geconsolideerde ondernemingen

a. Verwervingen

Nihil.

b. Overdrachten

Op 17 maart 2018 heeft Dexia een off-market transactie gesloten met gekwalificeerde beleggers met betrekking tot de verkoop van de totaliteit van zijn aandelen in Dexia Israël Bank, die 58,59% van het kapitaal vertegenwoordigen.

De verkochte activa en verplichtingen geven het volgende beeld :

(in miljoen EUR)	2018
Geldmiddelen en equivalenten	712
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	140
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	1 093
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	136
Lopende belastingen	12
Uitgestelde belastingen	2
Materiële vaste activa	6
Intercompanytransacties : nettopositie	(36)
Schulden aan cliënten	(1 262)
Schuldpapier	(518)
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	(76)
Voorzieningen voor risico's en kosten	(1)
Achtergestelde schulden	(38)
NETTOACTIEF	171
Prijs overdracht	81
min : transactiekosten	(1)
min : geldmiddelen en equivalenten van het verkochte filiaal	(712)
Nettokasstroom op de verkoop	(632)

4.6 Informatie over activiteiten aangehouden voor verkoop en beëindigde activiteiten

a. Activa en verplichtingen vervat in groepen die worden aangehouden voor verkoop

Overeenkomstig de standaard IFRS 5, werd Dexia Israël in 2017 getransfereerd naar activa aangehouden voor verkoop.

Op 14 december 2018 heeft Dexia een overeenkomst getekend met de Duitse Bankgroep Helaba, die Helaba in staat stelt om 100% van de aandelen van Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) te verwerven. Dexia Kommunalbank Deutschland werd geclassificeerd in activa aangehouden voor verkoop en in activiteiten in beëindiging.

	2017
(in miljoen EUR)	Dexia Israël
Geldmiddelen en equivalenten	712
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	140
Leningen aan en vorderingen op cliënten	1 098
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	136
Lopende belastingen	12
Vaste activa	6
Intercompanytransacties : nettopositie	(36)
Schulden aan cliënten	(1262)
Schuld papier	(518)
Overige verplichtingen	(76)
Voorzieningen voor risico's en kosten	(1)
Achtergestelde schulden	(38)
NETTOACTIEF	174

	2018
(in miljoen EUR)	Dexia Kommunalbank Deutschland
Geldmiddelen en equivalenten	102
Kas en centrale banken	136
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	727
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	3 159
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	122
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	2 789
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	2 350
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	14 723
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille	255
Overlopende rekeningen en overige activa	8
Materiële vaste activa	3
Intercompanytransacties : nettopositie	(111)
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	(524)
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	(3 703)
Schulden aan kredietinstellingen	(1 064)
Schulden aan cliënten	(2 139)
Schuld papier	(16 614)
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	(2)
Voorzieningen voor risico's en kosten	(8)
NETTOACTIEF	209

b. Resultatenrekening

	31/12/2017		31/12/2018
	BIL	Dexia Kommunalbank Deutschland	Dexia Kommunalbank Deutschland
(in miljoen EUR)			
Nettobankproduct		59	49
Algemene bedrijfskosten		(29)	(28)
Kosten voor risico's en overige kosten			1
Resultaat voor belastingen		30	23
Winstbelastingen			
Nettoresultaat		30	23
Resultaat uit overdracht	2		
Nettoresultaat uit beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging	2	30	23
Minderheidsbelangen			
Aandeel van de groep	2	30	23
Nettoresultaat per aandeel			
Gewoon	0,08	1,01	0,05
Verwaterd	0,08	1,01	0,05

c. Nettokasstroom

	31/12/2017	31/12/2018
(in miljoen EUR)		
Nettokasstroom uit bedrijfsverrichtingen	(174)	71
Nettokasstroom uit financieringsverrichtingen	(30)	(14)
TOTAAL	(203)	57

4.7. Op aandelen gebaseerde betalingen

Aandelenoptieplannen in Dexia-aandelen (aantal opties)	2017	2018
Uitstaand aan het begin van de periode	21 968 453	11 085 308
Vervallen tijdens de periode	(10 883 145)	(11 085 308)
Uitstaand aan het einde van de periode	11 085 308	0
Uitoefenbaar op het einde van de periode	11 085 308	0

2017			
Marge van de uitoefenprijs (EUR)	Aantal uitstaande opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs (EUR)	Gewogen gemiddelde resterende looptijd (jaar)
9,12 - 10,27	7 553 684	9,12	0,50
10,74 - 12,35	3 531 624	11,44	0,50
TOTAAL	11 085 308		

Sinds 2008 werd geen enkele optie uitgeoefend. Immers, ze zijn out of the money.

In 2018 zijn alle aandelenoptieplannen vervallen.

Ten gevolge van de hergroepering van aandelen, werden de algemene voorwaarden bij de uitgifte van de warrants aangepast door middel van een authentieke acte, zodat de begunstigten van de warrants zich in een gelijkwaardige situatie zouden bevinden dan wanneer de operatie zich niet had voorgedaan. Het aantal warrants nodig voor 1 aandeel bedraagt nu duizend (1000). De uitoefenprijs blijft ongewijzigd.

4.8. Aandelen

	2017		2018
	Catégorie A	Catégorie B ⁽¹⁾	Catégorie A
Aantal toegestane aandelen	420 134 302		420 134 302
Aantal uitgegeven en volstorte aandelen	420 134 302		420 134 302
Aantal uitgegeven en niet-volstorte aandelen			
Nominale waarde per aandeel	geen	geen	geen
Uitstaand op 1 januari	1 948 984	28 947 368	420 134 302
Aantal uitgegeven aandelen	418 185 318		
Aantal vernietigde aandelen		28 947 368	
Uitstaand op 31 december	420 134 302	0	420 134 302
Aantal eigen aandelen	112		112
Aantal aandelen gereserveerd voor uitgifte in het kader van aandelenopties en contracten voor de verkoop van aandelen	112		112

(1) De aandelen van categorie B werden omgezet in gewone aandelen (Categorie A) volgens een omzettingsratio van 14,446 gewone aandelen (A) tegen 1 preferent aandeel (B). Zie persbericht van 7/12/2017, beschikbaar op <http://www.dexia.com/NL/journalist/persberichten/Paginas/20171207----.aspx>

Zie toelichting 4.4.c. Transacties met de Belgische, Franse en Luxemburgse overheid.

Zie toelichting 4.7 voor informatie over aandelenoptieplannen.

Op 31 december 2018 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van Dexia 500 000 000 EUR.

Sinds de buitengewone algemene vergadering van 7 december 2017 wordt het vertegenwoordigd door 420 134 302 aandelen zonder aanduiding van nominale waarde, waarbij elk aandeel

1/420 134 302 ste van het kapitaal vertegenwoordigt.

Onder deze 420 134 318 aandelen zijn er

– 1 948 984 aandelen die geïdentificeerd worden door hun ISIN-code en genoteerd staan op Euronext Brussel.

Deze aandelen zijn gedematerialiseerd of op naam. Ze omvatten op 31 december 2018, 185 793 aandelen op naam en 1 763 191 gedematerialiseerde aandelen.

De houder ervan kan op elk moment en op eigen kosten de omzetting vragen, naar gelang het geval, naar aandelen op naam of gedematerialiseerde aandelen.

– 418 185 318 andere aandelen zonder ISIN-code en uitsluitend op naam. De houder ervan kan de omzetting van haar aandelen in gedematerialiseerde aandelen niet vragen. Deze aandelen worden aangehouden door de Belgische en Franse Staat.

Omzetting van preferente aandelen

Op 7 december 2017 heeft een buitengewone algemene vergadering het voorstel tot omzetting van de preferente aandelen (aandelen van categorie B) waarop de Belgische en Franse Staat in 2012 hadden ingetekend, goedgekeurd, evenals de uitgifte van winstbewijzen.

In het kader van deze omzetting werden alle op 31 december 2012 uitgegeven preferente aandelen die door de Belgische en Franse Staat werden aangehouden, omgezet in gewone aandelen, volgens een omzettingsratio van 14,446 gewone aandelen (dit zijn de aandelen van categorie A) tegen

één preferent aandeel (aandelen van categorie B). Bovenop deze gewone aandelen, werden winstbewijzen met Contingent Liquidation Rights (CLR) toegekend aan de Belgische en Franse Staat. Deze CLR vertegenwoordigen niet het kapitaal van Dexia, maar geven de Staten recht op de preferentiële uitkering, bij de vereffening van Dexia, na verrekening van de schulden en lasten, van een bedrag van 440 miljoen euro per jaar vanaf 1 januari 2018 tot de datum van invereffeningstelling. Dit recht op een preferentiële uitkering in geval van vereffening kan slechts één keer worden uitgeoefend, naar aanleiding van de vereffening van Dexia.

Het omzettingsplan dat de buitengewone algemene vergadering heeft goedgekeurd, past in het kader van het geordende resolutieplan van Dexia, dat door de Europese Commissie op 28 december 2012 werd goedgekeurd. Het wordt opgezet om zich te schikken naar de eisen van de bankreglementering. Het omzettingsplan heeft in het bijzonder de volgende twee doelstellingen:

– enerzijds zorgen dat Dexia NV de kapitaalratio's naleeft die de Europese Centrale Bank (ECB) oplegt in haar beslissing van 8 december 2016;

– anderzijds zorgen voor de continue naleving van de vereisten betreffende “burden sharing” die de Europese Commissie oplegt in haar beslissing van 28 december 2012 in het kader van de reglementering inzake staatssteun die, ter herinnering, tot doel heeft dat elke eventuele verbetering van de financiële situatie van Dexia eerst en vooral de Staten ten goede komt³.

Het werd door de Europese Commissie goedgekeurd op 19 september 2017. Anderzijds gaf de ECB haar akkoord op 27 november 2017 om de gewone aandelen die voortkomen uit de omzetting als tier 1-kernkapitaalinstrumenten te behandelen.

4.9. Wisselkoersen

De voornaamste wisselkoersen zijn opgenomen in de onderstaande tabel.

		31/12/2017		31/12/2018	
		Slotkoers ⁽¹⁾	Gemiddelde koers ⁽²⁾	Slotkoers ⁽¹⁾	Gemiddelde koers ⁽²⁾
Australische Dollar	AUD	1,5364	1,4812	1,6231	1,5827
Canadese Dollar	CAD	1,5064	1,4754	1,5613	1,5315
Zwitserse Frank	CHF	1,1720	1,1166	1,1282	1,1507
Tsjechische Kroon	CZK	25,5255	26,2852	25,7675	25,6815
Deense Kroon	DKK	7,4456	7,4388	7,4678	7,4534
Brits Pond	GBP	0,8878	0,8760	0,8940	0,8855
Hongkongse Dollar	HKD	9,3774	8,8780	8,9498	9,2392
Hongaarse Forint	HUF	310,1400	309,2842	320,9350	319,9317
Israëlische Shekel	ILS	4,1613	4,0640	4,2812	4,2496
Japanse Yen	JPY	135,0350	127,2879	125,6600	129,9363
Koreaanse Won	KRW	1281,8400	1276,8300	1274,0500	1294,9375
Mexicaanse Peso	MXN	23,5333	21,4682	22,4678	22,6531
Noorse Kroon	NOK	9,8219	9,3778	9,9373	9,6258
Nieuw-Zeelandse Dollar	NZD	1,6881	1,5993	1,7075	1,7079
Zweedse Kroon	SEK	9,8271	9,6457	10,2205	10,2998
Singaporese Dollar	SGD	1,6035	1,5629	1,5582	1,5894
Turkse Lire	TRY	4,5474	4,1484	6,0403	5,7049
Amerikaanse Dollar	USD	1,1998	1,1388	1,1430	1,1787

(1) De koersen waargenomen op Reuters om 16u45 van de laatste bankwerkdag van december.

(2) Het gemiddelde van de slotkoersen weerhouden door de groep Dexia.

4.10. Beheer van het kapitaal

De informatie met betrekking tot het beheer van het kapitaal wordt verstrekt in het beheersverslag..

5. Toelichtingen bij de geconsolideerde resultatenrekening

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen)

5.1. Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten		5.6. Overige opbrengsten	143
- Rentekosten & soortgelijke kosten	141	5.7. Overige kosten	144
5.2. Commissies (opbrengsten en kosten)	142	5.8. Algemene bedrijfskosten	144
5.3. Nettoresultaat uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	142	5.9. Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	145
5.4. Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop	143	5.10. Kosten voor kredietrisico's	145
5.5. Nettowinst (verlies) uit financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs	143	5.11. Nettowinst (verlies) op overige activa	147
		5.12. Winstbelastingen	147
		5.13. Resultaat per aandeel	147

5.1. Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten - Rentekosten & soortgelijke kosten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Renteopbrengsten en soortgelijke opbrengsten	8 203	7 827
a) Renteopbrengsten op activa niet gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	2 607	2 075
Kas en centrale banken	54	23
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	108	
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		116
Leningen aan en vorderingen op cliënten	2 031	
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs		728
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs		1 018
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	273	
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen		182
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	101	
Activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan (2017)	3	
Overige	36	7
b) Renteopbrengsten op activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	4 987	5 382
Leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden	16	
Financiële activa verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening		141
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	3 137	3 451
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	1 834	1 790
c) Ontvangen intresten op financiële verplichtingen	609	370
Ontvangen intresten op financiële verplichtingen ⁽²⁾	609	370
Rentekosten & soortgelijke kosten	(8 059)	(7 778)
a) Rentekosten op verplichtingen niet gewaardeerd tegen reële waarde	(1 267)	(1 409)
Schulden aan kredietinstellingen	(397)	(469)
Schulden aan cliënten	(33)	(26)
Schuldpapier	(790)	(875)
Achtergestelde schulden	(3)	(1)
Door de Staten gewaarborgde bedragen ⁽¹⁾	(38)	(33)
Overige	(6)	(4)
b) Rentekosten op verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde	(6 381)	(6 002)
Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde	(63)	(51)
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	(3 292)	(3 351)
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	(3 026)	(2 601)
c) Betaalde intresten op financiële activa	(411)	(366)
Betaalde intresten op financiële activa ⁽²⁾	(411)	(366)
Rentemarge	144	49

(1) Het betreft de aan de Staten betaalde commissies voor het waarborgen van de schulden van Dexia. Zie eveneens toelichting 4.4.c. Transacties met verbonden partijen - Transacties met de Belgische, Franse en Luxemburgse overheid.

(2) In de huidige context van heel lage of zelfs negatieve rentevoeten, heeft Dexia beslist om de ontvangen intresten op financiële verplichtingen en de betaalde intresten op financiële activa afzonderlijk voor te stellen.

5.2. Commissies (opbrengsten en kosten)

(in miljoen EUR)	2017			2018		
	Opbrengsten	Kosten	Netto	Opbrengsten	Kosten	Netto
Kredietactiviteit	8	0	8	7	(1)	6
Aankoop en verkoop van effecten	0	(3)	(2)	0	(1)	(1)
Betalingsdiensten	1	(4)	(3)	0	(3)	(3)
Diensten met betrekking tot effecten, uitgezonderd bewaring	0	(1)	(1)	0	(1)	(1)
Bewaring	3	(1)	2	3	0	2
Bemiddeling op <i>obligatieleningen</i> en <i>reverse repo</i>	0	(5)	(5)	1	(7)	(6)
Overige	2	(1)	1	0	(1)	0
TOTAAL	14	(16)	(2)	11	(15)	(4)

De erelonen en commissies met betrekking tot financiële activa en financiële verplichtingen die niet gewaardeerd worden tegen reële waarde via de resultatenrekening, zijn niet significant.

5.3. Nettoresultaat uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

(in miljoen EUR)	2017	2018
Dividenden uit eigenvermogensinstrumenten niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening		3
Nettoresultaat uit de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden	(126)	55
Nettoresultaat uit afdekkingen	(143)	(87)
Nettoresultaat uit financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening ⁽¹⁾	35	33
Nettoresultaat uit financiële activa niet aangehouden voor handelsdoeleinden verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening ⁽²⁾		(37)
Financieringskost verbonden aan niet gecollateraliseerde derivaten (FVA) ⁽³⁾⁽⁴⁾	40	(73)
Wijziging in de reële waarde van derivaten ten gevolge van het kredietrisico van de tegenpartij (<i>credit value adjustment</i>) ⁽³⁾	116	(35)
Wijziging in de reële waarde van derivaten ten gevolge van het eigen kredietrisico (<i>debit value adjustment</i>) ⁽³⁾	(30)	5
Nettoresultaat uit wisselkoersverrichtingen	0	(7)
TOTAAL	(108)	(144)
(1) waaronder derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden opgenomen in een fair value option strategie	(25)	(53)
(2) waaronder derivaten aangehouden in een strategie van economische afdekking		106

(3) FVA, CVA et DVA worden geboekt in het resultaat uit tradingactiviteiten.

(4) De groep Dexia heeft, conform de bepalingen van de boekhoudnorm IFRS 13 en in lijn met de marktpraktijken, een methodologie ontwikkeld om vanaf juni 2015 een Funding Value Adjustment (FVA) te berekenen waarbij de financieringskosten van niet-gecollateraliseerde derivaten in rekening worden genomen.

Alle ontvangen en betaalde interesten op activa, verplichtingen en derivaten worden opgenomen in de rentemarge.

Bijgevolg omvatten de nettoresultaten uit tradingverrichtingen en de nettoresultaten uit afdekkingen enkel de wijzigingen in de clean value van de derivaten, de herwaardering van de activa en de verplichtingen begrepen in een afdekkingsrelatie, alsook de herwaardering van de portefeuille aangehouden voor handelsdoeleinden.

Analyse van het nettoresultaat uit afdekkingen

(in miljoen EUR)	2017	2018
Reëlewaardeafdekkingen	(89)	(92)
Verandering in reële waarde van het afgedekt bestanddeel toe te schrijven aan het afgedekt risico	(1 897)	(1 361)
Verandering in reële waarde van afdekkingsderivaten	1 808	1 269
Kasstroomafdekkingen ⁽¹⁾	(55)	5
Stopzetting van kasstroomafdekking (kasstromen waarvan de grote waarschijnlijkheid niet langer verzekerd is)	(55)	5
Afdekking van het renterisico van een portefeuille	1	0
Verandering in reële waarde van het afgedekt bestanddeel	(389)	(256)
Verandering in reële waarde van afdekkingsderivaten	390	256
TOTAAL	(143)	(87)
<i>Bedragen opgenomen in de rentemarge komende uit reëlewaardereserve op derivaten uit kasstroomafdekking (verbonden met derivaten waarvan de afdekkingsrelatie werd stopgezet)</i>	(1)	3

(1) In 2017 : Impact gegenereerd door het verbreken van de boekhoudkundige afdekkingsrelaties op verkopen van posities die verbonden zijn met de Commonwealth van Puerto Rico (-54 miljoen EUR)

Het ineffectief gedeelte is voornamelijk verbonden met de volatiliteit van het veranderlijk deel van de afdekkingsderivaten.

5.4. Nettowinst (verlies) uit financiële activa beschikbaar voor verkoop/ Nettowinst (verlies) uit financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen

(in miljoen EUR)	2017
Dividenden uit effecten beschikbaar voor verkoop	2
Nettoresultaat uit de overdracht van financiële activa beschikbaar voor verkoop ⁽¹⁾⁽²⁾	(91)
Waardevermindering van niet-vastrentende effecten beschikbaar voor verkoop	(1)
Nettoresultaat uit de overdracht van leningen en vorderingen ⁽³⁾	(89)
Nettoresultaat uit de terugkoop van schuldpapier	(8)
TOTAAL	(187)

(1) Met uitzondering van de resultaten uit effecten die een waardevermindering hebben ondergaan, die worden opgenomen onder de kosten van kredietrisico's.

(2) In het kader van een verkoopprogramma werden effecten verkocht voor een bedrag van 1,3 miljard EUR, met een negatief resultaat van 97,5 miljoen EUR. De verkoop van deze activa heeft de afwikkeling van derivaten als afdekking van de portefeuille genoodzaakt en heeft geleid tot het boeken van een verlies op deze derivaten van 91 miljoen EUR.

(3) In het kader van een verkoopprogramma, werden voor 604 miljoen EUR vorderingen op de Franse openbare sector verkocht met een negatief resultaat van 25 miljoen EUR. De verkoop van deze activa heeft de afwikkeling van derivaten als afdekking van de portefeuille genoodzaakt en heeft geleid tot het boeken van een verlies op deze derivaten van 67 miljoen EUR.

Omvat eveneens een verlies van 23 miljoen EUR op de leningen van de SPV Sumitomo die de balans verlaten als gevolg van de deconsolidatie van de SPV.

(in miljoen EUR)	2018
Dividenden uit eigenvermogensinstrumenten aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen - investeringen die niet langer werden opgenomen op het einde van de rapporteringsperiode	2
Nettoresultaat uit de overdracht van leningen gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen ⁽¹⁾	12
Nettoresultaat uit de overdracht van effecten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen ⁽²⁾	(105)
TOTAAL	(91)

(1) In het kader van een verkoopprogramma werden voor 616 miljoen vorderingen op de Franse openbare sector verkocht met een positief resultaat van 13 miljoen EUR.

(2) hoofdzakelijk studentenleningen en Spaanse Cedulas.

5.5. Nettowinst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

(in miljoen EUR)	2018
Nettoresultaat uit overdracht van leningen tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾⁽²⁾	(5)
Nettoresultaat uit overdracht van effecten tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾⁽³⁾	(5)
Nettoresultaat uit de terugbetaling van leningen en deposito's	(6)
TOTAAL	(16)

(1) Met uitzondering van de resultaten uit effecten die een waardevermindering hebben ondergaan, die worden opgenomen onder de kosten van kredietrisico's.

(2) Omvat voornamelijk het verlies op de verkoop van projecten in Spanje, ten gevolge van de achteruitgang van hun financiële positie.

Omvat eveneens een verlies van -2 miljoen EUR op de vervroegde terugbetaling van vorderingen in GBP

(3) Het verlies houdt voornamelijk verband met de verkopen van effecten van openbare besturen in de US in het kader van de vermindering van de concentratie op bepaalde tegenpartijen.

5.6. Overige opbrengsten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Geschillen ⁽¹⁾	71	28
Overige opbrengsten	6	1
TOTAAL	77	28

(1) De gestructureerde kredieten maken het voorwerp uit van regelmatige analyses in functie van de evolutie van de dossiers en de omgeving (beslissingen van rechtbanken, parameters inzake de samenstelling van het steunfonds, ...). Dit leidt tot toevoegingen en terugnemingen die zijn opgenomen in respectievelijk toelichting 5.6 Overige opbrengsten en 5.7 Overige kosten.

5.7. Overige kosten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Geschillen ⁽¹⁾	(45)	(54)
Andere kosten	(2)	0
TOTAAL	(47)	(54)

(1) De gestructureerde kredieten maken het voorwerp uit van regelmatige analyses in functie van de evolutie van de dossiers en de omgeving (beslissingen van rechtbanken, parameters inzake de samenstelling van het steunfonds, ...). Dit leidt tot toevoegingen en terugnemingen die zijn opgenomen in respectievelijk toelichting 5.6 Overige opbrengsten en 5.7 Overige kosten.

5.8. Algemene bedrijfskosten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Personeelskosten	(159)	(118)
Algemene en administratieve kosten	(219)	(250)
TOTAAL	(378)	(369)

a. Personeelskosten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Lonen en salarissen	(100)	(87)
Sociale zekerheid en verzekeringskosten	(36)	(29)
Personeelsvoordelen	(8)	(3)
Herstructureringskosten	(9)	5
Overige	(6)	(5)
TOTAAL	(159)	(118)

b. Inlichtingen over het personeel

	2017 ⁽¹⁾	2018
Gemiddeld VTE (voltijdsequivalenten)	Integraal geconsolideerd	Integraal geconsolideerd
Management	33	27
Bedienden	876	673
Arbeiders en overige	13	1
TOTAAL	922	701

(1) De cijfers van 2017 werden herzien om ze te presenteren zonder de bijdrage van Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD).

	2017 ⁽¹⁾							
Gemiddeld VTE (voltijdsequivalenten)	België	Frankrijk	Italië	Spanje	Andere Europese landen	USA	Andere niet- Europese landen	Totaal
Management	12	4	2	1	2	8	4	33
Bedienden	54	550	98	18	23	92	41	876
Arbeiders en overige	0	0	1	0	0	12	0	13
TOTAAL	66	554	101	19	25	112	45	922

(1) De cijfers van 2017 werden herzien om ze te presenteren zonder de bijdrage van Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD).

	2018							
Gemiddeld VTE (voltijdsequivalenten)	België	Frankrijk	Italië	Spanje	Andere Europese landen	USA	Andere niet- Europese landen	Totaal
Management	7	7	2	1	2	8	0	27
Bedienden	48	432	82	8	20	83	0	673
Arbeiders en overige	0	0	1	0	0	0	0	1
TOTAAL	55	439	85	9	22	91	0	701

c. Algemene en administratieve kosten

(in miljoen EUR)	2017	2018
Nutsvoorzieningen	(5)	(5)
Operationele leasing ⁽¹⁾	(18)	(16)
Honoraria	(54)	(49)
Marketing, reclame en public relations	(1)	(1)
Technologie- en systeemkosten	(36)	(60)
Softwarekosten en kosten van onderzoek en ontwikkeling	(5)	(2)
Herstellings- en onderhoudskosten	(1)	(1)
Verzekeringen (m.u.v. deze met betrekking tot de pensioenen)	(4)	(4)
Overige belastingen ⁽²⁾	(74)	(90)
Andere algemene en administratieve kosten	(21)	(22)
TOTAAL	(219)	(250)

(1) Met uitzondering van de operationele leasing van informaticamateriaal die wordt geboekt op de lijn «Technologie- en systeemkosten»

(2) In 2017 omvat deze rubriek een kost van - 67 miljoen EUR die overeenkomt met 85% van het gestorte bedrag voor de jaarlijkse bijdrage tot het gemeenschappelijke resolutiefonds dat werd opgezet door de Europese regelgevers in het kader van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een bedrag van - 3 miljoen EUR dat overeenkomt met de kosten voor toezicht door de Europese Centrale Bank, - 7,7 miljoen EUR uit hoofde van de jaarlijkse systemische risicoheffing en - 2,2 miljoen EUR dat overeenkomt met de bijdrage tot het steunfonds voor de lokale besturen en de ziekenhuissector in Frankrijk.

In 2018 omvat deze rubriek een kost van - 71,7 miljoen EUR die overeenkomt met 85% van het gestorte bedrag voor de jaarlijkse bijdrage tot het gemeenschappelijke resolutiefonds dat werd opgezet door de Europese regelgevers in het kader van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, een bedrag van - 2,9 miljoen EUR dat overeenkomt met de kosten voor toezicht door de Europese Centrale Bank, - 3,7 miljoen EUR uit hoofde van de jaarlijkse systemische risicoheffing en - 1,7 miljoen EUR dat overeenkomt met de bijdrage tot het steunfonds voor de lokale besturen en de ziekenhuissector in Frankrijk.

5.9. Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa

Afschrijvingen	2017	2018
(in miljoen EUR)		
Afschrijvingen overige materiële vaste activa	(2)	(1)
Afschrijvingen immateriële vaste activa	(11)	(17)
TOTAAL	(14)	(17)

Waardeverminderingen

Nihil

Winsten of verliezen

Nihil

5.10. Kosten van kredietrisico's

(in miljoen EUR)	2017		
	Collectieve waardeverminderingen	Specifieke waardeverminderingen en verliezen	Totaal
Kredieten (leningen, verbintenissen en effecten aangehouden tot einde looptijd)	71	(39)	32
TOTAAL	71	(39)	33

Detail van de collectieve en specifieke waardeverminderingen

Collectieve waardeverminderingen	2017		
(in miljoen EUR)	Toevoeging	Terugnname	Totaal
Leningen, effecten aangehouden tot einde looptijd	(63)	135	71
TOTAAL	(63)	135	71

Specifieke waardeverminderingen	2017			
(in miljoen EUR)	Toevoeging	Terugnname	Verliezen	Totaal
Leningen aan en vorderingen op cliënten	(89)	141	(92)	(41)
Buitenbalansverbintenissen	(1)	3		2
TOTAAL KREDIETEN	(90)	143	(92)	(39)
TOTAAL	(90)	143	(92)	(39)

(in miljoen EUR)	2018				
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI ⁽¹⁾	Totaal
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		1			1
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(1)	60	(39)	6	26
Effecten op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	2	5			7
Effecten op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs		89	(26)		63
Leningen en vorderingen op cliënten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen			1		1
Effecten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	2	4	23		29
Overlopende rekeningen en overige activa			(3)		(3)
Buitenbalansverbintenissen		5			4
TOTAAL	3	163	(44)	6	128

(1) POCI : financiële activa met verminderde kredietwaardigheid van bij creatie of verwerving

Detail

Stage 1 (in miljoen EUR)	2018		
	Toevoeging	Terugname	Totaal
Leningen en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(2)	1	(1)
Effecten op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		2	2
Effecten op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(2)	3	0
Effecten gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	(1)	2	2
TOTAAL	(5)	8	3

Stage 2 (in miljoen EUR)	2018		
	Toevoeging	Terugname	Totaal
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		1	1
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(18)	78	60
Effecten op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	(18)	23	5
Effecten op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(168)	257	89
Leningen en vorderingen op cliënten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	(2)	3	0
Effecten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	(1)	5	4
Buitenbalansverbintenissen	(2)	6	5
TOTAAL	(209)	372	163

Stage 3 (in miljoen EUR)	2018				Totaal
	Toevoeging	Terugname	Verliezen	Inning	
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(36)	17	(20)		(39)
Effecten op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(87)	61			(26)
Leningen en vorderingen op cliënten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen		1			1
Effecten gewaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen				23	23
Overlopende rekeningen en overige activa	(3)				(3)
TOTAAL	(126)	79	(20)	23	(44)

5.11. Nettowinst (verlies) op overige activa

(in miljoen EUR)	2017	2018
Nettowinst (verlies) op de overdracht van gebouwen	2	1
Nettowinst (verlies) op de overdracht van geconsolideerde deelnemingen	0	8
TOTAAL	2	8

(1) verkoop van Dexia Israël

5.12. Winstbelastingen

Gedetailleerde informatie	2017	2018
(in miljoen EUR)		
Lopende belastingen van het boekjaar	(6)	4
Uitgestelde belastingen	1	(37)
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR (A)	(4)	(33)
Lopende belastingen op resultaten van vorige boekjaren	(7)	(2)
Uitgestelde belastingen op vorige boekjaren	(2)	(5)
OVERIGE BELASTINGEN (B)	(9)	(7)
TOTAAL (A) + (B)	(13)	(40)

Effectieve vennootschapsbelastingen

De standaard belastingvoet toepasselijk in België bedroeg 33,99% in 2017 en 29,58% in 2018.

Het effectief belastingtarief voor Dexia bedraagt respectievelijk -1,01% en -6,93% voor 2017 en 2018.

Het verschil tussen de twee tarieven kan als volgt geanalyseerd worden :

(in miljoen EUR)	2017	2018
Resultaat voor belastingen	(480)	(482)
Belastbare basis	(480)	(482)
Statutair belastingtarief	33,99 %	29,58 %
Theoretische belasting aan standaard belastingvoet	163	143
Belastingeffect ten gevolge van het verschil tussen de buitenlandse en de Belgische belastingvoet	(21)	9
Belastingeffect van niet-aftrekbare kosten	(110)	(82)
Belastingeffect van niet-belastbare opbrengsten	135	92
Belastingeffect van inkomsten belast aan verminderd tarief	5	(4)
Andere (toename)/afname van statutaire belastingen ⁽¹⁾	(6)	(74)
Belastingeffect van niet-erkende uitgestelde belastingvorderingen	(171)	(117)
Geboekte belastingen	(5)	(33)
Effectief belastingtarief	(1,01 %)	(6,93 %)

(1) Omvat in 2018 een bedrag van -59 miljoen EUR door het verschil tussen de fiscale waarde en de boekhoudwaarde in het kader van een intragroepsoverdracht.

5.13. Resultaat per aandeel

a. Gewoon resultaat per aandeel

Het basisresultaat per aandeel wordt verkregen door het *Nettoresultaat aandeel van de groep* te delen door het gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen in omloop doorheen het

boekjaar, met uitsluiting van het gemiddeld aantal gewone aandelen aangekocht door de vennootschap en aangehouden als eigen aandelen.

	2017	2018
Nettoresultaat aandeel van de groep (in miljoen EUR)	(462)	(473)
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (in duizend) ⁽¹⁾	29 574	420 134
Gewoon resultaat per aandeel (uitgedrukt in EUR per aandeel) ⁽¹⁾	(15,63)	(1,13)
- waaronder uit voortgezette activiteiten	(16,72)	(1,18)
- waaronder uit beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging	1,09	0,05

(1) Voor de berekening van het gewogen gemiddeld aantal aandelen in 2017, werd rekening gehouden met de beslissing van de buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders op 7 december 2017 om de preferente aandelen waarop de Belgische en Franse Staten in 2012 hadden ingetekend, om te zetten in gewone aandelen. Bovenop deze gewone aandelen werden winstbewijzen met Contingent Liquidation Rights toegekend aan de Belgische en Franse Staat. Zie ook toelichting 4.8 Aandelen

b. Verwaterd resultaat per aandeel

De verwaterde winst per aandeel wordt berekend door correctie van het gemiddeld aantal uitstaande gewone aandelen met het effect van verwatering ingevolge de uitoefening van alle aan het personeel toegekende aandelenopties en de omzetting van alle aandelen van categorie B in gewone aandelen.

Met betrekking tot de aandelenopties werd het aantal aandelen dat zou kunnen worden verworven tegen reële waarde (vastgesteld als de gemiddelde aandelenprijs van de vennootschapsaandelen over het financiële jaar) berekend, gebaseerd op de monetaire waarde van de onderschreven aandelenopties in omloop.

Het hierboven berekend aantal aandelen wordt vergeleken met het aantal aandelen dat zou worden uitgegeven in de veronderstelling dat de aandelenopties worden uitgeoefend.

Het potentieel aantal gewone aandelen zoals hierboven berekend, wordt enkel beschouwd als verwaterend indien de omzetting in gewone aandelen, het resultaat per aandeel doet afnemen.

Ze zijn niet-verwaterend en worden buiten beschouwing gelaten indien de omzetting in gewone aandelen, het verlies per aandeel doet afnemen.

Geen enkele correctie werd aangebracht aan het aandeel van het resultaat toegerekend aan de houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij.

	2017	2018
Nettoresultaat aandeel van de groep (in miljoen EUR)	(462)	(473)
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (in duizend)	29 574	420 134
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen als basis voor de berekening van het verwaterd resultaat per aandeel (in duizend)	29 574	420 134
Verwaterd resultaat per aandeel (in EUR per aandeel)	(15,63)	(1,13)
- waaronder uit voortgezette activiteiten	(16,72)	(1,18)
- waaronder uit beëindigde activiteiten of activiteiten in beëindiging	1,09	0,05

6. Toelichtingen bij de geconsolideerde buitenbalansposten

6.1. Handel volgens standaardmarktconventies

	31/12/2017	31/12/2018	
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop
(in miljoen EUR)			
Te ontvangen verplichtingen	603	102	27

6.2. Waarborgen

	31/12/2017	31/12/2018	
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop
(in miljoen EUR)			
Gegeven waarborgen aan kredietinstellingen	397	340	
Gegeven waarborgen aan cliënten	989	545	12
Ontvangen waarborgen van kredietinstellingen	250	328	
Ontvangen waarborgen van cliënten	4 594	3 072	
Ontvangen Staatswaarborgen	67 623	65 493	

6.3. Kredietlijnen

	31/12/2017	31/12/2018	
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop
(in miljoen EUR)			
Niet-gebruikte kredietlijnen verstrekt aan kredietinstellingen	10	9	
Niet-gebruikte kredietlijnen verstrekt aan cliënten	1 045	784	
Niet-gebruikte kredietlijnen bekomen van kredietinstellingen	4 453	4 747	
Niet-gebruikte kredietlijnen bekomen van cliënten	807	778	

6.4. Andere verbintenissen

	31/12/2017	31/12/2018	
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop
(in miljoen EUR)			
Financiële instrumenten als waarborg verstrekt en andere gegeven verbintenissen	65 951	49 399	27
Financiële instrumenten als waarborg ontvangen en andere ontvangen verbintenissen	13 117	11 313	

7. Toelichtingen met betrekking tot het risicobeheer

(Sommige totalen kunnen afwijken als gevolg van afrondingen)

7.0. Risicoblootstelling en afdeckingsstrategieën	150	7.5. Gevoeligheid voor renterisico's en andere marktrisico's	165
7.1. Reële waarde	150	7.6. Liquiditeitsrisico	166
7.2. Kredietrisico's	154	7.7. Valutarisico	170
7.3. Informatie over zekerheden	161	7.8. Hedge accounting	170
7.4. Rentehervatingsrisico : uitsplitsing volgens resterende looptijd tot de volgende rentevoetbepaling	161		

7.0. Risicoblootstelling en afdeckingsstrategieën

Wij verwijzen hiervoor naar het hoofdstuk Risicobeheer van het beheersverslag.

7.1. Reële waarde

a. Waardering en rangorde van reële waarde

We verwijzen hiervoor naar toelichting 1.1 Waarderingsregels en regels voor geconsolideerde jaarrekeningen, paragraaf 1.1.7 Reële waarde van financiële instrumenten.

b. Reële waarde van financiële activa geboekt tegen geamortiseerde kostprijs

De volgende tabellen vergelijken de reële waarde met de boekwaarde van de financiële instrumenten niet gewaardeerd tegen reële waarde.

(in miljoen EUR)	31/12/2017		
	Boekwaarde	Reële waarde	Aanpassing van de niet geboekte reële waarde
Kas en centrale banken	10 721	10 721	0
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	6 144	5 979	(165)
Leningen aan en vorderingen op cliënten	99 264	91 898	(7 367)
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 750	1 928	178
Schulden aan kredietinstellingen	31 016	31 009	(7)
Schulden aan cliënten	6 404	6 433	29
Schuld papier	89 654	90 234	580
Achtergestelde schulden	160	161	1

(in miljoen EUR)	31/12/2018			31/12/2018		
	Voortgezette activiteiten			Activiteiten aangehouden voor verkoop		
	Boekwaarde	Reële waarde	Aanpassing van de niet geboekte reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde	Aanpassing van de niet geboekte reële waarde
Kas en centrale banken	9 269	9 269	0	234	234	0
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	45 502	38 719	(6 783)	2 789	2 736	(53)
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	23 665	23 824	159	2 354	2 366	12
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	35 158	30 443	(4 715)	14 723	15 414	691
Schulden aan kredietinstellingen	20 091	20 216	125	1 065	1 067	2
Schulden aan cliënten	4 873	4 818	(55)	2 139	2 141	2
Schuld papier	67 960	68 219	259	16 614	16 706	92
Achtergestelde schulden	126	125	(1)			

c. Methodes voor bepaling van de reële waarde van financiële instrumenten

De onderstaande tabellen geven een analyse weer van de reële waarde van financiële activa en verplichtingen, in functie van de graad waarmee de reële waarde waarneembaar is (niveau 1 tot 3). De waardering tegen reële waarde is recurrent voor de financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde. De niet-recurrente waardering tegen reële waarde is bij Dexia niet significant.

In 2018 heeft Dexia zijn methodologie voor de classificatie volgens niveau van schuldinstrumenten geactualiseerd. Voor effecten integreert de nieuwe procedure, naast andere criteria, gegevens van Bloomberg (dienst FVHL). Twee soorten statistieken worden gebruikt : de BVAL-score (indicator voor de betrouwbaarheid van de prijs als realiseerbare prijs) en de BRAM-score die statistieken weergeeft over de berekening van de BVAL-score zoals onder andere het percentage van de BVAL-score verkregen door directe en indirecte observatie van de markten en de gewogen standaardafwijking van de directe marktobservaties die gebruikt worden voor de BVAL-score. De nieuwe methodologie heeft de opsplitsing van de portefeuille aanzienlijk gewijzigd met hoofdzakelijk een overdracht van instrumenten geclassificeerd in niveau 3 op 31 december 2017 naar niveau 1 en niveau 2 in 2018. De belangrijkste wijzigingen betreffen instrumenten als leningen en vorderingen die uit voorzichtigheid geklasseerd werden in niveau 3 volgens de vorige methodologie en nu geklasseerd zijn in niveau 1 en niveau 2, in functie van het nieuwe beslissingsschema.

Reële waarde van financiële activa

(in miljoen EUR)	31/12/2017			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Kas en centrale banken	0	10 721	0	10 721
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	1	9 030	4 158	13 188
* <i>Leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	0	0	679	679
* <i>Financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde - aandelen</i>	1	0	0	1
* <i>Tradingderivaten</i>	0	9 030	3 479	12 509
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	4 170	814	4 985
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	8 271	23	2 537	10 830
* <i>Financiële activa beschikbaar voor verkoop - obligaties</i>	8 190	12	2 440	10 642
* <i>Financiële activa beschikbaar voor verkoop - aandelen</i>	80	10	98	188
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	0	2 315	3 663	5 979
Leningen aan en vorderingen op cliënten	641	0	91 256	91 898
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 563	0	365	1 928
Financiële activa begrepen in activa aangehouden voor verkoop	253	711	1 127	2 092
TOTAAL	10 728	26 971	103 921	141 621

Reële waarde van financiële verplichtingen

(in miljoen EUR)	31/12/2017			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	1	10 277	3 915	14 193
* <i>Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde</i>	1	994	416	1 410
* <i>Tradingderivaten</i>	0	9 283	3 499	12 782
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	14 916	12 942	27 858
Schulden aan kredietinstellingen	0	17 385	13 624	31 009
Schulden aan cliënten	0	1 118	5 315	6 433
Schuldpapier	0	68 764	21 470	90 234
Achtergestelde schulden	0	0	161	161
Financiële verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	0	1 818	0	1 818
TOTAAL	1	114 277	57 427	171 705

Reële waarde van financiële activa

(in miljoen EUR)	31/12/2018			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Kas en centrale banken	0	9 269	0	9 269
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	6 386	3 772	10 158
* <i>Tradingderivaten</i>	0	6 386	3 772	10 158
Financiële activa, niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	113	2 688	462	3 263
* <i>Schuldinstrumenten</i>	28	30	194	252
* <i>Leningen en vorderingen</i>	0	2 658	236	2 894
* <i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	85	0	32	117
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	962	301	1 263
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	1 975	2 866	76	4 916
* <i>Schuldinstrumenten</i>	1 969	2 111	62	4 142
* <i>Leningen en vorderingen</i>	0	727	9	736
* <i>Eigenvermogensinstrumenten aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen</i>	6	28	5	39
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	21 528	15 674	1 517	38 719
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	550	21 583	1 691	23 824
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	0	22 623	7 820	30 443
Financiële activa inbegrepen in activa aangehouden voor verkoop	1 611	18 691	4 457	24 758
TOTAAL	25 777	100 741	20 096	146 614

Detail van de financiële activa inbegrepen in activa aangehouden voor verkoop

(in miljoen EUR)	31/12/2018			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Kas en centrale banken	0	234	0	234
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	195	0	195
* <i>Tradingderivaten</i>	0	195	0	195
Financiële activa, niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	32	438	61	531
* <i>Schuldinstrumenten</i>	32	134	45	211
* <i>Leningen en vorderingen</i>	0	304	17	320
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	2 914	245	3 159
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	0	0	122	122
* <i>Leningen en vorderingen</i>	0	0	122	122
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	1 579	1 150	8	2 736
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	0	2 366	2 366
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	0	13 760	1 655	15 414
TOTAAL	1 611	18 691	4 457	24 758

Reële waarde van financiële verplichtingen

(in miljoen EUR)	31/12/2018			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	7 441	4 431	11 872
* <i>Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening</i>	0	1 065	0	1 066
* <i>Tradingderivaten</i>	0	6 376	4 431	10 807
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	10 587	10 564	21 151
Schulden aan kredietinstellingen	255	7 674	12 286	20 216
Schulden aan cliënten	0	3 807	1 011	4 818
Schuldpapier	0	53 573	14 645	68 219
Achtergestelde schulden	0	0	125	125
Financiële verplichtingen inbegrepen in groepen die worden afgestoten	0	3 432	20 709	24 141
TOTAAL	256	86 515	63 771	150 541

Detail van de financiële verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten

(in miljoen EUR)	31/12/2018			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	378	147	524
* <i>Tradingderivaten</i>	0	378	147	524
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	0	3 054	649	3 703
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	1 067	1 067
Schulden aan cliënten	0	0	2 141	2 141
Schuldpapier	0	0	16 706	16 706
TOTAAL	0	3 432	20 709	24 141

d. Overdrachten tussen niveau 1 en niveau 2

Onderstaande tabellen geven de bedragen weer van financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde op recurrente wijze, aangehouden op het einde van het boekjaar en waarvan de waarderingsmethodologie werd gewijzigd tussen de niveaus 1 en 2.

(in miljoen EUR)	31/12/2017	
	Van 1 naar 2	Van 2 naar 1 ⁽¹⁾
Financiële activa beschikbaar voor verkoop - obligaties		136
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	0	136
TOTAAL FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	0	0

(1) waarvan 50 miljoen EUR bij Dexia Israël, opgenomen in de lijn Activa aangehouden voor verkoop.

De waarde van de overdrachten tussen de niveaus is de reële waarde van de financiële instrumenten op afsluitdatum.

Er zijn geen overdrachten tussen de niveaus 1 en 2 in 2018

e. Analyse van niveau 3

	2017										
	Ope- ning	Over- dracht naar activa aangehou- den voor verkoop	Totaal winsten/ verliezen in resultaat	Totaal niet gereali- seerde of uitgestelde winsten/ verliezen	Aanko- pen	Verko- pen ⁽¹⁾	Veref- fening	Over- drachten naar niveau 3 ⁽²⁾	Overdrach- ten uit niveau 3 ⁽²⁾	Overige wijzi- gingen ⁽³⁾	Afsluiting
(in miljoen EUR)											
Leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden	1 365		24			(610)	(43)			(57)	679
Tradingderivaten	4 162		(596)					11	(4)	(93)	3 479
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	1 354		(479)	22			(8)	1	(43)	(34)	814
Financiële activa beschikbaar voor verkoop - obligaties	2 479	(48)	(65)	91		(185)	(298)	780	(149)	(165)	2 440
Financiële activa beschikbaar voor verkoop - aandelen	115		(3)	(1)		(5)	(4)			(5)	98
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde en vervat in activa aangehouden voor verkoop		48	13	3	1			3	(65)	0	4
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	9 475	0	(1 106)	115	1	(799)	(352)	795	(261)	(355)	7 514
Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde	520		(35)	34			(43)			(59)	416
Tradingderivaten	4 329		(1 231)		597			3	(5)	(193)	3 499
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	15 318		(1 489)		2			14	(284)	(618)	12 942
TOTAAL FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	20 166	0	(2 756)	34	599	0	(43)	17	(289)	(870)	16 858

(1) Leningen en effecten aangehouden voor handelsdoeleinden : Dexia Crédit Local heeft een deel van haar posities Negative Basis Trade verkocht.

(2) De overdrachten tussen de niveaus zijn het gevolg van de wijziging van de BVAL-score (Bloombergwaardering).

(3) De overige wijzigingen omvatten in het bijzonder de wisselkoerswijzigingen van ondernemingen in EUR en de omrekeningsverschillen van ondernemingen in deviezen. Aan de actiefzijde lopen deze op tot - 195 miljoen EUR erkend in het resultaat en tot -156 miljoen EUR geboekt in Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt. Inzake verplichtingen lopen ze op tot - 811 miljoen EUR erkend in het resultaat en tot -59 miljoen EUR geboekt in Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt.

De waarde van de overdrachten naar of uit niveau 3 is de reële waarde van de financiële instrumenten op afsluitdatum.

	2018										
	Ope- ning	Over- dracht naar activa aangehou- den voor verkoop	Totaal winsten/ verliezen in resultaat	Totaal niet gereali- seerde of uitgestelde winsten/ verliezen	Aanko- pen	Verko- pen	Veref- fening	Over- drachten naar niveau 3	Overdrach- ten uit niveau 3	Overige wijzi- gingen ⁽¹⁾	Afsluiting
(in miljoen EUR)											
Activa, niet aangehouden voor handelsdoeleinden, verplicht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening											
Schuldinstrumenten	662	(343)	(46)				(24)		(58)	2	194
Leningen en vorderingen	1 174	(366)	(33)				(388)		(149)		236
Eigenvermogensinstrumenten	67		(4)				(32)			2	32
Tradingderivaten	3 422		87					229		33	3 772
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	850	(317)	(67)	(18)				36	(186)	3	301
Activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen											
Schuldinstrumenten	5 821		(3)			(1 593)	(15)		(4 266)	118	62
Leningen en vorderingen	139	(133)					(2)	5			9
Eigenvermogensinstrumenten	6									(1)	5
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde vervat in activa aangehouden voor verkoop	0	1 159	(91)				(32)		(608)		428
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	12 141	0	(156)	(18)	0	(1 593)	(493)	270	(5 267)	156	5 039
Tradingderivaten	4 342	(199)	(202)		5			462	(12)	36	4 431
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	12 099	(636)	(1 110)	(94)				200		104	10 564
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde vervat in groepen die worden afgestoten	0	835	118	2					(160)		795
TOTAAL FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	16 441	0	(1 194)	(92)	5			662	(172)	140	15 790

(1) De overige wijzigingen omvatten in het bijzonder de wisselkoerswijzigingen van ondernemingen in EUR en de omrekeningsverschillen van ondernemingen in deviezen. Aan de actiefzijde lopen deze op tot + 101 miljoen EUR erkend in het resultaat en tot +57 miljoen EUR geboekt in Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt. Inzake verplichtingen lopen ze op tot + 142 miljoen EUR geboekt in het resultaat.

De waarde van overdrachten naar niveau 3 of uit niveau 3 is de reële waarde van de financiële activa op afsluitdatum.

f. Sensitiviteit van de marktwaarde van financiële instrumenten in niveau 3 ten gevolge van wijzigingen van assumpties die redelijkerwijze mogelijk zijn

De waardering van financiële instrumenten in niveau 3 door de groep Dexia, gebeurt deels op basis van niet-observeerbare parameters. Omdat dit niet-observeerbare karakter enige mate van onzekerheid in de waardering van deze financiële instrumenten veroorzaakt, werd op 31 december 2018 een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd, gebaseerd op deze niet-

observeerbare parameters. De sensitiviteitsanalyse werd uitgevoerd hetzij door de financiële instrumenten te waarderen met behulp van parameters die redelijkerwijze mogelijk zijn, hetzij door assumpties toe te passen gebaseerd op het beleid van waarderingsaanpassingen van het betrokken financieel instrument.

De tabel hieronder vat de financiële activa en verplichtingen in niveau 3 samen waarvoor veranderingen in de assumpties van een of meerdere niet-observeerbare parameters een belangrijke wijziging in marktwaarde teweegbrengen.

(in miljoen EUR)					
Financiële instrumenten	Niet-observeerbare parameters	Alternatieve assumpties		Impact op de reële waarde	
		Negatief scenario	Positief scenario	Negatief scenario	Positief scenario
Obligaties	Kredietspread	+ / – standaardafwijking		(2,3)	2,3
Leningen	Kredietspread	0 bp	345 bps	(23,5)	11,4
CDS'en	Kredietspread	+ / – standaardafwijking		(17,8)	16,8
Derivaten	Rentevoet	+ / – standaardafwijking		(19,8)	19,8
	Spread van CBS'en	+ / – standaardafwijking		(10,9)	10,9
	Inflatie	+ / – standaardafwijking		(3,4)	3,4
TOTAAL				(77,7)	64,6

De niet-observeerbare parameter voor de waardering van obligaties en derivaten op kredietgebeurtenissen (CDS'en), geklasseerd in niveau 3, is de kredietspread. De alternatieve assumpties gebruikt om de sensitiviteit van deze financiële instrumenten te meten, zijn gebaseerd op de spreiding van de spreads gebruikt voor hun waardering, en bestaat erin een variatie voor de spreads toe te passen die correspondeert met een standaardafwijking in plus of min.

De sensitiviteit van de reële waarde van obligaties wordt aldus geschat te variëren tussen -2,3 miljoen EUR voor een negatief scenario en +2,3 miljoen EUR voor een positief scenario. De sensitiviteit van de reële waarde van de CDS'en wordt geschat te variëren tussen -17,8 miljoen EUR voor een negatief scenario en +16,8 miljoen EUR voor een positief scenario.

Voor de leningen geklasseerd in niveau 3 bestaan de alternatieve assumpties in het gebruik van minimum en maximum spreads geobserveerd bij de waardering van vergelijkbare activa door Dexia. De impact van deze assumpties wordt geschat te variëren tussen -23,5 miljoen EUR voor een negatief scenario en +11,4 miljoen EUR voor een gunstig scenario.

Voor de derivaten geklasseerd in niveau 3 zijn de niet-observeerbare marktgegevens voornamelijk de rente, de inflatie en de spreads van valutaswaps (CBS). De alternatieve assumpties voor derivaten gebruikt door Dexia zijn gebaseerd op de spreiding van de beschikbare marktgegevens per risicofactor en per pijler. De sensitiviteit van de reële waarde wordt vervolgens bepaald voor een variatie gelijk aan de standaardafwijking in plus of min. De totale impact op de reële waarde wordt geacht te variëren tussen -34,1 miljoen EUR voor een negatief scenario en +34,1 miljoen EUR voor een positief scenario.

In 2017 werden testen uitgevoerd voor alle obligaties en CDS'en geclassificeerd in niveau 3. De belangrijkste impacts zijn de volgende:

- Voor obligaties uit de portefeuille beschikbaar voor verkoop (AFS) gewaardeerd in niveau 3, werd de sensitiviteit van de AFS reserve van de effecten beschikbaar voor verkoop voor deze alternatieve assumpties, geschat te variëren tussen -17 miljoen EUR en +17 miljoen in 2017.
- Voor obligaties uit de handelsportefeuille (Trading) gewaardeerd in niveau 3, werd de sensitiviteit van de

marktwaarde van deze effecten voor deze alternatieve assumpties, geschat te variëren tussen -9 miljoen EUR en +9 miljoen in 2017. De obligaties in deze categorie zijn hoofdzakelijk elementen van NBT.

- De impact van de alternatieve assumpties voor kredietreads op Dexia's kredietderivaten (CDS) is geschat op 15,5 miljoen EUR (positief scenario) versus -15,8 miljoen EUR (negatief scenario) vóór belastingen. Men dient op te merken op dat bepaalde CDS'en deel uitmaken van de NBT-transacties.

g. Het verschil tussen de transactieprijs en de gemodelleerde waarden (uitgestelde winst/verlies op dag één (Day One Profit))

Er werden geen bedragen geboekt als uitgestelde winst/verlies op dag één (DOP = Day One Profit).

7.2. Blootstelling aan het kredietrisico

De Exposure at Default (EAD) is een van de gebruikte parameters voor de berekening van de vereisten inzake het eigen vermogen overeenkomstig Verordening (EU) Nr. 575/2013. Ze stemt overeen met de beste schatting van de blootstelling aan het kredietrisico bij wanbetaling. De definitie varieert volgens de gekozen benadering voor de berekening van de vereisten inzake het eigen vermogen. De groep Dexia gebruikt voor de berekening van haar risicogewogen activa zowel de standaardbenadering als de geavanceerde benadering.

- Voor financiële activa gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs, stemt de EAD van een kredietblootstelling op de balans overeen met de boekwaarde voor waardeverminderingen, rekening houdend met de gelopen rente en de boekhoudkundige impact van de afdekking van de reële waarde;
- Voor financiële activa die tegen hun reële waarde zijn opgenomen, stemt de EAD van een kredietblootstelling op de balans overeen met de boekwaarde voor waardeverminderingen;
- Voor derivaten wordt de EAD berekend volgens de methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde (*mark-to-market*) overeenkomstig artikel 274 van Verordening (EU) Nr.

575/2013. Ze omvat de vervangingskosten en een bedrag dat de toekomstige potentiële blootstelling vertegenwoordigt, bekomen door het notionele bedrag te vermenigvuldigen met een coëfficiënt die afhangt van het type van afgeleid product en de resterende looptijd ervan;

- Voor de verbintenissen buiten balans wordt de EAD bekomen door de bedragen van de verbintenissen (nominaal) te vermenigvuldigen met een omrekeningsfactor (*Credit Conversion Factor - CCF*). De groep Dexia gebruikt de standaardmethode (art. 111 van Verordening (EU) 575/2013) voor de bepaling van de omrekeningsfactoren, met uitzon-

dering van projectfinancieringstransacties (geavanceerde benadering).

De informatie betreffende het kredietrisico heeft bovendien alleen betrekking op de financiële instrumenten die een blootstelling aan het kredietrisico meebrengen. De groep Dexia heeft beslist om de overlopende rekeningen en overige activa niet op te nemen in de perimeter van dit verslag.

Op 31 december 2018 bedraagt de blootstelling aan het kredietrisico 124 miljard EUR, waarvan 19 miljard de *Activa aangehouden voor verkoop* betreft.

a. Concentratie volgens kredietrisico

Concentratie volgens geografische regio

	31/12/2017	31/12/2018	
		Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop (DKD)
(in miljoen EUR)			
Frankrijk	28 201	22 216	54
België	1 648	531	1 406
Duitsland	17 835	1 909	14 805
Griekenland	88	78	0
Ierland	10	7	0
Italië	23 002	21 046	837
Luxembourg	38	49	0
Spanje	10 136	7 393	28
Portugal	3 924	4 187	235
Hongarije	2	2	0
Oostenrijk	1 058	10	1 014
Centraal en Oost-Europa	954	889	0
Nederland	130	80	26
Scandinavische landen	528	198	20
Groot-Brittannië	22 178	21 061	53
Zwitserland	357	353	0
Turkije	169	0	0
Verenigde Staten	17 483	14 865	152
Canada	2 071	1 882	0
Centraal- en Zuid-Amerika	430	345	0
Zuidoost-Azië	451	202	0
Japan	6 152	5 469	0
Israël	2 083	7	0
Andere ⁽¹⁾	2 956	1 967	267
TOTAAL	141 881	104 747	18 896

(1) Omvat supranationale entiteiten

Concentratie per categorie van tegenpartij

	31/12/2017		31/12/2018	
	Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop (Dexia Israël)	Voortgezette activiteiten	Activiteiten aangehouden voor verkoop (DKD)
(in miljoen EUR)				
Staten	28 722	979	25 416	1 666
Lokale overheden ⁽¹⁾	74 576	1 045	49 153	16 651
Financiële instellingen	13 165	9	9 849	557
Bedrijven	5 772	35	5 732	
Monolineverzekeraars	1 500		1 488	
ABS/MBS	4 424		2 822	9
Projectfinanciering	11 632	20	10 286	14
Particulieren, zelfstandigen en KMO's	1		1	
TOTAAL	139 793	2 088	104 747	18 896

(1) Op 31 december 2018 omvat deze lijn voor de voortgezette activiteiten, 1 miljoen EUR op Griekenland, 1 miljoen EUR op Hongarije, 8 993 miljoen EUR op Italië, 1 357 miljoen EUR op Portugal en 4 145 miljoen EUR op Spanje, terwijl op 31 december 2017, deze lijn 3 miljoen EUR op Griekenland, 2 miljoen EUR op Hongarije, 9 379 miljoen EUR op Italië, 1 698 miljoen EUR op Portugal en 5 489 miljoen EUR op Spanje omvatte.

Rating van gezonde financiële activa

De rating van de financiële instrumenten wordt beoordeeld op basis van de interne ratings (Bazel referentie), of externe. Immers, Dexia past de AIRBA (Advanced Internal Ratings Based Approach) toe voor de berekening van de kapitaalvereisten voor het kredietrisico in het kader van Pijler 1 van Bazel,

behalve voor ABS posities waarvoor het kredietrisico berekend wordt op basis van externe ratings (Fitch, S&P of Moody's) en voor een deel van de portefeuille waarvoor het kredietrisico berekend wordt volgens de standaard methode.

(in miljoen EUR)	31/12/2017				
	AAA tot AA ⁻	A ⁺ tot BBB ⁻	Non investment grade	Geen rating	Totaal
Financiële activa beschikbaar voor verkoop (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	1 795	8 762	85		10 642
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	0	649	30		679
Tradingderivaten	170	3 419	552		4 141
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	8	647	31		686
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd		1 750			1 750
Leningen en vorderingen (tegen afgeschreven kostprijs)	48 058	55 112	10 867	567	114 604
Kredietlijnen	453	224	31	12	720
Waarborgen	214	4 457	94	4	4 768
Financiële activa vervat in activa aangehouden voor verkoop	6	1 912	157	14	2 088
TOTAAL	50 704	76 930	11 848	597	140 079

Blootstelling aan kredietrisico's (EAD) volgens rating

De tabellen hieronder geven de blootstelling weer in geval van verminderde kredietwaardigheid van financiële activa volgens het waardeverminderingmodel gebaseerd op de verwachte kredietverliezen in toepassing van de standaard IFRS 9 (zie ook toelichting 1.1.6.2.5)

De blootstellingen zijn geklasseerd in functie van de evolutie van hun kredietwaardigheid sinds hun eerste opname : de blootstellingen zonder verhoging van het kredietrisico sinds hun eerste opname worden geklasseerd in *Stage 1*, de blootstellingen met een belangrijke verhoging van het kredietrisico sinds hun eerste opname, maar zonder bewezen kredietgebeurtenis bevinden zich in *Stage 2* en de blootstellingen die een waardevermindering hebben ondergaan in *Stage 3*.

Blootstelling aan kredietrisico's (EAD) volgens rating - voortgezette activiteiten

(in miljoen EUR)	31/12/2018											
	AAA tot AA ⁻			A ⁺ tot BBB ⁻			Non investment grade			Geen rating		
	Stage 1	Stage 2 ⁽¹⁾	Stage 3 ⁽¹⁾	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Staten	9 989	38		12 298	2 765			134				
Lokale overheden	13 539	80	2	17 281	6 366	43	47	7 181	646	34	202	2
Financiële instellingen	334			4 300	131			8				
Bedrijven				5 341	149	1	12	20	5	15		
Monolineverzekeraars				721	715	53						
ABS/MBS	2 150	189		206	105	51	52		20	43		
Projectfinanciering	12			6 238	586		87	1 333	504			
Particulieren, zelfstandigen en KMO's											1	

(1) De rating houdt rekening met de effecten van de beperking van het kredietrisico. De opname van de blootstelling aan kredietrisico's in Stage 2 of Stage 3 in de klasse AAA tot AA⁻ houdt verband met de waarborgen.

Blootstelling aan kredietrisico's (EAD) volgens rating - activiteiten aangehouden voor verkoop

(in miljoen EUR)	31/12/2018											
	AAA tot AA ⁻			A ⁺ tot BBB ⁻			Non investment grade			Geen rating		
	Stage 1	Stage 2 ⁽¹⁾	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Stage 1	Stage 2	Stage 3
Staten	542	75		865	60							
Lokale overheden	15 245	373		499	50			125			4	
Financiële instellingen	157			37	99							
ABS/MBS	9											
Projectfinanciering					14							

(1) De rating houdt rekening met de effecten van de beperking van het kredietrisico. De opname van de blootstelling aan kredietrisico's in Stage 2 in de klasse AAA tot AA⁻ houdt verband met de waarborgen.

Activa met verminderde kredietwaardigheid sinds hun verwerving of creatie - Voortgezette activiteiten

(in miljoen EUR)	31/12/2018	
	AAA tot AA ⁺	Non investment grade
Lokale overheden	23	62

b. Blootstelling aan kredietrisico's (EAD) voor elke categorie van financiële instrumenten

(in miljoen EUR)	31/12/2017					
	Voortgezette activiteiten			Activiteiten aangehouden voor verkoop (Dexia Israël)		
	Blootstelling aan het kredietrisico vóór financieel effect van de waarborgen	Financieel effect van de waarborgen	Blootstelling aan het kredietrisico (EAD)	Blootstelling aan het kredietrisico vóór financieel effect van de waarborgen	Financieel effect van de waarborgen	Blootstelling aan het kredietrisico (EAD)
Financiële activa beschikbaar voor verkoop (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	10 642		10 642	140		140
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	679		679			
Tradingderivaten	6 281	2 003	4 278			
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	1 693	1 007	686			
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	1 750		1 750	136		136
Leningen en vorderingen (tegen afgeschreven kostprijs)	118 109	1 866	116 243	1 812		1 812
Kredietlijnen	723		723			
Waarborgen	35 892	31 100	4 792			
TOTAAL	175 769	35 976	139 793	2 088		2 088

Dexia houdt financiële waarborgen aan. Het gros van de financiële waarborgen bestaat uit cash en termijndeposito's, in mindere mate uit investment grade-obligaties (uitgiften van overheden of van banken met een AAA-AA rating).

Enkel de waarborgen die aanvaard worden onder de Bazel reglementering en die rechtstreeks in handen zijn van Dexia zijn in deze tabel opgenomen.

De blootstelling aan het kredietrisico wordt voorgesteld vóór aftrek van waardeverminderingen. Het bedrag aan specifieke bijzondere waardevermindering per categorie van financiële activa is opgenomen in bijlage 2.12 Kwaliteit van financiële activa.

(in miljoen EUR)	31/12/2018					
	Voortgezette activiteiten			Activiteiten aangehouden voor verkoop		
	Blootstelling aan het kredietrisico vóór financieel effect van de waarborgen	Financieel effect van de waarborgen	Blootstelling aan het kredietrisico (EAD)	Blootstelling aan het kredietrisico vóór financieel effect van de waarborgen	Financieel effect van de waarborgen	Blootstelling aan het kredietrisico (EAD)
a) Activa niet onderhevig aan waardevermindering						
Financiële activa niet aangehouden voor handelsdoeleinden verplucht gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	3 161		3 161	531		531
Tradingderivaten	5 520	1 673	3 847	89	60	29
Derivaten als afdekkingsinstrumenten	667	158	509	1 337	1 176	161
b) Activa onderhevig aan waardevermindering						
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen (uitgezonderd niet-vastrentende effecten)	4 881		4 881	122		122
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	89 384	1 027	88 357	17 993		17 993
c) Buitenbalansposten						
Kredietlijnen	550		550			
Waarborgen	22 645	19 202	3 443	59		59
TOTAAL	126 807	22 060	104 747	20 132	1 235	18 896

Dexia houdt financiële waarborgen aan. Het gros van de financiële waarborgen bestaat uit cash en termijndeposito's, in mindere mate uit investment grade-obligaties (uitgiften van overheden of van banken met een AAA-AA rating).

De kwaliteit van de waarborgen is niet achteruitgegaan in 2018.

Enkel de waarborgen die aanvaard worden onder de Bazel reglementering en die rechtstreeks in handen zijn van Dexia zijn in deze tabel opgenomen.

De blootstelling aan het kredietrisico wordt voorgesteld vóór aftrek van waardeverminderingen. Het bedrag aan specifieke bijzondere waardevermindering per categorie van financiële activa is opgenomen in bijlage 2.12 Kwaliteit van financiële activa.

c. Geherstructureerde omlopen ten gevolge van financiële moeilijkheden (Forbearance)

Inzake de geherstructureerde leningen heeft Dexia 3 categorieën van herstructurering geïdentificeerd:

1. De herstructureringen verbonden met de commerciële activiteiten, die tot 2011 en met uitzondering van de geschillen in Nederland, de quasitotaliteit van de herstructureringen uitmaakten.
2. De herstructureringen die betrekking hebben op juridische geschillen met cliënten die geen financiële moeilijkheden hebben.
3. De herstructureringen verbonden met financiële moeilijkheden van de tegenpartij, hetzij ten gevolge van normale commerciële relaties, hetzij in het kader van juridische geschillen.

Overeenkomstig de definitie van Forbearance geformuleerd door de EBA, worden enkel herstructureringen uit de 3de categorie beschouwd als geherstructureerde leningen in het kader van deze analyse. Deze herstructureringen omvatten aan debiteuren gedane tegemoetkomingen teneinde het hoofd te bieden aan de moeilijkheden tot het nakomen van hun financiële verplichtingen.

Op 31 december 2018 bedragen de geherstructureerde kredieten ten gevolge van financiële moeilijkheden van debiteuren 614 miljoen EUR (waarvan 50 miljoen EUR bij Dexia Kommunalbank Deutschland), tegenover 1 078 miljoen EUR (waarvan 3 miljoen EUR bij Dexia Israel) op 31 december 2017.

De daling wordt verklaard door de verkoop van bepaalde leningen en door de afloop van het statuut van financiële moeilijkheden (forbearance) van sommige andere leningen.

d. Activa verkregen doorheen het boekjaar door inbezitneming van de aangehouden waarborg

Noch in 2018 noch in 2017 werden er dergelijke activa verkregen.

e. Wijzigingen in de waardeverminderingen van financiële activa

	2017							
	Op 1 januari	Toevoegingen ⁽¹⁾	Terugnemen ⁽¹⁾	Bestedingen	Overige aanpassingen ⁽²⁾	Op 31 december	Inning van activa die voorheen in verlies werden genomen	In verlies genomen ⁽¹⁾
(in miljoen EUR)								
Specifieke waardeverminderingen	(365)	(90)	141	1	15	(299)		(92)
Leningen aan en vorderingen op cliënten	(321)	(89)	141		12	(257)		(92)
Effecten beschikbaar voor verkoop	(43)	(1)		1	3	(41)		
Niet-vastrentende effecten	(43)	(1)		1	3	(41)		
Overlopende rekeningen en overige activa	(2)					(2)		
Collectieve waardeverminderingen	(416)	(65)	136		15	(331)		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	(37)	(3)	22			(19)		
Leningen aan en vorderingen op cliënten	(379)	(62)	114		15	(312)		
TOTAAL	(781)	(155)	277	1	30	(631)		(92)

(1) De verkoop van bepaalde blootstellingen op Puerto Rico heeft aanleiding gegeven tot het terugnemen van provisies voor 40 miljoen CVEUR en een bedrag van 60 miljoen CVEUR dat in verlies werd genomen. Een provisie van 38 miljoen CVEUR werd geboekt voor de blootstellingen op publieke ondernemingen verbonden met de Common Wealth van Puerto Rico, die nog behouden bleven.

(2) Omvat voornamelijk wisselkoersverschillen.

	2018						
	Op 1 januari	Overdracht naar activa aangehouden voor verkoop	Overdrachten tussen stages ⁽³⁾	Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	Wijzigingen als gevolg van wijzigingen van het kredietrisico ⁽¹⁾⁽³⁾	Overige wijzigingen ⁽²⁾	Op 31 december
(in miljoen EUR)							
Voorzieningen voor financiële activa zonder toename van het kredietrisico sinds de eerste opname (Stage 1)	10	(1)			(4)		5
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	7	(1)			(2)		4
- Schuldinstrumenten uitgegeven door kredietinstellingen	2				(2)		0
- Schuldinstrumenten uitgegeven door andere emittenten	3						3
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	2	(1)					1
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	3				(2)		1
- Schuldinstrumenten	3				(2)		1
Voorzieningen voor schuldinstrumenten met significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname maar die geen activa met verminderde kredietwaardigheid zijn (Stage 2)	497	(32)	(8)	(1)	(149)	31	337
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	489	(32)	(8)		(146)	31	333
- Schuldinstrumenten uitgegeven door kredietinstellingen	24	(1)			(5)	1	19
- Schuldinstrumenten uitgegeven door andere emittenten	309	(28)	(3)		(86)	30	223
- Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	2				(1)		2
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	153	(3)	(5)		(55)		90
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	8			(1)	(3)		4
- Schuldinstrumenten	6				(3)		2
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	3			(1)			2
Voorzieningen voor schuldinstrumenten met verminderde kredietwaardigheid (Stage 3)	233		9	(1)	38	13	292
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	230		9	(1)	36	7	281
- Schuldinstrumenten uitgegeven door andere emittenten	64				26	3	93
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	165		9	(1)	10	3	187
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	1				0		1
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	1				(1)		1
Overige handelsvorderingen	1				3	6	10
Voorzieningen voor schuldinstrumenten met verminderde kredietwaardigheid sinds hun verwerving of creatie (POCI)	13				(6)		7
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	13				(6)		7
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	13				(6)		7
TOTAAL VOORZIENINGEN VOOR FINANCIËLE ACTIVA	752	(33)	1	(1)	(120)	44	641
Voorzieningen voor verbintenissen en verstrekte financiële waarborgen							
Voorzieningen voor verbintenissen en verstrekte financiële waarborgen (Stage 2)	7				(4)		2
Voorzieningen voor verbintenissen en verstrekte financiële waarborgen (Stage 3)	6						6
TOTAAL VOORZIENINGEN VOOR VERBINTENISSEN EN VERSTREKTE FINANCIËLE WAARBORGEN	13				(4)		8

(1) In 2018 verminderen de voorzieningen voor schuldinstrumenten in Stage 2 met 149 miljoen EUR als gevolg van de verbetering van de rating van de Portugese overheid (54 miljoen EUR) en door de overdracht naar Stage 3 van blootstellingen op de sector van de lokale Amerikaanse besturen (21 miljoen EUR). De voorzieningen voor schuldinstrumenten verhogen met 38 miljoen EUR. Ze omvatten vooral een toevoeging voor de Chicago Board of Education (83 miljoen EUR) en opeenvolgende terugnames van voorzieningen ten gevolge van de verkopen van blootstellingen verbonden met de Commonwealth van Puerto Rico (-37 miljoen EUR) en als gevolg van de terugbetaling van vorderingen op de Bulgaarse spoorwegsector (-21 miljoen EUR).

(2) De overige wijzigingen omvatten hoofdzakelijk wisselkoersverschillen

(3) Deze bewegingen hebben impact op het resultaat

In de loop van 2018 waren er geen inningen van eerder afgeschreven bedragen die rechtstreeks in de resultatenrekening werden genomen, nog bedragen die rechtstreeks via de resultatenrekening werden afgeschreven.

f. Activa met verminderde kredietwaardigheid sinds hun verwerving of creatie (POCI)

	Niet-gedisconteerde te verwachten kredietverliezen bij eerste opname, opgenomen tijdens de periode
(in miljoen EUR)	2018
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	(13)

g. Aansluiting van de wijzigingen van de brutoboekwaarde

	2018								Op 31 december	
	Op 1 januari	Overdracht naar activa aangehouden voor verkoop	Overdrachten tussen stage 1 en stage 2		Overdrachten tussen stage 2 en stage 3		Overdrachten tussen stage 1 en stage 3			Overige wijzigingen
			Naar stage 2 van stage 1	Naar stage 1 van stage 2	Naar stage 3 van stage 2	Naar stage 2 van stage 3	Naar stage 3 van Stage 1	Naar stage 1 van Stage 3		
(in miljoen EUR)										
Geamortiseerde kostprijs	136 008	(22 640)							(8 430) 104 938	
- Schuldinstrumenten	50 675	(3 008)							(1 827) 45 840	
* stage 1 ⁽¹⁾	38 083	(2 581)	(688)	315					(1 652) 33 477	
* stage 2	12 409	(427)	688	(315)	(367)				(80) 11 908	
* stage 3	183				367				(95) 455	
- Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	30 638	(3 739)							(3 227) 23 672	
* stage 1 ⁽²⁾	30 296	(3 702)							(3 121) 23 473	
* stage 2	342	(37)							(106) 199	
- Leningen aan en vorderingen op cliënten	54 695	(15 893)							(3 376) 35 426	
* stage 1 ⁽³⁾	44 044	(15 120)	(179)	1 828			(27)		(2 835) 27 710	
* stage 2	9 877	(698)	179	(1 828)	(121)				(493) 6 917	
* stage 3	774	(75)			121		27		(47) 799	
Reële waarde via eigen vermogen	11 731	(133)							(6 714) 4 883	
- Schuldinstrumenten	8 580								(4 436) 4 145	
* stage 1 ⁽⁴⁾	7 299			56					(3 881) 3 474	
* stage 2	1 277			(56)					(555) 666	
* stage 3	5								0 4	
- Leningen aan en vorderingen op cliënten ⁽⁵⁾	3 150	(133)							(2 278) 739	
* stage 1	2 664	(133)	(16)	33					(2 142) 404	
* stage 2	483		16	(33)					(134) 333	
* stage 3	3								(1) 1	
Overige handelsvorderingen	99	(5)							(12) 81	
* stage 1	97	(5)							(21) 70	
* stage 2	1								1	
* stage 3	1								9 10	

(1) daling van 1 652 miljoen EUR voornamelijk als gevolg van verkopen van effecten op de Amerikaanse en Italiaanse publieke sector

(2) daling van 3 121 miljoen EUR voornamelijk als gevolg van het effect van de daling van de gestorte kaswaarborgen met een bedrag van 2 744 miljoen EUR

(3) daling van 2 835 miljoen EUR waaronder een bedrag in de grootteorde van 500 miljoen EUR begrepen in de verkoop van 2 portefeuilles van vorderingen op lokale Franse besturen na een aanbesteding van investeerders.

Deze verkopen betreffen 186 leningen voor een globaal uitstaand bedrag van 1,1 miljard EUR.

(4) Daling van 3 881 miljoen EUR voornamelijk als gevolg van de verkoop van Spaanse covered bonds, van ABS'en op Amerikaanse studentenleningen en blootstellingen op de Japanse overheid en lokale besturen.

(5) Daling van 2 278 miljoen EUR grotendeels door de verkoop van leningen aan de Franse sociale huisvestingssector, voor een totaalbedrag van 796 miljoen EUR en door de verkoop van een deel van 2 portefeuilles van vorderingen op Franse lokale besturen.

Deze verkopen betreffen 186 leningen voor een uitstaand bedrag van 1,1 miljard EUR en een bedrag in de grootteorde van 600 miljoen EUR is hiervoor opgenomen in deze post.

Dit bedrag omvat eveneens de impact van de verkoop van vorderingen aan Spaanse lokale openbare besturen.

De getransfereerde bedragen zijn de bedragen op 31/12/2018

h. Kredietrisico van leningen en vorderingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening

Dexia houdt niet langer leningen en vorderingen aan die gewaardeerd worden tegen reële waarde via het resultaat.

i. Financiële activa waarvoor de contractuele kasstromen zijn gewijzigd

Nihil

j. Afgeschreven activa waarvoor nog steeds uitwinningactiviteiten aan de gang zijn

Nihil

7.3. Informatie over zekerheden

a. Aard van de zekerheden die mogen verkocht worden of tot zekerheid mogen verstrekt worden

	31/12/2017		31/12/2018 - voortgezette activiteiten	
	Reële waarde van de verkregen zekerheden	Reële waarde van de verkregen zekerheden die werden verkocht of tot zekerheid verstrekt	Reële waarde van de verkregen zekerheden	Reële waarde van de verkregen zekerheden die werden verkocht of tot zekerheid verstrekt
(in miljoen EUR)				
Schuldinstrumenten	2 923	1 160	2 483	1 381
TOTAAL	2 923	1 160	2 483	1 381

De zekerheden worden verkregen in het kader van terugkoopovereenkomsten.

b. Financiële activa in pand gegeven voor verplichtingen of voorwaardelijke verplichtingen

	31/12/2017	31/12/2018 - voortgezette activiteiten
(in miljoen EUR)		
Boekwaarde van in pand gegeven financiële activa voor verplichtingen	83 977	67 950

Het bedrag van 68 miljard EUR in 2018 en 84 miljard EUR in 2017 vertegenwoordigt de gestorte kaswaarborgen voor derivaten en de activa in pand gegeven voor de financiering ontvangen van het Eurosystem, de Europese Investeringsbank, terugkoopovereenkomsten of andere gewaarborgde fondsen.

Dit bedrag omvat noch de in pand gegeven activa ten voordele van de gedekte obligaties uitgegeven door Dexia Kommunalbank Deutschland, noch de Guaranteed Investment Contracts of GIC's van Dexia FP Holdings Inc. Deze activa bedragen ongeveer 20,5 miljard EUR (waarvan 19 miljard EUR voor DKD, geklasseerd in activa aangehouden voor verkoop) in 2018 tegenover 24 miljard EUR in 2017 (waarvan 22,5 miljard EUR voor DKD)

7.4. Rentehervatingsrisico : uitsplitsing volgens resterende looptijd tot de volgende rentevoetbepaling

Zichtrekeningen zijn opgenomen in de kolom "Op zicht" aangezien we hier de resterende looptijd weergeven tot aan de volgende rentevoetbepaling op boekhoudkundige basis en niet in functie van hypothesen gebaseerd op het waargenomen gedrag van klanten.

a. Uitsplitsing van de activa

	31/12/2017									
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Waardevermindering	Totaal
(in miljoen EUR)										
Kas en centrale banken	560	10 161	0	0	0	0	0			10 721
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	554	3	24	2	0	816	11 790		13 188
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							813	11 696		12 509
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							531	4 454		4 985
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	0	332	394	946	6 750	55	143	2 251	(40)	10 830
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	332	3 256	414	850	700	0	23	587	(18)	6 144
Leningen aan en vorderingen op cliënten	6	18 985	21 375	6 795	33 229	18	786	18 639	(569)	99 264
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								1 314		1 314
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	0	17	27	30	1 639	0	37		0	1 750
Overlopende rekeningen en overige activa	0	193	80	0	301	29 978	(1)	0	(1)	30 550
<i>waarvan gestorte kaswaarborgen</i>						29 989	(1)			29 989
Activa aangehouden voor verkoop	1 320	21	155	353	227	18	9	2	0	2 105
Subtotaal van de financiële activa gebruikt ter berekening van de gap	2 219	33 518	22 448	8 998	42 848	30 051				
niet-financiële activa						87		0	0	87
TOTAAL	2 219	33 518	22 448	8 998	42 848	30 157	2 343	39 037	(630)	180 938

b. Uitsplitsing van de verplichtingen, met uitzondering van het eigen vermogen

	31/12/2017								
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Totaal
(in miljoen EUR)									
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	95	0	75	906	0	717	12 400	14 193
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							704	12 079	12 782
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							875	26 982	27 858
Schulden aan kredietinstellingen	280	28 434	1 156	653	427	0	51	15	31 016
Schulden aan cliënten	314	4 786	748	175	346	0	13	22	6 404
Schuld papier		18 692	15 545	34 451	16 817	0	619	3 531	89 654
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								41	41
Achtergestelde schulden	0	145	14	0	0	0	0	0	160
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	1	304	58	13	36	3 529	0		3 941
<i>waarvan ontvangen kaswaarborgen</i>						3 524	0		3 524
Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	1 106	146	196	324	112	1	10		1 894
<i>Subtotaal van de financiële verplichtingen gebruikt ter berekening van de gap</i>	1 700	52 602	17 717	35 691	18 643	3 529			
Niet-financiële verplichtingen						375			375
TOTAAL	1 700	52 602	17 717	35 691	18 643	3 905	2 287	42 991	175 536

c. De sensitivity gap in de balans op 31 december 2017

	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd
(in miljoen EUR)						
	519	(19 084)	4 730	(26 692)	24 205	26 523

De sensitivity gap opgenomen in de balans is afgedekt door derivaten.

a. Uitsplitsing van de activa

	31/12/2018									
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Waardevermindering	Totaal
(in miljoen EUR)										
Kas en centrale banken	939	8 330	0	0	0	0	0			9 269
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	158	557	718	1 373	14	648	9 952		13 421
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							619	9 539		10 158
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							222	1 040		1 263
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	0	653	1 478	517	1 849	0	44	381	(6)	4 916
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	12	5 334	8 730	1 491	18 823	0	370	11 081	(338)	45 502
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	585	2	1 744	950	60	20 310	3	13	(2)	23 665
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	1	1 278	3 103	5 014	16 651	4 866	137	4 382	(273)	35 158
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								748		748
Overlopende rekeningen en overige activa	1	116	1	0	264	18	0	0	(10)	389
<i>Voortgezette activiteiten : sub totaal van de financiële activa gebruikt voor berekening van de gap</i>	<i>1 538</i>	<i>15 871</i>	<i>15 613</i>	<i>8 690</i>	<i>39 019</i>	<i>25 208</i>	<i>1 425</i>	<i>27 596</i>	<i>(629)</i>	<i>134 332</i>
Niet-financiële activa						97				97
TOTAAL - VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN	1 538	15 871	15 613	8 690	39 019	25 306	1 425	27 596	(629)	134 429
<i>Activiteiten aangehouden voor verkoop : activa aangehouden voor verkoop gebruikt voor de berekening van de gap</i>	<i>98</i>	<i>273</i>	<i>471</i>	<i>1 846</i>	<i>12 149</i>	<i>2 112</i>	<i>546</i>	<i>6 879</i>	<i>(4)</i>	<i>24 371</i>
Niet-financiële activa - activiteiten aangehouden voor verkoop						4				4
TOTAAL	1 636	16 144	16 084	10 536	51 169	27 422	1 971	34 476	(633)	158 804

(1) Gestorte kaswaarborgen worden opgenomen in de kolom onbepaalde looptijd

Beheersverslag

Geconsolideerde
jaarrekening

Jaarrekening

Aanvullende inlichtingen

b. Uitsplitsing van de verplichtingen, met uitzondering van het eigen vermogen

	31/12/2018								
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Totaal
(in miljoen EUR)									
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	0	37	15	793	0	572	10 455	11 872
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							565	10 242	10 807
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							427	20 724	21 151
Schulden aan kredietinstellingen ⁽¹⁾	3 351	4 088	2 355	6 045	1 847	2 333	56	16	20 091
Schulden aan cliënten ⁽¹⁾	256	4 331	168	0	34	85	(1)		4 873
Schuld papier	0	9 321	19 464	27 480	10 921	0	393	380	67 960
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								13	13
Achtergestelde schulden	0	106	0	0	19	0	0		126
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	2	310	21	11	33	34	0		411
<i>Voorgezette activiteiten : sub totaal van de financiële verplichtingen gebruikt voor berekening van de gap</i>	<i>3 609</i>	<i>18 157</i>	<i>22 044</i>	<i>33 552</i>	<i>13 648</i>	<i>2 452</i>	<i>1 448</i>	<i>31 588</i>	<i>126 497</i>
Niet-financiële verplichtingen						411			411
TOTAAL - VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN	3 609	18 157	22 044	33 552	13 648	2 863	1 448	31 588	126 908
<i>Activiteiten aangehouden voor verkoop : verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten, gebruikt voor berekening van de gap</i>		726	2 929	5 222	6 671	1 235	518	6 746	24 048
Niet-financiële verplichtingen - activiteiten aangehouden voor verkoop						7			7
TOTAAL	3 609	18 883	24 974	38 773	20 319	4 106	1 966	38 333	150 963

(1) Ontvangen kaswaarborgen worden opgenomen in de kolom 'Onbepaalde looptijd'

c. De sensitivity gap in de balans op 31 december 2018

(in miljoen EUR)	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd
Sensitivity gap in de balans op 31 december 2018 - voorgezette activiteiten	(2 071)	(2 286)	(6 432)	(24 862)	25 372	22 756
Sensitivity gap in de balans op 31 december 2018 - activiteiten aangehouden voor verkoop	98	(453)	(2 458)	(3 376)	5 478	877
SENSITIVITY GAP IN DE BALANS OP 31 DECEMBER 2018	(1 973)	(2 739)	(8 890)	(28 238)	30 850	23 633

De sensitivity gap opgenomen in de balans is afgedekt door derivaten.

7.5. Gevoeligheid voor het renterisico en de overige marktrisico's

We verwijzen hiervoor eveneens naar het Beheersverslag, hoofdstuk Risicobeheer.

a. Marktrisico

Meting van het risico

De beoordeling van de marktrisico's binnen de groep Dexia steunt hoofdzakelijk op de combinatie van twee meetindicatoren, die aanleiding geven tot het gebruik van limieten.

- De *Value at Risk* (VaR) meet het verwachte potentiële verlies binnen een betrouwbaarheidsinterval van 99% over een termijn van 10 dagen. Dexia steunt op een parametrische VaR om het marktrisico te meten in de diverse activiteiten en portefeuilles. De methode van deze VaR is gebaseerd op een normale verdeling van de rendementen van de risicofactoren.
- Per type van activiteit worden limieten in termen van posities, vervaldagen, markten en toegestane producten gehanteerd. Ze zorgen voor samenhang tussen de algemene risicolimieten en de door front office gebruikte algemene drempels. Het apparaat voor risicobeheer wordt vervolledigd door stress tests, die gebeurtenissen opnemen die buiten het waarschijnlijkheidskader vallen van de technieken voor het meten van de VaR. De diverse hypothesen van deze scenario's van achteruitgang worden geregeld herzien en geactualiseerd. De geconsolideerde resultaten van de stress tests en de overeenkomstige analyse worden elk kwartaal voorgelegd aan het risicocomité.

Blootstelling aan het marktrisico

De tradingportefeuille van Dexia bestaat uit twee activiteitsgroepen :

- De verrichtingen opgestart als gevolg van de handel in financiële instrumenten voor de datum van geordende resolutie van de Groep, voor het merendeel gedekt in back-to-back ;
- Verrichtingen met het oog op het indekken van risico's die voortvloeien uit desinvesteringen of activaverkopen in het kader van het geordende resolutieplan.

De belangrijkste risicofactoren van de tradingportefeuille zijn :

- Het renterisico, in het bijzonder op de eurozone en de dollarzone,
- Het basisrisico van valutaswaps (cross currency basis swap),
- Het basisrisico BOR-OIS in eenzelfde munt.

De waardeaanpassingen (Credit Value Adjustment, Debit Value Adjustment, Funding Value Adjustment) en hun veranderingen zijn niet opgenomen in het VaR-model maar zijn wel opgenomen in de stress scenario's.

Value at Risk (VaR)

De VaR van de tradingportefeuilles wordt voorgesteld in de onderstaande tabel. Eind december 2018 bedroeg het totale VaR-verbruik 1,7 miljoen EUR, tegen 3,3 miljoen EUR eind 2017.

Deze daling valt hoofdzakelijk te verklaren door de herclassificatie op 1 januari 2018 van de overblijvende posities van effecten van de tradingportefeuille naar de bancaire portefeuille, zodat de VaR spread gelijk wordt aan 0. We merken op dat Dexia Kommunalbank Deutschland (DKD) geen tradingportefeuille bezit.

(in miljoen EUR)				
Value at Risk van de tradingportefeuille 2017				
VaR (10 dagen, 99%)	Rentevoet	Spread	Overige risico's	Totaal
Gemiddeld	2,5	3,8	0,1	6,5
Einde periode	1,5	1,8	0,1	3,3
Maximum	3,0	4,2	0,1	7,3
Minimum	1,5	1,8	0,1	3,3

(in miljoen EUR)				
Value at Risk van de tradingportefeuille 2018				
VaR (10 dagen, 99%)	Rentevoet	Spread	Overige risico's	Totaal
Gemiddeld	1,5	0	0	1,5
Einde periode	1,7	0	0	1,7
Maximum	1,9	0	0	1,9
Minimum	1,2	0	0	1,2

Gevoeligheid voor de evolutie van de kredietspreads van de bancaire portefeuilles gewaardeerd tegen reële waarde

Met de toepassing van IFRS 9 is de gevoeligheid voor een verhoging van de kredietspreads van de resultatenrekening en van het rechtstreeks in het eigen vermogen geboekte resultaat veranderd in aard en in grootte.

Onder IAS 39 was alleen de reële waarde van de portefeuille van effecten ingedeeld bij 'activa beschikbaar voor verkoop' gevoelig voor een verhoging van de kredietspreads, met een impact op het resultaat rechtstreeks in eigen vermogen. Op 31 december 2017 bedroeg deze gevoeligheid -10 miljoen EUR.

Onder IFRS 9 bestaat de portefeuille geclassificeerd in reële waarde via eigen vermogen uit effecten en leningen en is de gevoeligheid voor een verhoging van de kredietspreads sterk verminderd. Ze bedraagt -2,8 miljoen EUR op 31 december 2018 (-2,7 miljoen EUR zonder activiteiten aangehouden voor verkoop – DKD). Voorts vertoont de portefeuille geclassificeerd in reële waarde via resultaat door haar non SPPI-karakteristiek, eveneens bestaande uit effecten en leningen, op 31 december 2018 een gevoeligheid voor een verhoging van de kredietspreads van -2,3 miljoen EUR (-1,9 miljoen EUR zonder activiteiten aangehouden voor verkoop – DKD).

b. Transformatierisico

Het beheersbeleid van Dexia inzake het ALM-risico heeft als doel het liquiditeitsrisico zo laag mogelijk te houden en de blootstellingen van de bancaire portefeuille aan het rente- en wisselrisico te beperken.

Aanpak van het renterisico**Meting van het renterisico**

Het renterisico wordt gemeten aan de hand van gevoeligheden. De risicogevoeligheidsmetingen weerspiegelen de blootstelling van de balans aan een parallelle beweging van 1% op de rentecurve. De gevoeligheid van de huidige nettowaarde van de gemeten posities in de opgelopen interesten ten gevolge van een rentebeweging vormt de voornaamste indicator voor de risicometing en voor het vastleggen van de limieten en de opvolging van de risico's.

De globale en gedeeltelijke gevoeligheden per tijdsinterval zijn de belangrijkste risicoindicatoren waarop het ALM-risicocomité, georganiseerd binnen het ALCO, steunt om de risico's te beheren. Het structurele renterisico van de groep Dexia is voornamelijk te vinden bij de langetermijnrentevoeten in Europa en vloeit voort uit het onevenwicht tussen de activa en de verplichtingen van Dexia na dekking van het renterisico.

De gevoeligheid van de ALM op lange termijn bedroeg -14,1 miljoen EUR op 31 december 2018 (-15,2 miljoen EUR met uitzondering van de activiteiten aangehouden voor verkoop - DKD), tegen +13,9 miljoen EUR op 31 december 2017. Dit sluit aan bij de ALM-strategie, die de volatiliteit van de rentemarge wil beperken.

(in miljoen EUR)	2017	2018
Gevoeligheid	13,9	-14,1
Limiet	+/-80	+/-80

7.6. Liquiditeitsrisico**A. Uitsplitsing volgens resterende looptijd tot vervaldatum**

Een groot deel van de balans bestaat uit herwaarderingsinstrumenten van activa, verplichtingen en derivaten. Voor zover deze herwaarderingsinstrumenten constant evolueren en niet gelinkt kunnen worden aan de vervaldatum van het financieel instrument worden ze in een afzonderlijke kolom vermeld.

Zichtrekeningen en spaarrekeningen worden opgenomen in de kolom "Op zicht" hoewel de terugbetalingsdatum onbepaald is.

a. Uitsplitsing van de activa

	31/12/2017									
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Waardevermindering	Totaal
(in miljoen EUR)										
Kas en centrale banken	560	10 161	0	0	0	0	0			10 721
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	5	5	39	534	0	816	11 790		13 188
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							813	11 696		12 509
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							531	4 454		4 985
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	0	319	301	946	6 855	55	143	2 251	(40)	10 830
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen	432	225	942	2 698	1 254	0	23	587	(18)	6 144
Leningen aan en vorderingen op cliënten	3	950	3 410	12 410	63 617	18	786	18 639	(569)	99 264
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								1 314		1 314
Financiële activa aangehouden tot einde looptijd	0	17	27	30	1 639	0	37		0	1 750
Overlopende rekeningen en overige activa	0	193	80	0	301	29 978	(1)	0	(1)	30 550
<i>waarvan gestorte kaswaarborgen</i>						29 989	(1)			29 989
Activa aangehouden voor verkoop	1 320	21	155	353	227	18	9	2	0	2 105
Subtotaal van de financiële activa gebruikt voor berekening van de gap	2 316	11 893	4 920	16 476	74 426	30 051				
Niet-financiële activa						87		0	0	87
TOTAAL	2 316	11 893	4 920	16 476	74 426	30 157	2 343	39 037	(630)	180 938

b. Uitsplitsing van de verplichtingen, met uitzondering van het eigen vermogen

	31/12/2017								
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Totaal
(in miljoen EUR)									
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	0	12	49	1 014	0	717	12 400	14 193
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							704	12 079	12 782
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							875	26 982	27 858
Schulden aan kredietinstellingen	280	11 792	5 580	10 626	2 671	0	51	15	31 016
Schulden aan cliënten	314	4 786	597	169	504	0	13	22	6 404
Schuld papier	0	10 204	20 296	37 624	17 380	0	619	3 531	89 654
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								41	41
Achtergestelde schulden	0	0	34	106	19	0	0	0	160
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	1	297	66	13	36	3 529	0		3 941
<i>waarvan ontvangen kaswaarborgen</i>						3 524	0		3 524
Verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten	1 106	146	196	324	112	1	10		1 894
Subtotaal van de financiële verplichtingen gebruikt voor berekening van de gap	1 700	27 225	26 780	48 911	21 737	3 529			
Niet-financiële verplichtingen						375			375
TOTAAL	1 700	27 225	26 780	48 911	21 737	3 905	2 287	42 991	175 536
Liquiditeitsgap op 31 december 2017 (in miljoen EUR)	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd			
	616	(15 333)	(21 860)	(32 435)	52 690	26 523			

Deze tabel houdt geen rekening met de liquiditeit van het actief noch met de mogelijkheid om het actief te herfinancieren, sommige langlopende activa kunnen verkocht worden om het hoofd te bieden aan een liquiditeitsbehoefte.

a. Uitsplitsing van de activa

	31/12/2018									
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde	Waardevermindering	Totaal
(in miljoen EUR)										
Kas en centrale banken	939	8 330	0	0	0	0	0			9 269
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	154	259	852	1 541	14	648	9 952		13 421
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							619	9 539		10 158
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							222	1 040		1 263
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	0	298	264	688	3 248	0	44	381	(6)	4 916
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	12	56	608	3 446	30 267	0	370	11 081	(338)	45 502
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	585	2	1 747	947	60	20 310	3	13	(2)	23 665
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs ⁽¹⁾	1	1 063	1 417	5 534	18 032	4 866	137	4 382	(273)	35 158
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								748		748
Overlopende rekeningen en overige activa	1	116	1	0	264	18	0		(10)	389
<i>Voortgezette activiteiten : sub totaal van de financiële activa gebruikt voor berekening van de gap</i>	<i>1 538</i>	<i>10 020</i>	<i>4 295</i>	<i>11 465</i>	<i>53 412</i>	<i>25 208</i>	<i>1 425</i>	<i>27 596</i>	<i>(629)</i>	<i>134 332</i>
Niet-financiële activa						97				97
TOTAAL VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN	1 538	10 020	4 295	11 465	53 412	25 306	1 425	27 596	(629)	134 429
<i>Activiteiten aangehouden voor verkoop : activa aangehouden voor verkoop gebruikt voor berekening van de gap</i>	<i>98</i>	<i>273</i>	<i>471</i>	<i>1 846</i>	<i>12 149</i>	<i>2 112</i>	<i>546</i>	<i>6 879</i>	<i>(4)</i>	<i>24 371</i>
Niet-financiële activa - activiteiten aangehouden voor verkoop						4				4
TOTAAL	1 636	10 293	4 767	13 311	65 562	27 422	1 971	34 476	(633)	158 804

(1) Gestorte kaswaarborgen worden opgenomen in de kolom 'onbepaalde looptijd'

b. Uitsplitsing van de verplichtingen, met uitzondering van het eigen vermogen

	31/12/2018							
	Op zicht	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Onbepaalde looptijd	Gelopen rente	Aanpassing naar reële waarde
(in miljoen EUR)								
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	0	3	37	11	794	0	572	10 455
<i>waarvan derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden</i>							565	10 242
Derivaten als afdekkingsinstrumenten							427	20 724
Schulden aan kredietinstellingen ⁽¹⁾	3 351	3 946	2 876	5 614	1 899	2 333	56	16
Schulden aan cliënten ⁽¹⁾	256	4 325	0	1	207	85	(1)	0
Schuld papier	0	9 563	17 851	28 834	10 938	0	393	380
Waarderingsverschillen van afdekking van het renterisico van een portefeuille								13
Achtergestelde schulden	0	106	0	0	19	0	0	0
Overlopende rekeningen en overige verplichtingen	2	310	21	11	33	34	0	
<i>Voortgezette activiteiten : subtotale van de financiële verplichtingen gebruikt voor de berekening van de gap</i>	<i>3 609</i>	<i>18 254</i>	<i>20 785</i>	<i>34 471</i>	<i>13 891</i>	<i>2 452</i>	<i>1 448</i>	<i>31 588</i>
Niet-financiële verplichtingen						411		
TOTAAL VOORTGEZETTE ACTIVITEITEN	3 609	18 254	20 785	34 471	13 891	2 863	1 448	31 588
<i>Activiteiten aangehouden voor verkoop : verplichtingen vervat in groepen die worden afgestoten, gebruikt voor de berekening van de gap</i>		726	2 929	5 222	6 671	1 235	518	6 746
Niet-financiële verplichtingen - activiteiten aangehouden voor verkoop						7		
TOTAAL	3 609	18 979	23 714	39 693	20 562	4 106	1 966	38 333

(1) Ontvangen kaswaarborgen worden opgenomen in de kolom 'onbepaalde looptijd'

Liquiditeitsgap op 31 december 2018 (in miljoen EUR)	À vue	Jusqu'à 3 mois	De 3 mois à 1 an	De 1 à 5 ans	Plus de 5 ans	Durée indéterminée
Liquiditeitsgap op 31/12/2018 - voortgezette activiteiten	(2 071)	(8 234)	(16 489)	(23 006)	39 521	22 756
Liquiditeitsgap op 31/12/2018 - activiteiten aangehouden voor verkoop	98	(453)	(2 458)	(3 376)	5 478	877
LIQUIDITEITSGAP OP 31/12/2018	(1 973)	(8 687)	(18 947)	(26 382)	44 999	23 633

Deze tabel houdt geen rekening met de liquiditeit van het actief noch met de mogelijkheid om het actief te herfinancieren, sommige langlopende activa kunnen verkocht worden om het hoofd te bieden aan een liquiditeitsbehoefte.

B. Acties ondernomen om de liquiditeit van de groep Dexia te verbeteren

De acties ondernomen om de liquiditeit van de groep Dexia te verbeteren worden uiteengezet in het beheersverslag, hoofdstuk Kapitaal en Liquiditeit.

7.7. Valutarisico

We verwijzen eveneens naar het Beheersverslag, hoofdstuk Risicobeheer

Uitsplitsing naar oorspronkelijke valuta	31/12/2017						
	EUR	GBP	Andere EU-munten	USD	JPY	Overige valuta	Totaal
(in miljoen EUR)							
Totaal van het actief	122 020	23 475	68	22 933	6 893	5 550	180 938
Totaal van het passief	123 386	22 402	41	25 569	5 036	4 505	180 938
NETTOBALANSPOSITIE	(1 366)	1 074	26	(2 637)	1 857	1 046	0

Uitsplitsing naar oorspronkelijke valuta	31/12/2018						
	EUR	GBP	Andere EU-munten	USD	JPY	Overige valuta	Totaal
(in miljoen EUR)							
Totaal van het actief	97 454	20 506	11	35 161	3 421	2 251	158 804
Totaal van het passief	97 779	20 565	11	34 953	3 478	2 018	158 804
NETTOBALANSPOSITIE	(325)	(59)	0	208	(57)	234	0

7.8. Hedge accounting

Derivaten aangehouden voor Risicobeheer en Hedge Accounting

Dexia streeft naar een minimalisering van mismatches op de balans tussen activa en passiva om zo de stabiliteit van zijn inkomsten te garanderen, met name tegen renterisico en wisselkoersrisico. Dexia past hedge accounting toe in het kader van het beheer van de risico's verbonden met zijn vastrentende financiële activa en verplichtingen die zijn blootgesteld aan veranderingen in reële waarde vanwege bewegingen in de referentierentevoeten. De afdekkingsoperaties hebben betrekking hetzij op individuele elementen van de balans (micro hedge) hetzij op portefeuilles van financiële activa en verplichtingen (macro hedge).

De reële waarde van vastrentende obligaties (actiefzijde) en uitgiften (passiefzijde) worden over het algemeen bij uitgifte afgedekt door gebruik te maken van derivaten, gedocumenteerd als reëlewaardeafdekking.

De resterende renterisicopositie is voornamelijk gekoppeld aan portefeuilles bestaande uit langlopende en vastrentende aflossingsleningen van kleine nominale bedragen en wordt beheerd vanuit een macro-hedge perspectief, via een natuurlijke afdekking tussen vastrentende activa en verplichtingen, en door gebruik te maken van interestderivaten, gedocumenteerd als reëlewaardeafdekkingen onder de IAS 39 "carve-out" standaard zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Dexia dekt ook het renterisico van de referentierentevoet af van een deel van zijn toekomstige uitgiften met variabele rente via kasstroomafdekking. De posities in vreemde valuta die voortvloeien uit financiële activa of passiva uitgedrukt in vreemde valuta worden door Dexia afgedekt (micro hedge) met behulp van cross currency interestswaps, gedocumenteerd als kasstroomafdekking voor het valutarisico.

Bovendien worden sommige activa, die gewaardeerd worden tegen reële waarde via resultatenrekening, economisch afgedekt door derivaten die geclassificeerd worden als handelsderivaten onder IFRS maar zijn opgenomen in de bankportefeuille voor prudentiële rapportering (economische afdekking). Dit zijn voornamelijk derivaten die niet-SPPI financiële activa afdekken die zijn geclassificeerd tegen reële waarde via resultatenrekening onder IFRS 9 en die niet langer in aanmerking komen als afdekkingsinstrumenten, in tegenstelling met

de classificatie van deze activa onder IAS 39. De volatiliteit verbonden aan het renterisico van deze activa wordt gecompenseerd door de verandering in de reële waarde van de economische afdekkingsderivaten, maar de volatiliteit verbonden met andere risicocomponenten en in het bijzonder met het kredietrisico, blijft bestaan.

Zoals toegestaan door de overgangsbepalingen van IFRS 9 handhaaft Dexia de huidige hedge accountingvereisten van IAS 39 voor al haar micro en macro-afdekkingsrelaties tot de toekomstige standaard inzake macro-afdekking in werking treedt.

(i) Reëlewaardeafdekking van het renterisico

Dexia gebruikt interestswaps of cross currency interestswaps voor de afdekking van zijn blootstelling aan veranderingen in de reële waarden van uitgegeven vastrentende effecten en aangehouden vastrentende of gestructureerde SPPI activa (voornamelijk obligaties gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten) met betrekking tot een (variabele) referentierentevoet. Variabele/Vaste interestswaps of variabele/gestructureerde interestswaps worden gekoppeld aan balansposten zodat ze nauw aansluiten bij de kritische voorwaarden van de afgedekte positie.

Alleen de benchmark renterisicocomponent wordt afgedekt met behulp van deze derivaten onder de reëlewaardeafdekkingsstrategie. Andere risicocomponenten, zoals kredietrisico, worden beheerd maar niet afgedekt door Dexia. De renterisicocomponent wordt bepaald als de verandering in de reële waarde van vastrentende balansposten die uitsluitend voortvloeit uit wijzigingen in de curves van de referentierentevoet. Dergelijke wijzigingen zijn meestal de grootste component van de totale verandering in de reële waarde.

Een derivaat aangewezen als afdekkingsinstrument, moet zowel prospectief als retrospectief zeer effectief zijn bij het compenseren van wijzigingen in de reële waarde of bij het compenseren van kasstromen die voortvloeien uit het afgedekte risico. De effectiviteit van de afdekking wordt geverifieerd door veranderingen in de reële waarde van de afgedekte posities, toegeschreven aan wijzigingen in de afgedekte referentierentevoet, te vergelijken met veranderingen in de reële waarde van derivaten, waarbij de verwachte verhouding tussen de twee veranderingen varieert van 80% tot 125 %.

Het niet-effectieve deel van de afdekkingsrelatie opgenomen in "Nettoresultaat van hedge accounting" (zie toelichting 5.3. Netto-winsten (-verliezen) op financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde via resultatenrekening) heeft voornamelijk betrekking op het verschil in verdiscontering tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument, aangezien de interestswaps verdisconteerd worden aan de Overnight Index Swaps (OIS) disconteringscurves, terwijl de verdiscontering van de balanspositie gebeurt aan de referentierentevoet, gedocumenteerd in reëlewaardeafdekking.

Veranderingen in de reële waarde van derivaten met betrekking tot het tegenpartijrisico (Credit Valuation Adjustment (CVA)) / Debit Valuation Adjustment (DVA)) en het financieringsrisico (Funding Valuation Adjustment (FVA)) worden geboekt in het resultaat van de handelsactiviteiten (zie toelichting 5.3. Netto winsten (verliezen) op financiële instrumenten tegen reële waarde via resultatenrekening).

(ii) Kasstroomafdekking van het renterisico en balansposten uitgedrukt in vreemde valuta

Dexia gebruikt vast/variabele interestswaps om de renterisico's af te dekken met betrekking tot de referentierentevoet (voornamelijk Libor en Euribor) en cross currency interestswaps ter afdekking van valutarisico's (voornamelijk US Dollar en Britse Ponden) die voortvloeien uit de balansposten uitgedrukt in vreemde valuta.

Kasstroomafdekkingsstrategieën worden geïmplementeerd:

- Ofwel om variabele rentekasstromen, die niet in EUR zijn, om te zetten in variabele rentekasstromen in EUR, door middel van cross-currency swaps, om zo Dexia's bestaande blootstelling aan vreemde valuta te beperken;
- Of om variabele rentekasstromen in EUR of toekomstige kasstromen om te zetten in vastrentende kasstromen in EUR. Dexia dekt het renterisico af, tot het niveau van de blootstelling aan de referentierentevoet op zijn effecten met variabele rente of op zijn zeer waarschijnlijke toekomstige uitgaven met variabele rente, om de variabiliteit in zijn kasstromen zo te beperken.

Hedge accounting wordt toegepast wanneer afdekkingsrelaties voldoen aan de criteria voor hedge accounting. Derivaten aangewezen als afdekkingsinstrumenten moeten zowel prospectief als retrospectief zeer effectief zijn bij het compenseren van wijzigingen in de reële waarde of van kasstromen die voortvloeien uit het afgedekte risico. Daarnaast toont Dexia, voor kasstroomafdekkingen van zijn toekomstige uitgaven met variabele rente, de zeer waarschijnlijke aard van de verwachte kasstromen aan.

(iii) Macro-afdekking van renterisico

Dexia past een reëlewaardeafdekking toe op de blootstelling aan de rentevoet van een portefeuille van financiële activa of financiële verplichtingen onder de IAS 39 "carve-out" standaard zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Het afgedekte risico komt overeen met de blootstelling aan wijzigingen in de reële waarde die kan worden toegeschreven aan renterisico van de referentierentevoet, dat verband houdt met een portefeuille of een geïdentificeerd bedrag van een portefeuille van financiële activa of verplichtingen. Verschillende categorieën van activa of verplichtingen, en in het bijzonder leningen of effecten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of reële waarde via eigen vermogen, kunnen door Dexia worden aangewezen als in aanmerking komende afgedekte posities. Alleen "basis" (vanilla) interestswaps worden gebruikt als afdekkingsinstrument.

Dexia toont aan dat er zowel prospectief als retrospectief een hoge graad van effectiviteit bestaat door periodiek aan te tonen dat nominale bedragen van afdekkingsderivaten en afgedekte posities elkaar compenseren en er geen "overhedging" situatie bestaat.

Aangezien de blootstelling van de portefeuille kan veranderen (bijvoorbeeld als gevolg van het niet langer opnemen of wijzigen van een afgedekte positie of een afdekkingsinstrument), past Dexia, indien nodig, de bestaande strategieën aan door afdekkingsinstrumenten te verwijderen of door nieuwe derivaten aan te gaan in EPH, om zo "overhedging" situaties te voorkomen.

a. Derivaten als afdekkinginstrumenten per type van afdekking en risicocategorie - voortgezette activiteiten

1. Derivaten aangewezen als reëlewaardeafdekking

	31/12/2018			
	Notioneel bedrag	Actief - boekwaarde	Passief - boekwaarde	Wijziging van de reële waarde van het afdekkingsinstrument gebruikt voor de berekening van de afdekkingsineffectiviteit
	Derivaten als afdekkingsinstrumenten		Derivaten als afdekkingsinstrumenten	
(in miljoen EUR)				
Interestderivaten	73 522	917	18 808	1 313
OTC opties	34		4	1
Andere OTC instrumenten	73 488	917	18 803	1 313
Wisselkoersderivaten	6 412	66	758	(44)
Andere OTC instrumenten	6 412	66	758	(44)
TOTAAL	79 934	983	19 565	1 269

2. Detail van derivaten aangewezen als kasstroomafdekking

	31/12/2018			
	Notioneel bedrag	Actief - boekwaarde	Passief - boekwaarde	Wijziging van de reële waarde van het afdekkingsinstrument gebruikt voor de berekening van de ineffectiviteit van de afdekking
		Derivaten als afdekkingsinstrumenten	Derivaten als afdekkingsinstrumenten	
(in miljoen EUR)				
Interestderivaten	1 099	15	225	51
Andere OTC instrumenten	1 099	15	225	51
Wisselkoersderivaten	873	190	353	68
Andere OTC instrumenten	873	190	353	68
TOTAAL	1 972	206	578	118

	31/12/2018
Bedrag verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de boekwaarde van een niet-financieel instrument (in geval van kasstroomafdekking van een zeer waarschijnlijke transactie)	nihil

3. Detail van derivaten aangewezen als afdekking van het renterisico van portefeuilles

	31/12/2018		
	Notioneel bedrag	Actief - boekwaarde	Passief - boekwaarde
		Derivaten als afdekkingsinstrumenten	Derivaten als afdekkingsinstrumenten
(in miljoen EUR)			
Reële waardeafdekkingen van de blootstelling van de portefeuilles aan het renterisico	8 451	73	1 008
TOTAAL	8 451	73	1 008

4. Detail van de derivaten aangewezen als afdekking van een investering in een buitenlandse entiteit

Nihil.

b. Afgedekte posities per type van risico en afdekkingsstrategie - voortgezette activiteiten

1. Reële waardeafdekking

	31/12/2018			
	Boekwaarde van de afgedekte positie	Cumulatief bedrag van reële waardeafdekkingsaanpassingen opgenomen in de boekwaarde van de afgedekte positie	waardeverandering van de afgedekte positie die is gebruikt als basis voor het opnemen van de afdekkingsineffectiviteit	Overige aanpassingen van de reële waarde voor stopgezette afdekkingen
(in miljoen EUR)				
Financiële activa gevaardeerd tegen reële waarde via het eigen vermogen	2 768	476	(509)	517
<i>Renterisico</i>	2 768	476	(509)	517
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	35 887	11 081	(280)	23
<i>Renterisico</i>	35 870	11 079	(280)	23
<i>Wisselkoersrisico</i>	18	2		
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs	111	13	(3)	
<i>Renterisico</i>	111	13	(3)	
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	12 162	4 382	(590)	
<i>Renterisico</i>	12 162	4 382	(590)	
Schuld papier	44 149	380	(21)	
<i>Renterisico</i>	44 149	380	(21)	
TOTAAL (FINANCIËLE ACTIVA MIN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN)	6 779	15 572	(1 361)	540

2. Kasstroomafdekkingen

	31/12/2018		
	waardeverandering van de afgedekte positie die is gebruikt als basis voor het opnemen van de afdekkingsineffectiviteit	Kasstroomafdek-kingsreserve	kasstroomafdekkingsreserve voor stopgezette afdekkingen
(in miljoen EUR)			
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen	(43)	(2)	
<i>Wisselkoersrisico</i>	(43)	(2)	
Effecten tegen geamortiseerde kostprijs	(4)	(140)	
<i>Wisselkoersrisico</i>	(4)	(140)	
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs	(3)	(112)	49
<i>Renterisico</i>	6	59	
<i>Wisselkoersrisico</i>	(9)	(171)	49
Schulden aan kredietinstellingen	28	(150)	
<i>Renterisico</i>	19	(171)	
<i>Wisselkoersrisico</i>	9	21	
Schulden aan cliënten	36	(166)	
<i>Renterisico</i>	36	(166)	
TOTAAL (FINANCIËLE ACTIVA MIN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN)	(113)		
TOTAAL		(572)	49

3. Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit

Nihil

4. Afdekking van de reële waarde van de blootstelling van portefeuilles aan het renterisico

	31/12/2018	
	Boekhoudwaarde van het afgedekte element	
(in miljoen EUR)		
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via eigen vermogen		590
Leningen aan en vorderingen op kredietinstellingen tegen geamortiseerde kostprijs		5 423
Leningen aan en vorderingen op cliënten tegen geamortiseerde kostprijs		672
Schulden aan kredietinstellingen		98
Schuld papier		409

c. Profiel van looptijd van het notioneel bedrag van het afdekkingsinstrument en prijzen of koersen - voortgezette activiteiten

1. Derivaten aangewezen als reëlewaardeafdekking

	31/12/2018			
	Looptijd			
	Minder dan 3 maand	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar
(in miljoen EUR)				
Interestderivaten				
* Notioneel bedrag (in miljoen EUR)	3 927	4 986	25 904	38 705
* Gemiddelde vaste rentevoet	1,97%	0,65%	1,44%	3,47%
Wisselkoersderivaten				
* Notioneel bedrag (in miljoen EUR)	25		1 446	4 941
* Gemiddelde wisselkoers EUR-USD			1,2250	1,2591
* Gemiddelde wisselkoers EUR-JPY			108,7784	160,9227
* Gemiddelde wisselkoers USD-JPY			116,6120	115,5224
* Gemiddelde wisselkoers USD-GBP				0,5600
* Gemiddelde vaste rentevoet	1,29%		2,64%	3,29%

2. Derivaten aangewezen als kasstroomafdekkingen

	31/12/2018		
	3 maand tot 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar
(in miljoen EUR)			
Interestderivaten			
* Notioneel bedrag (in miljoen EUR)	84	145	870
* Gemiddelde vaste rentevoet	3,72%	1,78%	3,93%
Wisselkoersderivaten			
* Notioneel bedrag (in miljoen EUR)	726		146
* Gemiddelde wisselkoers EUR-GBP	0,8006		
* Gemiddelde wisselkoers EUR-USD			0,5079

d. Impact van hedge accounting in het overzicht van het totaalresultaat**1. Reëlewaardeafdekkingen**

	31/12/2018	
	Afdekkingsineffectiviteit opgenomen in winst of verlies	Afdekkingsineffectiviteit rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt
	Netto winst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt
(in miljoen EUR)		
Renterisico	(48)	
Wisselkoersrisico	(44)	
TOTAAL	(92)	

2. Kasstroomafdekkingen

	31/12/2018		
	Waardeveranderingen van het afdekkingsinstrument opgenomen in winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt	Afdekkingsineffectiviteit opgenomen in winst of verlies	Bedrag geherklasseerd van de kasstroomafdekkingsreserve naar winst of verlies - stopzetting van de afdekking
	Winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt	Netto winst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening	Netto winst (verlies) uit financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde via resultatenrekening
(in miljoen EUR)			
Renterisico	48		3
Wisselkoersrisico	65		3
TOTAAL	113		5

3. Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit

Nihil

8. Analyse per segment en geografische spreiding

a. Analyse per segment

Dexia voltooide begin 2014 de verkoop van alle commerciële entiteiten zoals voorzien in het kader van het resolutieplan. Dit laat toe om de aandacht thans volop te wijden aan het beheer van de restactiva, erover wakend dat de belangen van

de Staten als aandeelhouders en borgverleners van de Groep worden beschermd.

Gegeven het huidige profiel van de Groep worden de resultaten van Dexia voortaan geconsolideerd op basis van één segment "Beheer van activiteiten in afbouw", zonder specifieke toewijzing van financiering en operationele uitgaven per activiteit

b. Geografische spreiding

(in miljoen EUR)	België	Frankrijk	Spanje	Ierland	Italië	Verenigde Staten	Israël	Overige	Totaal
Op 31 december 2017									
NETTOBANKPRODUCT	29	(16)	33	(103)	36	(62)	20	(60)	(123)
Op 31 december 2018									
NETTOBANKPRODUCT	(9)	(88)	17	(17)	(60)	(63)	0	(12)	(232)

De geografische spreiding wordt bepaald door het land van de onderneming die de transactie heeft geboekt en niet door het land van de tegenpartij van de transactie.

Bijgevolg wordt op 31 december 2018 geen nettobankproduct meer voorgesteld voor Israël als gevolg van de deconsolidatie van Dexia Israël.

Evenzo dragen de resultaten van DKD niet meer bij tot het nettobankproduct, aangezien DKD een activiteit in beëindiging is en IFRS 5 wordt toegepast. De gegevens voor de vergelijkende periode werden herzien en bijgevolg komt Duitsland niet meer voor in de geografische spreiding.

Verslag van het college van commissarissen aan de algemene vergadering van Dexia NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 - Geconsolideerde jaarrekening

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Dexia NV (de “vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), leggen wij u ons verslag van het college van commissarissen voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening als ook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt een geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 17 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Deloitte Bedrijfsrevisoren heeft de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Dexia NV uitgevoerd gedurende 11 opeenvolgende boekjaren. Mazars Bedrijfsrevisoren heeft de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Dexia NV uitgevoerd gedurende 2 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, die het geconsolideerd overzicht van de financiële positie op 31 december 2018 omvat, als ook de geconsolideerde resultatenrekening, de geconsolideerde staat van het nettoresultaat en de winsten en verliezen rechtstreeks in het eigen vermogen geboekt, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht en het overzicht van geldmiddelen en equivalenten over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige

informatieverschaffing, waarvan het totaal van het geconsolideerd overzicht van de financiële positie 158 804 miljoen EUR bedraagt en waarvan het geconsolideerd overzicht van netto winst of verlies afsluit met een verlies (aandeel van de groep) van het boekjaar van 473 miljoen EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep op 31 december 2018 als ook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISAs) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 1 – Veronderstelling van de continuïteit van de bedrijfsvoering voor het opstellen van de jaarrekening (We verwijzen naar toelichting 1.1.1.1 en 1.5 van de geconsolideerde jaarrekening)	
De activiteit van de Groep Dexia vindt plaats binnen de bijzondere context van de toepassing van het plan voor de geordende resolutie dat op 28 december 2012 door de Europese Commissie werd goedgekeurd. Dit plan, voor het laatst herzien door de raad van bestuur van Dexia op 19 december 2018, neemt onder meer volgende uitgangspunten in beschouwing: • de meest recente halfjaarlijkse update van het businessplan is gebaseerd op marktgegevens die op 30 juni 2018 konden worden vastgesteld; • de onderliggende macro-economische hypothesen van het businessplan worden bijgestuurd in het kader van halfjaarlijkse herzieningen van het plan. De herziening houdt rekening met de meest recente marktomstandigheden die konden worden vastgesteld alsook met de boekhoudkundige- en regelgevende ontwikkelingen, zo integreert de laatste update van het plan, het niet hernieuwen, met ingang van 1 januari 2019, van de specifieke aanpak die door de Europese Centrale Bank werd toegepast voor het toezicht op de Dexia Groep; • het businessplan gaat uit van het behoud van de bankvergunning van de verschillende entiteiten van de Groep en veronderstelt tevens het behoud van de rating van Dexia Crédit Local; • de voortzetting van de resolutie veronderstelt dat Dexia Groep een goede financieringscapaciteit behoudt, die vooral afhangt van de belangstelling van de beleggers voor het door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staten gewaarborgde schuld papier en van de capaciteit van de Groep om gewaarborgde financieringen op te halen; • er zijn besprekingen gaande tussen de Europese Commissie en de Belgische en Franse Overheden inzake de voorwaarden voor hernieuwing van de staatsgarantie na 31 december 2021; • Dexia Groep is gevoelig voor de evolutie van de macro-economische omgeving en voor de marktparameters, zoals de wisselkoersen, de rentevoeten of de credit spreads, waarvan de schommelingen een significante impact kunnen hebben op het businessplan; • tenslotte staat Dexia groep tevens bloot aan bepaalde operationele risico's, die specifiek zijn voor de resolutiesomgeving waarin de groep actief is. Kortom, er zijn op heden onzekerheden met betrekking tot de realisatie van het businessplan die de continuïteit van de bedrijfsvoering van Dexia Groep ondersteunt. Als gevolg beschouwen we de veronderstelling van de continuïteit van de bedrijfsvoering als een kernpunt van de controle voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2018.	Wij hebben de meest recente beoordeling van het directiecomité en van de raad van bestuur omtrent de continuïteit van Dexia Groep gedurende een termijn van twaalf maanden vanaf het einde van het boekjaar, zoals voorzien in IAS 1 – Presentatie van de jaarrekening, evenals de elementen waarop deze beoordeling gebaseerd is alsook haar onderliggende documentatie beoordeeld. We hebben onder meer de volgende procedures uitgevoerd in overeenstemming met de ISA 570-norm "Continuïteit": • we hebben de elementen waarop de liquiditeitsprognoses, die aan het businessplan ten grondslag liggen, zijn gebaseerd, over een tijdshorizon die wij redelijk achten, beoordeeld op basis van de door Dexia opgestelde onderliggende documentatie en interviews met het managementcomité; • we hebben kennisgenomen van de belangrijkste reglementaire ratio's die werden vastgesteld op 31 december 2018 (Liquidity Coverage Ratio, Common Equity Tier 1) met betrekking tot de vereisten die van toepassing zijn op de Dexia Groep; • we hebben het directiecomité en de raad van bestuur gevraagd naar de nieuwste hypothesen die ten grondslag liggen aan het geactualiseerde businessplan, op basis van de gegevens per einde juni 2018, voorgelegd aan de raad van bestuur op 19 december 2018. Zoals aangegeven in toelichting 1.1.1.1 zijn er tot op heden onzekerheden in de realisatie van dit businessplan die, naast macro-economische factoren, onder meer betrekking hebben op: – de voorwaarden voor toegang tot de faciliteiten van het Eurosysteem na 2021; – de hernieuwing van de herfinancieringsgarantie, toegekend door de Staten- aandeelhouders post 2021, waarvoor de besprekingen tussen de Belgische en de Franse staat werden opgestart. Op 25 februari 2019 hebben wij kennis genomen van de kennisgeving door de Staten aan de Europese Commissie inzake een ontwerp van een nieuwe garantie, die het voorwerp uitmaakt van onderhandelingen en onderworpen is aan de validatieprocedures in België en Frankrijk, en die uiteindelijk zal moeten worden omgezet in een overeenkomst tussen de Dexia Groep en de twee Staten – de toekomstige organisatiestructuur van de Dexia Groep. • we hebben kennis genomen van de kwartaalverslagen inzake (i) de financieringsstrategie en (ii) operationele continuïteit opgesteld door de Groep Dexia op verzoek van de Europese Centrale Bank. Ten slotte hebben wij onderzocht of de in de toelichting bij de jaarrekening opgenomen informatie inzake de continuïteit van de activiteiten in overeenstemming is met de wettelijke en reglementaire voorschriften.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 2 – Operationele risico's gerelateerd aan de informatiesystemen (We verwijzen naar de toelichting 1.4 van de geconsolideerde jaarrekening.) Voor zijn operationele activiteiten is Dexia Groep afhankelijk van de betrouwbaarheid en veiligheid van haar informatiesystemen. Voorts vallen haar activiteiten onder een bijzondere context met als doel het afbouwen van haar portefeuille van activa, vastgelegd door een plan voor de geordende resolutie dat in december 2012 door de Europese Commissie werd goedgekeurd. In deze context en met het oog op het verzekeren van de continuïteit van de bedrijfsvoering, heeft Dexia Credit Local haar IT-functie (ontwikkelingen, productie en infrastructuur) uitbesteed aan een externe dienstverlener vanaf 1 november 2017. Tijdens het boekjaar 2018 heeft Dexia Credit Local ook beslist om de vernieuwing en het beheer van de infrastructuur van zijn IT-systeem toe te vertrouwen aan dezelfde dienstverlener. Hierdoor wordt de beheersing van het operationeel risico wat betreft de functionele werking van de informatiesystemen en de automatische verwerkingen van de boekhoudkundige en financiële informatie als een kernpunt van onze audit opgenomen.	De beoordeling van de ingevoerde algemene IT-controles door het management bij de verwerking van deze boekhoudkundige en financiële informatie is een belangrijke mijlpaal voor onze auditaanpak. Met behulp van onze IT-specialisten werden de volgende werkzaamheden – rechtstreeks op de locatie van de dienstverlener - verricht: • het in kaart brengen van de informatiesystemen, processen en controles die als basis dienen voor de productie en verwerking van boekhoudkundige en financiële informatie; • de beoordeling van de manier waarop Dexia Crédit Local de voornaamste IT-incidenten van het boekjaar heeft behandeld, alsook de ingevoerde corrigerende actieplannen; • het beoordelen van (i) de werking van de algemene IT-controles (het beheer van toegang tot de applicaties en de gegevens, het beheer van wijzigingen en van ontwikkelingen van de applicaties, het beheer van IT-activiteiten) en (ii) de belangrijke automatische controles op de voornaamste informatiesystemen (in het bijzonder voor applicaties voor kredietbeheer en verwerking van markttransacties, boekhoud- en consolidatietoepassingen en automatische reconciliatie- applicaties tussen managementgegevens en boekhoudgegevens); • het uitvoeren van diepgaande werkzaamheden inzake manuele boekingen, voornamelijk wat betreft het beheer van de bevoegdheden voor het invoeren van manuele boekingen, en het nazicht van de onderliggende documentatie; • kennisname van het ontwerp van het systeem van interne controle en toezicht opgezet door Dexia Crédit Local in het kader van de uitbesteding van de essentiële dienstverlening. Ten slotte hebben we eveneens de informatie onderzocht, voorgesteld in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening inzake de operationele risico's met betrekking tot de informatie systemen.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 3 – Eerste toepassingseffecten van IFRS 9 - "Financiële Instrumenten" <i>(We verwijzen naar de toelichtingen 1.1.2.1, 1.1.6 en 1.6 van de geconsolideerde jaarrekening.)</i>	
De Dexia groep past de standaard IFRS 9 "Financiële Instrumenten" toe, met ingang van 1 januari 2018. Deze standaard introduceert significante wijzigingen inzake de classificatie en waardering alsook de bijzondere waardevermindering van financiële instrumenten. De eerste toepassing van IFRS 9 bracht de Dexia Groep ertoe om een positieve impact van 2 719 miljoen euro - na belastingen - in het eigen vermogen te erkennen, een openingsbalans per 1 januari 2018 te publiceren en gedetailleerde informatie te verstrekken inzake de overgang van de balans per 31 december 2017 volgens IAS 39 naar de openingsbalans per 1 januari 2018 onder IFRS 9. De bepaling van de gevolgen van de toepassing van IFRS 9 en de gedetailleerde informatie daarover houden rekening met het door de Europese Commissie op 28 december 2012 gevalideerde resolutieplan van de groep en dus ook met de onderliggende aannames. Er zijn nieuwe bedrijfsprocessen gedefinieerd om rekening te houden met deze nieuwe boekhoudkundige realiteit. Gezien (i) de complexiteit van de implementatie van deze nieuwe standaard, (ii) de beoordeling, met name in de beoordeling van het bedrijfsmodel door de Raad van Bestuur om de classificatie van activa te bepalen, evenals de berekening van waardeverminderingen volgens het principe van de verwachte kredietverliezen en (iii) het belang van de gepubliceerde informatie, beschouwen we de bepaling van de impact van de eerste toepassing van IFRS 9, evenals de gerelateerde informatie, als een kernpunt van de audit.	We hebben het volledige systeem dat werd opgezet door de Dexia Groep om deze nieuwe norm te implementeren beoordeeld. We hebben onze specialisten ingezet om de analyses en modellen te beoordelen die door Dexia Groep worden gehanteerd om de nieuwe IFRS 9 boekhoudprincipes toe te passen. Tevens hebben wij onze specialisten ingezet om wijzigingen in de informatiesystemen, die de operationele implementatie van de nieuwe boekhoudkundige norm bewerkstelligen, te beoordelen. Wat de classificatie- en beoordelingsaspecten betreft, bestond ons controlewerk uit: • het beoordelen van de analyses en de feitelijke elementen die ten grondslag liggen aan de boekhoudkundige opties, toegepast door Dexia Groep, in het bijzonder inzake de beheersmodellen voor elke homogene activaportefeuille en de kenmerken van de contractuele stromen van financiële instrumenten; • zich er van vergewissen dat de boekhoudkundige opties die in de entiteiten van de Groep worden weerhouden, consistent worden toegepast; • validatie, op basis van een steekproef van contracten of de analyse van de Dexia Groep gepast jis; • het beoordelen van de waarderingsmodellen voor financiële activa gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het eigen vermogen of in het resultaat. Wat de waardeverminderingen betreft, bestond ons controlewerk uit: • het beoordelen van de overeenstemming met IFRS 9 van de door de Dexia Groep vastgestelde principes en de methodologieën die zijn aangenomen op het niveau van alle entiteiten waaruit de Groep bestaat; • het beoordelen, voor een selectie van modellen voor het berekenen van waardeverminderingssystemen, van de gepaste implementatie ervan in de informatiesystemen en het financiële rapporteringstelsel; • het beoordelen van de gepaste toepassing van de criteria voor het meten van de toename van het kredietrisico om de positionering van financiële instrumenten binnen de drie fasen te bepalen; • het uitvoeren van onafhankelijke tegenberekeningen van waardeverminderingen. Wij controleerden ook de juistheid van de geconsolideerde informatie gepubliceerd in de bijlage inzake de impact van de eerste toepassing van IFRS 9.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 4 – Kredietrisicobeoordeling en beoordeling van de waardeverminderingen <i>(We verwijzen naar de toelichtingen 1.1.6.2.5, 2.4 tot en met 2.7, 3.6, 5.10 en 7.2 van de geconsolideerde jaarrekening.)</i>	
Met ingang van 1 januari 2018 worden de waardeverminderingen die door de Dexia Groep worden erkend ter dekking van de kredietrisico's, inherent aan haar bankactiviteiten, bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 en bijgevolg het principe van voorziening van verwachte kredietverliezen. De beoordeling van verwachte kredietverliezen voor financiële activa vereist de uitoefening van een beoordeling, in het bijzonder voor: • de beoordeling van het niveau van het kredietrisico en de eventuele significante toename van het kredietrisico om uitstaande bedragen in fase 1 en fase 2 in te delen rekening houdende met de geschatte tijdshorizon en de waarschijnlijkheid van het optreden van verliezen; • de beoordeling van het niveau van het kredietrisico na het ontstaan van een objectieve indicatie van verlies om de uitstaande bedragen in fase 3 in te delen; • de inschatting voor elk niveau van het bedrag van de verwachte verliezen; • vastleggen van macro-economische projecties die zijn geïntegreerd in beide criteria voor de toename van het kredietrisico en het meten van verwachte verliezen. Op 31 december 2018 bedroeg het brutobedrag onderhevig aan het kredietrisico 123 643 miljoen euro; het totale bedrag van waardeverminderingen bedroeg 649 miljoen euro en de kosten de kosten van kredietrisico's zijn positief en bedroegen 128 miljoen euro. Kredietrisicobeoordeling werd als een kernpunt van onze audit beschouwd, aangezien deze steunen op de beoordeling en de ramingen van het directiecomité om de relevante uitstaande bedragen gepast in te delen in de verschillende fasen van het kredietrisico en de bijhorende boekhoudkundige verliezen te bepalen.	We hebben de gepastheid van de opzet en de implementatie van de interne controle over het kredietproces beoordeeld en hebben de effectieve werking van de door het management ingevoerde sleutelcontroles in dit proces getest. Onze werkzaamheden richtten zich met name op de volgende processen: • classificatie van uitstaande bedragen per fase: we hebben (i) de relevantie en correcte toepassing van de indicatoren die worden gebruikt om de significante verslechtering van het kredietrisico te meten, beoordeeld en (ii) het bestaan van objectieve indicatoren van verlies; • beoordeling van verwachte verliezen (fasen 1, 2 en 3): – met de hulp van onze kredietrisico specialisten, hebben we de methodologieën voor het bepalen van parameters voor het berekenen van verliezen die door de Dexia Groep worden gebruikt, hun correcte operationele integratie in de informatiesystemen en de effectiviteit van belangrijke sleutelcontroles inzake datakwaliteit, gevalideerd; – voor specifieke waardeverminderingen op financiële activa geclassificeerd in niveau 3, hebben wij geverifieerd dat de Dexia Groep een periodieke beoordeling van het kredietrisico heeft uitgevoerd en op steekproefbasis hebben wij de veronderstellingen en gegevens beoordeeld die door het Directiecomité voor het schatten van de waardeverminderingen werden gehanteerd. Wij hebben eveneens de informatie onderzocht die wordt opgenomen in de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening en in het bijzonder de nieuwe informatie die vereist is in het kader van de implementatie van IFRS 9.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 5 – Identificatie en beoordeling van de voorzieningen voor juridische risico's en geschillen <i>(Wij verwijzen naar de toelichting 3.6 Voorzieningen voor risico's en kosten bij de geconsolideerde jaarrekening en naar het hoofdstuk "Geschillen" van het beheersverslag waarnaar die toelichting 3.6 refereert en waarin de raad van bestuur een beschrijving geeft van de voornaamste geschillen waaraan de Groep Dexia is blootgesteld)</i>	
De Dexia Groep wordt in het kader van haar activiteiten blootgesteld aan een aantal juridische risico's en geschillen. De gevolgen van de belangrijkste geschillen, zoals beoordeeld door de Groep aan de hand van de beschikbare informatie op het moment van afsluiting, worden weergegeven in de geconsolideerde jaarrekening. In het bijzonder haar activiteiten rond "leasing van aandelen" in Nederland en de daaraan gerelateerde onderzoeken kunnen een significante impact op de financiële positie, de resultaten en de activa van de Groep hebben. De Groep voldoet aan de voorwaarden van IAS 37 om voorzieningen voor bepaalde risico's te evalueren en aan te leggen. De boeking van een voorziening of een verwachte verplichting om deze risico's in te dekken, vereist, vanwege de moeilijkheid om de uitkomst van een geschil in te schatten, een subjectief oordeel. Vanwege de aard van de lopende procedures tegen de Groep Dexia en rekening houdende met de aard en de schatting van de voorzieningen, beschouwen we de voorzieningen voor juridische risico's en geschillen als een kernpunt in onze audit.	We hebben de gepastheid van de interne controles, ingevoerd door het management in het proces voor het aanleggen van voorzieningen voor geschillen, beoordeeld en de effectieve werking hiervan getest. Deze controles hebben voornamelijk betrekking op de identificatie van dossiers waarvoor een voorziening moet aangelegd worden volgens de gronden van de geschillen en waarvoor de bepaling van de bedragen volgens de methodologieën vastgelegd door de Groep Dexia gebeurt. Het testwerk was vooral gericht op de volgende werkzaamheden: • besprekingen met het directiecomité en meerbepaald met de juridische afdeling van de Groep Dexia; • onderzoek naar de motieven van de geschillen en ons verzekeren van het gepaste karakter van het bestaan en het testen of de voorziene bedragen zijn geboekt volgens de door de Groep weerhouden hypothesen; • het evalueren van de principes en hypothesen die door de Groep worden weerhouden om de bedragen van de voorzieningen voor litiges in te schatten; • het aanschrijven van advocatenkantoren waar Dexia mee samen werkt om hun opinie over de lopende geschillen te verkrijgen en na te kijken; • tenslotte hebben wij de informatie in Bijlage 3.6 van de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening op voorzieningen voor risico's en kosten onderzocht.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 6 – Waardering van de financiële instrumenten geclassificeerd als niveau 2 en niveau 3 in de hiërarchie van reële waarde (Wij verwijzen naar de toelichtingen 1.1.7.1, 1.1.7.2, 2.3, 2.4, 3.1, 4.1, 5.3, 5.4 en 7.1 bij de geconsolideerde jaarrekening) Door haar marktactiviteiten houdt Dexia Groep financiële instrumenten aan geclassificeerd als niveau 2 en 3 in de hiërarchie van de reële waarde. Deze instrumenten worden gewaardeerd aan marktwaarde hetzij op basis van waarderingsmodellen, inclusief (niveau 3) of niet (niveau 2), hetzij op basis van van significante parameters die niet waarneembaar zijn of niet direct door marktgegevens kunnen worden bevestigd. De verkregen marktwaarden kunnen onderhevig zijn aan bijkomende waarde-aanpassingen om markt-, liquiditeits- en tegenpartijrisico's in rekening te brengen. Dit is namelijk het geval voor de derivaten: • Credit Value Adjustment (CVA): houdt rekening met het kredietrisico van de tegenpartij; • Debit Value Adjustment (DVA): houdt rekening met het eigen kredietrisico van Dexia Groep; • Funding Value Adjustment (FVA): houdt rekening met de financieringskosten voor de niet gecollateraliseerde derivaten; en • het gebruik van een actualisatiecurve gebaseerd op een dag tot dag rente (OIS). De door Dexia Groep weerhouden technieken om deze financiële instrumenten te waarderen, alsook om de aanpassingen aan de reële waarde te bepalen, bevatten een aanzienlijke mate van beoordeling met betrekking tot de gedefinieerde methodologieën, de keuzen van de waarderingsparameters, de aanpassingen van de reële waarde, evenals het gebruik van de interne waarderingsmodellen. Deze financiële instrumenten geclassificeerd als niveau 2 en niveau 3 in de hiërarchie van reële waarde in toelichting 7.1 vertegenwoordigen 120 837 miljoen euro aan activa en 150 286 miljoen euro aan passiva in de geconsolideerde balans van de Groep op 31 december 2018. Vanwege de materiële aard van de uitstaande bedragen en de beoordelingscomponent bij de bepaling van de reële waarde, zijn wij van mening dat de evaluatie van de financiële instrumenten geclassificeerd onder niveau 2 en niveau 3, een kernpunt van de controle vormt.	We hebben de gepastheid van de sleutelcontroles en de effectieve werking van die controles, gedefinieerd door Dexia inzake het waarderingsproces voor financiële instrumenten van niveau 2 en 3, onderzocht en namelijk degene die betrekking hebben tot: • de methodologie voor het indelen van financiële instrumenten in reële waarde niveaus zoals gedefinieerd door IFRS 13 en het proces van periodieke backtesting; • de beoordeling van het risico van onzekerheid bij het gebruik van waarderingsmodellen: we hebben het bestaan van een cartografie van de modellen geverifieerd en hebben de documentatie gerelateerd aan de bepaling van het risico van onzekerheid bij het gebruik van deze modellen onderzocht; • de onafhankelijk toetsing van de waarderingsparameters: we hebben met name de gepastheid van de gebruikte databronnen, inzake de algemene principes voor een Mark-to-Market waardering, geanalyseerd en hebben het correct respecteren van de hiërarchie van deze bronnen beoordeeld; • de bepaling van reële waarde-aanpassingen: we hebben de relevantie van de gebruikte methodologieën geanalyseerd, een analytische beoordeling van de impacten uitgevoerd en hebben de reconciliatie met de cijfers in de boekhouding onderzocht. Met de hulp van onze waarderingsexperten hebben wij, op basis van steekproeven, de volgende werkzaamheden verricht: • de analyse van de beoordeling door Dexia Groep inzake de kwantificering van het risico van onzekerheid bij het gebruik van waarderingsmodellen; • de analyse van de gepastheid van de gebruikte waarderingsparameters; • het onafhankelijke nazicht van tegenwaarderingen aan de hand van onze eigen modellen. We beoordeelden de berekeningswijze en het uitwisselen van zekerheden op de derivaten en hebben de belangrijkste verschillen met de tegenpartijen in de berekeningswijze voor die instrumenten geanalyseerd om zo onze beoordeling inzake de betrouwbaarheid van de waarderungen van Dexia Groep te bevestigen. Ten slotte hebben we ook de informatie gepubliceerd in de toelichtingen van de geconsolideerde jaarrekening met betrekking tot de waarderingsniveaus van reële waarde in overeenstemming met de vereisten van IFRS 13 onderzocht.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 7 – Documentatie en effectiviteit van de afdekkingsrelaties <i>(Wij verwijzen naar de toelichtingen 1.1.10, 1.1.11, 4.1, 5.3 en 7.8 bij de geconsolideerde jaarrekening)</i>	
In het kader van haar financieringsactiviteiten heeft Dexia Groep een risicobeheerbeleid ingevoerd dat erop gericht is om het risico van eventuele wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van activa en passiva in te dekken via het gebruik van afdekkingsderivaten. De kwalificatie van een afdekkingsrelatie wordt strikt vastgelegd in IAS 39 - Financiële instrumenten: opname en waardering, waarbij aan volgende voorwaarden moet voldaan worden: • een duidelijke documentatie van de kenmerken van het afgedekte bestanddeel, het afgeleide instrument en de typologie van de afdekkingsrelatie; • het kader voor het gebruik van hedge accounting moet voldoen aan kwantitatieve en kwalitatieve testen die het behouden van de afdekkingsrelatie rechtvaardigen. Op 31 december 2018 bedroegen de uitstaande afdekkingsderivaten 1 263 miljoen euro aan activa en 21 151 miljoen euro aan passiva, met een netto hedge accounting verlies van 87 miljoen euro. Omwille van het materiële karakter van de impacten in de geconsolideerde jaarrekening van Dexia Groep, zijn wij van mening dat de documentatie en de effectiviteit van de afdekkingsrelaties een kernpunt van de audit vormen.	We hebben de gepastheid van het opgezette interne controlesysteem en het toezicht op de documentatie en effectiviteit van de afdekkingsrelaties beoordeeld. Ons testwerk werd voornamelijk gericht op: • de documentatie van afdekkingsrelaties; • de identificatie van portefeuilles met afgedekte posities en afdekkingsinstrumenten; • het ontwerp voor het uitvoeren van effectiviteitstesten die het behoud van relaties op lange termijn en het registreren van ineffectiviteit rechtvaardigen; • de principes van de kwalificatie van de dekkingsrelaties. Onze werkzaamheden op de afsluitdatum concentreerden zich voornamelijk op: • de reconciliatie tussen de uitstaande bedragen onder beheer en de uitstaande bedragen in de boekhouding; • het kritisch onderzoek van de effectiviteitstesten en de boekhoudkundige verwerking van ineffectiviteit; • een analytische beoordeling van de wijziging in OIS/BOR ineffectiviteit gedurende het jaar. Daarnaast onderzochten wij of de door Dexia Groep toegepaste methodologie overeenstemt met de IFRS-standaard voor de boekhoudkundige verwerking van afdekkingsrelaties in het kader van een overdacht van afgedekte posities, evenals de boekhoudkundige impacten die volgen uit het beëindigen van een afdekkingsrelatie of de omzetting van een afdekkingsinstrument naar een nieuwe relatie. Ten slotte hebben we ook de informatie gepubliceerd in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit de afdekkingsrelaties van de Groep, in het licht van de vereisten van de IFRS-normen, onderzocht.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden. Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISAs), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening hetzelfde boekjaarvoor en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de

controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening onder sectie "Niet-financiële informatie – Sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven" dat deel uitmaakt van het jaarrapport. De Groep Dexia heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de voorschriften van de wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen, die de richtlijn 2014/95/EU transposeert. Overeenkomstig artikel 144, § 1, 6° van het Wetboek van vennootschappen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de vermelde wet.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Onze bedrijfsrevisorenkantoren hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en onze bedrijfsrevisorenkantoren zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

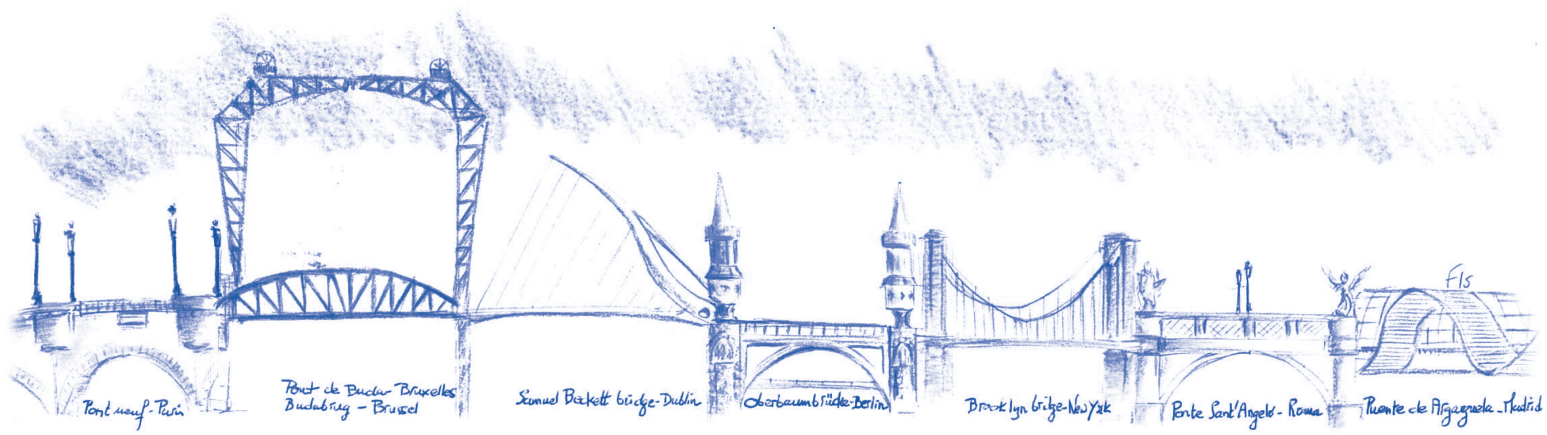
Zaventem en Brussel, 10 april 2019

Het College van Commissarissen

DELOITTE Bedrijfsrevisoren CVBA
Vertegenwoordigd door Yves Dehogne

MAZARS Bedrijfsrevisoren CVBA
Vertegenwoordigd door Xavier Doyen

188	Balans
189	Buitenbalanstelling
190	Resultatenrekening
191	Toelichting bij de jaarrekening
207	Verslag van de commissarissen
	over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018

Jaarrekening

Financiële situatie op 31 december 2018

Balans

(voor winstverdeling)

ACTIVA		31/12/2017	31/12/2018
(in EUR)			
VASTE ACTIVA		2 345 636 359	2 343 422 882
II.	Immateriële vaste activa	303 915	150 664
III.	Materiële vaste activa	182 663	129 319
	B. Installaties, machines en uitrusting	8 212	5 683
	C. Meubilair en rollend materieel	156 720	110 728
	E. Overige materiële vaste activa	17 731	12 908
IV.	Financiële vaste activa	2 345 149 781	2 343 142 899
	A. Verbonden ondernemingen	2 343 141 349	2 343 141 349
	1. Deelnemingen	2 343 141 349	2 343 141 349
	C. Andere financiële vaste activa	2 008 432	1 550
	1. Aandelen	2 001 000	-
	2. Vorderingen en borgtochten in contanten	7 432	1 550
VLOTTENDE ACTIVA		774 277 976	755 601 493
V.	Vorderingen op meer dan één jaar	107 391 744	106 184 228
	B. Overige vorderingen	107 391 744	106 184 228
VII.	Vorderingen op ten hoogste één jaar	6 728 684	2 663 093
	A. Handelsvorderingen	2 899 460	827 220
	B. Overige vorderingen	3 829 224	1 835 873
VIII.	Geldbeleggingen	642 428 823	644 064 295
	B. Overige beleggingen	642 428 823	644 064 295
IX.	Liquide middelen	16 741 442	1 786 191
X.	Overlopende rekeningen	987 283	903 686
TOTAAL DER ACTIVA		3 119 914 335	3 099 024 375

PASSIVA		31/12/2017	31/12/2018
(in EUR)			
EIGEN VERMOGEN		2 994 884 720	2 986 155 120
I.	Kapitaal	500 000 000	500 000 000
	A. Geplaatst kapitaal	500 000 000	500 000 000
II.	Uitgiftepremies	1 900 000 000	1 900 000 000
IV.	Reserves	322 880 172	322 880 172
	A. Wettelijke reserve	50 000 000	50 000 000
	D. Beschikbare reserves	272 880 172	272 880 172
V.	Overgedragen winst	261 451 730	272 004 548
V. bis.	Winst/verlies van het boekjaar ⁽¹⁾	10 552 818	(8 729 600)
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN		64 066 187	62 493 188
VII.	A. Voorzieningen voor risico's en kosten	64 066 187	62 493 188
	2. Fiscale lasten	4 000 000	4 000 000
	5. Overige risico's en kosten	60 066 187	58 493 188
SCHULDEN		60 963 428	50 376 067
VIII.	Schulden op meer dan één jaar	39 788 000	39 788 000
	A. Financiële schulden	39 788 000	39 788 000
	1. Achtergestelde leningen	39 788 000	39 788 000
IX.	Schulden op ten hoogste één jaar	20 705 683	10 164 358
	C. Handelsschulden	2 578 095	2 793 764
	1. Leveranciers	2 578 095	2 793 764
	E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	2 547 678	2 661 170
	1. Belastingen	409 543	566 609
	2. Bezoldigingen en sociale lasten	2 138 135	2 094 561
	F. Overige schulden	15 579 910	4 709 424
X.	Overlopende rekeningen	469 745	423 709
TOTAAL DER PASSIVA		3 119 914 335	3 099 024 375

(1) Zie punt 1 van de toelichting bij de jaarrekening.

Buitenbalanstelling

(in EUR)	31/12/2017	31/12/2018
Diverse rechten en verplichtingen:		
Zekerheden gesteld door de Franse en de Belgische overheden m.b.t. Financial Products activaportefeuille ⁽¹⁾	PM	PM
Zekerheden gesteld door derden voor rekening van de onderneming	302 973	302 973
Zakelijke zekerheden gesteld op eigen activa	150 308 453	308 690
Uitgifte van gunstige deelnemingen	PM	PM
Verplichtingen tot uitgifte van aandelen verbonden aan stockoptions (uitoefeningsprijs)	109 291 375	-
Verbintenis t.a.v. Dexia Nederland NV	PM	PM
Overige verbintenissen ⁽²⁾	PM	PM

(1) Zie rubriek 4.4.c. van de geconsolideerde jaarrekening.

(2) Zie rubriek 4.4. Buitenbalansrechten en verplichtingen.

Resultatenrekening

(in EUR)		31/12/2017	31/12/2018
I.	Bedrijfsopbrengsten	33 374 743	8 975 259
	D. Andere bedrijfsopbrengsten	13 933 557	8 492 170
	E. Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	19 441 186	483 089
II.	Bedrijfskosten	(29 097 488)	(26 613 818)
	B. Diensten en diverse goederen	(15 297 999)	(14 583 653)
	C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	(9 371 122)	(9 032 401)
	D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	(338 124)	(219 572)
	F. Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (-)	(150 836)	(150 838)
	G. Andere bedrijfskosten	(1 133 457)	(242 833)
	I. Niet-recurrente bedrijfskosten	(2 805 950)	(2 384 521)
III.	Bedrijfswinst (+) / Bedrijfsverlies (-)	4 277 255	(17 638 559)
IV.	Financiële opbrengsten	6 562 121	10 218 529
	A. Recurrente financiële opbrengsten	4 125 298	10 218 529
	2. Opbrengsten uit vlottende activa	332 833	270 908
	3. Andere financiële opbrengsten	3 792 465	9 947 621
	B. Niet-recurrente financiële opbrengsten	2 436 823	0
V.	Financiële kosten	(1 110 124)	(693 629)
	A. Recurrente financiële kosten	(543 736)	(630 901)
	1. Kosten van schulden	(41 250)	(39 324)
	3. Andere financiële kosten	(502 486)	(591 577)
	B. Niet-recurrente financiële kosten	(566 388)	(62 728)
VI.	Winst (+) / verlies (-) van het boekjaar voor belasting	9 729 252	(8 113 659)
VIII.	Belastingen op het resultaat	823 566	(615 941)
	A. Belastingen	(15 206)	(1 332 837)
	B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	838 772	716 896
IX.	Winst (+) / verlies (-) van het boekjaar	10 552 818	(8 729 600)
XI.	Te bestemmen winst (+) / verlies (-) van het boekjaar	10 552 818	(8 729 600)
	Overgedragen resultaat van het vorige boekjaar	261 451 730	272 004 548
	Te bestemmen winst (+) / verlies (-) van het boekjaar	10 552 818	(8 729 600)
	TE BESTEMMEN WINST	272 004 548	263 274 948

Toelichting bij de jaarrekening

1. Voorstelling van de jaarrekening

Dexia stelt zijn jaarrekening vóór winstverdeling voor. Het boekjaar 2018 wordt afgesloten met een verlies van 8,7 miljoen EUR. De overgedragen winst van het vorige boekjaar bedraagt 272 miljoen EUR, zodat de totale te bestemmen winst 263,3 miljoen EUR bedraagt.

2. Jaarrekening en rekeningstelsel

Dexia is een naamloze vennootschap en een financiële holding naar Belgisch recht waarvan het kapitaal vertegenwoordigd wordt door 420.134.302 aandelen zonder vermelding van nominale waarde, waarvan 1.948.984 gedematerialiseerde aandelen of aandelen op naam geïdentificeerd door een ISIN-code (BE0974290224) verhandelbaar zijn op Euronext Brussel en 418.185.318 andere nominatieve aandelen gehouden door de Belgische en Franse staat, geen ISIN-code hebbende, niet verhandelbaar zijn op Euronext en niet converteerbaar in gedematerialiseerde aandelen.

Dexia is zodoende onderworpen aan het gemeenrecht betreffende de jaarrekening dat is opgenomen in het Wetboek Vennootschappen van 7 mei 1999 en het bijbehorende Koninklijk Uitvoeringsbesluit van 30 januari 2001. Het rekeningstelsel is naar inhoud, voorstelling en nummering conform het rekeningstelsel dat bedoeld wordt in het Koninklijk Besluit van 21 oktober 2018. De rekeningen die voorzien zijn in het rekeningstelsel en die niet van toepassing zijn op de onderneming, zijn niet in de publicatie opgenomen. De jaarrekening wordt opgesteld in euro.

3. Waarderingsregels

3.1. Algemene regels

3.1.1. WETGEVING

De waarderingsregels zijn conform het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek Vennootschappen. Indien de wet in een keuzemogelijkheid voorziet of een uitzondering toestaat, wordt in de onderstaande waarderingsregels de gekozen optie of de toegepaste uitzondering vermeld.

3.1.2. OMREKENING VAN DEVIEZEN IN EUR

De monetaire tegoeden, schulden, rechten en verplichtingen in deviezen worden omgerekend in EUR door de pariteiten van de EUR te kruisen met elk van de deviezen op basis van de gemiddelde indicatieve koers op de afsluitingsdatum. De

niet-monetaire bestanddelen worden omgerekend in EUR door de pariteiten van de EUR te kruisen met elk van de deviezen op basis van de koers op de verrichtingsdatum. De opbrengsten en kosten in deviezen worden omgerekend in EUR door de pariteiten van de EUR te kruisen met elk van de deviezen op basis van de koers van de dag waarop de resultaten worden berekend.

3.2. Activa

3.2.1. OPRICHTINGSKOSTEN (RUBRIEK I.)

Vanaf het boekjaar 2012 worden alle oprichtingskosten voor 100 % ten laste opgenomen van het boekjaar waarin ze werden gemaakt.

3.2.2. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (RUBRIEK II.)

De aankoop van licenties, de externe kosten voor de ontwikkeling van software en de aanmaak van de website van de groep Dexia worden geboekt aan de actiefzijde onder de rubriek immateriële vaste activa voor een minimum bedrag van 1.000 EUR, zijnde de aanschaffingswaarde per bedrijfsmiddel, of indien de levering wordt uitgevoerd in deelleveringen van minder dan 1.000 EUR, maar in totaal minstens 1.000 EUR bedraagt. De immateriële vaste activa worden afgeschreven over maximum vijf jaar. Bovendien komen de interne kosten voor de ontwikkeling en de exploitatie van de software en de website volledig ten laste van het boekjaar waarin ze werden gemaakt.

Er worden uitzonderlijke afschrijvingen geboekt teneinde de boekwaarde van de immateriële vaste activa af te stemmen op de gebruikswaarde ervan voor de onderneming, indien ze wijzigden of omdat de economische of technologische omstandigheden zijn veranderd. Als de uitzonderlijke afschrijvingen niet meer gerechtvaardigd zijn, worden ze teruggenomen.

3.2.3. MATERIËLE VASTE ACTIVA (RUBRIEK III.)

Er worden uitzonderlijke afschrijvingen geboekt teneinde de boekwaarde van de vaste activa af te stemmen op de gebruikswaarde ervan voor de onderneming, indien ze in waarde zijn verminderd of omdat de economische of technologische omstandigheden zijn veranderd. Als de uitzonderlijke afschrijvingen niet meer gerechtvaardigd zijn, worden ze teruggenomen.

3.2.4. FINANCIËLE VASTE ACTIVA (RUBRIEK IV.)

De participaties, aandelen en deelbewijzen worden in de balans opgenomen tegen hun aanschaffingswaarde of hun inbrengwaarde. De bijkomende aanschaffingskosten worden ten laste genomen van het boekjaar waarin de aanschaffing plaatshad. Waardeverminderingen worden geboekt indien een duurzame minderwaarde of waardeverlies vastgesteld wordt. Dit moet blijken uit de positie, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de aandelen en/of deelbewijzen wor-

den aangehouden. De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen kunnen ook worden geherwaardeerd. Daartoe moet hun waarde, die wordt vastgesteld op grond van hun nut voor de onderneming, op vaststaande en duurzame wijze uitstijgen boven hun boekwaarde. De vorderingen die zijn opgenomen onder de financiële vaste activa, worden volgens dezelfde principes gewaardeerd als de vorderingen op meer dan één jaar en op ten hoogste één jaar.

3.2.5. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR EN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR (RUBRIEKEN V. EN VII.)

De vorderingen worden in de balans opgenomen tegen hun nominale waarde en er worden waardeverminderingen op toegepast indien de terugbetaling op de vervaldag onzeker is.

3.2.6. GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN (RUBRIEKEN VIII. EN IX.)

De tegoeden op rekening worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde.

De effecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, terwijl de bijkomende aanschaffingskosten van deze effecten ten laste van het boekjaar worden genomen.

Bij het afsluiten van het boekjaar maken de geldbeleggingen en liquide middelen het voorwerp uit van waardeverminderingen indien de realisatiewaarde lager ligt dan de boekwaarde. Er worden aanvullende waardeverminderingen toegepast om rekening te houden met ofwel de evolutie van de realisatie- of marktwaarde, ofwel met wisselvalligheden die gerechtvaardigd worden door de aard van de betrokken tegoeden of de uitgeoefende activiteit.

3.3. Passiva

3.3.1. HERWAARDERINGSMEERWAARDEN (RUBRIEK III.)

De deelnemingen en aandelen die deel uitmaken van de financiële vaste activa, kunnen worden geherwaardeerd wanneer hun waarde, die wordt vastgesteld op basis van het nut voor de onderneming, op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde. De herwaarderingsmeerwaarden worden in deze rubriek behouden tot de realisatie van de betrokken activa of tot de opnemings in het kapitaal.

3.3.2. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN (RUBRIEK VII.)

Bij de afsluiting van elk boekjaar spreekt de raad van bestuur zich voorzichtig, oprecht en te goeder trouw uit over de voorzieningen die moeten worden aangelegd tot dekking van alle verwachte risico's of eventuele verliezen die tijdens het boekjaar of de vorige boekjaren zijn ontstaan en, in het geval van een verplichting, het geschatte benodigde bedrag om de schuld af te lossen op de balansdatum.

De voorzieningen in verband met de vorige boekjaren worden regelmatig herzien en in de resultaten opgenomen indien ze niet meer relevant zijn.

3.3.3. SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR EN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR (RUBRIEK VIII. EN IX.)

De schulden worden in de balans opgenomen tegen hun nominale waarde.

3.4. Buitenbalansrubrieken

De buitenbalansrubrieken worden opgenomen tegen de nominale waarde van de rechten en verplichtingen die vermeld staan in het contract, of zo niet tegen hun geraamde waarde.

4. Toelichting bij de jaarrekening

Dexia is een grensoverschrijdende overkoepelende vennootschap die beschikt over een vaste vestiging in Parijs, 1, passerelle des Reflets, Tour CBX – La Défense 2, F-92919 Parijs. Vanuit boekhoudkundig standpunt omvatten de statutaire rekeningen van Dexia de rekeningen van Brussel, de maatschappelijke zetel van Dexia, en die van de Franse vaste vestiging.

CONTINUÏTEIT VAN BEDRIJFSVOERING (GOING CONCERN)

De statutaire en geconsolideerde financiële staten van Dexia op 31 december 2018 werden opgesteld conform de boekhoudkundige regels van kracht in geval van continuïteit van de bedrijfsvoering (going concern). Dit houdt een aantal veronderstellingen in die als basis dienden voor het businessplan onderliggend aan de resolutie van de groep Dexia, die het voorwerp was van een beslissing van de Europese Commissie in december 2012. Ze worden hieronder hernomen:

- De onderliggende macro-economische hypothesen van het businessplan worden bijgestuurd in het kader van halfjaarlijkse herzieningen van het plan. De bijsturing op basis van de beschikbare gegevens op 30 juni 2018, die door de raad van bestuur van Dexia van 19 december 2018 werd goedgekeurd, houdt rekening met de reglementaire veranderingen die tot op heden gekend zijn, waaronder de definitieve tekst van CRD IV. Ze houdt eveneens rekening met de erg positieve impact van de eerste toepassing van de IFRS 9-norm vanaf 1 januari 2018 op het reglementaire kapitaal van de groep Dexia, met de Total Capital-ratio van Dexia die eind december 2018 27,3% bedroeg, en ten slotte met de niet-hernieuwing, vanaf 1 januari 2019, van de specifieke aanpak van de Europese centrale bank betreffende het toezicht op de groep Dexia⁽¹⁾.
- De voortzetting van de resolutie veronderstelt dat Dexia een behoorlijke financieringscapaciteit behoudt, die vooral afhangt van de belangstelling van de beleggers voor het door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staat gewaarborgd schuld papier en van de capaciteit van de Groep om gedekte financieringen op te halen. Sinds eind 2012 heeft Dexia zijn financieringsbehoefte gevoelig verminderd, heeft het een gediversifieerde toegang tot verschillende financieringsbronnen en heeft het geprofiteerd van gunstige marktomstandigheden om de looptijd van zijn verplichtingen te verlengen, met het oog op een voorzichtig liquiditeitsbeheer. Hierdoor kan de Groep onder meer haar liquiditeitsreserves op een niveau houden dat gepast wordt bevonden gezien de beperking van de toegang tot de financiering van de Europese centrale bank die op 21 juli 2017⁽²⁾ werd bekendgemaakt. De jongste bijsturing van het businessplan houdt rekening met een herziening van het finan-

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 juli 2018, beschikbaar op www.dexia.com.

(2) Op 21 juli 2017 maakte de Europese centrale bank bekend dat liquidatie-entiteiten vanaf 31 december 2021 niet langer toegang hebben tot het Eursysteem.

cieringsplan op basis van de meest recente marktomstandigheden die konden worden vastgesteld.

- Het businessplan gaat uit van het behoud van de bankvergunning van de verschillende entiteiten en van de rating van Dexia Crédit Local.

De regelmatige aanpassingen van het businessplan leiden tot afwijkingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan en zorgen metertijd voor een ingrijpende verandering van het aanvankelijk uitgetekende traject van de resolutie van de Groep, onder meer inzake winstgevendheid, solvabiliteit en financieringsstructuur. In deze fase zetten ze de aard en de pijlers van de resolutie niet op de helling, wat de beslissing wettigt om de financiële staten op te stellen volgens het principe van continuïteit van de bedrijfsvoering.

Er blijft echter onzekerheid bestaan rond de verwezenlijking van het businessplan over de looptijd van de resolutie van de Groep.

- Dit plan kan onder meer de impact ondervinden van nieuwe wijzigingen van de boekhoudkundige en prudentiële regels.
- De groep Dexia is gevoelig voor de evolutie van de macro-economische omgeving en voor de marktparameters, zoals wisselkoersen, rentevoeten of credit spreads. Een ongunstige evolutie van deze parameters zou kunnen wegen op de liquiditeit en het solvabiliteitsniveau van de Groep, via bijvoorbeeld een stijging van het cash collateral dat Dexia dient te storten aan zijn tegenpartijen van derivaten of een impact op de waardering van financiële activa, verplichtingen en OTC-derivaten, waarvan de schommelingen in de resultatenrekening worden geboekt en kunnen leiden tot een wijziging van het reglementaire kapitaalniveau van de Groep.
- Er zijn discussies aan de gang tussen de Europese Commissie en de Belgische en Franse staat over de voorwaarden van hernieuwing van de Staatsgaranties vanaf 1 januari 2022⁽¹⁾.
- Als de financieringscapaciteit op de markt van schuld papier met staatswaarborg zou verminderen, moet Dexia teruggrijpen naar duurdere financieringsbronnen, wat een rechtstreekse impact zou hebben op de in het businessplan vooropgestelde rentabiliteit.
- Ten slotte is de Groep blootgesteld aan bepaalde operationele risico's die eigen zijn aan de omgeving van resolutie waarin Dexia verkeert.

4.1. Balanstotaal (vóór winstverdeling)

Het balanstotaal stabiliseert daar het 3 099, miljoen EUR op 31 december 2018 bedraagt tegenover 3 119,9 miljoen EUR op 31 december 2017.

4.2. Activa

VASTE ACTIVA

4.2.1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa bedragen 0,2 miljoen EUR en hebben betrekking op de aankoop en de ontwikkeling van software. Deze vaste activa worden lineair afgeschreven over een periode van drie jaar. De inventarisatie van deze activa tijdens het boekjaar 2018 heeft geleid tot een buitengebruikstelling van de volledig afgeschreven uitrustingen en informatica ontwikkelingen en dit voor een bedrag van 1,8 miljoen EUR.

(1) Cf. persbericht Dexia van 26 februari 2019, beschikbaar www.dexia.com.

4.2.2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa, waarvan de nettoboekwaarde 0,1 miljoen EUR belooft, hebben een bruto aanschaffingswaarde van 3,3 miljoen EUR.

De installaties, de machines en het meubilair dragen voor 1,5 miljoen EUR bij aan de bruto aanschaffingswaarde en worden lineair afgeschreven over een periode van tien jaar.

Het kantoor -, IT - en audiovisueel materiaal maakt deel uit van een bruto investering van 0,6 miljoen EUR dat lineair afgeschreven wordt aan 25 %.

De overige materiële vaste activa hebben betrekking op de inrichting van de gehuurde ruimten, met name de kantoren in de Bastion Tower te Brussel (bruto aanschaffingswaarde van 1,2 miljoen EUR) waarvan de afschrijving lineair gespreid is over de duur van de huurperiode.

4.2.3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen in verbonden ondernemingen

De rubriek "Deelnemingen", blijft ongewijzigd in 2018 en vertegenwoordigt 2 343,1 miljoen EUR op 31 december 2018.

Deze rubriek omvat de volgende deelnemingen:

- 2 250,0 miljoen EUR: 100 % van Dexia Crédit Local (DCL), Parijs, Frankrijk.

De bruto aanschaffingswaarde van DCL bedraagt 17 203,8 miljoen EUR en de totaal toegepaste waardevermindering op DCL blijft 14 953,8 miljoen rekening houdend met de winstgevendheid en de actuele waarde van haar toekomstige winsten. Deze waarde kan echter aanzienlijk beïnvloed worden afhankelijk van de boekhoudkundige en prudentiële verwerking die zal worden toegekend aan de gewijzigde staatsgarantieregeling van de Staten voor emissies na 31 december 2021, die het onderwerp waren van een melding door de Staten bij de Europese Commissie op 22 februari 2019.

- 93,0 miljoen EUR: 100 % van Dexia Nederland BV, Amsterdam, Nederland.
- 0,1 miljoen EUR: 100 % van Dexiarail SA, Parijs, Frankrijk.

Overige financiële vaste activa

Aandelen en deelnemingen

Teneinde de aansprakelijkheid en de risico's gelopen door haar bestuurders en directieleden in te dekken, maakt Dexia sinds 2012 gebruik van een alternatieve verzekeringsstructuur waarvoor de oprichting van een compartiment (Protected Cell Company (PCC)) met een kapitaal van 2 miljoen EUR, in de verzekeringsmaatschappij White Rock Insurance Ltd. Door het verminderen van het opgelopen risico kunnen de verzekeraars alle risico's opnieuw volledig dekken en kon deze cel worden geliquideerd, evenals het kapitaal dat volledig werd terugbetaald in november 2018.

VLOTTENDE ACTIVA

4.2.4. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR

Overige vorderingen

Sinds 2002 is de vaste vestiging van Dexia in Parijs de overkoepelende vennootschap van de fiscale consolidatiekring in Frankrijk, die op 31 december 2018 de volgende vennootschappen omvat:

- DCL Evolution
- Dexia CLF Régions Bail
- Dexia Crédit Local
- Dexia Établissement Stable Paris

- Dexia Flobail
- Dexiarail
- Genebus Lease.

Aangezien de door Dexia Crédit Local en zijn dochterondernemingen aangegane verbintenissen Dexia in staat stellen om via zijn vaste vestiging tijdelijke fiscale besparingen te verwzenlijken, werd overeengekomen dat de aldus door de vaste vestiging vrijgemaakte middelen worden uitgeleend aan de dochterondernemingen van de fiscaal geïntegreerde groep die deze belastingbesparingen mogelijk hebben gemaakt. De in dit kader ter beschikking gestelde middelen worden hieronder voorschotten t.g.v. uitgestelde belastingen genoemd. Het totale bedrag van de door de vaste vestiging toegekende voorschotten t.g.v. uitgestelde belastingen die contractueel na 31 december 2019 vervallen, bedraagt 92,1 miljoen EUR op 31 december 2018.

Teneinde de operationele continuïteit van Dexia te verzekeren alsook de goede uitvoering van het opgelegde resolutieplan van de groep, werd op 29 november 2012 de Hyperion stichting opgericht met als doel, in plaats van Dexia, de vertrekvergoedingen uit te betalen voortvloeiend uit de collectieve arbeidsovereenkomst die de voorwaarden voor vervroegd vertrek biedt, afgesloten op 21 december 2011, op voorwaarde dat de werknemers zijn overeengekomen om tot minstens oktober 2014 bij Dexia België te blijven. Een lening voor de financiering van de activiteiten werd toegekend aan Hyperion. Het saldo van deze lening, waarvan de vervaldag meer dan 1 jaar is, bedraagt 14,1 miljoen EUR op 31 december 2018.

4.2.5. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Handelsvorderingen

De rubriek "Handelsvorderingen" (0,8 miljoen EUR) betreft voornamelijk handelsvorderingen ten laste van dochterondernemingen van de groep (0,8 miljoen EUR).

Overige vorderingen

De vaste vestiging van Dexia in Parijs is de overkoepelende vennootschap van de fiscale consolidatiekring in Frankrijk. Daarom moet ze de vennootschapsbelasting betalen die de groep verschuldigd is in het kader van de fiscale integratie, aangezien de belastingen die verschuldigd zijn door de ondernemingen die deelnemen aan de fiscale consolidatie, gestort moeten worden aan de vaste vestiging. Op 31 december 2018 heeft de vaste vestiging van Parijs een vordering van 1 miljoen EUR ten overstaan van de Franse belastingdiensten als overkoepelende vennootschap van de fiscale consolidatiekring in Frankrijk, met betrekking tot de periodes 2013 tot en met 2017.

Voorts beschikt Dexia over een vordering van 0,7 miljoen EUR die overeenkomt met de kortlopende looptijd van de lening toegekend aan Hyperion.

Het saldo ten bedrage van 0,1 miljoen EUR bestaat uit diverse kleine vorderingen.

4.2.6. GELDBELEGGINGEN

Overige beleggingen

De cash overschotten van Dexia werden op korte termijn bij DCL geplaatst (596 miljoen EUR).

De vastrentende effecten die Dexia aanhield op 31 december 2017 (EUR 103,4 miljoen) werden het onderwerp van een vervroegde terugbetaling volgens de keuze van de emittent voor een bedrag van EUR 11,4 miljoen in 2018.

Gezien de liquidatie van de cel gehouden door Dexia in de verzekeringsmaatschappij White Rock Insurance PCC Ltd, konden alle vastrentende effecten, die aan hun gegeven werden als onderpand, worden vrijgegeven, waardoor Dexia besliste door te gaan met de verkoop van deze activa ten bedrage van EUR 43,9 miljoen en hiermee een meerwaarde van EUR 7,4 miljoen gegenereerd werd (zie rubriek 4.5.2 "Overige financiële producten"). Het saldo van de effecten die nog in portefeuille zitten vertegenwoordigen een aanschaffingswaarde van EUR 48,1 miljoen.

4.2.7. LIQUIDE MIDDELEN

Het beschikbare bedrag van de tegoeden op zichtrekeningen en in kas belooft 1,8 miljoen EUR.

4.2.8. OVERLOPENDE REKENINGEN

De over te dragen kosten bedragen 0,9 miljoen EUR en omvatten verzekeringen (0,3 miljoen EUR), databanken (0,4 miljoen EUR), alsook algemene kosten (EUR 0,2 miljoen).

4.3. Passiva

EIGEN VERMOGEN

Op 31 december 2018 bedraagt het eigen vermogen van de overkoepelende vennootschap, rekening houdend met het resultaat van 2018 voor toewijzing, 2 986,2 miljoen EUR en bestaat uit de volgende elementen:

4.3.1. KAPITAAL

Op 31 december 2018 bedraagt het geplaatste en volledig vrijgegeven kapitaal 500 miljoen EUR en is vertegenwoordigd door 420.134.302 aandelen zonder nominale waarde die telkens 1/420.134.302ste van het kapitaal vertegenwoordigen.

Onder deze 420.134.302 aandelen zijn er 1.948.984 aandelen geïdentificeerd door een ISIN-code en genoteerd op Euronext Brussel. Deze aandelen zijn gedematerialiseerd of nominatief. Op 31 december 2018 omvatten deze 1.948.984 aandelen 185.793 nominatieve aandelen en 1.763.191 gedematerialiseerde aandelen. Hun titularis kan ten alle tijde en op eigen kosten een omwisseling vragen in gedematerialiseerde of nominatieve aandelen.

De 418.185.318 andere aandelen hebben geen ISIN-code meer en zijn enkel nominatief. Hun titularis kan geen omwisseling vragen van zijn of haar aandelen naar gedematerialiseerde aandelen. Deze 418.185.318 aandelen worden door de Belgische en Franse overheden aangehouden. Daarnaast heeft Dexia 28.947.368 begunstigde aandelen uitgegeven op 7 december 2017 dewelke Contingent Liquidation Rights (CLR) dragen en dewelke aan de Belgische en Fransen overheden werden toegekend.

Deze CLR verlenen geen stemrecht en vertegenwoordigen niet het kapitaal van Dexia maar geven aan de overheden het recht om te genieten van een preferentiële uitkering bij een vereffening van Dexia, na verrekening van de schulden en lasten, voor een bedrag van EUR 440 miljoen

per jaar vanaf 1 januari 2018 tot aan de datum van in vereffeningstelling.

4.3.2. UITGIFTEPREMIES

De kapitaalverhogingen gingen gewoonlijk gepaard met een uitgiftepremie. Het totale bedrag van deze premies komt uit op 1 900 miljoen EUR op 31 december 2018.

4.3.3. RESERVES EN OVERGEDRAGEN RESULTAAT

De rubriek "Reserves" omvat de wettelijke reserve (50 miljoen EUR) en een beschikbare reserve van 272,9 miljoen EUR.

Op de Algemene Vergadering van 16 mei 2018 werd beslist om de winst van het boekjaar 2017 ten belope van 10,6 miljoen EUR alsook de overgedragen winst ten belope van 261,4 miljoen EUR op 31 december 2016 toe te wijzen naar overgedragen winst waardoor deze 272 miljoen EUR bedraagt op 31 december 2017.

4.3.4. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

Het boekjaar 2018 sluit zich af met een verlies van -8,7 miljoen EUR. Dit verlies vloeit voort uit de recurrente financiële resultaten (+9,6 miljoen EUR) en de niet recurrente resultaten (-2 miljoen EUR) waarvan de netto werkingskosten van de holding (-15,7 miljoen EUR) alsook de belastingen (-0,6 miljoen EUR) worden afgetrokken.

VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN

4.3.5. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

Voorzieningen voor fiscale lasten

DCL ontving een voorstel van aanpassing van de belastingen voor een bedrag van 60 miljoen EUR eind 2016 met betrekking op het boekjaar 2013. In 2017 werd een voorziening van 49 miljoen EUR opgenomen in de rekeningen van DCL en een aanvullend bedrag van 4 miljoen EUR, gekoppeld aan het feit dat Dexia Etablissement stable Frankrijk het hoofd is van de groep in het toepassingsgebied van fiscale integratie in Frankrijk, werd ook aangelegd in de rekeningen van Dexia van 2017. Dit herstel is het onderwerp van een bezwaar geweest ten aanzichte van de Franse belastingdienst. Dit dossier heeft geen evolutie gekend in 2018.

Voorzieningen voor overige risico's en kosten

Als opvolger, op 1 januari 2002, van Dexia Crédit Local aan het hoofd van de fiscale consolidatiekring in Frankrijk, heeft Dexia via zijn vaste vestiging t.a.v. de voormalige overkoepelende holding verbintenissen overgenomen die aanvankelijk door Dexia Crédit Local waren aangegaan in het kader van transacties met een fiscaal hefboomeffect die plaatsvonden in Frankrijk en erkend werden door de Franse belastingoverheid. Sindsdien werden nieuwe transacties met fiscale hefboomeffect door Dexia Crédit Local gerealiseerd en ondergebracht in dochterondernemingen van de fiscale consolidatiekring. Deze transacties hebben aanleiding gegeven tot het toevoegen van een voorziening voor een bedrag van 0,1 miljoen EUR in 2018. Het totale bedrag van deze verbintenissen is zodoende 1,6 miljoen EUR op 31 december 2018.

Anderzijds werden de uitzonderlijke provisies m.b.t. de verkoop van dochterondernemingen, dewelke werden aangelegd op 31 december 2017 ten belope van 41,5 miljoen EUR, aangehouden per 31 december 2018.

De aankondiging van de nieuwe structurele maatregelen van de Groep in oktober 2011 en in 2017 leidde tot de ten laste neming van uitzonderlijke voorzieningen van 56 miljoen EUR die de kosten moest dekken van verbrekingsvergoedingen. Deze voorzieningen, die op 31 december 2017 nog 17,1 miljoen EUR bedroegen, werden gebruikt voor een bedrag van 2,5 miljoen EUR om uiteindelijk tot een bedrag te komen van 14,6 miljoen EUR op 31 december 2018.

Daarnaast werd in 2018 een nieuwe niet recurrente voorziening aangelegd ten bedrage van 800 miljoen EUR in het kader van een contractverbreking.

Op basis van het voorafgaande komt het saldo van de voorzieningen voor overige risico's en kosten op 31 december 2018 uit op 58,5 miljoen EUR, tegenover 60,1 miljoen EUR op 31 december 2017.

SCHULDEN

4.3.6. SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR

Achtergestelde leningen

Dexia Funding Luxembourg (DFL), een volle dochter van Dexia, gaf in 2006 eeuwigdurende niet-cumulatieve effecten uit met een gewaarborgde vaste/vlottende rente voor een totaal bedrag van 500 miljoen EUR, gewaarborgd door Dexia (effecten DFL).

Na de verkoop van Dexia Bank België (DBB) op 20 oktober 2011 aan de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij, hield DBB twee publieke biedingen voor de effecten van DFL waarbij Dexia instemde de onder het bod aangeboden DFL-effecten van DBB te kopen.

In navolging van de fusie door overname van DFL door Dexia, besloten op de buitengewone algemene vergadering van 9 mei 2012, werden de DFL effecten aangekocht van DBB voor een bedrag van 460,2 miljoen EUR, en vervolgens vernietigd door Dexia. Op 31 december 2018 blijft in de boekhouding van Dexia 39,8 miljoen EUR voor het saldo van de DFL effecten die niet werden aangeboden.

4.3.7. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Handelsschulden

De nog niet betaalde facturen van leveranciers belopen 1,4 miljoen EUR, terwijl de te ontvangen facturen een bedrag vertegenwoordigen van 1,4 miljoen EUR, waarvan 0,3 miljoen EUR verschuldigd aan verbonden ondernemingen.

Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Deze rubriek omvat:

- de verschuldigde bedrijfsvoorheffing en andere belastingen (0,6 miljoen EUR);
- de schulden m.b.t. bezoldigingen en sociale lasten (2,1 miljoen EUR).

Overige schulden

Zoals reeds vermeld, is de vaste vestiging van Dexia in Parijs de overkoepelende vennootschap van de fiscale consolidatie-

kring in Frankrijk. De vaste vestiging is dus als enige aan de Franse belastingoverheid de vennootschapsbelasting verschuldigd die de fiscale groep in Frankrijk dient te betalen. Voor de dochterondernemingen heeft het feit dat ze deel uitmaken van de fiscaal geïntegreerde groep, geen invloed op de fiscale situatie waarin ze verkeerden zouden hebben als die integratie er niet was. De dochterondernemingen moeten immers aan de vaste vestiging hun bijdrage storten voor de betaling van de vennootschapsbelasting.

Hierdoor is de overkoepelende vennootschap aan haar filialen een bedrag van 1 miljoen EUR verschuldigd betreffende de boekjaren 2013 t.e.m. 2017.

Ook zijn de voorschotten betaald door de dochterondernemingen (0,8 miljoen EUR) voor het jaar 2018 hoger dan de geschatte belasting die zij verschuldigd zijn aan de overkoepelende vennootschap (-0,7 miljoen EUR).

Het saldo van de nog te betalen dividenden voor de voorgaande boekjaren bedraagt 3,6 miljoen EUR.

4.3.8. OVERLOPENDE REKENINGEN

Het gaat om toe te rekenen kosten, die als volgt kunnen worden uitgesplitst:

- Huur (0,2 miljoen EUR);
- Overige algemene kosten (0,1 miljoen EUR)

en over te dragen opbrengsten voor 0,1 miljoen EUR.

4.4. Buitenbalansrechten en – verbintenissen

Dexia heeft garanties gegeven in het kader van de verkoop van haar deelnemingen.

Bovendien heeft Dexia belangrijke verbintenissen die buiten balans moeten worden vermeld:

4.4.1. Op 2 november 2006 gaf Dexia een achtergestelde waarborg uit in het kader van een achtergestelde “hybrid Tier 1” – uitgifte van Dexia Funding Luxembourg SA (DFL), een volle dochter van Dexia (eeuwigdurende niet-cumulatieve effecten met een gewaarborgde vaste/vlottende rente, voor een totaal bedrag van 500 miljoen EUR). Deze achtergestelde waarborg werd uitgegeven ten gunste van de houders van effecten die hebben ingeschreven op de voornoemde achtergestelde effecten en dient tot dekking van de betaling door DFL van (i) elke coupon waarvan het niet afgezien zou hebben conform de voorwaarden van de uitgifte alsook van (ii) de terugbetalingsprijs in geval van de vereffening of het faillissement van DFL (of soortgelijke situaties) of (iii) van de terugbetalingsprijs in geval van een terugkoop conform de voorwaarden van de uitgifte. In navolging van de overname van DFL door Dexia op 9 mei 2012, vervalt de waarborg automatisch (aangezien Dexia de emittent wordt).

4.4.2. Op 31 december 2018 zijn alle voorheen toegekende inschrijvingsrechten (“warranten”) aan het personeel en de directie vervallen.

4.4.3. Op 18 mei 2005 kocht Dexia 100 % van de aandelen van Dexia Nederland Holding NV (thans Dexia Nederland BV genoemd) terug van Dexia Financière NV op basis van een waardering van 93 miljoen EUR, onder voorbehoud van een clause “inzake de terugkeer van de schuldenaar in beteren doen”, die wordt toegestaan aan Banque Internationale à Luxembourg en

aan Belfius Bank, de overige aandeelhouders van Dexia Financière op die datum, indien de waarde van Dexia Nederland Holding, met inbegrip van de participatie in Dexia Bank Nederland (DBNl), opwaarts zou worden herzien als gevolg van gunstige beslissingen in het voordeel van DBNl.

4.4.4. Op 5 december 2002 verbond Dexia zich ertoe, tegenover zijn dochteronderneming Dexia Bank Nederland NV en tegenover elke entiteit die zou zijn ontstaan uit de splitsing van Dexia Bank Nederland, met uitzondering van elke andere persoon, ervoor te zorgen dat Dexia Bank Nederland of de entiteiten op elk ogenblik in staat zouden zijn hun verbintenissen tegenover derden na te komen en hun activiteiten voort te zetten, met inbegrip van de instandhouding van hun relaties met de rekeninghouders en de overige klanten; deze verbintenis had met name tot doel te beletten dat derden zouden worden benadeeld door de splitsing van Dexia Bank Nederland. De wijziging of de intrekking van deze verbintenis moest vooraf worden goedgekeurd door de DNB (“De Nederlandsche Bank”). De verkoop van Kempen & Co NV aan een groep van financiële beleggers en aan het management was rond op 15 november 2004. In het kader van deze verkoop bevestigde Dexia in een brief van diezelfde datum zijn verbintenis t.a.v. Dexia Bank Nederland, dat voor 100 % een dochter blijft van Dexia, met uitsluiting van elke andere persoon. Naast de gebruikelijke waarborgen die aan de kopers worden gegeven en waaraan Dexia zich eveneens heeft gehouden, stelt Dexia Kempen & Co schadeloos voor de risico's m.b.t. de aandelenleasecontracten die verkocht werden door Dexia Bank Nederland NV, het voormalige Labouchère, en heeft het zich ertoe verbonden Kempen & Co te vergoeden voor de schade die voortvloeit uit een beperkt aantal geïdentificeerde elementen.

4.4.5. TRANSACTIES MET DE BELGISCHE, DE FRANSE EN DE LUXEBURGSE OVERHEID

Zie toelichting 4.4.x “Transacties met de Belgische, de Franse en de Luxemburgse overheid” bij de geconsolideerde rekeningen.

4.4.6. HUURGARANTIE

De verplaatsing van de maatschappelijke zetel van Dexia naar de Bastion Tower, Marsveldplein 5, B-1050 Brussel maakte het noodzakelijk een onvoorwaardelijke garantie op eerste verzoek van 0,3 miljoen EUR toe te kennen aan de eigenaar van het pand.

4.4.7. REËLE GARANTIES OP EIGEN MIDDELEN

Geblokkeerde beschikbare waarden op een ad hoc rekening werd gegeven aan Belfius Bank en in het kader van de huurgarantie toegekend met betrekking tot een huurcontract (0,3 miljoen EUR).

4.4.8. GARANTIE GEGEVEN DOOR DEXIA AAN DEXIA CREDIT LOCAL S.A. (“DCL”) IN HET KADER VAN DE VERKOOP VAN DHI AAN DCL

Op 13 maart 2014 heeft Dexia zich onherroepelijk tegenover DCL verbonden tot vergoeding van de bedragen inzake schade, interesten en/of kosten die voor DCL zouden kunnen voortvloeien uit de in de Verenigde Staten aan de gang zijnde onderzoeken met betrekking tot gewaarborgde beleggingscontracten (Guaranteed Investment Contracts) gesloten met emittenten van Amerikaanse gemeente-obligaties.

4.4.9. UITGIFTE VAN WINSTBEWIJZEN (CONTINGENT LIQUIDATION RIGHTS)

Zoals vermeld onder punt 4.3.1. werden, op datum van 7 december 2017, bij de conversie van preferente aandelen van categorie B naar gewone aandelen, winstbewijzen met CLR uitgegeven en toegekend aan houders van aandelen van categorie B, zijnde de Belgische en Franse overheden. Deze genieten van een preferente verdeling bij een vereffening van Dexia aan bepaalde voorwaarden. Houders van deze winstbewijzen met CLR hebben geen stemrecht in deze hoedanigheid behalve bij hypothesen en voorwaarden voorzien door het Wetboek Vennootschappen (zie toelichting x.x.)

4.4.10. GESCHILLEN

Zie het hoofdstuk Risicobeheer in het beheersverslag.

4.5. Resultatenrekening

4.5.1. BEDRIJFSRESULTAAT

De **overige bedrijfsopbrengsten** (+8,5 miljoen EUR) omvatten de prestaties geleverd door de teams van de holding aan andere leden van de groep. Dit in het kader van de integratie van het bestuur van de supportlines aangepast aan de nieuwe dimensie van de Dexia Groep (7,7 miljoen EUR). Deze rubriek omvat eveneens de recuperaties van kosten bij de entiteiten van de groep (0,6 miljoen EUR) in het kader van aankoopcontracten onderhandeld op holding niveau voor het geheel van de groep alsook de teruggave van een onroerende belasting (0,2 miljoen EUR).

De **niet-recurrente bedrijfsresultaten** (0,5 miljoen EUR) betreffen de terugbetaling van ontslagvergoedingen in het kader van de ontmanteling (0,5 miljoen EUR).

De **diensten en diverse goederen** bedroegen op 31 december 2017 15,3 miljoen EUR en komen op 14,6 miljoen EUR uit op 31 december 2018.

Deze rubriek omvat de erelonen die betaald zijn aan consultants, experts, revisoren evenals de bezoldigingen van de leden van het directiecomité en de bestuurders, dewelke dalen van 5,1 miljoen EUR in 2017 naar 4,6 miljoen EUR in 2018 ten gevolge van het permanente beleid van kostenbeheersing. De verzekeringskosten die gerelateerd zijn aan de D&O-aansprakelijkheid van de directeurs en bestuurders van Dexia dekken eveneens de gevolgen van fraude gepleegd door de werknemers, alsook schade berokkend aan derden door Dexia ("BBB/PI").

De kost van deze dekkingen zijn wederom verminderd tot 1 miljoen EUR voordat rekening gehouden werd met een herfacturatie ten bedrage van 0,3 miljoen EUR aan andere dochterondernemingen van de groep in vergelijking met een netto kost van 0,8 miljoen EUR in 2017 ten gevolge van een daling van het aantal dochterondernemingen en de herziening van de risico's.

De overige werkingskosten (huur van gebouwen, telecomcommunicatie, reiskosten, opleidingen, enz.) beperken zich tot 8,4 miljoen EUR, in vergelijking met 8,7 miljoen EUR in 2017. De kosten die zijn verbonden aan het hervormingsplan van de groep bedragen 0,6 miljoen EUR in 2018 versus 0,3 miljoen EUR in 2017.

De kosten voor de **bezoldigingen en sociale lasten** dalen van 9,4 miljoen EUR in 2017 naar 9 miljoen EUR in 2018 wat in lijn ligt met de vermindering van het aantal FTE van 63,9 in 2017 naar 57,1 FTE in 2018.

De **afschrijvingen** belopen 0,2 miljoen EUR en betreffen vooral de immateriële vaste activa.

De **voorzieningen voor risico's en kosten** worden toegelicht in de eerste paragraaf van de rubriek "4.3.5. Voorzieningen voor overige risico's en kosten".

Overige bedrijfskosten (0,2 miljoen EUR) omvatten de jaarlijkse bijdrage betaald aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en markten (FSMA) (0,1 miljoen euro) alsook onroerende belastingen en andere (EUR 0,1 miljoen).

De **niet-recurrente bedrijfskosten** (2,4 miljoen EUR) (zie toelichting 4.19.) omvatten in de sub-rubriek "voorzieningen voor risico's en uitzonderlijke exploitatiekosten" (-1,7 miljoen euro) de aanwending van de voorziening in overeenstemming met de ontslagvergoedingen die werden voorzien na de aankondiging van de ontmanteling in oktober 2011 (EUR - 2,5 miljoen) alsook de toevoeging van 0,8 miljoen EUR bestemd om een vergoeding voor het verbreken van een contract te dekken.

De subrubriek "andere niet-recurrente bedrijfskosten" (4,1 miljoen euro) betreft de ontslagvergoedingen en noodzakelijke soortgelijke kosten met betrekking tot de ontmanteling van de groep (2,9 miljoen euro), alsmede de uitgaven als gevolg van de verkoop van de aangehouden deelnemingen en in het kader van strategische analyses over de evolutie van de Groep (1,2 miljoen euro).

4.5.2. FINANCIEEL RESULTAAT

De **opbrengsten van vlottende activa** (0,3 miljoen EUR) omvatten de intresten die worden voortgebracht door voorschotten t.g.v. uitgestelde belastingen (0,2 miljoen EUR) alsook door vastrentende effecten aangehouden in de portefeuille (0,1 miljoen EUR).

De **overige financiële opbrengsten** (9,9 miljoen EUR) vloeien enerzijds voort uit de realisatie van meerwaarden (7,4 miljoen EUR) bij de verkoop van de vastrentende effecten aangehouden in de portefeuille sinds de aankoop in 2012 aan hun marktwaarde (51,3 miljoen) en anderzijds door de meerwaarde gegenereerd op vastrentende effecten ten gevolge van de terugbetaling door de uitgevers en dit dankzij het herstel van de financiële markten vanaf hun aanschaf in 2012 (2,5 miljoen EUR).

De **overige financiële kosten** (0,6 miljoen EUR) omvatten de kosten van negatieve intresten voortvloeiend uit kortetermijninvesteringen bij Dexia Crédit Local (0,5 miljoen EUR) en andere kosten (0,1 miljoen EUR) met betrekking tot de beursnotering van het Dexia-aandeel, de beheerskosten voor de effectendienstverlening alsook de bewaarkosten.

De **niet-recurrente financiële kosten** (EUR 0,1 miljoen) hebben betrekking op een vergoeding betaald in het kader van de herziening van de verkoopprijs van een filiaal (0,1 miljoen EUR).

4.5.3. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT**Belastingen (EUR -1,3 miljoen EUR)**

De belastingen hebben betrekking op overlopende posten van buitenlandse belastingbesparing i.v.m. vorige boekjaren (1,3 miljoen EUR).

Belastingregularisaties (0,7 miljoen EUR)

Deze belastingopbrengsten vinden hun oorsprong in het feit dat de vaste vestiging van Parijs de overkoepelende holding

is van de fiscale consolidatiekring in Frankrijk. Dit resulteert in een belastingbesparing van 0,7 miljoen EUR voor het boekjaar 2018.

4.5.4. VERLIES VAN HET BOEKJAAR

Rekening houdend met de voorafgaande elementen wordt het boekjaar 2018 afgesloten met een verlies van -8,7 miljoen EUR.

4.6. Staat van de immateriële vaste activa (licenties)

(in EUR)	Bedragen
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/17	2 367 103
Mutaties tijdens het boekjaar:	
- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	12 977
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	(1 757 166)
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/18	622 914
AFSCHRIJVINGEN PER 31/12/17	2 063 188
Mutaties tijdens het boekjaar:	
- Geboekt	166 228
- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	(1 757 166)
AFSCHRIJVINGEN PER 31/12/18	472 250
NETTOBOEKWAARDE PER 31/12/18	150 664

4.7. Staat van de materiële vaste activa

(in EUR)	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/17	288 348	1 747 055	1 217 401
Mutaties tijdens het boekjaar:	0	0	0
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/18	288 348	1 747 055	1 217 401
AFSCHRIJVINGEN PER 31/12/17	280 136	1 590 335	1 199 670
Mutaties tijdens het boekjaar:			
- Geboekt	2 529	45 992	4 823
AFSCHRIJVINGEN PER 31/12/18	282 665	1 636 327	1 204 493
NETTOBOEKWAARDE PER 31/12/18	5 683	110 728	12 908

4.8. Staat van de financiële vaste activa**1. VERBONDEN ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN**

(in EUR)	1. Verbonden ondernemingen	2. Andere ondernemingen
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/17	17 296 965 606	2 001 000
Mutaties tijdens het boekjaar:		
- Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	(2 001 000)
AANSCHAFFINGSWAARDE PER 31/12/18	17 296 965 606	0
WAARDEVERMINDERINGEN PER 31/12/17	14 953 824 257	0
Mutaties tijdens het boekjaar:	0	0
WAARDEVERMINDERINGEN PER 31/12/18	14 953 824 257	0
NETTOBOEKWAARDE PER 31/12/18	2 343 141 349	0

2. VORDERINGEN

(in EUR)	1. Verbonden ondernemingen	2. Andere ondernemingen
NETTOBOEKWAARDE PER 31/12/17	0	7 432
Mutaties tijdens het boekjaar:		
- Andere	0	(5 882)
NETTOBOEKWAARDE PER 31/12/18	0	1 550
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER 31/12/18	0	0

4.9. Deelnemingen en maatschappelijke rechten aangehouden in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit, alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10% van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de zetel en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer	Aangehouden maatschappelijke rechten			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening				
	Rechtstreeks		Dochters	Jaarrekening per	Munt-code	Eigen vermogen	Nettoresultaat	
	Aantal	%						
Dexia Crédit Local SA - BO ⁽¹⁾ 1, passerelle des Reflets, Tour CBX - La Défense 2 F-92919 Paris								
Gewone aandelen	279 213 332	100,00	0,00	31/12/17	EUR	2 658 221 280	1 003 770 302	
Dexia Nederland BV - BO ⁽¹⁾ Parnassusweg 819 NL-1082 LZ Amsterdam								
Gewone aandelen	50 000	100,00	0,00	31/12/17	EUR	156 867 000	(26 761 000)	
Dexiarail SA - BO ⁽¹⁾ 1, passerelle des Reflets, Tour CBX - La Défense 2 F-92919 Paris								
Gewone aandelen	9 166	100,00	0,00	31/12/17	EUR	103 512	(4 605)	

(1) BO: Buitenlandse onderneming

4.10. Geldbeleggingen : overige geldbeleggingen

(in EUR)	Vorig boekjaar	Boekjaar
Vastrentende effecten	103 428 823	48 064 295
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	539 000 000	596 000 000
met een resterende looptijd of opzegtermijn van:		
- meer dan één maand en hoogstens één jaar	539 000 000	596 000 000

4.11. Overlopende rekeningen van het actief

(in EUR)	Boekjaar
Over te dragen kosten : diensten en diverse goederen	855 755
Verkregen opbrengsten : intresten	47 931

4.12. Staat van het kapitaal en de aandeelhoudersstructuur

A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

	Bedragen (in EUR)	Aantal aandelen
GEPLAATST KAPITAAL PER 31/12/17	500 000 000	420 134 302
Wijzigingen tijdens het boekjaar	0	0
GEPLAATST KAPITAAL PER 31/12/18	500 000 000	420 134 302

B. SAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL

	Bedragen (in EUR)	Aantal aandelen
Soorten aandelen		
- Aandelen zonder vermelding van nominale waarde die elk 1/420 134 302ste van het kapitaal vertegenwoordigt	500 000 000	420 134 302
- Aandelen op naam		418 371 111
- Gedematerialiseerde aandelen		1 763 191

C. EIGEN AANDELEN GEHOUDEN DOOR

	Kapitaalbedrag (in EUR)	Aantal aandelen
- de vennootschap zelf	0	0
- haar dochters	133	112

D. TOEGESTAAN, NIET-GEPLAATST KAPITAAL

	Bedrag (in EUR)
	500 000 000

E. AANDELEN BUITEN KAPITAAL

	Boekjaar (in EUR)
Verdeling	
- Aantal aandelen	28 947 368
- Daaraan verbonden stemrecht	0
Uitsplitsing van de aandeelhouders	
- Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf	0
- Aantal aandelen gehouden door haar dochters	0

F. AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DATUM VAN DE JAARAFSLUITING

Zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen overeenkomstig het Wetboek van vennootschappen, artikel 631 §2 en artikel 632 §2; de wet van 2 mei 2007 betreffende de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen, artikel 14 vierde lid; en het Koninklijk Besluit van 21 augustus 2008 houdende bijkomende regels betreffende bepaalde multilaterale handelsfaciliteiten, artikel 5.

NAAM van de personen die maatschappelijke rechten van de onderneming in eigendom hebben, met vermelding van het ADRES (van de maatschappelijke zetel, zo het een rechtspersoon betreft) en van het ONDERNEMINGSNUMMER, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft	Aangehouden maatschappelijke rechten			
	Aard	Aantal stemrechten	%	
		Verbonden aan effecten	Niet verbonden aan effecten	
Société Fédérale de Participations et d' Investissement (SFPI) NV voor België Louizalaan 32, bus 4 1050 Brussel - België Ondernemingsnummer 0253.445.063	Aandelen	221 749 916	0	52,78
Société de Prise de Participation de l'Etat (SPPE) SA voor Frankrijk Rue de Bercy 139 75572 Parijs Cédex 12 - Frankrijk Buitenlandse onderneming	Aandelen	196 658 798	0	46,81

4.13. Voorzieningen voor overige risico's en kosten

(in EUR)	Boekjaar
Provisie voor de garanties m.b.t. de verkoop van deelnemingen	41 500 000
Ontslagvergoedingen en aanverwante kosten	14 584 249
Verbintenis als hoofd van de fiscale consolidatie (Frankrijk)	1 608 939
Voorziening i.v.m. het verbreken van een contract	800 000

4.14. Staat van de schulden

Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan vijf jaar. (in EUR)	Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar
Financiële Schulden	39 788 000
Achtergestelde leningen	39 788 000

4.15. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

(in EUR)	Boekjaar
Belastingen	
a) Vervallen belastingschulden	0
b) Niet-vervallen belastingschulden	555 562
c) Geraamde belastingschulden	11 047
Bezoldigingen en sociale lasten	
a) Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	0
b) Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	2 094 561

4.16. Overlopende rekeningen van het passief

(in EUR)	Boekjaar
Toe te rekenen kosten : huur	201 706
Toe te rekenen kosten : taksen en huurlasten	77 228
Toe te rekenen kosten : intresten	28 295
Toe te rekenen kosten : verzekeringen	7 120
Over te dragen opbrengsten : recuperatie kosten databank	109 360

4.17. Bedrijfsresultaten

(in EUR)	Vorig boekjaar	Boekjaar
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Andere bedrijfsopbrengsten		
Exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen	536	122
BEDRIJFSKOSTEN		
Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister in België		
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	62	60
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	63,9	57,1
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	88 089	81 900
Personeelskosten		
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	6 640 322	6 545 319
b) Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	1 910 134	1 730 513
c) Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	660 999	610 783
d) Andere personeelskosten	152 558	138 558
e) Ouderdoms- en overlevingspensioenen	7 109	7 228
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Toevoegingen	150 836	150 838
Andere bedrijfskosten		
Bedrijfsbelastingen en -taksen	72 669	108 531
Andere	1 060 788	134 302

4.18. Financiële resultaten

(in EUR)	Vorig boekjaar	Boekjaar
RECURRENTE FINANCIËLE OPBRENGSTEN		
Uitsplitsingen van de overige financiële opbrengsten		
Koersverschillen	1 220	522
Meerwaarde op teruggave vastrentende effecten	3 771 248	2 584 883
Andere financiële opbrengsten	19 997	0
Meerwaarde op de verkoop van vastrentende effecten	0	7 362 216
RECURRENTE FINANCIËLE KOSTEN		
Uitsplitsing van de overige financiële kosten		
Koersverschillen	3 598	6 462
Andere overige financiële kosten	18 957	19 185
Kosten gelinkt aan de beursnotering van het aandeel	21 276	25 625
Bewaarkosten	26 483	23 641
Negatieve intresten	432 172	516 664

4.19. Opbrengsten en kosten van uitzonderlijke omvang of uitzonderlijke mate van voorkomen

(in EUR)	Vorig boekjaar	Boekjaar
NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN	21 878 009	483 039
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	19 441 186	483 039
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten	18 465 583	0
Andere niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	975 603	483 039
Niet-recurrente financiële opbrengsten	2 436 823	0
Andere niet-recurrente financiële opbrengsten	2 436 823	0
NIET-RECURRENTE KOSTEN	3 372 338	2 447 249
Niet-recurrente bedrijfskosten	2 805 950	2 384 521
Voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten: toevoegingen (+) / bestedingen (-)	(1 927 940)	(1 723 837)
Andere niet-recurrente bedrijfskosten	4 733 890	4 108 358
Niet-recurrente financiële kosten	566 388	62 728
Voorzieningen voor uitzonderlijke financiële risico's en kosten: toevoegingen (+) / bestedingen (-)	(3 000 000)	0
Andere niet-recurrente financiële kosten	3 566 388	62 728

4.20. Belastingen op het resultaat

(in EUR)	Boekjaar
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	13 127
a) Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	13 127
Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren	1 319 710
a) Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen	1 319 710
b) Geraamde belastingssupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd	0
Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst voor belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst	
a) Fiscale integratie in Frankrijk (PM)	1
b) Niet-aftrekbare voorzieningen	800 000
c) Terugnages niet-aftrekbare voorzieningen	(2 523 837)
d) Verworpen uitgaven	448 717
Invloed van de niet-recurrente resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar	
Zijn belastbaar : de andere niet recurrente bedrijfskosten en -opbrengsten (-3.625.269 EUR) alsook de andere niet recurrente financiële kosten ten bedrage van -11 EUR.	3 625 280
Bronnen van belastinglatenties	
Actieve latencies	4 895 639 610
Gecummuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten	4712 044 658
Andere actieve latencies	
- Afschrijvingsexcedenten	164 405
- Excedenten van definitief belaste inkomsten	183 430 547

4.21. Belasting op de toegevoegde waarde en belastingen ten laste van derden

(in EUR)	Vorig boekjaar	Boekjaar
In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde:		
1. Aan de onderneming (aftrekbaar)	73 633	81 637
2. Door de onderneming	4 034	6
Ingehouden bedragen ten laste van derden als:		
1. Bedrijfsvoorheffing	3 319 302	2 954 871
2. Roerende voorheffing	0	0

4.22. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

(in EUR)	Boekjaar
Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van de onderneming	
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa	308 690

Bedrag, aard en vorm van belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

Zie nota 4.4.

Regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden.

Beknopte omschrijving

De personeelsleden genieten van een aanvullend rust- en overlevingspensioen waarbij zowel de patronale als de persoonlijke premies aan een groepsverzekering gestort worden. Bepaalde leden van het directiecomité genieten eveneens van een aanvullend regime waarvan de bijdragen aan een externe verzekeringsmaatschappij worden gestort. (Zie toelichting "Vergoedingen van het directiecomité" in het hoofdstuk "Verklaring inzake corporate governance" van het beheersverslag).

5. Betrekkingen

5.1. Betrekkingen met verbonden ondernemingen

(in EUR)	Verbonden ondernemingen	
	Vorig boekjaar	Boekjaar
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2 343 141 349	2 343 141 349
Deelnemingen	2 343 141 349	2 343 141 349
VORDERINGEN	93 610 101	92 853 815
Op meer dan één jaar	90 774 083	92 090 405
Op hoogstens één jaar	2 836 018	763 410
GELDBELEGGINGEN	539 000 000	596 000 000
Vorderingen	539 000 000	596 000 000
SCHULDEN	1 344 541	1 399 018
Op hoogstens één jaar	1 344 541	1 399 018
FINANCIËLE RESULTATEN		
Opbrengsten uit vlottende activa	222 489	225 964
Overige financiële opbrengsten	0	7 362 216
Overige financiële kosten	380 151	502 102

5.2. Transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden

Nihil.

5.3. Financiële betrekkingen met bestuurders en zaakvoerders, natuurlijke of rechtspersonen die de onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks controleren zonder verbonden ondernemingen te zijn, of andere ondernemingen die door deze personen rechtstreeks of onrechtstreeks gecontroleerd worden

Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon.

Aan bestuurders	1 831 877
Aan oud-bestuurders	1 992

5.4. Financiële betrekkingen met de commissarissen en de personen met wie hij verbonden is

Bezoldiging van de commissarissen	356 360
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)	
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	135 050

6. Afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de reële waarden

(in EUR)	Boekwaarde	Reële waarde
Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan		
Deelneming in Dexia Crédit Local	2 250 000 000	

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

De bruto aanschaffingswaarde van DCL bedraagt 17 203,8 miljoen EUR en de totaal toegepaste waardevermindering op DCL blijft 14 953,8 miljoen rekening houdend met de winstgevendheid en de actuele waarde van haar toekomstige winsten.

De directie schat dat de realiseerbare waarde van DCL niet lager is dan de boekwaarde en dat er daarom geen waardevermindering of een duurzame afschrijving is.

Deze waarde kan echter aanzienlijk beïnvloed worden afhankelijk van de boekhoudkundige en prudentiële verwerking die zal worden toegekend aan de gewijzigde staatsgarantieregeling van de Staten voor emissies na 31 december 2021, die het onderwerp waren van een melding door de Staten bij de Europese Commissie op 22 februari 2019.

Bovendien is de definitie van reële waarde voor financiële vaste activa in het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001, artikels 91 XX en 97 B niet gedefinieerd.

De directie is niet in staat om de vereiste indicaties te geven met betrekking tot de financiële activa die zouden worden opgenomen voor een bedrag dat groter is dan hun reële waarde.

7. Verklaring betreffende de geconsolideerde jaarrekening

De onderneming heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt.

8. Sociale balans

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn: 200

8.1. STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN IN 2018

A. WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

1. Tijdens het boekjaar	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
a. Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	49,6	31,3	18,3
Deeltijds	12,6	9,0	3,6
TOTAAL IN VOLTijdSE EQUIVALENTEN (VTE)	57,1	35,8	21,3
b. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	70 715	44 547	26 168
Deeltijds	11 185	7 711	3 474
TOTAAL	81 900	52 258	29 642
c. Personeelskosten			
Voltijds	7 715 582	5 037 209	2 678 373
Deeltijds	1 309 591	918 867	390 724
TOTAAL	9 025 173	5 956 076	3 069 097
2. Tijdens het vorige boekjaar	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	63,9	39,5	24,4
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	88 089	54 991	33 098
Personeelskosten	9 364 013	6 061 221	3 302 792
3. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers	47	13	54,6
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	47	13	54,6
c. Volgens het geslacht en het studieniveau			
Mannen	29	10	34,0
secundair onderwijs	3	0	3,0
hoger niet-universitair onderwijs	3	0	3,0
universitair onderwijs	23	10	28,0
Vrouwen	18	3	20,6
secundair onderwijs	2	0	2,0
hoger niet-universitair onderwijs	3	2	4,8
universitair onderwijs	13	1	13,8
d. Volgens de beroepscategorie			
Directiepersoneel	6	1	6,8
Bedienden	41	12	47,8

8.2. TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

A. INGETREDEN

	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers waarvoor een onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister in België	7	2	7,2
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	6	2	6,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	1	0	1,0

B. UITGETREDEN

	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het in België algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	11	1	11,8
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	10	1	10,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	1	0	1,0
c. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Afdanking	2	1	2,8
Andere reden	9	0	9,0
Waarvan : het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming.	0	0	0,0

8.3. INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever	Mannen	Vrouwen
Aantal betrokken werknemers	13	12
Aantal gevolgde opleidingsuren	227	205
Nettokosten voor de onderneming (in EUR)	74 253	46 753
- waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58 085	37 760
- waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	16 168	8 993
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	30	17
Aantal gevolgde opleidingsuren	125	113
Nettokosten voor de onderneming (in EUR)	17 329	14 744

9. Remuneratieverslag

Voor bedrijven waarin de overheid of één of meer rechtspersonen een controle uitoefenen (artikel 100 §1,6°/3 van het Wetboek Vennootschappen).

Zie Beheersverslag.

Verslag van het college van de commissarissen aan de algemene vergadering van Dexia NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 - Jaarrekening

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van Dexia NV (de “vennootschap”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 17 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. Deloitte Bedrijfsrevisoren heeft de wettelijke controle van de jaarrekening van Dexia NV uitgevoerd gedurende 11 opeenvolgende boekjaren. Mazars Bedrijfsrevisoren heeft de wettelijke controle van de jaarrekening van Dexia NV uitgevoerd gedurende 2 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vennootschap, die de balans op 31 december 2018 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balans-totaal van 3 099 024 (000) EUR en waarvan de resulta-

tenrekening afsluit met een verlies van het boekjaar van 8 730 (000) EUR.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de vennootschap op 31 december 2018 alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 1 – Veronderstelling van de continuïteit van de bedrijfsvoering voor het opstellen van de jaarrekening (We verwijzen naar bijlage V6.20 van de jaarrekening) De activiteit van de Groep Dexia vindt plaats binnen de bijzondere context van de toepassing van het plan voor de geordende resolutie dat op 28 december 2012 door de Europese Commissie werd goedgekeurd. Dit plan, voor het laatst herzien door de raad van bestuur van Dexia op 19 december 2018, neemt onder meer volgende uitgangspunten in beschouwing: • de meest recente halfjaarlijkse update van het businessplan is gebaseerd op marktgegevens die op 30 juni 2018 konden worden vastgesteld; • de onderliggende macro-economische hypothesen van het businessplan worden bijgestuurd in het kader van halfjaarlijkse herzieningen van het plan. De herziening houdt rekening met de meest recente marktomstandigheden die konden worden vastgesteld alsook met de boekhoudkundige- en regelgevende ontwikkelingen, zo integreert de laatste update van het plan, het niet hernieuwen, met ingang van 1 januari 2019, van de specifieke aanpak die door de Europese Centrale Bank werd toegepast voor het toezicht op de Dexia Groep; • het businessplan gaat uit van het behoud van de bankvergunning van de verschillende entiteiten van de Groep en veronderstelt tevens het behoud van de rating van Dexia Crédit Local; • de voortzetting van de resolutie veronderstelt dat Dexia Groep een goede financieringscapaciteit behoudt, die vooral afhangt van de belangstelling van de beleggers voor het door de Belgische, Franse en Luxemburgse Staten gewaarborgde schuld papier en van de capaciteit van de Groep om gewaarborgde financieringen op te halen; • er zijn besprekingen gaande tussen de Europese Commissie en de Belgische en Franse Overheden inzake de voorwaarden voor hernieuwing van de staatsgarantie na 31 december 2021; • Dexia Groep is gevoelig voor de evolutie van de macro-economische omgeving en voor de marktparameters, zoals de wisselkoersen, de rentevoeten of de credit spreads, waarvan de schommelingen een significante impact kunnen hebben op het businessplan; • tenslotte staat Dexia groep tevens bloot aan bepaalde operationele risico's, die specifiek zijn voor de resolutiesomgeving waarin de groep actief is. Kortom, er zijn op heden onzekerheden met betrekking tot de realisatie van het businessplan die de continuïteit van de bedrijfsvoering van Dexia Groep ondersteunt. Als gevolg beschouwen we de veronderstelling van de continuïteit van de bedrijfsvoering als een kernpunt van de controle voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2018.	Wij hebben de meest recente beoordeling van het directiecomité en van de raad van bestuur omtrent de continuïteit van Dexia Groep gedurende een termijn van twaalf maanden vanaf het einde van het boekjaar, zoals voorzien in IAS 1 – Presentatie van de jaarrekening, evenals de elementen waarop deze beoordeling gebaseerd is alsook haar onderliggende documentatie beoordeeld. We hebben onder meer de volgende procedures uitgevoerd in overeenstemming met de ISA 570-norm "Continuïteit": • we hebben de elementen waarop de liquiditeitsprognoses, die aan het businessplan ten grondslag liggen, zijn gebaseerd, over een tijdshorizon die wij redelijk achten, beoordeeld op basis van de door Dexia opgestelde onderliggende documentatie en interviews met het managementcomité; • we hebben kennisgenomen van de belangrijkste reglementaire ratio's die werden vastgesteld op 31 december 2018 (Liquidity Coverage Ratio, Common Equity Tier 1) met betrekking tot de vereisten die van toepassing zijn op de Dexia Groep; • we hebben het directiecomité en de raad van bestuur gevraagd naar de nieuwste hypothesen die ten grondslag liggen aan het geactualiseerde businessplan, op basis van de gegevens per einde juni 2018, voorgelegd aan de raad van bestuur op 19 december 2018. Zoals aangegeven in toelichting V6.20 zijn er tot op heden onzekerheden in de realisatie van dit businessplan die, naast macro-economische factoren, onder meer betrekking hebben op: – de voorwaarden voor toegang tot de faciliteiten van het Eurosysteem na 2021; – de hernieuwing van de herfinancieringsgarantie, toegekend door de Staten- aandeelhouders post 2021, waarvoor de besprekingen tussen de Belgische en de Franse staat werden opgestart. Op 25 februari 2019 hebben wij kennis genomen van de kennisgeving door de Staten aan de Europese Commissie inzake een ontwerp van een nieuwe garantie, die het voorwerp uitmaakt van onderhandelingen en onderworpen is aan de validatieprocedures in België en Frankrijk, en die uiteindelijk zal moeten worden omgezet in een overeenkomst tussen de Dexia Groep en de twee Staten.- de toekomstige organisatiestructuur van de Dexia Groep. • we hebben kennis genomen van de kwartaalverslagen inzake (i) de financieringsstrategie en (ii) operationele continuïteit opgesteld door de Groep Dexia op verzoek van de Europese Centrale Bank. Ten slotte hebben wij onderzocht of de in de toelichting bij de jaarrekening opgenomen informatie inzake de continuïteit van de activiteiten in overeenstemming is met de wettelijke en reglementaire voorschriften.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 2 – Identificatie en evaluatie van de voorzieningen voor juridische risico's en geschillen <i>(We verwijzen naar bijlagen V6.8, V6.20 en V7 van de jaarrekening)</i>	
Dexia NV wordt in het kader van haar activiteiten blootgesteld aan een aantal juridische risico's en geschillen. De gevolgen van de belangrijkste geschillen, zoals beoordeeld door de vennootschap aan de hand van de beschikbare informatie op het moment van afsluiting, worden weergegeven in de jaarrekening. In het bijzonder haar activiteiten rond "leasing van aandelen" in Nederland en de daaraan gerelateerde onderzoeken kunnen een significante impact op de financiële positie, de resultaten en de activa van de vennootschap hebben. De boeking van een voorziening of een verwachte verplichting om deze risico's in te dekken, vereist, vanwege de moeilijkheid om de uitkomst van een geschil in te schatten, een subjectief oordeel. Vanwege de aard van de lopende procedures tegen de vennootschap en rekening houdende met de aard en de schatting van de voorzieningen, beschouwen we de voorzieningen voor juridische risico's en geschillen als een kernpunt in onze audit.	We hebben de gepastheid van de interne controles, ingevoerd door het management in het proces voor het aanleggen van voorzieningen voor geschillen, beoordeeld en de effectieve werking hiervan getest. Deze controles hebben voornamelijk betrekking op de identificatie van dossiers waarvoor een voorziening moet aangelegd worden volgens de gronden van de geschillen en waarvoor de bepaling van de bedragen volgens de methodologieën vastgelegd door de vennootschap gebeurt. Het testwerk was vooral gericht op de volgende werkzaamheden: • besprekingen met het directiecomité en de juridische afdeling van de vennootschap; • onderzoek naar de motieven van de geschillen en ons verzekeren van het gepaste karakter van het bestaan en het testen of de voorziene bedragen zijn vastgelegd volgens de door de vennootschap weerhouden hypothesen; • het evalueren van de principes en hypothesen die door de vennootschap worden weerhouden om de bedragen van de voorzieningen voor litiges in te schatten; • het aanschrijven van advocatenkantoren waar de vennootschap mee samen werkt om hun opinie over de lopende geschillen te verkrijgen en na te kijken. Ten slotte hebben wij de informatie in de toelichting bij de jaarrekening op voorzieningen voor risico's en kosten onderzocht.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
Omschrijving kernpunt 3 – Waardering van de deelnemingen (We verwijzen naar bijlagen V6.4.1, V6.5.1, V6.17, V6.19 en V6.20 van de jaarrekening) De deelnemingen, opgenomen in de balans per 31 december 2018 voor een nettobedrag van 2 343 miljoen EUR is de voornaamste post op de balans. Deze worden geregistreerd aan hun aanschaffingswaarde. Waardeverminderingen worden geboekt indien een duurzame minderwaarde of waardevermindering vastgesteld wordt. Een minderwaarde of duurzame waardevermindering wordt vastgesteld door de raad van bestuur en is gebaseerd op de vermogenswaarde van de betrokken entiteiten aan het einde van het boekjaar, hun niveau van winstgevendheid en hun winstvooruitzichten. De inschatting van de waarde van deze effecten vereist een beoordeling door de raad van bestuur inzake de keuze van de in overweging te nemen elementen, die kunnen overeenkomen met toekomstige inschattingen. In deze context en vanwege de onzekerheden die inherent zijn aan bepaalde elementen, en in het bijzonder de waarschijnlijkheid van realisatie van de vooruitzichten, zijn wij van mening dat de waardering van de deelnemingen een kernpunt van onze controle is.	Ten einde het redelijke karakter van de waardering van de deelnemingen te beoordelen, op basis van de aan ons verstrekte informatie, waren onze werkzaamheden voornamelijk gericht op het beoordelen of de door de raad van bestuur toegepaste waardering gebaseerd is op een passende motivering van de waarderingmethode en gepaste kwantificeerbare elementen. Verder bestonden onze werkzaamheden uit: • het verkrijgen van kasstroom en operationele vooruitzichten en het beoordelen van de consistentie met de toekomstige inschattingen opgenomen in het laatste strategische plan; • het controleren van de consistentie van de assumpties die werden toegepast op de afsluitdatum van de jaarrekening; • het vergelijken van de verwachtingen voor de vorige periodes met de overeenkomstige prestaties om de realisatie van eerdere doelstellingen te beoordelen. Ten slotte zijn we de naleving van de wettelijke en regelgevende vereisten nagegaan voor wat betreft de toelichtingen inzake de financiële activa.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weer geeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhan-

kelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag en andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 96, § 4 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in het jaarverslag onder sectie "Niet-financiële informatie – Sociale, ecologische en maatschappelijke verantwoordelijkheid van bedrijven" dat deel uitmaakt van het jaarrapport. De vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de voorschriften van de wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen, die richtlijn 2014/95/EU transposeert. Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het vermelde wet.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 100, § 1, 6°/2 van het Wetboek van vennootschappen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Onze bedrijfsrevisorenkantoren en onze netwerken hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en onze bedrijfsrevisorenkantoren zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Zaventem en Brussel, 10 april 2019
Het College van Commissarissen

DELOITTE Bedrijfsrevisoren CVBA
Vertegenwoordigd door Yves Dehogne

MAZARS Bedrijfsrevisoren CVBA
Vertegenwoordigd door Xavier Doyen

Aanvullende inlichtingen

Verklaring van de verantwoordelijke persoon

Ik ondergetekende, Wouter Devriendt, gedelegeerd bestuurder en voorzitter van het directiecomité van Dexia, verklaar dat, voor zover mij bekend:

a) de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vennootschap en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;

b) het beheersverslag een getrouw overzicht geeft van de positie van de vennootschap en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee ze geconfronteerd worden.

Opgemaakt te Brussel, op 28 maart 2019

Voor het directiecomité

Wouter Devriendt
Gedelegeerd bestuurder en Voorzitter van het directiecomité
Dexia

Algemene gegevens

Benaming

De vennootschap heet "Dexia".

Maatschappelijke zetel

De zetel van de vennootschap is gevestigd in België, Marsveldplein 5, B-1050 Brussel (RPR Brussel BTW BE0458.548.296).

Rechtsvorm, oprichting, duur

De vennootschap is een naamloze vennootschap naar Belgisch recht die een publiek beroep doet op het spaarwezen. Ze werd op 15 juli 1996 voor onbepaalde duur opgericht. De vennootschap heeft één vaste vestiging in Parijs.

Vennootschappelijk doel

Artikel 3 van de statuten luidt als volgt:

"De vennootschap heeft tot doel, zowel in België als in het buitenland:

1. het verwerven, het behouden, het beheren en het vervreemden, op om het even welke manier, van alle soorten deelnemingen in bestaande of nog op te richten vennootschappen en alle andere rechtspersonen, ongeacht hun juridische vorm, die werkzaam zijn als kredietinstelling, verzekerings- of herverzekeringsonderneming of die financiële, industriële, handels- of burgerlijke, administratieve of technische activiteiten uitoefenen, alsmede van alle soorten aandelen, obligaties, overheidsfondsen en alle andere financiële instrumenten, van welke aard ook;

2. het administratief, commercieel en financieel ondersteunen of beheren en het verrichten van alle studies ten behoeve van derden en in het bijzonder van de vennootschappen en alle andere rechtspersonen, ongeacht hun juridische vorm, waarin ze rechtstreeks of onrechtstreeks een deelneming bezit, alsmede het toekennen van leningen, voorschotten, waarborgen of borgtochten, in welke vorm ook;

3. het uitvoeren van alle roerende, onroerende, financiële, industriële, handels- of burgerlijke verrichtingen, inclusief het verwerven, het beheren, het verhuren en het vervreemden van alle roerende en onroerende goederen, die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van het doel van de vennootschap of die de verwezenlijking ervan kunnen bevorderen."

Plaatsen waar de voor het publiek bestemde documenten kunnen worden geraadpleegd

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de griffie van de rechtbank van koophandel van Brussel en op de zetel van de vennootschap. De verslagen over het boekjaar, de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening werden bij de Nationale Bank van België neergelegd. Deze documenten zijn eveneens verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap. De beslissingen inzake benoeming en beëindiging van het mandaat van de leden van de raad van bestuur worden in de Bijlage bij het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De financiële berichten aangaande de vennootschap verschijnen op de website van Dexia (www.dexia.com). De oproepingen tot de algemene vergaderingen verschijnen op de website en in de financiële dagbladen, de kranten en tijdschriften.

*Het jaarverslag 2018 van Dexia is een publicatie van de directie Communicatie van de Groep.
Dit document is eveneens beschikbaar in het Frans en het Engels.
In geval van tegenstrijdigheid tussen de Nederlandstalige, Franse en Engelse versie van het jaarverslag, prevaleert de Franse.
In het kader van een milieuvriendelijk en kostenbewust beleid heeft Dexia beslist om zijn jaarverslag niet meer te drukken.
Het kan gedownload worden op de site www.dexia.com.*

Dexia

Marsveldplein 5
B-1050 Brussel
IBAN BE61-0682-1136-2017
BIC GKCC BE BB
RPM Brussel BTW BE 0458.548.296

In Parijs

1, passerelle des Reflets
Tour CBX
F-92913 La Défense Cedex

CONTACTS

Persdienst

E-mail: pressdexia@dexia.com
Tel. Brussel: + 32 2 213 57 39
Tel. Parijs: + 33 1 58 58 58 49

Investor Relations

E-mail: investor.relations@dexia.com
Tel. Brussel: + 32 2 213 57 66
Tel. Parijs: + 33 1 58 58 58 53

Site Internet

www.dexia.com

FINANCIËLE KALENDER

Algemene vergadering voor het boekjaar 2018

15 mei 2019

Resultaten op 30 juni 2019

10 september 2019

